

eul\_wid: nck-aa

Στράβων ὁ Ἀμασεύς · Strabo of Amasia

## Chrestomathies from Strabo's Geographical Books

Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Γεωγραφικῶν Στράβωνος

**Period:** Ἑλληνιστική [Hellenistic](#)

**Dialect:** Κοινή [Koine](#)

**Domain:** Γεωγραφία [Geography](#)

**Format:** Πεζός [Prose](#)

- 1.1 Ὅτι Ὅμηρος πρῶτος ἐτόλμησε γεωγραφῆσαι.
- 1.2 Ὅτι γὰρ ἡ γῆ ὑπὸ τοῦ ὠκεανοῦ περικλύζεται νήσθῳ δίκῃν, αὐτὸς λέγει, νῦν μὲν· « εἴμι γὰρ ὀψομένκ πολυφόρβου πείρατα γαίης ὠκεανόν τε » νῦν δὲ περὶ τοῦ ἀνατολικοῦ τῆς γῆς· « ἡέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρσύρας, ἐξ ἀκαλαρρείταιο βαθυρρόου ὠκεανοῖο » περὶ δὲ τοῦ δυτικοῦ· « ἐν δ' ἔπεδ' ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἡέλιοιο » περὶ δὲ τοῦ νοτίου· « Ζεὺς γὰρ ἐς ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας χθιζὸς ἔβη » περὶ δὲ τοῦ βορείου· « οἷη δ' ἄμορός ἐστι λοετρῶν ὠκεανοῖο » ὠκεανὸν δὲ λέγει τὸν ὀρίζοντα.
- 1.3 Ὅτι ἀψόρροον Ὅμηρος τὸν ὠκεανὸν λέγει διὰ τὰς ἀμπώτεις καὶ πλημμυρίδας. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ τρις μὲν γὰρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἡματι, τρις δ' ἀναροιβδεῖ » καὶ γὰρ, εἰ μὴ τρις, ἀλλὰ δις, ἴσως ἢ ἡ γραφὴ ἡμάρτηται ἢ ἡ ποιητικὴ ὑψηγορία ἢ ἡ ἱστορία παρέπεσε. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ « ἐξ ἀκαλαρρείταιο » ἢ γὰρ ἄμπωτις πραεῖα καὶ οὐκ ἄθροα.
- 1.4 Ὅτι καὶ τὸ σκοπέλους λέγειν τὸν Ὅμηρον τοτὲ μὲν καλυπτομένους, τοτὲ δὲ γυμνουμένους τὰς ἀμπώτεις καὶ πλημμυρίδας αἰνίττεται.
- 1.5 Ὅτι τὰ πάθη τοῦ ὠκεανοῦ τὰ περὶ τὰς ἀμπώτεις καὶ τὰς πλημμυρίδας ὁμολογεῖ συνεχῇ καὶ μίαν εἶναι τὴν θάλακσαν. Πανταχοῦ γὰρ ἡ αὐτὴ αὔξησις καὶ μείωσις τοῦ ὕδατος ἢ οὐ πολὺ παραλλάττει, ὥς ἂν ἀπὸ μιᾶς αἰτίας γινομένη.
- 1.6 Ὅτι Ὅμηρος πᾶσαν τὴν καθ' ἡμᾶς παραλίαν γεωγραφῆ, λέγων Λιβύην, Θήβας, Αἴγυπτον, Φοινίκην, Κύπρον, Σιδόνα, Σολύμους, Κᾶρας καὶ τὰς περὶ αὐτὰς νήσους· ἔτι δὲ Φρυγίαν καὶ Ἑλλήσποντον καὶ Τρῶας καὶ Παφλαγόνας καὶ Αἰήτην κοῖ Ἰάσονα καὶ Κιμμερίους καὶ τοὺς τοῖς Θραξὶ πληστιοχώρους Μυσοὺς περὶ τὸν Ἰστρον οἰκοῦντας· εἶτα Κίκονας καὶ Λάρισσαν καὶ τὴν ἐξῆς Ἑλλάδα μέχρι τῆς Θεσπρωτίας εἶτα τὰ τῆς Ἰταλίας ἄκρα, Τεμέσην καὶ Σικελοὺς καὶ Ἠλύσιον πεδίον. Εἰ δέ τινα μεταξὺ παραλείπει, οὐ θαῦμα, τοιαύτη γὰρ ἡ γεωγραφία.
- 1.7 Ὅπ' Ἀναξίμανδρος, ὁ θαλοῦ μαθητῆς καὶ πολιτης, πρῶτος γειωγκρικὸν πίνκκα ἐξέδωκεν· Ἑκατκῖος δὲ σύγγραμκ.
- 1.8 Ὅτι ἀδύνατον ἄνευ τῆς τῶν οὐρανίων θεωρίας γεωγραφῆσαι· καὶ γὰρ δεῖ πρὸς μὲν τὰ μήκη τῶν πόλεων τῶν ἐκλειπτικῶν ἡλίου καὶ σελήνης παρατηρήσεων, πρὸς δὲ τὰ πλάτη τῆς τῶν κλιμάτων διαφορᾶς.
- 1.9 Ὅτι ἡ γεωγραφία συνῆπται ἔκ τε γεωμετρίας καὶ μετεωρολογίας.

- 1.10 Ὅτι, εἰ καὶ τὰ οὐράνια τῷ τόπῳ ἀφέστηκε τῶν ἐπιγείων τοσοῦτον, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης, ἀλλὰ τῇ θεωρίᾳ ἥνεται.
- 1.11 Ὅτι τοὺς παρ' Ὀμίρῳ Ἑρεμβοὺς τοὺς Τρωγλοδύτας δεῖ Ἄραβας ἐξακούειν, παρὰ τὸ ἐν τῇ ἔρᾳ, τῇ γῇ, ἐμβαίνειν.
- 1.12 Ὅτι ἡ γεωγραφία, οὐ μόνον διὰ φιλοσοφίαν μεγάλη συντελεῖ, ἀλλὰ καὶ διὰ πολιτικὰς καὶ στρατηγικὰς φρονήσεις τε καὶ πράξεις.
- 1.13 Ὅτι τὸ πολλῶν ἀνθρώπων ἰδεῖν ἄσπετα καὶ νοῦν γινῶναι καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους « μεγάλων ἐπίστορα ἔργων εἰρημένον τὴν ἐκ τῆς γεωγραφικῆς ἱστορίας διαγινομένην φρόνησιν ἐμφανίζει.
- 1.14 Ὅτι ἡ μὲν γεωγραφία, τῆς ὅλης οὔσα οἰκουμένης ἱστορία, περὶ τὸ ποσὸν μᾶλλον καταγίνεται, ὡς μαθηματικωτέρα· ἡ δὲ χωρογραφία τόπου τινὸς οὔσα, οἷον ὡς Ὀμηρος λέγει· « εἴθ' Ὑρίην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδᾳ πετρήεσαν, » καὶ πολύκνημον Ἑτεωνὸν καὶ πολυτρήρωνα Θίσβην καὶ πολυστάφυλον Ἄρνην, περὶ τὸ ποιὸν τῆς χώρας οἷον εἰ βαθύγειος, εἰ ὀρεινῇ, εἰ πεδιάδι, εἰ ἄξυλος, εἰ μέταλλα ἔχουσα.
- 1.15 Ὅτι ἄλλος μὲν ὁ τῆς Ἰνδικῆς χωρογράφος, ἀγνοῶν τὴν Ἑλλάδα τυχόν, καὶ ἄλλος ὁ τῆς Αἰγύπτου, ἀγνοῶν τὰ τῆς Περσίδος καὶ Βακτριανῆς.
- 1.16 Ὅτι δεῖ γεωμετρικῆς καὶ ἀστρονομίας τῷ γεωγραφῆσοντι, καὶ ὑποθέσεις λαβεῖν ἐξ αὐτῶν, οἷον ὅτι σφαιρικός ὁ κόσμος καὶ ἡ τῆς γῆς ἐπιφάνεια, καὶ ἔτι περὶ τῆς ἐπὶ τὸ μέσον φορᾶς τῶν σωμάτων καὶ ὅσα τοιαῦτα.
- 1.17 Ὅτι δεῖ τὸν στρατηγὸν μήτε τοσοῦτον ἄμοιρον εἶναι γεωγραφίας, ὥστε λέγειν ἔν τισι τόποις « ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπη ζόφος, οὐδ' ὅπη ἡώς, » καὶ τὰ τοιαῦτα· οὔτε πάλιν περὶ ἐξάρματος τοῦ πόλου καὶ συνανατολῶν καὶ συμμεσουρανήσεων καὶ συγκαταδύσεων τῶν ἀστέρων πολυπραγμονεῖν καὶ τῶν ὁμοίων.
- 1.18 Ὅτι καὶ τῆς σφαιρικῆς θεωρίας δεῖ ἡφοῖαι τὸν γεωγραφῆσοντα, οἷον κύκλων ἐν σφαίρᾳ παραλλήλων καὶ ὀρθῶν καὶ τῶν τοιούτων.
- 1.19 Ὅτι, ὥσπερ ἐπὶ κολοσσοῦ τὴν ὀλοσχέριαν τῆς κατασκευῆς σκοποῦντες τῶν μικρῶν καταφρονοῦμεν, οὕτως καὶ ἐπὶ γεωγραφίας τὴν μὲν θέσιν τῆς χώρας καὶ τὴν πρὸς τὰ οὐράνια σχέσιν πολυπραγμονοῦμεν, εἰ δὲ πολύκνημος ἢ ἀμιχθαλόεσσα ἢ τι τοιοῦτον, ἐῷμεν.
- 1.20 Ὅτι Ἑρατοσθένους οὔτε τῶν ἀπαιδευτῶν ἦν οὔτε τῶν γνησίως φιλοσοφούντων· διὸ καὶ Βῆτα ἐκαλεῖτο, ὡς τὰ δευτερεῖα φέρειν δοκῶν ἐπὶ πάσῃ παιδείᾳ· ὃς καὶ τὴν ποιητικὴν οὐ φιλοσοφίαν πρῶτην ἡξίου καλεῖν, ἀλλὰ μόνον ψυχαγωγίαν τινὰ, κακῶς λέγων.
- 1.21 Ὅτι ἡ ποιητικὴ πηγὴ καὶ ἀρχὴ φράσεως κατεσκευασμένης καὶ ῥητορικῆς ὑπάρχει μετὰ τοῦ σεανοῦ καὶ ὀγκώδους. Ἀμέλει καὶ πεζὸν λόγον φαμέν τὸν ἄνευ μέτρου ἐκ τοῦ ὕψους ταπεινωθέντα.
- 1.22 Ὅτι τοὺς μύθους αἵ τε παλαιαὶ πόλεις καὶ οἱ νόμοι ἐδέξαντο, ὡς μορμολύκας τινὰς πρὸς τοὺς νηπιόφρονας, οἷον Κωκυτοὺς, Ἀχέροντας, Πυριφλεγέθοντας, Στύγας καὶ ἀπλῶς πᾶσαν θεολογίαν παλαιάν.
- 1.23 Ὅτι τὸ « ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα » οὐ πάντα δηλονότι, ἀλλὰ πολλὰ καὶ μυθώδη· οὐ γὰρ ἂν ἦν ἐτύμοισιν ὁμοῖα. Τοιοῦτοι δ' οἱ μῦθοι περὶ τὴν ἀλήθειαν εἰλούμενοι· « ὡς ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ, » οὕτως καὶ οἱ μῦθοι.
- 1.24 Ὅτι Αἰαίην τὴν Κίρκην Ὀμηρος ὀνομάζει ἀπὸ τῆς Αἴας πόλεως, καὶ τὰς Συμπληγάδας τὰς ἐν Βυζαντίῳ Πλαγκτάς, καὶ τὸν Πόντον τὸν Εὐξείνιον κατ' ἐξοχὴν τῶν ἄλλων τότε ὑπονοούμενον μέγιστον εἶναι, πρὸς ὠκεανὸν μυθολογεῖ, καὶ τοὺς Κιμμερίους ἀπὸ τοῦ κλίματος τοῦ

νεφελώδους, ὡς ἐσκοτισμένους ὅλους, καὶ τὸν Σικελικὸν πορθμὸν ὑπὸ ληστῶν κατεχόμενον εἰς Σκύλλαν, καὶ τὰ ὅμοια.

- 1.25 Ὅτι περὶ Σικελίας τὴν θάλασσαν ἰχθύων τι γένος ἐστὶν, οὓς καλοῦσι γαλεώτας τε καὶ ξιφίας καὶ κύνας, ἐξ ὧν λαβὼν Ὅμηρος ἔλεγε· δελφῖνάς τε κύνας τε καὶ εἵποθεν ἄλλο λάβησιν κῆτος.
- 1.26 Ὅτι τὸ « τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἡματι, τρὶς δ' ἀναροιβδεῖ » δεῖ νοεῖν, ὅτι δις τοῦτο γίνεται καὶ οὐ τρίς· διὸ δεῖ ἢ μεταβολὰς αἰτιασθαι ἢ ἔγνοιαν ἢ ποιητικὴν ἐξουσίαν.
- 1.27 Ὅτι ἡ ποιητικὴ σύγκειται ἐξ ἱστορίας καὶ διαθέσεως καὶ μύθου. Τῆς μὲν οὖν ἱστορίας τέλος ἀλήθειά ἐστιν, ὡς ἐν νεῶν καταλόγῳ οἷον πολυτρήρωνα καὶ πετρήεσσαν· τῆς οἱ διαθέσεως ἐνέργεια τὸ τέλος, ὡς ὅταν μαχομένους εἰσάγῃ μύθου δὲ ἡδονὴ καὶ ἔκπληξις, τὸ τέλος.
- 1.28 Ὅτι μυθεύει μὲν ὁ τὰς Γοργόνας εἰσάγων, προσμυθεύει δὲ ὁ τὴν τοῦ Ὀδυσσεὺς πλάνην ἐκτραγωδῶν.
- 1.29 Ὅτι τὸ « Βορέης καὶ ζέφυρος, τῷ τε Θρήκηθεν ἄητον, » καλῶς εἴρηται· ὁ γὰρ Μέλας κόλπος τῆς Θράκης, ἐπιστρέφων πρὸς νότον, τοῖς ἐν Λήμνῳ καὶ ἀμοθράκῃ τὸν ζέφνον ἐκ Θράκης πνέοντα παρέχει.
- 1.30 Ὅτι ὁ ἀπὸ θερινῆς ἀνατολῆς καικίας, ὁ δὲ κατὰ διάμετρον λίψ, ὁ δ' ἀπὸ χειμερινῆς ἀνατολῆς εὖρος, ὁ δὲ κατὰ διάμετρον ἀργέστης, οἱ δ' ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἀπηλιώτης καὶ ζέφυρος. Καὶ ταῦτα μὲν Ἀριστοτέλης. Ὁ δὲ Ὅμηρος δυσὰ μὲν ζέφυρον λέγει τὸν ἀργέστην, λίγα δὲ πνέοντα ζέφυρον τὸν ὑφ' ἡμῶν ζέφυρον, ἀργέστην δὲ νότον τὸν λευκόνοτον· οὗτος γὰρ ὀλίγα τὰ νέφη ποιεῖ, τοῦ λοιποῦ νότου ὅλου εὗρου πῶς ὄντος ὡς ὅποτε ζέφυρος νέφεα στυφελίξῃ ἀργεστᾷ νότοιο, βαθεῖη λαίλαπι τύπτων· τὸν γὰρ δυσὰ ζέφυρον νῦν λέγει, ὃς εἴωθε διασκιδνάναι τὰ ὑπὸ λευκονότου συναγόμενα, ἀσθενῇ ὄντα, ἐπιθέτως τοῦ νότου νῦν ἀργέστου λεγομένου.
- 1.31 Ὅτι τὴν Φάρον νῆσον Ὅμηρος πελαγίαν λέγει, οὐχ οὕτως οὖσαν νῦν. Ἀλλὰ τοῦτο θαυμασίως εἴρηκεν· αἰνίττεται γὰρ ὅτι ἡ Αἴγυπτος δῶρόν ἐστι τοῦ Νείλου, ὡς καὶ Ἡρόδοτος ἔλεγε· καὶ ὅτι πρὸ μυρίων ἐτῶν πελαγία οὖσα νῦν διὰ τὴν πρόσχωσιν πλησιάζει Αἰγύπτῳ.
- 1.32 Ὅτι τὸ « Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδοῖαται ἔσχατοι ἀνδρῶν, οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος, » Κράτης μὲν ἐξηγεῖται, ὅτι ἡ μεγάλη τῆς Ἰνδικῆς θάλασσα, μεσεμβολοῦσα τοὺς Αἰθίοπας ἐξ ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμὰς, ποιεῖ αὐτοὺς δύχα δεδαῖσθαι· δὲ Ἀρίσταρχος συνεχῇ τὴν Αἰθιοπίαν λέγει εἶναι ἐξ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν· διὸ τοὺς μὲν αὐτῶν γνωρίζεσθαι, τοὺς ἄκρους, τοὺς μέσους δὲ ἀγνοεῖσθαι, εἴτε περιρρητοῦ οὐσης τῆς πάσης Λιβύης εἴτε ἰσθμοῦ τινὸς μεταξὺ τῆς τε Ἀτλαντικῆς θαλάσσης καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς κειμένου, καὶ ἡμῖν ἀγνοουμένων τῶν ἐκεῖνα Αἰθιοπῶν κατοικοάντων· καὶ διὰ τοῦτο δύο Αἰθιοπῖαι λέγονται.
- 1.33 Ὅτι, Ὅμηρος τὰ νότια μέρη τοῦ κόσμου ἑῷα καλεῖ καὶ ἡλιακὰ, τὰ δὲ βόρεια ἐσπέρια καὶ νυκτερινὰ, οἷον· « αὐτὴ δὲ χθαμαλὸν παννυπερτάτη εἶν ἀλὶ κεῖται Πρὸς ζόφον· αἱ δὲ τ' ἄνευθε, πρὸς ἡῷ τ' ἡέλιόν τε » ἢ γὰρ Ἰθάκη βορειότερα ἐστὶ τῶν νήσων ἐκείνων· καὶ πάλιν· « εἴτ' ἐπὶ δεξι' ἴωσι πρὸς ἡῷ τ' ἡέλιόν τε, εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοί γε ποτὶ ζόφον ἡρόεντα » καὶ αὐθις· « ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφος, οὐδ' ὅπῃ ἡῷς, οὐδ' ὅπῃ ἡέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν, οὐδ' ὅπῃ ἀννεῖται.
- 1.34 Ὅτι ἄμεινον τὴν Ἀσίαν χωρίζειν τῆς Λιβύης τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ, ἀπὸ τῆς μεγάλης θαλάσσης δίκην μεσημβρινοῦ διήκοντι ἕως τοῦ κατὰ Πηλοῦσιον ἰσθμοῦ, μῆκος στάδια μύρια καὶ πεντακισχίλια, πλάτος δὲ, ὅπου μέγιστον, οὐ πλείω τῶν χιλίων σταδίων ἔχοντι. Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ὅρος καὶ τῶν δύο Αἰθιοπιῶν ἂν εἴη· ὁ δὲ Νεῖλος οὐκ ἄξιός ἂν εἴη μεθόριον λέγεσθαι· πολλὴ γὰρ ἡ νοτιωτέρα τούτου Ἀσία ἀδιαίρετος λείπεται, ἢ Αἰβύη ἢ αὐτὴ ἀμφιδοξουμένη.

1.35

Ὅτι παροιμίαι εἰσὶ τῶν ὑπερβολῶν ὑπερβολὰς ἐμφαινουσai αὗται· φελλοῦ σκιάς κουφότερον· Φρυγὸς λαγὼ δειλότερον· ὁ ἀγρὸς γῆν ἔχει Λακωνικῆς ἐπιστολῆς ἐλάττονα.

- 1.36 Ὅτι ὁ Πόντος τὸ παλαιὸν λίμνη ἦν, ἀλλὰ τῷ πλήθει τῶν τοσούτων ποταμίων ὑδάτων τῶν εἰς αὐτὰν ἐμβαλλόντων, τάχα δὲ καὶ σεισμῶν ἐξαισίων γενομένων, διερράγη ἢ κατὰ τὸ Βυζάντιον γῆ, καὶ οὕτως τὸ ὕδωρ ἐκχυθὲν εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ Μυρτῶον συνεχεῖς τὰς δύο θαλάσσας εἰργάσατο. Ἐλπὶς δὲ καὶ τὸν Πόντον ποτὲ χερσωθῆναι· καὶ γὰρ τὰ περὶ τὸν Σαλμυδησὸν καὶ τὰ καλούμενα Στήθη καὶ ἡ περὶ τὸν Ἰστρὸν Σκυθικὴ ἔρημία ἤδη τεναγίζει. Ἀλλὰ καὶ τὸ Ἄμμωνος ἐν Λιβύῃ ἱερὸν παραθαλάσσιον ποτε ἦν· σημεῖον δὲ, ὅτι περὶ τοὺς τρισχιλίους σταδίους ἄπέχοντος ἀπὸ τῆς νῦν θαλάσσης, πᾶσα ἡ ὁδὸς ψαμμώδης τέ ἐστι καὶ μεστή κόγχων καὶ χηραμύδων καὶ καρκίνων καὶ ὀστρέων (ὀστῶν). Ἀλλὰ καὶ ἡ Αἴγυπτος ποτε πέλαγος ἦν· καὶ ἡ Σικελία συνεχὴς τῇ Ἰταλίᾳ. Τὸ δὲ περὶ τὴν Ἀμμωνιακὴν πάθος γέγονε, ῥαγέντος τοῦ κατὰ τὰς Στήλας πορθμοῦ· καὶ διὰ τὸ ταπεινότερον εἶναι τὸ ἔξω Στηλῶν ἔδαφος ἐκχυθῆναι μὲν τὸ κατὰ τὴν Λιβύην ὕδωρ καὶ τέναγος γενέσθαι ἐπὶ πολὺ τὸν κατὰ Πηλοῦσιον ἰσθμὸν, λιμνάσαι δὲ τὸ Ἀτλαντικόν, συνεχὲς γενόμενον τῇ ἔσω θαλάσσῃ.
- 1.37 Ὅτι ἡ τῆς τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης κινήσεως συνέχεια φυσικὴ ἐστὶν αὐτῆς τῆς θαλέσεως, οἷον σφυγμικὴ ἀναπνοή, καθ' ἣν οἱ τε εὐριπτοὶ παλινδρομοῦσι, καὶ τὰ ναυάγια καὶ περιττώματα ἐκκυμαίνεται. « ἀποπτύει δ' ἄλως ἄχνην » ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἀπογαίοις πνεύμασιν οὐδὲν ἦττον τὸ κυμάτιον, ἐκ τοῦ πελάγους προαιρετικὴν, ὡς ἂν εἴποι τις, κινούμενον κίνησιν, « πολλὸν παρέξ ἄλλα φύκος ἔχευεν.
- 1.38 Ὅτι οὐ μᾶλλον ἡ Σικελία ἀπερράγη τῆς Ἰταλίας, ἢ ὑπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ Αἰτναίου ἀνεδόθη, καὶ αἱ περὶ τὴν Λιπτάραν νῆσοι καὶ αἱ Πιθηκοῦσαι· ὥστε ἐλπίς καὶ ἡπείρους οὐκ ἀνδόδοσθαι κάτωθεν καὶ ἄλλας συνιζάνειν κάτω ἀφανιζομένας· ὅπερ καὶ ἡ Ἀτλαντὶς παρὰ Πλάτωνι νῆσος παθεῖν ἰστόρηται καὶ Βοῦρα περὶ τὴν Ἑλλάδα.
- 1.39 Ὅτι τοῦ τοῦ εὐρίπου εἶναι ῥοώδεις οὐκ ἔστι μία αἰτία· ὁ μὲν γὰρ Σικελικὸς δις, ὁ δὲ Ναλκιδικὸς ἐπτάκις, ὁ δὲ κατὰ Βυζάντιον οὐδ' ὅλως παλινოსτεῖ, ἀλλ' αἰὲ ἀπὸ τοῦ Πόντου ῥεῖ εἰς δυσμάς.
- 1.40 Ὅτι ἡ ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Ἰονίου Ἰστρία ἀπὸ τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ ὠνομάσθαι λέγεται, ἐκ τοῦ μεγάλου Ἰστρου ἀποσχιζομένου, ὡς τινὲς φασιν· ἀλλὰ καὶ τὸν Ἰάσονα οἱ μῦθοι ἐκ τοῦ Πόντου διὰ τούτου τοῦ ποταμοῦ ἐξάγουσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν θάλασσαν.
- 1.41 Ὅτι ἀνὰ μέσον Θήρας καὶ Θηρασίας ἐκπεσοῦσαι φλόγες ἐκ τοῦ πελάγους ἐφ' ἡμέρας τέτταρας, ὥστε πᾶσαν ζεῖν καὶ φλέγεσθαι τὴν θάλατταν, ἀνεφύσησαν κατ' ὀλίγον ἐξαιρομένην, ὡς ἂν ὀργανικῶς, καὶ συντιθεμένην ἐκ μύδρων νῆσον, ἔχουσαν δώδεκα σταδίων τὴν περίμετρον.
- 1.42 Ὅτι, σειсмоῦ γενομένου μεγίστου, τῆς τε Σιδῶνος τὰ δύο μέρη κατεστράφη καὶ ἑτέρα πόλις δλη πλησίον αὐτῆς, καὶ Εὐβοίας ἡ ἐν Εὐρίπῳ Ἀρέθουσα κρήνη ἀπετυφλώθη καὶ οὐ πρότερον ἔπαυσε, πρὶν χάσμα μέγα περὶ τὸ Ληλάντιον πεβίον γεγονὸς πηλοῦ διαπύρου ποταμὸν ἐξήρασε· τότε δὲ καὶ τῆς Ἀρεθούσης αἱ πηγαὶ πάλιν ἀνεδόθησαν.
- 1.43 Ὅτι πάλιν περὶ Λυδίας καὶ Ἰωνίας σεισμῶν γενομένων, Σίπυλός τε (τὸ ὄρος) κατεστράφη κατὰ τὴν Ταντάλου βασιλείαν καὶ τινες τῶν Ἰώνων πόλεις, καὶ τὰ ἐν Τροίᾳ θερμὰ ὕδατα ἀπώλετο, περὶ ὧν Ὅμηρος ἔλεγεν· ἡ μὲν γὰρ θ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει· » ἐγένοντο δὲ καὶ λίμναι ἐξ ἐλῶν. Οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν, εἰ ὁ κατὰ τὸ Κάσιον ἰσθμὸς τῆς Ἀραβίς διαρραγείς ἢ ἵζημα λαβὼν ποιήσει τὴν τῆς Αἰγύπτου θάλασσαν σύρρουν τῇ Ἐρυθρᾷ. Ἔτι δὲ καὶ ὁ Περαιεὺς, ὡς καὶ τὸ ὄνομα ἐμφαίνει, πέραν ἔκειτο τῆς Ἀττικῆς, ὡς νῆσος, καὶ ἡ Λευκὰς νῆσος ὑπὸ Κορινθίων γέγονε, διακοψάντων τὸν ἰσθμὸν· περὶ ἧς λέγει Ὅμηρος· « οἷος Νήρικον εἶλον, ἐυκτίμενον πτολίεθρον, ἀκτὴν ἡπείροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων. » Περὶ Μεθώνην δὲ τὴν ἐν τῷ

Ἑρμιονικῶ κόλπῳ ὄρος ἐπταστάδιον τὸ ὕψος ἀνεβλήθη, γεννηθέντος ἀναφυσήματος φλογώδους, μεθ' ἡμέραν μὲν ἀπρόσιτον ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ τῆς θειώδους ὁσμῆς, νύκτωρ δὲ εὐῶδες, ἐκλάμπον πόρρω καὶ θερμαῖνον, ὥστε ζεῖν τὴν θάλατταν ἐπὶ σταδίους ἑ, θολερὰν δ' εἶναι καὶ ἐπὶ κ' σταδίους προσχωσθῆναι δὲ πέτραις ἀπορρῶξι πύργων οὐκ ἐλάττωσιν. Ὑπὸ δὲ τῆς Κωπαΐδος λίμνης αἱ ἐν Καταλόγῳ Ὀμήρου πόλεις, Ἄρνη καὶ Μίδεια, κατεπόθησαν· καὶ αἱ Ἑχινάδες νῆσοι ἐκ τῆς τοῦ Ἀχεῶου προσχώσεως ἡπειρώθησαν· καὶ ἡ Ἀστερίς νῆσος πληοῖον Ἰθάκης, λιμένας πρὶν ἔχουσα δύο, νῦν δ' οὐδ' ἀγκυροβόλιον ἔχει. Ἀλλὰ καὶ Ὅσσα ἐκ τεῦ Ὀλύμπου ἀπερράγη.

- 1.44 Ὅτι Πυθέας ὁ Πασσαλιώτης, δοκῶν εἶναι φιλόσοφος, ψευδίστατος ἠλέγχθη ἐν οἷς τὰ περὶ Θούλην καὶ Βρετανίας γεωγραφεῖ.
- 1.45 Ὅτι τινὲς Ἀλεξάνδρῳ συνεβούλευον, δαιρουῖντα τοὺς ἀνθρώπους εἰς Ἑλλήνας καὶ βαρβάρους τοῖς μὲν ὡς φίλοις, τοῖς δὲ ὡς πολεμίοις χρῆσθαι· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ἄμεινον εἶναι ἀρετῇ καὶ κακίᾳ διαιρεῖν τούτους· εἶναι γὰρ Ἰνδοὺς μὲν καὶ Ἀρίους καὶ Ῥωαίους καὶ Καρχηδονίους ἀριστοκρατουμένους καὶ καλῶς πολιτευομένους, Ἀθηναίους δὲ οὐχ οὕτως.
- 1.1 Ὅτι Ὀμηρος πρῶτος ἐτόλμησε γεωγραφῆσαι.
- 1.2 Ὅτι γὰρ ἡ γῆ ὑπὸ τοῦ ὠκεανοῦ περικλύζεται νήσθῳ δίκην, αὐτὸς λέγει, νῦν μὲν· « εἴμι γὰρ ὀψομένκ πολυφόρβου πείρατα γαίης ὠκεανόν τε » νῦν δὲ περὶ τοῦ ἀνατολικοῦ τῆς γῆς· « ἡέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρσύρας, ἐξ ἀκαλαρρείταιο βαθυρρόου ὠκεανοῖο » περὶ δὲ τοῦ δυτικοῦ· « ἐν δ' ἔπεδ' ὠκεανῶ λαμπρὸν φάος ἡέλιοιο » περὶ δὲ τοῦ νοτίου· « Ζεὺς γὰρ ἐς ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας χθιζὸς ἔβη » περὶ δὲ τοῦ βορείου· « οἷη δ' ἄμορός ἐστι λοετρῶν ὠκεανοῖο » ὠκεανὸν δὲ λέγει τὸν ὀρίζοντα.
- 1.3 Ὅτι ἀψόρροον Ὀμηρος τὸν ὠκεανὸν λέγει διὰ τὰς ἀμπώτεις καὶ πλημμυρίδας. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ τρις μὲν γὰρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἡματι, τρις δ' ἀναροιβδεῖ » καὶ γὰρ, εἰ μὴ τρις, ἀλλὰ δις, ἴσως ἢ ἡ γραφὴ ἡμάρτηται ἢ ἡ ποιητικὴ ὑψηγορία ἢ ἡ ἱστορία παρέπεσε. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ « ἐξ ἀκαλαρρείταιο » ἢ γὰρ ἄμπωτις πραεῖα καὶ οὐκ ἄθροα.
- 1.4 Ὅτι καὶ τὸ σκοπέλους λέγειν τὸν Ὀμηρον τοτὲ μὲν καλυπτομένους, τοτὲ δὲ γυμνουμένους τὰς ἀμπώτεις καὶ πλημμυρίδας αἰνίττεται.
- 1.5 Ὅτι τὰ πάθη τοῦ ὠκεανοῦ τὰ περὶ τὰς ἀμπώτεις καὶ τὰς πλημμυρίδας ὁμολογεῖ συνεχῇ καὶ μίαν εἶναι τὴν θάλκσσαν. Πανταχοῦ γὰρ ἡ αὐτὴ αὔξησις καὶ μείωσις τοῦ ὕδατος ἢ οὐ πολὺ παραλλάττει, ὡς ἂν ἀπὸ μιᾶς αἰτίας γινομένη.
- 1.6 Ὅτι Ὀμηρος πᾶσαν τὴν καθ' ἡμᾶς παραλίαν γεωγραφῆσιν, λέγων Λιβύην, Θήβας, Αἴγυπτον, Φοινίκην, Κύπρον, Σιδόνα, Σολύμους, Κᾶρας καὶ τὰς περὶ αὐτὰς νήσους ἔτι δὲ Φρυγίαν καὶ Ἑλλήσποντον καὶ Τρῶας καὶ Παφλαγόνας καὶ Αἰήτην κοῖ Ἰάσονα καὶ Κιμμερίους καὶ τοὺς τοῖς Θραξὶ πληστιοχώρους Μυσοὺς περὶ τὸν Ἰστρον οἰκοῦντας· εἶτα Κίκονας καὶ Λάρισσαν καὶ τὴν ἐξῆς Ἑλλάδα μέχρι τῆς Θεσπρωτίας εἶτα τὰ τῆς Ἰταλίας ἄκρα, Τεμέσην καὶ Σικελοὺς καὶ Ἠλύσιον πεδίον. Εἰ δέ τινα μεταξὺ παραλείπει, οὐ θαῦμα, τοιαύτη γὰρ ἡ γεωγραφία.
- 1.7 Ὅπ' Ἀναξίμανδρος, ὁ Θαλοῦ μαθητῆς καὶ πολιτης, πρῶτος γειωγκρικὸν πίνκκα ἐξέδωκεν· Ἑκατκῖος δὲ σύγγραμκ.
- 1.8 Ὅτι ἀδύνατον ἄνευ τῆς τῶν οὐρανίων θεωρίας γεωγραφῆσαι· καὶ γὰρ δεῖ πρὸς μὲν τὰ μήκη τῶν πόλεων τῶν ἐκλειπτικῶν ἡλίου καὶ σελήνης παρατηρήσεων, πρὸς δὲ τὰ πλάτη τῆς τῶν κλιμάτων διαφορᾶς.
- 1.9 Ὅτι ἡ γεωγραφία συνῆπται ἔκ τε γεωμετρίας καὶ μετεωρολογίας.
- 1.10

Ὅτι, εἰ καὶ τὰ οὐράνια τῷ τόπῳ ἀφέστηκε τῶν ἐπιγείων τοσοῦτον, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης, ἀλλὰ τῇ θεωρίᾳ ἦνῳται.

- 1.11 Ὅτι τοὺς παρ' Ὀμίρῳ Ἑρεμβοὺς τοὺς Τρωγλοδύτας δεῖ Ἄραβας ἐξακούειν, παρὰ τὸ ἐν τῇ ἔρᾳ, τῇ γῇ, ἐμβαίνειν.
- 1.12 Ὅτι ἡ γεωγραφία, οὐ μόνον διὰ φιλοσοφίαν μεγάλη συντελεῖ, ἀλλὰ καὶ διὰ πολιτικὰς καὶ στρατηγικὰς φρονήσεις τε καὶ πράξεις.
- 1.13 Ὅτι τὸ πολλῶν ἀνθρώπων ἰδεῖν ἄσπετα καὶ νοῦν γινῶναι καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους « μεγάλων ἐπίστορα ἔργων εἰρημένον τὴν ἐκ τῆς γεωγραφικῆς ἱστορίας διαγινομένην φρόνησιν ἐμφανίζει.
- 1.14 Ὅτι ἡ μὲν γεωγραφία, τῆς ὅλης οὔσα οἰκουμένης ἱστορία, περὶ τὸ ποσὸν μᾶλλον καταγίνεται, ὡς μαθηματικωτέρα· ἡ δὲ χωρογραφία τόπου τινὸς οὔσα, οἷον ὡς Ὅμηρος λέγει· « εἴ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδᾳ πετρήεσαν, » καὶ πολύκνημον Ἑτεωνὸν καὶ πολυτρήρωνα Θίσβην καὶ πολυστάφυλον Ἄρνην, περὶ τὸ ποιὸν τῆς χώρας οἷον εἰ βαθύγειος, εἰ ὀρεινὴ, εἰ πεδιάς, εἰ ἄξυλος, εἰ μέταλλα ἔχουσα.
- 1.15 Ὅτι ἄλλος μὲν ὁ τῆς Ἰνδικῆς χωρογράφος, ἀγνοῶν τὴν Ἑλλάδα τυχόν, καὶ ἄλλος ὁ τῆς Αἰγύπτου, ἀγνοῶν τὰ τῆς Περσίδος καὶ Βακτριανῆς.
- 1.16 Ὅτι δεῖ γεωμετρικῆς καὶ ἀστρονομίας τῷ γεωγραφῆσοντι, καὶ ὑποθέσεις λαβεῖν ἐξ αὐτῶν, οἷον ὅτι σφαιρικός ὁ κόσμος καὶ ἡ τῆς γῆς ἐπιφάνεια, καὶ ἔτι περὶ τῆς ἐπὶ τὸ μέσον φορᾶς τῶν σωμάτων καὶ ὅσα τοιαῦτα.
- 1.17 Ὅτι δεῖ τὸν στρατηγὸν μήτε τοσοῦτον ἄμοιρον εἶναι γεωγραφίας, ὥστε λέγειν ἔν τισι τόποις « ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπη ζόφος, οὐδ' ὅπη ἡώς, » καὶ τὰ τοιαῦτα· οὔτε πάλιν περὶ ἐξάρματος τοῦ πόλου καὶ συνανατολῶν καὶ συμμεσουρανῆσεων καὶ συγκαταδύσεων τῶν ἀστέρων πολυπραγμονεῖν καὶ τῶν ὁμοίων.
- 1.18 Ὅτι καὶ τῆς σφαιρικῆς θεωρίας δεῖ ἥφοιαι τὸν γεωγραφῆσοντα, οἷον κύκλων ἐν σφαίρᾳ παραλλήλων καὶ ὀρθῶν καὶ τῶν τοιούτων.
- 1.19 Ὅτι, ὥσπερ ἐπὶ κολοσσοῦ τὴν ὀλοσχέρειαν τῆς κατασκευῆς σκοποῦντες τῶν μικρῶν καταφρονοῦμεν, οὕτως καὶ ἐπὶ γεωγραφίας τὴν μὲν θέσιν τῆς χώρας καὶ τὴν πρὸς τὰ οὐράνια σχέσιν πολυπραγμονοῦμεν, εἰ δὲ πολύκνημος ἡ ἀμιχθαλόεσσα ἢ τι τοιοῦτον, ἐῷμεν.
- 1.20 Ὅτι Ἑρατοσθένους οὔτε τῶν ἀπαιδευτῶν ἦν οὔτε τῶν γνησίως φιλοσοφούντων· διὸ καὶ Βῆτα ἐκαλεῖτο, ὡς τὰ δευτερεῖα φέρειν δοκῶν ἐπὶ πάσῃ παιδείᾳ· ὃς καὶ τὴν ποιητικὴν οὐ φιλοσοφίαν πρῶτην ἡξίου καλεῖν, ἀλλὰ μόνον ψυχαγωγίαν τινὰ, κακῶς λέγων.
- 1.21 Ὅτι ἡ ποιητικὴ πηγὴ καὶ ἀρχὴ φράσεως κατεσκευασμένης καὶ ῥητορικῆς ὑπάρχει μετὰ τοῦ σεανοῦ καὶ ὀγκώδους. Ἀμέλει καὶ πεζὸν λόγον φαμέν τὸν ἄνευ μέτρου ἐκ τοῦ ὕψους ταπεινωθέντα.
- 1.22 Ὅτι τοὺς μύθους αἱ τε παλαιαὶ πόλεις καὶ οἱ νόμοι ἐδέξαντο, ὡς μορμολύκας τινὰς πρὸς τοὺς νηπιόφρονας, οἷον Κωκυτοὺς, Ἀχέροντας, Πυριφλεγέθοντας, Στύγας καὶ ἀπλῶς πᾶσαν θεολογίαν παλαιάν.
- 1.23 Ὅτι τὸ « ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα » οὐ πάντα δηλονότι, ἀλλὰ πολλὰ καὶ μυθώδη· οὐ γὰρ ἂν ἦν ἐτύμοισιν ὁμοῖα. Τοιοῦτοι δ' οἱ μῦθοι περὶ τὴν ἀλήθειαν εἰλούμενοι· « ὡς ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ, » οὕτως καὶ οἱ μῦθοι.
- 1.24 Ὅτι Αἰαίην τὴν Κίρκην Ὅμηρος ὀνομάζει ἀπὸ τῆς Αἴας πόλεως, καὶ τὰς Συμπληγάδας τὰς ἐν Βυζαντίῳ Πλαγκτὰς, καὶ τὸν Πόντον τὸν Εὐξείνιον κατ' ἐξοχὴν τῶν ἄλλων τότε ὑπονοούμενον μέγιστον εἶναι, πρὸς ὠκεανὸν μυθολογεῖ, καὶ τοὺς Κιμμερίους ἀπὸ τοῦ κλίματος τοῦ

νεφελώδους, ὡς ἐσκοτισμένους ὅλους, καὶ τὸν Σικελικὸν πορθμὸν ὑπὸ ληστῶν κατεχόμενον εἰς Σκύλλαν, καὶ τὰ ὅμοια.

- 1.25 Ὅτι περὶ Σικελίας τὴν θάλασσαν ἰχθύων τι γένος ἐστίν, οὓς καλοῦσι γαλεώτας τε καὶ ξιφίας καὶ κύνας, ἐξ ὧν λαβὼν Ὅμηρος ἔλεγε· δελφίνας τε κύνας τε καὶ εἵποθεν ἄλλο λάβησιν κῆτος.
- 1.26 Ὅτι τὸ « τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἡματι, τρὶς δ' ἀναροιβδεῖ » δεῖ νοεῖν, ὅτι δις τοῦτο γίνεται καὶ οὐ τρίς· διὸ δεῖ ἢ μεταβολὰς αἰτιασθαι ἢ ἔγνοιαν ἢ ποιητικὴν ἐξουσίαν.
- 1.27 Ὅτι ἡ ποιητικὴ σύγκειται ἐξ ἱστορίας καὶ διαθέσεως καὶ μύθου. Τῆς μὲν οὖν ἱστορίας τέλος ἀλήθειά ἐστιν, ὡς ἐν νεῶν καταλόγῳ οἷον πολυτρήρωνα καὶ πετρήεσσαν· τῆς οἱ διαθέσεως ἐνέργεια τὸ τέλος, ὡς ὅταν μαχομένους εἰσάγῃ μύθου δὲ ἡδονὴ καὶ ἔκπληξις, τὸ τέλος.
- 1.28 Ὅτι μυθεύει μὲν ὁ τὰς Γοργόνας εἰσάγων, προσμυθεύει δὲ ὁ τὴν τοῦ Ὀδυσσεὺς πλάνην ἐκτραγωδῶν.
- 1.29 Ὅτι τὸ « Βορέης καὶ ζέφυρος, τῷ τε Θρήκηθεν ἄητον, » καλῶς εἴρηται· ὁ γὰρ Μέλας κόλπος τῆς Θράκης, ἐπιστρέφων πρὸς νότον, τοῖς ἰν Λήμνῳ καὶ ἀμοθράκῃ τὸν ζέφνον ἐκ Θράκης πνέοντα παρέχει.
- 1.30 Ὅτι ὁ ἀπὸ θερινῆς ἀνατολῆς καικίας, ὁ δὲ κατὰ διάμετρον λίψ, ὁ δ' ἀπὸ χειμερινῆς ἀνατολῆς εὖρος, ὁ δὲ κατὰ διάμετρον ἀργέστης, οἱ δ' ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἀπηλιώτης καὶ ζέφυρος. Καὶ ταῦτα μὲν Ἀριστοτέλης. Ὁ δὲ Ὅμηρος δυσὰ μὲν ζέφυρον λέγει τὸν ἀργέστην, λίγα δὲ πνέοντα ζέφυρον τὸν ὑφ' ἡμῶν ζέφυρον, ἀργέστην δὲ νότον τὸν λευκόνοτον· οὗτος γὰρ ὀλίγα τὰ νέφη ποιεῖ, τοῦ λοιποῦ νότου ὅλου εὗρου πῶς ὄντος ὡς ὅποτε ζέφυρος νέφεα στυφελίξῃ ἀργεστᾷ νότοιο, βαθεῖη λαίλαπι τύπτων· τὸν γὰρ δυσὰ ζέφυρον νῦν λέγει, ὃς εἴωθε διασκιδνάναι τὰ ὑπὸ λευκονότου συναγόμενα, ἀσθενῇ ὄντα, ἐπιθέτως τοῦ νότου νῦν ἀργέστου λεγομένου.
- 1.31 Ὅτι τὴν Φάρον νῆσον Ὅμηρος πελαγίαν λέγει, οὐχ οὕτως οὖσαν νῦν. Ἀλλὰ τοῦτο θαυμασίως εἴρηκεν· αἰνίττεται γὰρ ὅτι ἡ Αἴγυπτος δῶρόν ἐστι τοῦ Νείλου, ὡς καὶ Ἡρόδοτος ἔλεγε· καὶ ὅτι πρὸ μυρίων ἐτῶν πελαγία οὖσα νῦν διὰ τὴν πρόσχωσιν πλησιάζει Αἰγύπτῳ.
- 1.32 Ὅτι τὸ « Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδοῖαται ἔσχατοι ἀνδρῶν, οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος, » Κράτης μὲν ἐξηγεῖται, ὅτι ἡ μεγάλη τῆς Ἰνδικῆς θάλασσα, μεσεμβολοῦσα τοὺς Αἰθίοπας ἐξ ἀνατολῶν ἰπὶ δυσμὰς, ποιεῖ αὐτοὺς δύχα δεδαῖσθαι· δὲ Ἀρίσταρχος συνεχῇ τὴν Αἰθιοπίαν λέγει εἶναι ἐξ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν· διὸ τοὺς μὲν αὐτῶν γνωρίζεσθαι, τοὺς ἄκρους, τοὺς μέσους δὲ ἀγνοεῖσθαι, εἴτε περιρρητοῦ οὐσης τῆς πάσης Λιβύης εἴτε ἰσθμοῦ τινὸς μεταξὺ τῆς τε Ἀτλαντικῆς θαλάσσης καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς κειμένου, καὶ ἡμῖν ἀγνοουμένων τῶν ἐκεῖνα Αἰθιόπων κατοικοάντων· καὶ διὰ τοῦτο δύο Αἰθιοπῖαι λέγονται.
- 1.33 Ὅτι, Ὅμηρος τὰ νότια μέρη τοῦ κόσμου ἐῷα καλεῖ καὶ ἡλιακὰ, τὰ δὲ βόρεια ἐσπέρια καὶ νυκτερινὰ, οἷον· « αὐτὴ δὲ χθαμαλὸν παννυπερτάτη εἶν ἀλὶ κεῖται Πρὸς ζόφον· αἱ δὲ τ' ἄνευθε, πρὸς ἡῷ τ' ἡέλιόν τε » ἢ γὰρ Ἰθάκη βορειοτέρα ἐστὶ τῶν νήσων ἐκείνων· καὶ πάλιν· « εἴτ' ἐπὶ δεξι' ἴωσι πρὸς ἡῷ τ' ἡέλιόν τε, εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοί γε ποτὶ ζόφον ἡρόεντα » καὶ αὐθις· « ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφος, οὐδ' ὅπῃ ἡῷς, οὐδ' ὅπῃ ἡέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν, οὐδ' ὅπῃ ἀννεῖται.
- 1.34 Ὅτι ἄμεινον τὴν Ἀσίαν χωρίζει τῆς Λιβύης τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ, ἀπὸ τῆς μεγάλης θαλάσσης δίκην μεσημβρινοῦ διήκοντι ἕως τοῦ κατὰ Πηλοῦσιον ἰσθμοῦ, μῆκος στάδια μύρια καὶ πεντακισχίλια, πλάτος δὲ, ὅπου μέγιστον, οὐ πλείω τῶν χιλίων σταδίων ἔχοντι. Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ὅρος καὶ τῶν δύο Αἰθιοπιῶν ἂν εἴῃ· ὁ δὲ Νεῖλος οὐκ ἄξιός ἂν εἴῃ μεθόριον λέγεσθαι· πολλὴ γὰρ ἡ νοτιωτέρα τούτου Ἀσία ἀδιαίρετος λείπεται, ἢ Αἰβύη ἢ αὐτὴ ἀμφιδοξουμένη.

1.35

Ὅτι παροιμίαι εἰσὶ τῶν ὑπερβολῶν ὑπερβολὰς ἐμφαινουσai αὗται· φελλοῦ σκιάς κουφότερον· Φρυγὸς λαγῶ δειλότερον· ὁ ἀγρὸς γῆν ἔχει Λακωνικῆς ἐπιστολῆς ἐλάττονα.

- 1.36 Ὅτι ὁ Πόντος τὸ παλαιὸν λίμνη ἦν, ἀλλὰ τῷ πληθεὶ τῶν τοσούτων ποταμίων ὑδάτων τῶν εἰς αὐτὰν ἐμβαλλόντων, τάχα δὲ καὶ σεισμῶν ἐξαισίων γενομένων, διερράγη ἢ κατὰ τὸ Βυζάντιον γῆ, καὶ οὕτως τὸ ὕδωρ ἐκχυθὲν εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ Μυρτῶον συνεχεῖς τὰς δύο θαλάσσας εἰργάσατο. Ἐλπὶς δὲ καὶ τὸν Πόντον ποτὲ χερσωθῆναι· καὶ γὰρ τὰ περὶ τὸν Σαλμυδησὸν καὶ τὰ καλούμενα Στήθη καὶ ἡ περὶ τὸν Ἰστρὸν Σκυθικὴ ἔρημία ἤδη τεναγίζει. Ἀλλὰ καὶ τὸ Ἄμμωνος ἐν Λιβύῃ ἱερὸν παραθαλάσσιόν ποτε ἦν· σημεῖον δὲ, ὅτι περὶ τοὺς τρισχιλίους σταδίους ἄπέχοντος ἀπὸ τῆς νῦν θαλάσσης, πᾶσα ἡ ὁδὸς ψαμμώδης τέ ἐστι καὶ μεστή κόγχων καὶ χηραμύδων καὶ καρκίνων καὶ ὀστρέων (ὀστῶν). Ἀλλὰ καὶ ἡ Αἴγυπτος ποτε πέλαγος ἦν· καὶ ἡ Σικελία συνεχὴς τῇ Ἰταλίᾳ. Τὸ δὲ περὶ τὴν Ἀμμωνιακὴν πάθος γέγονε, ῥαγέντος τοῦ κατὰ τὰς Στήλας πορθμοῦ· καὶ διὰ τὸ ταπεινότερον εἶναι τὸ ἔξω Στηλῶν ἔδαφος ἐκχυθῆναι μὲν τὸ κατὰ τὴν Λιβύην ὕδωρ καὶ τέναγος γενέσθαι ἐπὶ πολὺ τὸν κατὰ Πηλοῦσιον ἰσθμὸν, λιμνάσαι δὲ τὸ Ἀτλαντικόν, συνεχὲς γενόμενον τῇ ἔσω θαλάσσῃ.
- 1.37 Ὅτι ἡ τῆς τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης κινήσεως συνέχεια φυσικὴ ἐστὶν αὐτῆς τῆς θαλέσεως, οἷον σφυγμικὴ ἀναπνοή, καθ' ἣν οἱ τε εὐριπτοὶ παλινδρομοῦσι, καὶ τὰ ναυάγια καὶ περιττώματα ἐκκυμαίνεται. « ἀποπτύει δ' ἄλως ἄχνην » ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἀπογαίσις πνεύμασιν οὐδὲν ἦττον τὸ κυμάτιον, ἐκ τοῦ πελάγους προαιρετικὴν, ὥς ἂν εἴποι τις, κινούμενον κίνησιν, « πολλὸν παρέξ ἄλλα φύκος ἔχευεν.
- 1.38 Ὅτι οὐ μᾶλλον ἡ Σικελία ἀπερράγη τῆς Ἰταλίας, ἢ ὑπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ Αἰτναίου ἀνεδόθη, καὶ αἱ περὶ τὴν Λιπτάραν νῆσοι καὶ αἱ Πιθηκοῦσαι· ὥστε ἐλπίς καὶ ἡπείρους οὖας ἀνδόδοσθαι κάτωθεν καὶ ἄλλας συνιζάνειν κάτω ἀφανιζομένας· ὅπερ καὶ ἡ Ἀτλαντὶς παρὰ Πλάτωνι νῆσος παθεῖν ἰστόρηται καὶ Βοῦρα περὶ τὴν Ἑλλάδα.
- 1.39 Ὅτι τοῦ τοῦ εὐρίπου εἶναι ῥοώδεις οὐκ ἔστι μία αἰτία· ὁ μὲν γὰρ Σικελικὸς δις, ὁ δὲ Ναλκιδικὸς ἐπτάκις, ὁ δὲ κατὰ Βυζάντιον οὐδ' ὅλως παλινოსτεῖ, ἀλλ' αἰὲ ἀπὸ τοῦ Πόντου ῥεῖ εἰς δυσμάς.
- 1.40 Ὅτι ἡ ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Ἰονίου Ἰστρία ἀπὸ τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ ὠνομάσθαι λέγεται, ἐκ τοῦ μεγάλου Ἰστρου ἀποσχιζομένου, ὥς τινὲς φασιν· ἀλλὰ καὶ τὸν Ἰάσονα οἱ μῦθοι ἐκ τοῦ Πόντου διὰ τούτου τοῦ ποταμοῦ ἐξάγουσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν θάλασσαν.
- 1.41 Ὅτι ἀνὰ μέσον Θήρας καὶ Θηρασίας ἐκπεσοῦσαι φλόγες ἐκ τοῦ πελάγους ἐφ' ἡμέρας τέτταρας, ὥστε πᾶσαν ζεῖν καὶ φλέγεσθαι τὴν θάλατταν, ἀνεφύσησαν κατ' ὀλίγον ἐξαιρομένην, ὥς ἂν ὀργανικῶς, καὶ συντιθεμένην ἐκ μύδρων νῆσον, ἔχουσαν δώδεκα σταδίων τὴν περίμετρον.
- 1.42 Ὅτι, σειсмоῦ γενομένου μεγίστου, τῆς τε Σιδῶνος τὰ δύο μέρη κατεστράφη καὶ ἑτέρα πόλις δλη πλησίον αὐτῆς, καὶ Εὐβοίας ἡ ἐν Εὐρίπῳ Ἀρέθουσα κρήνη ἀπετυφλώθη καὶ οὐ πρότερον ἔπαυσε, πρὶν χάσμα μέγα περὶ τὸ Ληλάντιον πεβίον γεγονὸς πηλοῦ διαπύρου ποταμὸν ἐξήρασε· τότε δὲ καὶ τῆς Ἀρεθούσης αἱ πηγαὶ πάλιν ἀνεδόθησαν.
- 1.43 Ὅτι πάλιν περὶ Λυδῖαν καὶ Ἰωνίαν σεισμῶν γενομένων, Σίπυλός τε (τὸ ὄρος) κατεστράφη κατὰ τὴν Ταντάλου βασιλείαν καὶ τινες τῶν Ἰώνων πόλεις, καὶ τὰ ἐν Τροίᾳ θερμὰ ὕδατα ἀπώλετο, περὶ ὧν Ὅμηρος ἔλεγεν· ἡ μὲν γὰρ θ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει· » ἐγένοντο δὲ καὶ λίμναι ἐξ ἐλῶν. Οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν, εἰ ὁ κατὰ τὸ Κάσιον ἰσθμὸς τῆς Ἀραβίς διαρραγείς ἢ ἵζημα λαβὼν ποιήσει τὴν τῆς Αἰγύπτου θάλασσαν σύρρουν τῇ Ἐρυθρᾷ. Ἔτι δὲ καὶ ὁ Περαιεὺς, ὥς καὶ τὸ ὄνομα ἐμφαίνει, πέραν ἔκειτο τῆς Ἀττικῆς, ὥς νῆσος, καὶ ἡ Λευκὰς νῆσος ὑπὸ Κορινθίων γέγονε, διακοψάντων τὸν ἰσθμὸν· περὶ ἧς λέγει Ὅμηρος· « οἷος Νήρικον εἶλον, ἐυκτίμενον πτολίεθρον, ἀκτὴν ἡπείροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων. » Περὶ Μεθώνην δὲ τὴν ἐν τῷ

Ἑρμιονικῶ κόλπῳ ὄρος ἐπαστάδιον τὸ ὕψος ἀνεβλήθη, γεννηθέντος ἀναφυσήματος φλογώδους, μεθ' ἡμέραν μὲν ἀπρόσιτον ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ τῆς θειώδους ὁσμῆς, νύκτωρ δὲ εὐῶδες, ἐκλάμπον πόρρω καὶ θερμαῖνον, ὥστε ζεῖν τὴν θάλατταν ἐπὶ σταδίους ἑ, θολερὰν δ' εἶναι καὶ ἐπὶ κ' σταδίους· προσχωσθῆναι δὲ πέτραις ἀπορρῶξι πύργων οὐκ ἐλάττωσιν. Ὑπὸ δὲ τῆς Κωπαΐδος λίμνης αἱ ἐν Καταλόγῳ Ὀμήρου πόλεις, Ἄρνη καὶ Μίδεια, κατεπόθησαν· καὶ αἱ Ἑχινάδες νῆσοι ἐκ τῆς τοῦ Ἀχεῖρος προσχώσεως ἡπειρώθησαν· καὶ ἡ Ἀστερίς νῆσος πληοῖον Ἰθάκης, λιμένας πρὶν ἔχουσα δύο, νῦν δ' οὐδ' ἀγκυροβόλιον ἔχει. Ἀλλὰ καὶ Ὅσσα ἐκ τεῦ Ὀλύμπου ἀπερράγη.

- 1.44 Ὅτι Πυθέας ὁ Πασσαλιώτης, δοκῶν εἶναι φιλόσοφος, ψευδίστατος ἠλέγχθη ἐν οἷς τὰ περὶ Θούλην καὶ Βρετανίας γεωγραφεῖ.
- 1.45 Ὅτι τινὲς Ἀλεξάνδρῳ συνεβούλευον, δαιρουῖντα τοὺς ἀνθρώπους εἰς Ἑλλήνας καὶ βαρβάρους τοῖς μὲν ὡς φίλοις, τοῖς δὲ ὡς πολεμίοις χρῆσθαι· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ἄμεινον εἶναι ἀρετῇ καὶ κακίᾳ διαιρεῖν τούτους· εἶναι γὰρ Ἰνδοὺς μὲν καὶ Ἀρίους καὶ Ῥωαίους καὶ Καρχηδονίους ἀριστοκρατουμένους καὶ καλῶς πολιτευομένους, Ἀθηναίους δὲ οὐχ οὕτως.
- 2.1 Ὅτι ἡ Βακτριανὴ χώρα εὐδαιμονεστάτη ἐστὶ καὶ εὐφορωτάτη. Ἐν δὲ τῇ Ὑρκανίᾳ ἡ ἄμπελος μετρητὴν οἴνου φέρει, ἡ δὲ συκὴ μεδίμνους ξ'. ὁ δὲ σῖτος ἐκ τοῦ ἐκπεσόντος καρποῦ τῆς καλάμης πάλιν φύεται· ἐν δὲ τοῖς δένδροις σμηνουργεῖται, καὶ τῶν φύλλων ἀπορρεῖ μέλι. Γίνεται δὲ καὶ ἐν τῇ Ματιανῇ τῆς Μηδίας τοῦτο καὶ τῆς Ἀρμενίας ἐν τῇ Σακασηνῇ καὶ τῇ Ἀραξηνῇ. Ἀλλ' ἐπειδὴ αὗται νοτιώτεραί εἰσι τῆς Ὑρκανίας καὶ εὐκράεστεραι, οὐ θαῦμα· ἐν δὲ τῇ Μαργιανῇ ὁ τῆς ἀμπέλου πυθμὴν γίνεται πολλάκις δεῦν ἀνδρῶν ὀργυιαῖς περιληπτὸς, ὁ δὲ βότρυς δίπηχνης. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀρία παραπλησία ἐστίν, εὐοινία δὲ καὶ ὀπερβάλλει ἐν ἧ καὶ εἰς τριγένειαν τὸν οἶνόν φασι μένειν ἐν ἀπισσώτοις ἄγγεσιν. Πάμφορος δ' ἐστὶ καὶ ἡ Βακτριανὴ πλὴν ἐλαίου.
- 2.2 Ὅτι ἡ Βαγαδανία χώρα τῆς Καππαδοκίας, πεδῖον οὐσα ἐξαίσιον μεταξὺ Ἀργαίου ὄρους καὶ Ταύρου, διὰ τὸ εἶναι ὑψηλὴ οὐδὲ ξυλοφορεῖ. Τὰ δὲ περὶ Σινώπην καὶ Ἀμισὸν καὶ Φανάροιν, καίτοι τρισχιλίους σταδίους ὄντα βορειότερα, καὶ ἐλαιόφυτα καὶ εὐχειμέρα ἐστὶ, διὰ τὸ εἶναι ταπεινότερα, καὶ ὑπὸ τῆς θαλάσσης ἀλεαίνεσθαι.
- 2.3 Κελτικὴν ἢ οὐ φύεται ἄμπελος ἢ οὐ τελεσφορεῖ ἢ ὀλιγοκαρπεῖ· τοῦ δὲ χειμῶνος κατορύττεται.
- 2.4 Ὅτι τοσοῦτον περὶ τὴν Μαιωτίν ἐστὶν ὑπερβολὴ τοῦ κρυμοῦ, ὥστε ἐν ᾧ χορίῳ οἱ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγοὶ ἐνίκησαν τοὺς βαρβάρους ἵππομαχοῦντες ἐκὶ τοῦ κρυστάλλου, ἐν τῷ αὐτῷ ναυμαχοῦντες ἐνίκησαν τοὺς αὐτούς.
- 2.5 Ὅτι τοσοῦτον ψύχος γίνεται περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους, ὥς καὶ τὰς χαλκᾶς ὑδρίας ὑπὸ τοῦ χειμῶνος διαρρήγνυσθαι· ὥς καὶ τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ τὸ ἐν τῷ Ἀσκληπιείῳ τῶν Παντικαπαιέων ἐπὶ τῇ ῥαγείῃ ὑδρίᾳ· εἴ τις ἄρ' ἀνθρώπων μὴ πείθεται, οἷα παρ' ἡμῖν γίνεταί, εἰς τήνδε γνώτω ἰδὼν ὑδρίαν· ἦν, οὐχ ὡς ἀνάθημα θεοῦ καλὸν, ἀλλ' ἐπίδειγμα χειμῶνος μεγάλου, θῆχ' ἱερεὺς Στράτιος.
- 2.6 Ὅτι, Ἰππαρχὸς φησὶ κατὰ τὸν Βορυσθένη καὶ τὸ ζ' κλίμα ἐν ὅλαις ταῖς θεριναῖς νυξὶ παραογέζεσθαι τὸ τοῦ ἡλίου φῶς, περιστάμενον ἀπὸ τῆς δύσεως ἐπὶ τὴν ἀνατολήν· ταῖς δὲ χειμεριναῖς τροπαῖς τὸ πλεῖστον μετεωρίζεσθαι τὸν ἥλιον ἐπὶ πτῆχεις θ', ἐν δὲ Βρετανίαις περὶ πῆχεις δ', ἔνθα καὶ ἡ μεγίστη ἡμέρα ὥρων ἐστὶν ἰσημερινῶν ἰθ'.
- 2.7 Ὅτι παρ' Ὀμήρῳ αἱ ε' πτύχες τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἀσπίδος τὰς ε' τῆς ἀπάσης γῆς ζώνας αἰνίττονται· ἡ μὲν χρυσοῦ τὴν ἀμφίσκιον, ἥτις ἐστὶ μεταξὺ τῶν τροπικῶν· αἱ δὲ δύο κασσιτέριναι τὰς δύο περισκίους, αἵπνές εἰσιν ὑπὸ τοὺς πόλους· αἱ δὲ δύο χαλκαῖ τὰς δύο ἑτεροσκίους, αἵτινές εἰσιν ἢ τε ἡμετέρα οἰκουμένη πρὸς βορρᾶν καὶ ἡ τῶν ἀντοίκων ἡμῶν πρὸς νότον.

- 2.8 Ὅτι Πυθέας καὶ Εὐήμερος καὶ Ἀνπιφάνης ψευδοὶ γεωγράφοι.
- 2.9 Ὅτι οἱ τὸ μῆκος τῆς οἰκουμένης ἀφορίζοντες μεσημβρινοὶ εἰσιν, οὐχὶ δὲ ἀνατολαὶ καὶ δύσεις· τὸ δὲ πλάτος οἱ παράλληλοι.
- 2.10 Ὅτ' ἡ Κάλη ὁρος ἐστὶν Ἰβηρίας, ἔνθα ἡ ἑτέρα τῶν Ἡρακλέους Στηλῶν, πολλῶ τῆς νήσου τῶν Γαδεΐρων ἀνατολικωτέρα.
- 2.11 Ὅτι, τῆς Ἰταλίας ἡ νοτιωτάτη μερὶς δικόρυφός ἐστιν· ὧν ἡ μὲν δυτικωτέρα κοροφὴ κατὰ Λευκοπέτραν ἄκραν ἀπέναντι τοῦ ἐν Σικελίᾳ Ταυρομενίου κεῖται, κατὰ τὴν μεγάλην Ἑλλάδα. ἡ δὲ ἀνατολικωτέρα κορυφὴ ἡ ἄκρα ἐστὶν Ἰαπογία, ἀπέναντι κηεῆνη πρὸς δυσμὰς τῶν Ἀκροκεραυνίων ὀρέων καὶ Χαόνων. Ὁ δὲ τῆς Κρότωνος καὶ Τάραντος κόλπος μεταξύ ἐστὶ τῶν δύο κορυφῶν.
- 2.12 Ὅτι ὁ γεωγράφος ἀρχὰς ἔχει τὰς τῆς ἡς ἀναμετρήσεις τῶν μαθηματικῶν· αὗται δὲ τὰς ἀστρονομικὰς ἀποδείξεις· αὗται δὲ τὴν φυσικὴν ἐπιστήμην, ἀρετὴν οὕσαν καὶ ἐπιστήμην ἀνυπόθετον καθ' αὐτήν. Αἱ γὰρ ἀρεταὶ ἀνυπόθετοί εἰσι καὶ ἐξ ἑαυτῶν ἡρτηνται καὶ ἔχουσιν ἐν ἑαυταῖς τὰς τε ἀρχὰς καὶ τὰς πίστεις ἀπόντων.
- 2.13 Ὅτι τὸ λέγειν εἶναι τὴν γὰν πᾶσαν πεντάζωνον καὶ τὰ τοιαῦτα γεωμέτρου ἐστὶν, ἀλλ' οὐχὶ τοῦ νοερῶς γεωμετροῦντος, ἀλλὰ τοῦ τὰ νοερὰ σχήματα ἐφαρμόζοντος τῇ γῇ καὶ τῷ οὐρανῷ, ὧς τινι καὶ ὁ γεωγράφος ἔρχιτέκτονι χρῆται καὶ ὑποθέσει.
- 2.14 Ὅτι ὁ γεωμετρικὸς, χρώμενος τῇ γνωμονικῇ τε καὶ ἀστρονομικῇ ἀποδείξει, τοῦτ' ἔστι τοῖς τῷ ἰσημερινῷ παραλλήλοις κύκλοις καὶ τοῖς μεσημβρινοῖς, καταμετρεῖ, τὴν μὲν οἰκῆσιμον ἐμβατεύων, τὴν δ' ἄλλην ἐκ τοῦ λόγου τῶν ἀποστάσεων· οὕτω δ' ἂν εὕρισκοι τὸ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἕως τοῦ πόλου διάστημα. Ἐχὼν δὲ τοῦτο ἔχει καὶ τὸ τετραπλάσιον, τοῦτ' ἔστι τὸν τῆς γῆς μέγιστον κύκλον. Λαβὼν δὲ διὰ τῶν ἀναμετρήσεων τῆς γῆς καὶ πιστεύσας τοῖς ἀναμετρήσασιν αὐτὴν ἔχει τὸν σταδιασμὸν τῆς περιμέτρου τῆς ὅλης γῆς, καὶ διὰ τοῦτο καὶ, δύο δοθεισῶν οἰκῆσεων, εὕρισκει τὸ μεταξύ αὐτῶν διάστημα γεωμετρικῶς.
- 2.15 Ὅτι οὐ διαφέρει λέγειν τὴν ὅλην οἰκουμένην νῆσον τῷ ὠκεανῷ κλυζομένην καὶ τὸ λέγειν μόριά τινα αὐτῆς ἀγνοεῖσθαι εἴτε περικλύζεται εἴτε καὶ οὐχὶ, διὰ τὸ ἐλαχίστην εἶναι τὴν μεταξὺ ἀγνωστον γῆν.
- 2.16 Ὅτι, τμηθείσης τῆς ὅλης γῆς ὑπὸ τε τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ παραλλήλου τούτῳ ἀρκτικοῦ κύκλου πρὸς βορρᾶν, γίνεται τὸ σχῆμα σπόνδυλος οὗ τμηθέντος διὰ τοῦ κύκλου τοῦ ἀφορίζοντος τό τε δυσμικώτατον καὶ ἀνατολικώτατον μέρος τῆς οἰκουμένης, ὅσπερ ἐστὶ κύκλος μεσημβρινός, γίνεται τὸ περιλειπόμενον σχῆμα ἥμισυ σπονδύλου· οὗ ἡ ἐπιφάνεια, χλαμυδοειδὴς οὕσα, ποιεῖ τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην, περικλυζομένην τῷ Ἀτλαντικῷ πελάγει, ἥτοι νήσου δίκην ἢ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος περικλυζομένην.
- 2.17 Ὅτι τὸ τῆς οἰκουμένης μῆκος στάδιά ἐστι μυριάδες ζ', τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς μυριάδες σταδίων γ', φοριζόμενον ὑπὸ τῶν διὰ καῦμα καὶ ψυχος ἀοικήτων. Τὸ μὲν οὖν διὰ καῦμα ἀοίκητον τῆς οἰκουμένης μέρος πλάτος ἔχει στέδια ἠώ, μῆκος δὲ τὸ μέγιστον μυριάδων ιβ', ζ' σταδίων, ὅπερ ἐστὶν ἥμισυ τοῦ ἰσημερινοῦ.
- 2.18 Ὅτι κατὰ Ἐρατοσθένην ἡ τῆς γῆς περίμετρος στάδιά εἰσι μυριάδες κέ β' ὧν τὸ ἐξηκοστὸν μέρος γίνεται δσ σταδίων.
- 2.19 Ὅτι κατὰ Στράβωνα τὸ νότιον πέρας τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ἀφορίζεται ὑπὸ παραλλήλου τῷ ἰσημερινῷ, γραφομένου διὰ Βλεμύων καὶ Νουβῶν, ὅστις ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἀπέχει μοίρας ἰ' ἔγγιστα πρὸς βορρᾶν. Καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ παραλλήλου πρὸς μὲν τὸν ἰσημερινὸν στάδια ,ἠώ· πρὸς δὲ τὸν διὰ Μερόης παράλληλον στάδια ,γ· πρὸς δὲ τὸν διὰ Συήνης ἀπὸ Μερόης

στάδια ,ε, καὶ ἕτερα τοσαῦτα ἀπὸ τοῦ διὸ Συήνης παραλλήλου ἐπὶ τὸν παραλληλον τὸν διὰ τῆς κάτω χώρας Αἰγύπτου.

- 2.21 Τῆς οἰκουμένης πλάτος στάδια μύρια ὅ γ' ἔγγιστ'κ. ν μ σ ρ β β ο ε υ λ ο ο ο τ γ ο ε η ε ε χ δ δ' ζ γ ω ρ δ ρ ι ο α υ ο ζ κ α ς ν σ ι ν ν τ ο ο π ζ ι ι ν .
- 2.21 Ὅτι τὸ τῆς οἰκουμένης διάστημα κατὰ μῆκος μὲν ἔχει στάδια μύρια , κατὰ πλάτος δὲ ,βψμ \*στάδια.
- 2.22 Ὅτι, δεῖ τὸν ἐπὶ σφαιρικῆς ἐπιφανείας βουλόμενον τὴν οἰκουμένην καταγράφειν μὴ μείονα ποιεῖν σφαῖραν ἔχουσαν τὴν διάμετρον ποδῶν εἰ δ' ἐπὶ ἐπιπέδου, μὴ ἐλάσσονα ποδῶν ζ'.
- 2.23 Ὅτι, Στράβων αὐτοψία εἶδε τῆς οἰκουμένης, κατὰ μὲν μῆκος, τὰ ἀπὸ Ἀρμενίας ἕως Σαρδούς, κατὰ δὲ πλάτος, τὰ ἀπὸ τοῦ Ευξεινίου πόντου μέχρι τῶν τῆς Αἰθιοπίας ὁρίων.
- 2.24 Ὅτι ἡ ὄψις, κὰν τοῖς ἄλλοις πλεονεκτῇ τὴν ἀκοήν, ἀλλ' οὖν εἰς ἐπιστήμην πολὺ αὐτῆς ἐλλείπει· ἀμέλει τὰ πολλὰ τῶν ἐν γεωγραφίᾳ θεωρουμένων ἀκοῇ ἴσμεν.
- 2.25 Ὅτι κατὰ Στράβωνα τὸ τῆς οἰκουμένης πλάτος ὀρίζεται τῷ τοῦ μεσημβρινοῦ μεγέθει τοῦ γραφομένου διὰ τῆς Κινναμωμοφόρου καὶ Μερόης καὶ Συήνης καὶ Ἀλεξανδρείας καὶ Ῥόδου καὶ Βυζαντίου καὶ Βορυσθένους καὶ τοῦ διὰ τῆς Ἰέρνης, νήσου Βρετανικῆς, παραλλήλου· τὸ δὲ μῆκος τῷ μεγέθει τοῦ παραλλήλου τοῦ γραφομένου διὰ τε Στηλῶν καὶ Σικελίας καὶ Πελοποννήσου καὶ Ῥόδου καὶ Κύπρου καὶ Ἰστικοῦ κόλπου καὶ Ἀρμενίας καὶ Μηδίας μέσης καὶ τῆς ἐφεξῆς πρὸς ἀνατολὰς ὀρεινῆς ῥάχεως ἕως τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης. Καὶ ἔστι τὸ σχῆμα τοῦτο χλαμυδοειδὲς, πλατὺ μὲν ἔχον τὸ νότιον πλευρὸν, στενὸν δὲ τὸ βόρειον, τὸ δὲ ἀνατολικὸν τῷ δυτικῷ ἴσον.
- 2.26 Ὅτι τὰ Ἄρταβρα λιμὴν ἔστι τῆς Ἰσπανίας, ἀπέναντι τῶν Κασσιτερίδων.
- 2.27 Ὅτι κατὰ Στράβωνα ἡ δυτικὴ πλευρὰ τῆς Μαυριτανίας ἡ παρωκεανίτις, ἀρξαμένη ἀπὸ Στηλῶν καὶ πρὸς ἀνατολὰς καὶ ὠτόν κλίνουσα, καταλήγει εἰς τὸν διὰ Καρχηδόνας μεσημβρινὸν τῆς Κινναμωμοφόρου παράλληλον· ὅστις κατὰ Πτολεμαῖον ἀπέχει τοῦ δυτικοῦ πέρατος μύρια λδ', δὲ κατὰ μῆκος.
- 2.28 Ὅτι τὰ ἔσπερια μέρη τῆς Πυρήνης ἀντίκεινται πρὸς νότον τοῖς ἐσπερίοις μέρεσι τῆς μεγάλης Βρετανίας.
- 2.29 Ὅτι ἡ μὲν Εὐρώπη πολυσχημονεστάτη ἐστίν, ἡ δὲ Λιβύη ἀπλοσχήμων, ἡ δὲ Ἀσία μεταξὺ ἀμφοῖν· τοῦτο δὲ γίνεται διὰ τοὺς αἰγιαλοὺς.
- 2.30 Ὅτι ὁ κατὰ Στήλας πορθμὸς τὸ μὲν πλάτος ἔχει σταδίου ο τὸ στενώτατον, τὸ δὲ μῆκος σταδίου ἑκατὸν εἴκοσι.
- 2.31 Ὅτι ἡ Ἰβηρικὴ θάλασσα περιορίζεται ἀπὸ μὲν νότου τῇ Λιβυκῇ παραλίᾳ μέχρι Καρχηδόνας, ἀπὸ δὲ βορρᾶ τῇ τῆς Ἰβηρίας παραλίᾳ καὶ Κελτικῆς μέχρι Σικελίας. Τῆς δὲ Σικελίας ὁ μὲν πρὸς τῇ Ἰταλίᾳ πορθμὸς σταδίων ἐστὶ ζ', ὁ δὲ ἐπὶ τὴν μικρὰν Σύρτιν σταδίων ,α φ'. Καὶ ἀπὸ Γαδεΐρων ἕως Σικελίας, διὰ μέσου τοῦ πελάγους, ἡ γραμμὴ ἡ διὰ Ῥόδου γραφομένη καὶ Ἰστικοῦ κόλπου σταδίων ἐστὶ μυρίων ,β, τὸ δὲ πλάτος τοῦ πελάγους τούτου ἀπὸ Μασσαλίας ἕως Σίσαρος, ποταμοῦ Λιβυκοῦ, ὅπερ ἐστὶ μέγιστον, στάδιοι ,ε.
- 2.32 Ὅτι τὸ πρὸς νότον τοῦ Ἰβηρικοῦ πελάγους πέλαγος, ἕως Κυρήνης, Λιβυκὸν καλεῖται· τὸ δὲ πρὸς ἀνατολὰς τὸ μὲν Λιγυστικὸν, τὸ δὲ Σαρδῶν, τὸ δὲ Τυρρηνικόν.
- 2.33 Ὅτι τοῦ Ἰονίου κόλπου τὸ μὲν μῆκος στάδια ,ε, τὸ δὲ πλάτος ,α β'.
- 2.34 Ὅτι ἀπὸ Παχύνου ἕως Κρήτης καὶ τῶν δυτικῶν αὐτῆς μερῶν, καὶ ἕως Ταινάρου τῆς Πελοποννήσου, ἴσον ὑπάρχον, στάδιοι τετρακισχίλιοι πεντακοσιοί.
- 2.35

Ὅτι τὸ Μυρτῶν πέλαγος μεταξὺ κεῖται Κρήτης τε καὶ Ἀττικῆς καὶ τῆς Ἀργείας, πλάτος ἔχον τὸ μέγιστον, τὸ ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς, σταδίων ,α ὁ, μῆκος δὲ ἔλαττον ἢ διπλάσιον· ἐν ᾧ νῆσοι Κύθηρά τε καὶ Καλαυρία καὶ Αἶγινα καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων τινές. Τῷ δὲ συνεχές ἐστὶ τό τε Αἰγαῖον σὺν τῷ Μέλανι κόλπῳ καὶ Ἑλλησπόντῳ καὶ τὸ Ἰκάριον καὶ τὸ Καρπάθιον μέχρι Ῥόδου καὶ Κρήτης καὶ Κύπρου. Τὸ δὲ Ἀσιατικὸν πέλαγος ἔχει τὰς τε Κυκλάδας νήσους καὶ Σποράδας, καὶ τὰς προκειμένας Καρίας τε καὶ Ἰωνίας καὶ Αἰολίδος μέχρι Τρωάδος, καὶ τὰς πρὸ τῆς Ἑλλάδος καὶ Μακεδονίας ἀπὸ Εὐβοίας μέχρι Ἰμβρου καὶ Σαμοθράκης.

- 2.36 Ὅτι οἱ περὶ τὰ Γάδαιρα καὶ Ἀβυδὸν πορθμοὶ ἑπταστάδιοί εἰσιν· ὁ δὲ περὶ τὸ Βυζάντιον τετραστάδιος.
- 2.37 Ὅτι δύο Κόρκυραί εἰσιν, ἥ τε τῶν Φαιάκων ἀντιπέραν Βοοθρωτοῦ καὶ ἡ Μέλαινα ἀντιπέραν πρὸς δύσιν καὶ βορρᾶν τῶν τοῦ Δρίλωνος ποταμοῦ ἐκβολῶν καὶ ἔστιν αὕτη ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ.
- 2.38 Ὅτι ἡ Εὐρώπη ἔχει πολὺ τὸ σοφὸν καὶ ἔντεχνον τοῦ βίου, καθάπερ Ἕλληνες καὶ Μακεδόνες καὶ Ῥωμαῖοι. ἔχει δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ ὀρεινῇ αὐτῆς μάχιμον γινόμενον, καὶ τὸ ἐν τῇ πεδιάδι εὐφορον καὶ κάρπιμον. Καὶ διὰ τοῦτο ἀρίστη ἐστὶ τῶν ἄλλων γαιῶν, καὶ ἔτι διὰ τὰ μέταλλα.
- 2.39 Ὅτι οἱ Λίγυες οὐκ εἰσὶ μὲν Κελτικὸν ἔθνος, παραπλήσιον δ' αὐτοῖς τῷ βίῳ. Νέμονται δι' μέρος ὧν Ἀλπαων, τὸ συνάπτον τοῖς Ἀπεντίνις ὄρεσι· μόρος δὲ καὶ τῶν Ἀπεννίνων κατέχουσιν.
- 2.40 Ὅτι τὴν Ἰταλίαν ποιεῖ χερρόνησον τσό τε Τυρρηρικὸν πέλαγος, ἀρξάμενον ἀπὸ τοῦ Λιγυστκεῦ, καὶ τὸ Αὐσόνιον καὶ ὁ Ἀδρίας.
- 2.41 Ὅτι κατὰ Ἰππαρχον (καὶ) ἡ μία μοῖρα τοῦ εὐρανοῦ, τοῦτ' ἔστι τὸ τζ' τοῦ ὅλου κύκλου μέγιστον, στάδια ἀπολαμβάνει ἐπὶ τῆς γῆς ψ'.
- 2.1 Ὅτι ἡ Βακτριανὴ χώρα εὐδαιμονεστάτη ἐστὶ καὶ εὐφορωτάτη. Ἐν δὲ τῇ Ὑρκανίᾳ ἡ ἄμπελος μετρητὴν οἴνου φέρει, ἡ δὲ συκὴ μεδίμνους ξ'· ὁ δὲ σῖτος ἐκ τοῦ ἐκπεσόντος καρποῦ τῆς καλάμης πάλιν φύεται· ἐν δὲ τοῖς δένδροις σμηνουργεῖται, καὶ τῶν φύλλων ἀπορρεῖ μέλι. Γίνεται δὲ καὶ ἐν τῇ Ματιανῇ τῆς Μηδίας τοῦτο καὶ τῆς Ἀρμενίας ἐν τῇ Σακασηνῇ καὶ τῇ Ἀραξηνῇ. Ἄλλ' ἐπειδὴ αὗται νοτιώτεραί εἰσι τῆς Ὑρκανίας καὶ εὐκραέστεραι, οὐ θαῦμα· ἐν δὲ τῇ Μαργιανῇ ὁ τῆς ἀμπέλου πυθμὴν γίνεται πολλάκις δεῖν ἀνδρῶν ὀργυιαῖς περιληπτὸς, ὁ δὲ βότρυς δίπηχυς. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀρία παραπλησία ἐστίν, εὐοινία δὲ καὶ ὀπερβάλλει ἐν ἧ καὶ εἰς τριγένειαν τὸν οἶνόν φασι μένειν ἐν ἀπισσώτοις ἄγγεσιν. Πάμφορος δ' ἐστὶ καὶ ἡ Βακτριανὴ πλὴν ἐλαίου.
- 2.2 Ὅτι ἡ Βαγαδανία χώρα τῆς Καππαδοκίας, πεδίον οὔσα ἐξαίσιον μεταξὺ Ἀργαίου ὄρους καὶ Ταύρου, διὰ τὸ εἶναι ὑψηλὴ οὐδὲ ξυλοφορεῖ. Τὰ δὲ περὶ Σινώπην καὶ Ἀμισὸν καὶ Φανάροιν, καίτοι τρισχιλίους σταδίους ὄντα βορειότερα, καὶ ἐλαιόφυτα καὶ εὐχείμερά ἐστι, διὰ τὸ εἶναι ταπεινότερα, καὶ ὑπὸ τῆς θαλάσσης ἀλεαίνεσθαι.
- 2.3 Κελτικὴν ἢ οὐ φύεται ἄμπελος ἢ οὐ τελεσφορεῖ ἢ ὀλιγοκαρπεῖ· τοῦ δὲ χειμῶνος κατορύττεται.
- 2.4 Ὅτι τοσοῦτον περὶ τὴν Μαιωτίν ἐστὶν ὑπερβολὴ τοῦ κρυμοῦ, ὥστε ἐν ᾧ χορίῳ οἱ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγοὶ ἐνίκησαν τοὺς βαρβάρους ἵππομαχοῦντες ἐκὶ τοῦ κρυστάλλου, ἐν τῷ αὐτῷ ναυμαχοῦντες ἐνίκησαν τοὺς αὐτούς.
- 2.5 Ὅτι τοσοῦτον ψῦχος γίνεται περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους, ὥς καὶ τὰς χαλκᾶς ὑδρίας ὑπὸ τοῦ χειμῶνος διαρρήγνυσθαι· ὥς καὶ τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ τὸ ἐν τῷ Ἀσκληπιείῳ τῶν Παντικαπαιέων ἐπὶ τῇ ῥαγεῖσῃ ὑδρίᾳ· εἴ τις ἄρ' ἀνθρώπων μὴ πείθεται, οἷα παρ' ἡμῖν γίνεταί, εἰς τήνδε γνῶτω ἰδὼν ὑδρίαν· ἦν, οὐχ ὥς ἀνάθημα θεοῦ καλὸν, ἀλλ' ἐπίδειγμα χειμῶνος μεγάλου, θῆχ' ἱερεὺς Στράτιος.

- 2.6 Ὅτι, Ἰππαρχὸς φησι κατὰ τὸν Βορυσθένη καὶ τὸ ζῳκλίμα ἐν ὅλαις ταῖς θεριναῖς νυξὶ παραογέζεσθαι τὸ τοῦ ἡλίου φῶς, περιστάμενον ἀπὸ τῆς δύσεως ἐπὶ τὴν ἀνατολήν· ταῖς δὲ χειμεριναῖς τροπαῖς τὸ πλεῖστον μετεωρίζεσθαι τὸν ἥλιον ἐπὶ πτῆχεις θ', ἐν δὲ Βρετανίαις περὶ πῆχεις δ', ἔνθα καὶ ἡ μεγίστη ἡμέρα ὥρων ἐστὶν ἰσημερινῶν ἰθ'.
- 2.7 Ὅτι παρ' Ὀμήρῳ αἱ ε' πτύχες τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἀσπίδος τὰς ε' τῆς ἀπάσης γῆς ζῶνας αἰνίττονται· ἡ μὲν χρυσοῦ τὴν ἀμφίσκιον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τῶν τροπικῶν· αἱ δὲ δύο κασσιτέρειαι τὰς δύο περισκήτους, αἵπνές εἰσιν ὑπὸ τοὺς πόλους· αἱ δὲ δύο χαλκαῖ τὰς δύο ἑτεροσκήτους, αἵτινές εἰσιν ἢ τε ἡμετέρα οἰκουμένη πρὸς βορρᾶν καὶ ἡ τῶν ἀντοίκων ἡμῶν πρὸς νότον.
- 2.8 Ὅτι Πυθέας καὶ Εὐήμερος καὶ Ἀνπιφάνης ψευδοῦνται γεωγράφοι.
- 2.9 Ὅτι οἱ τὸ μῆκος τῆς οἰκουμένης ἀφορίζοντες μεσημβρινοὶ εἰσιν, οὐχὶ δὲ ἀνατολαὶ καὶ δύσεις· τὸ δὲ πλάτος οἱ παράλληλοι.
- 2.10 Ὅτ' ἡ Κάλπη ὄρος ἐστὶν Ἰβηρίας, ἔνθα ἡ ἑτέρα τῶν Ἡρακλέους Στῆλων, πολλῶ τῆς νήσου τῶν Γαδείρων ἀνατολικωτέρα.
- 2.11 Ὅτι, τῆς Ἰταλίας ἡ νοτιωτάτη μερὶς δικόρυφός ἐστιν· ὧν ἡ μὲν δυτικωτέρα κοροφὴ κατὰ Λευκοπέτραν ἄκραν ἀπέναντι τοῦ ἐν Σικελίᾳ Ταυρομενίου κεῖται, κατὰ τὴν μεγάλην Ἑλλάδα. ἡ δὲ ἀνατολικωτέρα κορυφὴ ἡ ἄκρα ἐστὶν Ἰαπογία, ἀπέναντι κηεμένη πρὸς δυσμὰς τῶν Ἀκροκεραυνίων ὀρέων καὶ Χαόνων. Ὁ δὲ τῆς Κρότωνος καὶ Τάραντος κόλπος μετὰ ἐστὶ τῶν δύο κορυφῶν.
- 2.12 Ὅτι ὁ γεωγράφος ἀρχὰς ἔχει τὰς τῆς ἡς ἀναμετρήσεις τῶν μαθηματικῶν· αὗται δὲ τὰς ἀστρονομικὰς ἀποδείξεις· αὗται δὲ τὴν φυσικὴν ἐπιστήμην, ἀρετὴν οὖσαν καὶ ἐπιστήμην ἀνυπόθετον καθ' αὐτήν. Αἱ γὰρ ἀρεταὶ ἀνυπόθετοί εἰσι καὶ ἐξ ἑαυτῶν ἡρτηνται καὶ ἔχουσιν ἐν ἑαυταῖς τὰς τε ἀρχὰς καὶ τὰς πίστεις ἀπόντων.
- 2.13 Ὅτι τὸ λέγειν εἶναι τὴν γᾶν πᾶσαν πεντάζωνον καὶ τὰ τοιαῦτα γεωμέτρου ἐστὶν, ἀλλ' οὐχὶ τοῦ νοερῶς γεωμετροῦντος, ἀλλὰ τοῦ τὰ νοερὰ σχήματα ἐφαρμόζοντος τῇ γῇ καὶ τῷ οὐρανῷ, ὧς τι καὶ ὁ γεωγράφος ἔρχιτέκτονι χρῆται καὶ ὑποθέσει.
- 2.14 Ὅτι ὁ γεωμετρικὸς, χρώμενος τῇ γνωμονικῇ τε καὶ ἀστρονομικῇ ἀποδείξει, τοῦτ' ἔστι τοῖς τῷ ἰσημερινῷ παραλλήλοις κύκλοις καὶ τοῖς μεσημβρινοῖς, καταμετρεῖ, τὴν μὲν οἰκίσμιον ἐμβατεύων, τὴν δ' ἄλλην ἐκ τοῦ λόγου τῶν ἀποστάσεων· οὕτω δ' ἂν εὐρίσκοι τὸ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἕως τοῦ πόλου διάστημα. Ἐχὼν δὲ τοῦτο ἔχει καὶ τὸ τετραπλάσιον, τοῦτ' ἔστι τὸν τῆς γῆς μέγιστον κύκλον. Λαβὼν δὲ διὰ τῶν ἀναμετρήσεων τῆς γῆς καὶ πιστεύσας τοῖς ἀναμετρήσασιν αὐτὴν ἔχει τὸν σταδιασμὸν τῆς περιμέτρου τῆς ὅλης γῆς, καὶ διὰ τοῦτο καὶ, δύο δοθεισῶν οἰκίσεων, εὐρίσκει τὸ μετὰ αὐτῶν διάστημα γεωμετρικῶς.
- 2.15 Ὅτι οὐ διαφέρει λέγειν τὴν ὅλην οἰκουμένην νῆσον τῷ ὠκεανῷ κλυζομένην καὶ τὸ λέγειν μόρια τινὰ αὐτῆς ἀγνοεῖσθαι εἴτε περικλύζεται εἴτε καὶ οὐχὶ, διὰ τὸ ἐλαχίστην εἶναι τὴν μετὰ ἄγνωστον γῆν.
- 2.16 Ὅτι, τμηθείσης τῆς ὅλης γῆς ὑπὸ τε τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ παραλλήλου τούτῳ ἀρκτικοῦ κύκλου πρὸς βορρᾶν, γίνεται τὸ σχῆμα σπόνδυλος οὗ τμηθέντος διὰ τοῦ κύκλου τοῦ ἀφορίζοντος τό τε δυσμικώτατον καὶ ἀνατολικώτατον μέρος τῆς οἰκουμένης, ὅσπερ ἐστὶ κύκλος μεσημβρινός, γίνεται τὸ περιλειπόμενον σχῆμα ἡμισυ σπονδύλου· οὗ ἡ ἐπιφάνεια, χλαμυδοειδὴς οὖσα, ποιεῖ τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην, περικλυζομένην τῷ Ἀτλαντικῷ πελάγει, ἥτοι νήσου δίκην ἢ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος περικλυζομένην.
- 2.17 Ὅτι τὸ τῆς οἰκουμένης μῆκος στάδιά ἐστι μυριάδες ζ', τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς μυριάδες σταδίων γ', φοριζόμενον ὑπὸ τῶν διὰ καῦμα καὶ ψυχὸς ἀοικήτων. Τὸ μὲν οὖν διὰ καῦμα ἀοικήτων τῆς

οἰκουμένης μέρος πλάτος ἔχει στέδια ἡώ, μήκος δὲ τὸ μέγιστον μυριάδων ἰβ´, ζ σταδίων, ὅπερ ἐστὶν ἡμῖς τοῦ ἰσημερινοῦ.

- 2.18 Ὅτι κατὰ Ἑρατοσθένην ἡ τῆς γῆς περίμετρος στάδια εἰσι μυριάδες κέ β´ ὦν τὸ ἐξηκοστὸν μέρος γίνεται δσ σταδίων.
- 2.19 Ὅτι κατὰ Στράβωνα τὸ νότιον πέρας τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ἀφορίζεται ὑπὸ παραλλήλου τῷ ἰσημερινῷ, γραφομένου διὰ Βλεμμύων καὶ Νουβῶν, ὅστις ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἀπέχει μοίρας ἰ´ ἔγγιστα πρὸς βορρᾶν. Καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ παραλλήλου πρὸς μὲν τὸν ἰσημερινὸν στάδια ,ἡώ· πρὸς δὲ τὸν διὰ Μερόης παράλληλον στάδια ,γ· πρὸς δὲ τὸν διὰ Συήνης ἀπὸ Μερόης στάδια ,ε, καὶ ἕτερα τοσαῦτα ἀπὸ τοῦ διὸ Συήνης παραλλήλου ἐπὶ τὸν παραλληλὸν τὸν διὰ τῆς κάτω χώρας Αἰγύπτου.
- 2.20 Ὅτι τὸ τῆς οἰκουμένης διάστημα κατὰ μήκος μὲν ἔχει στάδια μύρια , κατὰ πλάτος δὲ ,βψμ· στάδια.
- 2.21 Ὅτι, δεῖ τὸν ἐπὶ σφαιρικῆς ἐπιφανείας βουλόμενον τὴν οἰκουμένην καταγράφειν μὴ μείονα ποιεῖν σφαῖραν ἔχουσαν τὴν διάμετρον ποδῶν εἰ δ' ἐπὶ ἐπιπέδου, μὴ ἐλάσσονα ποδῶν ζ'.
- 2.22 Ὅτι, Στράβων αὐτοψία εἶδε τῆς οἰκουμένης, κατὰ μὲν μήκος, τὰ ἀπὸ Ἀρμινίας ἕως Σαρδοῦς, κατὰ δὲ πλάτος, τὰ ἀπὸ τοῦ Ευξείνου πόντου μέχρι τῶν τῆς Αἰθιοπίας ὁρίων.
- 2.23 Ὅτι ἡ ὄψις, κὰν τοῖς ἄλλοις πλεονεκτῇ τὴν ἀκοήν, ἀλλ' οὖν εἰς ἐπιστήμην πολὺ αὐτῆς ἐλλείπει· ἀμέλει τὰ πολλὰ τῶν ἐν γεωγραφίᾳ θεωρουμένων ἀκοῇ ἴσμεν.
- 2.24 Ὅτι κατὰ Στράβωνα τὸ τῆς οἰκουμένης πλάτος ὀρίζεται τῷ τοῦ μεσημβρινοῦ μεγέθει τοῦ γραφομένου διὰ τῆς Κινναμοφόρου καὶ Μερόης καὶ Συήνης καὶ Ἀλεξανδρείας καὶ Ῥόδου καὶ Βυζαντίου καὶ Βορυσθένους καὶ τοῦ διὰ τῆς Ἰέρνης, νήσου Βρετανικῆς, παραλλήλου· τὸ δὲ μήκος τῷ μεγέθει τοῦ παραλλήλου τοῦ γραφομένου διὰ τε Στηλῶν καὶ Σικελίας καὶ Πελοποννήσου καὶ Ῥόδου καὶ Κύπρου καὶ Ἰσικοῦ κόλπου καὶ Ἀρμενίας καὶ Μηδίας μέσης καὶ τῆς ἐφεξῆς πρὸς ἀνατολὰς ὀρεινῆς ράχεως ἕως τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης. Καὶ ἔστι τὸ σχῆμα τοῦτο χλαμυδοειδὲς, πλατὺ μὲν ἔχον τὸ νότιον πλευρὸν, στενὸν δὲ τὸ βόρειον, τὸ δὲ ἀνατολικὸν τῷ δυτικῷ ἴσον.
- 2.25 Ὅτι τὰ Ἄρταβρα λιμὴν ἐστὶ τῆς Ἰσπανίας, ἀπέναντι τῶν Κασσιτερίδων.
- 2.26 Ὅτι κατὰ Στράβωνα ἡ δυτικὴ πλευρὰ τῆς Μαυριτανίας ἡ παρωκεανίτις, ἀρξαμένη ἀπὸ Στηλῶν καὶ πρὸς ἀνατολὰς καὶ ωτόν κλίνουσα, καταλήγει εἰς τὸν διὰ Καρχηδόνας μεσημβρινὸν τίς Κινναμοφόρου παράλληλον· ὅστις κατὰ Πτολεμαῖον ἀπέχει τοῦ δυτικοῦ πέρατος μόρια λδ', δ' κατὰ μήκος.
- 2.27 Ὅτι τὰ ἔσπερια μέρη τῆς Πυρήνης ἀντίκεινται πρὸς νότον τοῖς ἐσπερίοις μέρεσι τῆς μεγάλης Βρετανίας.
- 2.28 Ὅτι ἡ μὲν Εὐρώπη πολυσχημονεστάτη ἐστίν, ἡ δὲ Λιβύη ἀπλοσχήμων, ἡ δὲ Ἀσία μεταξὺ ἀμφοῖν· τοῦτο δὲ γίνεται διὰ τοὺς αἰγιαλοὺς.
- 2.29 Ὅτι ὁ κατὰ Στήλας πορθμὸς τὸ μὲν πλάτος ἔχει σταδίους ο' τὸ στενώτατον, τὸ δὲ μήκος σταδίους ἑκατὸν εἴκοσι.
- 2.30 Ὅτι ἡ Ἰβηρικὴ θάλασσα περιορίζεται ἀπὸ μὲν νότου τῇ Λιβυκῇ παραλίᾳ μέχρι Καρχηδόνας, ἀπὸ δὲ βορρᾶ τῇ τῆς Ἰβηρίας παραλίᾳ καὶ Κελτικῆς μέχρι Σικελίας. Τῆς δὲ Σικελίας ὁ μὲν πρὸς τῇ Ἰταλίᾳ πορθμὸς σταδίων ἐστὶ ζ', ὁ δὲ ἐπὶ τὴν μικρὰν Σύρτιν σταδίων ,α φ'. Καὶ ἀπὸ Γαδείρων ἕως Σικελίας, διὰ μέσου τοῦ πελάγους, ἡ γραμμὴ ἡ διὰ Ῥόδου γραφομένη καὶ Ἰσικοῦ κόλπου σταδίων ἐστὶ μυρίων ,β, τὸ δὲ πλάτος τοῦ πελάγους τούτου ἀπὸ Μασσαλίας ἕως Σίσσαρος, ποταμοῦ Λιβυκοῦ, ὅπερ ἐστὶ μέγιστον, στάδιοι ,ε.

- 2.31 Ὅτι τὸ πρὸς νότον τοῦ Ἰβηρικοῦ πελάγους πέλαγος, ἕως Κυρήνης, Λιβυκὸν καλεῖται· τὸ δὲ πρὸς ἀνατολὰς τὸ μὲν Λιγυστικὸν, τὸ δὲ Σαρδῶνον, τὸ δὲ Τυρρηνικόν.
- 2.32 Ὅτι τοῦ Ἰονίου κόλπου τὸ μὲν μῆκος στάδια ,ε, τὸ δὲ πλάτος ,α β́.
- 2.33 Ὅτι ἀπὸ Παχύνου ἕως Κρήτης καὶ τῶν δυτικῶν αὐτῆς μερῶν, καὶ ἕως Ταινάρου τῆς Πελοποννήσου, ἴσον ὑπάρχον, στάδιοι τετρακισχίλιοι πεντακοσιοί.
- 2.34 Ὅτι τὸ Μυρτῶνον πέλαγος μεταξὺ κεῖται Κρήτης τε καὶ Ἀττικῆς καὶ τῆς Ἀργείας, πλάτος ἔχον τὸ μέγιστον, τὸ ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς, σταδίων ,α σ́, μῆκος δὲ ἔλαττον ἢ διπλάσιον· ἐν ᾧ νῆσοι Κύθηρά τε καὶ Καλαυρία καὶ Αἴγινα καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων τινές. Τῷ δὲ συνεχές ἐστὶ τό τε Αἰγαῖον σὺν τῷ Μέλανι κόλπῳ καὶ Ἑλλησπόντῳ καὶ τὸ Ἰκάριον καὶ τὸ Καρπάθιον μέχρι Ῥόδου καὶ Κρήτης καὶ Κύπρου. Τὸ δὲ Ἀσιατικὸν πέλαγος ἔχει τὰς τε Κυκλάδας νήσους καὶ Σποράδας, καὶ τὰς προκειμένας Καρίας τε καὶ Ἰωνίας καὶ Αἰολίδος μέχρι Τρωάδος, καὶ τὰς πρὸ τῆς Ἑλλάδος καὶ Μακεδονίας ἀπὸ Εὐβοίας μέχρι Ἰμβρου καὶ Σαμοθράκης.
- 2.35 Ὅτι οἱ περὶ τὰ Γάδειρα καὶ Ἄβυδον πορθμοὶ ἑπταστάδιοί εἰσιν· ὁ δὲ περὶ τὸ Βυζάντιον τετραστάδιος.
- 2.36 Ὅτι δύο Κόρκυραί εἰσιν, ἡ τε τῶν Φαιάκων ἀντιπέραν Βοοθρωτοῦ καὶ ἡ Μέλαινα ἀντιπέραν πρὸς δύσιν καὶ βορρᾶν τῶν τοῦ Δρίλωνος ποταμοῦ ἐκβολῶν καὶ ἔστιν αὕτη ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ.
- 2.37 Ὅτι ἡ Εὐρώπη ἔχει πολὺ τὸ σοφὸν καὶ ἔντεχνον τοῦ βίου, καθάπερ Ἕλληνες καὶ Μακεδόνες καὶ Ῥωμαῖοι. ἔχει δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ ὀρεινῇ αὐτῆς μάχιμον γινόμενον, καὶ τὸ ἐν τῇ πεδιάδι εὐφορον καὶ κάρπιμον. Καὶ διὰ τοῦτο ἀρίστη ἐστὶ τῶν ἄλλων γαιῶν, καὶ ἔτι διὰ τὰ μέταλλα.
- 2.38 Ὅτι οἱ Λίγυες οὐκ εἰσὶ μὲν Κελτικὸν ἔθνος, παραπλήσιον δ' αὐτοῖς τῷ βίῳ. Νέμονται δι' μέρος ὧν Ἀλπαων, τὸ συνάπτον τοῖς Ἀπεντίνις ὄρεσι· μέρος δὲ καὶ τῶν Ἀπεννίνων κατέχουσιν.
- 2.39 Ὅτι τὴν Ἰταλίαν ποιεῖ χερρόνησον τό τε Τυρρηνικὸν πέλαγος, ἀρξάμενον ἀπὸ τοῦ Λιγυστικεῦ, καὶ τὸ Αὐσόνιον καὶ ὁ Ἀδρία.
- 2.40 Ὅτι κατὰ Ἰππαρχον (καὶ) ἡ μία μοῖρα τοῦ εὐρανοῦ, τοῦτ' ἐστὶ τὸ τξ' τοῦ ὅλου κύκλου μέγιστον, στάδια ἀπολαμβάνει ἐπὶ τῆς γῆς ψ́.
- 3.1 Ὅτι τῆς Ἰβηρίας τὸ μὲν μῆκος σταδίων ,ς, τὸ δὲ πλάτος ,ε τὸ μέγιστον. Ταύτης δὲ τὸ μὲν πλεῖστον μέρος, καὶ μάλιστα τὸ βόρειον, τραχὺ καὶ λεπτόγεων καὶ δρυμῶδες καὶ ὀλιγόκαρπον καὶ κρυμῶδες· τὸ δὲ νότιον, καὶ μάλιστα τὸ ἔξω Στηλῶν, ἄριστον καὶ σὺν εὐδαιμονία οἰκούμενον.
- 3.2 Ὅτι τὸ στενώτερον μέρος τῆς τε Ἰβηρίας καὶ τῆς Κελτικῆς περὶ τὴν Πυρήνην ἐστὶ. Κόλποι γὰρ γέγονται ἔκ τε τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς ἔσω θαλάσσης ἐνταῦθα.
- 3.3 Ὅτι πρὸς δύσιν πρὸυχει τὰ περὶ τὸ Ἱερὸν ἄκρον τῆς Ἰβηρίας τῶν Λιβυκῶν περάτων σταδίοις ἀφ' καὶ ἔοικε νκί τὸ ἄκρον, περὶ αὐτὸ ἔχον γ' νησίδια· ὧν τὸ μὲν ἐμβόλου τάξιν ἔχει, τὰ δὲ ἐπωτίδων.
- 3.4 Ὅτι ὁ Ἄνας ποταμὸς καὶ ὁ Τάγος, ἐκ τῶν ἐφῶν ὀρμώμενοι μερῶν, ἐκδιδοῦσιν, ὁ μὲν εἰς τὸν δυτικὸν ὠκεανόν, ὁ δ' Ἄνας πρὸς νότον τοῦ Ἱεροῦ ἄκρου. Καὶ ἔστιν ἡ μεσοποταμία αὕτη ἡ περιέχουσα τὸ Ἱερὸν ἄκρον εὐδαίμων μετρίως· ἡ δ' ἐφεξῆς χώρα ἐπὶ τὴν ἔσω θέλασσαν ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείπει εὐδαιμονέας, πρὸς ἅπασαν κρινομένη τὴν οἰκουμένην, τῶν τε ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης ἀγαθῶν. Ταύτην δ' ὁ Βαίτις διαρρεῖ ποταμὸς ἐξ ἀνατολῶν ὀρμώμενος, καὶ καλεῖται Βαιτική· ἣν οἰκοῦσι Τοωρδητανοί, σοφώτατοι τῶν Ἰβήρων ὄντες καὶ γραμματικὴν τέχνην καὶ ποιητὰς καὶ ἱστορικοὺς, ὡς φασιν, ἐπὶ τῶν τοῦ Στράβωνος χρόνων ἐτῶν ζ' ἔχοντες.

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι Ἰβηρες, οὐχ ὁμόγλωσσοι ὄντες, γραμματικαῖς χρῶνται τέχναις ἕκαστοι κατὰ ἰδίαν γλῶσσαν.

- 3.5 Ὅτι τὰ Γάδειρα ἀπέχει τῆς Βαιτικῆς τοῦ αἰγιαλοῦ στάδια ψν'.
- 3.6 Ὅτι λέγουσιν οἱ περὶ τὴν Βαιτικὴν Ἰβηρες ἀναχύσεις τὰς πληρουμένας τῇ θαλάττῃ ἐν ταῖς πλημμυρίσι κοιλάδας καὶ ποταμῶν δέκην εἰς τὴν μεσόγαιαν ἀνέπλους ἐχούσας.
- 3.7 Ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ ἔκρου ἐπὶ τὸ τοῦ Ἄνα στόμα μέλιά εἰσιν ζ' ἔντεῦθεν δ' ἐκὶ τὸ τοῦ Βαίτιος στόμα υἷλια ρ'· εἴτα εἰς Γάδειρα μίλια ό.
- 3.8 Ὅτι περὶ τὴν Βαιτικὴν μεγάλαι πόλεις, Κορδύβη, Γαδίτανα, Ἰσπαλῖς, Ἰτάλικα, Ἰλιπα, Ἀστίγα, Κάρμων, Ὀβούλκων καὶ Ἀτέγουα καὶ Οὕρων καὶ Τοῦκκῖς καὶ Ἰωωλία καὶ Αἶγουα καὶ Μοῦνδα, ἔνθα οἱ Πομπηίου παῖδες κατεπολεμήθησαν· πᾶσαι δ' αὗται Κορδύβης οὐκ ἄπωθέν εἰσιν.
- 3.9 Ὅτι οἱ Πομπηίου παῖδες, Γναῖος μὲν ἡττηθεὶς ἔφυγεν εἰς Καρτηίαν κάκεϊ διεφθάρη· Σέξτος δέ, ἐκ Κορδύβης σωθεὶς καὶ ὀλίγον ὕστερον Σικελία προσχὼν καὶ ἀποστήσας αὐτήν, εἴτα καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκπεσὼν, πλεύσας εἰς Μίλητον καὶ ἀλούς ὑπὸ τῶν Ἀντωνίου στρατηγῶν, αὐτοῦ κάκεϊνος ἐτελεύτησεν.
- 3.10 Ὅτι ὁ Βαῖτις ἀναπλέεται ὀλκάσι μεγάλαις εἰς τὴν μεσόγαιαν στάδια φ', ἕως Ἰσπάλιος. Καὶ εἰσὶ περὶ τὰς ὄχθας αὐτοῦ μέταλλα ἄλλα τε καὶ ἄργυρος πλεῖστος.
- 3.11 Ὅτι ἀπὸ τῶν ἀναχύσεων πᾶσα σχεδὸν ἡ Βαιτικὴ πλοῖζεται.
- 3.12 Ὅτι περὶ τὴν Ἰβηρίαν ἕως Σαρδοῦς οἱ ἐτησῖαι εὖροι γίνονται ἐν τῇ ἔσω θαλάσῃ.
- 3.13 Ὅτι, Ἰβηρία πᾶσα τῶν ὀλεθρίων θηρίων σπανίζει, πλὴν τῶν γεωρύχων λαγιδέων, οὓς ἔνιοι λεβηρίδας προσαγορεύουσι· λυμαίνονται γὰρ καὶ φυτὰ καὶ σπέρματα ῥιζοφαγοῦντες. Τοῦτο δὲ γίνεται καὶ ἕως Μασσαλίας καὶ τινων νήσων περὶ αὐτήν.
- 3.14 Ὅτι τοσοῦτος ἦν πλοῦτος τοῖς περὶ τὴν Τουρδητανίαν Ἰβηρσιν, ὥς τοὺς μετὰ Βάρκα στρατεύσαντας Καρχηδονίους εὐρεῖν αὐτοὺς πίθοις καὶ φιάλαις παναργύροις χρωμένους.
- 3.15 Ὅτι ἡ Λουσιτανία εὐδαίμων ἐστὶ καὶ ἔχει καὶ ψῆγμα χρυσοῦ πλεῖστον.
- 3.16 Ὅτι τὸ βορειότατον ἄκρον τῆς Ἰβηρίας Νέριον καλεῖται.
- 3.17 Ὅτι ἡ Νέα Καρχηδὼν τῆς Ἰβηρίας, ἐν τῇ ἔσω θαλάσῃ κειμένη, κτίσμα ἐστὶν Ἀσδρούβα, τοῦ δια δεξαμένου Βάρκαν, τὸν Ἀννίβα πατέρα.
- 3.18 Ὅτι σχεδὸν πᾶσα ἡ Ἰβηρία μέταλλα παντοῖα ἔχει, μάλιστα δὲ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου.
- 3.19 Ὅτι ἀπὸ σταδίων κδ' τῆς Νέας Καρχηδόνης νήσός ἐστιν, ἡ καλουμένη Σκομβραρία ἀπὸ τῶν ἀλίσκομένων σκόμβρων, ἐξ ὧν τὸ ἄριστον σκευάζεται γάρων· οὕτω γοῦν εἶπεν ὁ Στράβων τὸ γάρων.
- 3.20 Ὅτι κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἰβηρος ποταμοῦ πρὸς νότον κεῖνται αἱ Βαλιαρίδες νῆσοι ἀξιόλογοι, ἐξ ὧν καὶ τὸ πέλαγος Βαλιαρικόν, ἃς Ἕλληνες Γυμνησίας καλοῦσι. Κάνταβροι δὲ ἐπίσημον ἔθνος Ἰβηρικόν, ἀφ' οὗ ὁ περικείμενος ὠκεανὸς Καντάβριος καλεῖται.
- 3.21 Ὅτι ἐν Ἰβηρίᾳ κάστορες μὲν πολλοὶ γίνονται, ἀλλ' οὐκ ἔχει τὸ καστόριον τὴν αὐτὴν δύναμιν τῷ Ποντικῷ· καθάπερ καὶ ὁ Κύπριος μόνος χαλκὸς φέρει τὴν Καδμίαν λίθον καὶ τὸ χαλκανθές καὶ τὸ σπόδιον. Καὶ οἱ τῶν Κελτιβήρων ἵπποι, ὑπόφαροι ὄντες, ἐπειδὰν εἰς τὴν ἔξω μεταχθῶσιν Ἰβηρίαν, μεταβάλλειν τὴν χροάν λέγονται.
- 3.22 Ὅτι οἱ Κάνταβροι καὶ οἱ τούτοις πλησιόχωροι οὕρῳ λούονται ἐν δεξαμεναῖς παλαιουμένῳ· καὶ τοὺς ὀδόντας σμήχονται τῷ αὐτῷ οὕρῳ καὶ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες.
- 3.23 Ὅτι οἱ Ουέττωνες Ἰβηρες, ὅτε πρῶτον εἰς τὸ τῶν Ῥωμαίων παρήλθον στρατόπεδον, ἰδόντες τινὰς τῶν ταξιαρχῶν ἀνακάμπτοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς περιπάτου χάριν, μανίαν ὑπέλαβον τὴν

ὁδὸν αὐτοῖς εἶναι ἐπὶ τὰς σκηνάς· ὥς δέον ἢ μένειν καθ' ἡσυχίαν ἰδρυθέντας ἢ μάχεσθαι· τοσοῦτον αὐτοῖς τὸ θηριῶδες καὶ ἀνήμερον ἦν. Καὶ αἱ γυναῖκες δ' αὐτοῖς κόσμου χάριν περιτραχήλια σιδηρᾷ ἐφόρουν, κόρακας σιδηροῦς (προνευκότος τοῦ προσώπου πολὺ) ἔχοντα καμπτομένους ὑπὲρ κορυφῆς καὶ προπίπτοντας πρὸ τοῦ μετώπου πολὺ. Κατὰ τούτων δὲ τῶν κοράκων, ὅτε βούλονται, κατέσπων τὸ κάλυμμα, ὥστε ἐμπετασθέν τῷ προσώπῳ καλύπτειν αὐτό· καὶ τοῦτο κόσμον ἐνόμιζον. Ἄλλας δὲ φασὶ τυμπάνιον περικεῖσθαι, πρὸς μὲν τῷ ἰνίῳ περιφερές καὶ σφίγγον τὴν κεφαλὴν μέχρι τῶν παρωτίδων, εἰς ὕψος δὲ καὶ πλάτος ἐξυπτιασμένον κατ' ὀλίγον· ἄλλας δὲ τὰ προκόμια ψιλοῦν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἀποστίλβειν τοῦ μετώπου μᾶλλον· τὰς δὲ ὅσον ποδιαῖον τὸ ὕψος ἐπιθεμένας στυλίσκον περιπλέκειν αὐτῷ τὴν χαίτην, εἴτα καλύπτρα μελαίνῃ περιστέλλειν. Πρὸς δὲ τῇ ἀληθείᾳ τῇ τοιαύτῃ πολλὰ καὶ ἐώραται καὶ μεμύθευται περὶ πάντων κοινῇ τῶν Ἰβηρικῶν ἔθνων, διαφερθντως δὲ τῶν προσβόρων, οὐ μόνον τὰ πρὸς ἀνδρείαν, ἀλλ' αὖ καὶ τὰ πρὸς ὠμότητα καὶ θηριωδίαν. Καὶ γὰρ τέκνα μητέρες ἔκτειναν, πρὶν ἀλῶναι κατὰ τὸν πόλεμον· καὶ παιδίον δὲ, τῶν γονέων καὶ ἀδελφῶν δεδεμένων αἰχμαλώτων, ἔκτεινε πάντας, τοῦ πατρὸς κελεύσαντος, σιδήρου κυριεῦσαν, γυνὴ δὲ πάλιν τοὺς συναλόντας. Κληθεὶς δὲ τις εἰς μεθυσκομένους ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς πυράν. Ταῦτα δὲ καὶ Κελτοὶ καὶ Σκύθαι καὶ Θρᾶκες ποιοῦσιν.

3.24 Ὅτι τῆς Κάλπης καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Βαίτιδος ἀπέχει τὰ Γάδαιρα στάδια ψν'. Καὶ ἔστιν ἡ νῆσος μικρὰ, πλάτος μὲν ἔχουσα σταδιαῖον, μήκος δὲ στάδια ρ'· καὶ εἴσιν οἱ ἐνοικοῦντες πλουσιώτατοι διὰ τὴν ἐμπορείαν.

3.25 Ὅτι Πολύβιος κρήνην εἶναί φησιν ἐν Γαδείροις ὕδατος ποτίμου, ἣτις ἀντιπαθεῖ τῇ θαλάσῃ· πλημμυρούσης μὲν, λειψυδρεῖ, ὑποφευγούσης δὲ, πλημμυρεῖ. Αἰτιάται δ', ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ἐκπίπτει, καλυφθείσης μὲν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ κύματος κατὰ τὰς πλημμύρας, εἴργεται τῶν οἰκείων τοιούτων ἐξόδων· ἀναστρέψαν δ' εἰς τὸ ἐντὸς, ἐμφράττει τοὺς τῆς πηγῆς πόρους καὶ ποιεῖ λειψυδρίαν· γυμνωθείσης δὲ πάλιν, εὐθυπορῆσαν ἐλευθεροῖ τὰς φλέβας τῆς γῆς, ὥστε ἀναβλύειν εὐπόρως. Ὁ δὲ Στράβων οὐδὲ ταύτην μὲν τὴν αἰτίαν ἀποδοκιμάζει· λέγει δὲ κάκεῖνος ἑτέραν· ὅτι εἰκὸς τῶν φλεβῶν τινὰς τῶν πηγαίων, νοτισθείσας διὰ τῆς πλήμης ἔξωθεν, χαυνοῦσθαι καὶ παρέκχυσιν εἰς τὰ πλάγια μᾶλλον διδόναι τοῖς ὕδασιν, ἢ ἀναθλίβειν κατὰ τὸ ἀρχαῖον ῥεῖθρον εἰς τὴν κρήνην· εἰ δ', ὥσπερ Ἀθηνόδωρος φησιν, εἰσπνοῇ τε καὶ ἐκπνοῇ τὸ συμβαῖνον περὶ τὰς πλημμυρίδας καὶ τὰς ἀμπώτεις ἔοικεν, εἶναι ἂν τινὰ τῶν ρεόντων ὑδάτων, ἃ κατ' ἄλλους μὲν πόρους ἔχει τὴν ἔκρυσιν κατὰ φύσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν (ὧν δὲ τὰ στόματα πηγὰς καὶ κρήνας καλοῦμεν), κατ' ἄλλους δὲ πόρους συνέλκεται πρὸς τὸ τῆς θαλάττης βάθος. Καὶ συνεξαίροντα μὲν ἐκείνην, ὥστε πλημμυρεῖν, ὅταν οἶον ἡ ἐκπνοὴ γίνηται, τὸ οἰκεῖον ἀπολείπει ῥεῖθρον· πάλιν δ' ἀναχωρεῖ πρὸς τὸ οἰκεῖον ῥεῖθρον, ὅταν κάκεῖνη λάβῃ τὴν ἀναχώρησιν.

3.26 Ὅτι φησὶ Ποσειδώνιος τὴν τοῦ ὠκεανοῦ κίνησιν ὑπέχειν ἀστροειδῇ περίοδον· τὴν μὲν ἡμερήσιον πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου ἀνατολάς τε καὶ δύσεις, τὴν δὲ μηνιαίαν πρὸς τὰς τῆς σελήνης φάσεις, τὴν δὲ ἐνιαυσίαν πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου τροπὰς· καθ' ἡμέραν γὰρ, πρὸς τὴν τῆς σελήνης συμπάθειαν, ὅταν ὑψωθῇ ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος ζωδίου μέγεθος, ἄρχεσθαι τε διοιδεῖν τὴν θάλατταν καὶ πλημμυρεῖν μέχρι μεσουρανήσεως αὐτῆς· ἐκκλίναντος δὲ τοῦ ἄστρου, πάλιν ἀναχωρεῖν κατ' ὀλίγον, ἕως ἂν ζωδιον ὑπερέχουσα τοῦ δυτικοῦ ὀρίζοντος τελέως μειωθῇ. Εἴτα ἐν τῇ ῥηχίᾳ ταύτῃ διαμένειν τὸν ὠκεανόν, ἕως ἡ σελήνη δύνασα ἀποφύγῃ τοῦ ὀρίζοντος πάλιν ζωδιακὸν ὑπὸ γῆν διάστημα. Εἴτα κατὰ τὸ ὅμοιον σχῆμα, ἕως τοῦ ὑπογείου πλημμυρεῖ· καὶ πάλιν ὑπονοστεῖ, ἕως ἐλθοῦσα πρὸς τὰς ἀνατολάς ζωδιακὸν διάστημα τελέως ῥηχίαν σχοίῃ. Εἴτα ἐν τῇ ῥηχίᾳ μένει, ἕως ἂν ὑψωθῇ τοῦ ὀρίζοντος τὸ ζωδιακὸν διάστημα· καὶ οὕτως καθ' ἐκάστην γένηται ἡμέραν ἐξ αἰδίου. Ἡ δὲ μηνιαία γίνεται οὕτως ἐπιτείνονται αἱ αὐξομειώσεις

περὶ τὰς συνόδους καὶ πανσελήνους, μειοῦνται δὲ περὶ τὴν διχότομον ἑκατέραν. Ἡ ἐνιαυσιαία γένηται οὕτως· περὶ τὰς τροπὰς ἑκατέρας τοῦ ἡλίου ἐπιτείνονται αἱ αὐξομειώσεις τῶν ἀμπώτεων, περὶ δὲ τὰς ἰσημερίας ἑκατέρας μειοῦνται ἐσχάτως· καὶ τοῦτο αἰεὶ γίνεται. Πάλιν δὲ τῆς σελήνης ἐν τοῖς τροπικοῖς οὔσης ζωδίοις ἀνωμαλίαν εἶναι τῶν ἀμπώτεων καὶ πλημῶν τῷ τε τάχει καὶ τῷ πλήθει τῶν αὐξομειώσεων, ἐν δὲ τοῖς ἰσημερινοῖς ὁμαλίαν τε καὶ εὐταξίαν, ἐν δὲ τοῖς διαμέσοις μεταξὺ τούτων.

- 3.1 Ὅτι τῆς Ἰβηρίας τὸ μὲν μήκος σταδίων ,ς, τὸ δὲ πλάτος ,ε τὸ μέγιστον. Ταύτης δὲ τὸ μὲν πλεῖστον μέρος, καὶ μάλιστα τὸ βόρειον, τραχὺ καὶ λεπτόγεων καὶ δρυμῶδες καὶ ὀλιγόκαρπον καὶ κρυμῶδες· τὸ δὲ νότιον, καὶ μάλιστα τὸ ἔξω Στηλῶν, ἄριστον καὶ σὺν εὐδαιμονία οἰκούμενον.
- 3.2 Ὅτι τὸ στενώτερον μέρος τῆς τε Ἰβηρίας καὶ τῆς Κελτικῆς περὶ τὴν Πυρήνην ἐστί. Κόλποι γὰρ γέγονται ἕκ τε τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς ἔσω θαλάσσης ἐνταῦθα.
- 3.3 Ὅτι πρὸς δύσιν προύχει τὰ περὶ τὸ Ἱερὸν ἄκρον τῆς Ἰβηρίας τῶν Λιβυκῶν περάτων σταδίοις ἀφ' καὶ ἔοικε νκί τὸ ἄκρον, περὶ αὐτὸ ἔχον γ' νησίδια· ὧν τὸ μὲν ἐμβόλου τάξιν ἔχει, τὰ δὲ ἐπωτίδων.
- 3.4 Ὅτι ὁ Ἄνας ποταμὸς καὶ ὁ Τάγος, ἐκ τῶν ἐφῶν ὀρμώμενοι μερῶν, ἐκδιδοῦσιν, ὁ μὲν εἰς τὸν δυτικὸν ὠκεανὸν, ὁ δὲ Ἄνας πρὸς νότον τοῦ Ἱεροῦ ἄκρου. Καὶ ἔστιν ἡ μεσοποταμία αὕτη ἡ περιέχουσα τὸ Ἱερὸν ἄκρον εὐδαίμων μετρίως· ἡ δ' ἐφεξῆς χώρα ἐπὶ τὴν ἔσω θέλασσαν ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείπει εὐδαιμονέας, πρὸς ἅπασαν κρινομένη τὴν οἰκουμένην, τῶν τε ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης ἀγαθῶν. Ταύτην δ' ὁ Βαῖτις διαρρεῖ ποταμὸς ἐξ ἀνατολῶν ὀρμώμενος, καὶ καλεῖται Βαιτική· ἣν οἰκοῦσι Τοωρδητανοὶ, σοφώτατοι τῶν Ἰβήρων ὄντες καὶ γραμματικὴν τέχνην καὶ ποιητὰς καὶ ἱστορικοὺς, ὡς φασιν, ἐπὶ τῶν τοῦ Στράβωνος χρόνων ἐτῶν ζ' ἔχοντες. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι Ἰβηρες, οὐχ ὁμόγλωσσοι ὄντες, γραμματικαῖς χρῶνται τέχναις ἕκαστοι κατὰ ἰδίαν γλῶσσαν.
- 3.5 Ὅτι τὰ Γάδαιρα ἀπέχει τῆς Βαιτικῆς τοῦ αἰγιαλοῦ στάδια ψν'.
- 3.6 Ὅτι λέγουσιν οἱ περὶ τὴν Βαιτικὴν Ἰβηρες ἀναχύσεις τὰς πληρουμένας τῇ θαλάττῃ ἐν ταῖς πλημμυρίσι κοιλάδας καὶ ποταμῶν δέκην εἰς τὴν μεσόγαιαν ἀνέπλους ἐχούσας.
- 3.7 Ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ ἄκρου ἐπὶ τὸ τοῦ Ἄνα στόμα μέλιά εἰσιν ζ' ἔντεῦθεν δ' ἐκὶ τὸ τοῦ Βαίτιος στόμα υἷλια ρ'· εἴτα εἰς Γάδαιρα μίλια ὁ.
- 3.8 Ὅτι περὶ τὴν Βαιτικὴν μεγάλαι πόλεις, Κορδύβη, Γαδίτανα, Ἰσπαλις, Ἰτάλικα, Ἰλιπα, Ἀστίγα, Κάρμων, Ὀβούλκων καὶ Ἀτέγουα καὶ Οὕρσων καὶ Τοῦκκις καὶ Ἰωλία καὶ Αἶγουα καὶ Μοῦνδα, ἔνθα οἱ Πομπηίου παῖδες κατεπολεμήθησαν· πᾶσαι δ' αὗται Κορδύβης οὐκ ἄπωθέν εἰσιν.
- 3.9 Ὅτι οἱ Πομπηίου παῖδες, Γναῖος μὲν ἡττηθεὶς ἔφυγεν εἰς Καρτηίαν κάκεϊ διεφθάρη· Σέξτος δὲ, ἐκ Κορδύβης σωθεὶς καὶ ὀλίγον ὕστερον Σικελία προσχὼν καὶ ἀποστήσας αὐτήν, εἴτα καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκπεσὼν, πλεύσας εἰς Μίλητον καὶ ἀλούς ὑπὸ τῶν Ἀντωνίου στρατηγῶν, αὐτοῦ κάκεϊνος ἐτελεύτησεν.
- 3.10 Ὅτι ὁ Βαῖτις ἀναπλέεται ὀλκάσι μεγάλαις εἰς τὴν μεσόγαιαν στάδια φ', ἕως Ἰσπάλιος. Καὶ εἰσὶ περὶ τὰς ὄχθας αὐτοῦ μέταλλα ἄλλα τε καὶ ἄργυρος πλεῖστος.
- 3.11 Ὅτι ἀπὸ τῶν ἀναχύσεων πᾶσα σχεδὸν ἡ Βαιτικὴ πλοῖζεται.
- 3.12 Ὅτι περὶ τὴν Ἰβηρίαν ἕως Σαρδοῦς οἱ ἐτησῖαι εὗροι γίνονται ἐν τῇ ἔσω θαλάσσει.
- 3.13 Ὅτι, Ἰβηρία πᾶσα τῶν ὀλεθρίων θηρίων σπανίζει, πλὴν τῶν γεωρύχων λαγιδέων, οὓς ἔνιοι λεβηρίδας προσαγορεύουσι· λυμαίνονται γὰρ καὶ φυτὰ καὶ σπέρματα ῥιζοφαγοῦντες. Τοῦτο δὲ γίνεται καὶ ἕως Μασσαλίας καὶ τινων νήσων περὶ αὐτήν.

- 3.14 Ὅτι τοσοῦτος ἦν πλοῦτος τοῖς περὶ τὴν Τουρδητανίαν Ἰβηρσιν, ὥς τοὺς μετὰ Βάρκα στρατεύσαντας Καρχηδονίους εὐρεῖν αὐτοὺς πίθοις καὶ φιάλαις παναργύροις χρωμένους.
- 3.15 Ὅτι ἡ Λουσιτανία εὐδαίμων ἐστὶ καὶ ἔχει καὶ ψῆγμα χρυσοῦ πλεῖστον.
- 3.16 Ὅτι τὸ βορειότατον ἄκρον τῆς Ἰβηρίας Νέριον καλεῖται.
- 3.17 Ὅτι ἡ Νέα Καρχηδὼν τῆς Ἰβηρίας, ἐν τῇ ἔσω θαλάσῃ κειμένη, κτίσμα ἐστὶν Ἀσδρούβα, τοῦ δια δεξαμένου Βάρκαν, τὸν Ἀννίβα πατέρα.
- 3.18 Ὅτι σχεδὸν πᾶσα ἡ Ἰβηρία μέταλλα παντοῖα ἔχει, μάλιστα δὲ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου.
- 3.19 Ὅτι ἀπὸ σταδίων κδ τῆς Νέας Καρχηδόνης νῆσός ἐστιν, ἡ καλουμένη Σκομβραρία ἀπὸ τῶν ἀλίσκομένων σκόμβρων, ἐξ ὧν τὸ ἄριστον σκευάζεται γάρον· οὕτω γοῦν εἶπεν ὁ Στράβων τὸ γάρον.
- 3.20 Ὅτι κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἰβηρος ποταμοῦ πρὸς νότον κεῖνται αἱ Βαλιαρίδες νῆσοι ἀξιόλογοι, ἐξ ὧν καὶ τὸ πέλαγος Βαλιαρικὸν, ἃς Ἕλληνες Γυμνησίας καλοῦσι. Κάνταβροι δὲ ἐπίσημον ἔθνος Ἰβηρικὸν, ἀφ' οὗ ὁ περικείμενος ὠκεανὸς Καντάβριος καλεῖται.
- 3.21 Ὅτι ἐν Ἰβηρία κάστορες μὲν πολλοὶ γίνονται, ἀλλ' οὐκ ἔχει τὸ καστόριον τὴν αὐτὴν δύναμιν τῷ Ποντικῷ· καθάπερ καὶ ὁ Κύπριος μόνος χαλκὸς φέρει τὴν Καδμίαν λίθον καὶ τὸ χαλκανθές καὶ τὸ σπόδιον. Καὶ οἱ τῶν Κελτιβήρων ἵπποι, ὑπόψαροι ὄντες, ἐπειδὰν εἰς τὴν ἔξω μεταχθῶσιν Ἰβηρίαν, μεταβάλλειν τὴν χροάν λέγονται.
- 3.22 Ὅτι οἱ Κάνταβροι καὶ οἱ τούτοις πλησιόχωροι οὕρῳ λούονται ἐν δεξαμεναῖς παλαιουμένῳ· καὶ τοὺς ὀδόντας σμήχονται τῷ αὐτῷ οὕρῳ καὶ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες.
- 3.23 Ὅτι οἱ Οὐέττωνες Ἰβηρες, ὅτε πρῶτον εἰς τὸ τῶν Ῥωμαίων παρήλθον στρατόπεδον, ἰδόντες τινὰς τῶν ταξιαρχῶν ἀνακάμπτοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς περιπάτου χάριν, μανίαν ὑπέλαβον τὴν ὁδὸν αὐτοῖς εἶναι ἐπὶ τὰς σκηνάς· ὥς δέον ἢ μένειν καθ' ἡσυχίαν ἰδρυθέντας ἢ μάχεσθαι· τοσοῦτον αὐτοῖς τὸ θηριῶδες καὶ ἀνήμερον ἦν. Καὶ αἱ γυναῖκες δ' αὐτοῖς κόσμου χάριν περιτραχήλια σιδηρᾷ ἐφόρουν, κόρακας σιδηροῦς (προνευεγκότος τοῦ προσώπου πολὺ) ἔχοντα καμπομένους ὑπὲρ κορυφῆς καὶ προπίπτοντας πρὸ τοῦ μετώπου πολὺ. Κατὰ τούτων δὲ τῶν κοράκων, ὅτε βούλονται, κατέσπων τὸ κάλυμμα, ὥστε ἐμπετασθέν τῷ προσώπῳ καλύπτειν αὐτό· καὶ τοῦτο κόσμον ἐνόμιζον. Ἄλλας δὲ φασὶ τυμπάνιον περικεῖσθαι, πρὸς μὲν τῷ ἰνίῳ περιφερές καὶ σφίγγον τὴν κεφαλὴν μέχρι τῶν παρωτίδων, εἰς ὕψος δὲ καὶ πλάτος ἐξυπτιασμένον κατ' ὀλίγον· ἄλλας δὲ τὰ προκόμια ψιλοῦν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἀποστίλβειν τοῦ μετώπου μᾶλλον· τὰς δὲ ὅσον ποδιαῖον τὸ ὕψος ἐπιθεμένας στυλίσκον περιπλέκειν αὐτῷ τὴν χαίτην, εἴτα καλύπτρα μελαίνῃ περιστέλλειν. Πρὸς δὲ τῇ ἀληθείᾳ τῇ τοιαύτῃ πολλὰ καὶ ἐώραται καὶ μεμύθευται περὶ πάντων κοινῇ τῶν Ἰβηρικῶν ἔθνων, διαφερθέντως δὲ τῶν προσβόρων, οὐ μόνον τὰ πρὸς ἀνδρείαν, ἀλλ' αὖ καὶ τὰ πρὸς ὠμότητα καὶ θηριωδίαν. Καὶ γὰρ τέκνα μητέρες ἔκτειναν, πρὶν ἀλῶναι κατὰ τὸν πόλεμον· καὶ παιδίον δὲ, τῶν γονέων καὶ ἀδελφῶν δεδεμένων αἰχμαλώτων, ἔκτεινε πάντας, τοῦ πατρὸς κελεύσαντος, σιδήρου κυριεῦσαν, γυνὴ δὲ πάλιν τοὺς συναλόντας. Κληθεὶς δὲ τις εἰς μεθυσκομένους ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς πυράν. Ταῦτά δὲ καὶ Κελτοὶ καὶ Σκύθαι καὶ Θράκες ποιοῦσιν.
- 3.24 Ὅτι τῆς Κάλπης καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Βαίτιδος ἀπέχει τὰ Γάδειρα στάδια ψν'. Καὶ ἔστιν ἡ νῆσος μικρὰ, πλάτος μὲν ἔχουσα σταδιαῖον, μήκος δὲ στάδια ρ'· καὶ εἴσιν οἱ ἐνοικοῦντες πλουσιώτατοι διὰ τὴν ἐμπορείαν.
- 3.25 Ὅτι Πολύβιος κρήνην εἶναί φησιν ἐν Γαδείροις ὕδατος ποτίμου, ἥτις ἀντιπαθεῖ τῇ θαλάσῃ· πλημμυρούσης μὲν, λειψυδρεῖ, ὑποφευγούσης δὲ, πλημμυρεῖ. Αἰτιᾶται δ', ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ἐκπίπτον, καλυφθείσης μὲν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ κύματος

κατὰ τὰς πλημμύρας, εἴργεται τῶν οἰκείων τοιούτων ἐξόδων· ἀναστρέψαν δ' εἰς τὸ ἐντὸς, ἐμφράττει τοὺς τῆς πηγῆς πόρους καὶ ποιεῖ λειψυδρίαν· γυμνωθείσης δὲ πάλιν, εὐθυπορήσαν ἐλευθεροῖ τὰς φλέβας τῆς γῆς, ὥστε ἀναβλύειν εὐπόρως. Ὁ δὲ Στράβων οὐδὲ ταύτην μὲν τὴν αἰτίαν ἀποδοκιμάζει· λέγει δὲ κάκεϊνος ἑτέραν· ὅτι εἰκὸς τῶν φλεβῶν τινὰς τῶν πηγαίων, νοτισθείσας διὰ τῆς πλήμης ἔξωθεν, χαυνοῦσθαι καὶ παρέκχυσιν εἰς τὰ πλάγια μᾶλλον διδόναι τοῖς ὕδασιν, ἢ ἀναθλίβειν κατὰ τὸ ἀρχαῖον ῥεῖθρον εἰς τὴν κρήνην· εἰ δ', ὥσπερ Ἀθηνόδωρος φησιν, εἰσπνοῇ τε καὶ ἐκπνοῇ τὸ συμβαῖνον περὶ τὰς πλημμυρίδας καὶ τὰς ἀμπώτεις ἔοικεν, εἶναι ἂν τινὰ τῶν ῥεόντων ὑδάτων, ἃ κατ' ἄλλους μὲν πόρους ἔχει τὴν ἔκρυσιν κατὰ φύσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν (ὧν δὲ τὰ στόματα πηγὰς καὶ κρήνας καλοῦμεν), κατ' ἄλλους δὲ πόρους συνέλεκεται πρὸς τὸ τῆς θαλάττης βάθος. Καὶ συνεξαίροντα μὲν ἐκείνην, ὥστε πλημμυρεῖν, ὅταν οἶον ἡ ἐκπνοή γίνηται, τὸ οἰκεῖον ἀπολείπει ῥεῖθρον· πάλιν δ' ἀναχωρεῖ πρὸς τὸ οἰκεῖον ῥεῖθρον, ὅταν κάκεϊνη λάβῃ τὴν ἀναχώρησιν.

- 3.26 Ὅτι φησὶ Ποσειδώνιος τὴν τοῦ ὠκεανοῦ κίνησιν ὑπέχειν ἀστροειδῇ περίοδον· τὴν μὲν ἡμερήσιον πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου ἀνατολάς τε καὶ δύσεις, τὴν δὲ μηνιαίαν πρὸς τὰς τῆς σελήνης φάσεις, τὴν δὲ ἐνιαυσίαν πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου τροπὰς καθ' ἡμέραν γὰρ, πρὸς τὴν τῆς σελήνης συμπάθειαν, ὅταν ὑψωθῇ ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος ζωδίου μέγεθος, ἄρχεσθαι τε διοιδεῖν τὴν θάλατταν καὶ πλημμυρεῖν μέχρι μεσουρανήσεως αὐτῆς· ἐκκλίναντος δὲ τοῦ ἄστρου, πάλιν ἀναχωρεῖν κατ' ὀλίγον, ἕως ἂν ζῳδιον ὑπερέχουσα τοῦ δυτικοῦ ὀρίζοντος τελέως μειωθῇ. Εἴτα ἐν τῇ ῥηχίᾳ ταύτῃ διαμένειν τὸν ὠκεανὸν, ἕως ἡ σελήνη δύνασα ἀποφύγῃ τοῦ ὀρίζοντος πάλιν ζωδιακὸν ὑπὸ γῆν διάστημα. Εἴτα κατὰ τὸ ὅμοιον σχῆμα, ἕως τοῦ ὑπογείου πλημμυρεῖ· καὶ πάλιν ὑπονοστεῖ, ἕως ἐλθοῦσα πρὸς τὰς ἀνατολάς ζωδιακὸν διάστημα τελέως ῥηχίαν σχοίῃ. Εἴτα ἐν τῇ ῥηχίᾳ μένει, ἕως ἂν ὑψωθῇ τοῦ ὀρίζοντος τὸ ζωδιακὸν διάστημα· καὶ οὕτως καθ' ἐκάστην γένηται ἡμέραν ἐξ αἰδίου. Ἡ δὲ μηνιαία γίνεται οὕτως· ἐπιτείνονται αἱ αὐξομειώσεις περὶ τὰς συνόδους καὶ πανσελήνους, μειοῦνται δὲ περὶ τὴν διχότομον ἐκατέραν. Ἡ ἐνιαυσιαία γένηται οὕτως· περὶ τὰς τροπὰς ἐκατέρας τοῦ ἡλίου ἐπιτείνονται αἱ αὐξομειώσεις τῶν ἀμπώτεων, περὶ δὲ τὰς ἰσημερίας ἐκατέρας μειοῦνται ἐσχάτως· καὶ τοῦτο αἰετὶ γίνεται. Πάλιν δὲ τῆς σελήνης ἐν τοῖς τροπικοῖς οὔσης ζωδίοις ἀνωμαλίαν εἶναι τῶν ἀμπώτεων καὶ πλημῶν τῷ τε τάχει καὶ τῷ πλήθει τῶν αὐξομειώσεων, ἐν δὲ τοῖς ἰσημερινοῖς ὁμαλίαν τε καὶ εὐταξίαν, ἐν δὲ τοῖς διαμέσοις μεταξὺ τούτων.
- 4.1 Ὅτι οὐκ ἔστι πάντων τῶν Κελτῶν « ὁμὸς θρόος οὐδ' ἴα γῆρμος.
- 4.2 Ὅτι αἱ Ἄλπεις, ἀπὸ τῆς Λιγυστικῆς ἀρξάμεναι θαλάσσης, ἐπὶ τὰς τοῦ Ῥήνου διήκουσιν ἐκβολάς.
- 4.3 Ὅτι τὸ Κέμμενον ὄρος πρὸς ὀρθὰς γωνίας ἐστὶ τῇ Πυρήνῃ, μῆκος ἔχον περὶ στάδια β, καὶ παύεται περὶ Λούγδουνον πόλιν πρὸς ἀνατολάς. Οἱ δὲ τῆς τε Πυρήνης καὶ τῶν Κεμμένων πρὸς βορρᾶν οἰκοῦντες ἕως τοῦ ὠκεανοῦ Ἀκυῖτανοὶ καλοῦνται, ἀφοριζόμενοι τῷ Λίγειρι ποταμῷ ἀπὸ Λουγδουνησίας.
- 4.4 Ὅτι πᾶσα σχεδὸν ἡ Κελτική ποταμοῖς ἐστὶ κατάρρυτος. Οὕτως δὲ οἱ ποταμοὶ. εὐφυῶς κεῖνται, ὥστε ἀπὸ τοῦ ὠκεανοῦ εἰς τὴν ἔσω θάλασσαν καὶ ἔμπαλιν τὰ φορτία διὰ τῶν ποταμῶν οἱ ἔμποροι διαβιβάζουσιν, ὀλίγων τινῶν χωρίων πεζῇ κομίζεσθαι ἀναγκαζόντων. Ἔστι δὲ καὶ πολυανθρωποτάτῃ ἡ Κελτική καὶ εὐφορος περὶ δὲ Νάρβωνα καὶ τὴν παραλίαν αὐτῆς ἕως τῶν Κεμμένων ἐλαιόρυτός ἐστι, τὰ δὲ πρὸς βορρᾶν προϊόντα ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον οὐδὲ ἄμπελον ἔχει.
- 4.5 Ὅτι ἡ Ναρβωνησία παραλληλόγραμμον ἔχει τὸ σχῆμα· ἂν ἡ νοτία θάλασσα καὶ τὸ Κέμμενον ὄρος ἕως τῶν Ἄλπεων αἱ ἀπεναντίον, ἡ δὲ Πυρήνη καὶ αἱ Ἄλπεις αἱ λοιπαὶ δύο ἀπεναντίον· διορίζεται δὲ ἡ Ναρβωνίτις χώρα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας τῷ Οὐάρῳ ποταμῷ, ἀπὸ δὲ τῆς Ἰβηρίας τῷ

ἱερῷ τῆς Πυρηναίας Ἀφροδίτης καὶ ἐστὶ μεταξὺ τοῦ Ἀφροδισίου καὶ τῶν τοῦ Οὐάρου ποταμοῦ ἐκβολῶν ἢ παραλία στάδια βψ'.

- 4.6 Ὅτι ἡ Μασσαλία, πόλις Ἑλληνικὴ, τοσοῦτον ἦν σώφρων καὶ μετρία, ὥστε καὶ νόμον εἶχον, τὴν μεγίστην προῖκα χρυσίων εἶναι ρ, τὴν δὲ ἐσθῆτα χρυ σίων ἐ καὶ τὸν τῶν γυναικῶν κόσμον ὁμοίως χρυσίων ἐ. Τοσοῦτον δὲ τοὺς λόγους καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἔργῳ ἐξήσκησαν, ὥστε τοὺς φιλομαθεῖα ἔχομένους Ῥωμαίους μὴ εἰς Ἀθήνας, ἀλλ' εἰς Μασσαλίαν πορεύεσθαι. Ἔστι δὲ ἡ πόλις Φωκαέων ἀποικία.
- 4.8 Ὅτι μεταξὺ Νάρβωνος καὶ τοῦ Ἀφροδισίου ἔκρου ἐκ τῆς Πυρήνης ρεῖ ποταμὸς ὁ Ῥουσκίνων· οὗ πλησίον λίμνη καὶ χωρίον ὕφυδρον, μικρὸν ὑπὲρ θαλάττης, ἀλυκίδων μεστὸν, τὸ τοὺς ὀρυκτοὺς κεστρεῖς ἔχον. Δύο γὰρ ἢ τρεῖς ὀρύξαντι πόδας καὶ καθέντι τρίαῖναν εἰς ὕδωρ ἰλυῶδες, ἔστι περιπεῖραι τὸν ἰχθύν, ἀξίόλογον τὸ μέγεθος. Τρέφεται δ' ὑπὸ τῆς ἰλῦος, καθάπερ αἱ ἐγγέλυνες·.
- 4.8 Ὅτι μεταξὺ Μασσαλίας καὶ τῶν Ῥοδανοῦ ἐκβολῶν ποταμοῦ ἐστὶ πεδίον διέχον τῆς θαλάσσης στάδια ρ· τοσοῦτον δὲ καὶ τὸ διάμετρον, κυκλοτερές τὸ σχῆμα· καλεῖται δὲ λιθῶδες ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος· μεστὸν γάρ ἐστι λίθων χειροπληθῶν, ὑποπεφυκυῖαν ἐχόντων αὐτοῖς ἄγρωστιν, ἀφ' ἧς ἄφθονοι νομαὶ βοσκήμασιν εἰσιν· ἐν μέσῳ δ' ὕδατα καὶ ἀλυκίδες συνίστανται καὶ ἄλλες. Ἀριστοτέλης μὲν οὖν φησιν ὑπὸ σεισμῶν, τῶν καλουμένων βραστῶν, ἐκπεσόντας τοὺς λίθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, συνολισθεῖν εἰς τὰ κοῖλα τῶν χωρίων. Ποσειδώνιος δὲ λίμνην οὖσαν παγῆναι μετὰ κλυδασμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο εἰς πλείους μερισθῆναι λίθους, καθάπερ τοὺς ποταμίους κάχληκας καὶ τὰς ψήφους τὰς αἰγιαλίτιδας. Καὶ ἔστιν ἑκάτερος τῶν λόγων πιθανός· ἀνάγκη γὰρ τοὺς οὕτως συνεστῶτας λίθους (οὐ καθ' αὐτούς,) ἢ ἐξ ὑγροῦ παγέντας μεταβαλεῖν, ἢ ἐκ πετρῶν μεγάλων ρήγματα συνεχῇ λαβουσῶν ἀποκριθῆναι.
- 4.9 Ὅτι οἱ Σάλυνες οἰκοῦσι μεταξὺ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ καὶ Δρυεντίας ποταμοῦ ἐπὶ στάδια πεντακόσια.
- 4.10 Ὅτ' οἱ πλησίον Καππαδοκίας Γαλάται Κελτῶν εἰσιν ἄποικοι.
- 4.11 Ὅτι ἐν τῇ Ἀκυϊτανίᾳ τῆς Κελτικῆς, ἣν ἔχουσι Τάρβελλοι, μέταλλά ἐστὶ χρύσεια σπουδαιότατα πάντων· ἐν γὰρ βόθροις ὀρυχθεῖσιν ἐπὶ μικρὸν εὐρίσκονται καὶ χειροπληθεῖς χρυσοῦ πλάκες, ἐσθ' ὅτε μικρὰς ἀποκαθάρσεως δεόμεναι· τὸ δὲ λοιπὸν ψῆγμά ἐστὶ καὶ βῶλοι, καὶ αὐταὶ κατεργασίαν οὐ πολλὴν ἔχουσαι. Ἡ δὲ μεσόγειος καὶ ὀρεινὴ βελτίῳ γῆν ἔχει.
- 4.12 Ὅτι τὸ σύμπαν ἔθνος, ὃ νῦν Κελτικὸν τε καὶ Γαλατικὸν καὶ Γαλλικὸν καλεῖται, ἀρειμάνιον τε ἐστὶ καὶ θυμικὸν καὶ μάχιμον καὶ μᾶλλον ἵππικὴ μάχῃ εὐδοκιμοῦν, καὶ τὸ κράτιστον Ῥωμαίοις ἵππικὸν οὗτοι παρέχουσιν. Εἰσὶ δὲ τοῖς τρόποις ἀπλοῖ καὶ οὐ κακοήθεις, εἰς δὲ τὸ διεγερθῆναι πρὸς πόλεμον ἐτοίμως ἐρεθίζονται, ὥς μισοπόνηροι, καὶ πάλιν εὐκόλως χειροῦνται καὶ δουλοῦνται. Καὶ εἰσι τῶν Ἰβήρων Ῥωμαεώτεροι διὰ τὰ τῶν σωμάτων μεγέθη· καὶ τούτων οἱ παρωκεανῖται μᾶλλον. Οὐκ ἀντέχουσι δὲ χρόνον πολὺν πολεμοῦντες· καὶ γὰρ πρὸς Ῥωμαίους πολεμεῖν ἤρξαντο ὕστεροι τῶν Ἰβήρων, ἀλλὰ πρότεροι κατεστράφησαν. Οἱ δ' Ἰβηρες οὔτε πανστρατιᾷ, ὥσπερ οἱ Γαλάται, πολεμοῦντες οὔτε καθ' ἓνα τόπον, ἀλλὰ κατὰ πολλὰ τῆς χώρας, καὶ ἄλλοτε ἄλλαχοῦ, δυσσαλωτότεροι γεγόνασιν.
- 4.13 Ὅτι τῶν Γαλατῶν οἱ Βέλγαι ἀνδρειότατοί εἰσιν, εἰς ἱεῖ ἔθνη διηρημένοι· οἰκοῦσι δὲ μεταξὺ τοῦ Ῥήνου καὶ τοῦ Λίγειρος παρωκεανῖται ὄντες. Καὶ εἰσιν οὗτοι τοῖς Γερμανοῖς γείτονες καὶ τὴν ἄλλην δίαιταν ὁμοιοί. Καὶ διὰ τὴν τῶν γυναικῶν εὐτεκνίαν εἰς ἅ μυριάδας τὸ τῶν Βελγῶν ἐξητάζετο μάχιμον πλῆθος. Σαγηφοροῦσι δὲ καὶ κομοτροφοῦσι καὶ χαμαιευναί εἰσι καὶ κρεωφάγοι καὶ γαλακτοπόται· καὶ ἡ χώρα κτηνοτρόφος συσὶ καὶ προβάτοις. Ἀντὶ δὲ χιτῶνων σχυ στοὺς χειριδωτοὺς φοροῦσι μέχρι γλουτῶν καὶ αἰδοίων. Ἡ δ' ἐρέα αὐτοῖς τραχεῖα μὲν, μακρόμαλλος δὲ, ἀφ' ἧς τοὺς δασεῖς σάγους ἐξυφαίνουσι καὶ τῇ Ἰταλίᾳ πάσῃ χορηγοῦσιν ἐπὶ

ἐμπορεΐα, καὶ τὰ ἐκ τῶν συῶν ταρίχη. Ὅπλισμός δὲ μάχαιρα μακρὰ, παρηρτημένη παρὰ τὸ δεξιὸν πλευρὸν, καὶ θυρεὸς μακρὸς καὶ λόγχοι κατὰ λόγον καὶ μάδαρις, παλτοῦ τι εἶδος. Ἔστι δέ τι καὶ γρόσφω ἐοικὸς ξύλον, ἐκ χειρὸς, οὐκ ἔξ ἀγκύλης, ἀφιέμενον, τηλεβολώτερον καὶ βέλους, ὧ μάλιστα καὶ πρὸς τὰς τῶν ὀρνέων χρῶνται θήρας. Αἱ δὲ ὅες αὐτοῖς καὶ ἀγραυλοῦσιν, ὕψει καὶ τάχει καὶ ἀλκῇ διαφέρουσιν· κίνδυνος δ' ἐστὶ τῷ ἀήθει προσιόντι ταύταις, ὡσαύτως καὶ λύκῳ.

- 4.14 Ὅτι παρὰ πᾶσι Κελτοῖς τρία γένη ἔντιμα αὐτοῖς ἐστὶ μάλιστα· Βάρδοι τε, ποιηταὶ ὄντες ὕμνων, καὶ Οὐάται, ἱεροποιοὶ καὶ φυσιολόγοι, καὶ Δρυῖδαι οἱ πρὸς τῇ φυσιολογίᾳ καὶ τὴν ἠθικὴν φιλοσοφίαν ἀσκοῦσι, δικαιοτάτοι νομιζόμενοι. Ἀφθάρτους δὲ τὰς ψυχὰς οὗτοι λέγουσιν εἶναι καὶ τὸν κόσμον, ἐπικρατήσιν δέ ποτε καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ. Τῷ δὲ ἀπλῷ καὶ θυμικῷ πολὺ τὸ ἀνόητον καὶ ἀλαζονικὸν πρόσσεσι τοῖς Γάλλοις καὶ τὸ φιλόκοσμον, χρυσοφοροῦσι γὰρ, περὶ μὲν τοῖς τραχήλοις στρεπτόν, περὶ δὲ τοῖς βραχίοσι καὶ τοῖς καρποῖς ψέλια· καὶ ἐσθῆτες αὐτοῖς τοῖς ἄρχουσι χρυ σόπαστοι. Καὶ εἰσὶν ἀφόρητοι μὲν νικῶντες, ἡττηθέντες δὲ ἔκπληκτοι.
- 4.15 Ὅτι ἔναντι τῶν τοῦ Λίγειρος ποταμοῦ ἐκβολῶν νῆσός ἐστὶ μικρὰ, οὐ πάνυ πελαγία, ἐν τῷ ὠκεανῷ, ἐν ἣ τῶν Σαμνιτῶν αἱ γυναῖκες, βάκχαι τῷ Διονύσῳ κατεχόμεναι, οἰκοῦσιν, ἐξιλεούμεναι τὸν θεόν. Οὐ θέμις δ' ἐπιβαίνειν ἄνδρα τῆς νήσου, αἱ δὲ γυναῖκες ἀντιπλέουσιν ἐκ τῆς νήσου συνέρχονται τοῖς σφετέροις ἀνδράσι καὶ πάλιν ἀπίαςιν εἰς τὴν νῆσον.
- 4.16 Ὅτι Κελτοὶ πάντες φιλόνηκοί εἰσι καὶ οὐ νομίζεται παρ' αὐτοῖς αἰσχρὸν τὸ ἀφειδεῖν τοὺς νέους τῆς ἀκμῆς. Ἀσκοῦσι δὲ μὴ παχεῖς εἶναι, μηδὲ προγάστορας, τὸν δ' ὑπερβαλλόμενον τῶν νέων τὸ τῆς ζώνης μέτρον ζημιοῦσθαι φασιν.
- 4.17 Ὅτι ἡ πλείστη τῆς Μεγάλης Βρετανίας πεδιάς ἐστὶ καὶ κατάδρυμος· πολλὰ δὲ ἔχει καὶ ὀρεινὰ φέρει δὲ σῖτον καὶ βοσκήματα καὶ μέταλλα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ σιδήρου· καὶ δέρματα δὲ καὶ ἀνδράποδα χορηγεῖ καὶ κύνας κυνηγετικούς. Κελτοὶ δὲ καὶ τοῖς κυσὶ τούτοις χρῶνται πρὸς τοὺς πολέμους. Εἰσὶ δ' οἱ Βρετανοὶ εὐμήκεις τοῖς σώμασιν· τὰ δ' ἥθη ἀπλουστερα καὶ βαρβαρώτερα ἔχουσιν, ἢ περ οἱ Κελτοί· ὥστ' ἔνιοι διὰ τὸ ἀγνοεῖν, καίτοι γάλακτος εὐποροῦντες, οὐ τυροποιοῦσιν. Ἀπειροὶ δ' εἰσὶ καὶ κηπείας καὶ τινων γεωργίας τρόπων. Πόλεις δ' αὐτοῖς οἱ δρυμοὶ εἰσὶ· περιφράξαντες γὰρ δένδρεσι καταβεβλημένοις εὐρυχωρῇ κύκλον, ἐνταῦθα καὶ αὐτοὶ καλυβοποιοῦνται καὶ τὰ βοσκήματα κατασταθμεύουσιν, οὐ πρὸς πολὺν χρόνον. ἔπομβροι δ' εἰσὶν οἱ ἄερες μᾶλλον ἢ νιφετώδεις αὐτοῖς· Ἐν δὲ ταῖς αἰθρίαις ὁμίχλη κατέχει πολὺν χρόνον, ὥστε δι' ἡμέρας ὅλης ἐπὶ τρεῖς μόνον ἢ τέτταρας ὥρας τὰς περὶ τὴν μεσημβρίαν ὁρᾶσθαι τὸν ἥλιον.
- 4.18 Ὅτι δις διέβη Καῖσαρ ὁ Θεὸς εἰς τὴν Βρετανίαν, ἄξιον δὲ λόγου οὐδὲν ἔπραξεν· αἱ γὰρ νῆες αὐτῷ, τῆς πανσελήνου ἐπίδοσιν λαβούσης τῆς ἀμπώτεως, κακῶς ἔπαθον καὶ ἐφθάρησαν αἱ πολλάι. Δύο δὲ νίκας ἐνίκησεν ἐκεῖ, καίτοι δύο μόνον τάγματα περαιώσας τῆς στρατιᾶς, καὶ ἔλαβε λείαν πολλήν. Ἐπὶ δὲ τοῦ Αὐγούστου τελέως εἷς φόρου ἀπαγωγὴν Ῥωμαίοις κατέστησαν.
- 4.19 Ὅτι οἱ τὴν Ἰέρνην νῆσον κατοικοῦντες Βρετανοὶ ἄγριοί εἰσι καὶ ἀνθρωποφάγοι καὶ ποηφάγοι· καὶ τοὺς γονεῖς τελευτήσοντας ἐσθίουσιν, καὶ φανερώς μίγνυνται γυναιξὶ τε ἄλλαις καὶ μητρᾷσιν.
- 4.20 Ὅτι Πυθέας, εἰ καὶ τινα περὶ Θούλης λέγων ἐψεύσατο, ὅμως τῆς περὶ τὸ μαθηματικὸν θεωρίας εὖ λέγει περὶ αὐτήν. Λέγει δὲ τῶν μὲν ἡμέρων καρπῶν τε καὶ ζώων ἀφορίαν εἶναι καὶ σπάνιν· κέγχρω δὲ καὶ ἄλλοις λαχάνοις καὶ καρποῖς καὶ ρίζαις τρέφεσθαι. Σῖτος δὲ ὀλίγος γίνεται.

4.21

Ὅτι ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων τῆς Λιγυστικῆς ἔρχονται αἱ τε Ἄλπεις καὶ τὰ Ἀπέννινα ὄρη. Φασὶ δὲ τὰ ὄρη τῆς Λιγυστικῆς τοσοῦτον εἶναι ξυλοτρόφα, ὥς εὐρίσκεσθαι τινα δένδρα καὶ ὀκτὼ ποδῶν ἔχοντα τὸ διάμετρον τοῦ πάχους τὰ δὲ ὄρη ταῦτα ὑπερύψηλα καὶ ἀπότομα.

- 4.22 Ὅτι οἱ Λίγυες οἶνῳ χρῶνται τῷ ἐκ τῆς γῆς σφῶν γινομένῳ, πιττίτη, αὐστηρῷ. Πλεονάζει δὲ καὶ τὸ λιγγούριον παρ αὐτοῖς, ὃ τινες ἤλεκτρον προσαγορεύουσιν.
- 4.23 Ὅτι μεταξὺ Λιγύων καὶ τῆς Μασσαλίας οἰκεῖ τὸ τῶν Σαλύων ἔθνος παράλιον, τὰς Ἄλπεις τὰς παραλίους οἰκοῦν. Φασὶ δὲ τὸ ὕψος τῶν ὀρέων εἶναι, ἧ ὀξύτατόν ἐστι, στάδια β, καὶ τοσοῦτον αὐθις τὴν κατάβασιν.
- 4.24 Ὅτι ἔκ τῶν Ἄλπεων ρεῖ ὃ τε Ῥήνος καὶ ὁ Ἰστρος καὶ ὁ Πάδος καὶ ὁ Ῥοδανός.
- 4.25 Ὅτι ὁ Πάδος ποταμὸς ἀπάντων ἐστὶ μείζων τῶν ἐν Εὐρώπῃ ποταμῶν πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς αὐτοῦ πλην μόνου τοῦ Ἰστροῦ.
- 4.26 Ὅτι περὶ τὰς Ἄλπεις καὶ τὰ δυσμικὰ τῆς Ἰταλίας ἡ ὁδὸς χαλεπωτάτη ἐστὶ καὶ κρημνώδης, ὥς καὶ τοῖς μικρὸν ὀλισθήσασιν κίνδυνον εἶναι εἰς φάραγγας ἀβύσσους κατενεχθῆναι· ἃς ὁ Αὐγουστος δαπάναις πολλαῖς ἀνέκτισε καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἐπλάτυνεν. Ἐχει δὲ τι παράδοξον καὶ ἕτερον ἡ χώρα· κρυστάλλου γὰρ πλάκες μέγισται ἐκ τῶν ἀκρωρείων ἀπορρηγνύμεναι διέφθειρον τοὺς ὁδίτας.
- 4.27 Ὅτι ἐστὶ λέξεις οἱ δημοσιῶναι, ὥσπερ οἱ σιτῶναι καὶ βοῶναι καὶ ὀψῶναι.
- 4.28 Ὅτι Στράβων ὁ γεωγράφος ἐπὶ Νέρωνος ἡκμαζε, τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος.
- 4.29 Ὅτι αἱ Ἄλπεις ἰδιόμορφόν τι ζῶον γεννῶσιν, ἐλαφοειδὲς τὸ σχῆμα πλην αὐχένος καὶ τριχώματος· ταῦτα δ' εἰσὶν ἐκείναι κάπρω, ὑπὸ δὲ τῷ γεννείῳ πυρῇνα ἴσχειν ὅσον σπιθαμιαῖον, ἀκρόκομον, πωλικῆς κέρκου τὸ πάχος.
- 4.30 Ὅτι φησὶ Πολύβιος κατ' Ἀκυληϊαν εὐρεθῆναι χρυσεῖα μέταλλα οὕτως εὐφυῆ, ὥστε ἐπὶ δύο πόδας ἀποσύραντι τὴν ἐπιπολῆς γῆν εὐθὺς ὀρυκτὸν εὐρίσκεσθαι χρυσόν· τὸ δ' ὄρυγμα μὴ πλείονων ὑπάρχειν ἢ πεντεκαίδεκα ποδῶν. Εἶναι δὲ τοῦ χρυσοῦ τὸν μὲν αὐτόθεν καθαρὸν, κυάμου μέγεθος ἢ θερμὸν, τοῦ ὀγδοῦ μέρους μόνον ἀφεψηθέντος· τὸν δὲ δεῖσθαι μὲν χωνείας πλείονος, σφόδρα δὲ λυσιτελοῦς.
- 4.1 Ὅτι οὐκ ἔστι πάντων τῶν Κελτῶν « ὁμὸς θρόος οὐδ' ἴα γῆρμς.
- 4.2 Ὅτι αἱ Ἄλπεις, ἀπὸ τῆς Λιγυστικῆς ἀρξάμεναι θαλάσσης, ἐπὶ τὰς τοῦ Ῥήνου διήκουσιν ἐκβολάς.
- 4.3 Ὅτι τὸ Κέμμενον ὄρος πρὸς ὀρθὰς γωνίας ἐστὶ τῇ Πυρήνῃ, μῆκος ἔχον περὶ στάδια β, καὶ παύεται περὶ Λούγδουνον πόλιν πρὸς ἀνατολάς. Οἱ δὲ τῆς τε Πυρήνης καὶ τῶν Κεμμένων πρὸς βορρᾶν οἰκοῦντες ἕως τοῦ ὠκεανοῦ Ἀκυϊτανοὶ καλοῦνται, ἀφοριζόμενοι τῷ Λίγειρι ποταμῷ ἀπὸ Λουγδουνησίας.
- 4.4 Ὅτι πᾶσα σχεδὸν ἡ Κελτικὴ ποταμοῖς ἐστὶ κατάρρυτος. Οὕτως δὲ οἱ ποταμοὶ. εὐφυῶς κεῖνται, ὥστε ἀπὸ τοῦ ὠκεανοῦ εἰς τὴν ἕσω θάλασσαν καὶ ἔμπαλιν τὰ φορτία διὰ τῶν ποταμῶν οἱ ἔμποροι διαβιβάζουσιν, ὀλίγων τινῶν χωρίων περὶ κομίζεσθαι ἀναγκαζόντων. Ἔστι δὲ καὶ πολυανθρωποτάτη ἡ Κελτικὴ καὶ εὐφορος περὶ δὲ Νάρβωνα καὶ τὴν παραλίαν αὐτῆς ἕως τῶν Κεμμένων ἐλαιόρυτός ἐστι, τὰ δὲ πρὸς βορρᾶν προϊόντα ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον οὐδὲ ἄμπελον ἔχει.
- 4.5 Ὅτι ἡ Ναρβωνησία παραλληλόγραμμον ἔχει τὸ σχῆμα· ἂν ἡ νοτία θάλασσα καὶ τὸ Κέμμενον ὄρος ἕως τῶν Ἄλπεων αἱ ἀπεναντίον, ἡ δὲ Πυρήνη καὶ αἱ Ἄλπεις αἱ λοιπαὶ δύο ἀπεναντίον· διορίζεται δὲ ἡ Ναρβωνίτις χώρα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας τῷ Οὐάρῳ ποταμῷ, ἀπὸ δὲ τῆς Ἰβηρίας τῷ ἱερῷ τῆς Πυρηναιᾶς Ἀφροδίτης καὶ ἐστὶ μεταξὺ τοῦ Ἀφροδισίου καὶ τῶν τοῦ Οὐάρου ποταμοῦ ἐκβολῶν ἡ παραλία στάδια βψ'.

- 4.6 Ὅτι ἡ Μασσαλία, πόλις Ἑλληνικὴ, τοσοῦτον ἦν σώφρων καὶ μετρία, ὥστε καὶ νόμον εἶχον, τὴν μεγίστην προῖκα χρυσίων εἶναι ῥ, τὴν δὲ ἐσθῆτα χρυ σίων ἐ καὶ τὸν τῶν γυναικῶν κόσμον ὁμοίως χρυσίων ἐ. Τοσοῦτον δὲ τοὺς λόγους καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἔργῳ ἐξήσκησαν, ὥστε τοὺς φιλομαθεῖς ἔχοντες Ῥωμαίους μὴ εἰς Ἀθήνας, ἀλλ' εἰς Μασσαλίαν πορεύεσθαι. Ἔστι δὲ ἡ πόλις Φωκαέων ἀποικία.
- 4.8 Ὅτι μεταξὺ Νάρβωνος καὶ τοῦ Ἀφροδισίου ἔκρου ἐκ τῆς Πυρήνης ῥεῖ ποταμὸς ὁ Ῥουσκίνων· οὗ πλησίον λίμνη καὶ χωρίον ὕφνδρον, μικρὸν ὑπὲρ θαλάττης, ἀλυκίδων μεστὸν, τὸ τοὺς ὀρυκτοὺς κεστρεῖς ἔχον. Δύο γὰρ ἢ τρεῖς ὀρύξαντι πόδας καὶ καθέντι τρίαιναν εἰς ὕδωρ ἰλυῶδες, ἔστι περιπεῖραι τὸν ἰχθύν, ἀξιόλογον τὸ μέγεθος. Τρέφεται δ' ὑπὸ τῆς ἰλῦος, καθάπερ αἱ ἐγχέλυες·.
- 4.8 Ὅτι μεταξὺ Μασσαλίας καὶ τῶν Ῥοδανοῦ ἐκβολῶν ποταμοῦ ἐστὶ πεδίον διέχον τῆς θαλάσσης στάδια ῥ· τοσοῦτον δὲ καὶ τὸ διάμετρον, κυκλοτερές τὸ σχῆμα· καλεῖται δὲ λιθῶδες ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος· μεστὸν γάρ ἐστι λίθων χειροπληθῶν, ὑποπεφυκυῖαν ἐχόντων αὐτοῖς ἄγρωστιν, ἀφ' ἧς ἄφθονοι νομαὶ βοσκήμασιν εἰσιν· ἐν μέσῳ δ' ὕδατα καὶ ἀλυκίδες συνίστανται καὶ ἄλεις. Ἀριστοτέλης μὲν οὖν φησιν ὑπὸ σεισμῶν, τῶν καλουμένων βραστῶν, ἐκπεσόντας τοὺς λίθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, συνολισθεῖν εἰς τὰ κοῖλα τῶν χωρίων. Ποσειδώνιος δὲ λίμνην οὖσαν παγῆναι μετὰ κλυδασμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο εἰς πλείους μερισθῆναι λίθους, καθάπερ τοὺς ποταμίους κάχληκας καὶ τὰς ψήφους τὰς αἰγιαλίτιδας. Καὶ ἔστιν ἐκάτερος τῶν λόγων πιθανός· ἀνάγκη γὰρ τοὺς οὕτως συνεστῶτας λίθους (οὐ καθ' αὐτούς,) ἢ ἐξ ὑγροῦ παγέντας μεταβαλεῖν, ἢ ἐκ πετρῶν μεγάλων ῥήγματα συνεχῆ λαβουσῶν ἀποκριθῆναι.
- 4.9 Ὅτι οἱ Σάλυες οἰκοῦσι μεταξὺ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ καὶ Δρυεντίας ποταμοῦ ἐπὶ στάδια πεντακόσια.
- 4.10 Ὅτ οἱ πλησίον Καππαδοκίας Γαλάται Κελτῶν εἰσιν ἄποικοι.
- 4.11 Ὅτι ἐν τῇ Ἀκυϊτανίᾳ τῆς Κελτικῆς, ἣν ἔχουσι Τάρβελλοι, μέταλλά ἐστὶ χρύσεια σπουδαιότατα πάντων· ἐν γὰρ βόθροις ὀρυχθεῖσιν ἐπὶ μικρὸν εὐρίσκονται καὶ χειροπληθεῖς χρυσοῦ πλάκες, ἐσθ' ὅτε μικρᾶς ἀποκαθάρσεως δεόμεναι· τὸ δὲ λοιπὸν ψῆγμά ἐστὶ καὶ βῶλοι, καὶ αὐταὶ κατεργασίαν οὐ πολλὴν ἔχουσαι. Ἡ δὲ μεσόγειος καὶ ὀρεινὴ βελτίῳ γῆν ἔχει.
- 4.12 Ὅτι τὸ σύμπαν ἔθνος, ὃ νῦν Κελτικόν τε καὶ Γαλατικόν καὶ Γαλλικόν καλεῖται, ἀρειμάνιον τε ἐστὶ καὶ θυμικόν καὶ μάχιμον καὶ μᾶλλον ἵππικὴ μάχῃ εὐδοκιμοῦν, καὶ τὸ κράτιστον Ῥωμαίοις ἵππικόν οὗτοι παρέχουσιν. Εἰσὶ δὲ τοῖς τρόποις ἀπλοῖ καὶ οὐ κακοήθεις, εἰς δὲ τὸ διεγερθῆναι πρὸς πόλεμον ἐτοίμως ἐρεθίζονται, ὡς μισοπόνηροι, καὶ πάλιν εὐκόλως χειροῦνται καὶ δουλοῦνται. Καὶ εἰσὶ τῶν Ἰβήρων ῥωμαλεώτεροι διὰ τὰ τῶν σωμάτων μεγέθη· καὶ τούτων οἱ παρωκεανῖται μᾶλλον. Οὐκ ἀντέχουσι δὲ χρόνον πολὺν πολεμοῦντες· καὶ γὰρ πρὸς Ῥωμαίους πολεμεῖν ἤρξαντο ὕστεροι τῶν Ἰβήρων, ἀλλὰ πρότεροι κατεστράφησαν. Οἱ δ' Ἰβηρες οὔτε πανστρατιᾷ, ὥσπερ οἱ Γαλάται, πολεμοῦντες οὔτε καθ' ἓνα τόπον, ἀλλὰ κατὰ πολλὰ τῆς χώρας, καὶ ἄλλοτε ἀλλαχοῦ, δυσαλωτότεροι γεγόνασιν.
- 4.13 Ὅτι τῶν Γαλατῶν οἱ Βέλγαι ἀνδρειότατοί εἰσιν, εἰς ἱεῖ ἔθνη διηρημένοι· οἰκοῦσι δὲ μεταξὺ τοῦ Ῥήνου καὶ τοῦ Λίγειρος παρωκεανῖται ὄντες. Καὶ εἰσιν οὗτοι τοῖς Γερμανοῖς γείτονες καὶ τὴν ἄλλην δίαιταν ὅμοιοι. Καὶ διὰ τὴν τῶν γυναικῶν εὐτεκνίαν εἰς ἅ μυριάδας τὸ τῶν Βελγῶν ἐξητάζετο μάχιμον πλῆθος. Σαγηφοροῦσι δὲ καὶ κομοτροφοῦσι καὶ χαμαιεῦναί εἰσι καὶ κρεωφάγοι καὶ γαλακτοπόται· καὶ ἡ χώρα κτηνοτρόφος συσὶ καὶ προβάτοις. Ἀντὶ δὲ χιτῶνων σχυ στοὺς χειριδωτοὺς φοροῦσι μέχρι γλουτῶν καὶ αἰδοίων. Ἡ δ' ἐρέα αὐτοῖς τραχεῖα μὲν, μακρόμαλλος δὲ, ἀφ' ἧς τοὺς δασεῖς σάγους ἐξυφαίνουσι καὶ τῇ Ἰταλίᾳ πάσῃ χορηγοῦσιν ἐπ' ἐμπορείᾳ, καὶ τὰ ἐκ τῶν συῶν ταρίχη. Ὀπλισμὸς δὲ μάχαιρα μακρὰ, παρηρητημένη παρὰ τὸ δεξιὸν πλευρὸν, καὶ θυρεὸς μακρὸς καὶ λόγχαι κατὰ λόγον καὶ μάδαρις, παλτοῦ τι εἶδος. Ἔστι

δέ τι καὶ γρόσφω ἐοικὸς ξύλον, ἐκ χειρὸς, οὐκ ἔξ ἀγκύλης, ἀφιέμενον, τηλεβολώτερον καὶ βέλους, ὧ μάλιστα καὶ πρὸς τὰς τῶν ὀρνέων χρῶνται θήρας. Αἱ δὲ ὅες αὐτοῖς καὶ ἀγραυλοῦσιν, ὕψει καὶ τάχει καὶ ἀλκῇ διαφέρουσαι· κίνδυνος δ' ἐστὶ τῷ ἀήθει προσιόντι ταύταις, ὡσαύτως καὶ λύκῳ.

- 4.14 Ὅτι παρὰ πᾶσι Κελτοῖς τρία γένη ἔντιμα αὐτοῖς ἐστὶ μάλιστα· Βάρδοι τε, ποιηταὶ ὄντες ὕμνων, καὶ Οὐάται, ἱεροποιοὶ καὶ φυσιολόγοι, καὶ Δρυῖδαι οἱ πρὸς τῇ φυσιολογίᾳ καὶ τὴν ἠθικὴν φιλοσοφίαν ἀσκοῦσι, δικαιοτάτοι νομιζόμενοι. Ἀφθάρτους δὲ τὰς ψυχὰς οὗτοι λέγουσιν εἶναι καὶ τὸν κόσμον, ἐπικρατήσιν δέ ποτε καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ. Τῷ δὲ ἀπλῶ καὶ θυμικῶ πολὺ τὸ ἀνόητον καὶ ἀλαζονικὸν πρόσσεστι τοῖς Γάλλοις καὶ τὸ φιλόκοσμον, χρυσοφοροῦσι γὰρ, περὶ μὲν τοῖς τραχήλοις στρεπτόν, περὶ δὲ τοῖς βραχίοσι καὶ τοῖς καρποῖς ψέλια· καὶ ἐσθῆτες αὐτοῖς τοῖς ἄρχουσι χρυ σόπαστοι. Καί εἰσιν ἀφόρητοι μὲν νικῶντες, ἡττηθέντες δὲ ἔκπληκτοι.
- 4.15 Ὅτι ἔναντι τῶν τοῦ Λίγειρος ποταμοῦ ἐκβολῶν νῆσός ἐστὶ μικρά, οὐ πάνυ πελαγία, ἐν τῷ ὠκεανῷ, ἐν ἣ τῶν Σαμνιτῶν αἱ γυναῖκες, βάκχαι τῷ Διονύσῳ κατεχόμεναι, οἰκοῦσιν, ἐξιλεούμεναι τὸν θεόν. Οὐ θέμις δ' ἐπιβαίνειν ἄνδρα τῆς νήσου, αἱ δὲ γυναῖκες ἀντιπλεύουσαι ἐκ τῆς νήσου συνέρχονται τοῖς σφετέροις ἀνδράσι καὶ πάλιν ἀπίαςιν εἰς τὴν νῆσον.
- 4.16 Ὅτι Κελτοὶ πάντες φιλόνεικοί εἰσι καὶ οὐ νομίζεται παρ' αὐτοῖς αἰσχρὸν τὸ ἀφειδεῖν τοὺς νέους τῆς ἀκμῆς. Ἀσκοῦσι δὲ μὴ παχεῖς εἶναι, μηδὲ προγάστορας, τὸν δ' ὑπερβαλλόμενον τῶν νέων τὸ τῆς ζώνης μέτρον ζημιουῖσθαι φασιν.
- 4.17 Ὅτι ἡ πλείστη τῆς Μεγάλης Βρετανίας πεδιάς ἐστὶ καὶ κατάδρυμος· πολλὰ δὲ ἔχει καὶ ὄρεινά φέρει δὲ σῖτον καὶ βοσκήματα καὶ μέταλλα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ σιδήρου· καὶ δέρματα δὲ καὶ ἀνδράποδα χορηγεῖ καὶ κύνας κυνηγετικούς. Κελτοὶ δὲ καὶ τοῖς κυσὶ τούτοις χρῶνται πρὸς τοὺς πολέμους. Εἰσὶ δ' οἱ Βρετανοὶ εὐμήκεις τοῖς σώμασιν· τὰ δ' ἦθη ἀπλούστερα καὶ βαρβαρώτερα ἔχουσιν, ἥπερ οἱ Κελτοί· ὥστ' ἔνιοι διὰ τὸ ἀγνοεῖν, καίτοι γάλακτος εὐποροῦντες, οὐ τυροποιοῦσιν. Ἀπειροὶ δ' εἰσὶ καὶ κηπείας καὶ τινων γεωργίας τρόπων. Πόλεις δ' αὐτοῖς οἱ δρυμοὶ εἰσι· περιφράξαντες γὰρ δένδρεσι καταβεβλημένοις εὐρυχωρῇ κύκλον, ἐνταῦθα καὶ αὐτοὶ καλυβοποιοῦνται καὶ τὰ βοσκήματα κατασταθμεύουσιν, οὐ πρὸς πολὺν χρόνον. ἔπομβροι δ' εἰσιν οἱ ἄερες μᾶλλον ἢ νιφετώδεις αὐτοῖς· Ἐν δὲ ταῖς αἰθρίαις ὁμίχλη κατέχει πολὺν χρόνον, ὥστε δι' ἡμέρας ὅλης ἐπὶ τρεῖς μόνον ἢ τέτταρας ὥρας τὰς περὶ τὴν μεσημβρίαν ὀρᾶσθαι τὸν ἥλιον.
- 4.18 Ὅτι δις διέβη Καῖσαρ ὁ Θεὸς εἰς τὴν Βρετανίαν, ἄξιον δὲ λόγου οὐδὲν ἔπραξεν· αἱ γὰρ νῆες αὐτῷ, τῆς πανσελήνου ἐπίδοσιν λαβούσης τῆς ἀμπώτεως, κακῶς ἔπαθον καὶ ἐφθάρησαν αἱ πολλαί. Δύο δὲ νίκας ἐνίκησεν ἐκεῖ, καίτοι δύο μόνα τάγματα περαιώσας τῆς στρατιᾶς, καὶ ἔλαβε λείαν πολλήν. Ἐπὶ δὲ τοῦ Αὐγούστου τελέως εἷς φόρου ἀπαγωγὴν Ῥωμαίοις κατέστησαν.
- 4.19 Ὅτι οἱ τὴν Ἰέρνην νῆσον κατοικοῦντες Βρετανοὶ ἄγριοι εἰσι καὶ ἀνθρωποφάγοι καὶ ποηφάγοι· καὶ τοὺς γονεῖς τελευτήσοντας ἐσθίουσιν, καὶ φανερώς μίγνυνται γυναιξὶ τε ἄλλαις καὶ μητράσιν.
- 4.20 Ὅτι Πυθέας, εἰ καὶ τινα περὶ Θούλης λέγων ἐψεύσατο, ὅμως τῆς περὶ τὸ μαθηματικὸν θεωρίας εὖ λέγει περὶ αὐτήν. Λέγει δὲ τῶν μὲν ἡμέρων καρπῶν τε καὶ ζώων ἀφορίαν εἶναι καὶ σπάνιν· κέγχρῳ δὲ καὶ ἄλλοις λαχάνοις καὶ καρποῖς καὶ ρίζαις τρέφεσθαι. Σῖτος δὲ ὀλίγος γίνεται.
- 4.21 Ὅτι ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων τῆς Λιγυστικῆς ἔρχονται αἱ τε Ἄλπεις καὶ τὰ Ἀπέννινα ὄρη. Φασὶ δὲ τὰ ὄρη τῆς Λιγυστικῆς τοσοῦτον εἶναι ξυλοτρόφα, ὥς εὐρίσκεσθαι τινα δένδρα καὶ ὀκτὼ ποδῶν ἔχοντα τὸ διάμετρον τοῦ πάχους τὰ δὲ ὄρη ταῦτα ὑπερύψηλα καὶ ἀπότομα.
- 4.22

Ὅτι οἱ Λίγυες οἴνω χρώνται τῷ ἐκ τῆς γῆς σφῶν γινομένῳ, πιττίτη, αὐστηρῷ. Πλεονάζει δὲ καὶ τὸ λιγγούριον παρ αὐτοῖς, ὃ τινες ἤλεκτρον προσαγορεύουσιν.

- 4.23 Ὅτι μεταξὺ Λιγύων καὶ τῆς Μασσαλίας οἰκεῖ τὸ τῶν Σαλύων ἔθνος παράλιον, τὰς Ἄλπεις τὰς παραλίους οἰκοῦν. Φασὶ δὲ τὸ ὕψος τῶν ὀρέων εἶναι, ἥ ὀξύτατόν ἐστι, στάδια ῥ, καὶ τοσοῦτον αὐθις τὴν κατάβασιν.
- 4.24 Ὅτι ἔκ τῶν Ἄλπεων ρεῖ ὃ τε Ῥῆνος καὶ ὁ Ἴστρος καὶ ὁ Πάδος καὶ ὁ Ῥοδανός.
- 4.25 Ὅτι ὁ Πάδος ποταμὸς ἀπάντων ἐστὶ μείζων τῶν ἐν Εὐρώπῃ ποταμῶν πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς αὐτοῦ πλὴν μόνου τοῦ Ἴστρου.
- 4.26 Ὅτι περὶ τὰς Ἄλπεις καὶ τὰ δυσμικὰ τῆς Ἰταλίας ἡ ὁδὸς χαλεπωτάτη ἐστὶ καὶ κρημνώδης, ὥς καὶ τοῖς μικρὸν ὀλισθήσασιν κίνδυνον εἶναι εἰς φάραγγας ἀβύσσους κατενεχθῆναι· ἃς ὁ Αὐγουστος δαπάναις πολλαῖς ἀνέκτισε καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἐπλάτυνεν. Ἐχει δὲ τι παράδοξον καὶ ἕτερον ἢ χώρα· κρυστάλλου γὰρ πλάκες μέγισται ἐκ τῶν ἀκρωρείων ἀπορρηγνύμεναι διέφθειρον τοὺς ὁδίτας.
- 4.27 Ὅτι ἐστὶ λέξεις οἱ δημοσιῶναι, ὥσπερ οἱ σιτῶναι καὶ βοῶναι καὶ ὀψῶναι.
- 4.28 Ὅτι Στράβων ὁ γεωγράφος ἐπὶ Νέρωνος ἤκμαζε, τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος.
- 4.29 Ὅτι αἱ Ἄλπεις ἰδιόμορφόν τι ζῶον γεννῶσιν, ἐλαφοειδὲς τὸ σχῆμα πλὴν αὐχένος καὶ τριχώματος· ταῦτα δ' εἰκέναι κάπρῳ, ὑπὸ δὲ τῷ γεννεῖῳ πυρῆνα ἴσχειν ὅσον σπιθαμιαῖον, ἀκρόκομον, πωλικῆς κέρκου τὸ πάχος.
- 4.30 Ὅτι φησὶ Πολύβιος κατ' Ἀκυληϊαν εὐρεθῆναι χρυσεῖα μέταλλα οὕτως εὐφυῆ, ὥστε ἐπὶ δύο πόδας ἀποσύραντι τὴν ἐπιπολῆς γῆν εὐθὺς ὀρυκτὸν εὐρίσκεσθαι χρυσόν· τὸ δ' ὄρυγμα μὴ πλείονων ὑπάρχειν ἢ πεντεκαίδεκα ποδῶν. Εἶναι δὲ τοῦ χρυσοῦ τὸν μὲν αὐτόθεν καθαρὸν, κυάμου μέγεθος ἢ θέρμου, τοῦ ὀγδοῦ μέρους μόνον ἀφεψηθέντος· τὸν δὲ δεῖσθαι μὲν χωνείας πλείονος, σφόδρα δὲ λυσιτελοῦς.
- 5.1 Ὅτι τὸ παλαιὸν Ἰταλία ἐκαλεῖτο ἡ περιεχομένη χώρα ὑπὸ τε τῆς νῦν Μεγάλης Ἑλλάδος καὶ Ἰαπυγίας καὶ Ποσειδωνιάτου κόλπου· ὕστερον δὲ διὰ τὸ εὐτυχές τοῦ ὀνόματος ἐπεκράτησε καὶ ἕως Οὐάρου ποταμοῦ καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ καὶ τῶν Ἄλπεων Ἰταλία καλεῖσθαι.
- 5.2 Ὅτι τῶν Ἄλπεων περιφερὴς ἡ ὑπώρειά ἐστι καὶ κολπώδης, τὰ κοῖλα ἔχουσα ἐστραμμένα πρὸς τὴν Ἰταλίαν· τοῦ δὲ κόλπου τὰ μὲν μέσα πρὸς τοῖς Σαλασσοῖς ἐστὶ, τὰ δ' ἄκρα ἐπιστροφὴν λαμβάνει, τὰ μὲν μέχρι τῆς Ὀκρας καὶ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου, τὰ δ' εἰς τὴν Λιγυστικὴν παραλίαν μέχρι Γενούας, τῶν Λιγύων τοῦ ἐμπορείου, ὅπου τὰ Ἀπέννινα ὄρη συνάπτει ταῖς Ἄλπεσιν.
- 5.3 Ὅτι μόνη ἡ τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ παραλία τῆς καθ' ἡμᾶς θαλάσσης μιμεῖται τὰ τοῦ ὠκεανοῦ πάθη, ὁμοίως ἐκείνῳ πλημμύρουσά τε καὶ ἀναρροιβδοῦσα καθ' ἐκάστην ἡμέραν· ὑφ' ὧν τὸ πλέον τοῦ πεδίου λιμνοθαλάττης γίνεται μεστόν. Διῶρυξί δὲ καὶ παραχώμασι, καθάπερ ἡ Κάτω χώρα τῆς Αἰγύπτου, διοχετεύεται· καὶ τὰ μὲν ἀνέψυκται καὶ γεωργεῖται, τὰ δὲ διάπλους ἔχει. Τῶν δὲ πόλεων αἱ μὲν νησίζουσιν, αἱ δ' ἐκ μέρους κλύζονται.
- 5.4 Ὅτι ὁ περὶ τὴν Ῥάβενναν ἀῆρ καθαρώτατός ἐστι καὶ ὑγιεινότατος. Τούτου δ' αἴτιον ἡ πλημμυρίς τε τῆς θαλάσσης καὶ ἡ τοῦ Πάδου πληρῶσις, πᾶν τὸ βορβορῶδες ἀποκαθαίρουσα. Τὰ αὐτὰ δὲ γίνονται καὶ περὶ Ἀλεξάνδρειαν· ἡ γὰρ τοῦ Νείλου ἀνάβασις τὴν τῆς λίμνης ἀφανίζει δυσωδίαν τὴν ἐκ τοῦ τέλματος.
- 5.5 Ὅτι ἐν Ῥαβέννῃ τὰ ἔλη ποιοῦσι τὰς ἀμπέλους καρπιμωτάτας καὶ ταχυφόρους ἀλλ' ἐν πέντε ἔτεσι γηράσκουσαι φθειρόνται.

5.6

Ὅτι Ἀδρία πόλις ἐστὶ περὶ τὰ μυχὰ τοῦ Ἀδρίου, ἀφ' ἧς ἡ ταύτη θάλασσα καλεῖται Ἀδρίας ἣν δὲ τὸ πάλαι ἐπιφανεστάτη.

- 5.7 Ὅτι μετὰ τὸ Τίμαυον, μυχαίτατον ἄν τοῦ Ἀδρίου, ἡ τῶν Ἰστρων ἐστὶ παραλία μέχρι Πόλας, ἧς καὶ Καλλίμαχος μέμνηται λέγων· « ἀτὰρ κείνων γλῶσσ' ὀνόμηνε Πόλας. » Κτίσμα δὲ ἐστὶ Κόλχων· καὶ αἱ Ἀψυρτίδες νῆσοι ἐπικεῖνται τῇ Πόλῃ.
- 5.8 Ὅτι ἡ Λιγυστική ἐν αὐτοῖς τοῖς Ἀπεννίνοις ὄρεσιν ἵδρυται μεταξὺ Τυρρηνίας τε καὶ Κελτικής τραχεῖα δ' ἐστὶ καὶ πετρώδης.
- 5.9 Ὅτι ἡ Τυρρηνία χώρα, μοῖρα οὖσα τῆς Ἰταλίας, ἄρχεται ἀπὸ τῶν τῆς Λιγυστικῆς ὁρίων ἕως ποταμοῦ τοῦ Τιβέριδος παραθαλάσσιοι δ' ὄντες οὗτοι καὶ τὰ πεδία οἰκοῦντες τὰ τῶν Ἀπεννίνων ἀπολήγοντα· ἐξ ἧς καὶ ἡ παρακειμένη θάλασσα Τυρρηνική καλεῖται.
- 5.10 Ὅτι ὁ Τίβερις ρεῖ ἀπὸ τῶν Ἀπεννίνων ὀρέων, πληροῦται δ' ἐκ πολλῶν ποταμῶν, μέρος μὲν τι διὰ τῆς Τυρρηνίας φερόμενος, τὸ δ' ἐφεξῆς διορίζων ἀπ' αὐτῆς πρῶτον μὲν τὴν Ὀμβρικήν, εἴτα Σαβίνους καὶ Λατίνους τοὺς πρὸς τῇ Ῥώμῃ μέχριτῆς παραλίας. Παραβέβληνται δὲ πῶς τῷ ποταμῷ μὲν καὶ τοῖς Τυρρηνοῖς κατὰ πλάτος, ἀλλήλοις δὲ κατὰ μήκος ἀνέχουσι δὲ πρὸς τὰ Ἀπέννινα ὅρη τὰ πρὸς τῷ Ἀδρίᾳ.
- 5.11 Ὅτι ἡ τῶν Σατίνων χώρα μεταξὺ κεῖται τῆς τε ἀπὸ τῶν Ὠστίων παραλίας μέχρι πόλεως Σινυέσσης καὶ τῆς Σαβίνης τὰ δ' Ὠστια ἐπίνειόν ἐστι Ῥώμης, εἰς ἃ ὁ Τίβερις ἐκδίδωσιν· ἐκτείνεται δ' ἐπὶ μήκος μέχρι Καμπανίας καὶ Σαμνιτῶν.
- 5.12 Ὅτι Τυρρηνοὶ καλοῦνται ἀπὸ Τυρρηνοῦ τοῦ Ἄτυος στείλαντος ἐκ Λυδίας ἀποίκους εἰς τὴν χώραν ταύτην. Λιμῶ γὰρ ἡ Μηνία ἐπιέζετο· καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἄτυς βασιλεύων ἐκεῖ, Ἡρακλείδης ὢν ἀπὸ Ὀμφάλης, ἠναγκάσθη τὸν μὲν ἕτερον τῶν παίδων, Λυδὸν καλούμενον, αὐτοῦ κατασχεῖν, ἐξ οὗ καὶ ἡ χώρα Λυδία τὸν δ' ἕτερον, Τυρρηνὸν, στείλῃ μετὰ τοῦ πλείστου λαοῦ, ὃς ἐλθὼν ὥκησε τὴν ἐξ αὐτοῦ Τυρρηνίαν.
- 5.13 Ὅτι οἱ Τυρρηνοὶ, ἐπιφανεῖς γενόμενοι, πολλὰ ἔνδοξα ἔπραξαν ἄλλα τε καὶ τοὺς Γαλάτας, τοὺς τὴν Ῥώμην ἐπὶ Φουρίου λαβόντας, ὑπαντήσαντες περὶ Σαβίνους κατεπολέμησαν, καὶ ὅσα χρήματα ἐκόντων Ῥωμαίων ἔλαβον, πάντα ἠνάγκασαν τοὺς Γαλάτας ἄκοντας δοῦναι λύτρα τῶν ἀλόντων ὑπ' αὐτῶν.
- 5.15 Ὅτι τὸ παρ' Ὀμήρῳ Πελασγικὸν Ἄργος ἡ Θετταλία λέγεται, ὃ ἐστὶ μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῶν Θερμοπυλῶν ἕως τῆς ὀρεινῆς τῆς κατὰ Πίνδον, διὰ τὸ ἐπάρξαι τῶν τόπων τούτων τοὺς Πελασγοὺς τὸν τε Δία τὸν Δωδωναῖον ὀνομάζει Ὀμηρος « Ζεῦ ἔνα, Δωδωναίε, Πελασγικέ. » Πολλοὶ δὲ καὶ τὰ Ἑπειρωτικὰ ἔθνη Πελασγικὰ εἰρήκασιν, ὥς καὶ μέχρι δεῦρο τῶν Πελασγῶν ἐπαρξάντων· ἀλλὰ καὶ τοὺς ὁμόρους τῶν ἐν Τρωάδι Κιλικῶν Ὀμηρος Πελασγοὺς εἵρηκε, ἔγων· Ἰππόθοος δ' ἄγε φῦλα Πελασγῶν. » .
- 5.15 Ὅτι τοὺς Πελασγοὺς διὰ τὸ πλάνητας εἶναι καὶ δίκην ὀρνέων ἐπιφοιτᾶν ἐφ' οὓς ἔτυχε τόπους, φασὶ Πελαργοὺς ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν κληθῆναι.
- 5.16 Ὅτι τῆς Τυρρηνίας τὸ μὲν μήκος, ἡ μέγιστόν ἐστιν, ἀπὸ Λούνης πόλεως μέχρι Ὠστίων, σταδίων δισχιλίων πεντακοσίων, πλάτος δὲ τοῦ ἡμίσεος ἔλαττον τὸ πρὸς τοῖς ὄρεσιν. Ἡ δὲ Λούνα μικρὰ μὲν ἐστὶ πόλις, ἔχει δὲ λιμένα μέγιστον καὶ κάλλιστον· ἔχει δὲ μέταλλα λίθου ποικίλου λευκοῦ ὑπογλαυκίζοντος, ἀφ' ὧν τὰ ἐν Ῥώμῃ ἐδάφη καὶ οἱ ναοὶ οἱ κάλλιστοι κοσμοῦνται. Οἱ δ' Ἕλληνες καλοῦσι τὸν λιμένα Σελήνης λιμένα.
- 5.17 Ὅτι ἀπὸ Λούνης εἰς Πίσαν στάδιοι εἰσι πλείους τῶν τετρακοσίων. Ἡ δὲ Πίσα κτίσμα ἐστὶ τῶν ἐκ Πελοποννήσου Πισατῶν· οἱ μετὰ Νέστορος στρατεύσαντες ἐν τῷ νόστῳ ἐπλανήθησαν καὶ ταύτην τὴν Πίσαν ἔκτισαν.

- 5.18 Ὅτι ὁ Στράβων εἶδε τοὺς ἐργαζομένους τὸν σίδηρον τὸν ἐκ τῆς Αἰθαλίας νήσου τῆς πλησίον Κύρνου κομιζόμενον. Οὐ γὰρ δύναται συλλιπαίνεσθαι καμινεούμενος ἐν τῇ νήσῳ, κομίζεται δ' εὐθὺς ἐκ τῶν μετάλλων εἰς τὴν ἡπειρον. τοῦτό τε δὴ παράδοξον ἢ νήσος ἔχει, καὶ τὸ τὰ ὀρύγματα ἀναπληροῦσθαι τῷ χρόνῳ τὰ μεταλλευθέντα· καθάπερ τοὺς πλαταμῶνάς φασι τοὺς ἐν Ῥόδῳ καὶ τὴν ἐν Πάρῳ πέτρων τὴν μάρμαρον καὶ τοὺς ἐν Ἰνδοῖς ἄλας.
- 5.19 Ὅτι ἡ Κύρνος νήσος ὑπὸ Ῥωμαίων Κορσικά καλεῖται. Οἰκεῖται δὲ φαύλως, τραχεῖά τε οὖσα καὶ τοῖς πλείστοις μέρεσι δύσβατος τελέως· ὥστε τοὺς κατέχοντας τὰ ὄρη καὶ ἀπὸ ληστηρίων ζῶντας ἀγριωτέρους εἶναι θηρίων· οἱ δ' ἀνδραποδισθέντες αὐτῶν ἀγόμενοι εἰς δουλείαν ἢ οὐχ ὑπομένουσι ζῆν ἢ ἀχρεῖοι τοῖς ὠνησαμένοις εἰσὶ. Μῆκος δὲ τῆς νήσου μίλια ρζ', πλάτος δὲ ὁ. Σαρδόνος δὲ μῆκος μίλια σκ', πλάτος δὲ ??ή. Ἡ δὲ Σαρδὼν ἔχει μὲν πολὺ καὶ τὸ τραχὺ τῆς γῆς, ἔχει δὲ καὶ τὸ βαθύγειον καὶ κάρπιμον, μάλιστα δ' ἐστὶ σιτοφόρος· ὅσα δὲ αὐτῆς εὖκαρπα χωρία, νοσηλά ἐστι καὶ λοιμώδη τοῦ θέρους.
- 5.20 Ὅτι ἐν τῇ Σαρδοῖ γίνονται κριοὶ φύοντες τρίχα αἰγείαν ἀντὶ ἐρέας, καλοῦνται δὲ ἐπιχωρίως μούσμωνες, ὧν ταῖς δораῖς θωρακίζονται. Ἔχουσι δὲ ξιφίδιον καὶ πέλτην ἐν ταῖς μάχαις.
- 5.21 Ὅτι ἀπὸ Σαρδοῦς ἕως τῆς κατ' ἀντικρὺ Λιβύης τὸ πέλαγος μίλια ἐστι τ'.
- 5.22 Ὅτι ἐν Κόσσαις πόλει θυννοσκοπεῖόν ἐστιν. Ἀκολουθεῖ γὰρ ὁ θύννος οὐ τῇ βαλάνῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ πορφύρᾳ παρὰ γῆν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς ἕξω θαλάττης μέχρι καὶ Σικελίας.
- 5.23 Ὅτι οὐ πόρρω πάνυ τῆς Ῥώμης λίμναι εἰσὶν ἀγαθαὶ ἰχθυοτρόφοι· ἀφ' ὧν τύφη τε καὶ πάπυρος καὶ ἀνθήλη εἰς Ῥώμην κομίζονται.
- 5.24 Ὅτι Αἰνεΐας ὁ Ἀγχίσου, ἐκ Τροίας κατάρας εἰς Λαυρον, πλησίον τοῦ Τιβέριδος τῶν ἐκβολῶν, μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάσσης ὅσον κδ' σταδίοις 'κτισε πόλιν Ἄλβαν. Ἐπελθὼν δὲ Λατῖνος, ὁ τῶν Ἀβοριγίνων βασιλεὺς (οὗτοι δ' ὥκουν ὅπου νῦν ἡ Ῥώμη ἐστὶ), σύμμαχον ἔλαβε τὸν Αἰνεΐαν κατὰ τῶν ἀστυγειτόνων Ῥουτούλων, τῶν τὴν Ἀρδέαν οἰκούντων· στάδιοι δ' ἀπὸ Ῥώμης εἰς Ἀρδέαν ρζ', Νικήσας δὲ φίλος ἦν Αἰνεΐα. Ὑστερον δ' ἀναμαχόμενοι οἱ Ῥουτοῦλοι τὸν Λατῖνον ἔκτειναν, αὐτοὶ δὲ ὑπὸ Αἰνεΐου ἐκρατήθησαν. Καὶ ἀπὸ τότε Αἰνεΐας, τῶν τόπων ἐκείνων βασιλεύσας, ὠνόμασε Λατίνους τοὺς ὑφ' αὐτῷ. Ὑστερον δὲ ὕστερσιν ἱστορεῖται τὰ περὶ τὸν Ἀμόλιον καὶ τὸν ἀδελφὸν Νομίτορα. Οὗτοι δ' ἀπὸ Αἰνεΐου κατήγοντο οὕτως· διεδέξαντο μὲν γὰρ τὸ τῶν Λατίνων κράτος ἄμφω παρὰ τῶν ἀπογόνων Ἀσκανίου, τοῦ Αἰνεΐου παιδός· παραγκωνισάμενος δ' ὁ νεώτερος τὸν πρεσβύτερον ἤρχεν, ὁ Ἀμόλιος. Υἱοῦ δ' ὄντος καὶ θυγατρὸς τῷ Νομίτορι, τὸν μὲν ἐν κυνηγίᾳ ἐδολοφόνησεν ὁ Ἀμόλιος· τὴν δὲ, ἵνα ἄτεκμος διαμένει, τῆς Ἑστίας ἰέρειαν κατέστησε, παρθενείας χάριν· καλοῦσι δ' αὐτὴν ἱαν Σιλουίαν. Εἶτα φθορὰν φωράσας, διδύμων αὐτῇ παίδων γενομένων,, τὴν μὲν εἵρξεν ἐντὶ τοῦ κτείνειν, χαριζόμενος τὰ δελφῶ· τοὺς δ' ἐξέθηκε πρὸς τὸν Τίβεριν κατὰ τι πάτριον. Μυθεύεται μὲν οὖν ἐξ Ἄρεως γενέσθαι τοὺς παῖδας, ἐκτεθέντας δὲ ὑπὸ λυκαίνης ὁραθῆναι σκυλακευομένους· Φαυστύλον δὲ τινὰ τῶν περὶ τὸν τόπον συφορβῶν ἀνελόμενον ἐκθρέψαι· καλέσαι δὲ τὸν μὲν Ῥωμύλον, τὸν δὲ Ῥέμον· ἀνδρωθέντας δὲ ἐπιθέσθαι τῷ Ἀμολίῳ καὶ τοῖς παισὶ. Καταλυθέντων δὲ ἐκείνων καὶ τῆς ἀρχῆς εἰς τὸν Νομίτορα περιστάσης, ἀπελθόντας οἴκαδε, κτίσαι τὴν Ῥώμην ἐν τόποις οὐ πρὸς αἵρεσιν μᾶλλον ἢ πρὸς ἀνάγκην ἐπιτηδείοις· οὔτε γὰρ ἐρυμνὸν τὸ ἔδαφος οὔτε χώραν οἰκίαν ἔχον τὴν πέριξ, ὅση πόλει πρόσφορος, ἀλλ' οὐδ' ἀνθρώπους τοὺς συνοικίσοντας. Οἱ γὰρ ὄντες ὥκουν καθ' αὐτοὺς, συνάπτοντες πρὸς τοῖς τείχεσι τῆς κτιζομένης πόλεως, οὐδὲ τοῖς Ἀλβανοῖς τοῖς τὴν Ἄλβαν οἰκοῦσι πάνυ προσέχοντες. Κολλατία δ' ἦν καὶ Ἀντέμναι καὶ Φιδῆναι καὶ Λαβικὸν καὶ ἄλλα τοιαῦτα· τότε μὲν πολίχνια, νῦν δὲ κῶμαι, κτήσεις ἰδιωτῶν, ἀπὸ λ' ἢ μικρῶ πλειόνων τῆς Ῥώμης σταδίων. Γενομένης δὲ στάσεως, φασὶ κατὰ τὴν κτίσιν τὸν Ῥέμον ἀποθανεῖν. Μετὰ δὲ τὴν κτίσιν ἀνθρώπους συνήλυδας ὁ Ῥωμύλος ἤθροιζεν,

ἀποδείξας ἄσυλόν τι τέμενος μεταξὺ τῆς ἄκρας καὶ τοῦ Καπετωλίου, τοὺς δ' ἐκεῖ καταφεύγοντας τῶν ἀστυγειτόνων πολίτας ἀποφαίνων· ἐπιγαμίας δὲ τούτοις οὐ τυγχάνων ἐπηγγέλλετο ἓνα ἀγῶνα ἵππικόν τοῦ Ποσειδῶνος ἱερὸν, τὸν καὶ νῦν ἐπιτελούμενον. Συνελθόντων δὲ πολλῶν, πλείστων δὲ Σαβίνων, ἐκέλευς τὰς παρθένους ἀρπάσαι τὰς ἀφιγμένας τοῖς δεομένοις γάμου. Μετιῶν δὲ τὴν ὕβριν Τίτος Τάτιος δι' ὅπλων, ὁ βασιλεὺς τῶν Κυριτῶν, ἐπὶ κοινωνία τῆς ἀρχῆς καὶ πολιτείας συνέβη πρὸς τὸν Ῥωμύλον. Δολοφονηθέντος δὲ ἐν Λαβινίῳ τοῦ Τατίου, μόνος ἦρξε Ῥωμύλος ἐκόντων τῶν Κυριτῶν. Μετὰ δὲ τοῦτον ἦρξε Νούμας Πομπίλιος, πολίτης τοῦ Τατίου, παρ' ἐκόντων λαβῶν τῶν ὑπηκόων.

- 5.25 Ὅτι ἀπὸ Ὠστίας ἕως Σινουέσσης ἡ παραλία Λατίνη καλεῖται· εἰς δὲ τὴν μεσόγαίαν μέχρι Καμπανίας διήκει καὶ Σαμνιτῶν. Ἀπασα δ' ἐστὶν εὐδαίμων καὶ πάμφορος, πλὴν ὀλίγων χωρίων λοιμωδῶν καὶ ἐλωδῶν καὶ νοσερῶν.
- 5.26 Ὅτι τὰ Ὠστια πόλις ἐστὶν ἀλίμενος παραλία διὰ τὰς τοῦ Τιβέριδος προχώσεις. Ἐκδέχονται δὲ τὰς φορτηγοὺς ὁλκάδας πλησίον τὰ ὑπηρετικά σκάφη τὸν γόμον μεταγίγζοντα· καὶ οὕτως ὁ ἀνάπλους γίνεται πρὸς τὴν Ῥώμην, ἀπέχουσαν Ὠστίων στάδια ρ??.
- 5.27 Ὅτι Τυρρηνοὶ ἐλήστευον τὴν Ἑλλάδα· λαβόντες δὲ οἱ Ἕλληνες τινὰς αὐτῶν ἀπέστειλαν προῖκα Ῥωμαίοις, ἐγκαλοῦντες ὡς σὺ δίκαια ποιούντων, εἴ γε Ἑλλήνων ἄποικοι ὄντες καὶ Διοσκούρων ἱερὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἰδρυσάμενοι, οὓς σωτῆρας εἶναι πάντες πιστεύουσιν, (οἱ δὲ) κατὰ τῆς τῶν Διοσκούρων πατρίδος ληστὰς παρορῶσι στελλομένους, καὶ ταῦτα εὐνομώτατοι ὄντες. Ῥωμαῖοι δ' ἀκούσαντες ἐκώλυσαν τοὺς ληστὰς.
- 5.28 Ὅτι ἐν τῇ Λατινίᾳ ὄρος ἐστὶ νησίζον θαλάττῃ τε καὶ ἔλεσι, καλούμενον Κιρκαῖον. Ἔχει δὲ καὶ Κίρκης ἱερὸν, καὶ δείκνυται ἔχον τινὰ φιάλην Ὀδυσσέως· διὸ τὰ τοῦ μύθου τῆς Κίρκης ἐκεῖ φασι γεγονέναι.
- 5.29 Ὅτι ἡ Ἀππία ὁδὸς ἔστρωται ἀπὸ Ῥώμης μέχρι Βρεωτεσίου.
- 5.30 Ὅτι οἱ πρῶτοι Ῥωμαῖοι ἐνόμιζον ἄμεινον εἶναι, ὅπως οἱ ἄνδρες ᾧσι τοῖς τείχεσι πρόβλημα, ἀλλ' οὐ τὰ τεῖχη τοῖς ἀνδράσι. Διὸ τὴν Ῥώμην οὐ κατὰ αἵρεσιν, ἀλλὰ κατὰ ἀνάγκην ἔκτισαν ἐν ἐπιμάχῳ τόπῳ.
- 5.31 Ὅτι Αὐγουστος ἐνομοθέτησε Ῥωμαίοις, μὴ πλείω ποδῶν ὁ ὕψος οἰκοδομεῖν οἰκίας, προνοούμενος τῶν συμπτωμάτων.
- 5.32 Ὅτι, τῶν Ἑλλήνων περὶ τὰς κτίσεις εὐστοχησάντων καὶ ἐρυμνότητος καὶ κάλλους καὶ λιμένων καὶ χώρας εὐφυοῦς, οἱ Ῥωμαῖοι ὑπερεβάλλοντο ταῖς τε τῶν ὁδῶν στρώσεσι καὶ ὑδάτων εἰσαγωγαῖς καὶ ὑπονόμοις.
- 5.33 Ὅτι οἱ πρῶτοι Ῥωμαῖοι, πρὸς ἄλλοις μείζουσι καὶ ἀναγκαιοτέροις ὄντες, ὠλιγώρουν τοῦ κάλλους τῆς Ῥώμεως· οἱ δ' ὕστεροι ἐπεμελήθησαν.
- 5.34 Ὅτι ἡ ἐν Ἰταλίᾳ Ἀγκὼν πόλις κτίσμα ἐστὶ Συρακουσίων τῶν τὴν Διονυσίου τυραννίδα μὴ ὑπομεινάντων, ἀλλὰ φυγόντων· ἔχει δὲ καὶ λιμένα.
- 5.35 Ὅτι Ῥωμαῖοι τὴν Ἥραν Κύπραν καλοῦσι, τὸν δὲ Κρόνον Σατόρνιον.
- 5.36 Ὅτι Μαρσοὶ καὶ Πελιγνοὶ καὶ Μαρρουκῖνοι καὶ Φρεντανοὶ, περὶ τὸ Ἀπέννινον οἰκοῦντες, μαχίμωτατοὶ εἰσι καὶ πολλάκις τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ἐπεδείξαντο· πρῶτον μὲν, μὴ θέλοντες ὑπὸ Ῥωμαίοις τελεῖν· εἴτα, συστρατεύοντες Ῥωμαίοις· εἴτα, τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀντιποιοῦμενοι πολιτείας καὶ μὴ τυγχάνοντες, τὸν Μαρσικὸν ἐξῆψαν πόλεμον, ἀπὸ τῶν προκαταρξάντων ὀνομασθέντα Κορφίνιον, τὴν τῶν Πελιγνῶν μητρόπολιν παραλίαν, κοινήν πᾶσι τοῖς Ἰταλιώταις ἀποδείξαντες πόλιν ἀντὶ τῆς Ῥώμης, ὀρμητήριον τοῦ πολέμου, μετωνόμασαν

Ἰταλικὴν πόλιν· ἔνθα καὶ ὁπάτους καὶ στρατηγούς ἐχειροτόνησαν, καὶ δύο ἔτη πολεμήσαντες διεπράξαντο ὅσα ἐβούλοντο παρὰ Ῥωμαίων.

- 5.37 Ὅτι ἡ Καμπανία χώρα εὐδαιμονεστάτη ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτο περιμάχητος γέγονεν Ὀπικοῖς τε καὶ Αὐσονίοις. Μητρόπολιν δ' ἔχει Καπύην, τὴν οἶον κεφαλὴν· κάπην γὰρ τὴν κεφαλὴν καλοῦσι. Τὴν δὲ χώραν φασὶ τρεῖς διὰ τοῦ ἔτους σπεύρεσθαι, δις μὲν ζεῖα, εἴτα ἐλύμω· τινὰ δὲ τῆς χώρας καὶ λαχανεύεσθαι τὸ τέταρτον. Ἐνθα καὶ ὁ Φκλερνὸς οἶνος γίνεται, ἄριστος ὢν.
- 5.38 Ὅτι ἡ ἐν Ἰταλίᾳ Κύμη, τῆς Κκμπανικᾶς μοίρας, Ἑλληνικὴ ἐστὶ, Χαλκιδέων καὶ Κυμαίων ἀρχαιότατον κτίσμα, συμφωνησάντων, ἵνα τῶν μὲν τὸ ὄνομα ἔχοι ἡ κτισθησομένη πόλις, τῶν δὲ ἵνκ ἡ ἀποικία λέγοιτο· διὸ καὶ νῦν, Κύμη καλουμένη, Χαλκιδίων λέγεται ἀποικία. Οἱ δὲ τὸν στόλον ἄγοντες Ἰπποκλῆς τε ὁ Κυμαῖος καὶ Μεγασθένης ὁ Χαλκιδεὺς ἦσαν.
- 5.39 Ὅτι μετὰ τὴν Κύμην πόλιν πρὸς νότον ἐστὶ τὸ Μισηνὸν ἄκρον, μεθ' ὃ Βαΐα καὶ τὰ θερμὰ ὕδατα, πρὸς τε τρυφὴν καὶ θεραπείαν νόσων ἐπιτήδεια. Ὅθεν οἱ Ῥωμαῖοι βαίαν καλοῦσι τὴν τροφὸν καὶ βαϊοῦλον, διὰ τὰς Βαΐας, τόπον ὄντα ἀπολαυστικώτατον καὶ τρυφῶντι ἐπιτιδεῖον.
- 5.40 Ὅτι τὴν Δικαιαρχίαν πόλιν Ῥωμαίων τινὲς οἰκῆσαντες κατὰ τὴν Ἀννίβα στρατείαν μετωνόμασαν Ποτιόλους· ἔχει δὲ λιμένα χειροποίητον. Ὑπέρκειται δὲ τῆς πόλεως εὐθὺς ἡ τοῦ Ἡφαίστου ἀγορὰ, πεδῖον περικεκλεισμένον διαπύροις ὀφρύσι, καμινώδεις ἐχούσαις ἀναπνοὰς πολλαχοῦ καὶ βρομώδεις ἱκανῶς· τὸ δὲ πεδῖον θείου πληρὲς ἐστὶ συρτοῦ.
- 5.41 Ὅτι περὶ τὴν Κύμην σημειᾷ τινα δείκνυνται τῆς μυθευομένης ἐν Ὀδυσσεΐᾳ νεκυομαντείας· οἶον Στυξ καὶ Ἀχερουσία λίμνη καὶ Ἀχέρων καὶ τὰ ἐκεῖσε θερμὰ λουτρά ἀντὶ τοῦ Πυριφλεγέθοντος· ἐστὶ δὲ καὶ διῶρυξ κρυπτὴ, διεξόδους ἔχουσα καὶ νεκυομαντεῖον, καὶ οἱ εἰσιόντες διὰ νυκτὸς εἰσίσαι καὶ ἐξέρχονται, ὥστε ἀναλογεῖν τοῖς παρ' Ὀμήρῳ Κιμμιρίοις. Τὸ δ' αὐτὸ φαίνεται ἔργον καὶ περὶ τὴν πλησὸν Νεάπολιν.
- 5.42 Ὅτι ἐν Νεαπόλει θερμὰ λουτρά εἰσιν ὑγιαστικά τε καὶ ἀπολαυστικά, οὐ χεῖρω μὲν τῶν ἐν Βαΐαις, ἐλάττω δέ. Καὶ πολλοὶ Ῥωμαίων, ἐρῶντες ἡσυχίας τε καὶ ἀναπαύσεως, μετοικίζονται εἰς Νεάπολιν.
- 5.43 Ὅτι ὑπὲρ τὴν Νεάπολιν ὄρος ἐστὶν Οὐεσοῦϊον καλούμενον, ἀγροῖς περιεοικούμενον παγκάλοις, πλην τῆς κορυφῆς· αὕτη δ' ἐπίπεδος μὲν πολὺ μέρος ἐστὶν, ἄκαρπος δ' ὅλη. Ἐκ δὲ τῆς ὄψεως τεφρώδης ἐστὶ καὶ κοιλάδας φέρει σηραγγώδεις πετρῶν αἰθαλωδῶν κατὰ τὴν χροάν, ὥς ἂν ἐκβεβρωμένων ὑπὸ πυρός· ὥστε τεκμήριαιτο ἔν τις τὸ χωρίον τοῦτο καίεσθαι πρότερον καὶ ἔχειν κρατῆρας πυρὸς, σβεσθῆναι δ' ἐπιλιπούσης τῆς ὕλης. Τάχα δὲ καὶ τῆς εὐκαρπίας τῆς κύκλῳ τοῦτο αἴτιον· ὥσπερ ἐν τῇ Κατάνῃ τὸ κατατεφρωθὲν μέρος ἐκ τῆς σποδοῦ τῆς ἀνενεχθείσης ὑπὸ τοῦ Αἰτναίου πυρὸς εὐάμπελον τὴν γῆν ἐποίησεν. Ἐχει μὲν γὰρ τὸ λιπαῖνον καὶ ἡ ἐκπυρουμένη βῶλος καὶ ἡ ἐκφέρουσα τοὺς καρπούς. Πλεονάζουσα δὲ τῷ λίπει πρὸς ἐκπύρωσιν ἐπιτηδεΐα, καθάπερ ἡ θειώδης πᾶσα· ἐξικμασθεῖσα δὲ καὶ σβεσθεῖσα καὶ ἐκτεφρωθεῖσα εἰς καρπογονίαν μεταβάλλει.
- 5.44 Ὅτι πρὸ τῆς Πικεντίνης καὶ Καμπανίας τοῦ μένου τῷ τε Μισηνῷ καὶ τῷ Ἀθηναίῳ ἀκρωτηρίοις νησιδὲς εἰσιν, αἳ τε Πιθηκοῦσαι καὶ Καπρέαι καὶ Σειρηνοῦσαι καὶ Προχύτη.
- 5.45 Ὅτι κατὰ τὸν Πίνδαρον πᾶς ὁ χῶρος ὁ ἀπὸ τῆς Κύμης μέχρι Σικελίας διάπυρός ἐστὶ καὶ κατὰ βάθους ἔχει κοιλίας τινὰς εἰς ἔν συναπτούσας. Διόπερ τοιαύτη ἐστὶν ἢ τε Αἴτνη καὶ αἱ τῶν Λιπαράων νῆσοι καὶ τὰ περὶ Δικαιαρχίαν καὶ Νεάπολιν καὶ Βαΐας χωρία καὶ αἱ Πιθηκοῦσαι.
- 5.46 Ὅτι Τίμαιος ἱστορεῖ, ἀπὸ σεισμῶν λόφον τινὰ τῶν περὶ τὴν Νεάπολιν νήσων καταπεσόντα ἀναβαλεῖν πῦρ καὶ τὸ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς θαλάσσης ἐξῶσαι (πάλιν) ἐπὶ τὸ πέλαγος· τὸ δ' ἐκτεφρωθὲν τῆς γῆς, μετεωρισμὸν λαβὼν, κατασκήψαι πάλιν τυφωνοειδῶς εἰς τὴν νῆσον, καὶ εἰς τρεῖς τὴν θάλατταν σταδίους ἀναχωρήσασαν μετ' οὐ πολὺ ὑποστρέψαι καὶ τῇ παλιρροΐᾳ

κατακλύσαι τὴν νῆσον καὶ γενέσθαι σβέσιν τοῦ ἐν αὐτῇ πυρός· ἀπὸ δὲ τοῦ ἤχου τοὺς ἐν τῇ ἡπείρῳ φυγεῖν ἐκ τῆς παραλίας εἰς τὴν Καμπανίαν.

- 5.47 Ὅτι τοῖς Καμπανοῖς συνέβη διὰ τὴν τῆς χώρας εὐδαιμονίαν ἐπ' ἴσον ἀγαθῶν ἀπολαῦσαι καὶ κακῶν. Ἐπὶ τοσοῦτον μὲν γὰρ ἐτρύφησαν, ὥστε ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλουν πρὸς ζεύγη μονομάχων, ὀρίζοντες ἀριθμὸν κατὰ τὴν τῶν δείπνων ἀξίαν. Ἀννίβα δ' ἐς ἐνδόσεως λαβόντος αὐτοὺς, δεξάμενοι χειμαδίους τὴν στρατιάν, οὕτως ἐξεθήλυναν ταῖς ἡδοναῖς, ὥστε ὁ Ἀννίβας ἔφη, νικῶν κινδυνεύειν ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς γενέσθαι, γυναικας ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν τοὺς στρατιώτας ἀπολαβών. Ῥωμαῖοι δὲ κρατήσαντες πολλοῖς κακοῖς αὐτοὺς ἐσωφρόνισαν.
- 5.48 Ὅτι μετὰ τὴν Καμπανίαν ἡ Πικεντίνη ἐστὶ παραλία. Ἀποικοὶ δ' οὗτοι γεγόνασιν ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Ἀδρίᾳ Πικήνων, ὑπὸ Ῥωμαίων ἐξαναστάντες εἰς τὸν Ποσειδωνιάτην τοῦτον κόλπον, ὃς νῦν Παιστανὸς καλεῖται, καὶ ἡ πόλις ἡ Ποσειδωνία Παιστὸς, ἐν μέσῳ κειμένη τῷ κόλπῳ. Ἐπίνοσος δ' ἐστὶν ἡ πόλις διὰ τὰ περικείμενα ἔλη τοῦ ποταμοῦ.
- 5.49 Ὅτι περὶ Πικεντίνους καὶ Λευκανοὺς ὕδωρ ἐστὶ πότιμον, ἐν ᾧ, φυτοῦ τινος ἐμβληθέντος, εὐθὺς λιθοῦται τὸ φυτὸν, φυλάττον τὴν χροάν καὶ τὸ σχῆμα ὅπερ καὶ εἶχεν.
- 5.1 Ὅτι τὸ παλαιὸν Ἰταλία ἐκαλεῖτο ἡ περιεχομένη χώρα ὑπὸ τε τῆς νῦν Μεγάλης Ἑλλάδος καὶ Ἰαπυγίας καὶ Ποσειδωνιάτου κόλπου· ὕστερον δὲ διὰ τὸ εὐτυχές τοῦ ὀνόματος ἐπεκράτησε καὶ ἕως Οὐάρου ποταμοῦ καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ καὶ τῶν Ἀλπεων Ἰταλία καλεῖσθαι.
- 5.2 Ὅτι τῶν Ἀλπεων περιφερὴς ἡ ὑπώρειά ἐστι καὶ κολπώδης, τὰ κοῖλα ἔχουσα ἐστραμμένα πρὸς τὴν Ἰταλίαν· τοῦ δὲ κόλπου τὰ μὲν μέσα πρὸς τοῖς Σαλασσοῖς ἐστὶ, τὰ δ' ἄκρα ἐπιστροφὴν λαμβάνει, τὰ μὲν μέχρι τῆς Ὀκρας καὶ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου, τὰ δ' εἰς τὴν Λιγυστικὴν παραλίαν μέχρι Γενούας, τῶν Λιγύων τοῦ ἐμπορείου, ὅπου τὰ Ἀπέννινα ὄρη συνάπτει ταῖς Ἀλπεσιν.
- 5.3 Ὅτι μόνη ἡ τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ παραλία τῆς καθ' ἡμᾶς θαλάσσης μιμεῖται τὰ τοῦ ὠκεανοῦ πάθη, ὁμοίως ἐκείνῳ πλημμύρουσά τε καὶ ἀναρροιβδοῦσα καθ' ἐκάστην ἡμέραν· ὅφ' ὧν τὸ πλέον τοῦ πεδίου λιμνοθαλάττης γίνεται μεστόν. Διώρυξι δὲ καὶ παραχώμασι, καθάπερ ἡ Κάτω χώρα τῆς Αἰγύπτου, διοχετεύεται· καὶ τὰ μὲν ἀνέψυκται καὶ γεωργεῖται, τὰ δὲ διάπλους ἔχει. Τῶν δὲ πόλεων αἱ μὲν νησίζουσιν, αἱ δ' ἐκ μέρους κλύζονται.
- 5.4 Ὅτι ὁ περὶ τὴν Ῥάβενναν ἀῆρ καθαρωτάτος ἐστὶ καὶ ὑγιεινότατος. Τούτου δ' αἴτιον ἡ πλημμυρίς τε τῆς θαλάσσης καὶ ἡ τοῦ Πάδου πληρωσις, πᾶν τὸ βορβορῶδες ἀποκαθαίρουσα. Τὰ αὐτὰ δὲ γίνονται καὶ περὶ Ἀλεξάνδρειαν· ἡ γὰρ τοῦ Νείλου ἀνάβασις τὴν τῆς λίμνης ἀφανίζει δυσωδίαν τὴν ἐκ τοῦ τέλματος.
- 5.5 Ὅτι ἐν Ῥαβέννῃ τὰ ἔλη ποιοῦσι τὰς ἀμπέλους καρπιμωτάτας καὶ ταχυφόρους· ἀλλ' ἐν πέντε ἔτεσι γηράσκουσαι φθείρονται.
- 5.6 Ὅτι Ἀδρία πόλις ἐστὶ περὶ τὰ μυχὰ τοῦ Ἀδρίου, ἀφ' ἧς ἡ ταύτη θάλασσα καλεῖται Ἀδρίας ἣν δὲ τὸ πάλαι ἐπιφανεστάτη.
- 5.7 Ὅτι μετὰ τὸ Τίμανον, μυχαίτατον ἂν τοῦ Ἀδρίου, ἡ τῶν Ἰστρων ἐστὶ παραλία μέχρι Πόλας, ἣς καὶ Καλλίμαχος μέμνηται λέγων· « ἀτὰρ κείνων γλῶσσ' ὀνόμηνε Πόλας. » Κτίσμα δὲ ἐστὶ Κόλχων· καὶ αἱ Ἀψυρτίδες νῆσοι ἐπὶ κείνῃ τῇ Πόλῃ.
- 5.8 Ὅτι ἡ Λιγυστικὴ ἐν αὐτοῖς τοῖς Ἀπεννίνοις ὄρεσιν ἵδρυται μεταξὺ Τυρρηνίας τε καὶ Κελτικῆς τραχεῖα δ' ἐστὶ καὶ πετρώδης.
- 5.9 Ὅτι ἡ Τυρρηνία χώρα, μοῖρα οὖσα τῆς Ἰταλίας, ἄρχεται ἀπὸ τῶν τῆς Λιγυστικῆς ὁρίων ἕως ποταμοῦ τοῦ Τιβέριδος παραθαλάσσιοι δ' ὄντες οὗτοι καὶ τὰ πεδία οἰκοῦντες τὰ τῶν Ἀπεννίνων ἀπολήγοντα· ἐξ ἧς καὶ ἡ παρακειμένη θάλασσα Τυρρηνικὴ καλεῖται.

- 5.10 Ὅτι ὁ Τίβερις ῥεῖ ἀπὸ τῶν Ἀπεννίνων ὀρέων, πληροῦται δὲ ἐκ πολλῶν ποταμῶν, μέρος μὲν τι διὰ τῆς Τυρρηνίας φερόμενος, τὸ δὲ ἐφεξῆς διορίζων ἀπ' αὐτῆς πρῶτον μὲν τὴν Ὀμβρικήν, εἴτα Σαβίνους καὶ Λατίνους τοὺς πρὸς τῇ Ῥώμῃ μέχριτῆς παραλίας. Παραβέβληνται δέ πως τῷ ποταμῷ μὲν καὶ τοῖς Τυρρηνοῖς κατὰ πλάτος, ἀλλήλοις δὲ κατὰ μῆκος ἀνέχουσι δὲ πρὸς τὰ Ἀπέννινα ὄρη τὰ πρὸς τῷ Ἀδρίᾳ.
- 5.11 Ὅτι ἡ τῶν Σατίνων χώρα μεταξὺ κεῖται τῆς τε ἀπὸ τῶν Ὠστίων παραλίας μέχρι πόλεως Σινυέσσης καὶ τῆς Σαβίνης τὰ δὲ Ὠστια ἐπίνειόν ἐστι Ῥώμης, εἰς ἃ ὁ Τίβερις ἐκδίδωσιν· ἐκτείνεται δὲ ἐπὶ μῆκος μέχρι Καμπανίας καὶ Σαμνιτῶν.
- 5.12 Ὅτι Τυρρηνοὶ καλοῦνται ἀπὸ Τυρρηνοῦ τοῦ Ἄτυος στείλαντος ἐκ Λυδίας ἀποίκους εἰς τὴν χώραν ταύτην. Λιμῶ γὰρ ἡ Μηονία ἐπιέζετο· καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἄτυς βασιλεύων ἐκεῖ, Ἡρακλείδης ὢν ἀπὸ Ὀμφάλης, ἠναγκάσθη τὸν μὲν ἕτερον τῶν παίδων, Λυδὸν καλούμενον, αὐτοῦ κατασχεῖν, ἐξ οὗ καὶ ἡ χώρα Λυδία τὸν δὲ ἕτερον, Τυρρηνὸν, στείλαι μετὰ τοῦ πλείστου λαοῦ, ὃς ἐλθὼν ὥκησε τὴν ἐξ αὐτοῦ Τυρρηνίαν.
- 5.13 Ὅτι οἱ Τυρρηνοὶ, ἐπιφανεῖς γενόμενοι, πολλὰ ἔνδοξα ἔπραξαν ἄλλα τε καὶ τοὺς Γαλάτας, τοὺς τὴν Ῥώμην ἐπὶ Φουρίου λαβόντας, ὑπαντήσαντες περὶ Σαβίνους κατεπολέμησαν, καὶ ὅσα χρήματα ἐκόντων Ῥωμαίων ἔλαβον, πάντα ἠνάγκασαν τοὺς Γαλάτας ἄκοντας δοῦναι λύτρα τῶν ἀλόντων ὑπ' αὐτῶν.
- 5.15 Ὅτι τὸ παρ' Ὀμήρῳ Πελασγικὸν Ἄργος ἢ Θετταλία λέγεται, ὃ ἐστὶ μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῶν Θερμοπυλῶν ἕως τῆς ὀρεινῆς τῆς κατὰ Πίνδον, διὰ τὸ ἐπάρξει τῶν τόπων τούτων τοὺς Πελασγούς τόν τε Δία τὸν Δωδωναῖον ὀνομάζει Ὀμηρος « Ζεῦ ἕνα, Δωδωναῖε, Πελασγικέ. » Πολλοὶ δὲ καὶ τὰ Ἡπειρωτικὰ ἔθνη Πελασγικὰ εἰρήκασιν, ὥς καὶ μέχρι δεῦρο τῶν Πελασγῶν ἐπαρξάντων· ἀλλὰ καὶ τοὺς ὁμόρους τῶν ἐν Τρωάδι Κιλικίων Ὀμηρος Πελασγούς εἵρηκε, ἔγων· Ἰππόθοος δ' ἄγε φῦλα Πελασγῶν. » .
- 5.15 Ὅτι τοὺς Πελασγοὺς διὰ τὸ πλάνητας εἶναι καὶ δίκην ὀρνέων ἐπιφοιτᾶν ἐφ' οὓς ἔτυχε τόπους, φασὶ Πελαργοὺς ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν κληθῆναι.
- 5.16 Ὅτι τῆς Τυρρηνίας τὸ μὲν μῆκος, ἡ μέγιστόν ἐστιν, ἀπὸ Λούνης πόλεως μέχρι Ὠστίων, σταδίων δισχιλίων πεντακοσίων, πλάτος δὲ τοῦ ἡμίσεος ἔλαττον τὸ πρὸς τοῖς ὄρεσιν. Ἡ δὲ Λούνα μικρὰ μὲν ἐστὶ πόλις, ἔχει δὲ λιμένα μέγιστον καὶ κάλλιστον· ἔχει δὲ μέταλλα λίθου ποικίλου λευκοῦ ὑπογλαυκίζοντος, ἀφ' ὧν τὰ ἐν Ῥώμῃ ἐδάφη καὶ οἱ ναοὶ οἱ κάλλιστοι κοσμοῦνται. Οἱ δὲ Ἕλληνες καλοῦσι τὸν λιμένα Σελήνης λιμένα.
- 5.17 Ὅτι ἀπὸ Λούνης εἰς Πίσαν στάδιοι εἰσι πλείους τῶν τετρακοσίων. Ἡ δὲ Πίσαν κτίσμα ἐστὶ τῶν ἐκ Πελοποννήσου Πισατῶν· οἱ μετὰ Νέστορος στρατεύσαντες ἐν τῷ νόστῳ ἐπλανήθησαν καὶ ταύτην τὴν Πίσαν ἔκτισαν.
- 5.18 Ὅτι ὁ Στράβων εἶδε τοὺς ἐργαζομένους τὸν σίδηρον τὸν ἐκ τῆς Αἰθαλίας νήσου τῆς πλησίον Κύρνου κομιζόμενον. Οὐ γὰρ δύναται συλλιπαίνεσθαι καμινευόμενος ἐν τῇ νήσῳ, κομίζεται δὲ εὐθὺς ἐκ τῶν μετάλλων εἰς τὴν ἥπειρον. τοῦτό τε δὴ παράδοξον ἡ νῆσος ἔχει, καὶ τὸ τὰ ὀρύγματα ἀναπληροῦσθαι τῷ χρόνῳ τὰ μεταλλευθέντα· καθάπερ τοὺς πλαταμῶνάς φασι τοὺς ἐν Ῥόδῳ καὶ τὴν ἐν Πάρῳ πέτρην τὴν μάρμαρον καὶ τοὺς ἐν Ἰνδοῖς ἄλας.
- 5.19 Ὅτι ἡ Κύρνος νῆσος ὑπὸ Ῥωμαίων Κορσικά καλεῖται. Οἰκεῖται δὲ φαύλως, τραχεῖά τε οὖσα καὶ τοῖς πλείστοις μέρεσι δύσβατος τελέως· ὥστε τοὺς κατέχοντας τὰ ὄρη καὶ ἀπὸ λησθηρίων ζῶντας ἀγριωτέρους εἶναι θηρίων· οἱ δὲ ἀνδραποδισθέντες αὐτῶν ἀγόμενοι εἰς δουλείαν ἢ οὐχ ὑπομένουσι ζῆν ἢ ἀχρεῖοι τοῖς ὠνησαμένοις εἰσί. Μῆκος δὲ τῆς νήσου μίλια ρζ', πλάτος δὲ ὁ. Σαρδόνος δὲ μῆκος μίλια σκ', πλάτος δὲ ?ζ' ἢ. Ἡ δὲ Σαρδὼν ἔχει μὲν πολὺ καὶ τὸ τραχὺ τῆς γῆς,

ἔχει δὲ καὶ τὸ βαθύγειον καὶ κάρπιμον, μάλιστα δ' ἐστὶ σιτοφόρος· ὅσα δὲ αὐτῆς εὐκαρπα χωρία, νοσηλά ἐστι καὶ λοιμώδη τοῦ θέρους.

5.20 Ὅτι ἐν τῇ Σαρδοῖ γίνονται κριοὶ φύοντες τρίχα αἰγείαν ἀντὶ ἐρέας, καλοῦνται δὲ ἐπιχωρίως μούσμωνες, ὧν ταῖς δοραῖς θωρακίζονται. Ἔχουσι δὲ ξιφίδιον καὶ πέλτην ἐν ταῖς μάχαις.

5.21 Ὅτι ἀπὸ Σαρδοῦς ἕως τῆς κατ' ἀντικρὺ Λιβύης τὸ πέλαγος μίλια ἐστὶ τέ.

5.22 Ὅτι ἐν Κόσσαις πόλει θυννοσκοπεῖόν ἐστιν. Ἀκολουθεῖ γὰρ ὁ θύννος οὐ τῇ βαλάνῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ πορφύρα παρὰ γῆν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς ἔξω θαλάττης μέχρι καὶ Σικελίας.

5.23 Ὅτι οὐ πόρρω πάνυ τῆς Ῥώμης λίμναι εἰσὶν ἀγαθαὶ ἰχθυοτρόφοι· ἀφ' ὧν τύφη τε καὶ πάπυρος καὶ ἀνθήλη εἰς Ῥώμην κομίζονται.

5.24 Ὅτι Αἰνεΐας ὁ Ἀγχίσου, ἐκ Τροίας κατάρας εἰς Λαυρον, πλησίον τοῦ Τιβέριδος τῶν ἐκβολῶν, μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάσσης ὅσον κδ σταδίοις ἔκτισε πόλιν Ἄλβαν. Ἐπελθὼν δὲ Λατῖνος, ὁ τῶν Ἀβοριγίνων βασιλεὺς (οὗτοι δ' ὥκουν ὅπου νῦν ἡ Ῥώμη ἐστὶ), σύμμαχον ἔλαβε τὸν Αἰνεΐαν κατὰ τῶν ἀστυγειτόνων Ῥουτούλων, τῶν τὴν Ἀρδέαν οἰκούντων· στάδιοι δ' ἀπὸ Ῥώμης εἰς Ἀρδέαν ρξ' Νικήσας δὲ φίλος ἦν Αἰνεΐα. Ὑστερον δ' ἀναμαχόμενοι οἱ Ῥουτούλοι τὸν Λατῖνον ἔκτειναν, αὐτοὶ δὲ ὑπὸ Αἰνεΐου ἐκρατήθησαν. Καὶ ἀπὸ τότε Αἰνεΐας, τῶν τόπων ἐκείνων βασιλεύσας, ὠνόμασε Λατίνους τοὺς ὑφ' αὐτῷ. Ὑστερον δὲ ὕστερσιν ἱστορεῖται τὰ περὶ τὸν Ἀμόλιον καὶ τὸν ἀδελφὸν Νομίτορα. Οὗτοι δ' ἀπὸ Αἰνεΐου κατήγοντο οὕτως· διεδέξαντο μὲν γὰρ τὸ τῶν Λατίνων κράτος ἄμφω παρὰ τῶν ἀπογόνων Ἀσκανίου, τοῦ Αἰνεΐου παιδός· παραγκωνισάμενος δ' ὁ νεώτερος τὸν πρεσβύτερον ἤρχεν, ὁ Ἀμόλιος. Υἱοῦ δ' ὄντος καὶ θυγατρὸς τῷ Νομίτορι, τὸν μὲν ἐν κυνηγίᾳ ἐδολοφόνησεν ὁ Ἀμόλιος· τὴν δὲ, ἵνα ἄτεκμος διαμένει, τῆς Ἑστίας ἰέρειαν κατέστησε, παρθεναίας χάριν· καλοῦσι δ' αὐτὴν ἱαν Σιλουίαν. Εἶτα φθορὰν φωράσας, διδύμων αὐτῇ παίδων γενομένων, τὴν μὲν εἶρξεν ἐντὶ τοῦ κτείνειν, χαριζόμενος τὰδελφῶ· τοὺς δ' ἐξέθηκε πρὸς τὸν Τίβεριν κατὰ τι πάτριον. Μυθεύεται μὲν οὖν ἐξ Ἄρεως γενέσθαι τοὺς παῖδας, ἐκτεθέντας δὲ ὑπὸ λυκαίνης ὁραθῆναι σκυλακευομένους· Φαυστύλον δὲ τινὰ τῶν περὶ τὸν τόπον συφορβῶν ἀνελόμενον ἐκθρέψαι· καλέσαι δὲ τὸν μὲν Ῥωμύλον, τὸν δὲ Ῥέμον· ἀνδρωθέντας δὲ ἐπιθέσθαι τῷ Ἀμολίῳ καὶ τοῖς παισὶ. Καταλυθέντων δὲ ἐκείνων καὶ τῆς ἀρχῆς εἰς τὸν Νομίτορα περιστάσης, ἀπελθόντας οἶκαδε, κτίσαι τὴν Ῥώμην ἐν τόποις οὐ πρὸς αἵρεσιν μᾶλλον ἢ πρὸς ἀνάγκην ἐπιτηδείους· οὔτε γὰρ ἔρυμνὸν τὸ ἔδαφος οὔτε χώραν οἰκείαν ἔχον τὴν πέριξ, ὅση πόλει πρόσφορος, ἀλλ' οὐδ' ἀνθρώπους τοὺς συνοικίσοντας. Οἱ γὰρ ὄντες ὥκουν καθ' αὐτοὺς, συνάπτοντες πρὸς τοῖς τείχεσι τῆς κτιζομένης πόλεως, οὐδὲ τοῖς Ἀλβανοῖς τοῖς τὴν Ἄλβαν οἰκοῦσι πάνυ προσέχοντες. Κολλατία δ' ἦν καὶ Ἀντέμναι καὶ Φιδῆναι καὶ Λαβικὸν καὶ ἄλλα τοιαῦτα· τότε μὲν πολίχνια, νῦν δὲ κῶμαι, κτήσεις ἰδιωτῶν, ἀπὸ ἧς ἢ μικρῶ πλειόνων τῆς Ῥώμης σταδίων. Γενομένης δὲ στάσεως, φασὶ κατὰ τὴν κτίσιν τὸν Ῥέμον ἀποθανεῖν. Μετὰ δὲ τὴν κτίσιν ἀνθρώπους συνήλυδας ὁ Ῥωμύλος ἤθροισεν, ἀποδείξας ἄσυχον τι τέμενος μεταξὺ τῆς ἄκρας καὶ τοῦ Καπετωλίου, τοὺς δ' ἐκεῖ καταφεύγοντας τῶν ἀστυγειτόνων πολίτας ἀποφαίνων· ἐπιγαμίας δὲ τούτοις οὐ τυγχάνων ἐπηγγέλλετο ἓνα ἀγῶνα ἵππικόν τοῦ Ποσειδῶνος ἱερὸν, τὸν καὶ νῦν ἐπιτελούμενον. Συνελθόντων δὲ πολλῶν, πλείστων δὲ Σαβίνων, ἐκέλευσε τὰς παρθένους ἀρπάσαι τὰς ἀφιγμένας τοῖς δεομένοις γάμου. Μετιῶν δὲ τὴν ὕβριν Τίτος Τάτιος δι' ὅπλων, ὁ βασιλεὺς τῶν Κυριτῶν, ἐπὶ κοινωνίᾳ τῆς ἀρχῆς καὶ πολιτείας συνέβη πρὸς τὸν Ῥωμύλον. Δολοφονηθέντος δὲ ἐν Λαβινίῳ τοῦ Τατίου, μόνος ἦρξε Ῥωμύλος ἐκόντων τῶν Κυριτῶν. Μετὰ δὲ τοῦτον ἦρξε Νούμας Πομπίλιος, πολίτης τοῦ Τατίου, παρ' ἐκόντων λαβῶν τῶν ὑπηκόων.

5.25

Ὅτι ἀπὸ Ὠστίας ἕως Σινουέσσης ἡ παραλία Λατίνη καλεῖται· εἰς δὲ τὴν μεσόγαιαν μέχρι Καμπανίας διήκει καὶ Σαμνιτῶν. Ἄπασα δ' ἐστὶν εὐδαίμων καὶ πάμφορος, πλὴν ὀλίγων χωρίων λοιμωδῶν καὶ ἐλωδῶν καὶ νοσερῶν.

- 5.26 Ὅτι τὰ Ὠστια πόλις ἐστὶν ἀλίμενος παραλία διὰ τὰς τοῦ Τιβέριδος προχώσεις. Ἐκδέχονται δὲ τὰς φορτηγοὺς ὁλκάδας πλησίον τὰ ὑπηρετικά σκάφη τὸν γόμον μεταγγίζοντα· καὶ οὕτως ὁ ἀνάπλους γίνεται πρὸς τὴν Ῥώμην, ἀπέχουσαν Ὠστίων στάδια ρ??.
- 5.27 Ὅτι Τυρρηνοὶ ἐλήστευον τὴν Ἑλλάδα· λαβόντες δὲ οἱ Ἕλληνες τινὰς αὐτῶν ἀπέστειλαν προῖκα Ῥωμαίοις, ἐγκαλοῦντες ὡς σὺ δίκαια ποιούντων, εἴ γε Ἑλλήνων ἄποικοι ὄντες καὶ Διοσκούρων ἱερὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἰδρυσάμενοι, οὓς σωτήρας εἶναι πάντες πιστεύουσιν, (οἱ δὲ) κατὰ τῆς τῶν Διοσκούρων πατρίδος ληστὰς παρορῶσι στελλομένους, καὶ ταῦτα εὐνομώτατοι ὄντες. Ῥωμαῖοι δ' ἀκούσαντες ἐκώλυσαν τοὺς ληστὰς.
- 5.28 Ὅτι ἐν τῇ Λατινίᾳ ὄρος ἐστὶ νησίζον θαλάττῃ τε καὶ ἔλεσι, καλούμενον Κιρκαῖον. Ἔχει δὲ καὶ Κίρκης ἱερὸν, καὶ δείκνυται ἔχον τινὰ φιάλην Ὀδυσσέως· διὸ τὰ τοῦ μύθου τῆς Κίρκης ἐκεῖ φασὶ γεγονέναι.
- 5.29 Ὅτι ἡ Ἀππία ὁδὸς ἔστρωται ἀπὸ Ῥώμης μέχρι Βρεωτεσίου.
- 5.30 Ὅτι οἱ πρῶτοι Ῥωμαῖοι ἐνόμιζον ἄμεινον εἶναι, ὅπως οἱ ἄνδρες ὥσι τοῖς τείχεσι πρόβλημα, ἀλλ' οὐ τὰ τείχη τοῖς ἀνδράσι. Διὸ τὴν Ῥώμην οὐ κατὰ αἵρεσιν, ἀλλὰ κατὰ ἀνάγκην ἔκτισαν ἐν ἐπιμάχῳ τόπῳ.
- 5.31 Ὅτι Αὐγούστος ἐνομοθέτησε Ῥωμαίοις, μὴ πλείω ποδῶν ὁ ὕψος οἰκοδομεῖν οἰκίας, προνοούμενος τῶν συμπτωμάτων.
- 5.32 Ὅτι, τῶν Ἑλλήνων περὶ τὰς κτίσεις εὐστοχησάντων καὶ ἐρυμνότητος καὶ κάλλους καὶ λιμένων καὶ χώρας εὐφυοῦς, οἱ Ῥωμαῖοι ὑπερεβάλλοντο ταῖς τε τῶν ὁδῶν στρώσεσι καὶ ὑδάτων εἰσαγωγαῖς καὶ ὑπονόμοις.
- 5.33 Ὅτι οἱ πρῶτοι Ῥωμαῖοι, πρὸς ἄλλοις μείζουσι καὶ ἀναγκαιοτέροις ὄντες, ὠλιγώρουν τοῦ κάλλους τῆς Ῥώμεως· οἱ δ' ὕστεροι ἐπεμελήθησαν.
- 5.34 Ὅτι ἡ ἐν Ἰταλίᾳ Ἀγκῶν πόλις κτίσμα ἐστὶ Συρακουσίων τῶν τὴν Διονυσίου τυραννίδα μὴ ὑπομεινάντων, ἀλλὰ φυγόντων· ἔχει δὲ καὶ λιμένα.
- 5.35 Ὅτι Ῥωμαῖοι τὴν Ἥραν Κύπραν καλοῦσι, τὸν δὲ Κρόνον Σατόρνιον.
- 5.36 Ὅτι Μαρσοὶ καὶ Πελιγνοὶ καὶ Μαρρουκῖνοι καὶ Φρεντανοὶ, περὶ τὸ Ἀπέννινον οἰκοῦντες, μαχίμωτατοὶ εἰσι καὶ πολλάκις τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ἐπεδείξαντο· πρῶτον μὲν, μὴ θέλοντες ὑπὸ Ῥωμαίοις τελεῖν· εἴτα, συστρατεύοντες Ῥωμαίοις· εἴτα, τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀντιποιοῦμενοι πολιτείας καὶ μὴ τυγχάνοντες, τὸν Μαρσικὸν ἐξῆψαν πόλεμον, ἀπὸ τῶν προκαταρξάντων ὀνομασθέντα Κορφίνιον, τὴν τῶν Πελιγνῶν μητρόπολιν παραλίαν, κοινήν πᾶσι τοῖς Ἰταλιώταις ἀποδείξαντες πόλιν ἀντὶ τῆς Ῥώμης, ὀρμητήριον τοῦ πολέμου, μετωνόμασαν Ἰταλικὴν πόλιν· ἔνθα καὶ ὁπάτους καὶ στρατηγοὺς ἐχειροτόνησαν, καὶ δύο ἔτη πολεμήσαντες διεπράξαντο ὅσα ἐβούλοντο παρὰ Ῥωμαίων.
- 5.37 Ὅτι ἡ Καμπανία χώρα εὐδαιμονεστάτη ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτο περιμάχῃτος γέγονεν Ὀπικοῖς τε καὶ Αὐσονίοις. Μητρόπολιν δ' ἔχει Καπύην, τὴν οἶον κεφαλὴν· κάπην γὰρ τὴν κεφαλὴν καλοῦσι. Τὴν δὲ χώραν φασὶ τρεῖς διὰ τοῦ ἔτους σπεῖρεσθαι, δις μὲν ζεῖα, εἴτα ἐλύμῳ· τινὰ δὲ τῆς χώρας καὶ λαχανεύεσθαι τὸ τέταρτον. Ἐνθα καὶ ὁ Φκληρνὸς οἶνος γίνεται, ἄριστος ὢν.
- 5.38 Ὅτι ἡ ἐν Ἰταλίᾳ Κύμη, τῆς Κκμπανικᾶς μοίρας, Ἑλληνικὴ ἐστὶ, Χαλκιδέων καὶ Κυμαίων ἀρχαιότατον κτίσμα, συμφωνησάντων, ἵνα τῶν μὲν τὸ ὄνομα ἔχοι ἡ κτισθησομένη πόλις, τῶν

δὲ ἴνκῃ ἡ ἀποικία λέγοιτο· διὸ καὶ νῦν, Κύμη καλουμένη, Χαλκιδίων λέγεται ἀποικία. Οἱ δὲ τὸν στόλον ἄγοντες Ἴπποκλῆς τε ὁ Κυμαῖος καὶ Μεγασθένης ὁ Χαλκιδεὺς ἦσαν.

- 5.39 Ὅτι μετὰ τὴν Κύμην πόλιν πρὸς νότον ἐστὶ τὸ Μισσηνὸν ἄκρον, μεθ' ὃ Βαῖα καὶ τὰ θερμὰ ὕδατα, πρὸς τε τρυφὴν καὶ θεραπείαν νόσων ἐπιτήδεια. Ὅθεν οἱ Ῥωμαῖοι βαίαν καλοῦσι τὴν τροφὸν καὶ βαῖοῦλον, διὰ τὰς Βαῖας, τόπον ὄντα ἀπολαυστικώτατον καὶ τρυφῶντι ἐπιτιδεῖον.
- 5.40 Ὅτι τὴν Δικαιαρχίαν πόλιν Ῥωμαίων τινὲς οἰκήσαντες κατὰ τὴν Ἀννίβα στρατείαν μετωνόμασαν Ποτιόλους· ἔχει δὲ λιμένα χειροποίητον. Ὑπέρκειται δὲ τῆς πόλεως εὐθὺς ἡ τοῦ Ἡφαίστου ἀγορὰ, πεδῖον περικεκλεισμένον διαπύροις ὄφρῦσι, καμινώδεις ἐχούσαις ἀναπνοὰς πολλαχοῦ καὶ βρομώδεις ἱκανῶς· τὸ δὲ πεδῖον θεῖον πλήρες ἐστὶ συρτοῦ.
- 5.41 Ὅτι περὶ τὴν Κύμην σημεῖα τινα δείκνυνται τῆς μυθευομένης ἐν Ὀδυσσεΐᾳ νεκυομαντείας· οἷον Στυξ καὶ Ἀχερουσία λίμνη καὶ Ἀχέρων καὶ τὰ ἐκεῖσε θερμὰ λουτρά ἀντὶ τοῦ Πυριφλεγέθοντος· ἐστὶ δὲ καὶ διῶρυξ κρυπτή, διεξόδους ἔχουσα καὶ νεκυομαντεῖον, καὶ οἱ εἰσιόντες διὰ νυκτὸς εἰσίσαι καὶ ἐξέρχονται, ὥστε ἀναλογεῖν τοῖς παρ' Ὀμήρῳ Κιμνίροις. Τὸ δ' αὐτὸ φαίνεται ἔργον καὶ περὶ τὴν πλησὸν Νεάπολιν.
- 5.42 Ὅτι ἐν Νεαπόλει θερμὰ λουτρά εἰσιν ὑγιαστικά τε καὶ ἀπολαυστικά, οὐ χεῖρω μὲν τῶν ἐν Βαῖαις, ἐλάττω δέ. Καὶ πολλοὶ Ῥωμαίων, ἐρῶντες ἡσυχίας τε καὶ ἀναπαύσεως, μετοικίζονται εἰς Νεάπολιν.
- 5.43 Ὅτι ὑπὲρ τὴν Νεάπολιν ὄρος ἐστὶν Οὐεσοῦϊον καλούμενον, ἀγροῖς περιοικούμενον παγκάλως, πλην τῆς κορυφῆς· αὕτη δ' ἐπίπεδος μὲν πολὺ μέρος ἐστὶν, ἄκαρπος δ' ὅλη. Ἐκ δὲ τῆς ὄψεως τεφρώδης ἐστὶ καὶ κοιλάδας φέρει σηραγγώδεις πετρῶν αἰθαλωδῶν κατὰ τὴν χροάν, ὥς ἂν ἐκβεβρωμένων ὑπὸ πυρός· ὥστε τεκμήριαιτο ἔν τις τὸ χωρίον τοῦτο καίεσθαι πρότερον καὶ ἔχειν κρατῆρας πυρός, σβεσθῆναι δ' ἐπιλιπούσης τῆς ὕλης. Τάχα δὲ καὶ τῆς εὐκαρπίας τῆς κύκλῳ τοῦτο αἴτιον· ὥσπερ ἐν τῇ Κατάνῃ τὸ κατατεφρωθὲν μέρος ἐκ τῆς σποδοῦ τῆς ἀνενεχθείσης ὑπὸ τοῦ Αἰτναίου πυρός εὐάμπελον τὴν γῆν ἐποίησεν. Ἔχει μὲν γὰρ τὸ λιπαῖνον καὶ ἡ ἐκπυρουμένη βῶλος καὶ ἡ ἐκφέρουσα τοὺς καρπούς. Πλεονάζουσα δὲ τῷ λίπει πρὸς ἐκπύρωσιν ἐπιτηδεῖα, καθάπερ ἡ θειώδης πᾶσα· ἐξικμασθεῖσα δὲ καὶ σβεσθεῖσα καὶ ἐκτεφρωθεῖσα εἰς καρπογονίαν μεταβάλλει.
- 5.44 Ὅτι πρὸ τῆς Πικεντίνης καὶ Καμπανίας τοῦ μένου τῷ τε Μισσηνῷ καὶ τῷ Ἀθηναίῳ ἀκρωτηρίοις νησιδὲς εἰσιν, αἵ τε Πιθηκοῦσαι καὶ Καπρέαι καὶ Σειρηνοῦσαι καὶ Προχύτη.
- 5.45 Ὅτι κατὰ τὸν Πίνδαρον πᾶς ὁ χώρος ὁ ἀπὸ τῆς Κύμης μέχρι Σικελίας διάπυρός ἐστὶ καὶ κατὰ βάθους ἔχει κοιλίας τινὰς εἰς ἓν συναπτούσας. Διόπερ τοιαύτη ἐστὶν ἢ τε Αἴτνη καὶ αἱ τῶν Λιπαράων νῆσοι καὶ τὰ περὶ Δικαιαρχίαν καὶ Νεάπολιν καὶ Βαῖας χωρία καὶ αἱ Πιθηκοῦσαι.
- 5.46 Ὅτι Τίμαιος ἱστορεῖ, ἀπὸ σεισμῶν λόφον τινὰ τῶν περὶ τὴν Νεάπολιν νήσων καταπεσόντα ἀναβαλεῖν πῦρ καὶ τὸ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς θαλάσσης ἐξῶσαι (πάλιν) ἐπὶ τὸ πέλαγος· τὸ δ' ἐκτεφρωθὲν τῆς γῆς, μετεωρισμὸν λαβὼν, κατασκήψαι πάλιν τυφωνοειδῶς εἰς τὴν νῆσον, καὶ εἰς τρεῖς τὴν θάλατταν σταδίους ἀναχωρήσασαν μετ' οὐ πολὺ ὑποστρέψαι καὶ τῇ παλιρροίᾳ κατακλύσαι τὴν νῆσον καὶ γενέσθαι σβέσιν τοῦ ἐν αὐτῇ πυρός· ἀπὸ δὲ τοῦ ἤχου τοὺς ἐν τῇ ἡπείρῳ φυγεῖν ἐκ τῆς παραλίας εἰς τὴν Καμπανίαν.
- 5.47 Ὅτι τοῖς Καμπανοῖς συνέβη διὰ τὴν τῆς χώρας εὐδαιμονίαν ἐπ' ἴσον ἀγαθῶν ἀπολαῦσαι καὶ κακῶν. Ἐπὶ τοσοῦτον μὲν γὰρ ἐτρύφησαν, ὥστε ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλουν πρὸς ζεύγη μονομάχων, ὀρίζοντες ἀριθμὸν κατὰ τὴν τῶν δεῖπνων ἀξίαν. Ἀννίβα δ' ἐς ἐνδόσεως λαβόντος αὐτοὺς, δεξάμενοι χειμαδίους τὴν στρατιάν, οὕτως ἐξεθήλυναν ταῖς ἡδοναῖς, ὥστε ὁ Ἀννίβας ἔφη, νικῶν κινδυνεύειν ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς γενέσθαι, γυναῖκας ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν τοὺς στρατιώτας ἀπολαβών. Ῥωμαῖοι δὲ κρατήσαντες πολλοῖς κακοῖς αὐτοὺς ἐσωφρόνισαν.

- 5.48 Ὅτι μετὰ τὴν Καμπανίαν ἢ Πικεντίνην ἐστὶ παραλία. Ἀποικοὶ δ' οὗτοι γεγόνασιν ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Ἀδριά Πικήνων, ὑπὸ Ῥωμαίων ἐξαναστάντες εἰς τὸν Ποσειδωνιάτην τοῦτον κόλπον, ὃς νῦν Παιστάνος καλεῖται, καὶ ἡ πόλις ἢ Ποσειδωνία Παιστός, ἐν μέσῳ κειμένη τῷ κόλπῳ. Ἐπίνοσος δ' ἐστὶν ἡ πόλις διὰ τὰ περικείμενα ἔλη τοῦ ποταμοῦ.
- 5.49 Ὅτι περὶ Πικεντίνους καὶ Λευκανοὺς ὕδωρ ἐστὶ πότιμον, ἐν ᾧ, φυτοῦ τινος ἐμβληθέντος, εὐθὺς λιθοῦται τὸ φυτὸν, φυλάττον τὴν χροάν καὶ τὸ σχῆμα ὅπερ καὶ εἶχεν.
- 6.1 Ὅτι πρὸ τοῦ Ποσειδωνιάτου κόλπου Λεσκωσία νῆσός ἐστιν, ἐπώνυμος μιᾶς τῶν Σειρήνων, ὅτε ἑαυτὰς κατεπόντωσαν διὰ τὸν Ὀδυσσεά.
- 6.2 Ὅτι μετὰ τὸν Ποσειδωνιάτην κόλπον πρὸς νότον ἕτερός ἐστι κόλπος, ἔνθα πόλις Φωκαέων κτίσμα Ἴλη (οἱ δέ νῦν Ἰλέαν αὐτὴν καλοῦσι), πατρὶς οὔσα Παρμενίδου καὶ Ζήνωνος, τῶν Πυθαγορείων. Εὐνομεῖτο δ' ἡ πόλις, καὶ διὰ τὴν τῆς χώρας λυπρότητα ἐθαλαττούργουν καὶ ταρίχη κατεσκεύαζον καὶ τὰ τοιαῦτα.
- 6.3 Ὅτι ὁ πάσης Λευκανίας παράπλους στάδια χν'. Καὶ πρὸς τῷ πέρατι τῆς Λευκανίας ἡρῶν τοῦ Δράκοντος, ἐνὸς τῶν Ὀδυσσεῶς ἐταίρων· ἐφ' οὗ καὶ ὁ χρησμὸς ἐγένετο· « Λαῖον ἀμφὶ Δράκοντα πολὺν ποτε λαὸν ὀλεῖσθαι. » Ἐπὶ γὰρ ταύτην λαοὶ στρατεύσαντες οἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἕλληνες ὑπὸ Λευκανῶν ἠτύχησαν, ἐξαπατηθέντες τῷ χρησμῷ.
- 6.4 Ὅτι Πετιλία, ἡ τῶν Λευκανῶν μητρόπολις, Φιλοκτήτου ἐστὶ κτίσμα, κατὰ στάσιν ἐκπεσζόντος τῆς Μελιβοίας· αὕτη τε καὶ ἡ Κρίμισσα περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους.
- 6.5 Ὅτι ἀπὸ Λευκοπέτρας τῆς ἐν τῷ πορθμῷ ὡς ἐπὶ βορρᾶν ἢ παραλία περὶ μίλια 6 ὑπὸ Βρεττίων οἰκεῖται· ἥτις πρότερον μὲν Οἰνωτρία ἐκαλεῖτο, ὕστερον δὲ Ἰταλία ἰδίως. Ὅριον δ' αὐτῆς πρὸς μὲν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει ὁ Λαῦος ποταμὸς, πρὸς δὲ τῷ Σικελικῷ τὸ Μεταπόντιον.
- 6.6 Ὅτι ὁ μὲν Ἰππωνιάτης κόλπος ἐν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει, ὁ δὲ Σκυλλητικὸς κόλπος ἐν τῷ Σικελικῷ, ἀπολαμβάνουσιν ἰσθμὸν μεταξὺ ἑαυτῶν σταδίων ἑκατὸν ἐξήκοντα. Ὁ δὲ περίπλους τῆς χερρονήσου στάδιοι β.
- 6.7 Ὅτι ἡ τῶν Λευκανῶν χώρα μεταξὺ κεῖται δύο θαλασσῶν· ὧν ἡ μὲν Τυρρηνικὴ ἀπὸ Λαύου ποταμοῦ ἕως Σιλάρου ποταμοῦ ἐστίν, ἡ δὲ Σικελικὴ ἀπὸ Θουρίων εἰς Μεταπόντιον· κατὰ δὲ τὴν ἡπειρον ἀπὸ Σαμνιτῶν ἕως τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ μεταξὺ Λαύου τε ποταμοῦ καὶ Θουρίων· πλάτος δὲ τοῦ ἰσθμοῦ τούτου 7 στάδια. Πρὸς δὲ νότον ὑπὲρ τούτων Βρέττιοι ἔχουσιν ἕως τοῦ ἰσθμοῦ, ἀπολαμβάνοντες τὴν χερρόνησον τὴν μεταξὺ Ἰππωνιάτου κόλπου καὶ Σκυλλητικοῦ. Βρεττίους δὲ καλοῦσιν αὐτοὺς οἱ Λευκανοί, καὶ δηλοῖ τὸ ὄνομα ἀποστάτας· δοῦλοι γὰρ ὄντες τῶν Λευκανῶν ἀπέστησαν αὐτῶν, συμμαχοῦντος Διονυσίου τοῦ Σικελίας τυράννου.
- 6.8 Ὅτι ἐγγὺς τοῦ Λαύου πρὸς νότον ἡ Τέμεσσά ἐστι πόλις, ἡ ὕστερον Τέμψα κληθεῖσα· ἥς καὶ Ὅμηρος μέμνηται. Καί εἰσι καὶ χαλκουργεῖα ἐκεῖ ἐκλελοιπότα· καὶ ἡρῶν ἐκεῖ Πολίτου, τῶν Ὀδυσσεῶς ἐταίρων ἐνὸς, δολοφονηθέντος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καὶ μηνίσαντος κατ' αὐτῶν χαλεπῶς οὕτως, ὡς καὶ δασμο φορεῖν αὐτοὺς ὅσα ἔτη· καὶ παροιμίαν ἐπ' αὐτῷ γενέσθαι· « Μηδεὶς τὸν ἥρωα τὸν ἐν Τεμέσῃ. » Λέγεται δὲ καὶ Ταμάση διὰ τοῦ α. Τινὲς δ' οὐ ταύτης φασὶ τὸν Ὅμηρον μεμνησθαι.
- 6.9 Ὅτι μετὰ τὴν Τέμψαν Κοσεντία ἐστὶ μητρόπολις Βρεττίων· καὶ μετ' αὐτὴν Πανδοσία, φρούριον ὀχυρὸν τρικόρυφον, Ἀχέροντι ποταμῷ περιρρεόμενον· ἔνθα ὁ Μολοττὸς Ἀλέξανδρος διεφθάρη, ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐκ Δωδώνης χρησμοῦ, κελεύοντος φυλάττεσθαι Πανδοσίαν καὶ Ἀχέροντα· ἦσαν δὲ ἄρα καὶ περὶ Θεσπρωτίαν Πανδοσία καὶ Ἀχέρων. Ἐξηπάτησε δὲ καὶ ἄλλο λόγιον· « Πανδοσία τρικόλωνε, πολὺν ποτε λαὸν ὀλέσσεις· » ἄδηλον ὅν, πρότερον οἰκεῖον ἢ ὀθνεῖον.
- 6.10

Ὅτι οἱ ἐν Πελοποννήσῳ Μεσσήνιοι ἔπεμψαν ἑαυτῶν παρθένους εἰς ἱερουργίαν τῇ Ἀρτέμιδι· ἄς τινες τῶν Λακεδαιμονίων καὶ αὐτῶν Μεσσηνίων κατὰ τὴν ὁδὸν ἐβιάσαντο. Ταύτας οἱ πέμψαντες Μεσσηνίων ἐκδικοῦντες ἐπολέμησαν τοῖς βιασαμένοις καὶ ἡττηθέντες ἔφυγον· καὶ εἰς Δελφοὺς πέμψαντες ἐνεκάλουν, μεμφόμενοι τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἄρτεμιν, εἰ τοιούτου τυγχάνοιεν, ἄνθ' ὧν ἐτιμῶρουν αὐτοῖς, καὶ πυνθανόμενοι πῶς ἂν σωθεῖεν ἀπολωλότες· ὁ δ' Ἀπόλλων ἐκέλευσε στέλλεσθαι μετὰ Χαλκιδέων εἰς τὸ Ῥήγιον καὶ τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ χάριν ἔχειν· οὐ γὰρ ἀπολωλέναι αὐτοὺς, ἀλλὰ σεσῶσθαι, μέλλοντάς γε μὴ συναφανίσεσθαι τῇ πατρίδι, ἀλωσομένη μικρὸν ὕστερον ὑπὸ Σπαρτιατῶν. Οἱ δὲ πεισθέντες ἔκτισαν σὺν Χαλκιδεῦσι τὸ Ῥήγιον ἐν Σικελίᾳ.

6.11 Ὅτι Ῥήγιον ἐκλήθη διὰ τὸ ῥαγῆναι ὑπὸ σεισμῶν μεγάλων ἐκ τῆς ἡπείρου τὴν Σικελίαν. Τεκμαίροιο δ' ἂν τις ἀπὸ τῶν περὶ τὴν Αἴτην συμπτωμάτων καὶ τῶν κατὰ Λιπάραν καὶ τὰς περὶ αὐτὴν νήσους, ἔτι δὲ καὶ τῶν κατὰ τὰς Πιθηκούσας καὶ τὴν προσεχῆ περαίαν ἅπασαν, οὐκ ἀπεικὸς εἶναι καὶ τοῦτο συμβῆναι. Νυνὶ μὲν οὖν, ἀνεφυγμένων τούτων τῶν στομάτων, δι' ὧν τὸ πῦρ ἀναφυσάται καὶ μύδροι καὶ ὕδατα ἐκπίπτει, σπάνιόν τι σείεσθαι φασι τὴν περὶ τὸν πορθμὸν γῆν· τότε δὲ, πάντων ἐμπεφραγμένων τῶν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν πόρων, ὑπὸ γῆς συμχόμενον τὸ πῦρ καὶ τὸ πνεῦμα σεισμοὺς ἀπειργάζετο σφοδρούς· μοχλευόμενοι δ' οἱ τόποι πρὸς τὴν βίαν τῶν ἀνέμων ὑπεῖζάν ποτε καὶ ἀναρραγέντες ἐδέξαντο τὴν ἐκατέρωθεν θάλατταν, καὶ ταύτην καὶ τὴν μεταξὺ τῶν ἄλλων τῶν ταύτῃ νήσων· καὶ γὰρ ἡ Προχύτη καὶ Πιθηκούσσαι ἀποσπάσματα τῆς ἡπείρου καὶ αἱ Καπρίαι καὶ ἡ Λευκωσία καὶ Σειρηνοῦσαι καὶ Οἰνωτρίδες. Αἱ δὲ καὶ ἐκ τοῦ πελάγους ἀνέδυσαν, καθάπερ καὶ νῦν πολλαχοῦ συμβαίνει· τὰς μὲν γὰρ πελαγίας ἐκ βυθοῦ μᾶλλον ἀνενεχθῆναι πιθανόν, τὰς δὲ προκειμένας τῶν ἀκρωτηρίων καὶ πορθμῶ διειργομένας ἐντεῦθεν ἀπερρωγένας δοκεῖν εὐλογώτερον. Ἡ δὲ Λευκοπέτρα νοτιωτέρα ἐστὶ τοῦ Ῥηγίου, καὶ ἔτι τὸ Ἡράκλειον πέρας νότιον· καὶ ἀπ' αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς βορειότερον τὸ Ζεφύριον ἄκρον καὶ οἱ Ἐπιζεφύριοι Λοκροὶ, ἔποικοι τῶν πρὸς τῷ Κρισαίῳ κόλῳ Λοκρῶν. Καὶ εἰσιν ἀπὸ Ῥηγίου πόλεως μέχρι Λοκρῶν πόλεως στάδιοι χ'. πρῶτοι δὲ Λοκροὶ οὗτοι νόμοις ἐγγράπτοις ἐχρήσαντο καὶ εὐνομήθησαν ἔτι πολλά. Καὶ Διονύσιος, ἐκπεσὼν Σικελίας, ἀνομώτατα πάντων διεχρήσατο· ὅς γε προεγάμει μὲν, παρεισιῶν εἰς τὸ δωμάτιον, τὰς νυμφοστοληθείσας συναγαγὼν δὲ τὰς ὥραιας παρθένους περιστερὰς ὀλοπτέρους ἐν τοῖς συμποσίοις ἡφίει κἀκείνας ἐκέλευε γυρεύειν γυμνάς· τινὰς δὲ καὶ σανδάλια ὑποδομένας ἄζυγα, τὸ μὲν ὑψηλὸν, τὸ δὲ ταπεινόν, περιδιώκειν ἔφασαν τοῦ ἀπρεποῦς χάριν. Δίκας μέντοι ἔδωκεν· ἐπειδὴ γὰρ εἰς τὴν Σικελίαν ἐπανῆλθε τὴν ἀρχὴν ἀναληψόμενος, εἰ Λοκροὶ καταλύσαντες τὴν φρουρὰν ἡλευθέρωσαν σφᾶς καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν δύο θυγατέρων καὶ τοῦ νεωτέρου υἱοῦ κύριοι κατέστησαν. Πολλὰ δὲ δεομένῳ τῷ Διονυσίῳ καὶ αὐτῷ, καὶ Ταραντίνοις ὑπὲρ αὐτοῦ, προέσθαι τὰ σώματα ἐφ' οἷς ἂν ἐθελήσωσιν, οὐκ ἔδοσαν· ἀλλὰ τὸν θυμὸν εἰς τὰς θυγατέρας τὸν πλεῖστον ἐξέχεαν. Καταπορνευθείσας γὰρ ἐστραγγάλισαν· εἴτα καύσαντες τὰ σώματα κατήλεσαν τὰ ὅσῃ καὶ κατεπόντωσαν.

6.12 Ὅτι Ἄλγη ποταμὸς διορίζει Ῥηγίην τε καὶ Λοκρίδα· οὗ ἐν ταῖς ὄχθαις ἰδιὸν τι συμβαίνει περὶ τοὺς τέττιγας. Οἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ τῶν Λοκρῶν περαίᾳ φθέγγονται, τοῖς δὲ ἀφώνοις εἶναι συμβαίνει. Τὸ δ' σίτιον εἰκάζουσιν, ὅτι τοῖς μὲν παλίνσκιόν ἐστι τὸ χωρίον, ὥστε ἐνδρόσους ὄντας μὴ διαστέλλειν τοὺς ὑμένας, τοῖς δὲ ἡλιαζομένοις ξηροὺς καὶ κερατώδεις ἔχειν, ὥστε ἀπ' αὐτῶν εὐφυῶς ἐκπέμπεσθαι τὸν φθόγγον. Τὴν δὲ μεσόγαιαν Λοκρῶν καὶ Ῥηγίων Βρέττιο κατέχουσιν· ἐν οἷς καὶ ἡ ἀρίστη πίττα γίνεται καὶ πλείστη.

6.13 Ὅτι μετὰ (τὸ ἄκρον) Λοκροὺς ἡ Σάγρα ἐστίν· ἔνθα μύριοι Λοκροὶ μετὰ Ῥηγίων πρὸς ἰγ' μυριάδας Κροτωνιατῶν ἀγωνισάμενοι ἐνίκησαν. Καὶ ἐκ τούτου ἡ παροιμία πρὸς τοὺς

ἀπιστοῦντας· « ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ Σάγρα. » Φασὶ δὲ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὴν ἀγγελίαν μνησθῆναι Ὀλυμπίᾳσι τοῦ ἔργου τούτου.

- 6.14 Ὅτι μετὰ Σάγραν Καυλωνία ἐστίν. Εἴτα Συλήτιον, Μενεσθέως τοῦ Ἀθηναίου κτίσμα· νῦν δὲ Σκυλάκιον καλεῖται· ἐκ τούτου δὲ ὁ Σκυλητικὸς κόλπος καλεῖται· εἴτα ἡ Κροτωνιάτις χώρα καὶ τῶν Ἰαπύγων ἄκραι τρεῖς· εἴτα τὸ Λακίνιον, ἱερὸν Ἑρας πλουσιώτατον. Ἀρχὴ δὲ ἐστὶ τοῦ Κροτωνιάτου κόλπου τὸ ἄκρον τοῦτο καὶ Αἴσαρος ποταμὸς καὶ Κρότων πόλις. Τὸ δὲ θεοῦ χρήσαντος Ἀχαιοῖς Κρότωνα κτίζειν, ἀπεστάλη Μύσκελλος κατασκεψόμενος τὴν χώραν· ἰδόντα δὲ φασὶ ἐκτισμένην ἤδη Σύβαριν, ποταμῷ τῷ πλησίον ἐπώνυμον, κρῖναι ταύτην εἶναι ἀμείνῳ· ἐπανελθόντα δ' ἐρέσθαι τὸν θεὸν, εἰ κελεύοι ταύτην ἀντ' ἐκείνης κτίζειν· τὸν δὲ ἀνειπεῖν (ἐτύγχανε δὲ ὑπόκυφος ὢν ὁ Μύσκελλος)· Μύσκελλε βραχύνωτε παρὲκ σέθεν ἄλλο ματεύων, κλαύματα θηρεύεις· δῶρον δ', ὃ τι δῶ τις, ἐπαίνει. Ἐπανελθόντα δὲ κτίσαι τὸν Κρότωνα, συμπράξαντος καὶ Ἀρχίου τοῦ τὰς Συρακούσας οἰκίσαντος, προσπλεύσαντος κατὰ τύχη,ν, ἡνίκα ὥρμητο ἐπὶ τὸν τῶν Συρακουσσῶν οἰκισμόν. Ὡκοῦν δὲ Ἰάπυγες τὸν Κρότωνα τότε. Δοκεῖ οὖν ὁ Κρότων τά τε πολέμια καλῶς ἀσκήσαι καὶ τὰ περὶ τὴν ἄθλησιν· ἐν μιᾷ γοῦν Ὀλυμπιάδι οἱ τῶν ἄλλων προτερήσαντες τῷ σταδίῳ ζ' ἄνδρες ἅπαντες ὑπῆρξαν Κροτωνιάται· ὥστε εἰκότως εἰρῆσθαι δοκεῖ, διότι Κροτωνιατῶν ὁ ἔσχατος πρῶτος ἦν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Ἀλλὰ καὶ Μίλων ὁ Κροτωνιάτης ἀθλητῆς, Πυθαγόρου μαθητῆς γεγωνῶς, θαυμαστὰ διεπράξατο ἀγωνίσματα ἐν Ὀλυμπίᾳ. Φασὶ δὲ αὐτὸν ἐν τοῖς Πυθαγορείοις ὄντα καὶ συνεσιώμενον, ἐνὸς τῶν στύλων πεσεῖν μέλλοντος, ὑποβαλόντα ἑαυτὸν ἐκσῶσαί τε τοὺς συνόντας καὶ ἑαυτὸν ὑποσπᾶσαι. Τῇ δ' αὐτῇ ῥώμῃ χρώμενόν φασιν, ὁδοιποροῦντά ποτε δ' ὅλης βαθείας, παραβῆναι τὴν ὁδὸν ἐπὶ πολὺ· εἴθ' εὐρόντα ξύλον ἐσφηνωμένον, ἐμβαλόντα χεῖρας ἅμα καὶ πόδας εἰς τὴν διάστασιν, βιάζεσθαι πρὸς τὸ διασχίσαι· τοσοῦτον δ' ἰσχύσαι μόνον, ὥστ' ἐκπεσεῖν τοὺς σφῆνας, εἴτ' εὐθὺς τὰ μέρη ἐπισυμπεσεῖν τοῦ ξύλου· ἀποληφθέντα δ' αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ πάγῃ θηριόβρωτον γενέσθαι.
- 6.15 Ὅτι ἐφεξῆς τῷ Κρότῳ σταδίοις ὅ ἡ Σύβαρις ἐστὶ πόλις, μετὰ δὲ δυεῖν ποταμῶν Κράθιδος καὶ Συβάριδος τοσοῦτον δὲ ἡ πόλις εὐτύχησεν, ὥς δ' μὲν ἐθνῶν τῶν πλησίον ἦρξεν, κέ δὲ πόλεων, ἅ δὲ μυριάσιν ἀνδρῶν ἐπὶ Κρότωνα ἐστράτευσεν, ν' δὲ σταδίων κύκλον οἱ συνοικοῦντες ἐπλήρουν ἐπὶ τῷ Κρέθιδι. Ὑπὸ μέντοι τρυφῆς καὶ ὕβρεως ἅπασαν τὴν εὐδαιμονίαν ἀφῆρέθησαν ὑπὸ Κροτωνιατῶν ἐν ἡμέραις ὅ. Ἐλόντες γὰρ τὴν πόλιν ἐπήγαγον τὸν ποταμὸν καὶ κατέκλυσαν. Τὴν δὲ πόλιν οἱ περιλειφθέντες εἰς ἕτερον τόπον μετέθηκαν καὶ Θουρίου προσηγόρευσαν, ἀπὸ τινος κρήνης πλησίον οὔσης ὀνομάσαντες.
- 6.16 Ὅτι ὁ Σύβαρις ποταμὸς τοὺς πίνοντας ἵππους ἀπ' αὐτοῦ πτυρτικούς ποιεῖ· διὸ καὶ τὰς ἀγέλας ἀπείργουσιν ἀπ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Κράθις τοὺς ἀνθρώπους ξανθοτριχεῖν καὶ λευκοτριχεῖν ποιεῖ· λουομένους καὶ ἄλλα πολλὰ πάθη ἰᾶται.
- 6.17 Ὅτι Θουριοὶ ὑπὸ Λευκανῶν ἡνδραποδίσθησαν· Ῥωμκῖοι δὲ, ἐποίκους στείλαντες ἐπ' αὐτὴν, μετωνόμασαν τάν πόλιν Κοπίας.
- 6.18 Ὅτι μετὰ Θουρίου Ἡράκλειά ἐστὶ πόλις καὶ μετ' αὐτὴν ἀπὸ σταδίων μ'· Μεταπόντιόν ἐστὶ πόλις, κτίσμα Πυλίων, τῶν ἐξ Ἰλίου μετὰ Νέστορος πλευσάντων· καὶ τοσοῦτον ἀπὸ γεωργίας εὐτύχησαν, ὥς ἐν Δελφοῖς ἀναθεῖναι χρυσοῦν θέρος.
- 6.19 Ὅτι τῶν τριῶν πλευρῶν τῆς Σικελίας τὸ μὲν μέγιστον, μετὰ δὲ Πελωρίδος καὶ Λιλυβαίου, κυρτόν ἐστι, σταδίων αψκ'· τὰ δὲ δύο κοιλὰ πῶς. Ἡ δὲ μετὰ δὲ Παχύνου καὶ Πελωρίδος ἐλαχίστη σταδίων ἀρλ'· ὁ δὲ περίπλους σταδίων δὺ· ἀπὸ δὲ Λιλυβαίου εἰς τὴν Λιβύην τὸ διάγραμμα στάδιοι ἀφ' τοῦλάχιστον. Καὶ τῶν ὀξυδορκούντων τις ἀπὸ τινος σκοπιᾶς τοῖς ἐν Λιλυβαίῳ ἀπαγγέλλει τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπὸ Λιβύης σκαφῶν ἀναγομένων. Πόλεις δὲ εἴσι κατὰ μὲν τὸ ἀνατολικὸν

πλευρὸν Μεσσήνη βορειοτάτη, εἴτα Ταυρομένιον, εἴτα Κατάνη, Νάξος, Μέγαρα, Συράκουσας. Ἡ δὲ Μεσσήνη πρότερον Ζάγκλη ἐκαλεῖτο διὰ τὴν τοῦ τόπου σκολιότητα. Δείκνυται δὲ καὶ ἡ Χάρυβδις μικρὸν πρὸ τῆς Μεσσήνης ἐν τῷ πορθμῷ, βάθος ἐξαίσιον, εἰς δ' αἱ παλίσροιοι τοῦ πορθμοῦ κατάγουσιν εὐφυῶς τὰ σκάφη τραχηλιζόμενα μετὰ συστροφῆς καὶ δίνης μεγάλης· καταποθέντων δὲ καὶ διαλυθέντων τὰ ναυάγια παρασύρεται πρὸς ἡίονα τῆς Ταυρομενίας, ἣν καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ συμπτώματος τούτου Κοπρίαν. Ἀπέχει δ' ἡ Μεσσήνη ἀπὸ Ῥηγίου πόλεως διάρμα σταδίων ξ' ἀπὸ δὲ τῆς Στυλίδος πολὺ ἔλαττον. Τοσοῦτον δ' οἱ Μαμερτῖνοι ἔθνος ἐπεκράτησι τῆς ὥρας, ὥς τὸν λαριστον οἶνον μὴν Μεσσήιον, ἀλλὰ Μαμερτῖνον καλεῖσθαι.

- 6.20 Ὅτι ἐκ τῶν τῆς Αἴτνης ῥυάκων τοῦ πυρὸς, κατερχομένων πρὸς τὴν Καταναίαν ποτὲ, Ἀμφίνομος καὶ Ἀναπίας, εὐσεβεῖς ἄνδρες, ἀράμενοι τοὺς γονέας ἐπὶ τῶν ὤμων διέσωσαν. Κατατεφρούμενα δὲ τὰ Καταναίων χωρία πρὸς καιρὸν ἡ σποδὸς λυπεῖ, χρόνῳ δὲ ποιεῖ ὕστερον εὐάμπελον καὶ χρηστόκαρπον, τῆς ἄλλης οὐχ ὁμοίως οὔσης εὐοῖνου. Τὰς τε ρίζας ἃς ἐκφέρει τὰ κατατεφρωθέντα χωρία, πιαίνειν ἐπὶ τοσοῦτον τὰ πρόβατά φασι, ὥστε πνίγεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο δι' ἡμερῶν ὃ ἀφαιροῦσιν ἐκ τῶν ὥτων αἶμα, καθάπερ καὶ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ νήσῳ ποιοῦσιν. Ὁ δὲ ῥυαξ εἰς πῆξιν μεταβάλλων ἀπολιθοῖ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ἐφ' ἵκανὸν βάθος, ὥστε λατομίας εἶναι χρεῖαν τοῖς ἀνακαλύψαι βουλομένοις τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐπιφάνειαν. Τακείσης γὰρ ἐν τοῖς κρατῆρσι τῆς πέτρας, ζῖτ' ἀναβληθίσης, τὸ ὑπερχυθέν τῆς κορυφῆς ὑγρὸν πηλὸς ἐστὶ μέλας, ῥέων κατὰ τῆς ὀρεινῆς. Εἴτα πῆξιν λαβὼν γίνεται λίθος μυλίας, τὴν αὐτὴν φυλάττων χρόαν, ἣν ῥέων εἶχεν· καὶ ἡ σποδὸς δὲ καιομένων τῶν λίθων ὥς ἀπὸ τῶν ξύλων γίνεται. Καθάπερ οὖν τὸ πῆγανον τῇ ξυλίνῃ σποδῷ τρέφεται, τοιοῦτον ἔχειν τι οἰκείωμα πρὸς τὴν ἄμπελον εἰκὸς τὴν Αἰτναίαν σποδόν.
- 6.22 Ὅτι Μύσκελλον καὶ Ἀρχίαν, εἰς Δελφοὺς ἀπελθόντας περὶ ἀποικίας, εἶρετο ὁ θεὸς, πότερον βούλοιο ἐκάτερος αὐτῶν, πλοῦτον ἢ ὑγίαν· ἐλομένου δ' Ἀρχίου μὲν πλοῦτον, Μυσκελλοῦ δ' ὑγίαν, ὁ θεὸς ἐκέλευσε τὸν μὲν Συρακούσας κτίσαι, Μύσκελλον δὲ Κρότωνα· καὶ συνέβη οὕτως. Τὴν γὰρ ἐν Κρότῳ ὑγίαν μαρτυροῦσιν οἱ περὶ Μίλωνα Ὀλυμπιονίκαι· τὴν δ' ἐν Συρακουσίῳ τοῦ πλούτου ὑπερβολὴν ἢ παροιμία λέγουσα περὶ τῶν ὑπερβολῶν ὅτι « Οὐδὲ τὴν τῶν Συρακουσίων δεκάτην ἀμείβω. » .
- 6.22 Ὅτι συνέβη Συρακουσίῳ, ἡγεμονικοῖς οὔσι διὰ τὴν ἀρετὴν ἑαυτῶν, τυραννουμένοις τε ἄρχειν τῶν ἄλλων καὶ ἐλευθερωθεῖσιν ἐλευθεροῦν τοὺς ἄλλους καταδυναστευομένους.
- 6.23 Ὅτι τοῖς Συρακουσίῳ κατ' ἀρχὰς ἐπολέμουν Σικανοὶ, Σικελοὶ, Μόργητες καὶ ὅσοι ἄλλοι τὴν μεσόγειαν εἶχον καὶ τὴν Μοργαντίνην.
- 6.24 Ὅτι ὁ Ῥοδανὸς ποταμὸς, εἰς λίμνην μικρὰν ἐμβάλλων, ἀμικρῶς δι' αὐτῆς διέρχεται· τὸ δὲ περὶ τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς Ἀρεθούσης, μυθολόγημα· ἔτι δὲ καὶ τοῦ Ἰνάχου ποταμοῦ, ὅτι ἐκ Πίνδου καὶ Ἀμφιλόχων καὶ Ἀκαρνάνων ὀρμώμενος εἰς τὴν τῆς Ἀργείας θάλασσαν βάλλει, πρότερον τῷ Ἀχελῷ συμμάχας τὸ ῥεῖθρον, καὶ τοῦ ἐν Δήλῳ Ἰνώπου ποταμοῦ, ὅτι ἐκ τῶν τοῦ Νείλου φέρεται ναμάτων, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἀπίθανα καὶ ἀδύνατά ἐστιν.
- 6.25 Ὅτι ὁ ἐν Ἀμφιλόχοις Ἰναχὸς ποταμὸς ὁμώνυμός ἐστι τῷ Ἀργεῖῳ· ὠνομάσθη δὲ οὕτως ὑπὸ Ἀμφιλόχου τοῦ καὶ τὸ Ἄργος Ἀμφιλοχικὸν καλέσαντος.
- 6.26 Ὅτι διὰ τοὺς ἐκ Λιβύων πολέμους ἡ Σικελία ὀλιγανθρωπεῖ· διὸ Ῥωμαῖοι ταύτην ἐνέμοντο, ἵπποφόρβια καὶ ἐγέλας ἔχοντες καὶ δούλους. Οὗτοι δ' οἱ δοῦλοι κατέτρεχον τὴν Σικελίαν, καὶ κατ' ὀλίγους καὶ ἐπὶ Εὐνίου, τοῦ τὸν δουλικὸν ἐξάψαντος πόλεμον, σὺν πολλαῖς χιλιάσιν. Ἀνήχθη δὲ καὶ ληστής τις ἐν Ῥώμῃ Σικελὸς, λεγόμενος Αἴτνης υἱὸς εἶναι, Σέρουλος ὄνομα, ὃς πολλάκις μονομαχήσας ὕστερον ἐπὶ τινος πηγματος ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἀγῶνος συνισταμένου, τεθείς ὑψηλοῦ, ὥς ἂν ἐπὶ τῆς Αἴτνης, διαλυθέντος αἰφνιδίως ἔκ τινος μηχανῆς καὶ συμπεσόντος,

κατηνέχθη καὶ αὐτὸς εἰς γαλεάγρας θηρίων εὐδιαλύτους, ἐπίτηδες παρεσκευασμένας ὑπὸ τῷ πῆγματι, καὶ ἐβρώθη.

6.27 Ὅτι τὴν Σικελίαν τὸ παλαιὸν ταμεῖον τῆς Ῥώμης ἐκάλουν Ῥωμίοι.

6.28 Ὅτι οἶον ἀκροπόλεις δύο Συράκουσαι τε καὶ ὁ Ἑρυξ ἵδρυνται τῆς Σικελίας· μέση δ' ἀμφοῖν ἡ Ἑννα πόλις.

6.29 Ὅτι τῆς Αἴτνης τὰ ἄνω χωρία ψιλὰ ἐστὶ καὶ τεφρώδη καὶ χιόνος μεστὰ τοῦ χειμῶνος, τὰ κάτω δὲ δρυμοῖς καὶ φυτεῖαις διείληπται παντοδαπαῖς. Ἔοικε δὲ λαμβάνειν μεταβολὰς πολλὰς τὰ ἄκρα τοῦ ὄρους διὰ τὴν νομὴν τοῦ πυρὸς, τοτὲ μὲν εἰς ἓνα κρατῆρα συμφερομένου, τοτὲ δὲ σχιζομένου, καὶ τοτὲ μὲν ῥύακας ἀναπέμποντος, τοτὲ δὲ φλόγας καὶ λιγνύς, ἄλλοτε δὲ καὶ μύδρους ἀναφυσῶντος. Ἀνάγκη δὲ τοῖς πάθεσι τούτοις τοὺς τε ὑπὸ γῆν πόρους συμμεταβάλλειν καὶ τὰ στόμια ἐνίοτε πλείω κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τὴν πέριξ.

6.30 Ὅτι ἀνελθόντες τινὲς εἰς τὴν Αἴτνην εἶδον πεδίον θερμότατον τεφρώδες καὶ ἐν μέσῳ βουνόν, καὶ αὐτὸν τεφρώδη, καὶ ἐξ αὐτοῦ καπνὸν ὀρθὸν ἀνιόντα ὥσει ποδῶν ὅ, νηνεμίας οὔσης· καὶ εἵκασαν εἶναι καπνὸν καὶ φύσημα τοῦ κρατῆρος· καὶ τοῦ λεγομένου διηγήματος περὶ Ἐμπεδοκλέους ἐμνήσθησαν, ὅτι ἡ χαλκὴ κρητὶς αὐτοῦ εὐρέθη ἐκφυσηθεῖσα, ὅτε αὐτὸς καθήλατο εἰς τὸν κρατῆρα. Ἀλλὰ τὸ μὲν ἐπιλείπειν ποτὲ τὸ πῦρ καὶ τὰ πνεύματα, ἐπιλειπούσης τῆς ὕλης, οὐκ ἄλογον· οὐ μὴν ἐπὶ τοσοῦτόν γε, ὥστε ἀντὶ τῆς τοσαύτης βίας ἐφικτὸν ἀνθρώπῳ γενέσθαι τὸν πλησιασμόν. Νύκτωρ μὲν οὖν φέγγη φαίνεται λαμπρὰ ἐκ τῆς κορυφῆς, μεθ' ἡμέραν δὲ καπνῷ καὶ ἀχλύϊ κατέχεται.

6.31 Ὅτι πᾶσα ἡ Σικελία κοίλη κατὰ γῆς ἐστὶ, ποταμῶν καὶ πυρὸς μεστή, καθάπερ τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος μέχρι τῆς Κυμαίας· καὶ θερμοῦ ὕδατος μεστή ἐστὶ. Περὶ δὲ Ἀκράγαντα λίμναι τὴν μὲν γεῦσιν ἔχουσι θαλάττης, τὴν δὲ φύσιν διάφορον· οὐδὲ γὰρ τοῖς ἀκολύμβοις βαπτίζεσθαι συμβαίνει, ξύλων τρόπον ἐπιπολάζουσιν· οἱ Παλικοὶ δὲ κρατῆρας ἔχουσιν ἀναβάλλοντας ὕδωρ εἰς θολοειδὲς ἀναφύσημα, καὶ πάλιν εἰς τὸν αὐτὸν δεχομένους μυχόν. Τὸ δὲ περὶ Μέταυρον σπήλαιον ἐντὸς ἔχει σύριγγα εὐμεγέθη καὶ ποταμὸν δι' αὐτῆς ῥέοντα ἀφανῆ μέχρι πολλοῦ διαστήματος, εἴτα ἀνακύπτοντα πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν· καθάπερ Ὀρόντης ἐν Συρίᾳ, καταδύς εἰς τὸ μεταξὺ χάσμα Ἀπαμείας καὶ Ἀντιοχείας, δ' ἀκαλοῦσι Χάρυβδιν, ἀνατέλλει πάλιν ἐν μ' σταδίοις. Τὰ δ' ὅμοια καὶ ὁ Τίγρις ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ καὶ ὁ Νεῖλος ἐν τῇ Λιβύῃ, μικρὸν πρὸ τῶν πηγῶν. Τὸ δὲ περὶ Στύμφαλον ὕδωρ, ἐπὶ ὅ σταδίους ὑπὸ γῆν ἐνεχθὲν, ἐν τῇ Ἀργείᾳ τὸν Ἑρασῖνον ἐκδίδωσι ποταμόν· πάλιν τὸ πρὸς τὴν Ἀρκαδικὴν Ἀσέαν ὑποβρύχιον ὥσθ' ἐν, ὅψ' ἐν ποτε τόν τε Ἀλφειὸν καὶ τὸν Εὐρώταν ἀναδίδωσιν, ὥστε καὶ πεπιστεῦσθαι μυθώδές τι, ὅτι τῶν ἐπιφημισθέντων στεφάνων ἐκατέρῳ καὶ ῥιφέντων εἰς τὸ κοινὸν ῥεῦμα ἀναφαίνεται κατὰ τὸν ἐπιφημισμὸν ἕκαστος ἐν τῷ οἰκείῳ ποταμῷ.

6.32 Ὅτι ἡ Λιπάρᾳ δυνατὴ γέγονε καὶ ἤρξ' ἐποτε, Κνιδίων οὔσα ἔποικος· ἐκαλεῖτο δὲ Μελιγουνὶς πρὶν, καὶ ἀκροθίνια πολλὰ ἀνέθηκεν εἰς Δελφούς· ἔχει δὲ καὶ γῆν εὐκαρπον καὶ στυπτηρίας μέταλλον ἐμπρόσδοτον καὶ θερμὰ ὕδατα, ὥς καὶ ἡ Σικελία, καὶ πυρὸς ἀναπνοάς. Ταύτης δὲ μεταξὺ πῶς ἐστὶ καὶ τῆς Σικελίας, ἣν νῦν Ἡφαίστου Ἱερὰν καλοῦσι, πετρώδης πᾶσα καὶ ἔρημος, διάπυρος. ἔχει δὲ ἀναπνοὰς τρεῖς, ὥς ἂν ἐκ τριῶν κρατήρων· ἐκ δὲ τοῦ μεγίστου καὶ μύδρους αἰ φλόγες ἀναφέρουσιν, οἱ προσκεχώκασιν ἤδη πολὺ μέρος τοῦ πόρου. Ἐκ δὲ τῆς τηρήσεως πεπίστευται, διότι τοῖς ἀνέμοις συμπαροξύνονται καὶ αἰ φλόγες, αἱ τε ἐνταῦθα καὶ αἱ κατὰ τὴν Αἴτνην. Οὐκ ἄλογον δέ· καὶ γὰρ οἱ ἄνεμοι γεννῶνται καὶ τρέφονται τὴν ἀρχὴν λαβόντες ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς θαλάττης ἀναθυμιάσεων· ὥστ' ἀπὸ συγγενοῦς ὕλης καὶ πάθους καὶ τὸ πῦρ ἐξαπτόμενον οὐκ ἔξ' θαυμάζειν τοὺς ὀρῶντας ἄλλως γέ πως τὰ τοιαῦτα, Φασὶ δὲ τῶν τριῶν κρατήρων τὸν μὲν κατερρυηκέναι ἐκ μέρους, τοὺς δὲ συμμένειν. Τὸν δὲ μέγιστον τὸ

χεῖλος ἔχειν, περιφερὲς ὄν, ἐ σταδίων· κατ' ὀλίγον δὲ συνάγεσθαι εἰς ἅλ' ποδῶν διάμετρον, κατ' οὗ βάθος εἶναι τὸ μέχρι θαλάττης σταδίαίον, ὥστε καθορᾶν ταῖς νηνεμίαις. Ἐὰν μὲν οὖν νότος μέλλῃ πνεῖν, ἀχλὺν ὁμιχλώδη καταχεῖσθαι κύκλῳ φησὶ τῆς νησίδος, ὥστε μηδὲ τὴν Σικελίαν ἄπωθεν φαίνεσθαι· ὅταν δὲ βορέας, φλόγας καθαρὰς ἀπὸ τοῦ λεχθέντος κρατῆρος εἰς ὕψος ἐξαίρεσθαι καὶ βρόμους ἐκπέμπεσθαι μεῖζους· τὸν δὲ ζέφυρον μέσσην τινὰ ἔχειν τάξιν· τοὺς δ' ἄλλους κρατῆρς ὁμοειδεῖς μὲν εἶναι, τῇ δὲ βίᾳ λείπεσθαι τῶν ἀναφυσημάτων. Ἐκ τε δὴ (καὶ) τῆς διαφορᾶς τῶν βρόμων καὶ ἐκ τοῦ πόθεν ἄρχεται τὰ ἀναφυσήματα καὶ αἱ φλόγες καὶ αἱ λιγνύες, προσημαίνεσθαι καὶ τὸν εἰς ἡμέραν τρίτην πάλιν μέλλοντα ἄνεμον πνεῖν. Τῶν γοῦν ἐν Λιπάρᾳ, γενομένης ἀπλοίας, προειπεῖν τινὰς φασὶ τὸν ἐσόμενον ἄνεμον καὶ μὴ διαψεύσασθαι. Ἀφ' οὗ καὶ τὸ μυθωδέστατον δοκοῦν εἰρησθαι τῷ Ὀμήρῳ, οὐ μάτην εἴφηται· ἄλλ' ἀνίγνυται τῆς ἀληθείας ἦν, ὅτε ἔλεγε, ταμίαν τῶν ἀνέμων εἶναι τὸν Αἴολον.

- 6.33 Ὅτι αἱ τοῦ Αἰόλου νῆσοι ζ' εἰσὶ, Λιπάρᾳ, Θέρμεσσα, Στρογγύλῃ, Διδύμῃ, Ἐρικοῦσσα, Φοινικοῦσσα, Εὐώνυμος. Ὡν ἡ Στρογγύλῃ ἀπὸ τοῦ σχήματος καλεῖται· βίᾳ μὲν φλογὸς λειπομένη, τῷ δὲ φέγγει πλεονεκτοῦσα. Ἐνταῦθα δὲ τὸν Αἴολον οἰκῆσαι φασιν. Ἐρικοῦσσα δὲ καὶ Φοινικοῦσσα ἀπὸ τῶν φυτῶν κέκληνται· ἀνεῖνται δ' εἰς νομάς. Ἡ δὲ Εὐώνυμος πελαγία ἐστὶ καὶ ἔρημος. Πολλάκις δὲ καὶ φλόγες εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ πελάγους τοῦ περὶ τὰς νήσους ὥφθησαν ἐπιδραμοῦσαι, τῶν κατὰ βάθους κοιλιῶν ἀναστομωθέντος πόρου τινὸς καὶ τοῦ πυρὸς βιασαμένου πρὸς τὸ ἐκτός. Φησὶ δὲ Ποσειδώνιος, ὅτι περὶ τροπὰς θερινὰς ἅμα τῇ ἔφῃ, μεταξὺ τῆς Ἰερᾶς καὶ τῆς Εὐωνύμου, πρὸς ὕψος ἀρθεῖσαν ἐξαίσιον τὴν θάλατταν ὀραθῆναι καὶ συμμεῖναι τινὰ χρόνον ἀναφυσωμένην συνεχῶς, εἴτα παύσασθαι. Τοὺς δὲ τολμήσαντας προσπλεῖν, ἰδόντας νεκροὺς ἰχθύας ἐλαυνομένους ὑπὸ τοῦ ῥοῦ (τοὺς δὲ) καὶ θέρμῃ καὶ δυσωδίᾳ πληγέντας φυγεῖν· πολλὰς δ' ἡμέραις ὕστερον ὀρᾶσθαι πηλὸν ἐπανθοῦντα τῇ θαλάττῃ, πολλαχοῦ δὲ καὶ φλόγας ἐκπιπτούσας καὶ καπνοὺς καὶ λιγνύας, ἔστερον δὲ παγῆναι καὶ γενέσθαι τοῖς μυλίσαις λίθοις ἐοικότα τὸν πάγον.
- 6.34 Ὅτι τὴν Ἰαπυγίαν οἱ Ἕλληνες Μεσσαπίαν καλοῦσι, χερρόνησον οὖσαν εἰς δύο μοῖρας διαιρουμένην· τὸ μὲν τι γὰρ αὐτῆς Σαλεντῖνοι οἰκοῦσι, τὸ δὲ Καλαβροί. Ὑπὲρ τούτους πρόσβοροι Πευκέτιοι εἰσὶ καὶ Ἀπουλοι. Ἡ δὲ Μεσσαπία, χερρόνησος οὖσα, ἀπὸ Βρεντεσίου πόλεως πρὸς ἀνατολὰς μέχρι Τάραντος πρὸς δυσμὰς πόλεως ἰσθμὸν ἔχει σταδίων τί.
- 6.35 Ὅτι τοῦ Μεσσηνιακοῦ πολέμου γενομένου, οἱ μὴ μετασχόντες Λακεδαιμονίων τῆς στρατείας ἐκρίθησαν δοῦλοι καὶ ὠνομάσθησαν Εἴλωτες· ὅσοι δὲ κατὰ τὴν στρατείαν παῖδες ἐγένοντο, Παρθενίας ἐκάλουν διὰ τὸ πολυχρονίου τοῦ πολέμου συμβάντος ἐκ τῶν οἴκοι παρθένων οὐσῶν γυναικῶν γενέσθαι. Διὰ γὰρ τὸ πολὺν χρόνον παραταθῆναι τοῖς Λακεδαιμονίοις, Μεσσήνην πολιορκοῦσι, καὶ ἀποσταλῆναι τοὺς νεωτάτους· ἐκ τοῦ κοινοῦ πρὸς τὸ μιχθῆναι πάντα πάσῃ καὶ τεκνοποιήσασθαι, διὰ τοῦτο Παρθενία ἐκλήθησαν καὶ ἄτιμοι ἦσαν. Οἱ δὲ, οὐκ ἀνασχόμενοι (πολλοὶ δ' ἦσαν), ἐπεβούλευσαν τῷ κοινῷ, ἔχοντες Φάλανθον ἡγεμόνα, ἕνα αὐτῶν· ἔδει οὖν ἐν τῷ ἀγῶνι, τῶν Ὑακινθίων συντελουμένων, ἡνίκα τὴν κυνὴν περίθηται Φάλανθος, ποιεῖσθαι τὴν ἐπίθεσιν. Ἐξαγγελθείσης δὲ τῆς πράξεως ἐν τῷ ἀγῶνι, προελθὼν ὁ κήρυξ εἶπε, μὴ περιθέσθαι κυνὴν Φάλανθον. Οἱ δὲ στρατιῶται, αἰσθόμενοι φωραθέντες, οἱ μὲν διεδίδρασκον, οἱ δὲ ἰκέτευον· κελεύσαντες δ' αὐτοὺς θαρρεῖν φυλακῇ παρέδοσαν, τὸν δὲ Φάλανθον ἔπεμψαν εἰς θεοῦ περὶ ἀποικίας· ὁ δὲ ἔχρησε· Σατύρεόν τοι ἔδωκα Τάραντά τε πίονα δῆμον οἰκῆσαι καὶ πῆμα Ἰαπύγεσσι γενέσθαι. Ἦκον οὖν σὺν Φαλάνθῳ οἱ Παρθενία καὶ ἔκτισαν Τάραντα καὶ ὠνόμασαν οὕτως ἀπὸ τινος ἥρωος.
- 6.36 Ὅτι Ταραντῖνοι, ἀριστοκρατηθέντες ἐν δημοπρατίᾳ, μεγάλως ἴσχυσαν· καὶ τὴν Πυθαγόρειον ἀσπασάμενοι γνησίως φιλοσοφίαν Ἀρχύταν τὸν φιλόσοφον ἄρχοντα προὔβαλοντο, ὃς καὶ πολὺν χρόνον ἥρξεν. Ὑστερον δὲ τοσοῦτον εἰς τὴν τρυφήν καὶ κακοπολιτείαν ἐτράποντο,

ὥστε καὶ τὰς δημοτελεῖς ἑορτὰς πλείους τῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡμερῶν ἄγειν, καὶ ξένους καὶ ἄλλοφύλους ἄρχοντας ἐπικαλεῖσθαι, (καὶ) οὐδὲ τούτοις εὐπειθεῖς γινόμενοι· οἷον Ἀλέξανδρον τὸν Ἡπειρώτην κατὰ Μεσσαπίων καὶ Πύρρον καὶ τινὰς Λακεδαιμονίους· καὶ ἐπὶ Ἀννίβα συνεμάχουν Καρχη δονίοις, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ Ῥωμαίων ὕστερον καταπολεμηθέντες ἐταπεινώθησαν.

- 6.37 Ὅτι ἡ τῶν Ἰαπυγίων χώρα παραδόξως ἐστὶν ἀστεία· ἐπιπολῆς γὰρ φαινομένη τραχεῖα εὐρίσκεται βαθύγειος σχιζομένη· ἀνυδροτέρα δὲ οὔσα εὐβοτος καὶ εὐδενδρὸς ἐστίν. Εὐάνδρησε δέ ποτε καὶ τοῦτο σφόδρα τὸ χωρίον σύμπαν καὶ ἔσχε πόλεις ἰγ' ἀλλὰ νῦν, πλην Τάραντος καὶ Βρεντεσίου, τὰ ἄλλα πολίσματά εἰσιν· οὕτως ἐκπεπότηνται καὶ τεταπεινώνονται. Ἐνταῦθα καὶ ὁ σκόπελος, ὃν καλοῦσιν ἄκραν Ἰαπυγίαν, πολὺς ἐκκείμενος εἰς τὸ πέλαγος κατὰ τὰς χειμερινὰς ἀνατολὰς, ἐπιστρέφων δέ πως ἐπὶ τὸ Λακίνιον, ἄκρον τῆς Βρεττίας (ἣν Ἑλλάδα μεγάλην ἀπὸ τῆς τοῦ Πυθαγόρου ἐνταῦθα διατριβῆς ἐκάλεσαν) ἀνταῖρον ἀπὸ τῆς ἐσπέρας αὐτῷ καὶ κλείον τὸ στόμα τοῦ Ταραντίνου κόλπου πρὸς αὐτόν· καὶ τὰ Κεραύνια δ' ὁμοίως ὅρη κλείει πρὸς αὐτὸν τὸ στόμα τοῦ Ἰονίου κόλπου. Καὶ ἔστι τὸ διάρμα ὅσον ψ' σταδίων ἀπ' αὐτοῦ πρὸς τε τὰ Κεραύνια καὶ πρὸς τὸ Λακίνιον. Περίπλους δ' ἐκ Τάραντός ἐστιν ἐς Βρεντέσιον μέχρι μὲν Βάριδος πολίχνης χ' στάδιοι. Καλοῦσι δὲ Βάριν οἱ νῦν Οὐερητόν. Ἐνθεν εἰς τὰ Λευκὰ στάδια π', πολίχνιον καὶ τοῦτο, ἐν ᾧ δαίκενται πηγὴ δυσώδους ὕδατος. Ἐκ δὲ τῶν Λευκῶν εἰς Ὑδροῦντα πολίχνην στάδια ρν'. Ἐντεῦθεν δ' εἰς Βρεντέσιον ὅ· οἱ δὲ ἴσοι καὶ εἰς Σάσωνα τὴν νῆσον, ἥτις μέση πως ἴδρυται τῆς τε Ἰαπυγίας καὶ τῶν Κεραυνίων τῆς Ἡπείρου.
- 6.38 Ὅτι ἡ ἀπὸ Βρεντεσίου ὁδὸς εἰς Τάραντα, τοῦτ' ἐστὶν ὁ ἰσθμὸς, στάδια σ', ἀφορίζων γῆν, ἣν Μεσσαπίαν πῖαν τε καὶ Ἰαπυγίαν καὶ Καλαβρίαν καὶ Σαλεντίνην κοινῶς οἱ πολλοὶ καλοῦσι, χερρόνησον οὔσαν.
- 6.39 Ὅτι εὐλίμενός ἐστιν ἡ πόλις τὸ Βρεντέσιον· ἐνὶ γὰρ στόματι πολλοὶ κλείονται λιμένες ἄκλυστοι, κόλπων ἀπολαμβανομένων ἐντὸς, ὥστ' εἰκέναι κέρασιν ἐλάφου τὸ σχῆμα, ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα· σὺν γὰρ τῇ πόλει κεφαλῇ μάλιστα ἐλάφου προσέοικεν ὁ τόπος· τῇ δὲ Μεσσαπίᾳ γλώττῃ Βρεντέσιον ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐλάφου καλεῖται. Καὶ εἰσιν ἀπὸ Ῥώμης εἰς Βρεντέσιον μίλια τξ'.
- 6.40 Ὅτι ἀπὸ Βρεντεσίου πλοῦς ἐστὶν εἰς τὴν περαιάν διπλοῦς· ὁ μὲν ἐπὶ τὰ Κεραύνια καὶ τὴν Ἡπειρον, ὁ δὲ εἰς Δυρράχιον μείζων τοῦ προτέρου· ἔστι γὰρ αὖ σταδίων. Τέτριπται δ' ἑκάτερος τούτων, διὰ τὸ τὴν πόλιν εὐφυῶς κεῖσθαι πρὸς τε τὰ τῶν Ἰλλυριῶν ἔθνη καὶ τὰ τῶν Μακεδόνων.
- 6.41 Ὅτι τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο (τὸ) Ἀργυροῖππειον ἡ πόλις, ὕστερον Ἀργυρίππα, εἴτα ὕστερον ἐκλήθη Ἄρποι, κτίσμα Διομήδους.
- 6.42 Ὅτι τῆς Δαυνίας περὶ λόφον τινὰ δαίκενται ἡρῶα, τὸ μὲν Κάλχαντος ἐπ' ἄκρα τῇ κορυφῇ (ἐναγίζουσι δ' αὐτῷ μέλανα κριὸν οἱ μαντευόμενοι, ἐγκοιμώμενοι ἐν τῷ δέρματι), τὸ δὲ Ποδαλειρίου κάτω πρὸς τῇ ρίζῃ, διέχον τῆς θαλάττης στάδια ρ'· ὁ δὲ τόπος καλεῖται Δρίον. Πρόκειται δὲ τοῦ κόλπου τούτου πελάγιον ἀκρωτήριον, πρὸς ἀνατολὰς ἐπὶ τ' ἀνατεῖνον σταδίου, τὸ Γάργανον· οὗ πλησίον αἱ Διομήδεια νῆσοι. Περὶ δὲ τοῦ Διομήδους διαφόρως ἱστορεῖται· οἱ μὲν φασιν, ὅτι μετὰπεμπος γενόμενος ἐν Ἀργεὶ ἐτελεύτησεν, οἱ δὲ αὐτοῦ ἐν Ἄρποις τῆς Δαυνίας, οἱ δὲ ἐν μαῶ τῶν νήσων αὐτοῦ ἀφανισθῆναι, οἱ δὲ, ὅτι ἐν Ἐνετοῖς ἀπεθεώθη.
- 6.43 Ὅτι ἡ Ἰταλία ἀσφαλῶς ᾤκηται, νήσου δίκην περίκλυτος οὔσα· καὶ πάλιν αἱ Ἄλπεις κρημνώδεις εἰσὶ καὶ τείχεσι πεφραγμένα.

6.44

Ὅτι Στράβων ὁ γεωγράφος ἤκμαζεν ἐπὶ τῶν χρόνων Τιβερίου Καίσαρος καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ, Δρούσου καὶ Γερμανικοῦ.

- 6.1 Ὅτι πρὸ τοῦ Ποσειδωνιάτου κόλπου Λεσκωσία νῆσός ἐστιν, ἐπώνυμος μιᾶς τῶν Σειρήνων, ὅτε ἑαυτὰς κατεπόντωσαν διὰ τὸν Ὀδυσσεά.
- 6.2 Ὅτι μετὰ τὸν Ποσειδωνιάτην κόλπον πρὸς νότον ἕτερός ἐστι κόλπος, ἔνθα πόλις Φωκαέων κτίσμα Ἑλλήνων (οἱ δὲ νῦν Ἰλέαν αὐτὴν καλοῦσι), πατρὶς οὖσα Παρμενίδου καὶ Ζήνωνος, τῶν Πυθαγορείων. Εὐνομεῖτο δὲ ἡ πόλις, καὶ διὰ τὴν τῆς χώρας λυπρότητα ἐθαλαττούργουν καὶ ταρίχη κατεσκεύαζον καὶ τὰ τοιαῦτα.
- 6.3 Ὅτι ὁ πάσης Λευκανίας παράπλους στάδια χν΄. Καὶ πρὸς τῷ πέρατι τῆς Λευκανίας ἡρώων τοῦ Δράκοντος, ἐνὸς τῶν Ὀδυσσεῶς ἐταίρων· ἐφ’ οὗ καὶ ὁ χρησμὸς ἐγένετο· « Λαῖον ἀμφὶ Δράκοντα πολὺν ποτε λαὸν ὀλεῖσθαι. » Ἐπὶ γὰρ ταύτην λαοὶ στρατεύσαντες οἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἕλληνες ὑπὸ Λευκανῶν ἠτύχησαν, ἐξαπατηθέντες τῷ χρησμῷ.
- 6.4 Ὅτι Πετιλία, ἡ τῶν Λευκανῶν μητρόπολις, Φιλοκτήτου ἐστὶ κτίσμα, κατὰ στάσιν ἐκπεσρόντος τῆς Μελιβοίας· αὕτη τε καὶ ἡ Κρίμισσα περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους.
- 6.5 Ὅτι ἀπὸ Λευκοπέτρας τῆς ἐν τῷ πορθμῷ ὡς ἐπὶ βορρᾶν ἡ παραλία περὶ μίλια ὁ ὑπὸ Βρεττίων οἰκεῖται· ἥτις πρότερον μὲν Οἰνωτρία ἐκαλεῖτο, ὕστερον δὲ Ἰταλία ἰδίως. Ὅριον δ’ αὐτῆς πρὸς μὲν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει ὁ Λαῦος ποταμὸς, πρὸς δὲ τῷ Σικελικῷ τὸ Μεταπόντιον.
- 6.6 Ὅτι ὁ μὲν Ἰππωνιάτης κόλπος ἐν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει, ὁ δὲ Σκυλλητικὸς κόλπος ἐν τῷ Σικελικῷ, ἀπολαμβάνουσιν ἰσθμὸν μεταξὺ ἑαυτῶν σταδίων ἑκατὸν ἐξήκοντα. Ὁ δὲ περίπλους τῆς χερρονήσου στάδιοι β΄.
- 6.7 Ὅτι ἡ τῶν Λευκανῶν χώρα μεταξὺ κεῖται δύο θαλασσῶν· ὧν ἡ μὲν Τυρρηνικὴ ἀπὸ Λαύου ποταμοῦ ἕως Σιλάρου ποταμοῦ ἐστίν, ἡ δὲ Σικελικὴ ἀπὸ Θουρίων εἰς Μεταπόντιον· κατὰ δὲ τὴν ἡπειρον ἀπὸ Σαμνιτῶν ἕως τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ μεταξὺ Λαύου τε ποταμοῦ καὶ Θουρίων· πλάτος δὲ τοῦ ἰσθμοῦ τούτου τ’στάδια. Πρὸς δὲ νότον ὑπὲρ τούτων Βρέττιοι ἔχουσιν ἕως τοῦ ἰσθμοῦ, ἀπολαμβάνοντες τὴν χερρόνησον τὴν μεταξὺ Ἰππωνιάτου κόλπου καὶ Σκυλλητικοῦ. Βρεττίους δὲ καλοῦσιν αὐτοὺς οἱ Λευκανοὶ, καὶ δηλοῖ τὸ ὄνομα ἀποστάτας· δοῦλοι γὰρ ὄντες τῶν Λευκανῶν ἀπέστησαν αὐτῶν, συμμαχοῦντος Διονυσίου τοῦ Σικελίας τυράννου.
- 6.8 Ὅτι ἐγγὺς τοῦ Λαύου πρὸς νότον ἡ Τέμεσά ἐστι πόλις, ἡ ὕστερον Τέμψα κληθεῖσα· ἥς καὶ Ὅμηρος μέμνηται. Καὶ εἰσι καὶ χαλκουργεῖα ἐκεῖ ἐκλελοιπότε· καὶ ἡρώων ἐκεῖ Πολίτου, τῶν Ὀδυσσεῶς ἐταίρων ἐνὸς, δολοφονηθέντος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καὶ μὴνίσαντος κατ’ αὐτῶν χαλεπῶς οὕτως, ὡς καὶ δασμο φορεῖν αὐτοὺς ὅσα ἔτη· καὶ παροιμίαν ἐπ’ αὐτῷ γενέσθαι· « Μηδεὶς τὸν ἥρωα τὸν ἐν Τεμέσῃ. » Λέγεται δὲ καὶ Ταμάση διὰ τοῦ α. Τινὲς δ’ οὐ ταύτης φασὶ τὸν Ὅμηρον μεμνησθαι.
- 6.9 Ὅτι μετὰ τὴν Τέμψαν Κοσεντία ἐστὶ μητρόπολις Βρεττίων· καὶ μετ’ αὐτὴν Πανδοσία, φρούριον ὀχυρὸν τρικόρυφον, Ἀχέροντι ποταμῷ περιρρέομενον· ἔνθα ὁ Μολοττὸς Ἀλέξανδρος διεφθάρη, ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐκ Δωδώνης χρησμοῦ, κελεύοντος φυλάττεσθαι Πανδοσίαν καὶ Ἀχέροντα· ἦσαν δὲ ἄρα καὶ περὶ Θεσπρωτίαν Πανδοσία καὶ Ἀχέρων. Ἐξηπάτησε δὲ καὶ ἄλλο λόγιον· « Πανδοσία τρικόλωνε, πολὺν ποτε λαὸν ὀλέσσεις » ἄδηλον ὅν, πότερον οἰκεῖον ἢ ὀθνεῖον.
- 6.10 Ὅτι οἱ ἐν Πελοποννήσῳ Μεσσήνιοι ἔπεμψαν ἑαυτῶν παρθένους εἰς ἱερουργίαν τῇ Ἀρτέμιδι· ἃς τινες τῶν Λακεδαιμονίων καὶ αὐτῶν Μεσσηνίων κατὰ τὴν ὁδὸν ἐβιάσαντο. Ταύτας οἱ πέμψαντες Μεσσηνίων ἐκδικοῦντες ἐπολέμησαν τοῖς βιασαμένοις καὶ ἠττηθέντες ἔφυγον· καὶ εἰς Δελφοὺς πέμψαντες ἐνεκάλουν, μεμφόμενοι τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἄρτεμιν, εἰ τοιούτου τυγχάνοιεν, ἀνθ’ ὧν ἐτιμώρουν αὐτοῖς, καὶ πυνθανόμενοι πῶς ἂν σωθεῖεν ἀπολωλότες· ὁ δ’ Ἀπόλλων ἐκέλευσε στέλλεσθαι μετὰ Χαλκιδέων εἰς τὸ Ῥήγιον καὶ τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ χάριν

ἔχειν· οὐ γὰρ ἀπολωλέναι αὐτούς, ἀλλὰ σεσῶσθαι, μέλλοντάς γε μὴ συναφανίσεσθαι τῇ πατρίδι, ἀλωσομένη μικρὸν ὕστερον ὑπὸ Σπαρτιατῶν. Οἱ δὲ πεισθέντες ἔκτισαν σὺν Χαλκιδεῦσι τὸ Ῥήγιον ἐν Σικελίᾳ.

6.11 Ὅτι Ῥήγιον ἐκλήθη διὰ τὸ ῥαγῆναι ὑπὸ σεισμῶν μεγάλων ἐκ τῆς ἡπείρου τὴν Σικελίαν. Τεκμαίροιο δ' ἂν τις ἀπὸ τῶν περὶ τὴν Αἴτην συμπτωμάτων καὶ τῶν κατὰ Λιπάραν καὶ τὰς περὶ αὐτὴν νήσους, ἔτι δὲ καὶ τῶν κατὰ τὰς Πιθηκούσας καὶ τὴν προσεχῆ περαίαν ἅπασαν, οὐκ ἀπεικὸς εἶναι καὶ τοῦτο συμβῆναι. Νυνὶ μὲν οὖν, ἀνεωγμένων τούτων τῶν στομάτων, δι' ὧν τὸ πῦρ ἀναφυσᾶται καὶ μύδροι καὶ ὕδατα ἐκπίπτει, σπάνιόν τι σείεσθαι φασι τὴν περὶ τὸν πορθμὸν γῆν· τότε δὲ, πάντων ἐμπεφραγμένων τῶν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν πόρων, ὑπὸ γῆς σμυχόμενον τὸ πῦρ καὶ τὸ πνεῦμα σειμοὺς ἀπειργάζετο σφοδρούς· μοχλευόμενοι δ' οἱ τόποι πρὸς τὴν βίαν τῶν ἀνέμων ὑπεῖζάν ποτε καὶ ἀναρραγέντες ἐδέξαντο τὴν ἐκατέρωθεν θάλατταν, καὶ ταύτην καὶ τὴν μεταξὺ τῶν ἄλλων τῶν ταύτῃ νήσων· καὶ γὰρ ἡ Προχύτη καὶ Πιθηκοῦσαι ἀποσπάσματα τῆς ἡπείρου καὶ αἱ Καπρίαὶ καὶ ἡ Λευκωσία καὶ Σειρηνοῦσαι καὶ Οἰνωτρίδες. Αἱ δὲ καὶ ἐκ τοῦ πελάγους ἀνέδυσαν, καθάπερ καὶ νῦν πολλαχοῦ συμβαίνει· τὰς μὲν γὰρ πελαγίας ἐκ βυθοῦ μᾶλλον ἀνενεχθῆναι πιθανόν, τὰς δὲ προκειμένας τῶν ἀκρωτηρίων καὶ πορθμῶ διειργομένας ἐντεῦθεν ἀπερρωγένας δοκεῖν εὐλογώτερον. Ἡ δὲ Λευκοπέτρα νοτιωτέρα ἐστὶ τοῦ Ῥηγίου, καὶ ἔτι τὸ Ἡράκλειον πέρας νότιον· καὶ ἀπ' αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς βορειότερον τὸ Ζεφύριον ἄκρον καὶ οἱ Ἐπιζεφύριοι Λοκροὶ, ἔποικοι τῶν πρὸς τῷ Κρισαίῳ κόλπῳ Λοκρῶν. Καὶ εἰσιν ἀπὸ Ῥηγίου πόλεως μέχρι Λοκρῶν πόλεως στάδιοι χ'. πρῶτοι δὲ Λοκροὶ οὗτοι νόμοις ἐγγράπτοις ἐχρήσαντο καὶ εὐνομήθησαν ἔτη πολλά. Καὶ Διονύσιος, ἐκπεσὼν Σικελίας, ἀνομώτατα πάντων διεχρήσατο· ὅς γε προεγάμει μὲν, παρεισιῶν εἰς τὸ δωμάτιον, τὰς νυμφοστοληθείσας συναγαγὼν δὲ τὰς ὡραίαις παρθένους περιστερὰς ὀλοπτέρους ἐν τοῖς συμποσίοις ἠφίει κάκεινας ἐκέλευε γυρεύειν γυμνάς· τινὰς δὲ καὶ σανδάλια ὑποδομένας ἄζυγα, τὸ μὲν ὑψηλὸν, τὸ δὲ ταπεινὸν, περιδιώκειν ἔφασαν τοῦ ἀπρεποῦς χάριν. Δίκας μέντοι ἔδωκεν· ἐπειδὴ γὰρ εἰς τὴν Σικελίαν ἐπανῆλθε τὴν ἀρχὴν ἀναληψόμενος, εἰ Λοκροὶ καταλύσαντες τὴν φρουρὰν ἠλευθέρωσαν σφᾶς καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν δύο θυγατέρων καὶ τοῦ νεωτέρου υἱοῦ κύριοι κατέστησαν. Πολλὰ δὲ δεομένῳ τῷ Διονυσίῳ καὶ αὐτῷ, καὶ Ταραντίνοις ὑπὲρ αὐτοῦ, προέσθαι τὰ σώματα ἐφ' οἷς ἂν ἐθελήσωσιν, οὐκ ἔδωσαν· ἀλλὰ τὸν θυμὸν εἰς τὰς θυγατέρας τὸν πλεῖστον ἐξέχεαν. Καταπορνευθείσας γὰρ ἐστραγγάλισαν· εἴτα καύσαντες τὰ σώματα κατήλεσαν τὰ ὀστᾶ καὶ κατεπόντωσαν.

6.12 Ὅτι Ἀληξ ποταμὸς διορίζει Ῥηγίνην τε καὶ Λοκρίδα· οὗ ἐν ταῖς ὄχθαις ἴδιόν τι συμβαίνει περὶ τοὺς τέττιγας. Οἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ τῶν Λοκρῶν περαίᾳ φθέγγονται, τοῖς δὲ ἀφώνοις εἶναι συμβαίνει. Τὸ δ' οἷον εἰκάζουσιν, ὅτι τοῖς μὲν παλίνσκιόν ἐστι τὸ χωρίον, ὥστε ἐνδρόσους ὄντας μὴ διαστέλλειν τοὺς ὑμένας, τοῖς δὲ ἡλιαζομένοις ξηροὺς καὶ κερατώδεις ἔχειν, ὥστε ἀπ' αὐτῶν εὐφυῶς ἐκπέμπεσθαι τὸν φθόγγον. Τὴν δὲ μεσόγαιαν Λοκρῶν καὶ Ῥηγίωνων Βρέττιο κατέχουσιν· ἐν οἷς καὶ ἡ ἀρίστη πίττα γίνεταί καὶ πλείστη.

6.13 Ὅτι μετὰ (τὸ ἄκρον) Λοκροὺς ἡ Σάγρα ἐστίν· ἔνθα μύριοι Λοκροὶ μετὰ Ῥηγίωνων πρὸς ἰγ' μυριάδας Κροτωνιατῶν ἀγωνισάμενοι ἐνίκησαν. Καὶ ἐκ τούτου ἡ παροιμία πρὸς τοὺς ἀπιστοῦντας· « ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ Σάγρα. » Φασὶ δὲ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὴν ἀγγελίαν μηνυθῆναι Ὀλυμπίᾳ τοῦ ἔργου τούτου.

6.14 Ὅτι μετὰ Σάγραν Καυλωνία ἐστίν. Εἴτα Συλήτιον, Μενεσθέως τοῦ Ἀθηναίου κτίσμα· νῦν δὲ Σκυλάκιον καλεῖται· ἐκ τούτου δὲ ὁ Σκυλητικὸς κόλπος καλεῖται· εἴτα ἡ Κροτωνιάτις χώρα καὶ τῶν Ἰαπύγων ἄκραι τρεῖς· εἴτα τὸ Λακίνιον, ἱερὸν Ὑρας πλουσιώτατον. Ἀρχὴ δὲ ἐστὶ τοῦ Κροτωνιάτου κόλπου τὸ ἄκρον τοῦτο καὶ Αἴσαρος ποταμὸς καὶ Κρότων πόλις. Τὸ δὲ θεοῦ χρήσαντος Ἀχαιοῖς Κρότωνα κτίζειν, ἀπεστάλη Μύσκελλος κατασκευσόμενος τὴν χώραν·

ιδόντα δέ φασι ἐκτισμένην ἤδη Σύβαριν, ποταμῷ τῷ πλησίον ἐπώνυμον, κρῖναι ταύτην εἶναι ἀμείνω· ἐπανελθόντα δ' ἐρέσθαι τὸν θεὸν, εἰ κελεύοι ταύτην ἀντ' ἐκείνης κτίζειν· τὸν δὲ ἀνειπεῖν (ἐτύγχανε δὲ ὑπόκυφος ὢν ὁ Μύσκελλο)· Μύσκελλε βραχύνωτε παρὲκ σέθεν ἄλλο ματεύων, κλαύματα θηρεύεις· δῶρον δ', ὃ τι δῶ τις, ἐπαίνει. Ἐπανελθόντα δὲ κτίσαι τὸν Κρότωνα, συμπράξαντος καὶ Ἀρχίου τοῦ τὰς Συρακούσας οἰκίσαντος, προσπλεύσαντος κατὰ τύχην, ἡνίκα ὥρμητο ἐπὶ τὸν τῶν Συρακουσῶν οἰκισμόν. Ὡρῶν δὲ Ἰάπυγες τὸν Κρότωνα τότε. Δοκεῖ οὖν ὁ Κρότων τά τε πολέμια καλῶς ἀσκήσαι καὶ τὰ περὶ τὴν ἄθλησιν ἐν μιᾷ γοῦν Ὀλυμπιάδι οἱ τῶν ἄλλων προτερήσαντες τῷ σταδίῳ ζ' ἄνδρες ἅπαντες ὑπῆρξαν Κροτωνιάται· ὥστε εἰκότως εἰρῆσθαι δοκεῖ, διότι Κροτωνιάτῶν ὁ ἔσχατος πρῶτος ἦν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Ἀλλὰ καὶ Μίλων ὁ Κροτωνιάτης ἀθλητῆς, Πυθαγόρου μαθητῆς γεγωνὶς, θαυμαστὰ διεπράξατο ἀγωνίσματα ἐν Ὀλυμπίᾳ. Φασὶ δὲ αὐτὸν ἐν τοῖς Πυθαγορείοις ὄντα καὶ συνεσιώμενον, ἐνὸς τῶν στύλων πεσεῖν μέλλοντος, ὑποβαλόντα ἑαυτὸν ἐκσῶσαί τε τοὺς συνόντας καὶ ἑαυτὸν ὑποσπάσαι. Τῇ δ' αὐτῇ ῥώμῃ χρώμενόν φασιν, ὁδοιποροῦντά ποτε δ' ὅλης βαθείας, παραβῆναι τὴν ὁδὸν ἐπὶ πολὺ· εἴθ' εὐρόντα ξύλον ἐσφηνωμένον, ἐμβαλόντα χεῖρας ἅμα καὶ πόδας εἰς τὴν διάστασιν, βιάζεσθαι πρὸς τὸ διασχίσαι· τοσοῦτον δ' ἰσχυῖσαι μόνον, ὥστ' ἐκπεσεῖν τοὺς σφῆνας, εἴτ' εὐθὺς τὰ μέρη ἐπισυμπεσεῖν τοῦ ξύλου· ἀποληφθέντα δ' αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ πάγῃ θηριόβρωτον γενέσθαι.

- 6.15 Ὅτι ἐφεξῆς τῷ Κρότῳ σταδίοις ὅ ἡ Σύβαρις ἐστὶ πόλις, μεταξὺ δυεῖν ποταμῶν Κράθιδος καὶ Συβάριδος· τοσοῦτον δὲ ἡ πόλις εὐτύχησεν, ὥς δ' μὲν ἐθνῶν τῶν πλησίον ἦρξεν, κέ δὲ πόλεων, ἅ δὲ μυριάσιν ἀνδρῶν ἐπὶ Κρότωνα ἐστράτευσεν, ν' δὲ σταδίων κύκλον οἱ συνοικοῦντες ἐπλήρουν ἐπὶ τῷ Κρέθιδι. Ὑπὸ μέντοι τρυφῆς καὶ ὕβρεως ἅπασαν τὴν εὐδαιμονίαν ἀφῆρέθησαν ὑπὸ Κροτωνιάτῶν ἐν ἡμέραις ὅ. Ἐλόντες γὰρ τὴν πόλιν ἐπήγαγον τὸν ποταμὸν καὶ κατέκλυσαν. Τὴν δὲ πόλιν οἱ περιλειφθέντες εἰς ἕτερον τόπον μετέθηκαν καὶ Θουρίου προσηγόρευσαν, ἀπὸ τινος κρήνης πλησίον οὖσης ὀνομάσαντες.
- 6.16 Ὅτι ὁ Σύβαρις ποταμὸς τοὺς πίνοντας ἵππους ἀπ' αὐτοῦ πτυρτικοὺς ποιεῖ· διὸ καὶ τὰς ἀγέλας ἀπείργουσιν ἀπ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Κράθις τοὺς ἀνθρώπους ξανθοτριχεῖν καὶ λευκοτριχεῖν ποιεῖ· λουομένους καὶ ἄλλα πολλὰ πάθη ἰάται.
- 6.17 Ὅτι Θούριοι ὑπὸ Λευκανῶν ἠνδραποδίσθησαν· Ῥωμκῖοι δὲ, ἐποίκους στείλαντες ἐπ' αὐτήν, μετωνόμασαν τὴν πόλιν Κοπίας.
- 6.18 Ὅτι μετὰ Θουρίου Ἡράκλειά ἐστὶ πόλις καὶ μετ' αὐτὴν ἀπὸ σταδίων μ'· Μεταπόντιόν ἐστὶ πόλις, κτίσμα Πυλίων, τῶν ἐξ Ἰλίου μετὰ Νέστορος πλευσάντων· καὶ τοσοῦτον ἀπὸ γεωργίας εὐτύχησαν, ὥς ἐν Δελφοῖς ἀναθεῖναι χρυσοῦν θέρος.
- 6.19 Ὅτι τῶν τριῶν πλευρῶν τῆς Σικελίας τὸ μὲν μέγιστον, μεταξὺ Πελωρίδος καὶ Λιλυβαίου, κυρτόν ἐστι, σταδίων αψκ'· τὰ δὲ δύο κοιλὰ πῶς. Ἡ δὲ μεταξὺ Παχύνου καὶ Πελωρίδος ἐλαχίστη σταδίων ἀρλ'· ὁ δὲ περίπλους σταδίων δὺ· ἀπὸ δὲ Λιλυβαίου εἰς τὴν Λιβύην τὸ διάγραμμα στάδιοι ἀφ' οὐλάχιστον. Καὶ τῶν ὀξυδορκούντων τις ἀπὸ τινος σκοπιᾶς τοῖς ἐν Λιλυβαίῳ ἀπαγγέλλει τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπὸ Λιβύης σκαφῶν ἀναγομένων. Πόλεις δὲ εἴσι κατὰ μὲν τὸ ἀνατολικὸν πλευρὸν Μεσσήνη βορειοτάτη, εἴτα Ταυρομένιον, εἴτα Κατάνη, Νάξος, Μέγαρος, Συράκουσσαι. Ἡ δὲ Μεσσήνη πρότερον Ζάγκλη ἐκαλεῖτο διὰ τὴν τοῦ τόπου σκολιότητα. Δείκνυται δὲ καὶ ἡ Χάρυβδις μικρὸν πρὸ τῆς Μεσσήνης ἐν τῷ πορθμῷ, βάθος ἑξαίσιον, εἰς δ' αἱ παλῖρροιαι τοῦ πορθμοῦ κατάγουσιν εὐφυῶς τὰ σκάφη τραχηλιζόμενα μετὰ συστροφῆς καὶ δίνης μεγάλης καταποθέντων δὲ καὶ διαλυθέντων τὰ ναυάγια παρασύρεται πρὸς ἡίονα τῆς Ταυρομενίας, ἣν καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ συμπτώματος τούτου Κοπρίαν. Ἀπέχει δ' ἡ Μεσσήνη ἀπὸ Ῥηγίου πόλεως

διάρμα σταδίων ξ' ἀπὸ δὲ τῆς Στυλίδος πολὺ ἔλαττον. Τοσοῦτον δ' οἱ Μαμερτῖνοι ἔθνος ἐπεκράτησι τῆς ὥρας, ὡς τὸν λαριστον οἶνον μὴν Μεσσήιον, ἀλλὰ Μαμερτῖνον καλεῖσθαι.

- 6.20 Ὅτι ἐκ τῶν τῆς Αἴτνης ῥυάκων τοῦ πυρὸς, κατερχομένων πρὸς τὴν Καταναίαν ποτὲ, Ἀμφίνομος καὶ Ἀναπίας, εὐσεβεῖς ἄνδρες, ἀράμενοι τοὺς γονέας ἐπὶ τῶν ὤμων διέσωσαν. Κατατεφρούμενα δὲ τὰ Καταναίων χωρία πρὸς καιρὸν ἢ σποδὸς λυπεῖ, χρόνῳ δὲ ποιεῖ ὕστερον εὐάμπελον καὶ χρηστόκαρπον, τῆς ἄλλης οὐχ ὁμοίως οὔσης εὐοῖνου. Τὰς τε ρίζας ἅς ἐκφέρει τὰ κατατεφρωθέντα χωρία, πιαίνειν ἐπὶ τοσοῦτον τὰ πρόβατά φασιν, ὥστε πνίγεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο δι' ἡμερῶν δ' ἀφαιροῦσιν ἐκ τῶν ὥτων αἶμα, καθάπερ καὶ ἐν τῇ Ἐρυθείᾳ νήσῳ ποιοῦσιν. Ὁ δὲ ῥύαξ εἰς πῆξιν μεταβάλλων ἀπολιθοῖ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ἐφ' ἱκανὸν βάθος, ὥστε λατομίας εἶναι χρεῖαν τοῖς ἀνακαλύψαι βουλομένοις τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐπιφάνειαν. Τακείσης γὰρ ἐν τοῖς κρατῆρσι τῆς πέτρας, ζῖτ' ἀναβληθίσης, τὸ ὑπερχυθέν τῆς κορυφῆς ὑγρὸν πηλὸς ἐστὶ μέλας, ῥέων κατὰ τῆς ὀρεινῆς. Εἴτα πῆξιν λαβὼν γίνεται λίθος μυλίας, τὴν αὐτὴν φυλάττων χροάν, ἣν ῥέων εἶχεν· καὶ ἡ σποδὸς δὲ καιομένων τῶν λίθων ὡς ἀπὸ τῶν ξύλων γίνεται. Καθάπερ οὖν τὸ πῆγανον τῇ ξυλίνῃ σποδῶ τρέφεται, τοιοῦτον ἔχειν τι οἰκείωμα πρὸς τὴν ἄμπελον εἰκὸς τὴν Αἰτναίαν σποδόν.
- 6.22 Ὅτι Μύσκελλον καὶ Ἀρχίαν, εἰς Δελφοὺς ἀπελθόντας περὶ ἀποικίας, εἶρετο ὁ θεὸς, πότερον βούλοιο ἐκάτερος αὐτῶν, πλοῦτον ἢ ὑγίειαν· ἐλομένου δ' Ἀρχίου μὲν πλοῦτον, Μυσκελλοῦ δ' ὑγίειαν, ὁ θεὸς ἐκέλευσε τὸν μὲν Συρακούσας κτίσαι, Μύσκελλον δὲ Κρότωνα· καὶ συνέβη οὕτως. Τὴν γὰρ ἐν Κρότῳ ὑγίειαν μαρτυροῦσιν οἱ περὶ Μίλωνα Ὀλυμπιονῆκαί· τὴν δ' ἐν Συρακουσίῳ τοῦ πλούτου ὑπερβολὴν ἢ παροιμία λέγουσα περὶ τῶν ὑπερβολῶν ὅτι « Οὐδὲ τὴν τῶν Συρακουσίων δεκάτην ἀμείβω. » .
- 6.22 Ὅτι συνέβη Συρακουσίῳ, ἡγεμονικοῖς οὖσι διὰ τὴν ἀρετὴν ἑαυτῶν, τυραννουμένοις τε ἄρχειν τῶν ἄλλων καὶ ἐλευθερωθεῖσιν ἐλευθεροῦν τοὺς ἄλλους καταδυναστευομένους.
- 6.23 Ὅτι τοῖς Συρακουσίῳ κατ' ἀρχὰς ἐπολέμουν Σικανοὶ, Σικελοὶ, Μόργητες καὶ ὅσοι ἄλλοι τὴν μεσόγειαν εἶχον καὶ τὴν Μοργαντίνην.
- 6.24 Ὅτι ὁ Ῥοδανὸς ποταμὸς, εἰς λίμνην μικρὰν ἐμβάλλων, ἀμικρῶς δι' αὐτῆς διέρχεται· τὸ δὲ περὶ τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς Ἀρεθοῦσης, μυθολόγημα· ἔτι δὲ καὶ τοῦ Ἰνάχου ποταμοῦ, ὅτι ἐκ Πίνδου καὶ Ἀμφιλόχων καὶ Ἀκαρνάνων ὁρμώμενος εἰς τὴν τῆς Ἀργείας θάλασσαν βάλλει, πρότερον τῷ Ἀχελῷ συμμάχας τὸ ῥεῖθρον, καὶ τοῦ ἐν Δήλῳ Ἰνώπου ποταμοῦ, ὅτι ἐκ τῶν τοῦ Νείλου φέρεται ναμάτων, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἀπίθανα καὶ ἀδύνατά ἐστιν.
- 6.25 Ὅτι ὁ ἐν Ἀμφιλόχοις Ἰναχὸς ποταμὸς ὁμώνυμός ἐστι τῷ Ἀργεῖῳ· ὠνομάσθη δὲ οὕτως ὑπὸ Ἀμφιλόχου τοῦ καὶ τὸ Ἄργος Ἀμφιλοχικὸν καλέσαντος.
- 6.26 Ὅτι διὰ τοὺς ἐκ Λιβύων πολέμους ἢ Σικελία ὀλιγανθρωπεῖ· διὸ Ῥωμαῖοι ταύτην ἐνέμοντο, ἵπποφόρβια καὶ ἐγέλας ἔχοντες καὶ δούλους. Οὗτοι δ' οἱ δοῦλοι κατέτρεχον τὴν Σικελίαν, καὶ κατ' ὀλίγους καὶ ἐπὶ Εὐνίου, τοῦ τὸν δουλικὸν ἐξάψαντος πόλεμον, σὺν πολλαῖς χιλιάσιν. Ἀνήχθη δὲ καὶ ληστής τις ἐν Ῥώμῃ Σικελὸς, λεγόμενος Αἴτνης υἱὸς εἶναι, Σέρουλος ὄνομα, ὃς πολλὰκις μονομαχήσας ὕστερον ἐπὶ τινος πῆγματος ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἀγῶνος συνισταμένου, τεθεὶς ὑψηλοῦ, ὡς ἂν ἐπὶ τῆς Αἴτνης, διαλυθέντος αἰφνιδίως ἔκ τινος μηχανῆς καὶ συμπεσόντος, κατηνέχθη καὶ αὐτὸς εἰς γαλεάγρας θηρίων εὐδιαλύτους, ἐπίτηδες παρεσκευασμένας ὑπὸ τῷ πῆγματι, καὶ ἐβρώθη.
- 6.27 Ὅτι τὴν Σικελίαν τὸ παλαιὸν ταμεῖον τῆς Ῥώμης ἐκάλουν Ῥωμίῳ.
- 6.28 Ὅτι οἶον ἀκροπόλεις δύο Συράκουσαι τε καὶ ὁ Ἐρυξ ἵδρυνται τῆς Σικελίας· μέση δ' ἀμφοῖν ἢ Ἐννα πόλις.
- 6.29

Ὅτι τῆς Αἵτνης τὰ ἄνω χωρία ψιλὰ ἐστὶ καὶ τεφρώδη καὶ χιόνος μεστὰ τοῦ χειμῶνος, τὰ κάτω δὲ δρυμοῖς καὶ φυτεῖαις διείληπται παντοδαπαῖς. Ὡς δὲ λαμβάνειν μεταβολὰς πολλὰς τὰ ἄκρα τοῦ ὄρους διὰ τὴν νομὴν τοῦ πυρὸς, τότε μὲν εἰς ἓνα κρατῆρα συμφερομένου, τότε δὲ σχιζομένου, καὶ τότε μὲν ρύακας ἀναπέμποντος, τότε δὲ φλόγας καὶ λιγνύς, ἄλλοτε δὲ καὶ μύδρους ἀναφυσῶντος. Ἀνάγκη δὲ τοῖς πάθεσι τούτοις τοὺς τε ὑπὸ γῆν πόρους συμμεταβάλλειν καὶ τὰ στόμια ἐνίοτε πλείω κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τὴν πέριξ.

6.30 Ὅτι ἀνελθόντες τινὲς εἰς τὴν Αἵτνην εἶδον πεδίον θερμότατον τεφρώδες καὶ ἐν μέσῳ βουνόν, καὶ αὐτὸν τεφρώδη, καὶ ἐξ αὐτοῦ καπνὸν ὀρθὸν ἀνιόντα ὥσεί ποδῶν ὅ, νηνεμίας οὔσης· καὶ εἵκασαν εἶναι καπνὸν καὶ φύσημα τοῦ κρατῆρος· καὶ τοῦ λεγομένου διηγήματος περὶ Ἐμπεδοκλέους ἐμνήσθησαν, ὅτι ἡ χαλκὴ κρητὶς αὐτοῦ εὐρέθη ἐκφυσηθεῖσα, ὅτε αὐτὸς καθήλατο εἰς τὸν κρατῆρα. Ἀλλὰ τὸ μὲν ἐπιλείπειν ποτέ τὸ πῦρ καὶ τὰ πνεύματα, ἐπιλειπούσης τῆς ὕλης, οὐκ ἄλογον· οὐ μὴν ἐπὶ τοσοῦτόν γε, ὥστε ἀντὶ τῆς τοσαύτης βίας ἐφικτὸν ἀνθρώπῳ γενέσθαι τὸν πλησιασμόν. Νύκτωρ μὲν οὖν φέγγη φαίνεται λαμπρὰ ἐκ τῆς κορυφῆς, μεθ' ἡμέραν δὲ καπνῷ καὶ ἀχλύϊ κατέχεται.

6.31 Ὅτι πᾶσα ἡ Σικελία κοίλη κατὰ γῆς ἐστὶ, ποταμῶν καὶ πυρὸς μεστή, καθάπερ τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος μέχρι τῆς Κυμαίας· καὶ θερμοῦ ὕδατος μεστή ἐστὶ. Περὶ δὲ Ἀκράγαντα λίμναι τὴν μὲν γεῦσιν ἔχουσι θαλάττης, τὴν δὲ φύσιν διάφορον· οὐδὲ γὰρ τοῖς ἀκολύμβοις βαπτίζεσθαι συμβαίνει, ξύλων τρόπον ἐπιπολάζουσιν· οἱ Παλικοὶ δὲ κρατῆρας ἔχουσιν ἀναβάλλοντας ὕδωρ εἰς θολοειδὲς ἀναφύσημα, καὶ πάλιν εἰς τὸν αὐτὸν δεχομένους μυχόν. Τὸ δὲ περὶ Μέταυρον σπήλαιον ἐντὸς ἔχει σύριγγα εὐμεγέθη καὶ ποταμὸν δι' αὐτῆς ῥέοντα ἀφανῆ μέχρι πολλοῦ διαστήματος, εἴτα ἀνακύπτοντα πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν· καθάπερ Ὀρόντης ἐν Συρίᾳ, καταδὺς εἰς τὸ μεταξὺ χάσμα Ἀπαμείας καὶ Ἀντιοχείας, δ' ἀκαλοῦσι Χάρυβδιν, ἀνατέλλει πάλιν ἐν μ' σταδίοις. Τὰ δ' ὅμοια καὶ ὁ Τίγρις ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ καὶ ὁ Νεῖλος ἐν τῇ Λιβύῃ, μικρὸν πρὸ τῶν πηγῶν. Τὸ δὲ περὶ Στύμφαλον ὕδωρ, ἐπὶ ὅ σταδίους ὑπὸ γῆν ἐνεχθὲν, ἐν τῇ Ἀργείᾳ τὸν Ἑρασῖνον ἐκδίδωσι ποταμόν· πάλιν τὸ πρὸς τὴν Ἀρκαδικὴν Ἀσέαν ὑποβρύχιον ὡσθὲν, ὅψε ποτε τόν τε Ἀλφειὸν καὶ τὸν Εὐρώταν ἀναδίδωσιν, ὥστε καὶ πεπιστεῦσθαι μυθῶδες τι, ὅτι τῶν ἐπιφημισθέντων στεφάνων ἑκατέρῳ καὶ ῥιφέντων εἰς τὸ κοινὸν ῥεῦμα ἀναφαίνεται κατὰ τὸν ἐπιφημισμὸν ἑκάτερος ἐν τῷ οἰκείῳ ποταμῷ.

6.32 Ὅτι ἡ Λιπάρᾳ δυνατὴ γέγονε καὶ ἥρξεν ποτε, Κνιδίων οὖσα ἔποικος· ἐκαλεῖτο δὲ Μελιγουνίς πρὶν, καὶ ἀκροθίνια πολλὰ ἀνέθηκεν εἰς Δελφούς· ἔχει δὲ καὶ γῆν εὐκαρπον καὶ στυπτηρίας μέταλλον ἐμπρόσδοον καὶ θερμὰ ὕδατα, ὡς καὶ ἡ Σικελία, καὶ πυρὸς ἀναπνοάς. Ταύτης δὲ μεταξὺ πῶς ἐστὶ καὶ τῆς Σικελίας, ἦν νῦν Ἡφαίστου Ἱερὰν ἀκαλοῦσι, πετρώδης πᾶσα καὶ ἔρημος, διάπυρος. ἔχει δὲ ἀναπνοάς τρεῖς, ὡς ἂν ἐκ τριῶν κρατῆρων· ἐκ δὲ τοῦ μεγίστου καὶ μύδρους αἱ φλόγες ἀναφέρουσιν, οἱ προσκεχώκασιν ἤδη πολὺ μέρος τοῦ πόρου. Ἐκ δὲ τῆς τηρήσεως πεπίστευται, διότι τοῖς ἀνέμοις συμπαροξύνονται καὶ αἱ φλόγες, αἱ τε ἐνταῦθα καὶ αἱ κατὰ τὴν Αἵτνην. Οὐκ ἄλογον δέ· καὶ γὰρ οἱ ἄνεμοι γεννῶνται καὶ τρέφονται τὴν ἀρχὴν λαβόντες ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς θαλάττης ἀναθυμιάσεων· ὥστ' ἀπὸ συγγενοῦς ὕλης καὶ πάθους καὶ τὸ πῦρ ἐξαπτόμενον οὐκ ἔξ' θαυμάζειν τοὺς ὀρῶντας ἄλλως γέ πως τὰ τοιαῦτα, Φασὶ δὲ τῶν τριῶν κρατῆρων τὸν μὲν κατερρηκέναι ἐκ μέρους, τοὺς δὲ συμμένειν. Τὸν δὲ μέγιστον τὸ χεῖλος ἔχειν, περιφερὲς ὅν, ἑ σταδίων· κατ' ὀλίγον δὲ συνάγεσθαι εἰς ἓλ ποδῶν διάμετρον, κατ' οὗ βάθος εἶναι τὸ μέχρι θαλάττης σταδίαίον, ὥστε καθορᾶν ταῖς νηνεμίας. Ἐὰν μὲν οὖν νότος μέλλῃ πνεῖν, ἀχλὺν ὀμιχλώδη καταχεῖσθαι κύκλῳ φησὶ τῆς νησίδος, ὥστε μὴδὲ τὴν Σικελίαν ἄπωθεν φαίνεσθαι· ὅταν δὲ βορέας, φλόγας καθαρὰς ἀπὸ τοῦ λεχθέντος κρατῆρος εἰς ὕψος ἐξαίρεσθαι καὶ βρόμους ἐκπέμπεσθαι μείζους· τὸν δὲ ζέφυρον μέσην τινὰ ἔχειν τάξιν· τοὺς δ' ἄλλους κρατῆρας ὁμοειδεῖς μὲν εἶναι, τῇ δὲ βίᾳ λείπεσθαι τῶν ἀναφυσημάτων. Ἐκ τε δὴ (καὶ)

τῆς διαφορᾶς τῶν βρόμων καὶ ἐκ τοῦ πόθεν ἄρχεται τὰ ἀναφυσήματα καὶ αἱ φλόγες καὶ αἱ λιγνύες, προσημαίνεσθαι καὶ τὸν εἰς ἡμέραν τρίτην πάλιν μέλλοντα ἄνεμον πνεῖν. Τῶν γοῦν ἐν Λιπάρα, γενομένης ἀπλοίας, προειπεῖν τινὰς φασὶ τὸν ἐσόμενον ἄνεμον καὶ μὴ διαψεύσασθαι. Ἄφ' οὗ καὶ τὸ μυθωδέστατον δοκοῦν εἰρησθαι τῷ Ὀμήρῳ, οὐ μάτην εἴφηται· ἀλλ' αἰνιγμα τῆς ἀληθείας ἦν, ὅτε ἔλεγε, ταμίαν τῶν ἀνέμων εἶναι τὸν Αἴολον.

6.33 Ὅτι αἱ τοῦ Αἰόλου νῆσοι ζ' εἰσι, Λιπάρα, Θέρμεσσα, Στρογγύλη, Διδύμη, Ἐρικοῦσσα, Φοινικοῦσσα, Εὐώνυμος. Ὡν ἡ Στρογγύλη ἀπὸ τοῦ σχήματος καλεῖται· βίᾳ μὲν φλογὸς λειπομένη, τῷ δὲ φέγγει πλεονεκτοῦσα. Ἐνταῦθα δὲ τὸν Αἴολον οἰκῆσαί φασιν. Ἐρικοῦσσα δὲ καὶ Φοινικοῦσσα ἀπὸ τῶν φυτῶν κέκληνται· ἀνεῖνται δ' εἰς νομάς. Ἡ δὲ Εὐώνυμος πελαγία ἐστὶ καὶ ἔρημος. Πολλάκις δὲ καὶ φλόγες εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ πελάγους τοῦ περὶ τὰς νήσους ὥφθησαν ἐπιδραμοῦσαι, τῶν κατὰ βάθους κοιλιῶν ἀναστομωθέντος πόρου τινὸς καὶ τοῦ πυρὸς βιασαμένου πρὸς τὸ ἐκτός. Φησὶ δὲ Ποσειδώνιος, ὅτι περὶ τροπὰς θερινὰς ἅμα τῇ ἔω, μεταξὺ τῆς Ἰεράς καὶ τῆς Εὐωνύμου, πρὸς ὕψος ἀρθεῖσαν ἐξάισιον τὴν θάλατταν ὀραθῆναι καὶ συμμεῖναι τινα χρόνον ἀναφυσωμένην συνεχῶς, εἴτα παύσασθαι. Τοὺς δὲ τολμήσαντας προσπλεῖν, ἰδόντας νεκροὺς ἰχθύας ἐλαυνομένους ὑπὸ τοῦ ῥοῦ (τοὺς δὲ) καὶ θερμῇ καὶ δυσωδίᾳ πληγέντας φυγεῖν· πολλάκις δ' ἡμέραις ὕστερον ὀρᾶσθαι πηλὸν ἐπανθοῦντα τῇ θαλάττῃ, πολλαχοῦ δὲ καὶ φλόγας ἐκπιπτούσας καὶ καπνοὺς καὶ λιγνύας, ἔσπερον δὲ παγῆναι καὶ γενέσθαι τοῖς μυλίσαις λίθοις ἐοικότα τὸν πάγον.

6.34 Ὅτι τὴν Ἰαπυγίαν οἱ Ἕλληνες Μεσσαπίαν καλοῦσι, χερρόνησον οὖσαν εἰς δύο μοῖρας διαιρουμένην· τὸ μὲν τι γὰρ αὐτῆς Σαλεντῖνοι οἰκοῦσι, τὸ δὲ Καλαβροί. Ὑπὲρ τούτους πρόσβοροι Πευκέτιοι εἰσι καὶ Ἄπουλοι. Ἡ δὲ Μεσσαπία, χερρόνησος οὖσα, ἀπὸ Βρεντεσίου πόλεως πρὸς ἀνατολὰς μέχρι Τάραντος πρὸς δυσμὰς πόλεως ἰσθμὸν ἔχει σταδίων τί.

6.35 Ὅτι τοῦ Μεσσηνιακοῦ πολέμου γενομένου, οἱ μὴ μετασχόντες Λακεδαιμονίων τῆς στρατείας ἐκρίθησαν δοῦλοι καὶ ὠνομάσθησαν Εἰλωτες· ὅσοι δὲ κατὰ τὴν στρατείαν παῖδες ἐγένοντο, Παρθενίας ἐκάλουν διὰ τὸ πολυχρονίου τοῦ πολέμου συμβάντος ἐκ τῶν οἴκοι παρθένων οὐσῶν γυναικῶν γενέσθαι. Διὰ γὰρ τὸ πολὺν χρόνον παραταθῆναι τοῖς Λακεδαιμονίοις, Μεσσήνην πολιορκοῦσι, καὶ ἀποσταλῆναι τοὺς νεωτάτους· ἐκ τοῦ κοινοῦ πρὸς τὸ μιχθῆναι πάντα πάσῃ καὶ τεκνοποιήσασθαι, διὰ τοῦτο Παρθενία ἐκλήθησαν καὶ ἄτιμοι ἦσαν. Οἱ δὲ, οὐκ ἀνασχόμενοι (πολλοὶ δ' ἦσαν), ἐπεβούλευσαν τῷ κοινῷ, ἔχοντες Φάλανθον ἡγεμόνα, ἕνα αὐτῶν· ἔδει οὖν ἐν τῷ ἀγῶνι, τῶν Ὑακινθίων συντελουμένων, ἡνίκα τὴν κυνῆν περίηται Φάλανθος, ποιεῖσθαι τὴν ἐπίθεσιν. Ἐξαγγελθείσης δὲ τῆς πράξεως ἐν τῷ ἀγῶνι, προελθὼν ὁ κήρυξ εἶπε, μὴ περιθέσθαι κυνῆν Φάλανθον. Οἱ δὲ στρατιῶται, αἰσθόμενοι φωραθέντες, οἱ μὲν διεδίδρασκον, οἱ δὲ ἰκέτευον· κελύσαντες δ' αὐτοὺς θαρρεῖν φυλακῇ παρέδοσαν, τὸν δὲ Φάλανθον ἔπεμψαν εἰς θεοῦ περὶ ἀποικίας· ὁ δὲ ἔχρησε· Σατύρεόν τοι ἔδωκα Τάραντά τε πίονα δῆμον οἰκῆσαι καὶ πῆμα Ἰαπύγεσσι γενέσθαι. Ἦκον οὖν σὺν Φαλάνθῳ οἱ Παρθενία καὶ ἔκτισαν Τάραντα καὶ ὠνόμασαν οὕτως ἀπὸ τινος ἥρωος.

6.36 Ὅτι Ταραντῖνοι, ἀριστοκρατηθέντες ἐν δημοπρατίᾳ, μεγάλως ἴσχυσαν· καὶ τὴν Πυθαγόρειον ἀσπασάμενοι γνησίως φιλοσοφίαν Ἀρχύταν τὸν φιλόσοφον ἄρχοντα προὔβαλοντο, ὃς καὶ πολὺν χρόνον ἥρξεν. Ὑστερον δὲ τοσοῦτον εἰς τὴν τρυφὴν καὶ κακοπολιτείαν ἐτράποντο, ὥστε καὶ τὰς δημοτελεῖς ἑορτὰς πλείους τῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡμερῶν ἄγειν, καὶ ξένους καὶ ἄλλοφύλους ἄρχοντας ἐπικαλεῖσθαι, (καὶ) οὐδὲ τούτοις εὐπειθεῖς γινόμενοι· οἷον Ἀλέξανδρον τὸν Ἡπειρώτην κατὰ Μεσσαπίων καὶ Πύρρον καὶ τινὰς Λακεδαιμονίους· καὶ ἐπὶ Ἀννίβα συνεμάχουν Καρχη δονίοις, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ Ῥωμαίων ὕστερον καταπολεμηθέντες ἐταπεινώθησαν.

6.37

Ὅτι ἡ τῶν Ἰαπύγων χώρα παραδόξως ἐστὶν ἀστεία· ἐπιπολῆς γὰρ φαινομένη τραχεῖα εὐρίσκεται βαθύγειος σχιζομένη· ἀνυδροτέρα δὲ οὔσα εὐβοτος καὶ εὐδενδρὸς ἐστίν. Εὐάνδρησε δέ ποτε καὶ τοῦτο σφόδρα τὸ χωρίον σύμπαν καὶ ἔσχε πόλεις ἰγ' ἀλλὰ νῦν, πλην Τάραντος καὶ Βρεντεσίου, τὰ ἄλλα πολίσματά εἰσιν· οὕτως ἐκπεπώνηται καὶ τεταπεινώνεται. Ἐνταῦθα καὶ ὁ σκόπελος, ὃν καλοῦσιν ἄκραν Ἰαπυγίαν, πολὺς ἐκκείμενος εἰς τὸ πέλαγος κατὰ τὰς χειμερινὰς ἀνατολὰς, ἐπιστρέφων δέ πως ἐπὶ τὸ Λακίνιον, ἄκρον τῆς Βρεττίας (ἦν Ἑλλάδα μεγάλην ἀπὸ τῆς τοῦ Πυθαγόρου ἐνταῦθα διατριβῆς ἐκάλεσαν) ἀνταῖρον ἀπὸ τῆς ἐσπέρας αὐτῷ καὶ κλείον τὸ στόμα τοῦ Ταραντίνου κόλπου πρὸς αὐτόν· καὶ τὰ Κεραύνια δ' ὁμοίως ὅρη κλείει πρὸς αὐτὸν τὸ στόμα τοῦ Ἰονίου κόλπου. Καὶ ἔστι τὸ διάρμα ὅσον ψ' σταδίων ἀπ' αὐτοῦ πρὸς τε τὰ Κεραύνια καὶ πρὸς τὸ Λακίνιον. Περίπλους δ' ἐκ Τάραντός ἐστιν ἐς Βρεντέσιον μέχρι μὲν Βάριδος πολίχνης χ' στάδιοι. Καλοῦσι δὲ Βάριν οἱ νῦν Οὐερητόν. Ἐνθεν εἰς τὰ Λευκὰ στάδια π, πολίχνην καὶ τοῦτο, ἐν ᾧ δέικνυται πηγὴ δυσώδους ὕδατος. Ἐκ δὲ τῶν Λευκῶν εἰς Ὑδροῦντα πολίχνην στάδια ρν'. Ἐντεῦθεν δ' εἰς Βρεντέσιον ὅ· οἱ δὲ ἴσοι καὶ εἰς Σάσωνα τὴν νῆσον, ἥτις μέση πως ἴδρυται τῆς τε Ἰαπυγίας καὶ τῶν Κεραυνίων τῆς Ἠπειρου.

- 6.38 Ὅτι ἡ ἀπὸ Βρεντεσίου ὁδὸς εἰς Τάραντα, τοῦτ' ἐστὶν ὁ ἰσθμὸς, στάδια σ', ἀφορίζων γῆν, ἣν Μεσσαπίαν πῖαν τε καὶ Ἰαπυγίαν καὶ Καλαβρίαν καὶ Σαλεντίνην κοινῶς οἱ πολλοὶ καλοῦσι, χερρόνησον οὔσαν.
- 6.39 Ὅτι εὐλίμενός ἐστιν ἡ πόλις τὸ Βρεντέσιον· ἐνὶ γὰρ στόματι πολλοὶ κλείονται λιμένες ἄκλυστοι, κόλπων ἀπολαμβανομένων ἐντὸς, ὥστ' εἰκέναι κέρασιν ἐλάφου τὸ σχῆμα, ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα· σὺν γὰρ τῇ πόλει κεφαλῇ μάλιστα ἐλάφου προσέοικεν ὁ τόπος· τῇ δὲ Μεσσαπία γλώττῃ Βρεντέσιον ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐλάφου καλεῖται. Καὶ εἰσιν ἀπὸ Ῥώμης εἰς Βρεντέσιον μίλια τξ'.
- 6.40 Ὅτι ἀπὸ Βρεντεσίου πλοῦς ἐστὶν εἰς τὴν περαιάν διπλοῦς· ὁ μὲν ἐπὶ τὰ Κεραύνια καὶ τὴν Ἠπειρον, ὁ δὲ εἰς Δυρράχιον μείζων τοῦ προτέρου· ἔστι γὰρ αὐὰ σταδίων. Τέτριπται δ' ἑκάτερος τούτων, διὰ τὸ τὴν πόλιν εὐφυῶς κεῖσθαι πρὸς τε τὰ τῶν Ἰλλυριῶν ἔθνη καὶ τὰ τῶν Μακεδόνων.
- 6.41 Ὅτι τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο (τὸ) Ἀργυροῖππειον ἡ πόλις, ὕστερον Ἀργυρίππα, εἵτα ὕστερον ἐκλήθη Ἄρποι, κτίσμα Διομήδους.
- 6.42 Ὅτι τῆς Δαυνίας περὶ λόφον τινὰ δέικνυται ἡρώα, τὸ μὲν Κάλχαντος ἐπ' ἄκρα τῇ κορυφῇ (ἐναγίζουσι δ' αὐτῷ μέλανα κριὸν οἱ μαντευόμενοι, ἐγκοιμώμενοι ἐν τῷ δέρματι), τὸ δὲ Ποδαλειρίου κάτω πρὸς τῇ ρίζῃ, διέχον τῆς θαλάττης στάδια ρ'· ὁ δὲ τόπος καλεῖται Δρίον. Πρόκειται δὲ τοῦ κόλπου τούτου πελάγιον ἄκρωτήριον, πρὸς ἀνατολὰς ἐπὶ τ' ἀνατεῖνον σταδίους, τὸ Γάργανον· οὗ πλησίον αἱ Διομήδεια νῆσοι. Περὶ δὲ τοῦ Διομήδους διαφόρως ἱστορεῖται· οἱ μὲν φασιν, ὅτι μετάπεμπος γενόμενος ἐν Ἀργεὶ ἐτελεύτησεν, οἱ δὲ αὐτοῦ ἐν Ἄρποις τῆς Δαυνίας, οἱ δὲ ἐν μαῶ τῶν νήσων αὐτοῦ ἀφανισθῆναι, οἱ δὲ, ὅτι ἐν Ἐνετοῖς ἀπεθεώθη.
- 6.43 Ὅτι ἡ Ἰταλία ἀσφαλῶς ᾤκηται, νήσου δίκην περίκλυτος οὔσα· καὶ πάλιν αἱ Ἄλπεις κρημνώδεις εἰσὶ καὶ τείχεσι πεφραγμέναι.
- 6.44 Ὅτι Στράβων ὁ γεωγράφος ἠκμαζεν ἐπὶ τῶν χρόνων Τιβερίου Καίσαρος καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ, Δρούσου καὶ Γερμανικοῦ.
- 7.1 Ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ ἕως τοῦ Ἰστρου τῶν ὄχθων στάδιοι εἰσι α'.
- 7.2 Ὅτι Γερμανοὶ μικρὸν ἐξαλλάττουσι τοῦ Κελτικοῦ φύλου τῷ τε πλεονασμῷ τῆς ἀγριότητος καὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ξανθότητος, τᾶλλα δὲ παραπλήσιοι καὶ μορφαῖς καὶ ἥθεσι καὶ νόμοις· ὅθεν καὶ Γερμανοὶ ὑπὸ Ῥωμαίων καλοῦνται· δύναται δὲ τὸ ὄνομα Γνήσιοι.

- 7.3 Ὅτι, Μάρσοι καὶ Σούγαμβροι ἔδνη εἰσὶ Γερμανικὰ δυσμικά.
- 7.4 Ὅτι ὁ Ἑρκύνιος δρυμὸς τῆς Γερμανίας ἐστὶ περὶ Σουήβους, ἔθνος μέγα.
- 7.5 Ὅτι τὰ βορειότερα ἔθνη τῶν Γερμανῶν ἀμαξόβιά ἐστὶ καὶ νομαδικὰ καὶ ῥαδίως μεταναστεύειν ἔτοιμα διὰ τὸ μὴ θησαυρίζειν.
- 7.6 Ὅτι Δροῦσος ὁ Τιβερίου παῖς πολεμῶν καὶ κατορθῶν περὶ τὸν Ῥήνον ἐτελεύτα.
- 7.7 Ὅτι διέχει ὁ Ῥήνος ἀπὸ τοῦ Ἄλβιδος ποταμοῦ στάδια γ εὐθυποροῦντι.
- 7.8 Ὅτι ὁ Ἑρκύνιος δρυμὸς πυκνότερός τέ ἐστὶ καὶ μεγαλόδενδρος ἐν χωρίοις ἐρυμνοῖς κύκλον περιλαμβάνων μέγαν. Ἐν μέσῳ δέ ἴδρυται χώρα καλῶς οἰκεῖσθαι δυναμένη. Ἔστι δὲ πλησίον αὐτῆς ἢ τε τοῦ Ἰστρου πηγὴ καὶ ἢ τοῦ Ῥήνου καὶ ἢ μεταξὺ ἀμφοῖν λίμνη καὶ τὰ ἔλλαττα ἐκ τοῦ Ῥήνου διαχεόμενα. Ἔχει δ' ἢ λίμνη τὴν περίμετρον στάδια γ. Νοτιωτέρα δ' ἐστὶ τῶν τοῦ Ἰστρου πηγῶν καὶ αὕτη καὶ ὁ Ἑρκύνιος δρυμὸς, ὥστε ἀνάγκη τὸν ἀπὸ τῆς Κελτικῆς ἐπὶ τὸν Ἑρκύνιον δρυμὸν ἰόντα πρῶτον μὲν διαπεράσαι τὴν λίμνην, ἔπειτα τὸν Ἰστρον, εἴτ' ἤδη δι' εὐπετεστέρων χωρίων ἐπὶ τὸν δρυμὸν ἐλθεῖν δι' ὁροπεδίων.
- 7.9 Ὅτι ἐστὶ καὶ ἑτέρα ὕλη μεγάλη ἐν Γερμανίᾳ, Γαβρήτα, ἐπίταδε τῶν Σουήβων, ἐπέκεινα δ' ὁ Ἑρκύνιος δρυμὸς ἔχεται δὲ κάκεϊνος ὑπ' αὐτῶν.
- 7.10 Ὅτι Κίμβροι καλοῦνται οἱ παρωκεανῖται Γερμανοὶ, μανοὶ, οἵτινες ἐστράτευσάν ποτε εἰς τὴν Μαιῶν καὶ ἀπ' αὐτῶν, ὡς ἔοικε, καὶ οἱ τὸν Βόσπορον οἰκοῦντες Κιμμέριοι ἐκλήθησαν, ὧν καὶ Ὀμηρος μέμνηται. Οἱ δὲ Ἕλληνες τὸ ὄνομα σολοικίζοντες λέγουσιν.
- 7.11 Ὅτι ταῖς τῶν Κίμβρων γυναιξί, συστρατευούσαις τοῖς ἀνδράσι, παρηκολούθουν γυναῖκες προμάντιες ἰέρειαι, πολιότριχες, λευχεῖμονες, καρπασίνας ἐφαπτρίδας ἐπιπεπορημέναι, ζῶσμα χαλκοῦν ἔχουσαι, γυμνόποδες τοῖς οὖν αἰχμαλώτοις διὰ τοῦ στρατοπέδου συνήντων ξιφῆρεις καταστέψασαι δ' αὐτοὺς, ἦγον ἐπὶ κρατῆρα χαλκοῦν ὅσον ἀμφορέων εἴκοσιν· εἶχον δ' ἀναβάθραν, ἣν ἀναβάσα ὑπερπετῆς τοῦ λέβητος ἐλαιοτόμει ἕκαστον μετεωρισθέντα· ἐκ δὲ τοῦ προχομένου αἵματος εἰς τὸν κρατῆρα μαντείαν τινὰ ἐποιοῦντο· ἄλλαι δὲ διασχίσασαι ἐσπλάγχνωον, ἀναφθεγγόμεναι νίκην τοῖς οἰκείοις. Ἐν δὲ τῇ ἀγῶσιν ἔτυπτον τὰς βύρσας τὰς περιτεταμένας τοῖς γέροισι τῶν ἄρμαμα ζῶν, ὥστε ἀποτελεῖσθαι ψόφον ἐξαίσιον.
- 7.12 Ὅτι οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες τοὺς Γέτας καὶ τοὺς Μυσοὺς, οἰκοῦντας περὶ τὸν Ἰστρον, Θράκας ὑπελάμβανον, καὶ ἀποίκους τῶν ἐκ Θράκης Μυσῶν τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ οἰκοῦντας μεταξὺ Φρυγῶν καὶ Λυδῶν καὶ Τρώων· καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Φρύγες Βρίγες εἰσὶ, Θράκιόν τι ἔθνος καθάπερ καὶ Μυγδόνες καὶ Βέβρυκες καὶ Μαιδοβιθυνοὶ καὶ Βιθυνοὶ καὶ Θῦναι καὶ Μαριανδυνοὶ· ἀλλ' οὗτοι μὲν τελέως τὴν Εὐρώπην ἐξέλιπον πλὴν Μυσῶν, ἃν καὶ Ὀμηρος ἐμνήσθη. Καὶ γὰρ εἰσὶ τινες τῶν ταύτῃ Θρακῶν καὶ Μυσῶν ἀπεχόμενοι κρεοφαγίας καὶ γάμου διὰ ὁσιότητα· οὓς λέγει ἀγαυοὺς Ἰππημολγοὺς, Γαλακτοφάγους Ἀβίους τε, τοῦτ' ἔστιν ἀγάμους, ἄνευ συμβιώσεως γυναικῶν· καὶ συμβαίνει αὐτοῖς δικαιοπραγεῖν διὰ τὸ πένητας εἶναι. Εἰκὸς δὲ καὶ τὸν Ζάμολξιν ὕστερον τοὺς Γέτας ἀναπεῖσαι πυθαγορίζειν, εὐρόντα ἐτοίμους πρὸς φιλοσοφίαν.
- 7.13 Ὅτι ὁ Εὐξείνιος νῦν πόντος Ἀξείνιος τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο διὰ τὸ τὰ ἐνοικοῦντα ἔθνη ἄγρια εἶναι καὶ ξενοκτονεῖν τοὺς περὶ τὴν Ταυρικὴν.
- 7.14 Ὅτι οἱ Σκύθαι πάντα κοινὰ εἶχον, καὶ αὐτὰς τὰς γυναῖκας, πλὴν ξίφους καὶ ποτηρίου. Διὰ δὲ τὸ εἶναι ἄβιοι δικαιοτάτοί εἰσιν· ἢ γὰρ ἀδικία διὰ τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν καὶ διὰ τὰ συμβόλαια. Οἱ γὰρ παλαιοὶ Σκύθαι πένητες ἦσαν· ὃ καὶ Ὀμηρος μαρτυρεῖ καὶ Ἡρόδοτος, περὶ τῶν ἐπιστρατευσάντων τῷ Δαρείῳ βασιλεῖ τῶν Περσῶν Σκυθῶν γράφων, τῆς τε αὐταρκειᾶς καὶ λιτότητος αὐτῶν. Καὶ Δρομιχαίτης ὁ Γετῶν βασιλεὺς, ζωγρήσας Λυσίμαχον, τὸν στρατηγὸν τῶν Μακεδόνων, συστρατεύσαντά ποτε Ἀλεξάνδρῳ, ἀπέλυσε, δείξας αὐτῷ πρότερον τὴν τῶν Γετῶν

πενίαν καὶ εἰπὼν, ὅτι οὐ δεῖ τοῖς τὴν τοιαύτην πενίαν ἀσκοῦσι Γέταις πολεμεῖν, ἀλλὰ φίλοις κεχρησθαι.

- 7.15 Ὅτι τῆς μεταξὺ Εὐξείνου πόντου καὶ Γερμανῶν γῆς, διχῇ διαιρουμένης, τὸ μὲν πρὸς ἀνατολάς τε καὶ τὸν Εὐξείνιον Γέται νέμονται, τὸ δὲ πρὸς δυσμικὴν Δακοὶ οἱ καὶ Δᾶοι ἀφ' οὗ καὶ ἐπιπολάζει ἐν Ἀθηναίοις τὸ τῶν δούλων ὄνομα.
- 7.16 Ὅτι τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ τὰ μὲν ἄνω καὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς μέρη μέχρι τῶν καταρακτῶν Λανούιον προσηγόρευον οἱ παλαιοί, ἀ μάλιστα διὰ τῶν Λακῶν φέρεται. Τὰ δὲ κάτω μέχρι τοῦ Πόντου, τὰ παρὰ τοὺς Γέτας, ἐκάλουν Ἰστρον. Ὁμόγλωττοι δ' εἶδιν οἱ Δακοὶ τοῖς Γέταις.
- 7.17 Ὅτι μεταξὺ τῆς Ποντικῆς θαλάττης τῆς ἀπὸ Ἰστρου ἐπὶ Τύραν καὶ ἡ τῶν Γετῶν ἐρημία πρόκειται, πεδιάς πᾶσα καὶ ἄνυδρος· ἐν ἡ Δαρείος ἀποληφθεὶς ὁ Ὑστέσπεω, καθ' ὃν καιρὸν διέβη τὸν Ἰστρον ἐπὶ τοὺς Σκύθας, ἐκινδύνευσεν πανστρατιᾷ δίψῃ φθαρῆναι.
- 7.18 Ὅτι μεταξὺ τῆς Πεύκης, ἥ ἐστι νῆσος ὑπὸ τῶν τοῦ Ἰστρου στομάτων ἀπολαμβανομένη, ἕως τῶν τοῦ Τύρα ἐκβολῶν, στάδιοί εἰσιν ἧ τὸ δὲ ἀπὸ Ἱεροῦ στόματος τοῦ Ἰστρου, ὃ ἐστι νοτιώτατον, ἕως τοῦ βορειοτάτου, τοῦτ' ἔστιν ἡ τῆς Πεύκης βάσις τριγώνου οὔσης, στάδιοί εἰσι τ'.
- 7.19 Ὅτι ἡ Λευκὴ νῆσος ἀπὸ τῆς Πεύκης ἀπέχει πρὸς ἀνατολάς στάδια πεντακόσια εἰς τὸ πέλαγος, ἱερὰ Ἀχιλλέως.
- 7.20 Ὅτι ὁ Βορυσθένης ποταμὸς, εἴτα πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολάς ὁ Ὑπανις ποταμὸς, ἀπὸ τοῦ Τύρα ποταμοῦ· καὶ πρὸ αὐτῶν νῆσος Βορυσθένης. Ἀναπλεύσαντι δὲ τὸν Βορυσθένη στάδια ὁ πόλις ἐστὶν ὁμώνυμος τῷ ποταμῷ· ἡ δ' αὕτη καὶ Ὀλβία καλεῖται, κτίσμα Μιλησίων, ἐμπορεῖον μέγα. Μεταξὺ δὲ τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ καὶ τοῦ Βορυσθένου πρώτη ἐστὶν ἡ τῶν Σκυθῶν ἐρημία· εἴτα Τυραγέται· εἴτα Ἰάζυγες Σαρμάται καὶ οἱ Βασιλήιοι λεγόμενοι Σκύθαι.
- 7.21 Ὅτι ἡ προσάρκτιος πᾶσα ἀπὸ Γερμανίας μέχρι τῆς Κασπίας θαλάσσης πεδιάς ἐστὶν, ἣν ἴσμεν.
- 7.22 Ὅτι Ῥωξολανοὶ, περὶ τὴν Μαιώτιν οἰκοῦντες, ἐπολέμουν πρὸς τοὺς τοῦ Εὐπάτορος Μιθριδάτου στρατηγούς, ἔχοντες ἡγεμόνα Τάσιον.
- 7.23 Ὅτι αἱ τοῦ Βορυσθένου ποταμοῦ ἐκβολαὶ ἐν τῷ μυχῷ κεῖνται τοῦ Ταμυράκου κόλπου καὶ ἡ Βορυσθένης νῆσος· ὁ δὲ Καρκινίτης ποταμὸς ἐν τῷ μυχῷ ἐκδίδωσι τοῦ ὁμωνύμου κόλπου· καὶ περιέχεται μεταξὺ τῶν δύο κόλπων τούτων ἡ Ταυροσκυθία χερρνησίζουσα, ἥς τὰ νότια μέρη εὐθεῖά ἐστιν αἰγικλὸς, ὁ Ἀχίλλειος δρόμος.
- 7.24 Ὅτι τὰ περὶ Μαιώτιν χωρία διὰ τὴν ψῦξιν ὄνους οὐ τρέφει· δύσριγον γὰρ τὸ ζῶον. Οἷ τε βόες, οἱ μὲν ἄκεροι γίνονται, τῶν δὲ ἀπορρινῶσι τὰ κέρατα· καὶ γὰρ τοῦτο δύσριγον τὸ μέρος. Οἷ τε ἵπποι μικροὶ γίνονται, τὰ δὲ πρόβατα μεγάλα. Ὁ δὲ διάπλους τοῦ Βοσπόρου ἀμαξεύεται ἐκ τοῦ Παντικαπαίου εἰς Φαναγορίαν, ὥστε καὶ πηλὸν εἶναι καὶ ὁδόν· ὀρυκτοὶ τέ εἰσιν ἰχθύες, οἱ ἀποληφθέντες ἐν τῷ κρυστάλλῳ, θηρευτοὶ γαγγάμῃ τῷ ἐργαλείῳ, καὶ μάλιστα οἱ ἀντακαῖοι, δελφῖσι πάρισοι τὸ μέγεθος. Ἡ δὲ ἄμπελος χειμῶνος κατορύττεται. Τὰ δὲ καύματα τοῦ θέρους σφοδρὰ γίνονται, τάχα μὲν τῶν σωμάτων ἀθιζομένων, τάχα δὲ τῶν πεδίων νηνεμούντων, ἡ καὶ τοῦ πάχους τοῦ ἀέρος ἐκθερμαινομένου πλέον, καθάπερ ἐν τοῖς νέφεσιν οἱ παρήλιοι ποιοῦσιν.
- 7.25 Ὅτι μετὰ τὴν νῆσον τὸν Βορυσθένη ἐξῆς πρὸς ἀνατολάς ἐν τῇ ἡπεύρῳ ψιλὸν χωρίον, καλούμενον ἄλνης ἱερὸν Ἀχιλλέως· εἴτα ὁ Ἀχίλλειος δρόμος, ἀλιτενῆς χερσονήσος· ἔστι γὰρ ταινία τις ὅσον α σταδίων μῆκος ἐπὶ τὴν ἕω, πλάτος δὲ τὸ μέγιστον δυεῖν σταδίων, τὸ δὲ ἐλάχιστον πλέθρων δ', διέχουσα τῆς ἐκατέρωθεν τοῦ αὐχένος ἡπεύρου τῇ θαλάσσει σταδίους ξ', ἀμμώδης, ὕδωρ ἔχουσα ὀρυκτόν· κατὰ μέσην δὲ ὁ роῦ ἰσθμοῦ αὐχὴν ὅσον μ' σταδίων. Τελευτᾷ

δὲ πρὸς ἄκραν, ἦν Ταμυράκην καλοῦσιν, ἔχουσιν ὕφορμον· μεθ' ἣν ὁ Καρκινίτης κόλπος, εὐμεγέθης, ἀνέχων πρὸς τὰς ἄρκτους ὅσον ἐπὶ σταδίοις β' μέχρι τοῦ μυχοῦ. Τὸν δὲ κόλπον καὶ Ταμυράκην καλοῦσιν ὁμωνύμως τῇ ἄκρᾳ/ Ἐνταῦθα δ' ἐστὶν ὁ ἰσθμὸς ὁ διείργων τὴν Σαπρὰν λεγομένην λίμνην ἀπὸ θαλάττης, σταδίων μ', καὶ ποιῶν τὴν Ταυρικὴν καὶ Σκυθικὴν λεγομένην χερρόνησον. Οἱ δὲ τξ' τὸ πλάτος τοῦ ἰσθμοῦ φασίν. Ἡ δὲ Σαπρὰ λίμνη σταδίων μὲν εἶναι δ' λέγεται, μέρος δ' ἐστὶ τῆς Μαιώτιδος τὸ πρὸς δύσιν· συνεστόμωται γὰρ αὐτῇ στόματι μεγάλῳ καὶ ἐστὶν ἐλώδης σφόδρα καὶ ῥαπτοῖς πλοίοις μόγις πλοίμος· οἱ γὰρ ἄνεμοι τὰ τενάγῃ ῥαδίως ἀνακαλύπτουσι, εἴτα πάλιν πληροῦσιν, ὥστε τὰ ἔλη τοῖς μείζοσι σκάφεσιν οὐ περάσιμά ἐστιν, ἀλλ' ἐνίσχεται αὐτόθι.

- 7.26 Ὅτι Χερρόνησος πόλις ἐν τῇ Ταυρικῇ πρότερον αὐτόνομος ἦν. Κατατρεχομένη δ' ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἠναγκάσθη προστάτην ἐλέσθαι Μιθριδάτην τὸν Εὐπάτορα (καὶ) στρατηγιῶντα ἐπὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ ἰσθμοῦ μέχρι Βορυσθένους ποταμοῦ βαρβάρους καὶ τοῦ Ἀδρίου. Ταῦτα δ' ἦν ἐκὶ Ῥωμαίους παρασκευή. Ἐκεῖνος μὲν οὖν κατὰ ταύτας τὰς ἐλπίδας ἄσμενος πέμψας εἰς τὴν Χερρόνησον στρατείαν, ἐπολέμει πρὸς τοὺς Σκύθας καὶ τούτους ἐχειρώσατο καὶ Βοσπόρου κατέστη κύριος, παρ' ἐκόντος λαβῶν Παρισάδου, τοῦ κατέχοντος τότε. Ἐξ ἐκείνου δὴ τοῦ χρόνου τοῖς τοῦ Βοσπόρου δυνάσταις ἢ τῶν Χερρονησιτῶν πόλις ὑπήκοος μέχρι νῦν ἐστίν.
- 7.27 Ὅτι μετὰ τὸν Συμβόλων λιμένα ἐν τῇ Ταυρικῇ, ὅς ἐστι δυσμικὸς καὶ βόρειος, ἡ Ταυρικὴ πρὸς νότον τοῦ Εὐξείνου παραλία, α' οὔσα σταδίων τὸ μῆκος, τραχεῖα καὶ ὀρεινὴ καὶ καταγιγίζουσα τοῖς βορείαις ἴδρυται· εἴτα ἡ Θεοδοσία πόλις ἐν τῷ Βοσπόρῳ. Ἐν δὲ τῷ μέσῳ τῆς παραλίας ταύτης ἀκρωτήριόν ἐστι, τὸ καλούμενον Κριοῦ μέτωπον, ἀντικρὺ Παφλαγονίας καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου αὐτῆς Καράμβιδος. Τὸ δὲ διάστημα τὸ μεταξὺ Καράμβιδος καὶ Κριοῦ μετώπου στάδιοι β'. Ἀπὸ δὲ Θεοδοσίας εἰς Παντικάπην, μητρόπολιν τῶν Βοσποριανῶν, πᾶσα ἡ χώρα εὐγείας καὶ εὐφορος σίτου, στάδια φλ'. Ἡ δὲ Παντικάπαια πόλις ἴδρυται ἐπὶ τῷ στόματι τῆς Μαιώτιδος λίμνης. Τὸ δὲ Παντικάπαιον λόφος ἐστὶ πάντῃ περιεικόμενος ἐν κύκλῳ σταδίων κ', κτίσμα Μιλησίων.
- 7.28 Ὅτι τὰ τοῦ Τανάιδος δύο στόματα διέχει ἀλλήλων ὥς στάδια ξ'. Ἐνθα καὶ πόλις ὁμώνυμος τῷ ποταμῷ, μέγιστον ἐμπορεῖον τῶν βαρβάρων μετὰ τὸ Παντικάπαιον. Ἀπὸ δὲ τοῦ Παντικάπαιου πρὸς βορρᾶν στάδια κ' ἐνιόντι Μυρμηκίον ἐστὶ πολίχinion· εἴτα κώμη Παρθένιον, ἀπὸ σταδίων μ' τοῦ Μυρμηκίου, ἀπὸ δὲ Παντικάπαιου ξ'. Ἔστι δὲ κατὰ μὲν τὸ Παντικάπαιον ὁ πορθμὸς, τοῦτ' ἐστὶ τὸ πλάτος τοῦ Βοσπόρου, σταδίων ὁ· ἀπὸ δὲ τοῦ Παρθενίου, ὅπου καὶ τὸ στενότατόν ἐστι τοῦ πορθμοῦ, στάδια κ'. Ἐχει δ' ἐνταῦθα ἀντικειμένην ἐν τῇ Ἀσίᾳ κώμην, Ἀχίλλειον καλουμένην. Ἐντεῦθεν δὲ τὸ μῆκος τῆς λίμνης ἐπὶ τὸν Τάναϊν τὴν πόλιν καὶ τὴν νῆσον στάδια β'. Ὁ δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν παράπλους κατὰ τὰ δεξιὰ μέρη ὀλίγῳ τι ὑπερβάλλει τῶν βσ' εταδίων, ὁ δὲ ἀριστερὸς καὶ ἐπὶ Εὐρώπην (ὑπὲρ τοὺς) ζ' ἔγγιστα, ὥς εἶναι τὴν τῆς συμπάσης λίμνης περίμετρον θ' ἔγγιστα σταδίων· ἥς τὰ μὲν Εὐρωπαϊα μέρη ἔρημα, τὰ δ' ἀνατολικά οἰκεῖται· ἡ δὲ Ταυρικὴ Χερρόνησος ἔοικε καὶ κατὰ τὸ μέγεθος καὶ κατὰ τὸ σχῆμα τῇ Πελοποννήσῳ. Τὴν δὲ πλείστην μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Καρκινίτου Ταῦροι, Σκυθικὸν ἔθνος, ὥκουν καὶ ἐκαλεῖτο πάλαι ἡ χώρα αὕτη πᾶσα, σχεδὸν δέ τι καὶ ἡ ἔξω τοῦ ἰσθμοῦ μέχρι Βορυσθένους, μικρὰ Σκυθία. Τῆς δὲ Χερρονήσου τῆς Ταυρικῆς, πλην τῆς ὀρεινῆς τῆς παραλίου μέχρι Θεοδοσίας, ἡ ἄλλη πεδιάς καὶ εὐγείας ἐστὶ πᾶσα, σίτῳ δὲ καὶ σφόδρα εὐτυχῆς· τριακοντάχουν γὰρ ἀποδίδωσι διὰ τοῦ τυχόντος ὀρυκτοῦ σχιζομένη. Φόρον δ' ἔφερον Μιθριδάτῃ τῷ Εὐπάτορι. Ἐντεῦθεν φασὶ καὶ τὰ σιτοπομπεῖα τοῖς Ἑλλήσιν εἶναι· καὶ Λεύκωνά φασὶ πέμψαι ἐντεῦθεν Ἀθηναίοις σίτου μεδίμνους μυριάδας ιε'. Διὰ δὲ τὸ νομάδας εἶναι τοὺς βορειοτέρους Γεωργοὶ οὗτοι ἐκαλοῦντο ἰδίως.

7.29

Ὅτι ἰδίον ἐστὶ Σκυθῶν καὶ Σαρματῶν τὸ τοὺς ἵππους ἐκτέμνειν εὐπειθείας χάριν· μικροὶ μὲν γάρ εἰσιν, ὀξεῖς δὲ σφόδρα καὶ δυσπειθεῖς.

- 7.30 Ὅτι ἐν Σκυθίᾳ ἀετὸς οὐ γίνεται. Γίνεται δὲ ζῶν τι ἐνταῦθα, ὁ καλούμενος κόλος, μεταξὺ ἐλάφου τε καὶ κριοῦ τὸ μέγεθος, λευκός, ὀξύτερος τούτων τῷ δρόμῳ, πίνων τοῖς ῥώθωσιν εἰς τὴν κεφαλὴν, εἴτ' ἐντεῦθεν εἰς ἡμέρας ταμιεύων πλείους, ὥστ' ἐν τῇ ἀνύδρῳ νέμεσθαι ῥαδίως. Τοιαύτη μὲν ἡ μεταξὺ Ῥήνου καὶ Ταναΐδος ποταμῶν χώρα, ἡ ἐκτὸς τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ ὑπὸ τῆς Ποντικῆς θαλάσσης ἀφοριζομένη.
- 7.31 Ὅτι παράλληλὰ ἐστὶ τρόπον τινὰ τῷ Ἰστρῷ ποταμῷ τὰ τε Ἰλλυρικὰ καὶ τὰ Παιονικὰ καὶ τὰ Θράκια ὄρη, μίαν πως γραμμὴν ἀποτελοῦντα, διήκουσαν ἀπὸ τοῦ Ἀδρίου μέχρι πρὸς τὸν Πόντον· ἥσπερ προσάρκτια μὲν τὰ μεταξὺ Ἰστρου ποταμοῦ καὶ τῶν δρῶν, πρὸς νότον δὲ ἡ τε Ἑλλάς καὶ ἡ συνεχὴς βάρβαρος μέχρι τῆς ὀρεινῆς. Πρὸς μὲν οὖν τὸν Πόντον τὸ Αἰμόν ἐστιν ὄρος, μέγιστον τῶν ταύτη καὶ ὑψηλότατον, μέσην πως διαيروῦν τὴν Θράκην. Πρὸς δὲ τῷ Ἀδρίᾳ πᾶσα ἡ Ἀδρία σχεδόν τι μέση δ' ἡ Παιονία, καὶ αὕτη πᾶσα ὑψηλή. Ἐφ' ἐκάτερα δὲ αὐτῆς, ἐπὶ μὲν τὰ Θράκια ἡ Ῥοδόπη, ὁμορον ὑψηλὸν ὄρος μετὰ τὸν Αἶμον, ἐπὶ δὲ θάτερα πρὸς ἄρκτον τὰ Ἰλλυρικὰ ἡ τε τῶν Αὐταριατῶν χώρα καὶ ἡ Δαρδανική. Αἱ δ' Ἀλπεῖς διατείνουσι μέχρι τῶν Ἰαπόδων, Κελτικοῦ τε ἅμα καὶ Ἰλλυρικοῦ ἔθνους. Ἡ δὲ Ὀκρα ταπεινότα μέρος τῶν Ἀλπεῶν ἐστὶ, τῶν διατεινουσῶν ἀπὸ τῆς Ῥαιτικῆς μέχρι Ἰαπόδων· ἐντεῦθεν δ' ἐξάιρεται τὰ ὄρη πάλιν ἐν τοῖς Ἰάποσι καὶ καλεῖται Ἀλβια. Μεταξὺ δ' Ὀκρας καὶ Ἀλβίων ὀρέων ἐν τῇ Ἰστρίᾳ τὰ ὄρη τὰ Καρούαγκα ἐπ' εὐθείας. Τὰ δὲ Βέβια ἔτι ἀνατολικώτερα τῶν Ἀλβίων· ὥς εἶναι κατὰ τὸ ε' κλίμα σχεδὸν ἐπ' εὐθείας τὰ ὄρη ταῦτα, Ὀκραν, Καρσύαγκα, Ἀλβια, Βέβια εἴτα τὰ τῆς ἄνω Μυσίας ὄρη· εἴτα ὁ Αἶμος ὁ Θράκιος ἕως τοῦ Εὐξείνου πόντου. Αὕτη οὖν ἡ κατὰ τὰ προκείμενα ὄρη εὐθεῖα παράλληλός ἐστὶ τῷ Ἰστρῷ σχεδόν.
- 7.32 Ὅτι ἀρχὴ τῆς Ἰλλυρικῆς παραλίας ἐστὶν ἡ Ἰστρία, συνεχὴς οὖσα τοῖς τε Κάρνοις καὶ τῇ Ἰταλίᾳ. Καὶ εἰσιν ὡς στάδιοι ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου ἕως τῆς Πόλας τοσοῦτοι δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἕως Ἀγκῶνος, πόλεως Ἰταλικῆς. Ὁ δὲ πᾶς τῆς Ἰστρίας παράπλους ἕως τῶν Ἀλβίων ὁρῶν στάδιοι ,ατ'. Ἐξῆς δὲ ἐστὶν ὁ Ἰαποδικὸς παράπλους σταδίων ,α.
- 7.33 Ὅτι οἱ Ἰέποδες ἰδρυνταὶ ἐπὶ τῷ Ἀλβίῳ ὄρει, τελευταῖα ὄντι τῶν Ἀλπεων καὶ ὑψηλῷ σφόδρα, τῇ μὲν ἐπὶ τοὺς Παννονίους καὶ τὸν Ἰστρον καθήκοντες, τῇ δὲ ἐπὶ τὸν Ἀδρίαν. Κατάστικτοι δὲ εἰσιν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις Ἰλλυριοῖς τε καὶ Θραξίν.
- 7.34 Ὅτι μετὰ τὸν τῶν Ἰαπόδων παρέπλουν ὁ Λιβυρνικός ἐστὶ σταδίων ,αφ', νήσων ἀριθμὸν ἔχων πρὸ αὐτοῦ περὶ μί. Τῶν δὲ Ἰαπόδων νῆσος πρόκειται Κυρικτικὴ, τῶν δὲ Ἰστρίων αἱ Ἀψυρτίδες νῆσοι, ἔνθα φασὶ τὴν Μήδειαν τὸν ἀδελφὸν Ἀψυρτον ἀνελεῖν. Καὶ ἡ Τραγούριον δὲ καὶ ἡ Φάρος πρὸ τῆς Λιβυρνίας εἰσὶ, νῆσοι ἐπίσημοι, καὶ ἡ Ἴσσα νῆσος.
- 7.35 Ὅτι ἰδίον τῶν Δαλματέων τὸ διὰ ὀκταετηρίδος ἀναδασμὸν ποιεῖσθαι τῆς χώρας τὸ δὲ μή χρῆσθαι νομίσμασι πρὸς μὲν τοὺς ἐν τῇ παραλίᾳ ταύτῃ ἰδίον, πρὸς ἄλλους δὲ τῶν βαρβάρων πολλοὺς κοινόν.
- 7.36 Ὅτι ὄρος ἐστὶν Ἀδριον, μέσον τέμνον τὴν Δαλματικὴν τὴν μὲν ἐπιθαλάττιον, τὴν δὲ ἐπὶ θάτερα. Εἴτα ὁ Νάρων ποταμὸς καὶ πρὸ αὐτοῦ ἡ Μέλαενα νῆσος, ἥτις καὶ Κέρκυρα καλεῖται, Κνιδίων κτίσμα.
- 7.37 Ὅτι πολλὰ ἔθνη ἐξέλιπον καὶ ἐκλείπουσι· Γαλατῶν μὲν Βόιοι καὶ Σκορδίσται, Ἰλλυριῶν δὲ Αὐταριαῖται καὶ Ἀδριαῖοι καὶ Δαρδάνιοι, Θρακῶν δὲ Τριβαλλοὶ νῦν δ' οὐδ' ὄνομά ἐστι Μακεδόνων ἢ Θρακῶν.
- 7.38 Ὅτι μετὰ τὴν τῶν Ἀρδιαίων καὶ Πληραίων παραλίαν Ῥιζαὶ κόλπος ἐστὶ καὶ Ῥίζων πόλις καὶ Δρίλων ἐφεξῆς πρὸς νότον ποταμὸς, ἀνάπλουν ἔχων πρὸς ἕω μέχρι τῆς Δαρδανικῆς, ἡ

συνάπτει τοῖς τε Μακεδονικοῖς καὶ τοῖς Παιονικοῖς ἔθνεσι πρὸς μεσημβρίαν. Εἴτα Δυρράχιον ὁμώνυμος τῇ χερρονήσῳ πόλις, Κερκυραίων κτίσμα, εἴτα Ἄψος ποταμός· εἴτα Ἀπολλωνία πόλις, Κορινθίων κτίσμα, εἴτα Ἀῶος ποταμός, εἴτα Βαλλιακὴ πόλις καὶ τὰ Κεραύνια ὄρη καὶ Χάονες, ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἰονίου κόλπου, καὶ νῆσος Σασώ. Καὶ ἐστὶ τὸ μὴν Ἰόνιον ὄνομα ἡ ἀρχὴ τοῦ κόλπου, τὸ δὲ Ἀδρίας τοῦ ἔσω μέρους μέχρι τοῦ μυχοῦ· νῦν δὲ σύμπας ὁμοίως καλεῖται. Καὶ εἰσὶν ἀπὸ Λιβυρίας εἰς τὰ Κεραύνια ὄρη ἡ παραλία στάδια ,β, ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου ὁδὸς ἕως τῶν Κεραυνίων ὁρέων πεζῇ ἡμερῶν πλειόνων ἢ λ'· κατὰ δὲ θάλασσαν ὁ πλοῦς ἡμερῶν ζ'. Καὶ ἔστι πᾶσα ἡ παραλία αὕτη εὐγυῖος καὶ εὐάμπελος καὶ εὐδενδρος.

- 7.39 Ὅτι ἡ ὑπερκειμένη τῆς παραλίας Ἰλλυρία πᾶσά ἐστιν ὀρεινὴ καὶ ψυχρὰ καὶ νιφόβολος· ἡ δὲ προσάρκτιος καὶ μᾶλλον, ὥστε καὶ τῶν ἀμπέλων σπάνιν εἶναι. Ταῦτα δὲ τὰ χωρία Παννόνιοι κατέχουσι, πρὸς νότον μὲν μέχρι Δαλματαίων καὶ Ἀρδιαίων, πρὸς ἄρκτον δὲ μέχρι τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ, πρὸς ἔω δὲ Σκορδίσκοις συνάπτοντα· τῇ δὲ παρὰ τὰ ὄρη τὰ Μακεδόνων καὶ Θρακῶν.
- 7.40 Ὅτι ἐν Αὐταριάταις, ἔθνη Ἰλλυρικῶ ἐπισήμῳ, ὕδωρ ἐστὶ ῥέον ὑπὸ ἔγκει τινὶ τοῦ ἕαρος· ἀρυσάμενοι δὲ τὸ ὕδωρ καὶ ἀποθέντες ἡμέρας ε' εἶχον, εἴτα ἐξεπήγνυτο καὶ ἦσαν ἄλεις.
- 7.41 Ὅτι μετὰ τὴν τῶν Σκορδίσκων χώραν ἡ τῶν Τριβαλλῶν καὶ Μυσῶν ἐστὶ χώρα, παρὰ τὸν Ἰστρον οὔσα, καὶ τὰ ἔλη τὰ τῆς ἐντὸς Ἰστρου μικρᾶς Σκυθίας.
- 7.42 Ὅτι ἀπὸ τοῦ νοτιωτάτου στόματος τοῦ Ἰστρου, ὅπερ Ἱερὸν καλεῖται, ἐπὶ νότον ἰόντι τὴν τοῦ Πόντου παραλίαν, Ἰστρος ἐστὶ πολίχνιον ἀπὸ φ' σταδίων, Μιλησίων κτίσμα· εἴτα ἕτερον πολίχνιον Τόμις ἀπὸ σ' σταδίων· εἴτα πόλις Κάλλατις ἀπὸ σ' σταδίων, Ἡρακλεωτῶν κτίσμα. εἴτα πόλις Ἀπολλωνία ἀπὸ ,ατ' Καλλάτιδος σταδίων, κτίσμα Μιλησίων. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Ἀπολλωνίας καὶ Καλλάτιδος Ὀδησσὸς ἐστὶν· εἴτα τὰ τοῦ Αἴμου ὄρους ἀνατολικά πέρατα, ἀρξαμένου ἀπὸ τῶν Ἀλπεων· εἴτα Μεσημβρία, Μεγαρέων κτίσμα· εἴτα Ἀγχιάλῃ πόλις· εἴτα Ἀπολλωνία. Πάλιν δ' ἀπὸ τῆς Ἀπολλωνίας ἐπὶ Κυανέας στάδιοί εἰσι ,αφ'. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἢ τε Θυνιάς καὶ Σαλμυδησσός, αἰγιαλὸς ἔρημος καὶ λιθώδης, ἀλίμενος, ἀναπεπταμένος πολὺς πρὸς τὸν βορρᾶν, σταδίων ὅσον ψ μέχρι Κυανέων τὸ μῆκος. Αἱ δὲ Κυανεαὶ νησίδιαι εἰσι δύο πρὸς τῷ στόματι τοῦ Πόντου, τὸ μὲν τῇ Εὐρώπῃ προσεχές, τὸ δὲ τῇ Ἀσίᾳ, διειργόμενα πορθμῷ ὅσον κ' σταδίων· τοσοῦτον δὲ διέχει καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Βυζαντίων καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Χαλκηδονίων, ὅπερ ἐστὶ τὸ στενότατον τοῦ Θρακίου Βοσπόρου καὶ τὸ τοῦ Πόντου στόμα.
- 7.43 Ὅτι Θρακιστὶ καλεῖται ἡ πόλις βρία· διὸ Με σημβρία μὲν ἡ τοῦ Μέσιος βρία, Σηλυμβρία δὲ ἡ τοῦ Σήλως βρία· ἡ δὲ Αἰνός ποτε Πολτυοβρία ἐκαλεῖτο, τοῦ Πόλτυος βρία.
- 7.44 Ὅτι Μεγαρεῦσι, χρωμένοις ποτὲ περὶ ἀποικίας, ἔχρησεν ὁ θεὸς κτίζειν πόλιν ἀπέναντι τῶν τυφλῶν, τὸ Βυζάντιον· τοὺς γὰρ Χαλκηδονίους τυφλοὺς ἐκάλει, διότι πρὸ ἰζ' ἔτων ἐλθόντες οὐκ ἐνενόησαν, ὅς τυφλοὶ δῆθεν, τὴν ἀμείνω χώραν ἐκλέξασθαι, τὸ Βυζάντιον, ἀλλ' ἔκτισαν τὴν χεῖρω, τὴν Χαλκηδόνα.
- 7.45 Ὅτι ἡ πηλαμὺς γεννᾶται μὲν ἐν τοῖς ἔλεσι τῆς Μαιώτιδος λίμνης, εἴτα ἐκεῖ ὀλίγον αὐξηθεῖσα κατέρχεται εἰς τὸν Πόντον· εἴτα τὰ Ἀσιανὰ μέρη ἐπιλαβοῦσα ἕως Τραπεζοῦντος, διὰ τὴν μικρότητά οὐ θηρεύεται ἐντεῦθεν δ' ἕως Σινώπης ἄρχεται θηρεύεσθαι, καὶ κατὰ μικρὸν αὐξηθεῖσα ἐν Βυζαντίῳ ἤδη ώραία ἐστὶ καὶ θηρεύεται μάλιστα· καὶ εἰς τὸ κέρας τὸ κατὰ Βυζάντιον, κολπῶδες πρὸς δυσμὰς ἀνάχυμα τῆς θαλάσσης, εἰσέρχεται καὶ ἀγρεύεται μάλιστα.
- 7.46 Ὅτι τὸ κατὰ Βυζάντιον κέρας ὠνόμασται διὰ τὸ εἰοικέναι ἐλάφου κέρατι τὴν ταύτη θάλασσαν· ἔχει γὰρ κόλπους τινὰς, ὥς ἂν ἀποφύσεις.
- 7.47 ὅτι ἡ νῦν Ἑλλάς χώρα βαρβάρων ἦν πρότερον κατοικία· οἷον Πέλοπος μὲν ἐκ τῆς Φρυγίας ἐπαγαγομένου λαὸν εἰς τὴν ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Πελοπόννησον, Δαναοῦ δ' ἐξ Αἰγύπτου, Δρυόπων δὲ καὶ Καυκῶνων καὶ Πελασγῶν καὶ Λελέγων καὶ ἄλλων τοιούτων κατανειμαμένων

τὰ χωρία τῆς Ἑλλάδος. Τὴν τε γὰρ Ἀττικὴν οἱ μετὰ Εὐμόλπου Θρᾶκες ἔσχον. τῆς δὲ Φωκίδος τὴν Δαυλίδαν Τηρεὺς, τὴν δὲ Καδμεΐαν οἱ μετὰ Κάδμου Φοίνικες, αὐτὴν δὲ τὴν Βοιωτίαν ἼΑονες καὶ Τέμμικες καὶ Ἰάντες. Καὶ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων δ' ἐνίων τὸ βάρβαρον ἐμφαίνεται· Κέκροψ, Κόδρος, Αἴκλος, Κόθος, Δρύμας, Κρίνακος. Καὶ νῦν δὲ πᾶσαν Ἥπειρον καὶ Ἑλλάδα σχεδὸν καὶ Πελοπόννησον καὶ Μακεδονίαν Σκύθαι Σκλάβοι νέμονται. Καὶ ἡ Ἰωνία δὲ ὑπὸ Καρῶν καὶ Λελέγων ἐκρατεῖτο.

- 7.48 Ὅτι ὑπὸ τὸ ἕκτον κλίμα κεῖται ἡ Ἄλπις τὸ ὄρος, καὶ πρὸς ἀνατολὰς σχεδὸν ἐπ' εὐθείας διήκει ἡ ὀρεινὴ αὕτη ῥάχις ἕως Αἴμου ὄρους, τοῦ εἰς τὸν Εὐξείνιον λήγοντος. ὠνόμασται δὲ καθ' ἕκαστον οὕτως· Ἄλπις, Ὀκρα, Καρούαγκα, Ἄλεις, Βέβια· καὶ ταῦτα μὲν τὰ Ἰλλυρικὰ ὄρη. τὰ δὲ Μακεδονικὰ Βερτίσκοι, Σκάρδον, Ὀρβηλος, Ῥδόπη, Αἴμος ταῦθ' αὖτε τὰ ἔσχατα δύο Θράκιά εἰσι. Μεταξὺ δὲ τῆς ῥάχεως ταύτης καὶ τοῦ Ἰστροῦ κάθηνται ἔθνη ταῦτα, Ραιτοὶ, Οὐνδελικοὶ, Νωρικοὶ, Παννόνιοι οἱ ἄνω, Παννόνιοι οἱ κάτω, Σκορδίσκοι, Δαλμάται, Μυσοὶ οἱ ἄνω, Μυσοὶ οἱ κάτω, διήκοντες ἕως τῆς Πεύκης νήσου. Οἱ δὲ Ἰλλυριοὶ καὶ οἱ Μακεδόνες καὶ οἱ Θρᾶκες πρὸς νότον εἰσὶ τῆς ῥάχεως ταύτης.
- 7.49 Ὅτι ἀπὸ Ἀπολλωνίας, τῆς ἐν τῷ Ἀδρίᾳ Ταυλαντίων τῶν Μακεδονικῶν πόλεως, ἡ ἐστὶ πλησίον Δυρραχίου, ἄρχεται ἡ Ἐγνατία ὁδὸς, πρὸς ἕω βεβηματισμένη κατὰ μίλιον καὶ κατεστηλοθετημένη μέχρι Κυψέλων καὶ Ἐβρου ποταμοῦ· μιλίων δὲ ἐστὶ φλέ· καὶ ἐὰν ᾗ τὸ μίλιον στάδια ἢ, γίνεται αὕτη ἡ ὁδὸς σταδίων, δσνπ. Ἐὰν δὲ, ὡς Πολύβιος βούλεται, ὑπερβάλλῃ τὸ μίλιον τοῦ ὀκτασταδίου δίπλεθρον, ὃ ἐστὶ τριτημόριον τοῦ σταδίου (τὸ γὰρ πλέθρον ἐκτμημόριον ἐστὶ τοῦ σταδίου), προσθετέον τοῖς, δσπ σταδίοις τὸ τρίτον τῶν φλέ, τοῦτ' ἔστιν ροή· καὶ γίνονται, δυνή.
- 7.50 Ὅτι, Πτολεμαῖος μὲν τὸ τῆς Μακεδονίας βόειον πέρας εἶναι λέγει τὴν γραμμὴν τὴν διὰ Βερτίσκου ὄρους καὶ Σκάρδου καὶ Ὀρβήλου ἐκβαλλομένην, πρὸς ἀνατολὰς μὲν ἕως μέσης τῆς Προποντίδος, πρὸς δυσμὰς δὲ ἕως τῶν ἐκβολῶν Δρίλωνος ποταμοῦ τοῦ ἐκ τοῦ Βερτίσκου ὄρους ἀνίσχοντος, ἵνα τὰ βορειότερα τῶν ὁρέων τούτων καὶ τῆς γραμμῆς ταύτης ᾗ τὰ μὲν Ἰλλυρικὰ, τὰ δὲ Θράκεια· ὁ δὲ Στράβων οὐχ οὕτως ἀλλὰ τὴν Ἐγνατίαν ὁδὸν μεθόριον τίθησιν Ἰλλυρίας καὶ τῆς Ἠπείρου, ἀπὸ Ἀπολλωνίας ἕως πόλεως Λυχνιδοῦ καὶ τόπου καλουμένου οὔτω Πυλῶνος· τὰ δὲ λοιπὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης διὰ τε Ἡρακλείας καὶ Λυγκηστῶν καὶ Ἐόρδων εἰς Ἑδεσσαν καὶ Πέλλαν, ἕως Θεσσαλονικείας. Μίλια δὲ εἰσὶ ταῦτα διακόσια ἐξήκοντα ἑπτὰ· τὰ δὲ λοιπὰ ἕως ποταμοῦ Ἐβρου τοσαῦτα.
- 7.51 Ὅτι ἀπὸ Ἀπολλωνίας πόλεως ἡ Ἐγνατία ὁδὸς διορίζει πρὸς νότον τὴν Ἥπειρον, περιεχομένην ὑπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους ἕως τοῦ κόλπου τοῦ Ἀμπρακικοῦ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου πρὸς ἕω ἕως Αἰγαίου Ἑλλάς ἐστὶ, πρὸς νότον ἔχουσα τὴν Πελοπόννησον.
- 7.52 Ὅτι ὁ Στρυμὼν ποταμὸς διορίζει Μακεδονίαν καὶ Θράκην· ἡ δὲ Θράκη, κλυζομένη Αἰγαίῳ τε πελάγει καὶ τῷ, Μέλανι κόλπῳ καὶ Ἑλλησπόντῳ καὶ Προποντίδι καὶ Βοσπόρῳ καὶ Εὐξείνῳ πόντῳ, εἰς τὸν Αἴμον τὸ ὄρος περατοῦται· ἡ δὲ βόρειος τῆς Θράκης πλευρὰ ὁ Αἴμος ἐστὶ καὶ ἡ Ῥοδόπη καὶ ὁ Ὀρβηλος τὰ ὄρη· ἡ δὲ δυσμικὴ πλευρὰ ὁ Στρυμὼν ποταμὸς ἐστίν.
- 7.53 Ὅτι τὸ Μυρτίῳν πέλαγος περιέχεται τοῖς ἀπὸ Σουνίου ἕως Κορίνθου καὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, εἴτα τῇ ἀνατολικῇ τῆς Πελοποννήσου πλευρᾷ ἕως Μαλείας καὶ Κυθήρων καὶ Κρήτης τῶν βορείων μερῶν. ἐν ᾧ πελάγει καὶ αἱ Κυκλάδες εἰσὶν.
- 7.54 Ὅτι ἡ Δωδῶτη ἐν τῇ τῶν Μολοττῶν χώρᾳ ἐστὶ τῶν ἐν Ἠπείρῳ.
- 7.55 Ὅτι ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ὁρέων καὶ Χαόνων ὁ ἐπὶ τὴν ἕω παράπλους σταδίων ἐστὶ ατ', ἕως τοῦ στόματος τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, ἔνθα καὶ ἡ Ἥπειρος περατοῦται.
- 7.56 Ὅτι ἀπὸ Κασσιόπης λιμένος, τῆς ἐν Κερκύρᾳ, ἕως Βρεντεσίου στάδιον, αψ'.

- 7.57 Ὅτι τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου τὸ μὲν στόμα σταδίων ἐστὶ δ', ὁ δὲ περίπλους τ' σταδίων ἐστίν. Περιοικοῦσι δ' αὐτὸν Ἀμφίλοχοι μὲν πρὸς βορρᾶν, Ἀκαρνᾶνες δὲ πρὸς ἀνατολὰς, Κασσωπαῖοι δὲ καὶ Νικόπολις, Αὐγούστου κτίσμα, πρὸς δυσμὰς. Ἐν δὲ τῷ μυχῶ τοῦ κόλπου Ἀμπρακία ἐστὶ πόλις, ἐξ ἧς ὁ κόλπος ὠνόμασται, ὀλίγον ἀπὸ θαλάσσης· ἦν Πύρρος ὁ Ἡπειρώτης ἐπίσημον ἐποίησε, βασιλείῳ ταύτῃ χρησάμενος· κτίσμα δ' ἰστί Γόργου τοῦ Κυψέλου παιδὸς ἡ Ἀμπρακία πόλις.
- 7.58 Ὅτι τὰ Ἄκτια πενταετηρικός ἀγὼν ἐστίν ἐν Νικοπόλει· ἔνθα ὁ Αὐγούστος Ἀντώνιον καταναυμαχήσας περὶ τὸ Ἄκτιον τήν τε πόλιν ἐκάλεσε Νικόπολιν καὶ περὶ τὸ Ἄκτιον τὰ Ἄκτια ἀγῶνα ἔθηκεν.
- 7.59 Ὅτι μετὰ τὴν τῶν Ἐπιγόνων εἰς Θήβας στρατείαν Ἀλκμαίων, παρακληθεὶς ὑπὸ Διομήδους, συνῆλθεν εἰς Αἰτωλίαν αὐτῶ· καὶ συγκατεκτέσαντο ταύτην τε τὴν Ἀμφιλοχίαν καὶ τὴν Αἰτωλίαν καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν. Καλοῦντος δ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸν Τρωικὸν πόλεμον Ἀγαμέμνωνος, ὁ μὲν Διομήδης ἐπορεύθη, ὁ δὲ Ἀλκμαίων, μείνας ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ, τὸ Ἄργος ἔκτισε, καλέσας Ἀμφιλοχικὸν, ἐπώνυμον τοῦ ἀδελφοῦ· Ἰναχον δὲ, τὸν διὰ τῆς χώρας ῥέοντα ποταμὸν εἰς τὸν κόλπον, ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν Ἀργείαν προσηγόρευσε.
- 7.60 Ὅτι πλησίον τῆς τε Μακεδονίας καὶ τῆς Θετταλίας περὶ τὸ Ποῖον ὄρος καὶ τὴν Πίνδον Αἰθικές τε καὶ αἱ τοῦ Πηνειοῦ πηγαί. Τὸ δὲ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον ἐν τῇ Θεσπρωτίᾳ ἐστὶ· καὶ οἱ ποιηταὶ Θεσπρωτίδα τὴν Δωδώνην ἔφασαν. Κεῖται δὲ ὑπὸ τῷ Τόμάρῳ ὄρει· καὶ ἀπὸ τοῦ Τομάρου ὄρους καὶ οἱ τοῦ Διὸς ὑποφῆται ἀνιπτόποδες Τόμουροι ἐκαλοῦντο, ἐν συγκοπῇ ἀπὸ τοῦ Τομάρουροι, ὡς ἂν τοῦ Τομάρου φύλακες. Καὶ τὸ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ ὑπὸ Ἀμφινόμου λεγόμενον, « εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μέγαλοιο θέμιστες, » ἔνιοι γράφουσιν· « εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μέγαλοιο Τόμουροι. » Οὐδαμοῦ γὰρ τὰ μαντεῖα θέμιστας καλεῖ Ὅμηρος, ἀλλ' ἐπὶ τῶν πολιτικῶν καὶ νομίμων ἐθῶν εἴωθε καλεῖν τὸ θέμιστας. Πρότερον δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν προφητῶν ἐκρατεῖτο, ὕστερον δὲ ὁπὸ τριῶν γυναικῶν γραίων. Ἦν δὲ πρότερον περὶ Σκότουςσαν, πόλιν τῆς Πελασγιώτιδος, τὸ χρηστήριον ἐμνησθέντος δ' Ἀπόλλωνος ὑπὸ τινων τοῦ δένδρου, μετηνέχθη κατὰ χρησμὸν Ἀπόλλωνος τοῦ ἐν Δωδώνῃ. Ἐχρησμάδει δ' οὐ διὰ λόγων, ἀλλὰ διὰ τινων συμβόλων, ὥσπερ τὸ ἐν Λιβύῃ Ἀμμωνιακόν· ἴσως δὲ τινα πτῆσιν αἱ τρεῖς περιστεραὶ ἐπέτοντο ἐξαίρετον, ἐξ ὧν αἱ ἱέρειαι παρατηρούμεναι προεθέσπιζον. Φασὶ δὲ καὶ κατὰ τὴν τῶν Μολοττίων καὶ Θεσπρωτῶν γλῶτταν τὰς γραίας πελίας καλεῖσθαι καὶ τοὺς γέροντας πελίου· καὶ ἴσως οὐκ ὄρνεα ἦσαν αἱ θρυλούμεναι πελειάδες, ἀλλὰ γυναῖκες γραῖαι τρεῖς περὶ τὸ ἱερὸν σχολάζουσαι.
- 7.62 Ὅτι ἡ παροιμία « Τὸ ἐν Δωδῶτῃ χαλκεῖον ν » ἐντεῦθεν ὠνομάσθη· χαλκεῖον ἦν ἐν τῷ ἱερῷ, ἔχον ὑπερκείμενον ἀνδριάντα, κρατοῦντα μάστιγα χαλκῆν, ἀνάθημα Κερκυραίων· ἡ δὲ μάστιξ ἦν τριπλῇ, ἀλυσιδωτῇ, ἐπηρτημένους ἔχουσα ἐξ αὐτῆς ἀστραγάλους, οἱ πλήττοντες τὸ χαλκεῖον συνεχῶς, ὅποτε αἰωροῖντο ὑπὸ τῶν ἀνέμων, μακροὺς ἤχους ἀπειργάζοντο, ἕως ὁ μετρῶν τὸν χρόνον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἤχου μέχρι τέλους καὶ ἐκὶ ?? προέλθοι· ὅθεν καὶ ἡ παροιμία ἐλέχθη Ἡ Κερκυροεῖων μάστιξ. ».
- 7.62 Ὅτι ἡ Κόρκυρα τὸ παλαιὸν εὐτυχὴς ἦν καὶ δύνοεμιν ναυτικὴν πλείστην εἶχεν, ἀλλ' ὑπὸ πολέμων τινδῶν καὶ τυράννων ἐφθάρη· καὶ ὕστερον ὑπὸ Ῥωμαίων ἐλευθερωθεῖσα οὐκ ἐπηνέθη, ἀλλ' ἐπὶ λοιδορίᾳ παροιμίαν ἔλαβεν· « Ἐλευθέρα Κόρκυρα, χέζ' ὅπου θέλεις.
- 7.63 Ὅτι ἡ Μακεδονία περιορίζεται ἐκ μὲν δυσμῶν τῇ παραλίᾳ τοῦ Ἀδρίου, ἐξ ἀνατολῶν δὲ τῇ παραλλήλῳ ταύτης μεσημβρινῇ γραμμῇ τῇ διὰ τῶν ἐκβολῶν Ἐβρου ποταμοῦ καὶ Κυψέλων πόλεως, ἐκ βορρᾶ δὲ τῇ νοουμένη εὐθείᾳ γραμμῇ τῇ διὰ Βερτίσκου ὄρους καὶ Σκάρδου καὶ Ὀρβήλου καὶ Ῥοδόπης καὶ Αἴμου (τὰ γὰρ ὄρη ταῦτα, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ Ἀδρίου, δīκει κατὰ

εὐθεΐαν γραμὴν ἕως τοῦ Εὐξεινίου, ποιοῦντα χερρόνησον μεγάλην πρὸς νότον, τήν τε Θράκην ὁμοῦ καὶ Μακεδονίαν καὶ Ἡπειρον καὶ Ἀχαΐαν· ἐκ νότου δὲ τῇ Ἐγνατίᾳ ὁδῶ, ἀπὸ Δυρραχίου πόλεως πρὸς ἀνατολὰς ἰοῦσιν ἕως Θεσσαλονικείας· καὶ ἔστι τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς Μακεδονίας παραλληλόγραμμον ἔγγιστα.

- 7.64 Ὅτι ὁ Πκνεῖος ποταμὸς, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Πίνδου ὄρους, καὶ ῥέων διὰ τῶν Τεμπῶν καὶ διὰ μέσης Θεσσαλίας καὶ τῶν Λαπιθῶν καὶ Περραιβῶν, δεχόμενός τε τὸν Εὐρώπον ποταμὸν, ὃν Ὅμηρος Τιταρήσιον ὠνόμασε, διορίζει Μακεδονίαν μὲν πρὸς βορρᾶν, Θεσσαλίαν δὲ πρὸς νότον· αἱ δὲ τοῦ Εὐρώπου ποταμοῦ πηγαὶ ἐκ τοῦ Τιταρίου ὄρους ἄρχονται, ὃ ἔστι συνεχὲς τῷ Ὀλύμπῳ· καὶ ἔστιν ὁ μὲν Ὀλυμπος τῆς Μακεδονίας, ἡ δὲ Ὅσσα τῆς Θεσσαλίας καὶ τὸ Πήλιον.
- 7.65 Ὅτι ὑπὸ ταῖς ὑπωρείαις τοῦ Ὀλύμπου, παρὰ σὸν Πηνειὸν ποταμὸν, Γυρτῶν ἔττι, πόλις Περραιβικὴ καὶ Μαγνητικὴ, ἐν ἧ Περιθους τε καὶ Ἰζίων ἦρξαν. Ἀπέχει δ' ἡ Γυρτῶν τῆς Τύρρηνος πόλεως Κραννῶν· καὶ φασιν, ὅταν εἴπῃ ὁ ποιητὴς « τῷ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης », Ἐφύρους μὲν λέγεσθαι τοὺς Κραννωνίους, Φλεγυὰς δὲ τοὺς Γυρτωνίους.
- 7.66 Ὅτι τὸ Δῖον ἡ πόλις οὐκ ἐν τῷ αἰγταλῷ τοῦ Θερμαίου κόλπου ἔστιν ἐν ταῖς ὑπωρείαις τοῦ Ὀλύμπου, ἀλλ' ὅσον ζ' ἀπέχει σταδίου· ἔχει δ' ἡ πόλις τὸ Δῖον κώμην πλησίον Πίμπλειαν, ἔνθα Ὀρφεὺς διέτριβεν.
- 7.67 Ὅτι τὰ παλαιὸν οἱ μάντιες καὶ μουσικὴν εἰργάζοντο.
- 7.68 Ὅτι μετὰ τὸ Δῖον πόλιν ὁ Ἀλιάκμων ποταμὸς ἔστιν, ἐκβάλλων εἰς τὸν Θερμαῖον κόλπον· καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ἡ πρὸς βορρᾶν τοῦ κόλπου παραλία, Πιερίᾳ καλεῖται ἕως τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ, ἐν ἧ καὶ πόλις Πύδνα, ἡ νῦν Κίτρον καλεῖται· εἴτα Μεθώνη καὶ Ἄλωρος πόλεις· εἴτα Ἐρίγων καὶ Λουδίας ποταμοί. Ἀπὸ δὲ Λουδίου εἰς Πέλλαν πόλιν ἀνάπλους στάδια ρκ'. Ἀπέχει δ' ἡ Μιθώνη τῆς μὲν Πύδνης στάδια μ', τῆς Ἀλώρου δὲ ὁ στέδια. Ἡ μὲν οὖν Πύδνα Πιερικὴ ἔστι πόλις, ἡ δὲ Ἄλωρος Βοτταϊκὴ. Ἐν μὲν οὖν τῷ πρὸ τῆς Πύδνης πεδίῳ Ῥωμαῖσι Περσέα καταπολεμήσαντες καθεῖλον τὴν τῶν Μακεδόνων βασιλείαν. Ἐν δὲ τῷ πρὸ τῆς Μεθώνης πεδίῳ γενέσθαι συνέβηεν Φιλίππῳ τῷ Ἀμύντου τὴν ἐκκοπὴν τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ καταπελτικῶ βέλει κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως.
- 7.69 Ὅτι τὴν Πέλλαν, οὗσαν μικρὰν πρότερον, Φίλιππος εἰς μῆκος ηὔξησε, τραφεὶς ἐν αὐτῇ. ἔχει δὲ λίμνην πρὸ αὐτῆς, ἐξ ἧς ὁ Λουδίας ποταμὸς ῥεῖ· τὴν δὲ λίμνην πληροῖ τοῦ Ἀξιοῦ τι ποταμοῦ ἀπόσπασμα. Εἴτα ὁ Ἀξιὸς, διαιρῶν τὴν τε Βοττιαίαν καὶ τὴν Ἀμφαξίτιν γῆν καὶ παραλαβὼν τὸν Ἐρίγωνα ποταμὸν ἐξίησι μεταξὺ Χαλάστρας καὶ Θέρμης. Ἐπικεῖται δὲ τῷ Ἀξιῷ ποταμῷ χωρίον, ὅπερ Ὅμηρος Ἀμυδῶνα καλεῖ, καὶ φησι τοὺς Παίονας ἐντεῦθεν εἰς Τροίαν ἐπικούρους ἐλθεῖν· τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρυρέοντος. » Ἄλλ' ἐπεὶ ὁ μὲν Ἀξιὸς θολερός ἐστι, κρήνη δὲ τις ἐξ Ἀμυδῶνος ἀνίσχουσα καὶ ἐπιμιγνυμένη αὐτῷ καλλίστου ὕδατος, διὰ τοῦτο τὸν ἐξῆς στίχον, « Ἀξιοῦ, οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδνεται Αἴαν, » μεταγράφουσιν οὕτως « Ἀξιοῦ, ὃ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδνεται Αἴης. » οὐ γὰρ τὸ τοῦ Ἀξιοῦ ὕδωρ κάλλιστον ★ τῆς γῆς τῇ ὀψει κίδνεται, ἀλλὰ τῆς γῆς τῷ Ἀξιῷ.
- 7.70 Ὅτι μετὰ τὸν Ἀξιὸν ποταμὸν ἡ Θεσσαλονίκη ἐστὶ πόλις, ἡ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο· κτίσμα δ' ἐστὶ Κασσάνδρου, ὃς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, παιδὸς δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ὠνόμασε· μετῴκησε δὲ τὰ πέρξ πολίχνην εἰς αὐτήν, οἷον Χαλάστραν, Αἰνέαν, Κισσὸν καὶ πνα καὶ ἄλλα. Ἐκ δὲ τοῦ Κισσοῦ τούτου ὑπονόησειεν ἄν τις γενέσθαι καὶ τὸν παρ' Ὀμήρῳ Ἰφιδάμαντα, οὗ ὁ πάππος Κισσεὺς ἔθρεψεν αὐτὸν, φησὶν, ἐν Θρήκῃ, ἡ νῦν Μακεδονία καλεῖται. λεῖται.
- 7.71 Ὅτι ἡ Βέροια πόλις ἐν τοῖς ὑπωρείαις κεῖται τοῦ Βερμίου ὄρους.
- 7.72

Ὅτι ἡ Παλλήνη χερρόνησος, ἥ ἐν τῷ ἰσθμῷ κεῖται ἡ πρὶν μὲν Ποτίδαια, νῦν δὲ Κασσάνδρεια, Φλέγρα τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο. Ὡκουν δ' αὐτὴν οἱ μυθεύμενοι Γίγαντες, ἔθνος ἀσεβὲς καὶ ἔνομον, οὓς Ἡρακλῆς διέφθειρεν. Ἔχει δὲ πόλεις δ', Ἀφυτιν, Μένδην, Σκιώνην, Σάνην.

7.73 Ὅτι τῆς Ὀλύνδου ἐπίνειόν ἐστι Μηκύπερνα ἐν τῷ Τορωναίῳ κόλπῳ.

7.74 Ὅτι πλησίον Ὀλόνθου χωρίον ἐστὶ κοῖλον, καλούμενον Κανθαρώλεθρον ἐκ τοῦ συμβεβηκότος· τὸ γὰρ ζῶον ὁ κένθαρος πέριξ τῆς χώρας γινόμενος, ἡνίκα ψαύσῃ τοῦ χωρίου ἐκείνου, διαφθείρεται.

7.75 Ὅτι ἀντικρὺ Κανέστρου, ἄκρου τῆς Παλλήνης, ἡ Δέρρις ἐστὶν ἄκρα, πλησίον Κωφοῦ λιμένος· καὶ ὁ Τορωναῖος κόλπος ὑπὸ τούτων ἀφορίζεται. Καὶ πρὸς ἀνατολὰς αὐτῆς κεῖται τὸ ἄκρον τοῦ Ἄθωνος, δ' ἀφορίζει τὸν Σιγγιτικὸν κόλπον· ὡς εἶναι ἐφεξῆς κόλπους τοῦ Αἰγαίου πελάγους πρὸς βορρᾶν ἀλλήλων ἀπέχοντας οὕτως Μαλιακὸν, Παγασιτικὸν, Θερμαῖον, Τορωναῖον, Σιγγιτικὸν, Στρυμονικόν. Τὰ δὲ ἄκρα, Ποσειδῖον μὲν τὸ μεταξὺ Μαλιακοῦ καὶ Παγασιτικοῦ, τὸ δὲ ἐφεξῆς πρὸς βορρᾶν Σηπιάς, εἶτα τὸ ἐν Παλλήνῃ Κάναστρον, εἶτα Δέρρις, εἶτα Νυμφαῖον ἐν τῷ Ἄθωνι πρὸς τῷ Σιγγιτικῷ, τὸ δὲ πρὸς τῷ Στρυμνικῷ Ἀκράθως ἄκρον, ὧν μεταξὺ ὁ Ἄθων, οὗ πρὸς ἀνατολὰς ἡ Λῆμνος· πρὸς δὲ βορρᾶν ἀφορίζει τὸν Στρυμονικὸν κόλπον ἡ Νεάπολις.

7.77 Ὅτι Ἀκανθος πόλις ἐν τῷ Σιγγιτικῷ κοίτῳ ἔστι παράλιος πλησίον τῆς τοῦ Ξέρξου δλώρυχος· ἔχει δ' ὁ Ἄθων ἑ πόλεις, Δῖον, Κλεωνάς, Θύσσον, Ὀλόφυξιν, Ἀκροθώους· αὕτη δὲ πρὸς τῇ κορυφῇ τοῦ Ἄθωνος κεῖται. Ἔστι δ' ὁ Ἄθων ὄρος μαστοειδὲς, ὀξύτατον, ὑψηλότατον, οὗ σὶ τὴν κορυφὴν οἰκοῦντες ὄρωσι τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα πρὸ ὠρῶν γ' τῆς ἐν τῇ παραλίᾳ ἀνατολῆς. Καὶ ἔστιν ἀπὸ πόλεως τῆς Ἀκάνθου ὁ περίπλους τῆς χερρονήσου ἕως Σταγείρου, πόλεως τοῦ Ἀριστοτέλους, στάδια ὕ, ἐν ᾗ λιμὴν ὄνομα Κάπρος καὶ νησίον ὁμώνυμον τῷ λιμένι· εἶτα αἱ τοῦ Στρυμόνος ἐκβολαί· εἶτα Φάγρης, Γαληψὸς, Ἀπολλωνία, πᾶσαι πόλεις· εἶτα τὸ Νέστου στόμα τοῦ διορίζοντος Μακεδονίαν καὶ Θράκην, ὡς Φίλιππος καὶ Ἀλέξανδρος, ὁ τούτου παῖς, δῶριζον ἐν τοῖς κατ' αὐτοὺς χρόνοις. Εἰσὶ δὲ περὶ τὸν Στρυμονικὸν κόλπον πόλεις καὶ ἑτεραι, οἷον Μύρκινος, Ἀργίλος, Δραβῆσκος, Δάτον, ὅπερ καὶ ἀρίστην ἔχει χώραν καὶ εὐκαρπον καὶ ναυπήγια καὶ χρυσοῦ μέταλλα· ἄφ' οὗ καὶ παροιμία «Δάτον Δάτον ἀγαθῶν» ὡς καὶ «Ἀγαθῶν ἐγαθίδες.».

7.77 Ὅτι πλεῖστα μέταλλά ἐστι χρυσοῦ ἐν ταῖς Κρηνίσιν, ὅπου νῦν οἱ ἰλιπτικοὶ πόλις ἱδρυται, πλησίον τοῦ Παγγαίου ὄρους· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Παγγαῖον ὄρος χρυσεῖα καὶ ἀργυρεῖα ἔχει μέταλλα καὶ ἡ πέραν καὶ ἡ ἐνὶ τῷ Στρυμόνῳ ποταμοῦ μέχρι Παιονίας. Φασὶ δὲ καὶ τοὺς τὴν Παιονίαν γῆν ἀροῦντας εὐρίσκειν χρυσοῦ τινα μόρια.

7.78 Ὅτι ὁ Στρυμόν ποταμὸς ἄρχεται ἐκ τῶν περὶ τὴν Ῥοδόπην Ἀγριάνων.

7.79 Ὅτι ὁ παρ' Ὀμήρῳ Ἀστεροπαῖος, υἱὸς Πηλεγόνοιο, ἐκ Παιονίας ὧν τῆς ἐν Μακεδονίᾳ ἱστορεῖται διὸ καὶ Πηλεγόνοιο υἱός· οἱ γὰρ Παῖονες Πελαγονέες ἐκαλοῦντο.

7.80 Ὅτι ἡ νῦν Φίλιπποι πόλις Κρηνίδες ἐκαλοῦντο τὸ παλαιόν.

7.81 Ὅτι Σίντοι, ἔθνος Θρακικόν, κατῴκει τὴν Λῆμνον νῆσον· ὅθεν Ὅμηρος Σίντιας αὐτοὺς καλεῖ, λέγων· «ἐνθα με Σίντιες ἄνδρες.»

7.82 Ὅτι μετὰ τὸν Νέστον ποταμὸν πρὸς ἀνατολὰς Ἀβδηρὰ πόλις, ἐπώνυμος Ἀβδήρου, ὃν οἱ τοῦ Διοαήδου ἵπποι ἔφαγον· εἶτα Δίκαια πόλις πλησίον, ἥς ὑπέρεκειται λίμνη μεγάλη ἡ Βιστονίς· εἶτα πόλις Μαρώνεια.

7.83 Ὅτι ὁ τῶν ποταμῶν Ῥιγινία ἐν Θράκῃ καλούμενος Ἐρίγων ἦν καλούμενος.

7.84 Ὅτι τὴν Σαμοθράκην Ἰασίων καὶ Δάρδανος ἀδελφοὶ ᾤκουν· κεραυνωθέντος δὲ Ἰασίωνα διὰ τὴν εἰς Δήμητρα ἀμαρτίαν, ὁ Δάρδανος ἀπάρας ἐκ Σαμοθράκης, ἐλθὼν ᾤκησεν ἐν τῇ ὑπωρεῖᾳ

τῆς Ἰδης, τὴν πόλιν Δαρδανίαν καλέσας, καὶ ἐδίδαξε τοὺς Τρῶας τὰ ἐν Σαμοθράκῃ μυστήρια· ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Σαμοθράκη Σάμος πρὶν.

- 7.85 Ὅτι ἡ ἐν Θράκῃ Χερρόνησος γ ποιεῖθαλάσσας, Προποντίδα ἐκ βορρᾶ, Ἑλλήσπον τον ἐκ ἀνατολῶν, καὶ τὸν Μέλανα κόλπον ἐκ νότου· ὅπου καὶ ὁ Μέλας ποταμὸς εἰς βάλλει, ὁμώνυμος τῷ κόλπῳ.
- 7.86 Ὅτι ἐν τῷ ἰσθμῷ τῆς Χερσονήσου γ πόλεις κεῖνται· πρὸς μὲν τῷ Μέλανι κόλπῳ Καρδία, πρὸς δὲ τῇ Προποντίδι Πακτύη, πρὸς δὲ τῇ μεσογείᾳ Λυσιμάχεια· μήκος τοῦ ἰσθμοῦ στάδια μ'.
- 7.87 Ὅτι ἡ πόλις ὁ Ἐλεοῦς ἀρσενικῶς λέγεται· τάχα δὲ καὶ ὁ Τραπεζοῦς.
- 7.1 Ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ ἕως τοῦ Ἰστρου τῶν ὄχθων στάδιοι εἰσι α'.
- 7.2 Ὅτι Γερμανοὶ μικρὸν ἐξαλλάττουσι τοῦ Κελτικοῦ φύλου τῷ τε πλεονασμῷ τῆς ἀγριότητος καὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ξανθότητος, τᾶλλα δὲ παραπλήσιοι καὶ μορφαῖς καὶ ἡθεσι καὶ νόμοις· ὅθεν καὶ Γερμανοὶ ὑπὸ Ῥωμαίων καλοῦνται· δύναται δὲ τὸ ὄνομα Γνήσιοι.
- 7.3 Ὅτι, Μάρσοι καὶ Σούγαμβροι ἔδνη εἰσὶ Γερμανικὰ δυσμικά.
- 7.4 Ὅτι ὁ Ἑρκύνιος δρυμὸς τῆς Γερμανίας ἐστὶ περὶ Σουήβους, ἔθνος μέγα.
- 7.5 Ὅτι τὰ βορειότερα ἔθνη τῶν Γερμανῶν ἀμαξόβιά ἐστι καὶ νομαδικὰ καὶ ῥαδίως μεταναστεύειν ἔτοιμα διὰ τὸ μὴ θησαυρίζειν.
- 7.6 Ὅτι Δροῦσος ὁ Τιβερίου παῖς πολεμῶν καὶ κατορθῶν περὶ τὸν Ῥήνον ἐτελεῦτα.
- 7.7 Ὅτι διέχει ὁ Ῥήνος ἀπὸ τοῦ Ἀλβιδος ποταμοῦ στάδια γ εὐθυποροῦντι.
- 7.8 Ὅτι ὁ Ἑρκύνιος δρυμὸς πυκνότερός τέ ἐστι καὶ μεγαλόδενδρος ἐν χωρίοις ἐρυμνοῖς κύκλον περιλαμβάνων μέγαν. Ἐν μέσῳ δὲ ἴδρυται χώρα καλῶς οἰκεῖσθαι δυναμένη. Ἔστι δὲ πλησίον αὐτῆς ἡ τε τοῦ Ἰστρου πηγὴ καὶ ἡ τοῦ Ῥήνου καὶ ἡ μεταξὺ ἀμφοῖν λίμνη καὶ τὰ ἔλη τὰ ἐκ τοῦ Ῥήνου διαχεόμενα. Ἔχει δ' ἡ λίμνη τὴν περίμετρον στάδια γ. Νοτιωτέρα δ' ἐστὶ τῶν τοῦ Ἰστρου πηγῶν καὶ αὕτη καὶ ὁ Ἑρκύνιος δρυμὸς, ὥστε ἀνάγκη τὸν ἀπὸ τῆς Κελτικῆς ἐπὶ τὸν Ἑρκύνιον δρυμὸν ἰόντα πρῶτον μὲν διαπερᾶσαι τὴν λίμνην, ἔπειτα τὸν Ἰστρον, εἴτ' ἤδη δι' εὐπετεστέρων χωρίων ἐπὶ τὸν δρυμὸν ἐλθεῖν δι' ὁροπεδίων.
- 7.9 Ὅτι ἐστὶ καὶ ἑτέρα ὕλη μεγάλη ἐν Γερμανίᾳ, Γαβρήτα, ἐπίταδε τῶν Σουήβων, ἐπέκεινα δ' ὁ Ἑρκύνιος δρυμὸς ἔχεται δὲ κάκεϊνος ὑπ' αὐτῶν.
- 7.10 Ὅτι Κίμβροι καλοῦνται οἱ παρωκεανῖται Γερμανοὶ, μανοὶ, οἵτινες ἐστράτευσαν ποτε εἰς τὴν Μαιῶν· καὶ ἀπ' αὐτῶν, ὡς ἔοικε, καὶ οἱ τὸν Βόσπορον οἰκοῦντες Κιμμέριοι ἐκλήθησαν, ὧν καὶ Ὅμηρος μέμνηται. Οἱ δὲ Ἕλληνες τὸ ὄνομα σολοικίζοντες λέγουσιν.
- 7.11 Ὅτι ταῖς τῶν Κίμβρων γυναιξὶ, συστρατευούσαις τοῖς ἀνδράσι, παρηκολούθουν γυναῖκες προμάντεις ἰέρειαι, πολιότριχες, λευχεῖμονες, καρπασίνας ἐφαπτρίδας ἐπιπεπορημέναι, ζῶσμα χαλκοῦν ἔχουσαι, γυμνόποδες· τοῖς οὖν αἰχμαλώτοις διὰ τοῦ στρατοπέδου συνήντων ξιφῆρεις καταστέψασαι δ' αὐτοὺς, ἦγον ἐπὶ κρατῆρα χαλκοῦν ὅσον ἀμφορέων εἴκοσιν· εἶχον δ' ἀναβάθραν, ἣν ἀναβάσα ὑπερπετῆς τοῦ λέβητος ἐλαιμοτόμει ἕκαστον μετεωρισθέντα· ἐκ δὲ τοῦ προχεομένου αἵματος εἰς τὸν κρατῆρα μαντείαν τινὰ ἐποιοῦντο· ἄλλαι δὲ διασχίσασαι ἐσπλάγχωεον, ἀναφθεγγόμεναι νίκην τοῖς οἰκείοις. Ἐν δὲ τῇ ἀγῶσιν ἔτυπτον τὰς βύρσας τὰς περιτεταμένας τοῖς γέρροις τῶν ἄρμαμα ξῶν, ὥστε ἀποτελεῖσθαι ψόφον ἐξαίσιον.
- 7.12 Ὅτι οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες τοὺς Γέτας καὶ τοὺς Μουσούς, οἰκοῦντας περὶ τὸν Ἰστρον, Θράκας ὑπελάμβανον, καὶ ἀποίκους τῶν ἐκ Θράκης Μυσῶν τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ οἰκοῦντας μεταξὺ Φρυγῶν καὶ Λυδῶν καὶ Τρῶων· καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Φρύγες Βρίγες εἰσὶ, Θράκιόν τι ἔθνος καθάπερ καὶ Μυγδόνες καὶ Βέβρυκες καὶ Μαιδοβιθυνοὶ καὶ Βιθυνοὶ καὶ Θῦναι καὶ Μαριανδυνοί· ἀλλ' οὗτοι μὲν τελέως τὴν Εὐρώπην ἐξέλιπον πλὴν Μυσῶν, ἅν καὶ Ὅμηρος ἐμνήσθη. Καὶ γάρ εἰσὶ τινες

τῶν ταύτῃ Θρακῶν καὶ Μυσῶν ἀπεχόμενοι κρεοφαγίας καὶ γάμου διὰ ὁσιότητα· οὓς λέγει ἀγαυοὺς Ἱππημολγοὺς, Γαλακτοφάγους Ἀβίους τε, τοῦτ' ἔστιν ἀγάμους, ἄνευ συμβιώσεως γυναικῶν· καὶ συμβαίνει αὐτοῖς δικαιοπραγεῖν διὰ τὸ πένητας εἶναι. Εἰκὸς δὲ καὶ τὸν Ζάμολξιν ὕστερον τοὺς Γέτας ἀναπεῖσαι πυθαγορίζειν, εὐρόντα ἐτοίμους πρὸς φιλοσοφίαν.

- 7.13 Ὅτι ὁ Εὐξείνιος νῦν πόντος Ἄξεινος τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο διὰ τὸ τὰ ἐνοικοῦντα ἔθνη ἄγρια εἶναι καὶ ξενοκτονεῖν τοὺς περὶ τὴν Ταυρικὴν.
- 7.14 Ὅτι οἱ Σκύθαι πάντα κοινὰ εἶχον, καὶ αὐτὰς τὰς γυναῖκας, πλὴν ξίφους καὶ ποτηρίου. Διὰ δὲ τὸ εἶναι ἄβιοι δικαιοτάτοί εἰσιν· ἡ γὰρ ἀδικία διὰ τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν καὶ διὰ τὰ συμβόλαια. Οἱ γὰρ παλαιοὶ Σκύθαι πένητες ἦσαν· ὃ καὶ Ὅμηρος μαρτυρεῖ καὶ Ἡρόδοτος, περὶ τῶν ἐπιστρατευσάντων τῷ Δαρείῳ βασιλεῖ τῶν Περσῶν Σκυθῶν γράφων, τῆς τε αὐταρκειᾶς καὶ λιτότητος αὐτῶν. Καὶ Δρομιχαίτης ὁ Γετῶν βασιλεὺς, ζωγρήσας Λυσίμαχον, τὸν στρατηγὸν τῶν Μακεδόνων, συστρατεύσαντά ποτε Ἀλεξάνδρῳ, ἀπέλυσε, δείξας αὐτῷ πρότερον τὴν τῶν Γετῶν πενίαν καὶ εἰπὼν, ὅτι οὐ δεῖ τοῖς τὴν τοιαύτην πενίαν ἀσκοῦσι Γέταις πολεμεῖν, ἀλλὰ φίλοις κεχρησθαι.
- 7.15 Ὅτι τῆς μεταξὺ Εὐξείνου πόντου καὶ Γερμανῶν γῆς, διχῇ διαιρουμένης, τὸ μὲν πρὸς ἀνατολάς τε καὶ τὸν Εὐξείνιον Γέται νέμονται, τὸ δὲ πρὸς δυσμικὴν Δακοὶ οἱ καὶ Δᾶοι ἅφ' οὗ καὶ ἐπιπολάζει ἐν Ἀθηναίοις τὸ τῶν δούλων ὄνομα.
- 7.16 Ὅτι τοῦ Ἰστροῦ ποταμοῦ τὰ μὲν ἄνω καὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς μέρη μέχρι τῶν καταρακτῶν Λανούιον προσηγόρευον οἱ παλαιοί, ἃ μάλιστα διὰ τῶν Λακῶν φέρεται. Τὰ δὲ κάτω μέχρι τοῦ Πόντου, τὰ παρὰ τοὺς Γέτας, ἐκάλουν Ἰστρον. Ὁμόγλωττοι δ' εἶδιν οἱ Δακοὶ τοῖς Γέταις.
- 7.17 Ὅτι μεταξὺ τῆς Ποντικῆς θαλάττης τῆς ἀπὸ Ἰστροῦ ἐπὶ Τύραν καὶ ἡ τῶν Γετῶν ἐρημία πρόκειται, πεδιάς πᾶσα καὶ ἄνυδρος· ἐν ἣ Δαρείος ἀποληφθεὶς ὁ Ὑστέσπεω, καθ' ὃν καιρὸν διέβη τὸν Ἰστρον ἐπὶ τοὺς Σκύθας, ἐκινδύνευσε πανστρατιᾷ δίψῃ φθαρῆναι.
- 7.18 Ὅτι μεταξὺ τῆς Πεύκης, ἣ ἐστὶ νῆσος ὑπὸ τῶν τοῦ Ἰστροῦ στομάτων ἀπολαμβανομένη, ἕως τῶν τοῦ Τύρα ἐκβολῶν, στάδιοί εἰσιν ἥ τὸ δὲ ἀπὸ Ἱεροῦ στόματος τοῦ Ἰστροῦ, ὃ ἐστὶ νοτιώτατον, ἕως τοῦ βορειοτάτου, τοῦτ' ἔστιν ἡ τῆς Πεύκης βάσις τριγώνου οὗσης, στάδιοί εἰσι τ'.
- 7.19 Ὅτι ἡ Λευκὴ νῆσος ἀπὸ τῆς Πεύκης ἀπέχει πρὸς ἀνατολὰς στάδια πεντακόσια εἰς τὸ πέλαγος, ἱερὰ Ἀχιλλέως.
- 7.20 Ὅτι ὁ Βορυσθένης ποταμὸς, εἴτα πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς ὁ Ὑπανὶς ποταμὸς, ἀπὸ τοῦ Τύρα ποταμοῦ· καὶ πρὸ αὐτῶν νῆσος Βορυσθένης. Ἀναπλεύσαντι δὲ τὸν Βορυσθένη στάδια ὁ πόλις ἐστὶν ὁμώνυμος τῷ ποταμῷ· ἡ δ' αὕτη καὶ Ὀλβία καλεῖται, κτίσμα Μιλησίων, ἐμπορεῖον μέγα. Μεταξὺ δὲ τοῦ Ἰστροῦ ποταμοῦ καὶ τοῦ Βορυσθένους πρώτη ἐστὶν ἡ τῶν Σκυθῶν ἐρημία· εἴτα Τυραγέται· εἴτα Ἰάζυγες Σαρμάται καὶ οἱ Βασιλῆιοι λεγόμενοι Σκύθαι.
- 7.21 Ὅτι ἡ προσάρκτιος πᾶσα ἀπὸ Γερμανίας μέχρι τῆς Κασπίας θαλάσσης πεδιάς ἐστὶν, ἣν ἴσμεν.
- 7.22 Ὅτι Ῥωξολανοὶ, περὶ τὴν Μαιῶτιν οἰκοῦντες, ἐπολέμουν πρὸς τοὺς τοῦ Εὐπάτορος Μιθριδάτου στρατηγοὺς, ἔχοντες ἡγεμόνα Τάσιον.
- 7.23 Ὅτι αἱ τοῦ Βορυσθένους ποταμοῦ ἐκβολαὶ ἐν τῷ μυχῷ κεῖνται τοῦ Ταμυράκου κόλπου καὶ ἡ Βορυσθένης νῆσος· ὁ δὲ Καρκινίτης ποταμὸς ἐν τῷ μυχῷ ἐκδίδωσι τοῦ ὁμωνύμου κόλπου· καὶ περιέχεται μεταξὺ τῶν δύο κόλπων τούτων ἡ Ταυροσκυθία χερρὸν ἡσίζουσα, ἥς τὰ νότια μέρη εὐθεῖα ἐστὶν αἰγικλὸς, ὁ Ἀχίλλειος δρόμος.
- 7.24 Ὅτι τὰ περὶ Μαιῶτιν χωρία διὰ τὴν ψῦξιν ὄνους οὐ τρέφει· δύσριγον γὰρ τὸ ζῶον. Οἱ τε βόες, οἱ μὲν ἄκεροι γίνονται, τῶν δὲ ἀπορρινῶσι τὰ κέρατα· καὶ γὰρ τοῦτο δύσριγον τὸ μέρος. Οἱ τε

ἵπποι μικροὶ γίνονται, τὰ δὲ πρόβατα μεγάλα. Ὁ δὲ διάπλους τοῦ Βοσπόρου ἀμαξεύεται ἐκ τοῦ Παντικαπαίου εἰς Φαναγορίαν, ὥστε καὶ πηλὸν εἶναι καὶ ὁδόν· ὀρυκτοὶ τέ εἰσιν ἰχθύες, οἱ ἀποληφθέντες ἐν τῷ κρυστάλλῳ, θηρευτοὶ γαγγάμῃ τῷ ἐργαλείῳ, καὶ μάλιστα οἱ ἀντακαῖοι, δελφῖσι πάρισοι τὸ μέγεθος. Ἡ δὲ ἄμπελος χειμῶνος κατορύττεται. Τὰ δὲ καύματα τοῦ θέρους σφοδρὰ γίνονται, τάχα μὲν τῶν σωμάτων ἀθιζομένων, τάχα δὲ τῶν πεδίων νηνεμούντων, ἢ καὶ τοῦ πάχους τοῦ ἀέρος ἐκθερμαινομένου πλεον, καθάπερ ἐν τοῖς νέφεσιν οἱ παρήλιοι ποιοῦσιν.

7.25 Ὅτι μετὰ τὴν νῆσον τὸν Βορυσθένη ἐξῆς πρὸς ἀνατολὰς ἐν τῇ ἡπείρῳ ψιλὸν χωρίον, καλούμενον ἄλνῃς ἱερὸν Ἀχιλλέως· εἴτα ὁ Ἀχίλλειος δρόμος, ἀλιτενῆς χερσονήσος· ἔστι γὰρ ταινία τις ὅσον α σταδίων μῆκος ἐπὶ τὴν ἔω, πλάτος δὲ τὸ μέγιστον δυεῖν σταδίων, τὸ δὲ ἐλάχιστον πλέθρων δ', διέχουσα τῆς ἐκατέρωθεν τοῦ αὐχένος ἡπείρου τῇ θαλάσῃ σταδίους ξ', ἀμμόδης, ὕδωρ ἔχουσα ὀρυκτόν· κατὰ μέσσην δὲ ὁ роῦ ἰσθμοῦ αὐχὴν ὅσον μ' σταδίων. Τελευτᾷ δὲ πρὸς ἄκραν, ἣν Ταμυράκην καλοῦσιν, ἔχουσαν ὕφορμον· μεθ' ἣν ὁ Καρκινίτης κόλπος, εὐμεγέθης, ἀνέχων πρὸς τὰς ἄρκτους ὅσον ἐπὶ σταδίους β' μέχρι τοῦ μυχοῦ. Τὸν δὲ κόλπον καὶ Ταμυράκην καλοῦσιν ὁμωνύμως τῇ ἄκρᾳ/ Ἐνταῦθα δ' ἐστὶν ὁ ἰσθμὸς ὁ διείργων τὴν Σαπρὰν λεγομένην λίμνην ἀπὸ θαλάττης, σταδίων μ', καὶ ποιῶν τὴν Ταυρικὴν καὶ Σκυθικὴν λεγομένην χερρόνησον. Οἱ δὲ τξ' τὸ πλάτος τοῦ ἰσθμοῦ φασίν. Ἡ δὲ Σαπρὰ λίμνη σταδίων μὲν εἶναι δ' λέγεται, μέρος δ' ἐστὶ τῆς Μαιώτιδος τὸ πρὸς δύσιν· συνεστόμωται γὰρ αὐτῇ στόματι μεγάλῳ καὶ ἐστὶν ἐλώδης σφόδρα καὶ ῥαπτοῖς πλοίοις μόγις πλόιμος· οἱ γὰρ ἄνεμοι τὰ τεναγὴ ῥαδίως ἀνακαλύπτουτιν, εἴτα πάλιν πληροῦσιν, ὥστε τὰ ἔλη τοῖς μείζοσι σκάφεσιν οὐ περάσιμά ἐστιν, ἀλλ' ἐνίσχεται αὐτόθι.

7.26 Ὅτι Χερρόνησος πόλις ἐν τῇ Ταυρικῇ πρότερον αὐτόνομος ἦν. Κατατρεχομένη δ' ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἠναγκάσθη προστάτην ἐλέσθαι Μιθριδάτην τὸν Εὐπάτορα (καὶ) στρατηγιῶντα ἐπὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ ἰσθμοῦ μέχρι Βορυσθένους ποταμοῦ βαρβάρους καὶ τοῦ Ἀδρίου. Ταῦτα δ' ἦν ἐκὶ Ῥωμαίους παρασκευή. Ἐκεῖνος μὲν οὖν κατὰ ταύτας τὰς ἐλπίδας ἄσμενος πέμψας εἰς τὴν Χερρόνησον στρατείαν, ἐπολέμει πρὸς τοὺς Σκύθας καὶ τούτους ἐχειρῶσατο καὶ Βοσπόρου κατέστη κύριος, παρ' ἐκόντος λαβῶν Παρισάδου, τοῦ κατέχοντος τότε. Ἐξ ἐκείνου δὴ τοῦ χρόνου τοῖς τοῦ Βοσπόρου δυνάσταις ἢ τῶν Χερρονησιτῶν πόλις ὑπήκοος μέχρι νῦν ἐστίν.

7.27 Ὅτι μετὰ τὸν Συμβόλων λιμένα ἐν τῇ Ταυρικῇ, ὅς ἐστι δυσμικὸς καὶ βόρειος, ἡ Ταυρικὴ πρὸς νότον τοῦ Εὐξείνου παραλία, α οὔσα σταδίων τὸ μῆκος, τραχεῖα καὶ ὀρεινὴ καὶ καταγιγίζουσα τοῖς βορείαις ἴδρυται· εἴτα ἡ Θεοδοσία πόλις ἐν τῷ Βοσπόρῳ. Ἐν δὲ τῷ μέσῳ τῆς παραλίας ταύτης ἀκρωτήριόν ἐστι, τὸ καλούμενον Κριοῦ μέτωπον, ἀντικρὺ Παφλαγονίας καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου αὐτῆς Καράμβιδος. Τὸ δὲ διάρμα τὸ μεταξὺ Καράμβιδος καὶ Κριοῦ μετώπου στάδιοι β'. Ἀπὸ δὲ Θεοδοσίας εἰς Παντικάπην, μητρόπολιν τῶν Βοσποριανῶν, πᾶσα ἡ χώρα εὐγείας καὶ εὐφορος σίτου, στάδια φλ'. Ἡ δὲ Παντικάπαια πόλις ἴδρυται ἐπὶ τῷ στόματι τῆς Μαιώτιδος λίμνης. Τὸ δὲ Παντικάπαιον λόφος ἐστὶ πάντη περιεικόμενος ἐν κύκλῳ σταδίων κ', κτίσμα Μιλησίων.

7.28 Ὅτι τὰ τοῦ Τανάιδος δύο στόματα διέχει ἀλλήλων ὡς στάδια ξ'. Ἐνθα καὶ πόλις ὁμώνυμος τῷ ποταμῷ, μέγιστον ἐμπορεῖον τῶν βαρβάρων μετὰ τὸ Παντικάπαιον. Ἀπὸ δὲ τοῦ Παντικαπαίου πρὸς βορρᾶν στάδια κ' ἐνιόντι Μυρμηκίον ἐστὶ πολίχνιον· εἴτα κώμη Παρθένιον, ἀπὸ σταδίων μ' τοῦ Μυρμηκίου, ἀπὸ δὲ Παντικαπαίου ξ'. Ἔστι δὲ κατὰ μὲν τὸ Παντικάπαιον ὁ πορθμὸς, τοῦτ' ἐστὶ τὸ πλάτος τοῦ Βοσπόρου, σταδίων ὁ· ἀπὸ δὲ τοῦ Παρθενίου, ὅπου καὶ τὸ στενότατόν ἐστι τοῦ πορθμοῦ, στάδια κ'. Ἔχει δ' ἐνταῦθα ἀντικειμένην ἐν τῇ Ἀσίᾳ κώμην, Ἀχίλλειον καλουμένην. Ἐντεῦθεν δὲ τὸ μῆκος τῆς λίμνης ἐπὶ τὸν Τάναϊν τὴν πόλιν καὶ τὴν νῆσον στάδια β'. Ὁ δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν παράπλους κατὰ τὰ δεξιὰ μέρη ὀλίγῳ τι υπερβάλλει τῶν βσ' σταδίων,

ὁ δὲ ἀριστερὸς καὶ ἐπὶ Εὐρώπην (ὕπὲρ τοὺς) ζ' ἔγγιστα, ὡς εἶναι τὴν τῆς συμπάσης λίμνης περίμετρον θ' ἔγγιστα σταδίων· ἥς τὰ μὲν Εὐρωπαϊὰ μέρη ἔρημα, τὰ δ' ἀνατολικά οἰκεῖται· ἡ δὲ Ταυρικὴ Χερρόνησος ἔοικε καὶ κατὰ τὸ μέγεθος καὶ κατὰ τὸ σχῆμα τῇ Πελοποννήσῳ. Τὴν δὲ πλείστην μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Καρκινίτου Ταῦροι, Σκυθικὸν ἔθνος, ὥκουν καὶ ἐκαλεῖτο πάλαι ἡ χώρα αὕτη πᾶσα, σχεδὸν δέ τι καὶ ἡ ἔξω τοῦ ἰσθμοῦ μέχρι Βορουσθένους, μικρὰ Σκυθία. Τῆς δὲ Χερρονήσου τῆς Ταυρικῆς, πλὴν τῆς ὀρεινῆς τῆς παραλίου μέχρι Θεοδοσίας, ἡ ἄλλη πεδιάς καὶ εὐγείος ἐστὶ πᾶσα, σίτω δὲ καὶ σφόδρα εὐτυχῆς· τριακοντάχουν γὰρ ἀποδίδωσι διὰ τοῦ τυχόντος ὀρυκτοῦ σχιζομένη. Φόρον δ' ἔφερον Μιθριδάτῃ τῷ Εὐπάτορι. Ἐντεῦθεν φασὶ καὶ τὰ σιτοπομπεῖα τοῖς Ἕλλησιν εἶναι· καὶ Λεύκωνά φασὶ πέμψαι ἐντεῦθεν Ἀθηναίοις σίτου μεδίμνους μυριάδας ιε'. Διὰ δὲ τὸ νομάδας εἶναι τοὺς βορειοτέρους Γεωργοὶ οὗτοι ἐκαλοῦντο ἰδίως.

- 7.29 Ὅτι ἰδίον ἐστὶ Σκυθῶν καὶ Σαρματῶν τὸ τοὺς ἵππους ἐκτέμνειν εὐπειθείας χάριν· μικροὶ μὲν γὰρ εἰσιν, ὀξεῖς δὲ σφόδρα καὶ δυσπειθεῖς.
- 7.30 Ὅτι ἐν Σκυθίᾳ αἰτὸς οὐ γίνεται. Γίνεται δὲ ζῶόν τι ἐνταῦθα, ὁ καλούμενος κόλος, μεταξὺ ἐλάφου τε καὶ κριοῦ τὸ μέγεθος, λευκὸς, ὀξύτερος τούτων τῷ δρόμῳ, πίνων τοῖς ῥώθωσιν εἰς τὴν κεφαλὴν, εἴτ' ἐντεῦθεν εἰς ἡμέρας ταμιεύων πλείους, ὥστ' ἐν τῇ ἀνύδρῳ νέμεσθαι ῥαδίως. Τοιαύτη μὲν ἡ μεταξὺ Ῥήνου καὶ Τανάιδος ποταμῶν χώρα, ἡ ἐκτὸς τοῦ Ἰστροῦ ποταμοῦ ὑπὸ τῆς Ποντικῆς θαλάσσης ἀφοριζομένη.
- 7.31 Ὅτι παράλληλά ἐστι τρόπον τινὰ τῷ Ἰστρῷ ποταμῷ τὰ τε Ἰλλυρικὰ καὶ τὰ Παιονικὰ καὶ τὰ Θράκια ὄρη, μίαν πως γραμμὴν ἀποτελοῦντα, διήκουσαν ἀπὸ τοῦ Ἀδρίου μέχρι πρὸς τὸν Πόντον· ἥσπερ προσάρκτια μὲν τὰ μεταξὺ Ἰστροῦ ποταμοῦ καὶ τῶν δρῶν, πρὸς νότον δὲ ἡ τε Ἑλλάς καὶ ἡ συνεχὴς βάρβαρος μέχρι τῆς ὀρεινῆς. Πρὸς μὲν οὖν τὸν Πόντον τὸ Αἶμόν ἐστιν ὄρος, μέγιστον τῶν ταύτη καὶ ὑψηλότατον, μέσην πως διαιροῦν τὴν Θράκην. Πρὸς δὲ τῷ Ἀδρίᾳ πᾶσα ἡ Ἀδρία σχεδὸν τι μέση δ' ἡ Παιονία, καὶ αὕτη πᾶσα ὑψηλή. Ἐφ' ἐκάτερα δὲ αὐτῆς, ἐπὶ μὲν τὰ Θράκια ἡ Ῥοδόπη, ὁμορον ὑψηλὸν ὄρος μετὰ τὸν Αἶμον, ἐπὶ δὲ θάτερα πρὸς ἄρκτον τὰ Ἰλλυρικὰ ἡ τε τῶν Αὐταριατῶν χώρα καὶ ἡ Δαρδανική. Αἱ δ' Ἀλπεῖς διατείνουσι μέχρι τῶν Ἰαπόδων, Κελτικοῦ τε ἅμα καὶ Ἰλλυρικοῦ ἔθνοους. Ἡ δὲ Ὀκρα ταπεινότα μέρος τῶν Ἀλπεῶν ἐστὶ, τῶν διατεινουσῶν ἀπὸ τῆς Ῥαιτικῆς μέχρι Ἰαπόδων· ἐντεῦθεν δ' ἐξάιρεται τὰ ὄρη πάλιν ἐν τοῖς Ἰάποσι καὶ καλεῖται Ἀλβία. Μεταξὺ δ' Ὀκρας καὶ Ἀλβίων ὀρέων ἐν τῇ Ἰστρίᾳ τὰ ὄρη τὰ Καρούαγκα ἐπ' εὐθείας. Τὰ δὲ Βέβια ἔτι ἀνατολικώτερα τῶν Ἀλβίων· ὡς εἶναι κατὰ τὸ ε' κλίμα σχεδὸν ἐπ' εὐθείας τὰ ὄρη ταῦτα, Ὀκραν, Καρσύαγκα, Ἀλβία, Βέβια εἴτα τὰ τῆς ἄνω Μυσίας ὄρη· εἴτα ὁ Αἶμος ὁ Θράκιος ἕως τοῦ Εὐξείνου πόντου. Αὕτη οὖν ἡ κατὰ τὰ προκείμενα ὄρη εὐθεῖα παράλληλός ἐστι τῷ Ἰστρῷ σχεδόν.
- 7.32 Ὅτι ἀρχὴ τῆς Ἰλλυρικῆς παραλίας ἐστὶν ἡ Ἰστρία, συνεχὴς οὔσα τοῖς τε Κάρνοις καὶ τῇ Ἰταλίᾳ. Καὶ εἰσιν ὡς στάδιοι ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου ἕως τῆς Πόλας τοσοῦτοι δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἕως Ἀγκῶνος, πόλεως Ἰταλικῆς. Ὁ δὲ πᾶς τῆς Ἰστρίας παράπλους ἕως τῶν Ἀλβίων ὀρῶν στάδιοι ,ατ'. Ἐξῆς δὲ ἐστὶν ὁ Ἰαποδικὸς παράπλους σταδίων ,α.
- 7.33 Ὅτι οἱ Ἰέποδες ἴδρυνται ἐπὶ τῷ Ἀλβίῳ ὄρει, τελευταίῳ ὄντι τῶν Ἀλπεων καὶ ὑψηλῷ σφόδρα, τῇ μὲν ἐπὶ τοὺς Παννονίους καὶ τὸν Ἰστρον καθήκοντες, τῇ δὲ ἐπὶ τὸν Ἀδρίαν. Κατάστικτοι δὲ εἰσιν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις Ἰλλυριοῖς τε καὶ Θραξίν.
- 7.34 Ὅτι μετὰ τὸν τῶν Ἰαπόδων παρέπλουν ὁ Λιβυρνικός ἐστὶ σταδίων ,αφ', νήσων ἀριθμὸν ἔχων πρὸ αὐτοῦ περὶ μ'. Τῶν δὲ Ἰαπόδων νήσος πρόκειται Κυρικτική, τῶν δὲ Ἰστρίων αἱ Ἀψυρτίδες νῆσοι, ἔνθα φασὶ τὴν Μήδειαν τὸν ἀδελφὸν Ἀψυρτον ἀνελεῖν. Καὶ ἡ Τραγούριον δὲ καὶ ἡ Φάρος πρὸ τῆς Λιβυρνίας εἰσὶ, νῆσοι ἐπίσημοι, καὶ ἡ Ἰσσα νήσος.

- 7.35 Ὅτι ἴδιον τῶν Δαλματέων τὸ διὰ ὀκταετηρίδος ἀναδασμὸν ποιεῖσθαι τῆς χώρας τὸ δὲ μὴ χρῆσθαι νομίμασι πρὸς μὲν τοὺς ἐν τῇ παραλίᾳ ταύτῃ ἴδιον, πρὸς ἄλλους δὲ τῶν βαρβάρων πολλοὺς κοινόν.
- 7.36 Ὅτι ὄρος ἐστὶν Ἄδριον, μέσον τέμνον τὴν Δαλματικὴν τὴν μὲν ἐπιθαλάττιον, τὴν δὲ ἐπὶ θάτερα. Εἴτα ὁ Νάρων ποταμὸς καὶ πρὸ αὐτοῦ ἡ Μέλαενα νῆσος, ἣτις καὶ Κέρκυρα καλεῖται, Κνιδίων κτίσμα.
- 7.37 Ὅτι πολλὰ ἔθνη ἐξέλιπον καὶ ἐκλείπουσι· Γαλατῶν μὲν Βόιοι καὶ Σκορδίσται, Ἰλλυριῶν δὲ Αὐταριᾶται καὶ Ἀδριαῖοι καὶ Δαρδάνιοι, Θρακῶν δὲ Τριβαλλοὶ νῦν δ' οὐδ' ὄνομά ἐστι Μακεδόνων ἢ Θρακῶν.
- 7.38 Ὅτι μετὰ τὴν τῶν Ἀρδιαίων καὶ Πληραίων παραλίαν Ῥιζαὶ κόλπος ἐστὶ καὶ Ῥίζων πόλις καὶ Δρίλων ἐφεξῆς πρὸς νότον ποταμὸς, ἀνάπλουν ἔχων πρὸς ἕω μέχρι τῆς Δαρδανικῆς, ἣ συνάπτει τοῖς τε Μακεδονικοῖς καὶ τοῖς Παιονικοῖς ἔθνεσι πρὸς μεσημβρίαν. Εἴτα Δυρράχιον ὁμώνυμος τῇ χερρονήσῳ πόλις, Κερκυραίων κτίσμα, εἴτα Ἄψος ποταμὸς· εἴτα Ἀπολλωνία πόλις, Κορινθίων κτίσμα, εἴτα Ἀῶς ποταμὸς, εἴτα Βαλλιακὴ πόλις καὶ τὰ Κεραύνια ὄρη καὶ Χάονες, ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἰονίου κόλπου, καὶ νῆσος Σασώ. Καὶ ἐστὶ τὸ μὴν Ἰόνιον ὄνομα ἡ ἀρχὴ τοῦ κόλπου, τὸ δὲ Ἀδρίας τοῦ ἕσω μέρους μέχρι τοῦ μυχοῦ· νῦν δὲ σύμπας ὁμοίως καλεῖται. Καὶ εἰσιν ἀπὸ Λιβυρίας εἰς τὰ Κεραύνια ὄρη ἡ παραλία στάδια ,β, ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου ὁδὸς ἕως τῶν Κεραυνίων ὁρέων πεζῇ ἡμερῶν πλειόνων ἢ λ'· κατὰ δὲ θάλασσαν ὁ πλοῦς ἡμερῶν ζ'. Καὶ ἔστι πᾶσα ἡ παραλία αὕτη εὐγείος καὶ εὐάμπελος καὶ εὐδενδρος.
- 7.39 Ὅτι ἡ ὑπερκειμένη τῆς παραλίας Ἰλλυρία πᾶσά ἐστιν ὀρεινὴ καὶ ψυχρὰ καὶ νιφόβολος· ἡ δὲ προσάρκτιος καὶ μᾶλλον, ὥστε καὶ τῶν ἀμπέλων σπάνιν εἶναι. Ταῦτα δὲ τὰ χωρία Παννόνιοι κατέχουσι, πρὸς νότον μὲν μέχρι Δαλματαίων καὶ Ἀρδιαίων, πρὸς ἄρκτον δὲ μέχρι τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ, πρὸς ἕω δὲ Σκορδίσκοις συνάπτοντα· τῇ δὲ παρὰ τὰ ὄρη τὰ Μακεδόνων καὶ Θρακῶν.
- 7.40 Ὅτι ἐν Αὐταριάταις, ἔθνη Ἰλλυρικῶ ἐπισήμῳ, ὕδωρ ἐστὶ ρέον ὑπὸ ἔγκει τινὶ τοῦ ἕαρος· ἀρυσάμενοι δὲ τὸ ὕδωρ καὶ ἀποθέντες ἡμέρας ε' εἶχον, εἴτα ἐξεπήγνυτο καὶ ἦσαν ἄλες.
- 7.41 Ὅτι μετὰ τὴν τῶν Σκορδίσκων χώραν ἡ τῶν Τριβαλλῶν καὶ Μυσῶν ἐστὶ χώρα, παρὰ τὸν Ἰστρον οὔσα, καὶ τὰ ἔλη τὰ τῆς ἐντὸς Ἰστρου μικρᾶς Σκυθίας.
- 7.42 Ὅτι ἀπὸ τοῦ νοτιωτάτου στόματος τοῦ Ἰστρου, ὅπερ Ἱερὸν καλεῖται, ἐπὶ νότον ἰόντι τὴν τοῦ Πόντου παραλίαν, Ἰστρος ἐστὶ πολίχνιον ἀπὸ φ' σταδίων, Μιλησίων κτίσμα· εἴτα ἕτερον πολίχνιον Τόμις ἀπὸ σ' σταδίων· εἴτα πόλις Κάλλατις ἀπὸ σπ' σταδίων, Ἡρακλεωτῶν κτίσμα. εἴτα πόλις Ἀπολλωνία ἀπὸ ,ατ' Καλλάτιδος σταδίων, κτίσμα Μιλησίων. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Ἀπολλωνίας καὶ Καλλάτιδος Ὀδησσὸς ἐστὶν· εἴτα τὰ τοῦ Αἴμου ὄρους ἀνατολικά πέρατα, ἀρξαμένου ἀπὸ τῶν Ἄλπεων· εἴτα Μεσημβρία, Μεγαρέων κτίσμα· εἴτα Ἀγχιάλῃ πόλις· εἴτα Ἀπολλωνία. Πάλιν δ' ἀπὸ τῆς Ἀπολλωνίας ἐπὶ Κυανέας στάδιοί εἰσι ,αφ'. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἢ τε Θυνιάς καὶ Σαλμυδησσός, αἰγιαλὸς ἔρημος καὶ λιθώδης, ἀλίμενος, ἀναπεπταμένος πολὺς πρὸς τὸν βορρᾶν, σταδίων ὅσον ψ' μέχρι Κυανέων τὸ μῆκος. Αἱ δὲ Κυανεαὶ νησίδια εἰσι δύο πρὸς τῷ στόματι τοῦ Πόντου, τὸ μὲν τῇ Εὐρώπῃ προσεχές, τὸ δὲ τῇ Ἀσίᾳ, διειργόμενα πορθμῷ ὅσον κ' σταδίων· τοσοῦτον δὲ διέχει καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Βυζαντιῶν καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Χαλκηδονίων, ὅπερ ἐστὶ τὸ στενότατον τοῦ Θρακίου Βοσπόρου καὶ τὸ τοῦ Πόντου στόμα.
- 7.43 Ὅτι Θρακιστὶ καλεῖται ἡ πόλις βρία· διὸ Μεσημβρία μὲν ἢ τοῦ Μέσιος βρία, Σηλυμβρία δὲ ἢ τοῦ Σήλως βρία· ἡ δὲ Αἰνός ποτε Πολτυοβρία ἐκαλεῖτο, τοῦ Πόλτυος βρία.
- 7.44 Ὅτι Μεγαρεῦσι, χρωμένοις ποτὲ περὶ ἀποικίας, ἔχρησεν ὁ θεὸς κτίζειν πόλιν ἀπέναντι τῶν τυφλῶν, τὸ Βυζάντιον· τοὺς γὰρ Χαλκηδονίους τυφλοὺς ἐκάλει, διότι πρὸ ἰζ' ἐτῶν ἐλθόντες

οὐκ ἐνενόησαν, ὅς τυφλοὶ δῆθεν, τὴν ἀμείνω χώραν ἐκλέξασθαι, τὸ Βυζάντιον, ἀλλ' ἔκτισαν τὴν χεῖρω, τὴν Χαλκηδόνα.

- 7.45 Ὅτι ἡ πηλαμὺς γεννᾶται μὲν ἐν τοῖς ἔλεσι τῆς Μαιώτιδος λίμνης, εἴτα ἐκεῖ ὀλίγον αὐξηθεῖσα κατέρχεται εἰς τὸν Πόντον· εἴτα τὰ Ἀσιανὰ μέρη ἐπιλαβοῦσα ἕως Τραπεζοῦντος, διὰ τὴν μικρότητά οὐ θηρεύεται ἐντεῦθεν δ' ἕως Σινώπης ἄρχεται θηρεύεσθαι, καὶ κατὰ μικρὸν αὐξηθεῖσα ἐν Βυζαντίῳ ἤδη ὠραία ἐστὶ καὶ θηρεύεται μάλιστα· καὶ εἰς τὸ κέρας τὸ κατὰ Βυζάντιον, κολπῶδες πρὸς δυσμὰς ἀνάχυμα τῆς θαλάσσης, εἰσέρχεται καὶ ἀγρεύεται μάλιστα.
- 7.46 Ὅτι τὸ κατὰ Βυζάντιον κέρας ὠνόμασται διὰ τὸ εἰκέναι ἐλάφου κέρατι τὴν ταύτη θάλασσαν· ἔχει γὰρ κόλπους τινὰς, ὥς ἂν ἀποφύσεις.
- 7.47 ὅτι ἡ νῦν Ἑλλάς χώρα βαρβάρων ἦν πρότερον κατοικία· οἶον Πέλοπος μὲν ἐκ τῆς Φρυγίας ἐπαγαγομένου λαὸν εἰς τὴν ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Πελοπόννησον, Δαναοῦ δ' ἐξ Αἰγύπτου, Δρυόπων δὲ καὶ Καυκῶνων καὶ Πελασγῶν καὶ Λελέγων καὶ ἄλλων τοιούτων κατανειμαμένων τὰ χωρία τῆς Ἑλλάδος. Τὴν τε γὰρ Ἀττικὴν οἱ μετὰ Εὐμόλπου Θρᾶκες ἔσχον. τῆς δὲ Φωκίδος τὴν Δαυλίδα Τηρεὺς, τὴν δὲ Καδμείαν οἱ μετὰ Κάδμου Φοίνικες, αὐτὴν δὲ τὴν Βοιωτίαν Ἄονες καὶ Τέμμικες καὶ Ὑαντες. Καὶ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων δ' ἐνίων τὸ βάρβαρον ἐμφαίνεται· Κέκροψ, Κόδρος, Αἴκλος, Κόθος, Δρύμας, Κρίνακος. Καὶ νῦν δὲ πᾶσαν Ἥπειρον καὶ Ἑλλάδα σχεδὸν καὶ Πελοπόννησον καὶ Μακεδονίαν Σκύθαι Σκλάβοι νέμονται. Καὶ ἡ Ἰωνία δὲ ὑπὸ Καρῶν καὶ Λελέγων ἐκρατεῖτο.
- 7.48 Ὅτι ὑπὸ τὸ ἔκτον κλίμα κεῖται ἡ Ἄλπις τὸ ὄρος, καὶ πρὸς ἀνατολὰς σχεδὸν ἐπ' εὐθείας διήκει ἡ ὀρεινὴ αὕτη ῥάχις ἕως Αἴμου ὄρους, τοῦ εἰς τὸν Εὐξείνιον λήγοντος. ὠνόμασται δὲ καθ' ἕκαστον οὕτως· Ἄλπις, Ὀκρα, Καρούαγκα, Ἄλεις, Βέβια· καὶ ταῦτα μὲν τὰ Ἰλλυρικὰ ὄρη. τὰ δὲ Μακεδονικὰ Βερτίσκοι, Σκάρδον, Ὀρβήλος, Ῥδόπη, Αἴμος ταῦθ' αὖτε τὰ ἔσχατα δύο Θρᾶκιά εἰσι. Μεταξὺ δὲ τῆς ῥάχεως ταύτης καὶ τοῦ Ἰστροῦ κάθηνται ἔθνη ταῦτα, Ῥαιτοὶ, Οὐινδελικοὶ, Νωρικοὶ, Παννόνιοι οἱ ἄνω, Παννόνιοι οἱ κάτω, Σκορδίσκοι, Δαλμάται, Μυσοὶ οἱ ἄνω, Μυσοὶ οἱ κάτω, διήκοντες ἕως τῆς Πεύκης νήσου. Οἱ δὲ Ἰλλυριοὶ καὶ οἱ Μακεδόνες καὶ οἱ Θρᾶκες πρὸς νότον εἰς τῆς ῥάχεως ταύτης.
- 7.49 Ὅτι ἀπὸ Ἀπολλωνίας, τῆς ἐν τῷ Ἀδρίᾳ Ταυλαντίων τῶν Μακεδονικῶν πόλεως, ἡ ἐστὶ πλησίον Δυρραχίου, ἄρχεται ἡ Ἐγνατία ὁδὸς, πρὸς ἕω βεβηματισμένη κατὰ μίλιον καὶ κατεστηλοθετημένη μέχρι Κυψέλων καὶ Ἐβρου ποταμοῦ· μιλίων δὲ ἐστὶ φλέ· καὶ ἐὰν ᾗ τὸ μίλιον στάδια ἢ, γίνεται αὕτη ἡ ὁδὸς σταδίων ,δσπ. Ἐὰν δὲ, ὥς Πολύβιος βούλεται, ὑπερβάλλῃ τὸ μίλιον τοῦ ὀκτασταδίου δίπλεθρον, ὃ ἐστὶ τριτημόριον τοῦ σταδίου (τὸ γὰρ πλέθρον ἐκτμημόριον ἐστὶ τοῦ σταδίου), προσθετέον τοῖς ,δσπ σταδίοις τὸ τρίτον τῶν φλέ, τοῦτ' ἔστιν ροή· καὶ γίνονται ,δυνή.
- 7.50 Ὅτι, Πτολεμαῖος μὲν τὸ τῆς Μακεδονίας βόειον πέρας εἶναι λέγει τὴν γραμμὴν τὴν διὰ Βερτίσκου ὄρους καὶ Σκάρδου καὶ Ὀρβήλου ἐκβαλλομένην, πρὸς ἀνατολὰς μὲν ἕως μέσης τῆς Προποντίδος, πρὸς δυσμὰς δὲ ἕως τῶν ἐκβολῶν Δρίλωνος ποταμοῦ τοῦ ἐκ τοῦ Βερτίσκου ὄρους ἀνίσχοντος, ἵνα τὰ βορειότερα τῶν ὁρέων τούτων καὶ τῆς γραμμῆς ταύτης ᾗ τὰ μὲν Ἰλλυρικὰ, τὰ δὲ Θρᾶκεια· ὁ δὲ Στράβων οὐχ οὕτως ἀλλὰ τὴν Ἐγνατίαν ὁδὸν μεθόριον τίθησιν Ἰλλυρίας καὶ τῆς Ἠπείρου, ἀπὸ Ἀπολλωνίας ἕως πόλεως Λυχνιδοῦ καὶ τόπου καλουμένου οὔτω Πυλῶνος· τὰ δὲ λοιπὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης διὰ τε Ἡρακλείας καὶ Λυγκηστῶν καὶ Ἐόρδων εἰς Ἑδεσσαν καὶ Πέλλαν, ἕως Θεσσαλονικείας. Μίλια δὲ εἰσι ταῦτα διακόσια ἐξήκοντα ἐπτὰ· τὰ δὲ λοιπὰ ἕως ποταμοῦ Ἐβρου τοσαῦτα.

7.51

Ὅτι ἀπὸ Ἀπολλωνίας πόλεως ἡ Ἐγνατία ὁδὸς διορίζει πρὸς νότον τὴν Ἥπειρον, περιεχομένην ὑπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους ἕως τοῦ κόλπου τοῦ Ἀμπρακικοῦ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου πρὸς ἕω ἕως Αἰγαίου Ἑλλάς ἐστὶ, πρὸς νότον ἔχουσα τὴν Πελοπόννησον.

- 7.52 Ὅτι ὁ Στρυμὼν ποταμὸς διορίζει Μακεδονίαν καὶ Θράκην· ἡ δὲ Θράκη, κλυζομένη Αἰγαίῳ τε πελάγει καὶ τῷ, Μέλανι κόλπῳ καὶ Ἑλλησπόντῳ καὶ Προποντίδι καὶ Βοσπόρῳ καὶ Εὐξείνῳ πόντῳ, εἰς τὸν Αἴμον τὸ ὄρος περατοῦται· ἡ δὲ βόρειος τῆς Θράκης πλευρὰ ὁ Αἴμος ἐστὶ καὶ ἡ Ῥοδόπη καὶ ὁ Ὀρβηλος τὰ ὄρη· ἡ δὲ δυσμικὴ πλευρὰ ὁ Στρυμὼν ποταμὸς ἐστίν.
- 7.53 Ὅτι τὸ Μυρτίῳον πέλαγος περιέχεται τοῖς ἀπὸ Σουνίου ἕως Κορίνθου καὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, εἴτα τῇ ἀνατολικῇ τῆς Πελοποννήσου πλευρᾷ ἕως Μαλείας καὶ Κυθήρων καὶ Κρήτης τῶν βορείων μερῶν. ἐν ᾧ πελάγει καὶ αἱ Κυκλάδες εἰσίν.
- 7.54 Ὅτι ἡ Δωδῶτη ἐν τῇ τῶν Μολοττῶν χώρᾳ ἐστὶ τῶν ἐν Ἠπείρῳ.
- 7.55 Ὅτι ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ὁρέων καὶ Χαόνων ὁ ἐπὶ τὴν ἕω παράπλους σταδίων ἐστὶ αὐτῶς τοῦ στόματος τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, ἔνθα καὶ ἡ Ἥπειρος περατοῦται.
- 7.56 Ὅτι ἀπὸ Κασσιόπης λιμένος, τῆς ἐν Κερκύρᾳ, ἕως Βρεντεσίου στάδιον ,αψ'.
- 7.57 Ὅτι τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου τὸ μὲν στόμα σταδίων ἐστὶ δ', ὁ δὲ περίπλους τ' σταδίων ἐστίν. Περιιοικοῦσι δ' αὐτὸν Ἀμφίλοχοι μὲν πρὸς βορρᾶν, Ἀκαρνᾶνες δὲ πρὸς ἀνατολὰς, Κασσωπαῖοι δὲ καὶ Νικόπολις, Αὐγούστου κτίσμα, πρὸς δυσμὰς. Ἐν δὲ τῷ μυχῷ τοῦ κόλπου Ἀμπρακία ἐστὶ πόλις, ἐξ ἧς ὁ κόλπος ὠνόμασται, ὀλίγον ἀπὸ θαλάσσης· ἦν Πύρρος ὁ Ἠπειρώτης ἐπίσημον ἐποίησε, βασιλείῳ ταύτῃ χρησάμενος· κτίσμα δ' ἰστί Γόργου τοῦ Κυψέλου παιδὸς ἡ Ἀμπρακία πόλις.
- 7.58 Ὅτι τὰ Ἄκτια πενταετηρικὸς ἀγὼν ἐστίν ἐν Νικοπόλει· ἔνθα ὁ Αὐγουστος Ἀντώνιον καταναυμαχήσας περὶ τὸ Ἄκτιον τὴν τε πόλιν ἐκάλεσε Νικόπολιν καὶ περὶ τὸ Ἄκτιον τὰ Ἄκτια ἀγῶνα ἔθηκεν.
- 7.59 Ὅτι μετὰ τὴν τῶν Ἐπιγόνων εἰς Θήβας στρατείαν Ἀλκμαίων, παρακληθεὶς ὑπὸ Διομήδους, συνῆλθεν εἰς Αἰτωλίαν αὐτῷ· καὶ συγκατεκτήσαντο ταύτην τε τὴν Ἀμφιλοχίαν καὶ τὴν Αἰτωλίαν καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν. Καλοῦντος δ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Τρωικὸν πόλεμον Ἀγαμέμνωνος, ὁ μὲν Διομήδης ἐπορεύθη, ὁ δὲ Ἀλκμαίων, μείνας ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ, τὸ Ἄργος ἔκτισε, καλέσας Ἀμφιλοχικὸν, ἐπώνυμον τοῦ ἀδελφοῦ. Ἰναχον δὲ, τὸν διὰ τῆς χώρας ῥέοντα ποταμὸν εἰς τὸν κόλπον, ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν Ἀργεῖαν προσηγόρευσεν.
- 7.60 Ὅτι πλησίον τῆς τε Μακεδονίας καὶ τῆς Θετταλίας περὶ τὸ Ποῖον ὄρος καὶ τὴν Πίνδον Αἰθικὲς τε καὶ αἱ τοῦ Πηνειοῦ πηγαί. Τὸ δὲ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον ἐν τῇ Θεσπρωτίᾳ ἐστὶ· καὶ οἱ ποιηταὶ Θεσπρωτίδα τὴν Δωδώνην ἔφασαν. Κεῖται δὲ ὑπὸ τῷ Τόμάρῳ ὄρει· καὶ ἀπὸ τοῦ Τομάρου ὄρους καὶ οἱ τοῦ Διὸς ὑποφῆται ἀνιπτόποδες Τόμουροι ἐκαλοῦντο, ἐν συγκοπῇ ἀπὸ τοῦ Τομάρουροι, ὥς ἂν τοῦ Τομάρου φύλακες. Καὶ τὸ ἐν τῇ Ὀδυσεείᾳ ὑπὸ Ἀμφινόμου λεγόμενον, « εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μέγαλοιο θέμιστες, » ἔνιοι γράφουσιν· « εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μέγαλοιο Τόμμουροι. » Οὐδαμοῦ γὰρ τὰ μαντεῖα θέμιστας καλεῖ Ὅμηρος, ἀλλ' ἐπὶ τῶν πολιτικῶν καὶ νομίμων ἔθων εἴωθε καλεῖν τὸ θέμιστας. Πρότερον δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν προφητῶν ἐκρατεῖτο, ὕστερον δὲ ὁπὸ τριῶν γυναικῶν γραιῶν. Ἦν δὲ πρότερον περὶ Σκότουςαν, πόλιν τῆς Πελασγιώτιδος, τὸ χρηστήριον ἐμνησθέντος δ' Ἀπόλλωνος ὑπὸ τινων τοῦ δένδρου, μετηνέχθη κατὰ χρησμόν Ἀπόλλωνος τοῦ ἐν Δωδώνῃ. Ἐχρησμάδει δ' οὐ διὰ λόγων, ἀλλὰ διὰ τινων συμβόλων, ὥσπερ τὸ ἐν Λιβύῃ Ἀμμωνιακόν· ἴσως δὲ τινα πτῆσιν αἱ τρεῖς περιστεραὶ ἐπέτοντο ἐξαίρετον, ἐξ ὧν αἱ ἱέρειαι παρατηρούμεναι προεθέσπιζον. Φασὶ δὲ καὶ κατὰ τὴν τῶν Μολοττῶν καὶ Θεσπρωτῶν γλῶτταν τὰς γραίας πελίας καλεῖσθαι καὶ τοὺς γέροντας πελίους·

καὶ ἴσως οὐκ ὄρνεα ἦσαν αἱ θρυλούμεναι πελειάδες, ἀλλὰ γυναῖκες γραῖαι τρεῖς περὶ τὸ ἱερὸν σχολάζουσαι.

- 7.62 Ὅτι ἡ παροιμία « Τὸ ἐν Δωδῶτῃ χαλκεῖον ν » ἐντεῦθεν ὠνομάσθη χαλκεῖον ἦν ἐν τῷ ἱερῷ, ἔχον ὑπερκείμενον ἀνδριάντα, κρατοῦντα μάστιγα χαλκῆν, ἀνάθημα Κερκυραίων· ἡ δὲ μάστιξ ἦν τριπλῆ, ἀλυσιδωτῆ, ἐπηρτημένους ἔχουσα ἐξ αὐτῆς ἀστραγάλους, οἱ πλῆττοντες τὸ χαλκεῖον συνεχῶς, ὁπότε αἰωροῖντο ὑπὸ τῶν ἀνέμων, μακροὺς ἤχους ἀπειργάζοντο, ἕως ὁ μετρῶν τὸν χρόνον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἤχου μέχρι τέλους καὶ ἐκὶ ?? προέλθοι· ὅθεν καὶ ἡ παροιμία ἐλέχθη Ἡ Κερκυροείων μάστιξ. » .
- 7.62 Ὅτι ἡ Κόρκυρα τὸ παλαιὸν εὐτυχὴς ἦν καὶ δύνοεμιν ναυτικὴν πλείστην εἶχεν, ἀλλ' ὑπὸ πολέμων τινδῶν καὶ τυράννων ἐφθάρη· καὶ ὕστερον ὑπὸ Ῥωμαίων ἐλευθερωθεῖσα οὐκ ἐπηνέθη, ἀλλ' ἐπὶ λοιδορίᾳ παροιμίαν ἔλαβειν· « Ἐλευθέρα Κόρκυρα, χέζ' ὅπου θέλεις.
- 7.63 Ὅτι ἡ Μακεδονία περιορίζεται ἐκ μὲν δυσμῶν τῇ παραλίᾳ τοῦ Ἀδρίου, ἐξ ἀνατολῶν δὲ τῇ παραλλήλῳ ταύτης μεσημβρινῇ γραμμῇ τῇ διὰ τῶν ἐκβολῶν Ἐβρου ποταμοῦ καὶ Κυψέλων πόλεως, ἐκ βορρᾶ δὲ τῇ νοουμένη εὐθείᾳ γραμμῇ τῇ διὰ Βερτίσκου ὄρους καὶ Σκάρδου καὶ Ὀρβήλου καὶ Ῥοδόπης καὶ Αἴμου (τὰ γὰρ ὄρη ταῦτα, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ Ἀδρίου, διήκει κατὰ εὐθείαν γραμμὴν ἕως τοῦ Εὐξείνου, ποιοῦντα χερρόνησον μεγάλην πρὸς νότον, τήν τε Θράκην ὁμοῦ καὶ Μακεδονίαν καὶ Ἡπειρον καὶ Ἀχαΐαν)· ἐκ νότου δὲ τῇ Ἐγνατίᾳ ὁδῷ, ἀπὸ Δυρραχίου πόλεως πρὸς ἀνατολὰς ἰοῦσιν ἕως Θεσσαλονικείας καὶ ἔστι τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς Μακεδονίας παραλληλόγραμμον ἔγγιστα.
- 7.64 Ὅτι ὁ Πκνεῖος ποταμὸς, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Πίνδου ὄρους, καὶ ῥέων διὰ τῶν Τεμπῶν καὶ διὰ μέσης Θεσσαλίας καὶ τῶν Λαπιθῶν καὶ Περραιβῶν, δεχόμενός τε τὸν Εὐρώπον ποταμὸν, ὃν Ὅμηρος Τιταρήσιον ὠνόμασε, διορίζει Μακεδονίαν μὲν πρὸς βορρᾶν, Θεσσαλίαν δὲ πρὸς νότον· αἱ δὲ τοῦ Εὐρώπου ποταμοῦ πηγαὶ ἐκ τοῦ Τιταρίου ὄρους ἄρχονται, ὃ ἔστι συνεχὲς τῷ Ὀλύμπῳ· καὶ ἔστιν ὁ μὲν Ὀλύμπος τῆς Μακεδονίας, ἡ δὲ Ὅσσα τῆς Θεσσαλίας καὶ τὸ Πήλιον.
- 7.65 Ὅτι ὑπὸ ταῖς ὑπωρείαις τοῦ Ὀλύμπου, παρὰ σὸν Πηνειὸν ποταμὸν, Γυρτῶν ἔττι, πόλις Περραιβικὴ καὶ Μαγνητικὴ, ἐν ἣ Περιθούς τε καὶ Ἰξίων ἦρξαν. Ἀπέχει δ' ἡ Γυρτῶν τῆς Τύρρηνος πόλεως Κραννῶν· καὶ φασιν, ὅταν εἴπῃ ὁ ποιητὴς « τῷ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης », Ἐφύρους μὲν λέγεσθαι τοὺς Κραννωνίους, Φλεγύας δὲ τοὺς Γυρτωνίους.
- 7.66 Ὅτι τὸ Δῖον ἡ πόλις οὐκ ἐν τῷ αἰγταλῷ τοῦ Θερμαίου κόλπου ἐστὶν ἐν ταῖς ὑπωρείαις τοῦ Ὀλύμπου, ἀλλ' ὅσον ζ' ἀπέχει σταδίου· ἔχει δ' ἡ πόλις τὸ Δῖον κώμην πλησίον Πίμπλειαν, ἔνθα Ὀρφεὺς διέτριβεν.
- 7.67 Ὅτι τὸ παλαιὸν οἱ μάντιες καὶ μουσικὴν εἰργάζοντο.
- 7.68 Ὅτι μετὰ τὸ Δῖον πόλιν ὁ Ἀλιάκμων ποταμὸς ἐστὶν, ἐκβάλλων εἰς τὸν Θερμαῖον κόλπον· καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ἡ πρὸς βορρᾶν τοῦ κόλπου παραλία, Πιερία καλεῖται ἕως τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ, ἐν ἣ καὶ πόλις Πύδνα, ἡ νῦν Κίτρον καλεῖται· εἴτα Μεθώνη καὶ Ἄλωρος πόλεις· εἴτα Ἐρίγων καὶ Λουδίας ποταμοί. Ἀπὸ δὲ Λουδίου εἰς Πέλλαν πόλιν ἀνάπλους στάδια ρκ'. Ἀπέχει δ' ἡ Μιθώνη τῆς μὲν Πύδνης στάδια μ', τῆς Ἀλώρου δὲ ὁ στέδια. Ἡ μὲν οὖν Πύδνα Πιερικὴ ἐστὶ πόλις, ἡ δὲ Ἄλωρος Βοτταϊκὴ. Ἐν μὲν οὖν τῷ πρὸ τῆς Πύδνης πεδίῳ Ῥωμαῖσι Περσέα καταπολεμήσαντες καθεῖλον τὴν τῶν Μακεδόνων βασιλείαν. Ἐν δὲ τῷ πρὸ τῆς Μεθώνης πεδίῳ γενέσθαι συνέβηνη Φιλίππῳ τῷ Ἀμύντου τὴν ἐκκοπὴν τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ καταπελτικῶ βέλει κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως.
- 7.69 Ὅτι τὴν Πέλλαν, οὗσαν μικρὰν πρότερον, Φίλιππος εἰς μῆκος ηὔξησε, τραφεῖς ἐν αὐτῇ. ἔχει δὲ λίμνην πρὸ αὐτῆς, ἐξ ἧς ὁ Λουδίας ποταμὸς ῥεῖ· τὴν δὲ λίμνην πληροῖ τοῦ Ἀξιοῦ τι ποταμοῦ ἀπόσπασμα. Εἴτα ὁ Ἀξιὸς, διαιρῶν τὴν τε Βοττιαίαν καὶ τὴν Ἀμφαξίτιν γῆν καὶ παραλαβὼν τὸν

Ἐρίγωνα ποταμὸν ἐξίησι μεταξὺ Χαλάστρας καὶ Θέρμης. Ἐπικείται δὲ τῷ Ἀξιῷ ποταμῷ χωρίον, ὅπερ Ὅμηρος Ἀμυδῶνα καλεῖ, καὶ φησι τοὺς Παίονας ἐντεῦθεν εἰς Τροίαν ἐπικούρους ἐλθεῖν· τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρυρέοντος. » Ἄλλ' ἐπεὶ ὁ μὲν Ἀξιὸς θολερός ἐστι, κρήνη δέ τις ἐξ Ἀμυδῶνος ἀνίσχουσα καὶ ἐπιμιγνυμένη αὐτῷ κάλλιστον ὕδατος, διὰ τοῦτο τὸν ἐξῆς στίχον, « Ἀξιοῦ, οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδνεται Αἴαν, » μεταγράφουσιν οὕτως « Ἀξιοῦ, ᾧ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδνεται Αἴης. » οὐ γὰρ τὸ τοῦ Ἀξιοῦ ὕδωρ κάλλιστον ★ τῆς γῆς τῇ ὄψει κίδνεται, ἀλλὰ τῆς γῆς τῷ Ἀξιῷ.

- 7.70 Ὅτι μετὰ τὸν Ἀξιὸν ποταμὸν ἡ Θεσσαλονίκη ἐστὶ πόλις, ἡ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο· κτίσμα δ' ἐστὶ Κασσάνδρου, ὃς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, παιδὸς δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ὠνόμασε· μετῴκησε δὲ τὰ πέρας πολίχνην εἰς αὐτήν, οἷον Χαλάστραν, Αἰνέαν, Κισσὸν καὶ πνα καὶ ἄλλα. Ἐκ δὲ τοῦ Κισσοῦ τούτου ὑπονοήσκειν ἄν τις γενέσθαι καὶ τὸν παρ' Ὀμήρῳ Ἰφιδάμαντα, οὗ ὁ πάππος Κισσεὺς ἔθρεψεν αὐτὸν, φησὶν, ἐν Θρήκῃ, ἡ νῦν Μακεδονία καλεῖται. λεῖται.
- 7.71 Ὅτι ἡ Βέροια πόλις ἐν τοῖς ὑπωρεῖαις κεῖται τοῦ Βερμίου ὄρους.
- 7.72 Ὅτι ἡ Παλλήνη χερρόνησος, ἥ ἐν τῷ ἰσθμῷ κεῖται ἢ πρὶν μὲν Ποτίδαια, νῦν δὲ Κασσάνδρεια, Φλέγρα τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο. Ὦκουν δ' αὐτήν οἱ μυθεύοντες Γίγαντες, ἔθνος ἀσεβὲς καὶ ἔνομον, οὓς Ἡρακλῆς διέφθειρεν. Ἔχει δὲ πόλεις δ', Ἀφυτιν, Μένδην, Σκιώνην, Σάνην.
- 7.73 Ὅτι τῆς Ὀλύμπου ἐπίνειόν ἐστι Μηκύπερνα ἐν τῷ Τορωναίῳ κόλπῳ.
- 7.74 Ὅτι πλησίον Ὀλόνθου χωρίον ἐστὶ κοῖλον, καλούμενον Κανθαρώλεθρον ἐκ τοῦ συμβεβηκότος· τὸ γὰρ ζῶον ὁ κένθαρος πέριξ τῆς χώρας γινόμενος, ἡνίκα ψαύσῃ τοῦ χωρίου ἐκείνου, διαφθείρεται.
- 7.75 Ὅτι ἀντικρὺ Κανέστρου, ἄκρου τῆς Παλλήνης, ἡ Δέρρις ἐστὶν ἄκρα, πλησίον Κωφοῦ λιμένος· καὶ ὁ Τορωναῖος κόλπος ὑπὸ τούτων ἀφορίζεται. Καὶ πρὸς ἀνατολὰς αὐτῆς κεῖται τὸ ἄκρον τοῦ Ἄθωνος, δ' ἀφορίζει τὸν Σιγγιτικὸν κόλπον· ὥς εἶναι ἐφεξῆς κόλπους τοῦ Αἰγαίου πελάγους πρὸς βορρᾶν ἀλλήλων ἀπέχοντας οὕτως Μαλιακὸν, Παγασιτικὸν, Θερμαῖον, Τορωναῖον, Σιγγιτικὸν, Στρυμονικόν. Τὰ δὲ ἄκρα, Ποσειδῖον μὲν τὸ μεταξὺ Μαλιακοῦ καὶ Παγασιτικοῦ, τὸ δὲ ἐφεξῆς πρὸς βορρᾶν Σηπιάς, εἶτα τὸ ἐν Παλλήνῃ Κάναστρον, εἶτα Δέρρις, εἶτα Νυμφαῖον ἐν τῷ Ἄθωνι πρὸς τῷ Σιγγιτικῷ, τὸ δὲ πρὸς τῷ Στρυμνικῷ Ἀκράθως ἄκρον, ὧν μεταξὺ ὁ Ἄθων, οὗ πρὸς ἀνατολὰς ἡ Λῆμνος· πρὸς δὲ βορρᾶν ἀφορίζει τὸν Στρυμονικὸν κόλπον ἡ Νεάπολις.
- 7.77 Ὅτι Ἀκανθος πόλις ἐν τῷ Σιγγιτικῷ κοίτῳ ἐστὶ παράλιος πλησίον τῆς τοῦ Ξέρξου δλώρυχος· ἔχει δ' ὁ Ἄθων ἐ πόλεις, Δῖον, Κλεωνάς, Θύσσον, Ὀλόφυξιν, Ἀκροθώους· αὕτη δὲ πρὸς τῇ κορυφῇ τοῦ Ἄθωνος κεῖται. Ἔστι δ' ὁ Ἄθων ὄρος μαστοειδὲς, ὀξύτατον, ὑψηλότατον, οὗ σὶ τὴν κορυφὴν οἰκοῦντες ὄρωσι τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα πρὸ ὠρῶν γ' τῆς ἐν τῇ παραλίᾳ ἀνατολῆς. Καὶ ἔστιν ἀπὸ πόλεως τῆς Ἀκάνθου ὁ περίπλους τῆς χερρονήσου ἕως Σταγείρου, πόλεως τοῦ Ἀριστοτέλους, στάδια ὕ, ἐν ᾗ λιμὴν ὄνομα Κάπρος καὶ νησίον ὁμώνυμον τῷ λιμένι· εἶτα αἱ τοῦ Στρυμόνος ἐκβολαί· εἶτα Φάγρης, Γαληψὸς, Ἀπολλωνία, πᾶσαι πόλεις· εἶτα τὸ Νέστου στόμα τοῦ διορίζοντος Μακεδονίαν καὶ Θράκην, ὡς Φίλιππος καὶ Ἀλέξανδρος, ὁ τούτου παῖς, διώριζον ἐν τοῖς κατ' αὐτοὺς χρόνοις. Εἰσὶ δὲ περὶ τὸν Στρυμονικὸν κόλπον πόλεις καὶ ἑτεραι, οἷον Μύρκινος, Ἀργίλος, Δραβῆσκος, Δάτον, ὅπερ καὶ ἀρίστην ἔχει χώραν καὶ εὐκαρπὸν καὶ ναυπήγια καὶ χρυσοῦ μέταλλα· ἀφ' οὗ καὶ παροιμία «Δάτον Δάτον ἀγαθῶν» ὡς καὶ « Ἀγαθῶν ἐγαθίδες. » .
- 7.77 Ὅτι πλεῖστα μέταλλά ἐστι χρυσοῦ ἐν ταῖς Κρηνίσιν, ὅπου νῦν οἱ ἰλιπτοὶ πόλις ἴδρυται, πλησίον τοῦ Παγγαίου ὄρους· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Παγγαῖον ὄρος χρυσεῖα καὶ ἀργυρεῖα ἔχει μέταλλα

καὶ ἡ πέραν καὶ ἡ ἐνὶ τῷ Στρυμόνῳ ποταμοῦ μέχρι Παιονίας. Φασὶ δὲ καὶ τοὺς τὴν Παιονίαν γῆν ἀροῦντας εὐρίσκειν χρυσοῦ τινα μόρια.

- 7.78 Ὅτι ὁ Στρυμόν ποταμὸς ἄρχεται ἐκ τῶν περὶ τὴν Ῥοδόπην Ἀγριάνων.
- 7.79 Ὅτι ὁ παρ' Ὀμήρῳ Ἀστεροπαῖος, υἱὸς Πηλεγόνου, ἐκ Παιονίας ὧν τῆς ἐν Μακεδονίᾳ ἱστορεῖται διὸ καὶ Πηλεγόνου υἱός· οἱ γὰρ Παῖονες Πελαγόνες ἐκαλοῦντο.
- 7.80 Ὅτι ἡ νῦν Φίλιπποι πόλις Κρηνίδες ἐκαλοῦντο τὸ παλαιόν.
- 7.81 Ὅτι Σίντοι, ἔθνος Θρακικόν, κατῴκει τὴν Λῆμνον νῆσον· ὅθεν Ὅμηρος Σίντιας αὐτοὺς καλεῖ, λέγων· « ἔνθα με Σίντιες ἄνδρες ».
- 7.82 Ὅτι μετὰ τὸν Νέστον ποταμὸν πρὸς ἀνατολὰς Ἀβδηρὰ πόλις, ἐπώνυμος Ἀβδήρου, ὃν οἱ τοῦ Διοαήδου ἵπποι ἔφαγον· εἶτα Δίκαια πόλις πλησίον, ἥς ὑπέρεκειται λίμνη μεγάλη ἡ Βιστονίς· εἶτα πόλις Μαρώνεια.
- 7.83 Ὅτι ὁ τῶν ποταμῶν Ῥιγινία ἐν Θράκῃ καλούμενος Ἐρίγων ἦν καλούμενος.
- 7.84 Ὅτι τὴν Σαμοθράκην Ἰασίων καὶ Δάρδανος ἀδελφοὶ ᾤκουν· κεραυνωθέντος δὲ Ἰασίωνος διὰ τὴν εἰς Δήμητρα ἀμαρτίαν, ὁ Δάρδανος ἀπάρας ἐκ Σαμοθράκης, ἐλθὼν ᾤκησεν ἐν τῇ ὑπωρεΐᾳ τῆς Ἰδης, τὴν πόλιν Δαρδανίαν καλέσας, καὶ ἐδίδαξε τοὺς Τρῶας τὰ ἐν Σαμοθράκῃ μυστήρια· ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Σαμοθράκη Σάμος πρὶν.
- 7.85 Ὅτι ἡ ἐν Θράκῃ Χερρόνησος γ' ποιεῖθαλάσσας, Προποντίδα ἐκ βορρᾶ, Ἑλλήσποντον ἐκ ἀνατολῶν, καὶ τὸν Μέλανα κόλπον ἐκ νότου· ὅπου καὶ ὁ Μέλας ποταμὸς εἰς βάλλει, ὁμώνυμος τῷ κόλπῳ.
- 7.86 Ὅτι ἐν τῷ ἰσθμῷ τῆς Χερρονήσου γ' πόλεις κεῖνται· πρὸς μὲν τῷ Μέλανι κόλπῳ Καρδία, πρὸς δὲ τῇ Προποντίδι Πακτύη, πρὸς δὲ τῇ μεσογείᾳ Λυσιμάχεια· μήκος τοῦ ἰσθμοῦ στάδια μ'.
- 7.87 Ὅτι ἡ πόλις ὁ Ἐλεοῦς ἀρσενικῶς λέγεται· τάχα δὲ καὶ ὁ Τραπεζοῦς.
- 8.1 Ὅτι ἡ ἅπασα Ἑλλὰς χερρονήσοις ὀρίζεται· ὧν πρώτη ἡ Πελοπόννησος, ἰσθμῷ κλεισμένη μ' σταδίων· δευτέρα δὲ ἡ καὶ ταύτην περιέχουσα, ἥς ἰσθμός ἐστιν ὁ ἐκ Παγῶν τῶν Μεγαρικῶν εἰς Νίσαιαν, τὸ Μεγαρέων ἐπίνειον, ὑπερβολῇ σταδίων ρκ' ἀπὸ θαλάττης τῆς Κορινθίας ἐπὶ θάλατταν τὴν Σαρωνικὴν· τρίτη δ' ἡ καὶ ταύτην περιέχουσα, τὸν δὲ ἰσθμὸν ἔχουσα ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Κρῖσαιου κόλπου μέχρι Θερμοπυλῶν· ἡ ἐπινοούμενη εὐθεΐα γραμμὴ ὅσον φή σταδίων, τὴν μὲν Ἀττικὴν καὶ Βοιωτίαν ἅπασαν ἐντὸς ἀπολαμβάνουσα, τὴν δὲ Φωκίδα τέμνουσα λοξὴν καὶ τοὺς Ἐπικνημιδίους Λοκρούς· τετάρτη δ' ἡ ἀπὸ τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου διὰ τῆς Οἴτης καὶ τῆς Τραχινίας εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον καθήκοντα ἔχουσα τὸν ἰσθμὸν καὶ τὰς Θερμοπύλας, ὅσον ὡ ὄντα σταδίων. Πλείονων δὲ ἢ α' ἄλλος ἐστίν, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κόλπου τοῦ Ἀμπρακικοῦ διὰ Θετταλῶν καὶ Μακεδόνων εἰς τὸν Θερμαῖον διήκων μυχόν.
- 8.2 Ὅτι ὁ Πύλος ἐστὶ μὲν παῖ πόλις· « οἱ δὲ Πύλον, Νηληϊὸς ἐυκτίμενον πτολίεθρον· » ἔστι δὲ καὶ ἡ χώρα· « ὅς τ' εὐρὺν ῥέει Πυλίων διὰ γαίης. » Περὶ δὲ τὴν πόλιν τὴν Πύλον ῥεῖ ποταμὸς Ἀμαθος καλούμενος, ὅθεν τὸ· « Πύλοιο ἄναξ ἦν ἡμαθόεντος. » Ἡ δὲ Ἥλις ἡ χώρα ἐστίν· οὐπω γὰρ ἦν ἐπὶ τῶν Ὀμήρου χρόνων ἡ γῆν Ἥλις πόλις κτισθεῖσα.
- 8.3 Ὅτι Τριφυλία ἡ περὶ τὴν Ἥλιν χώρα ἐκλήθη διὰ τὰ τρία γένη, τό τε τῶν ἀπ' ἀρχῆς Ἑπειῶν κατασχόντων τὴν χώραν καὶ τῶν ἐποικησάντων Μινυῶν καὶ τρίτον τὸ τῶν Ἠλείων τῶν ὕστατα ἐπικρατησάντων.
- 8.4 Ὅτι Κυλλήνη ἐπίνειόν ἐστιν Ἠλείων, ἐπέχουσα τῆς Ἥλιδος πόλεως στάδια ρκ'. Μέμνηται δὲ τῆς Κυλλήνης ταύτης καὶ Ὅμηρος, λέγων· « Ὡτον Κυλλήνιον, ἀρχὸν Ἑπειῶν. » Οὐ γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρους ὄντα ἤμελλεν ἡγεμόνα τῶν Ἑπειῶν ἀποφῆναι.
- 8.5

Ὅτι μετὰ τὴν Κυλλήνην πρὸς νότον ὁ Σελλήεις ἐστὶ ποταμός, ῥέων ἐκ Φολόης διὰ πόλεως Ἐφύρας, ἐτέρας οὔσης τῆς Θετταλικῆς καὶ τῆς Θεσπρωτικῆς καὶ τῆς Κορίνθου· καὶ περὶ ταύτης λέγει Ὅμηρος· « τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης, ποταμοῦ ἅπο Σελλήεντος. Ἐκὶ δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς ὥχετο· « φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος. » καὶ δὲ καὶ περὶ ταύτης λέγουσιν οἱ μνηστῆρες· « ἢ καὶ εἰς Ἐφύρην ἔλθοι πίειραν ἄρουραν. Ὄφρ' ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκη. » Ἐκεῖθεν ἦν καὶ ἡ τοῦ Αὐγείου θυγάτηρ· « ἢ τόσα φάρμακα ἦδει, δσατρέφει εὐρεῖα χθών. » Πρὸ δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ Μινύειος ποταμός ἐστιν· εἴτα ἡ Χελωνάτας ἄκρα πρὸς νότον, καὶ Πύλος ἕτερος τοῦ Μεσσηνιακοῦ τοῦ Νέστορα θρέψαντος. Τρεῖς γάρ εἰσι Πύλοι, ὥς καὶ τὸ ἔπος δηλοῖ « ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο, Πύλος γε μὲν ἐστὶ καὶ ἄλλος, » δ τε Μεσσηνιακὸς καὶ ὁ τῆς Ἥλιδος καὶ ὁ Τριφυλιακός.

- 8.6 Ὅτι εἴωθεν Ὅμηρος τὰ μέρη πολλάκις τοῖς ὀίλοις συναριθμεῖν· οἷον· « ἂν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος » καὶ « ἂν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε » καὶ « οἱ δ' ἐκ Δουλιχίου Ἐχινάων θ' ἱεράων » καὶ « Κουρήτες τ' ἐμέχοντο καὶ Αἰτωλοί. » Τοιοδτόν ἐστι καὶ τὸ « οἱ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἥλιδα διᾶν ἔναιον· » τὸ γὰρ Βουπράσιον μέρος ἐστὶ τῆς Ἥλιδος μοίρας.
- 8.7 Ὅτι ἐστὶ τις ποταμός Ἀχελῷος περὶ Δύμην πόλιν τῆς Ἥλιδος, ὁμώνυμος τῷ κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν ποταμῷ Ἀχελῷῳ καλουμένῳ.
- 8.8 Ὅτι ἀπὸ Φειᾶς πόλεως τῆς ἐν Ἥλιδι ἕως Ὀλυμπίας ἀπὸ θαλάσσης ἄνοδος στάδιοι ρκ' τὸ ἐγγυτάτω.
- 8.9 Ὅτι ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τόπου ἄρχεται Εὐρώτας τε καὶ Ἀλφειὸς, ἐξ Ἀσέας κώμης τῆς Μεγαλοπολίτιδος, δύντες δὲ ἐπὶ συχνούς σταδίους ἀνατέλλουσι πάλιν, καὶ ὁ μὲν εἰς τὴν Λακωνικήν, ὁ δὲ εἰς τὴν Πισᾶτιν κατάγεται.
- 8.10 Ὅτι ὁ Ἀλφειὸς ποταμός, παραλαβὼν τόν τε Κελάδοντα καὶ Ἐρύμανθον καὶ ἄλλους ποταμούς καὶ διελθὼν παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν, ἐκβάλλει εἰς τὴν Σικελικὴν θάλασσαν.
- 8.11 Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Πύλου ἡμαθόεντος ὄρος ἐστὶ καλούμενον Μίνθη. Φασὶ δὲ τὴν Μίνθη, παλλακίδα οὔσαν τοῦ Αἰδου πρὶν, ἀπατηθῆναι μὲν ὑπὸ τῆς Κόρης, μεταμορφωθῆναι δὲ εἰς τὸ φυτὸν τὴν μίνθη, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἡδύοσμον.
- 8.12 Ὅτι ὁ πρὸ τοῦ Πύλου αἰγιαλὸς θινώδης ἐστὶ καὶ στενός, ὅθεν ἡμαθόεις ὁ Πύλος.
- 8.13 Ὅτι Λέπρεον πόλις τῆς Μεσσηνίας, ἀφ' οὗ ὁ ἡμαθόεις Πύλος Λεπρεάτης.
- 8.14 Ὅτι, ἔνθα ὁ Τηλέμαχος κατέλαβε τὸν Νέστορα θύοντα, τὸ ἱερόν ἐστι τοῦ Σαμίου Ποσειδῶνος· ἡ δὲ Σάμος κώμη ἐστὶ τῆς Μεσσηνίας.
- 8.15 Ὅτι τὴν Θυρόεσσαν πόλιν, αἰπεῖαν κολώνην, καὶ Θρύον, Ἀλφειοῖο πόρον, τὴν αὐτὴν λέγει εἶναι Ὅμηρος· καὶ γὰρ ἐκεῖ περάσιμος γίνεται ὁ Ἀλφειὸς ποταμός. Ἀλφειὸς δὲ ὠνόμασται διὰ τὸ δύναμιν ἔχειν τοὺς ἀλφουὺς ἰᾶσθαι.
- 8.16 Ὅτι ἡ Οἰχαλία πόλις, ἡ τοῦ Εὐρύτου Οἰχαλιῆος, ἡ νῦν καλουμένη Ἀνδανία, πολίχνην Ἀρκαδικόν, ὁμώνυμον τῷ Θετταλικῷ καὶ τῷ Εὐβοϊκῷ.
- 8.17 Ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι Πύλοι παραθαλάσσιοί εἰσιν, ὁ δὲ τοῦ Νέστορος, ὁ Τριφυλιακὸς καὶ Ἀρκαδικὸς καὶ Λεπρεατικός, ὑπὲρ τοὺς ἅλ σταδίους τῆς θαλάσσης ἀπέχει, ὥς δηλοῖ ὁ Πεισίστρατος καὶ ὁ Τηλέμαχος, μὴ εἰσελθόντες εἰς τὴν πόλιν μετὰ τοῦ ἄρματος, ἀλλὰ παραλλάξαντες.
- 8.18 Ὅτι ὁ Τηλέμαχος, ὑφορώμενος τὴν τῶν μνηστήρων ἐνέδραν, ἔπλεε πρῶτον μὲν πρὸς βορρᾶν ἕως Ἥλιδος, εἴτα ἐκεῖθιν διὰ τῶν Ἐχινάδων νήσων ἕως ἐκεῖθεν αὐθις ἔκαμψε πρὸς νότον καὶ παρήλλαξε τὴν ἐνέδραν.
- 8.19 Ὅτι ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ Ζεὺς μέγιστος ἐλεφάντινος, ἔργον Φειδίου τοῦ Χαρμίδου Ἀθηναίου θαυμασιώτατον· ἐποίησε δ' αὐτόν ὁ Φειδίας, ὥς ἔλεγε, πρὸς τὸ παρ' Ὀμήρῳ παράδειγμα, τὸ

« Ἦ, καὶ κυανέησιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων, Ἀμβρόσια δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὀλυμπον· » ἐνδείκνυται γὰρ διὰ τούτων τὴν τῆς δυνάμεως ὑπερβολὴν, συμπαθουσῶν καὶ τῶν τριχῶν. Ἐπὶ δὲ τῆς Ἥρας διὰ τὴν ὕφεσιν. φησί, τῆς δυνάμεως λέγει Ὀμηρος « Σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὀλυμπον· » πολὺ γὰρ ὑπερβάλλει τὸ νεύματι μόνῳ σείειν καὶ τὸ ὅλην αὐτὴν σείεσθαι ἐν τῷ θρόνῳ καὶ ποιεῖν τὸ αὐτό.

- 8.20 Ὅτι οἱ μετὰ Ὀξύλου καὶ τῶν Ἡρακλειδῶν κατελθόντες Αἰτωλοὶ εἰς Πελοπόννησον συνώκησαν Ἠλείοις· καὶ αὐτοὶ εἰσιν οἱ τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγῶνα πρῶτοι διαθέντες καὶ τὰς Ὀλυμπιάδας διὰ τετραετηρίδος ὀρίσαντες μετὰ Ἠλείων. Καὶ ἕως μὲν τῆς κς Ὀλυμπιάδος ἦρχον οἱ Ἠλεῖοι τοῦ ἀγῶνος· εἴτα οἱ Πισᾶται καθυπερτερήσαντες παρέλαβον τὸν ἀγῶνα, ἐπὶ ἔτη πολλὰ ἀγωνοθετοῦντες· εἴτα πάλιν Λακεδαιμόνιοι ἀφελόμενοι τοὺς Πισάτας παρέδοσαν τοῖς Ἐπειοῖς, καὶ τὸν Πύλον τὸν τοῦ Νέστορος καθελόντες εἰς Λέπρεον συνώκισαν· τοῦτο δ' ἐποίησαν, διότι τοῖς Μεσσηνίοις ἔναντι Λακεδαιμονίων συνεμάχουν Πισᾶται καὶ Πύλιοι.
- 8.21 Ὅτι Σαλμωνεὺς, Οἰνόμαος, Πέλοψ καὶ οἱ Πελοπίδαι ἐν Πίσῃ κατώκουν, ἥ νῦν Βίκα καλεῖται. Νῦν δὲ οὐδὲ ὄνομα ἐστὶ Πισατῶν καὶ Καυκῶνων καὶ Πυλίων· ἅπαντα γὰρ ταῦτα Σκυθαὶ νέμονται.
- 8.22 Ὅτι ὁ ἐν Πελοποννήσῳ Ἐνιπεὺς ποταμὸς, ῥέων ἐκ Σαλμώνης κρήνης, ἐμβάλλει εἰς τὸν Ἀλφειόν· ἄλος δ' ἐστὶν Ἐνιπεὺς, ποταμὸς Θετταλίας, ὃς ῥέων ἀπὸ τῆς Ὀθρυος δέχεται τὸν Ἀπιδανὸν ποταμὸν, ῥέοντα ἀπὸ πόλεως Φαρσάλου.
- 8.23 Ὅτι ὑπὸ Σαλμωνέως ἐκπεσὼν ἐκ Πελοποννήσου Αἰτωλὸς ὥκισε τὴν ἀπ' αὐτοῦ Αἰτωλίαν. Τούτου δ' ἀπόγονος Ὀξύλος, φίλος ὢν τοῖς περὶ Τήμενον Ἡρακλείδαις, ἡγήσατο τὴν ὁδὸν αὐτοῖς, κατιοῦσιν εἰς Πελοπόννησον, καὶ διένειμεν αὐτοῖς τὴν δορίκτητον χώραν· ἀντέλαβε δὲ χάριν τὴν εἰς τὴν Ἠλείαν κάθοδον, προγονικὴν οὖσαν. Ἀπαντησάντων δὲ τῶν Ἐπειῶν μεθ' ὅπλων τοῖς ἀμφὶ Ὀξύλον Αἰτωλοῖς, προεβλήθησαν ἐξ Αἰτωλῶν μὲν Πυραίχμης, ἐξ Ἐπειῶν δὲ Δέγμενος ἐπὶ διαλύσει τῶν ὅλων· τοῦ δὲ Πυραίχμου σφενδόνη τὸν Δέγμενον ἀνελόντος, παρέδοσαν τοῖς Αἰτωλοῖς οἱ Ἐπειοὶ τὴν πατρῶαν χώραν καὶ τὴν τοῦ Ὀλυμπίασι Διὸς τοῦ ἱεροῦ ἐπιμέλειαν καὶ τοῦ ἀγῶνος, ὃν Ἴφιτος διέθηκεν.
- 8.24 Ὅτι τῇ Μοθώνῃ συνεχὴς ἐστὶν ὁ Ἀκρίτας ἄκρα, οὕσα ἀρχὴ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου. Καλεῖται δ' Ἀσιναῖος ἀπὸ Ἀσίνης πόλεως τῆς ἐν τῷ κόλπῳ, ὁμωνύμου τῇ Ἑρμιονικῇ. Πρὸς ἕω δὲ ἑτέρα ἄκρα τοῦ αὐτοῦ κόλπου, καλουμένη Θυρίδες, ὁμοιοὶ τῇ κατὰ Ταίναρον Λακωνικῇ· εἴτα Καρδαμύλη, εἴτα Φηραὶ, εἴτα Θουρία, ἢ παρ' Ὀμήρῳ Αἴπεια, εἴτα Γερήνιον, ἀφ' οὗ Γερήνιος ὁ Νέστωρ, διὰ τὸ ἐνταῦθα σωθέντα ἀπὸ τοῦ καθ' Ἡρακλέα πολέμου τραφῆναι.
- 8.26 Ὅτ' ἡ Ἰθώμη πόλις ἐμφορὴς ἐστὶ τῇ Κορίνθῳ. περὶ ἧς Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς πρὸς Φίλιππον τὸν Δημητρίου εἶπεν, ὅτι « Δεῖ σε τούτων τῶν δύο ἔχεσθαι πόλεων, εἴπερ ἐπιθυμεῖς τῆς Πελοποννήσου ἄρξαι κρατήσας γὰρ, φησί, τῶν κεράτων ἀμφοῖν, καθέξεις τὸν βοῦν. » .
- 8.26 Ὅτι αἱ Θυρίδες ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ εἰσι κόλπῳ ἐντὸς τοῦ Ταινάρου· μεταξὺ δὲ τοῦ Ταινάρου καὶ τῆς Μαλέας ὁ Λακωνικὸς ἐστὶ κόλπος.
- 8.27 Ὅτι ἀπὸ Ταινάρου εἰς Φυκοῦντα, ἄκραν τῆς Κυρηναίας, πρὸς νότον διάρμα ἐστὶ σταδίων ,γ'· εἰς δὲ Πάχυνον τῆς Σικελίας δχ'· εἰς δὲ Μαλέαν πρὸς ἀνατολὰς χο κατακολπίζοντι· εἰς δὲ Ὄνου γνάθον, ταπεινὴν χερρόνησον ἐνδοτέρῳ τῶν Μαλεῶν, φκ'.
- 8.28 Ὅτι Ὀμηρος, ὥσπερ λέγει κρὶ τὸ κριθὸν καὶ τὸ δῶμα δῶ κατὰ ἀποκοπὴν, οὕτω λέγει καὶ Ἀλκιμον τὸν Ἀλκιμέδοντα καὶ Μέσσην τὴν Μεσσήνην· τὸ δὲ βριαρὸν Ἡσίοδος βρῖ καὶ τὸ βριθὺ ὡσαύτως Σοφοκλῆς δὲ καὶ Ἴων τὸ ράδιον ρᾶ· Ἐπίχαρμος δὲ τὸ λίαν λί, Συρακῶ δὲ τὰς Συρακούσας. Ἐμπεδοκλῆς δὲ μίαν λέγει συλλαβὴν ὄψ, τοῦτ' ἐστὶν ὄψις· καὶ παρ' Ἀντιμάχῳ

Δήμητρος τοι Ἐλωελνίης ἱερὴ ὄψ, » καὶ ἄλφιτον ἄλφι Ἐυφορίων δὲ καὶ τὸν ἥλιον λέγει ἥλι Δωδῶ δὲ τὴν Δωδώνην ἄλλος ποιητῆς.

- 8.29 Ὅτι ἡ Μαλέα ἄκρα μεταξὺ κεῖται τῶν δύο κόλπων, Λακωνικοῦ τε καὶ Ἀργολικοῦ.
- 8.30 Ὅτι τὸ Ἄργος παρ' Ὀμήρῳ πολλὰ σημαίνει, οἷον ἡ πόλις αὐτή· « Ἄργος τε Σπάρτη τε » καὶ Ἄργος ἡ Πελοπόννησος, οἷον· « ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἀργεῖ » καὶ Ἄργος ἡ Θετταλία, οἷον· « νῦν δὲ αὖ τοὺς, ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον » καὶ ὅλη δὲ ἡ Ἑλλὰς οὕτως καλεῖται παρ' αὐτῷ Ἄργος Ἀργείους γὰρ καλεῖ τοὺς Ἑλληνας πάντας, ὡς καὶ Δαναοὺς καὶ Ἀχαιοὺς.
- 8.31 α. Ὅτι ὥσπερ τὰ Κροκύλεια, ὄντα τῆς Ἀκαρνανίας, συναριθμεῖ Ὀμηρος ταῖς νήσοις, οὕτω καὶ τὴν Μάσητα τῇ Αἰγίνῃ, τῆς Ἀργολικῆς οὔσαν.
- 8.32 Ὅτι ὁ Κρισαῖος κόλπος τῆς θαλάσσης ὁ Κορινθιακός ἐστι, περιοριζόμενος ὑπὸ τε Φωκίδος καὶ Βοιωτίας καὶ Μεγαρίδος καὶ ἰσθμοῦ καὶ τοῖς βορειοτέροις τε καὶ δυσμικωτέροις τῆς Πελοποννήσου· ὁ δὲ Κιθαιρῶν καὶ Ἐλικῶν τὰ ὄρη ἐκ βορρᾶ εἰς αὐτὸν καθήκουσι καὶ ὁ μὲν Κιθαιρῶν ἐν τῇ Μεγαρίδι πρὸς τῇ ἀρχῇ τοῦ ἰσθμοῦ, ὁ δὲ Ἐλικῶν πρὸς δυσμὰς.
- 8.33 α. Ὅτι τινὸς Τεγεάτου χρωμένου ἐν Δελφοῖς, εἰ ἄμεινον αὐτῷ μετοικίζειν εἰς τὸν Κόρινθον, ἀνεῖλεν ὁ θεός· « εὐδαίμων ὁ Κόρινθος, ἐγὼ δ' εἴη Τεγεάτης.
- 8.35 Ὅτι ἡ Κορινθία χώρα οὐκ εὐγεῶς ἐστίν, ἀλλὰ σκολιά τε καὶ τραχεῖα ἀφ' οὗ πάντες ὄφρυόνετα Κόρινθον καλοῦσι καὶ παροιμιάζονται « Κόρινθος ὄφρυα τε καὶ κοιλαίνεται. » .
- 8.35 Ὅτι ἡ Κρομμυωνία ὅς μήτηρ ἦν τοῦ Ἐρυμανθίου κάπρου.
- 8.36 Ὅτι ἐν Αἰγαῖς τῆς Πελοποννήσου γέγονεν ἡ τὸν Δία θηλάσασα αἶξ, ἣν καὶ Ἄρατος λέγει Ὡλενίαν καλεῖσθαι· πλησίον γὰρ ἡ Ὡλενος τῶν Αἰγῶν.
- 8.37 Ὅτι ἡ Κασταλία κρήνη ἐστὶν ἐν Δελφοῖς μαντικὸν ἔχουσα ὕδωρ.
- 8.39 Ὅτι ἐπιφανῇ ὄρη Πελοποννήσου ταῦτα· Κυλλήνη, Φολόη, Λύκαιον, Μαίναλος, Παρθένιον, καθήκον ἐπὶ τὴν Ἀργεῖαν ἀπὸ τῆς Τεγεάτιδος. » .
- 8.39 Ὅτι ὁ Ἐρασῖνος ποταμὸς ἐκδίδωσιν ἐκ τῆς Στυμφαλίδος λίμνης εἰς τὴν Ἀργεῖαν· πρότερον δ' οὐκ ἐφαίνετο διὰ τὸ τετυφλῶσθαι τοὺς ἐκ τῆς λίμνης εἰς αὐτὸν πόρους καὶ ἡ τῶν Στυμφαλίων πόλις ἐπὶ τῆς λίμνῃ ἦν, ἐπεὶ δι' οἱ πόροι ὑπὸ σεισμῶν ἀνεστομώθησαν, ἀπέχει νῦν ἡ πόλις τῆς λίμνης στάδια ὑπὲρ τὰ ν'.
- 8.40 Ὅτι τῶν ἐν Πελοποννήσῳ οἰκήσεων οἰκίσται γεγόνασι μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, Κορίνθου μὲν Ἀλήτης, Σικυῶνος δὲ Φάλκης, Ἀχαιίδος δὲ Τισαμενός, Ἥλιδος δὲ Ὁξύλος, Μεσσήνης δὲ Κρεσφόντης, Λακεδαιμόνος δὲ Εὐρύσθενης καὶ Προκλῆς, Ἄργους δὲ Τήμενος καὶ Κισσός, τῶν δὲ περὶ τὴν Ἀκτὴν Ἀγαῖος καὶ Δηιφόντης.
- 8.1 Ὅτι ἡ ἅπασα Ἑλλὰς χερρονήσοις ὀρίζεται· ὦν πρώτη ἡ Πελοπόννησος, ἰσθμῷ κλεισμένη μ' σταδίων· δευτέρα δὲ ἡ καὶ ταύτην περιέχουσα, ἥς ἰσθμός ἐστιν ὁ ἐκ Παγῶν τῶν Μεγαρικῶν εἰς Νίσαιαν, τὸ Μεγαρέων ἐπίνειον, ὑπερβολῇ σταδίων ρκ' ἀπὸ θαλάττης τῆς Κορινθίας ἐπὶ θάλατταν τὴν Σαρωνικὴν· τρίτη δ' ἡ καὶ ταύτην περιέχουσα, τὸν δὲ ἰσθμὸν ἔχουσα ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Κρισαίου κόλπου μέχρι Θερμοπυλῶν· ἡ ἐπινοουμένη εὐθεῖα γραμμὴ ὅσον φή σταδίων, τὴν μὲν Ἀττικὴν καὶ Βοιωτίαν ἅπασαν ἐντὸς ἀπολαμβάνουσα, τὴν δὲ Φωκίδα τέμνουσα λοξὴν καὶ τοὺς Ἐπικνημιδίους Λοκρούς· τετάρτη δ' ἡ ἀπὸ τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου διὰ τῆς Οἴτης καὶ τῆς Τραχινίας εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον καθήκοντα ἔχουσα τὸν ἰσθμὸν καὶ τὰς Θερμοπύλας, ὅσον ὡ ὄντα σταδίων. Πλεόνων δὲ ἢ α ἄλλος ἐστίν, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κόλπου τοῦ Ἀμπρακικοῦ διὰ Θετταλῶν καὶ Μακεδόνων εἰς τὸν Θερμαῖον διήκων μυχόν.
- 8.2 Ὅτι ὁ Πύλος ἐστὶ μὲν παῖ πόλις· « οἱ δὲ Πύλον, Νηληῖος ἐκτίμενον πτολίεθρον » ἔστι δὲ καὶ ἡ χώρα· « ὅς τ' εὐρὺ ρέει Πυλίων διὰ γαίης. » Περὶ δὲ τὴν πόλιν τὴν Πύλον ρεῖ ποταμὸς Ἄμαθος

καλούμενος, ὅθεν τὸ « Πύλοιο ἄναξ ἦν ἡμαθόεντος. « Ἡ δὲ Ἥλις ἡ χώρα ἐστίν· οὐπω γὰρ ἦν ἐπὶ τῶν Ὀμήρου χρόνων ἡ γῆν Ἥλις πόλις κτισθεῖσα.

- 8.3 Ὅτι Τριφυλία ἡ περὶ τὴν Ἥλιν χώρα ἐκλήθη διὰ τὰ τρία γένη, τό τε τῶν ἀπ' ἀρχῆς Ἑπειῶν κατασχόντων τὴν χώραν καὶ τὸ τῶν ἐποικισάντων Μινυῶν καὶ τρίτον τὸ τῶν Ἠλείων τῶν ὕστατα ἐπικρατησάντων.
- 8.4 Ὅτι Κυλλήνη ἐπίνειόν ἐστιν Ἠλείων, ἐπέχουσα τῆς Ἥλιδος πόλεως στάδια ρκ'. Μέμνηται δὲ τῆς Κυλλήνης ταύτης καὶ Ὀμηρος, λέγων· « Ὡτον Κυλλήνιον, ἀρχὸν Ἑπειῶν. » Οὐ γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὅρους ὄντα ἤμελλεν ἡγεμόνα τῶν Ἑπειῶν ἀποφῆναι.
- 8.5 Ὅτι μετὰ τὴν Κυλλήνην πρὸς νότον ὁ Σελλήεις ἐστὶ ποταμός, ῥέων ἐκ Φολόης διὰ πόλεως Ἐφύρας, ἐτέρας οὔσης τῆς Θετταλικῆς καὶ τῆς Θεσπρωτικῆς καὶ τῆς Κορίνθου· καὶ περὶ ταύτης λέγει Ὀμηρος· « τὴν ἄγερ' ἐξ Ἐφύρης, ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος. Ἐκὶ δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς ὥχετο· « φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος. » καὶ δὲ καὶ περὶ ταύτης λέγουσιν οἱ μνηστῆρες· « ἡ καὶ εἰς Ἐφύρην ἔλθοι πίειραν ἄρουραν. Ὅφρ' ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκη. » Ἐκεῖθεν ἦν καὶ ἡ τοῦ Αὐγείου θυγάτηρ· « ἡ τόσα φάρμακα ἦδει, δσατρέφει εὐρεῖα χθών. » Πρὸ δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ Μινύειος ποταμός ἐστιν· εἴτα ἡ Χελωνάτας ἄκρα πρὸς νότον, καὶ Πύλος ἕτερος τοῦ Μεσσηνιακοῦ τοῦ Νέστορα θρέψαντος. Τρεῖς γὰρ εἰσι Πύλοι, ὥς καὶ τὸ ἔπος δηλοῖ· « ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο, Πύλος γε μέν ἐστι καὶ ἄλλος, » δ τε Μεσσηνιακὸς καὶ ὁ τῆς Ἥλιδος καὶ ὁ Τριφυλιακός.
- 8.6 Ὅτι εἶωθεν Ὀμηρος τὰ μέρη πολλάκις τοῖς ὀίλοις συναριθμεῖν· οἶον· « ἄν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος » καὶ « ἄν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε » καὶ « οἱ δ' ἐκ Δουλιχίου Ἐχινάων θ' ἱεράων » καὶ « Κουρήτες τ' ἐμέχοντο καὶ Αἰτωλοί. » Τοιοδτόν ἐστι καὶ τὸ « οἱ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἥλιδα δῖαν ἔναιον » τὸ γὰρ Βουπράσιον μέρος ἐστὶ τῆς Ἥλιδος μοίρας.
- 8.7 Ὅτι ἐστὶ τις ποταμός Ἀχελῷος περὶ Δύμην πόλιν τῆς Ἥλιδος, ὁμώνυμος τῷ κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν ποταμῷ Ἀχελῷῳ καλουμένῳ.
- 8.8 Ὅτι ἀπὸ Φειᾶς πόλεως τῆς ἐν Ἥλιδι ἕως Ὀλυμπίας ἀπὸ θαλάσσης ἄνοδος στάδιοι ρκ' τὸ ἐγγυτάτω.
- 8.9 Ὅτι ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τόπου ἄρχεται Εὐρώτας τε καὶ Ἀλφειὸς, ἐξ Ἀσέας κώμης τῆς Μεγαλοπολίτιδος, δύντες δὲ ἐπὶ συχνοὺς σταδίους ἀνατέλλουσι πάλιν, καὶ ὁ μὲν εἰς τὴν Λακωνικὴν, ὁ δὲ εἰς τὴν Πισᾶτιν κατάγεται.
- 8.10 Ὅτι ὁ Ἀλφειὸς ποταμός, παραλαβὼν τὸν τε Κελάδοντα καὶ Ἐρύμανθον καὶ ἄλλους ποταμοὺς καὶ διελθὼν παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν, ἐκβάλλει εἰς τὴν Σικελικὴν θάλασσαν.
- 8.11 Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Πύλου ἡμαθόεντος ὅρος ἐστὶ καλούμενον Μίνθη. Φασὶ δὲ τὴν Μίνθη, παλλακίδα οὖσαν τοῦ Αἰδου πρὶν, ἀπατηθῆναι μὲν ὑπὸ τῆς Κόρης, μεταμορφωθῆναι δὲ εἰς τὸ φυτὸν τὴν μίνθη, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἡδύοσμον.
- 8.12 Ὅτι ὁ πρὸ τοῦ Πύλου αἰγιαλὸς θινώδης ἐστὶ καὶ στενὸς, ὅθεν ἡμαθόεις ὁ Πύλος.
- 8.13 Ὅτι Λέπρεον πόλις τῆς Μεσσηνίας, ἀφ' οὗ ὁ ἡμαθόεις Πύλος Λεπρεάτης.
- 8.14 Ὅτι, ἔνθα ὁ Τηλέμαχος κατέλαβε τὸν Νέστορα θύοντα, τὸ ἱερόν ἐστι τοῦ Σαμίου Ποσειδῶνος· ἡ δὲ Σάμος κώμη ἐστὶ τῆς Μεσσηνίας.
- 8.15 Ὅτι τὴν Θρυόεσσαν πόλιν, αἰπεῖαν κολώνην, καὶ Θρύον, Ἀλφειοῖο πόρον, τὴν αὐτὴν λέγει εἶναι Ὀμηρος· καὶ γὰρ ἐκεῖ περάσιμος γίνεται ὁ Ἀλφειὸς ποταμός. Ἀλφειὸς δὲ ὠνόμασται διὰ τὸ δύναμιν ἔχειν τοὺς ἀλφούς ἰᾶσθαι.
- 8.16 Ὅτι ἡ Οἰχαλία πόλις, ἡ τοῦ Εὐρύτου Οἰχαλιῆος, ἡ νῦν καλουμένη Ἀνδανία, πολίχνιον Ἀρκαδικόν, ὁμώνυμον τῷ Θετταλικῷ καὶ τῷ Εὐβοϊκῷ.

- 8.17 Ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι Πύλοι παραθαλάσσιοί εἰσιν, ὁ δὲ τοῦ Νέστορος, ὁ Τριφυλιακὸς καὶ Ἀρκαδικὸς καὶ Λεπρεατικός, ὑπὲρ τοὺς ἅλ σταδίους τῆς θαλάσσης ἀπέχει, ὡς δηλοῖ ὁ Πεισίστρατος καὶ ὁ Τηλέμαχος, μὴ εἰσελθόντες εἰς τὴν πόλιν μετὰ τοῦ ἄρματος, ἀλλὰ παραλλάξαντες.
- 8.18 Ὅτι ὁ Τηλέμαχος, ὑφορώμενος τὴν τῶν μνηστήρων ἐνέδραν, ἔπλεε πρῶτον μὲν πρὸς βορρᾶν ἕως Ἥλιδος, εἴτα ἐκεῖθιν διὰ τῶν Ἐχινάδων νήσων ἕως ἐκεῖθεν αὐθις ἔκαμψε πρὸς νότον καὶ παρήλλαξε τὴν ἐνέδραν.
- 8.19 Ὅτι ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ Ζεὺς μέγιστος ἐλεφάντινος, ἔργον Φειδίου τοῦ Χαρμίδου Ἀθηναίου θαυμασιώτατον· ἐποίησε δ' αὐτὸν ὁ Φειδίας, ὡς ἔλεγε, πρὸς τὸ παρ' Ὀμήρῳ παράδειγμα, τὸ « Ἥ, καὶ κυανέησιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων, Ἀμβρόσια δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὀλυμπον· » ἐνδείκνυται γὰρ διὰ τούτων τὴν τῆς δυνάμεως ὑπερβολὴν, συμπαθουσῶν καὶ τῶν τριχῶν. Ἐπὶ δὲ τῆς Ἥρας διὰ τὴν ὕφεσιν. φησὶ, τῆς δυνάμεως λέγει Ὀμηρος « Σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὀλυμκον· » πολὺ γὰρ ὑπερβάλλει τὸ νεύματι μόνῳ σείειν καὶ τὸ ὅλην αὐτὴν σείεσθαι ἐν τῷ θρόνῳ καὶ ποιεῖν τὸ αὐτό.
- 8.20 Ὅτι οἱ μετὰ Ὀξύλου καὶ τῶν Ἡρακλειδῶν κατελθόντες Αἰτωλοὶ εἰς Πελοπόννησον συνώκησαν Ἥλείοις· καὶ αὐτοὶ εἰσιν οἱ τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγῶνα πρῶτοι διαθέντες καὶ τὰς Ὀλυμπιάδας διὰ τετραετηρίδος ὀρίσαντες μετὰ Ἥλείων. Καὶ ἕως μὲν τῆς κς Ὀλυμπιάδος ἦρχον οἱ Ἥλαιοι τοῦ ἀγῶνος· εἴτα οἱ Πισᾶται καθυπερτερήσαντες παρέλαβον τὸν ἀγῶνα, ἐπὶ ἔτη πολλὰ ἀγωνοθετοῦντες· εἴτα πάλιν Λακεδαιμόνιοι ἀφελόμενοι τοὺς Πισάτας παρέδοσαν τοῖς Ἐπειοῖς, καὶ τὸν Πύλον τὸν τοῦ Νέστορος κατελόντες εἰς Λέπρεον συνώκισαν· τοῦτο δ' ἐποίησαν, διότι τοῖς Μεσσηνίοις ἔναντι Λακεδαιμονίων συνεμάχουν Πισᾶται καὶ Πύλιοι.
- 8.21 Ὅτι Σαλμωνεὺς· Οἰνόμαος, Πέλοψ καὶ οἱ Πελοπίδαι ἐν Πίσῃ κατῴκουν, ἣ νῦν Βίκα καλεῖται. Νῦν δὲ οὐδὲ ὄνομα ἔστι Πισατῶν καὶ Καυκῶνων καὶ Πυλίων· ἅπαντα γὰρ ταῦτα Σκύθαι νέμονται.
- 8.22 Ὅτι ὁ ἐν Πελοποννήσῳ Ἐνιπεὺς ποταμὸς, ῥέων ἐκ Σαλμώνης κρήνης, ἐμβάλλει εἰς τὸν Ἀλφειόν· ἄλος δ' ἐστὶν Ἐνιπεὺς, ποταμὸς Θετταλίας, ὃς ῥέων ἀπὸ τῆς Ὄθρυος δέχεται τὸν Ἀπιδανὸν ποταμὸν, ῥέοντα ἀπὸ πόλεως Φαρσάλου.
- 8.23 Ὅτι ὑπὸ Σαλμωνέως ἐκπεσὼν ἐκ Πελοποννήσου Αἰτωλὸς ὤκισε τὴν ἀπ' αὐτοῦ Αἰτωλίαν. Τούτου δ' ἀπόγονος Ὀξύλος, φίλος ὢν τοῖς περὶ Τήμενον Ἡρακλείδαις, ἡγήσατο τὴν ὁδὸν αὐτοῖς, κατιοῦσιν εἰς Πελοπόννησον, καὶ διένειμεν αὐτοῖς τὴν δορίκτητον χώραν· ἀντέλαβε δὲ χάριν τὴν εἰς τὴν Ἥλείαν κάθοδον, προγονικὴν οὖσαν. Ἀπαντησάντων δὲ τῶν Ἐπειῶν μεθ' ὅπλων τοῖς ἀμφὶ Ὀξύλον Αἰτωλοῖς, προεβλήθησαν ἐξ Αἰτωλῶν μὲν Πυραίχμης, ἐξ Ἐπειῶν δὲ Δέγμενος ἐπὶ διαλύσει τῶν ὅλων· τοῦ δὲ Πυραίχμου σφενδόνῃ τὸν Δέγμενον ἀνελόντος, παρέδοσαν τοῖς Αἰτωλοῖς οἱ Ἐπειοὶ τὴν πατρῶαν χώραν καὶ τὴν τοῦ Ὀλυμπίᾳσι Διὸς τοῦ ἱεροῦ ἐπιμέλειαν καὶ τοῦ ἀγῶνος, ὃν Ἰφίτος διέθηκεν.
- 8.24 Ὅτι τῇ Μοθῶνῃ συνεχὴς ἐστὶν ὁ Ἀκρίτας ἄκρα, οὕσα ἀρχὴ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου. Καλεῖται δ' Ἀσιναῖος ἀπὸ Ἀσίνης πόλεως τῆς ἐν τῷ κόλπῳ, ὁμωνύμου τῇ Ἑρμιονικῇ. Πρὸς ἕω δὲ ἑτέρα ἄκρα τοῦ αὐτοῦ κόλπου, καλουμένη Θυρίδες, ὁμοιοι τῇ κατὰ Ταίναρον Λακωνικῇ· εἴτα Καρδαμύλη, εἴτα Φηραὶ, εἴτα Θουρία, ἢ παρ' Ὀμήρῳ Αἴπεια, εἴτα Γερήνιον, ἀφ' οὗ Γερήνιος ὁ Νέστωρ, διὰ τὸ ἐνταῦθα σωθέντα ἀπὸ τοῦ καθ' Ἡρακλέα πολέμου τραφῆναι.
- 8.26 Ὅτ' ἡ Ἰθώμη πόλις ἐμφορὴς ἐστὶ τῇ Κορίνθῳ. περὶ ἧς Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς πρὸς Φίλιππον τὸν Δημητρίου εἶπεν, ὅτι « Δεῖ σε τούτων τῶν δύο ἔχεσθαι πόλεων, εἴπερ ἐπιθυμεῖς τῆς Πελοποννήσου ἄρξαι κρατήσας γὰρ, φησὶ, τῶν κεράτων ἀμφοῖν, καθέξεις τὸν βούν. » .

Ὅτι αἱ Θυρίδες ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ εἰσι κόλπῳ ἐντὸς τοῦ Ταινάρου· μεταξὺ δὲ τοῦ Ταινάρου καὶ τῆς Μαλέας ὁ Λακωνικός ἐστι κόλπος.

8.27 Ὅτι ἀπὸ Ταινάρου εἰς Φυκοῦντα, ἄκραν τῆς Κυρηναίας, πρὸς νότον διάρμα ἐστι σταδίων ,γ· εἰς δὲ Πάχυνον τῆς Σικελίας δχ· εἰς δὲ Μαλέαν πρὸς ἀνατολὰς χο κατακολπίζοντι· εἰς δὲ Ὄνου γνάθον, ταπεινὴν χερρόνησον ἐνδοτέρῳ τῶν Μαλεῶν, φκ'.

8.28 Ὅτι Ὅμηρος, ὥσπερ λέγει κρὶ τὸ κριθὸν καὶ τὸ δῶμα δῶ κατὰ ἀποκοπὴν, οὕτω λέγει καὶ Ἄλκιμον τὸν Ἀλκιμέδοντα καὶ Μέσσην τὴν Μεσσήνην· τὸ δὲ βριαρὸν Ἡσίοδος βρῖ καὶ τὸ βριθὺ ὡσαύτως Σοφοκλῆς δὲ καὶ Ἴων τὸ ράδιον ρῶ· Ἐπίχαρμος δὲ τὸ λίαν λι, Συρακῶ δὲ τὰς Συρακούσας. Ἐμπεδοκλῆς δὲ μίαν λέγει συλλαβὴν ὄψ, τοῦτ' ἔστιν ὄψις· καὶ παρ' Ἀντιμάχῳ Δήμητρός τοι Ἐλωελνίης ἱερὴ ὄψ, » καὶ ἄλφιτον ἄλφι Ἐυφορίων δὲ καὶ τὸν ἥλιον λέγει ἥλι Δωδῶ δὲ τὴν Δωδώνην ἄλλος ποιητῆς.

8.29 Ὅτι ἡ Μαλέα ἄκρα μεταξὺ κεῖται τῶν δύο κόλπων, Λακωνικοῦ τε καὶ Ἀργολικοῦ.

8.30 Ὅτι τὸ Ἄργος παρ' Ὀμήρῳ πολλὰ σημαίνει, οἷον ἡ πόλις αὐτή· « Ἄργος τε Σπάρτη τε· » καὶ Ἄργος ἡ Πελοπόννησος, οἷον· « ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἄργει· » καὶ Ἄργος ἡ Θετταλία, οἷον· « νῦν δὲ αὖ τοὺς, ὅσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον· » καὶ ὅλη δὲ ἡ Ἑλλὰς οὕτως καλεῖται παρ' αὐτῷ Ἄργος Ἀργεῖους γὰρ καλεῖ τοὺς Ἑλληνας πάντας, ὡς καὶ Δαναοὺς καὶ Ἀχαιοὺς.

8.30a α. Ὅτι ὥσπερ τὰ Κροκύλεια, ὄντα τῆς Ἀκαρνανίας, συναριθμεῖ Ὅμηρος ταῖς νήσοις, οὕτω καὶ τὴν Μάσητα τῇ Αἰγίνῃ, τῆς Ἀργολικῆς οὔσαν.

8.31 Ὅτι ὁ Κρῖσαῖος κόλπος τῆς θαλάσσης ὁ Κορινθιακός ἐστι, περιοριζόμενος ὑπὸ τε Φωκίδος καὶ Βοιωτίας καὶ Μεγαρίδος καὶ ἰσθμοῦ καὶ τοῖς βορειοτέροις τε καὶ δυσμικωτέροις τῆς Πελοποννήσου· ὁ δὲ Κιθαιρῶν καὶ Ἑλικῶν τὰ ὄρη ἐκ βορρᾶ εἰς αὐτὸν καθήκουσι καὶ ὁ μὲν Κιθαιρῶν ἐν τῇ Μεγαρίδι πρὸς τῇ ἀρχῇ τοῦ ἰσθμοῦ, ὁ δὲ Ἑλικῶν πρὸς δυσμᾶς.

8.31a α. Ὅτι τινὸς Τεγεάτου χρωμένου ἐν Δελφοῖς, εἰ ἄμεινον αὐτῷ μετοικίζειν εἰς τὸν Κόρινθον, ἀνεῖλεν ὁ θεός· « εὐδαίμων ὁ Κόρινθος, ἐγὼ δ' εἴη Τεγεάτης.

8.33 Ὅτι ἡ Κορινθία χώρα οὐκ εὐγεῶς ἐστίν, ἀλλὰ σκολιά τε καὶ τραχεῖα ἀφ' οὗ πάντες ὄφρυόνετα Κόρινθον καλοῦσι καὶ παροιμιάζονται « Κόρινθος ὄφρυξ τε καὶ κοιλαίνεται. » .

8.33 Ὅτι ἡ Κρομμυωνία ὅς μήτηρ ἦν τοῦ Ἐρυμανθίου κάπρου.

8.34 Ὅτι ἐν Αἰγαῖς τῆς Πελοποννήσου γέγονεν ἡ τὸν Δία θηλάσασα αἶξ, ἣν καὶ Ἄρατος λέγει Ὡλενίαν καλεῖσθαι· πλησίον γὰρ ἡ Ὡλενος τῶν Αἰγῶν.

8.35 Ὅτι ἡ Κασταλία κρήνη ἐστίν ἐν Δελφοῖς μαντικὸν ἔχουσα ὕδωρ.

8.37 Ὅτι ἐπιφανῆ ὄρη Πελοποννήσου ταῦτα· Κυλλήνη, Φολόη, Λύκαιον, Μαίναλος, Παρθένιον, καθῆκον ἐπὶ τὴν Ἀργεῖαν ἀπὸ τῆς Τεγεάτιδος. » .

8.37 Ὅτι ὁ Ἐρασῖνος ποταμὸς ἐκδίδωσιν ἐκ τῆς Στυμφαλίδος λίμνης εἰς τὴν Ἀργεῖαν· πρότερον δ' οὐκ ἐφαίνετο διὰ τὸ τετυφλῶσθαι τοὺς ἐκ τῆς λίμνης εἰς αὐτὸν πόρους καὶ ἡ τῶν Στυμφαλίων πόλις ἐπὶ τῆς λίμνῃ ἦν, ἐπεὶ δι' οἱ πόροι ὑπὸ σεισμῶν ἀνεστομώθησαν, ἀπέχει νῦν ἡ πόλις τῆς λίμνης στάδια ὑπὲρ τὰ ν'.

8.38 Ὅτι τῶν ἐν Πελοποννήσῳ οἰκίσεων οἰκιστὰι γεγόνασι μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, Κορίνθου μὲν Ἀλήτης, Σικυῶνος δὲ Φάλκης, Ἀχαιίδος δὲ Τισαμενός, Ἥλιδος δὲ Ὁξύλος, Μεσσήνης δὲ Κρεσφόντης, Λακεδαιμόνος δὲ Εὐρύσθενης καὶ Προκλῆς, Ἄργους δὲ Τήμενος καὶ Κισσός, τῶν δὲ περὶ τὴν Ἀκτὴν Ἀγαῖος καὶ Δηιφόντης.

9.1 Ὅτι περὶ τὰς ἐν Μεγαρίδι Σκιρωνίδας πετρος τὰ ἱστορούμενα γεγονέναι φασίν, οἷον τὰ περὶ Πιτυοκάμπτην καὶ τὰ κατὰ Σκίρωνα τοὺς τυράννους, οὓς ἀνείλε Θησεύς.

9.2

Ὅτι ἀπὸ Μεγάρων ἡ σταδίου ἀπέχει ὁ κατὰ Νίσαιαν λιμὴν, τὸ ἐπίνειον.

- 9.3 ὅτι Ὅμηρος, ὅταν φῇ· « ἔνθα δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἰάονες ἐλκοχίτωνες, » τοὺς Ἀθηναίους λέγει Ἰάονας, ὧν μέρος ἐστὶ καὶ ἡ Μ γὰρ ἰς, ὡς καὶ τὸ ὀπὸ τοῦ Θησέως ἐν Κρομμυῶνι τοῦ ἰσμοῦ μεθόριον δηλοῖ, τοιαύτην ἐπιγραφὴν ἔχον ἐπὶ μὲν τὰ νότια· « τάδ' ἐστὶ Πελοπόννησος, οὐκ Ἰωνία· » ὅπῃ δὲ τὰ βόρεκτα· « τάδ' οὐχὶ Πελοπόννησος, ἀλλ' Ἰωνία. » Ἀλλὰ καὶ τῶν Πανδιονίδων ὃ ὄντων, Αἰγέως, Πάλλαντος, Λύκου, Νίσου, καὶ διὰ τοῦτο τῆς Ἀττικῆς εἰς ὃ μέρη διαιρεθείσης, ὁ Νῖσος τὴν Μεγαρίδα ἔλαχε καὶ τὴν Νίσαιαν ἔκτισεν.
- 9.4 Ὅτι πρὸ τοῦ Σουνίου τῆς Ἀττικῆς νῆσός ἐστι τραχεῖα καὶ ἔρημος, Ἑλένη ὄνομα, καὶ φασὶ περὶ αὐτῆς λέγειν τὸν Ὅμηρον· « νήσω δ' ἐν Κραναῇ ἐμίγην φιότητι καὶ εὐνῇ.
- 9.5 Ὅτι τῆς Ἀττικῆς ὄρη εἰσὶν δνομαστά ἐ, Ὑμηττὸς 5, Πάρνης, Κορυδαλλὸς, Βριλησσὸς, Λυκαβηττός.
- 9.6 Ὅτι ἡ Βοιωτία τριθάλασσός ἐστι· κλύζεται γὰρ τῇ τε Κρισαίᾳ ἐκ νότου καὶ τῇ Μυρτώᾳ ἀπὸ Γεραιστοῦ μέχρι Εὐρίπου καὶ τῇ Μαλιακῇ ἀπὸ Εὐρίπου μέχρι ποταμοῦ Σπερχεῖο.
- 9.7 Ὅτι παροιμία ἐστὶ, Θραΐα παρεύρεσις οἱ γὰρ Θραῖκες, ἔνσπονδοι Πελασγοὶς γεγονότες ἐπὶ ῥητάς τινας ἡμέρας, νύκτωρ ἐπέθεντο ἀποκρουσθέντες δ' ὑπὸ Πελασγῶν καὶ τῇ ἐξῆς ἐγκαλούμενοι ἔφασαν· Ἀλλ' οὐχὶ ταῖς νυξὶν ἄγειν εἰρήνην ὠμόσαμεν.
- 9.8 Ὅτι, πολέμου ὄντος Βοιωτοῖς καὶ Πελασγοῖς, ἦλθον θεωροὶ ἐξ ἀμφοῖν εἰς Δωδώνην· ἀνελούσης δὲ τῆς προφήτιδος, ὅτι τὸν μὲν τῶν Πελασγῶν οὐχ εὔρε τὸν χρησμὸν, τὸν δὲ Βοιωτῶν εἰπούσης, ὅτι δεῖ αὐτοὺς ἀσεβήσαντας πράξειν, ὑποτοπήσαντες οἱ Βοιωτοὶ κατὰ τὸ τῶν Πελασγῶν συγγενὲς κακουργῆσαι τὴν πρόμαντιν, ἀρπάσαντες διεχρήσαντο τὴν ἄνθρωπον καὶ εἰς πῦρ ἔβαλον, δικαιοῦντες, ὅτι, εἰ μὲν παρέχρησεν, ἔχει τὴν δίκην, εἰ δὲ ἀληθῶς ἔλεξιν, καὶ οὕτως ἀσεβῆσαι αὐτοὺς ἔδει. Ἀνθ' ὧν ἐχρήσθη αὐτοῖς, κατ' ἐνιαυτὸν κλέπτοντας ἕνα τῶν παρ' αὐτοῖς τριπόδων ἀποκομίζειν εἰς Δωδώνην.
- 9.9 Ὅτι Πενθίλος ἐκ Βοιωτίας τὴν Αἰολικὴν ἀποικίαν ἤγαγεν.
- 9.10 Ὅτι μεθόριον Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας πρὸς τῇ Εὐβοϊκῇ θαλάττῃ ἐστὶν ὁ Ὠρωπὸς καὶ ὁ ἱερὸς λιμὴν, ὃν καλοῦσι Δελφίνιον, ἀντιπέραν Ἑρετρίας τῆς ἐν Εὐβοίᾳ, ἀπὸ σταδίων τὸ διάστημα ξ'. Εἷα Δήλιον, Ταναγραίων πολίχνην, ἀπέχον σταδίου τῆς Αὐλίδος λ'. Εἷτα λιμὴν βαθύς εἶτα Αὐλὶς, πετρῶδες χωρίον εἷτα Εὐρίπος· εἷτα Σαλγανεύς, ἐπώνυμον Σαλγανέως τινὸς Βοιωτοῦ ἀνδρὸς ἐκεῖσε ταφέντος μετὰ τὸ ἀναιρεθῆναι ὀπὸ τῶν περὶ Μεγαβάτην Περσῶν, ὡς δῆθεν κακῶς αὐτοῦ ὑφηγησαμένου τὴν ἀπὸ Μαλιακοῦ θάλασσαν λαβυρινθώδη καὶ ἄπορον· μεταγνόντες δ' οἱ Πέρσαι ὕστερον ὡς ἀδικηθέντα τὸν Σαλγανέα ἔθαψαν μεγαλοπρεπῶς.
- 9.11 Ὅτι τὸ Ἀμφιαράου ἱερὸν ἐν Τανάγρα ἐστὶ τῆς Βοιωτίας· ἐκ Κνωπίας δὲ τῆς Θηβαϊκῆς μεθιδρύθη κατὰ χρησμὸν δεῦρο.
- 9.12 Ὅτι Ἀθηδὼν πόλις μετὰ τὸν Σαλγανέα ἐσχάτη τῆς Βοιωτίας κεῖται, καὶ ἀπ' αὐτῆς εἰς τὴν ἐν Εὐβοίᾳ Αἰγὰς πόλιν τὸ διάστημα στάδιοι ρκ'. Καὶ ἐγγὺς τῶν Αἰγῶν αἱ Ὀροβίαι. Ἐκ δὲ Ἀθηδόνος ἦν Γλαῦκος, ὃν μεταβαλεῖν φασὶν εἰς κῆτος θαλάσσιον.
- 9.13 Ὅτι ἡ Βοιωτία, σηραγγώδης οὔσα καὶ ὑπαντρος, ποιεῖ σεισμοὺς ἐν αὐτῇ ἐξαισίους, ὡς τινας τῶν πόρων ἀποτυφλοῦσθαι καὶ τινας διευρύνεσθαι· καὶ διὰ τοῦτο λίμναι τὰ τινες ὑφίστανται καὶ αὐθις λήγουσι. Διὸ καὶ Πλάταια μὲν καὶ Πλαταιεῖς παρὰ λίμνην ποτὲ ἦσαν, καὶ διὰ τῶν κωπῶν πλάτην οὕτως ὠνομάσθησαν· ἔτι δὲ Ἐλος τε καὶ Ἑλεῶν· νῦν δὲ ἡπεύωνται.
- 9.14 Ὅτι ὁ Κηφισὸς ποταμὸς ἐκ τῶν Φωκικῶν ὁρέων ἄρχεται ἐκ Λιλαΐας πόλεως, καὶ εἰς τὴν Κωπαίδα λίμνην ἐκδίδωσιν· ἔνθα καὶ ὁ Περμησσὸς καὶ Ὀλμειδὸς, ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος ῥέοντες, εἰς τὴν αὐτὴν ἐμβάλλουσι λίμνην περὶ πόλιν Ἀλιάρτον· ἡ δὲ τῆς λίμνης περίμετρος στάδιοι τπ'.

- 9.15 Ὅτι ἡ Κωπαῖς λίμνη, πολλοὺς δεχομένη ποταμούς, ἔξοδον οὐκ ἔχει, πλὴν τοῦ κατὰ τὸν Κηφισσὸν δεχομένου αὐτὸν χάσματος.
- 9.16 Ὅτι Σκῶλός ἐστι κώμη τῆς Παρασωπίας ὁπὸ τῷ Κιθαιρῶνι, τόπος τραχύς· ἀφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία λέλεκται· « εἰς Σκῶλον μὴτ' αὐτὸς ἵναι μὴτ' ἄλλω ἔπεσθαι. » Καὶ τὸν Πενθέα ἐνταῦθά φασι διασπασθῆναι. Ἔστι δὲ καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ κώμη Σκῶλος, παρ' ἣν ποταμὸς ῥεῖ Ἀσωπός· καὶ ἐν Σικυῶνι ἄλλος ἐστὶ ποταμὸς Ἀσωπός.
- 9.17 Ὅτι Θέσπεια πόλις ἐστὶ πρὸς τῷ Ἑλικῶνι νοτιωτέρα, ἐπικειμένη τῷ Κρισαίῳ κόλπῳ καὶ αὐτῇ καὶ ὁ Ἑλικῶν. Πλησίον δὲ καὶ ἡ τοῦ Ἡσιόδου πατρὶς Ἀσκη.
- 9.18 Ὅτι ὁ Παρνασσὸς τὸ ὄρος σπήλαια ἔχει πολλὰ ἱερὰ, ἃν ἐστὶν ἕν καὶ τὸ Κωρύκιον, ἱερὸν νυμφῶν, ὁμώνυμον τῷ Κιλικίῳ.
- 9.19 Ὅτι τὸ ἐσπέριον τοῦ Παρνασσοῦ πλευρὸν νέμονται Λοκροὶ τε οἱ Ὀζόλαι καὶ Δωριεῖς καὶ Αἰτωλοὶ κατὰ τὸν Κόρακα, Αἰτωλικὸν ὄρος· τὸ δὲ πρὸς ἔω Δωριεῖς καὶ Φωκεῖς.
- 9.20 Ὅτι ὁ Κρισαῖος κόλπος ἕως τοῦ Ἀκτίου περαιοῦται.
- 9.21 Ὅτι Φωκέων δύο εἰσὶ πόλεις ἐπίσημοι, Δελφοὶ τε καὶ Ἑλάτεια, ἡ μὲν διὰ τὸ ἀρχαιότατον μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ δὲ διὰ τὸ ἐπικεῖσθαι τοῖς στενοῖς.
- 9.22 Περὶ Κύφον, Περραιβικὸν ὄρος, καὶ πόλιν εἶναι· « Γουνεὺς δ' ἐκ Κύφου ἦγε.
- 9.23 Ὅτι Περραιβοὶ τὰ δυτικὰ τοῦ Ὀλύμπου ὥκουν, Μακεδόνων ἐγγύς.
- 9.24 Ὅτι ἕτερος Μόψος, ἐφ' οὗ ἡ Ἀττικὴ Μοψοπία, καὶ ἄλλος ὁ Μαντοῦς, τῆς Τειρεσίου θυγατρὸς παῖς, ἀφ' οὗ Μοψουεστία πόλις Κιλικίας.
- 9.25 Ὅτι μεταξὺ Σηπιάδος καὶ Κασθαναίας, τοῦ Πηλίου ἀκρωτηρίων, αἰγιαλός ἐστιν ἔρημος, ἔνθα ὁ Ξέρξου στρατὸς ὑπὸ ἀπηλιώτου συνεντρίβη.
- 9.26 Ὅτι τὸ περὶ Λάρισσαν πεδίον Πελασγικὸν ἐκαλετο πρὶν, Πυρραία δὲ ἀπὸ Πύρρας τῆς Δευκαλίωνος γυναικὸς, Αἰμονία δὲ ἀπὸ Αἴμονος, Θετταλία δὲ ἀπὸ Θετταλοῦ τοῦ Αἴμονος.
- 9.1 Ὅτι περὶ τὰς ἐν Μεγαρίδι Σκιρωνίδας πετρος τὰ ἱστορούμενα γεγονέναι φασίν, οἷον τὰ περὶ Πιτυοκάμπτην καὶ τὰ κατὰ Σκίρωνα τοὺς τυράννους, οὓς ἀνεΐλε Θησεύς.
- 9.2 Ὅτι ἀπὸ Μεγάρων ἡ σταδίους ἀπέχει ὁ κατὰ Νίσαιαν λιμὴν, τὸ ἐπίνειον.
- 9.3 ὅτι Ὀμηρος, ὅταν φῇ· « ἔνθα δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἰάονες ἐλκοχίτωνες, » τοὺς Ἀθηναίους λέγει Ἰάονας, ὧν μέρος ἐστὶ καὶ ἡ Μγαρίς, ὡς καὶ τὸ ὁπὸ τοῦ Θησέως ἐν Κρομμυῶνι τοῦ ἰσθμοῦ μεθόριον δηλοῖ, τοιαύτην ἐπιγραφὴν ἔχον ἐπὶ μὲν τὰ νότια· « τὰδ' ἐστὶ Πελοπόννησος, οὐκ Ἰωνία· » ὅπῃ δὲ τὰ βόρεκτα· « τὰδ' οὐχὶ Πελοπόννησος, ἀλλ' Ἰωνία. » Ἀλλὰ καὶ τῶν Πανδιονίδων δ' ὄντων, Αἰγέως, Πάλλαντος, Λύκου, Νίσου, καὶ διὰ τοῦτο τῆς Ἀττικῆς εἰς δ' ἄμνη διαιρεθείσης, ὁ Νῆσος τὴν Μεγαρίδα ἔλαχε καὶ τὴν Νίσαιαν ἔκτισεν.
- 9.4 Ὅτι πρὸ τοῦ Σουνίου τῆς Ἀττικῆς νῆσός ἐστι τραχεῖα καὶ ἔρημος, Ἑλένη ὄνομα, καὶ φασὶ περὶ αὐτῆς λέγειν τὸν Ὀμηρον· « νήσω δ' ἐν Κραναῇ ἐμίγην φιότητι καὶ εὐνῇ.
- 9.5 Ὅτι τῆς Ἀττικῆς ὄρη εἴσιν ὀνομασθὰ ἐ, Ὑμηττὸς 5, Πάρνης, Κορυδαλλὸς, Βριλησσὸς, Λυκαβηττός.
- 9.6 Ὅτι ἡ Βοιωτία τριθάλασσός ἐστι· κλύζεται γὰρ τῇ τε Κρισαίᾳ ἐκ νότου καὶ τῇ Μυρτώᾳ ἀπὸ Γεραιστοῦ μέχρι Εὐρίπου καὶ τῇ Μαλιακῇ ἀπὸ Εὐρίπου μέχρι ποταμοῦ Σπερχεῖοῦ.
- 9.7 Ὅτι παροιμία ἐστὶ, Θρακία παρεύρεσις οἱ γὰρ Θραῖκες, ἔνσπονδοι Πελασγοὶς γεγονότες ἐπὶ ῥητάς τινας ἡμέρας, νύκτωρ ἐπέθεντο ἀποκρουσθέντες δ' ὑπὸ Πελασγῶν καὶ τῇ ἐξῆς ἐγκαλούμενοι ἔφασαν· Ἀλλ' οὐχὶ ταῖς νυξὶν ἄγειν εἰρήνην ὠμόσαμεν.
- 9.8

Ὅτι, πολέμου ὄντος Βοιωτοῖς καὶ Πελασγοῖς, ἦλθον θεωροὶ ἐξ ἀμφοῖν εἰς Δωδώνην· ἀνελούσης δὲ τῆς προφήτιδος, ὅτι τὸν μὲν τῶν Πελασγῶν οὐχ εὔρε τὸν χρησμὸν, τὸν δὲ Βοιωτῶν εἰπούσης, ὅτι δεῖ αὐτοὺς ἀσεβήσαντας πράξειν, ὑποτοπήσαντες οἱ Βοιωτοὶ κατὰ τὸ τῶν Πελασγῶν συγγενὲς κακουργῆσαι τὴν πρόμαντιν, ἀρπάσαντες διεχρήσαντο τὴν ἄνθρωπον καὶ εἰς πῦρ ἔβαλον, δικαιοῦντες, ὅτι, εἰ μὲν παρέχρησεν, ἔχει τὴν δίκην, εἰ δὲ ἀληθῶς ἔλεξιν, καὶ οὕτως ἀσεβῆσαι αὐτοὺς ἔδει. Ἄνθ' ὧν ἐχρήσθη αὐτοῖς, κατ' ἐνιαυτὸν κλέπτοντας ἕνα τῶν παρ' αὐτοῖς τριπόδων ἀποκομίζειν εἰς Δωδώνην.

- 9.9 Ὅτι Πενθίλος ἐκ Βοιωτίας τῇτ Αἰολικὴν ἀποικίαν ἤγαγεν.
- 9.10 Ὅτι μεθόριον Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας πρὸς τῇ Εὐβοικῇ θαλάττῃ ἐστὶν ὁ Ὠρωπὸς καὶ ὁ ἱερὸς λιμὴν, ὃν καλοῦσι Δελφίνιον, ἀντιπέραν Ἑρετρίας τῆς ἐν Εὐβοίᾳ, ἀπὸ σταδίων τὸ διάστημα ξ'. Εἶτα Δήλιον, Ταναγραίων πολίχνιον, ἀπέχον σταδίου τῆς Αὐλίδος λ'. Εἶτα λιμὴν βαθύς· εἶτα Αὐλὶς, πετρῶδες χωρίον· εἶτα Εὐρίπος· εἶτα Σαλγανεύς, ἐπώνυμον Σαλγανέως τινὸς Βοιωτοῦ ἀνδρὸς ἐκεῖσε ταφέντος μετὰ τὸ ἀναιρεθῆναι ὅπῃ τῶν περὶ Μεγαβάτην Περσῶν, ὡς δῆθεν κακῶς αὐτοῦ ὑφηγησαμένου τὴν ἀπὸ Μαλιακοῦ θάλασσαν λαβυρινθώδη καὶ ἄπορον· μεταγνόντες δ' οἱ Πέρσαι ὕστερον ὡς ἀδικηθέντα τὸν Σαλγανέα ἔθαψαν μεγαλοπρεπῶς.
- 9.11 Ὅτι τὸ Ἀμφιαράου ἱερὸν ἐν Τανάγρα ἐστὶ τῆς Βοιωτίας· ἐκ Κνωπίας δὲ τῆς Θηβαϊκῆς μεθιδρύθη κατὰ χρησμὸν δεῦρο.
- 9.12 Ὅτι Ἀνθηδὼν πόλις μετὰ τὸν Σαλγανέα ἐσχάτη τῆς Βοιωτίας κεῖται, καὶ ἀπ' αὐτῆς εἰς τὴν ἐν Εὐβοίᾳ Αἰγὰς πόλιν τὸ διάστημα στάδιοι ρκ'. Καὶ ἐγγὺς τῶν Αἰγῶν αἱ Ὀροβίαι. Ἐκ δὲ Ἀνθηδόνο· ἦν Γλαῦκος, ὃν μεταβαλεῖν φασιν εἰς κῆτος θαλάσσιον.
- 9.13 Ὅτι ἡ Βοιωτία, σηραγγώδης οὔσα καὶ ὑπαντρος, ποιεῖ σεισμοὺς ἐν αὐτῇ ἐξαισίους, ὥς τινες τῶν πόρων ἀποτυφλοῦσθαι καὶ τινες διευρύνεσθαι· καὶ διὰ τοῦτο λίμναι τὰ τινες ὑφίστανται καὶ αὖθις λήγουσι. Διὸ καὶ Πλάταια μὲν καὶ Πλαταιεῖς παρὰ λίμνην ποτὲ ἦσαν, καὶ διὰ τῶν κωπῶν πλάτην οὕτως ὠνομάσθησαν· ἔτι δὲ Ἔλος τε καὶ Ἐλεῶν· νῦν δὲ ἡπεύρωνται.
- 9.14 Ὅτι ὁ Κηφιστὸς ποταμὸς ἐκ τῶν Φωκικῶν ὁρέων ἄρχεται ἐκ Λιλαίας πόλεως, καὶ εἰς τὴν Κωπαίδα λίμνην ἐκδίδωσιν· ἔνθα καὶ ὁ Περμηστὸς καὶ Ὀλμειδὸς, ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος ῥέοντες, εἰς τὴν αὐτὴν ἐμβάλλουσι λίμνην περὶ πόλιν Ἀλίартον· ἡ δὲ τῆς λίμνης περίμετρος στάδιοι τπ'.
- 9.15 Ὅτι ἡ Κωπαῖς λίμνη, πολλοὺς δεχομένη ποταμοὺς, ἐξοδὸν οὐκ ἔχει, πλήν τοῦ κατὰ τὸν Κηφιστὸν δεχομένου αὐτὸν χάσματος.
- 9.16 Ὅτι Σκῶλός ἐστι κώμη τῆς Παρασωπίας ὅπῃ τῷ Κιθαιρῶνι, τόπος τραχύς· ἀφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία λέλεκται· « εἰς Σκῶλον μὴτ' αὐτὸς ἵναι μὴτ' ἄλλω ἔπεσθαι. » Καὶ τὸν Πενθέα ἐνταυθα φασὶ διασπασθῆναι. Ἔστι δὲ καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ κώμη Σκῶλος, παρ' ἣν ποταμὸς ῥεῖ Ἀσωπός· καὶ ἐν Σικυῶνι ἄλλος ἐστὶ ποταμὸς Ἀσωπός.
- 9.17 Ὅτι Θέσπεια πόλις ἐστὶ πρὸς τῷ Ἑλικῶνι νοτιωτέρα, ἐπικειμένη τῷ Κρισαίῳ κόλπῳ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ Ἑλικῶν. Πλησίον δὲ καὶ ἡ τοῦ Ἡσιόδου πατρίς Ἄσκη.
- 9.18 Ὅτι ὁ Παρνασσὸς τὸ ὄρος σπήλαια ἔχει πολλὰ ἱερὰ, ἃν ἐστὶν ἕν καὶ τὸ Κωρύκιον, ἱερὸν νυμφῶν, ὁμώνυμον τῷ Κιλικίῳ.
- 9.19 Ὅτι τὸ ἐσπέριον τοῦ Παρνασσοῦ πλευρὸν νέμονται Λοκροὶ τε οἱ Ὀζόλαι καὶ Δωριεῖς καὶ Αἰτωλοὶ κατὰ τὸν Κόρακα, Αἰτωλικὸν ὄρος· τὸ δὲ πρὸς ἔω Δωριεῖς καὶ Φωκεῖς.
- 9.20 Ὅτι ὁ Κρισαῖος κόλπος ἕως τοῦ Ἀκτίου περαιοῦται.
- 9.21 Ὅτι Φωκέων δύο εἰσὶ πόλεις ἐπίσημοι, Δελφοὶ τε καὶ Ἐλάτεια, ἡ μὲν διὰ τὸ ἀρχαιότατον μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ δὲ διὰ τὸ ἐπικεῖσθαι τοῖς στενοῖς.
- 9.22 Περὶ Κύφον, Περραιβικὸν ὄρος, καὶ πόλιν εἶναι· « Γουνεύς δ' ἐκ Κύφου ἦγε.

- 9.23 Ὅτι Περραιβοὶ τὰ δυτικά τοῦ Ὀλύμπου ῥκουν, Μακεδόνων ἐγγύς.
- 9.24 Ὅτι ἕτερος Μόψος, ἐφ' οὗ ἡ Ἀττικὴ Μοψοπία, καὶ ἄλλος ὁ Μαντοῦς, τῆς Τειρεσίου θυγατρὸς παῖς, ἀφ' οὗ Μοψουεστία πόλις Κιλικίας.
- 9.25 Ὅτι μεταξὺ Σηπιάδος καὶ Κασθαναίας, τοῦ Πηλίου ἀκρωτηρίων, αἰγιαλὸς ἐστὶν ἔρημος, ἔνθα ὁ Ξέρξου στρατὸς ὑπὸ ἀπηλιώτου συνεντρίβη.
- 9.26 Ὅτι τὸ περὶ Λάρισσαν πεδίον Πελασγικὸν ἐκαλετο πρὶν, Πυρραία δὲ ἀπὸ Πύρρας τῆς Δευκαλίωνος γυναικὸς, Αἰμονία δὲ ἀπὸ Αἰμονος, Θετταλία δὲ ἀπὸ Θετταλοῦ τοῦ Αἰμονος.
- 10.1 Ὅτι ἡ Εὐβοία μῆκος ἔχει σταδίων ἀσ', ἀπὸ Κηναίου ἄκρου τοῦ κατὰ Θερμοπύλας ἕως Γεραιστοῦ τοῦ κατὰ Σούνιον· τὸ δὲ πλάτος τὸ μέγιστον ρν' σταδίων. Καὶ ἐστὶν ἀντίπορθμος τῇ τε Ἀττικῇ καὶ Βοιωτίᾳ καὶ τῇ Λοκρίδι καὶ τοῖς Μαλιεῦσι. Διὰ δὲ τὸ μῆκος Μάκρις ἐκαλεῖτο, ὕστερον δὲ Ἀβαντίς. Τὰ δὲ μεταξὺ Καφηρέως καὶ Γεραιστοῦ τὰ Κοῖλα Εὐβοίας καλεῖται.
- 10.2 Ὅτι ὁ Ὠρεὸς Ἰστίαια ἐκαλεῖτο καὶ οἱ Ὠρεῖται Ἰστιαεῖς.
- 10.3 Ὅτι τὸ Δῖον καὶ ὁ Ὠρεὸς καὶ ἡ Κήρινθος καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον καὶ ὁ Βούδορος ποταμοὶ, πάντα ταῦτα τῆς Εὐβοίας παραθαλάσσιά εἰσι, πρὸς τὸν βορρᾶν τετρεμμίνα καὶ τὴν Σαῦρον νῆσον καὶ Λῆμνον.
- 10.4 Ὅτι Κάρυστος καὶ Στύρα καὶ Ἑέτρια πρὸς ὠτόν εἰσὶν, ἀντιπέραν Ἀττικῆς.
- 10.5 Ὅτι ἐν Καρύστῳ φύεται λίθος ἡ ξαινομένη καὶ ὑφαινομένη, ὥστε τὰ ὕφη χειρόμακτρα γίνεσθαι ῥυπωθέντα δὲ εἰς φλόγα βάλλεσθαι καὶ ἀποκαθαίρεσθαι λέγουσι, παραπλησίως τῇ τῶν λίνων πλύσει. Ὁ δὲ Γεραιστὸς ἀρσενικόν.
- 10.6 Ὅτι περὶ τὸ Λήλαντον πεδίον τῆς Εὐβοίας μέταλλα ἦν χαλκοῦ καὶ σιδήρου, ἅπερ νῦν ἐκλέλοιπεν, ὥσπερ καὶ Ἀθήνησι τὰργύρια.
- 10.7 Ὅτι ἡ Ἑρέτρια πόλις δύναμιν εἶχε ποτε μεγάλην· ὥστε, ἡνίκα πομπὴν ἦγον, γ μὲν ὀπλῖται ὕσαν, χ δὲ ἱππεῖς, ξ δ' ἄρματν· ἐπῆρχε δὲ Ἄνδρου καὶ Τήνου καὶ τινων νήσων ἄλλων.
- 10.8 Ὅτι τῶν δοράτων τὰ μὲν συστάδην ἐστὶν, ὡς τὰ ξίφη καὶ τὰ ὀρεκτὰ τῶν Ὀμηρικῶν Ἀβάντων, τὰ δὲ ἀκοντίζεται δίκην δίστου καὶ παλτοῦ, ὁποῖα ἦν ἡ τοῦ Ἀχιλλέως μελία, τὰ δ' ἐπαμφοτερίζει, οἷον ὁ κοντὸς καὶ ἡ σάρισσα καὶ ὁ ὕσσος.
- 10.9 Ὅτι τῆς Εὐβοίας δύο τινές εἰσι ποταμοί, Κηρεὺς καὶ Νηλεὺς, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν πίνοντα πρόβατα γίνονται ἐκ μὲν θατέρου λευκά, ἐκ δὲ θατέρου μέλανα.
- 10.10 Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου Ἀκαρνᾶνες οἰκοῦσι καὶ ἐφεξῆς ὁ Ἀχελῷός ἐστι ποταμὸς, εἴτα Αἰτωλοὶ ἀνατολικώτεροι, καὶ μετ' αὐτοὺς Ὀζόλαι Λοκροὶ καὶ ὁ Παρνασσὸς τὸ ὄρος, εἴτα Ἑλικῶν τὸ ὄρος, εἴτα Κιθαιρῶν κατὰ τὸν Κορινθίον ἰσθμὸν, εἴτα Ὑμηττὸς, πρὸς τὰς ἀνατολὰς ἐφεξῆς κείμενα τὰ ὄρη. Καὶ ὑπέρκεινται ἐν τῇ μεσογαίᾳ πρὸς βορρᾶν τῶν μὲν Ἀκαρνάνων Ἀμφίλοχοι, εἴτα Δόλοπες καὶ ἡ Πίνδος τὸ ὄρος, ἀφ' οὗ ὁ Ἀχελῷος ρεῖ πρὸς τὰς Ἐχινάδας τῶν δ' Αἰτωλῶν Περραιβοὶ πρὸς βορρᾶν εἰσι καὶ Ἀθαμᾶνες καὶ Αἰνιάνων τι μέρος τῶν τὴν Οἶτην ἐχόντων. Τὸ δὲ νότιον πλευρὸν Ἀκαρνάνων τε καὶ Αἰτωλῶν ἡ θάλασσά ἐστιν ἡ κατὰ τὸν Κρισαῖον κόλπον. Ἀρχεται δ' ὁ κόλπος οὗτος ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Ἀχελῷου ποταμοῦ.
- 10.11 Ὅτι Κόραξ ὄρος Αἰτωλικὸν συνάπτει τῇ Οἶτῃ ὄρει.
- 10.12 α. Ὅτι τὸ Ἄκτιον δυσμικώτατόν ἐστιν ἄκρον τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου.
- 10.13 Ὅτι ἡ νῦν Λευκάς πόλις χερρόνησος ἦν πρὶν, ὑπὸ δὲ Κορινθίων ἐτμήθη· καλεῖ δ' αὐτὴν Ὀμηρος « ἀκτὴν ἡπίριοιο, » τῆς Ἀκαρνανίας δηλονότι, ἧς μέρος τὸ Νήριτον, ὅπερ Λαέρτης ἐλεῖν λέγει· Ἀλλὰ καὶ τὰ Κροκύλεια καὶ ἡ Αἰγίλιψ πόλις ἐν Καταλόγῳ τῆς Λευκάδος εἰσὶ

πλησίον· ὡς τὴν νῆσον ὅλην ἔχειν πόλεις τρεῖς, Λευκάδα μὲν ἐν τῷ χειροποιήτῳ πορθμῷ, τὴν πρὶν Νήριτον, καὶ Κροκύλεια καὶ Αἰγίλιπα.

- 10.14 Ὅτι τὴν νῦν Κεφαλληνίαν Ὅμηρος καὶ Σάμον καλεῖ, οἷον· « οἱ τε Ζάκυνθον ἔχον ἢ δ' οἱ Σάμον ἀμφενέμοντο » καὶ Σάμην, οἷον· « Δουλίχιόν τε Σάμη τε » ἀλλὰ καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν μέρος λέγει τῆς Κεφαλληνίας καὶ τῆς ἡπείρου, οἷον· « οἱ τ' ἡπειρον ἔχον ἢ δ' ἀντιπέραί ἐνέμοντο » καὶ πάλιν· « δώδεκ' ἐν ἡπείρῳ ἀγέλαι. » Ὁμωνύμως δὲ τῇ ὅλῃ νήσῳ καὶ ἡ ἐν αὐτῇ πόλις Σάμος καὶ Σάμη καλεῖται.
- 10.15 Ὅτι ἡ τοῦ Μέντου πόλις, Τάφος πρὶν καλουμένη, νῦν Ταφιοῦς καλεῖται.
- 10.16 Ὅτι Σαμαῖοι μὲν οἱ Κεφαλλῆνες ἀπὸ Σάμης ἢ Σάμου, οἱ δὲ Ἴωνες ἀπὸ Σάμου τῆς Ἴωνικῆς Σάμιοι.
- 10.17 Ὅτι Ἐπειοὶ κατῴκουν τὰς ὑπὸ τῷ Μέγητι Ἐχινάδας, ἐξ Ἥλικδος ἐλθόντες μετὰ Φυλέως διόπερ καὶ τὸν Κυλλήνιον Ἰωτον, μεγαθόμων ἀρχὸν Ἐπειῶν, Φυλείδew ἔταρον καλεῖ ὁ ποιητής.
- 10.18 Ὅτι ἡ Ἴωνικὴ Σάμοι πρὶν ἔκαλεῖτο Μελάμφυλλος, εἴτα Ἀνθεμῖς, εἴτα Παρθενία ἀπὸ ποταμοῦ ἐν αὐτῇ Παρθενίου, ὃς Ἰμβρασος μετωνομάσθη, εἴτα Σάμος ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν ὀρέων· οἱ γὰρ παλαιοὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη σάμους ἐκάλουν.
- 10.20 Ὅτι ἀπὸ Ζοσκύνθου νήσου εἰς Ἑσπερίδας τῆς Λιβύης στάδιοι .
- 10.20 Ὅτι τὰς νῦν Ὀξεΐας νήσους τῶν Ἐχινάδων Ὅμηρος Θοὰς καλεῖ. Ἡ μὲν οὖν Δουλιχία κεῖται κατὰ τὰς τοῦ Ἀλφειοῦ ἐκβολὰς καὶ Οἰνιάδας.
- 10.21 Ὅτι οἱ Τάφιοι καὶ οἱ Τηλεβόαι νήσους κατῴκουν ὁμωνύμως αὐτοῖς καλουμένας, πλησίον τῶν Ἐχινάδων.
- 10.22 Ὅτι ὁ κατὰ Νικομήδειαν τῆς Βιθυνίας κόλπος Ἀστακηνὸς καλεῖται ἀπὸ τινος πολιχνίου κειμένου ἐν τῷ μυθῷ, Ἀστακοῦ καλουμένου.
- 10.23 Ὅτι Τυνδάρεως καὶ Ἰκάριος, ἐκπεσόντες Σπάρτης ὑπὸ Ἱπποκόωντος, ἦλθον εἰς Πλευρῶνα παρὰ Θέστιον, καὶ μετ' αὐτοῦ συγκατεκτήσαντο πολλὴν χώραν καὶ τῶν Ταφίων καὶ Ἐχινάδων νήσων· ἀλλ' ὁ μὲν Τυνδάρεως, γήμας Λήδαν τὴν Θεστίου παῖδα, μετώκησεν εἰς τὴν οἰκίαν· ὁ δὲ Ἰκάριος ἔγχευ Πολυκάστην τὴν Λυγαίου παῖδα καὶ τῆς Ἀκαρνανίας ἐκυρίευσεν· ἐξ ὧν Πηνελόπη καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς.
- 10.24 Ὅτι Ἀκαρναῖνες οὐ συνεστράτευσαν Αἰτωλοῖς κατὰ τῆς Τρωάδος ὅθεν ὕστερον ἔτεσι πολλοῖς Ῥωμαίους ἔπεισαν τοῦτο καὶ τὴν αὐτονομίαν ἀπέλαβον διὰ τὸ μὴ συστρατεῦσαι Ἑλλήσι κατὰ τῶν Τρώων, οἵτινες ἦσαν πρόγονοι Ῥωμαίων· ὁ γὰρ Αἰνείας ἐκ τῶν Τρώων ἦν.
- 10.25 Ὅτι οἱ Κουρήτες οὐκ ἦσαν Αἰτωλοὶ διὰ τὰ ἔπη ταῦτα· « Κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοί. » Πάλιν οἱ τοῦ Πορθέως παῖδες τρεῖς, Αἰτωλοὶ ὄντες καὶ τὴν Πλευρῶνα καὶ Καλυδῶνα οἰκοῦντες, Κουρήτες ἦσαν· οἱ γὰρ Πλευρώνιοι Κουρήτες εἰσιν, ὅπερ ἀληθέστερον. Ἔθος γάρ ἐστιν Ὀμηρικόν, τὰ μέρη τοῖς ὅλοις συναριθμεῖν, οἷον « οἱ δ' Ε.υβοίαν ἔχον — Χαλκίδα τε » καὶ πάλιν· « Τρῶες καὶ Λύκιοι — καὶ Μυρμιδόνες καὶ Ἀχαιοί. » Τοιοῦτον οὖν καὶ τὸ Κουρήτες καὶ Αἰτωλοί. Φασὶν οὖν, ὅτι Κουρήτων ἐχόντων τὴν νῦν αἰτωλίαν, ἐκπεσὼν ἐξ Ἥλιδος Αἰτωλὸς μετὰ τινῶν Ἐπειῶν, ἐκυρίευσεν τῆς ἐξ ἑαυτοῦ κληθείσης Αἰτωλίας, καὶ οἱ Κουρήτες μετώκησαν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν. Μετὰ οὖν γενεὰς ἰ' Ὀξύλος μετὰ Ἡρακλείδων κατῆλθεν εἰς τὴν Ἥλιν ὡς πατρῶαν, ὡς καὶ τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐν τῇ εἰκόνι Αἰτωλοῦ δηλοῖ· Χώρης οἰκιστὴρα παρ' Ἀλφειοῦ ποτε δίναις θρεφθεντα, σταδίων γείτον' Ὀλυμπιάδος, Ἐνδυμίωνος παῖδ' Αἰτωλοὶ τόνδ' ἀνέθηκαν Αἰτωλὸν, σφετέρας μγῆμ' ἀρετῆς ἐσορᾶν. Τὸ δὲ ἐπὶ τῇ Ὀξύλου εἰκόνι ἐπίγραμμα οὕτως ἔχει· Αἰτωλὸς ποτε τόνδε λιπὼν αὐτόχθονα δῆμον, κτήσατο Κουρήτιν γῆν· πολλὰ

καμών. τῆς δ' αὐτῆς γενεῆς δεκατόσπορος Αἴμονος νίος, Ὀξύλος, ἀρχαίην ἔκτισε τήνδε πόλιν. Τὸ δὲ Ὀξύλου ἐν Ἥλιδι κεῖται, τὸ δ' Αἰτωλοῦ ἐν Αἰτωλία.

- 10.26 Ὅτι Χαλκιδεῖς οἱ ἐν Εὐβοίᾳ, πόλεμον ἔχοντες πρὸς Ἑρετριεῖς περὶ τοῦ Ληλαντίου πεδίου καὶ πολλάκις κρατούμενοι ἀπὸ τῶν ἐμπροσθίων τριχῶν καὶ καταβαλλόμενοι ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἐπετήδευσαν τὰ ἔμπροσθεν κείρεσθαι τῆς κεφαλῆς διὸ καὶ ὑπὸ Ὀμήρου ὅπισθεν κομόωντες προσηγορεύθησαν. Καὶ μετοικήσαντες εἰς Αἰτωλίαν ὕστερον καὶ μάχη νικήσαντες τοὺς ἐνοικοῦντας ἐδίωξαν πέραν τοῦ Ἀχελώου ποταμοῦ· διὸ ἐκεῖνοι μὲν οἱ Εὐβοεῖς Κουρήτες ἐκλήθησαν ἀπὸ τοῦ κείρεσθαι, οἱ δ' ἐκβληθέντες Ἀκαρνᾶνες, ὡς μὴ κειρόμενοι.
- 10.28 Ὅτι ὁ Θεστίος πενθερὸς ἦν Τυνδάρεώ τε καὶ Οἰνέως, πατὴρ Λήδας τε καὶ Ἀλθαίας καὶ πολέμου ὄντος Θεστιάδαις τε καὶ Κουρήσι πρὸς Οἰνέα τε καὶ Αἰτωλοὺς καὶ Μελέαγρον, ἥτοι περὶ γῆς ὄρων ἢ μυθικῶς καθ' Ὀμηρον « ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι, » ὁ Μελέαγρος ἀνεῖλε τοὺς τῆς Ἀλθαίας ἀδελφούς· ἀνδ' ὣν Ἀλθαία « πολλὰ κατηρᾶτο, στυγεράς δ' ἐπεκέκλετ' Ἐριννῦθς. » .
- 10.29 Ὅτι τοὺς ἐν Αἰτωλίᾳ Κουρήτας τετραχῶς ἐτυμολογητέον· ἢ γὰρ διὰ τὴν ἐμπροσθίαν κουράν, ὡς εἴρηται, ἢ ἀπὸ ὄρους Κουρίου Αἰτωλικοῦ ἢ διὰ τὸ βλακῶδεις εἶναι, ὥσπερ αἱ κοῦραι, ὅποιοι καὶ Ἰάονες ἐλκεχίτωνες λέγονται, ἢ ἀπὸ Κουρήτων δαιμόνων, ἐνόπλιον ὀρχουμένων ὀρχησιν· λέγοι γὰρ ἂν τοὺς ἀνδρειοτάτους καὶ εἰδότας ἐν ὅπλοις ὀρχεῖσθαι· καὶ γὰρ Ὀμηρος εἰσάγει τὸν Αἰνείαν λέγοντα· « Μηριόνη, τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἔοντα. » .
- 10.29 Ὅτι κοινὸν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἐστὶ τὸ τὰς ἱεροποιίας μετὰ ἀνέσεως ἐορταστικῆς ποιεῖσθαι, τὰς μὲν σὺν ἐνθουσιασμῷ, τὰς δὲ χωρὶς, καὶ τὰς μὲν μετὰ μουσικῆς, τὰς δὲ μὴ, καὶ τὰς μὲν μυστικῶς, τὰς δ' ἐν φανερῷ· ἢ γὰρ μουσικὴ φιλοσοφία ἐστὶ καὶ πρὸς τὴν τῶν ἡθῶν κάθαρσιν συμβαλλομένη, ὡς φησι Πλάτων.
- 10.30 Ὅτι οἱ Ἕλληνες τῷ Διονύσῳ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι καὶ τῇ Ἑκάτῃ καὶ ταῖς Μούσαις καὶ Δήμητρι προσέθεσαν τὸ ὀργιαστικὸν πᾶν καὶ τὸ Βακχικὸν καὶ τὸ χορικὸν καὶ μυστικόν.
- 10.31 Ὅτι οἱ Κουρπητες δαίμονές τινές εἰσι περὶ τὸν Δία· οὕτως δ' ὠνομάσθησαν διὰ τὸ κουροτροφεῖν αὐτόν. Τοῦ δὲ Διονύσου ὅπαδοι δαίμονες Σάτυροί τε καὶ Σιληνοὶ καὶ Βάκχαι Ληναῖαι τε καὶ Θυῖαι καὶ Μιμαλλόνες καὶ Ναΐδες καὶ Νύμφαι καὶ Τίτυροι.
- 10.32 Ὅτι οἱ Βερέκυντες, Φρυγίων τι γένος ὄν, καὶ ἀπλῶς οἱ Φρύγες ῥέαν τιμῶσι καὶ ὀργιάζουσι ταύτῃ, μητέρα καλοῦντες θεῶν καὶ Ἄγεστιν καὶ φρυγίαν θεὸν μεγάλην, ἀπὸ δὲ τῶν τόπων Ἰδαίαν καὶ Δινδυμήνην καὶ Σιφυλήνην καὶ Κυβήβην καὶ Πεσσινουντίδα καὶ Κυβέλην. Οἱ δὲ Ἕλληνες τοὺς προπόλους αὐτῆς Κουρήτας λέγουσιν ὁμωνύμως τοῖς τοῦ Διὸς, τοὺς δ' αὐτοὺς καὶ Κορύβαντας.
- 10.33 Ὅτι παρὰ τοῖς Θραξίν ἐνθουσιασμοὶ εἰσι, τὰ τε Κοτύττια καὶ τὰ Βενδίδεια· παρ' οἷς καὶ τὰ Ὀρφικὰ τὴν καταρχὴν ἔσχεν.
- 10.34 Ὅτι Ὀλύμπος ὄρος ἐστὶ καὶ περὶ τὴν Τρωικὴν Ἰδὴν καὶ ὁ Μύσιος καὶ ὁ Μακεδονικὸς (καὶ) ὁ παρ' Ὀμήρῳ ὑπερουράνιος.
- 10.35 Ὁ Ταλθύβιος μετὰ τὰ Τρωικὰ ἀποικίαν ἔστειλεν εἰς Κρήτην.
- 10.36 Ὅτι τριχάϊκες οἱ ἐν Κρήτῃ Δωριεῖς, ἥτοι οἱ πολεμικοὶ, ὡς τὸ κορυθαῖκι, ἢ οἱ τρίλοφοι ἐν ταῖς περικεφαλαίαις ἢ οἱ ὀρχησταί. Ἐτεόκρητες δὲ οἱ αὐτόχθονες.
- 10.37 Ὅτι ὁ Κνωσσὸς πόλις τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο Καίρατος ἀπὸ ποταμοῦ ἐγγὺς ὄντος.
- 10.38 Ὅτι ἡ Δίκη τὸ ὄρος ἀνατολικώτερόν ἐστι τῆς Ἰδῆς ἐν Κρήτῃ σταδίου α. Ἡ δὲ Ἰδὴ νῦν Χρυσόμαλλος καλεῖται.
- 10.39

Ὅτι ἡ Κρήτη ἐκατόμπολις ἦν ἐν τοῖς τοῦ Ὀμήρου χρόνοις, μεταγενεστέροις οὖσι τῶν Τρωικῶν. Ἐπὶ δὲ τῶν Τρωικῶν ?? πόλεις εἶχεν ἡ Κρήτη· ἐν γὰρ τῷ Καταλόγῳ Ὀμηρος οὐκ εἰσάγει πρόσωπον ἀπαγγέλλον τὰς ῥ πόλεις, ἀλλ' αὐτὸς λέγει εἶναι ἐκατόμπολιν.

10.40 Ὅτι ἡ ἔνοπλος ὄρχησις Κουρήτων μὲν ἐστὶν εὖρεμα τῶν περὶ τὸν Δία δαιμόνων, καλεῖται δὲ πυρρίχη.

10.41 Ὅτι πρὸς τοὺς προσποιουμένους μὴ εἰδέναι ἃ ἴσασι παροιμία ἐτέθη, « ὁ Κρῆς ἀγνοεῖ τὴν θάλασσαν· » οἱ γὰρ Κρῆτες ἐθαλασσοκράτησαν πρῶτοι, ναυτικῶ μεγάλῳ χρώμενοι.

10.42 Ὅτι Κρῆτες τὸν μὲν ἐραστήν φιλήτορα καλοῦσιν, τὸν δὲ ἐρώμενον κλεινόν· ποιοῦνται δὲ τὰ παιδικὸ δι' ἀρπαγῆς, οὐχὶ πειθοῖ.

10.43 Ὅτι Σίφνος νῆσός ἐστιν εὐτελής, ἐφ' ἣ καὶ παροιμία ἐλέχθη « Σίφνιος ἀστράγαλος » διὰ τὴν εὐτέλειαν.

10.44 Ὅτι αἱ Κυκλάδες νῆσοι ἰβ' ἦσαν πρὶν, ὕστερον δὲ καὶ ἄλλαι ταύταις προσεγενοντο. Ἄρχονται δὲ αὐταὶ ἀπὸ νήσου τῆς πρὸ τοῦ Σουνίου, Ἑλένης καλουμένης, περὶ ἧς Ὀμηρος ἔφη· « νήσω δ' ἐν Κρανῇ ἐμίγην φιλότῃ. » Εἰσὶ δ' αὗται Κέως, Κύθνος, Σέριφος, Μῆλος, Σίφνος, Κίμωλος, Πρεπέσινθος, Ὠλίαιρος, Πάρος, Νάξος, Σύρος, Μύκονος, Τήνοι, Ἄνδρος, Γύαρος. Αἱ δὲ Σποράδες νῆσοι ἀνατολικώτεραι εἰσι τῆς Κρήτης· οἵαι εἰσὶν αἱ περὶ Νίσυρον καὶ Κῶν καὶ Καλύδνας καὶ Λέρον καὶ Πότμον.

10.1 Ὅτι ἡ Εὐβοία μῆκος ἔχει σταδίων ἀσ', ἀπὸ Κηναίου ἄκρου τοῦ κατὰ Θερμοπύλας ἕως Γεραιστοῦ τοῦ κατὰ Σούνιον· τὸ δὲ πλάτος τὸ μέγιστον ρν' σταδίων. Καὶ ἐστὶν ἀντίπορθμος τῇ τε Ἀττικῇ καὶ Βοιωτίᾳ καὶ τῇ Λοκρίδι καὶ τοῖς Μαλιεῦσι. Διὰ δὲ τὸ μῆκος Μάκρις ἐκαλεῖτο, ὕστερον δὲ Ἀβαντίς. Τὰ δὲ μεταξὺ Καφηρέως καὶ Γεραιστοῦ τὰ Κοῖλα Εὐβοίας καλεῖται.

10.2 Ὅτι ὁ Ὠρεὸς Ἰστίαία ἐκαλεῖτο καὶ οἱ Ὠρεῖται Ἰστιαεῖς.

10.3 Ὅτι τὸ Δῖον καὶ ὁ Ὠρεὸς καὶ ἡ Κήρινθος καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον καὶ ὁ Βούδορος ποταμοὶς, πάντα ταῦτα τῆς Εὐβοίας παραθαλάσσια εἰσι, πρὸς τὸν βορρᾶν τετρεμμίνα καὶ τὴν Σαῦρον νῆσον καὶ Λῆμνον.

10.4 Ὅτι Κάρυστος καὶ Στύρα καὶ Ἑέτρια πρὸς ὠότον εἰσὶν, ἀντιπέραν Ἀττικῆς.

10.5 Ὅτι ἐν Καρύστῳ φύεται λίθος ἡ ξαινομένη καὶ ὑφαινομένη, ὥστε τὰ ὕψη χειρόμακτρα γίνεσθαι ῥυπωθέντα δὲ εἰς φλόγα βάλλεσθαι καὶ ἀποκαθαίρεσθαι λέγουσι, παραπλησίως τῇ τῶν λίνων πλύσει. Ὁ δὲ Γεραιστὸς ἀρσενικόν.

10.6 Ὅτι περὶ τὸ Λήλαντον πεδίον τῆς Εὐβοίας μέταλλα ἦν χαλκοῦ καὶ σιδήρου, ἅπερ νῦν ἐκλέλοιπεν, ὥσπερ καὶ Ἀθήνησι τὰργύρια.

10.7 Ὅτι ἡ Ἑρέτρια πόλις δύναμιν εἶχε ποτε μεγάλην· ὥστε, ἡνίκα πομπὴν ἦγον, γ μὲν ὀπλῖται ὕσαν, χ δὲ ἱππεῖς, ξ' δ' ἄρματα· ἐπῆρχε δὲ Ἄνδρου καὶ Τήνου καὶ τινων νήσων ἄλλων.

10.8 Ὅτι τῶν δοράτων τὰ μὲν συστάδην ἐστὶν, ὥς τὰ ξίφη καὶ τὰ ὀρεκτὰ τῶν Ὀμηρικῶν Ἀβάντων, τὰ δὲ ἀκοντίζεται δίκην δίστου καὶ παλτοῦ, ὁποία ἦν ἡ τοῦ Ἀχιλλέως μελία, τὰ δ' ἐπαμφοτερίζει, οἷον ὁ κοντὸς καὶ ἡ σάρισσα καὶ ὁ ὕσσος.

10.9 Ὅτι τῆς Εὐβοίας δύο τινές εἰσι ποταμοί, Κηρεὺς καὶ Νηλεὺς, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν πίνοντα πρόβατα γίνονται ἐκ μὲν θατέρου λευκά, ἐκ δὲ θατέρου μέλανα.

10.10 Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου Ἀκαρνᾶνες οἰκοῦσι καὶ ἐφεξῆς ὁ Ἀχελῷός ἐστι ποταμὸς, εἴτα Αἰτωλοὶ ἀνατολικώτεροι, καὶ μετ' αὐτοὺς Ὀζόλαι Λοκροὶ καὶ ὁ Παρνασσὸς τὸ ὄρος, εἴτα Ἑλικῶν τὸ ὄρος, εἴτα Κιθαιρῶν κατὰ τὸν Κορίνθιον ἰσθμὸν, εἴτα Ὑμηττὸς, πρὸς τὰς ἀνατολὰς ἐφεξῆς κείμενα τὰ ὄρη. Καὶ ὑπέρκεινται ἐν τῇ μεσογαίᾳ πρὸς βορρᾶν τῶν μὲν Ἀκαρνάνων Ἀμφίλοχοι, εἴτα Δόλοπες καὶ ἡ Πίνδος τὸ ὄρος, ἅφ' οὗ ὁ Ἀχελῷος ῥεῖ πρὸς τὰς

Ἐχινάδας τῶν δ' Αἰτωλῶν Περραιβοὶ πρὸς βορρᾶν εἰσι καὶ Ἀθαμᾶνες καὶ Αἰνιάνων τι μέρος τῶν τὴν Οἴτην ἔχοντων. Τὸ δὲ νότιον πλευρὸν Ἀκαρνάνων τε καὶ Αἰτωλῶν ἡ θάλασσα ἐστὶν ἡ κατὰ τὸν Κρισαῖον κόλπον. Ἀρχεται δ' ὁ κόλπος οὗτος ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Ἀχελώου ποταμοῦ.

10.11 Ὅτι Κόραξ ὄρος Αἰτωλικὸν συνάπτει τῇ Οἴτῃ ὄρει.

10.11a α. Ὅτι τὸ Ἄκτιον δυσμικώτατόν ἐστιν ἄκρον τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου.

10.12 Ὅτι ἡ νῦν Λευκάς πόλις χερρόνησος ἦν πρὶν, ὑπὸ δὲ Κορινθίων ἐτμήθη· καλεῖ δ' αὐτὴν Ὅμηρος « ἄκτῃν ἡπίροιο, » τῆς Ἀκαρνανίας δηλονότι, ἥς μέρος τὸ Νήριτον, ὅπερ Λαέρτης ἐλεῖν λέγει· Ἀλλὰ καὶ τὰ Κροκύλεια καὶ ἡ Αἰγίλιψ πόλις ἐν Καταλόγῳ τῆς Λευκάδος εἰσὶ πλησίον· ὥς τὴν νῆσον ὅλην ἔχειν πόλεις τρεῖς, Λευκάδα μὲν ἐν τῷ χειροποιήτῳ πορθμῷ, τὴν πρὶν Νήριτον, καὶ Κροκύλεια καὶ Αἰγίλιπα.

10.13 Ὅτι τὴν νῦν Κεφαλληνίαν Ὅμηρος καὶ Σάμον καλεῖ, οἷον· « οἱ τε Ζάκυνθον ἔχον ἡδ' οἱ Σάμον ἀμφενέμοντο » καὶ Σάμην, οἷον· « Δουλίχιόν τε Σάμη τε » ἀλλὰ καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν μέρος λέγει τῆς Κεφαλληνίας καὶ τῆς ἡπίρου, οἷον· « οἱ τ' ἡπειρον ἔχον ἡδ' ἀντιπέραί ἐνέμοντο· » καὶ πάλιν· « δώδεκ' ἐν ἡπείρῳ ἀγέλαι. » Ὁμωνύμως δὲ τῇ ὅλῃ νήσῳ καὶ ἡ ἐν αὐτῇ πόλις Σάμος καὶ Σάμη καλεῖται.

10.14 Ὅτι ἡ τοῦ Μέντου πόλις, Τάφος πρὶν καλουμένη, νῦν Ταφιοῦς καλεῖται.

10.15 Ὅτι Σαμαῖοι μὲν οἱ Κεφαλλῆνες ἀπὸ Σάμης ἢ Σάμου, οἱ δὲ Ἴωνες ἀπὸ Σάμου τῆς Ἴωνικῆς Σάμιοι.

10.16 Ὅτι Ἐπειοὶ κατῴκουν τὰς ὑπὸ τῷ Μέγητι Ἐχινάδας, ἐξ Ἡλικδος ἐλθόντες μετὰ Φυλέως· διόπερ καὶ τὸν Κυλλήνιον Ἦτον, μεγαθόμων ἄρχον Ἐπειῶν, Φυλείδew ἔταρον καλεῖ ὁ ποιητής.

10.17 Ὅτι ἡ Ἴωνικὴ Σάμοι πρὶν ἐκαλεῖτο Μελάμφυλλος, εἴτα Ἀνθεμῖς, εἴτα Παρθενία ἀπὸ ποταμοῦ ἐν αὐτῇ Παρθενίου, ὃς Ἴμβρασος μετωνομάσθη, εἴτα Σάμος ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν ὀρέων· οἱ γὰρ παλαιοὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη σάμους ἐκάλουν.

10.19 Ὅτι ἀπὸ Ζσκύνθου νήσου εἰς Ἑσπερίδας τῆς Λιβύης στάδιοι .

10.19 Ὅτι τὰς νῦν Ὀξείας νήσους τῶν Ἐχινάδων Ὅμηρος Θoὰς καλεῖ. Ἡ μὲν οὖν Δουλιχία κεῖται κατὰ τὰς τοῦ Ἀλφειοῦ ἐκβολὰς καὶ Οἰνιάδας.

10.20 Ὅτι οἱ Τάφιοι καὶ οἱ Τηλεβόαι νήσους κατῴκουν ὁμωνύμως αὐτοῖς καλουμένας, πλησίον τῶν Ἐχινάδων.

10.21 Ὅτι ὁ κατὰ Νικομήδειαν τῆς Βιθυνίας κόλπος Ἀστακηνὸς καλεῖται ἀπὸ τινος πολιχνίου κειμένου ἐν τῷ μυθῷ, Ἀστακοῦ καλουμένου.

10.22 Ὅτι Τυνδάρεως καὶ Ἰκάριος, ἐκπεσόντες Σπάρτης ὑπὸ Ἰπποκόωντος, ἦλθον εἰς Πλευρῶνα παρὰ Θέστιον, καὶ μετ' αὐτοῦ συγκατεκτῆσαντο πολλὴν χώραν καὶ τῶν Ταφίων καὶ Ἐχινάδων νήσων· ἀλλ' ὁ μὲν Τυνδάρεως, γήμας Λήδαν τὴν Θεστίου παῖδα, μετώκησεν εἰς τὴν οἰκίαν· ὁ δὲ Ἰκάριος ἔγημε Πολυκάστην τὴν Λυγαίου παῖδα καὶ τῆς Ἀκαρνανίας ἐκυρίευσεν· ἐξ ὧν Πηνελόπη καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς.

10.23 Ὅτι Ἀκαρνᾶνες οὐ συνεστράτευσαν Αἰτωλοῖς κατὰ τῆς Τρωάδος ὅθεν ὕστερον ἔτεσι πολλοῖς Ῥωμαίους ἔπεισαν τοῦτο καὶ τὴν αὐτονομίαν ἀπέλαβον διὰ τὸ μὴ συστρατεῦσαι Ἑλλησι κατὰ τῶν Τρώων, οἵτινες ἦσαν πρόγονοι Ῥωμαίων· ὁ γὰρ Αἰνείας ἐκ τῶν Τρώων ἦν.

10.24 Ὅτι οἱ Κουρήτες οὐκ ἦσαν Αἰτωλοὶ διὰ τὰ ἔπη ταῦτα· « Κουρήτές τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοί. » Πάλιν οἱ τοῦ Πορθέως παῖδες τρεῖς, Αἰτωλοὶ ὄντες καὶ τὴν Πλευρῶνα καὶ Καλυδῶνα οἰκοῦντες, Κουρήτες ἦσαν· οἱ γὰρ Πλευρώνιοι Κουρήτές εἰσιν, ὅπερ ἀληθέστερον. Ἔθος γάρ ἐστιν Ὀμηρικόν, τὰ μέρη τοῖς ὅλοις συναριθμεῖν, οἷον « οἱ δ' Ε.υβοίαν ἔχον — Χαλκίδα τε· » καὶ

πάλιν· « Τρῶες καὶ Λύκιοι — καὶ Μυρμιδόνες καὶ Ἀχαιοί. » Τοιοῦτον οὖν καὶ τὸ Κουρήτες καὶ Αἰτωλοί. Φασὶν οὖν, ὅτι Κουρήτων ἔχόντων τὴν νῦν αἰτωλίαν, ἐκπεσὼν ἐξ Ἡλίδος Αἰτωλὸς μετὰ τινῶν Ἐπειῶν, ἐκυρίευσεν τῆς ἐξ ἑαυτοῦ κληθείσης Αἰτωλίας, καὶ οἱ Κουρήτες μετώκησαν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν. Μετὰ οὖν γενεὰς ἰ Ὀξυλος μετὰ Ἡρακλείδων κατῆλθεν εἰς τὴν Ἡλίδα ὡς πατρῶν, ὡς καὶ τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐν τῇ εἰκόνι Αἰτωλοῦ δηλοῖ· Χώρης οἰκιστὴρα παρ' Ἀλφειοῦ ποτε δίναις θρεφθεντα, σταδίων γείτον' Ὀλυμπιάδος, Ἐνδυμίωνος παῖδ' Αἰτωλοὶ τόνδ' ἀνέθηκαν Αἰτωλὸν, σφετέρας μγῆμ ἄρετῆς ἔσορᾶν. Τὸ δὲ ἐπὶ τῇ Ὀξύλου εἰκόνι ἐπίγραμμα οὕτως ἔχει· Αἰτωλὸς ποτε τόνδε λιπὼν αὐτόχθονα δῆμον, κτήσατο Κουρήτιν γῆν δορ πολλὰ καμῶν. τῆς δ' αὐτῆς γενεῆς δεκατόσπορος Αἴμονος νίος, Ὀξυλος, ἀρχαίην ἔκτισε τήνδε πόλιν. Τὸ δὲ Ὀξύλου ἐν Ἡλίδι κεῖται, τὸ δ' Αἰτωλοῦ ἐν Αἰτωλίᾳ.

- 10.25 Ὅτι Χαλκιδεῖς οἱ ἐν Εὐβοίᾳ, πόλεμον ἔχοντες πρὸς Ἐρετριεῖς περὶ τοῦ Ληλαντίου πεδίου καὶ πολλάκις κρατούμενοι ἀπὸ τῶν ἐμπροσθίων τριχῶν καὶ καταβαλλόμενοι ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἐπετήδευσαν τὰ ἔμπροσθεν κείρεσθαι τῆς κεφαλῆς διὸ καὶ ὑπὸ Ὀμήρου ὀπισθεν κομόωντες προσηγορεύθησαν. Καὶ μετοικήσαντες εἰς Αἰτωλίαν ὕστερον καὶ μάχη νικήσαντες τοὺς ἐνοικοῦντας ἐδίωξαν πέραν τοῦ Ἀχελῷου ποταμοῦ· διὸ ἐκεῖνοι μὲν οἱ Εὐβοεῖς Κουρήτες ἐκλήθησαν ἀπὸ τοῦ κείρεσθαι, οἱ δ' ἐκβληθέντες Ἀκαρνανες, ὡς μὴ κειρόμενοι.
- 10.27 Ὅτι ὁ Θεστῖος πενθερὸς ἦν Τυνδάρεώ τε καὶ Οἰνέως, πατὴρ Λήδας τε καὶ Ἀλθαίας καὶ πολέμου ὄντος Θεστιάδαις τε καὶ Κουρήσι πρὸς Οἰνέα τε καὶ Αἰτωλοὺς καὶ Μελέαγρον, ἥτοι περὶ γῆς ὄρων ἢ μυθικῶς καθ' Ὀμηρον « ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι, » ὁ Μελέαγρος ἀνεῖλε τοὺς τῆς Ἀλθαίας ἀδελφούς· ἀνδ' ὣν Ἀλθαία « πολλὰ κατηρᾶτο, στυγεράς δ' ἐπεκέκλετ' Ἐριννῦθς. » .
- 10.28 Ὅτι τοὺς ἐν Αἰτωλίᾳ Κουρήτας τετραχῶς ἐτυμολογητέον· ἢ γὰρ διὰ τὴν ἐμπροσθίαν κουράν, ὡς εἴρηται, ἢ ἀπὸ ὄρους Κουρίου Αἰτωλικοῦ ἢ διὰ τὸ βλακῶδεις εἶναι, ὥσπερ αἱ κοῦραι, ὅποιοι καὶ Ἰάονες ἐλκεχίτωνες λέγονται, ἢ ἀπὸ Κουρήτων δαιμόνων, ἐνόπλιον ὀρχουμένων ὀρχησιν· λέγοι γὰρ ἂν τοὺς ἀνδρειοτάτους καὶ εἰδότας ἐν ὅπλοις ὀρχεῖσθαι· καὶ γὰρ Ὀμηρος εἰσάγει τὸν Αἰνείαν λέγοντα· « Μηριόνη, τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἔοντα. » .
- 10.28 Ὅτι κοινὸν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἐστὶ τὸ τὰς ἱεροποιίας μετὰ ἀνέσεως ἐορταστικῆς ποιεῖσθαι, τὰς μὲν σὺν ἐνθουσιασμῷ, τὰς δὲ χωρὶς, καὶ τὰς μὲν μετὰ μουσικῆς, τὰς δὲ μὴ, καὶ τὰς μὲν μυστικῶς, τὰς δ' ἐν φανερῷ· ἢ γὰρ μουσικὴ φιλοσοφία ἐστὶ καὶ πρὸς τὴν τῶν ἡθῶν κάθαρσιν συμβαλλομένη, ὥς φησι Πλάτων.
- 10.29 Ὅτι οἱ Ἕλληνες τῷ Διονύσῳ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι καὶ τῇ Ἑκάτῃ καὶ ταῖς Μούσαις καὶ Δήμητρι προσέθεσαν τὸ ὀργιαστικὸν πᾶν καὶ τὸ Βακχικὸν καὶ τὸ χορικὸν καὶ μυστικόν.
- 10.30 Ὅτι οἱ Κουρπητες δαίμονες τινές εἰσι περὶ τὸν Δία· οὕτως δ' ὠνομάσθησαν διὰ τὸ κουροτροφῆσαι αὐτόν. Τοῦ δὲ Διονύσου ὁπαδοὶ δαίμονες Σάτυροί τε καὶ Σιληνοὶ καὶ Βάγκαι Ληναῖ τε καὶ Θυῖαι καὶ Μιμαλλόνες καὶ Ναΐδες καὶ Νύμφαι καὶ Τίτυροι.
- 10.31 Ὅτι οἱ Βερέκυντες, Φρυγίων τι γένος ὄν, καὶ ἀπλῶς οἱ Φρύγες ῥέαν τιμῶσι καὶ ὀργιάζουσι ταύτῃ, μητέρα καλοῦντες θεῶν καὶ Ἄγεστιν καὶ φρυγίαν θεὸν μεγάλην, ἀπὸ δὲ τῶν τόπων Ἰδαίαν καὶ Δινδυμήνην καὶ Σιπυλήνην καὶ Κυβήβην καὶ Πεσσινουντίδα καὶ Κυβέλην. Οἱ δὲ Ἕλληνες τοὺς προπόλους αὐτῆς Κουρήτας λέγουσιν ὁμωνύμως τοῖς τοῦ Διὸς, τοὺς δ' αὐτοὺς καὶ Κορύβαντας.
- 10.32 Ὅτι παρὰ τοῖς Θραξίν ἐνθουσιασμοὶ εἰσι, τά τε Κοτύττια καὶ τὰ Βενδίδεια· παρ' οἷς καὶ τὰ Ὀρφικά τὴν καταρχὴν ἔσχεν.
- 10.33 Ὅτι Ὀλυμπος ὄρος ἐστὶ καὶ περὶ τὴν Τρωικὴν Ἰδὴν καὶ ὁ Μύσιος καὶ ὁ Μακεδονικὸς (καὶ) ὁ παρ' Ὀμήρῳ ὑπερουράνιος.

10.34

Ὁ Ταλθύβιος μετὰ τὰ Τρωικὰ ἀποικίαν ἔστειλεν εἰς Κρήτην.

- 10.35 Ὅτι τριχάϊκες οἱ ἐν Κρήτῃ Δωριεῖς, ἦτοι οἱ πολεμικοὶ, ὡς τὸ κορυθαῖκι, ἢ οἱ τρίλοφοι ἐν ταῖς περικεφαλαίαις ἢ οἱ ὀρχησταί. Ἐτεόκρητες δὲ οἱ αὐτόχθονες.
- 10.36 Ὅτι ὁ Κνωσσὸς πόλις τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο Καίρατος ἀπὸ ποταμοῦ ἐγγὺς ὄντος.
- 10.37 Ὅτι ἡ Δίκη τὸ ὄρος ἀνατολικώτερόν ἐστι τῆς Ἰδης ἐν Κρήτῃ σταδίου α. Ἡ δὲ Ἰδη νῦν Χρυσόμαλλος καλεῖται.
- 10.38 Ὅτι ἡ Κρήτη ἐκατόμπολις ἦν ἐν τοῖς τοῦ Ὀμήρου χρόνοις, μεταγενεστέροις οὖσι τῶν Τρωικῶν. Ἐπὶ δὲ τῶν Τρωικῶν ?? πόλεις εἶχεν ἡ Κρήτη· ἐν γὰρ τῷ Καταλόγῳ Ὅμηρος οὐκ εἰσάγει πρόσωπον ἀπαγγέλλον τὰς ῥ πόλεις, ἀλλ' αὐτὸς λέγει εἶναι ἐκατόμπολιν.
- 10.39 Ὅτι ἡ ἔνοπλος ὄρχησις Κουρήτων μὲν ἐστὶν εὖρεμα τῶν περὶ τὸν Δία δαιμόνων, καλεῖται δὲ πυρρίχη.
- 10.40 Ὅτι πρὸς τοὺς προσποιουμένους μὴ εἰδέναι ἃ ἴσασι παροιμία ἐτέθη, « ὁ Κρῆς ἀγνοεῖ τὴν θάλασσαν » οἱ γὰρ Κρῆτες ἐθαλασσοκράτησαν πρῶτοι, ναυτικῶ μεγάλῳ χρώμενοι.
- 10.41 Ὅτι Κρῆτες τὸν μὲν ἐραστήν φιλήτορα καλοῦσιν, τὸν δὲ ἐρώμενον κλεινόν· ποιοῦνται δὲ τὰ παιδικὸ δι' ἀρπαγῆς, οὐχὶ πειθοῖ.
- 10.42 Ὅτι Σίφνος νῆσός ἐστιν εὐτελής, ἐφ' ἣ καὶ παροιμία ἐλέχθη « Σίφνιος ἀστράγαλος » διὰ τὴν εὐτέλειαν.
- 10.43 Ὅτι αἱ Κυκλάδες νῆσοι ἱβ' ἦσαν πρὶν, ὕστερον δὲ καὶ ἄλλαι ταύταις προσεγενοντο. Ἀρχονται δὲ αὐταὶ ἀπὸ νήσου τῆς πρὸ τοῦ Σουνίου, Ἑλένης καλουμένης, περὶ ἧς Ὅμηρος ἔφη « νήσω δ' ἐν Κρανῇ ἐμίγην φιλότῃ. » Εἰσὶ δ' αὗται Κέως, Κύθνος, Σέριφος, Μῆλος, Σίφνος, Κίμωλος, Πρεπείσινθος, Ὀλίαιρος, Πάρος, Νάξος, Σύρος, Μύκονος, Τῆνοι, Ἄνδρος, Γύαρος. Αἱ δὲ Σποράδες νῆσοι ἀνατολικώτεραί εἰσι τῆς Κρήτης· οἳαί εἰσιν αἱ περὶ Νίσυρον καὶ Κῶν καὶ Καλύδνας καὶ Λέρον καὶ Πότμον.
- 11.1 Ὅτι τὸ ὄρος ὁ Ταῦρος, ὃς διαιρεῖ δίχα τὴν Ἀσίαν κατὰ μῆκος, πλάτος μὲν ἔχει πολλαχοῦ καὶ γ' σταδίων· μῆκος δὲ ὅσον καὶ τῆς Ἀσίας, μυριάδων δ' καὶ γε, ἀπὸ τῆς Ῥοδίων περαίας ἐπὶ τὰ ἄκρα τῆς Ἰνδικῆς.
- 11.2 Ὅτι ἡ Παρθυαία καὶ Μηδία καὶ Ἀρμενία καὶ Καππαδοκῶν τινες καὶ Κίλικες καὶ Πισίδαι ἐν αὐτῷ τῷ Ταύρῳ ὄρει κεῖνται.
- 11.3 Ὅτι ὁ ἰσθμὸς ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου πόντου ἐπὶ τὸν Ὑρκάνιον στάδιά ἐστι γ'. Καὶ ἀπὸ τούτου πρὸς βορρᾶν οἷον χερρόνησός ἐστι μεγάλη, περιεχομένη ἐκ μὲν δυσμῶν τῷ τε Εὐξείνῳ καὶ τῇ Μαιώτιδι καὶ Τανάιδι ποταμῶ καὶ τῇ ἐξῆς ἐρήμῳ καὶ ἀγνώστῳ γῇ ἕως τοῦ ὠκεανοῦ, εἰ δὲ καὶ ὁ ὠκεανὸς ἐκ τοῦ βορρᾶ περιέχει τὴν οἰκουμένην, ἀπ' αὐτοῦ αὖθις ἐπὶ νότον ἰόντι ἕως τῆς Κασπίας θαλάσσης τῆς κατὰ Ἀλβανίαν.
- 11.4 Ὅτι. Πομπήιος φίλος ἦν Ποσειδωνίῳ. Ἐλθὼν οὖν εἰς Ῥόδον, ὅτε ἐπὶ τὸν Μιθριδατικὸν ἐξώρμα πόλεμον, ἐνέτυχέ τε αὐτῷ καὶ χρηματίσας ὅσων ἐδεῖτο, ἔφησεν ἔσχατον, εἴ τινας δέοιτο· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· βούλομαι σε, ὦ Πομπήιε, « αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων. » Ἐξ οὗ καὶ τὰ κατὰ Ἰβηρίαν καὶ Ἀλβανίαν καὶ Ἀρμενίαν ἐπύθετο.
- 11.5 Ὅτι τὴν Ἀσίαν πᾶσαν διαιρεῖ ὁ Στράβων εἰς μέρη ἐ. Πρῶτον μὲν τὴν ἀπὸ Ἰβηρίας τοῦ ἰσθμοῦ ἀρχομένην χερρόνησον ἐπὶ τὸν βορρᾶν· δευτέρον δὲ τὴν ἀπὸ τῆς χερρονήσου ταύτης πρὸς ἀνατολὰς γῆν ἀφοριζομένην ὑπὸ τοῦ Ταύρου, ἣτις ἐστὶν ἡ βορεία Ἀσία ἕως Ἰνδῶν· τρίτον δὲ τὴν μεταξὺ Ταύρου ὄρους καὶ Κασπίας θαλάσσης· τοῦτ' ἐστὶ Μηδία καὶ Ἀρμενία καὶ Καππαδοκία ἕως Ἄλυος ποταμοῦ· τέταρτον δὲ τὴν ἐντὸς Ἄλυος γῆν καὶ αὐτὸν τὸν Ταῦρον ἕως

τῆς Κιλικίας θαλάσσης καὶ μέχρι Ἰωνίας καὶ Χαλκηδόνος· πέμπτον δέ τήν τε Ἰνδικὴν καὶ Ἀριανὴν καὶ ἐφεξῆς πρὸς δυσμὰς ἕως Κιλικίας τε καὶ τοῦ Νείλου καὶ τοῦ Ἀραβίου κόλπου.

11.6 Ὅτι ἡ Κολχὶς μεταξὺ τῶν τε Μοσχικῶν καὶ Καυκασίων ὁρέων κεῖται.

11.7 Ὅτι ἀπὸ Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου ἕως νήσου Ἀλωπεκίας στάδια βί.

11.8 ἐν ἀνατολικῇ πλευρᾷ τῆς Μαιώτιδος ἔστι ποταμὸς, ὁ μέγας Ῥομβίτης, εἴτα Θεοφάνιος, εἴτα μικρὸς Ῥομβίτης, εἴτα Ἀττικίτης, εἴτα Μάτης, εἴτα Οὐαρδάνης. Πάντες οὗτοι ποταμοὶ ἐκ τε τῶν Ἱππικῶν ὁρέων ἔρχονται καὶ ἐκ τῶν Καυκασίων.

11.9 Ὅτι τὸ Κιμμέριον ἄκρον τὸ ἐν τῇ Μαιώτιδι πάλαι ἴσχυσε πλεῖστον, ὥστε καὶ τὸν Βόσπορον Κιμμέριον ἐξ αὐτοῦ κληθῆναι. Εἴτα ἀπὸ σταδίων κ' Ἀχίλλειον κώμη, ὅπου καὶ τὸ στενότατον τοῦ πορθμοῦ τοῦ Βοσπόρου· ἔχει γὰρ κ' σταδίου· οὗ ἀντιπέραν ἐν τῇ Εὐρώπῃ τὸ Μυρμηκίον ἔστι. Τὸ δὲ νοταπηλιωτικὸν τοῦ Βοσπόρου στόμα Κοροκονδάμη· τὸ δὲ νοτολιβυκὸν κώμη τις τῆς Παντικαπαίων γῆς, ὄνομα Ἄκρα. Μῆκος τοῦ Βοσπόρου στάδιοι ὁ.

11.10 Ὅτι ἡ Φαναγορία καὶ ἡ Ἑρμώνασσα πόλεις εἰσὶν ἀξιόλογοι περὶ τὰ Ἀσιανὰ μέρη.

11.11 Ὅτι παραθαλάσσιος πόλις Σινδική ἐστι, τὸ τῶν Σινδῶν βασίλειον.

11.12 Ὅτι τῶν Εὐρωταίων Βοσποριανῶν μητρόπολις ἐστι τὸ Παντικάπαιον, τῶν δὲ Ἀσιανῶν ἡ Φαναγορία.

11.13 Ὅτι Ἠνίοχοι καὶ Ἀχαιοὶ καὶ Ζύγιοι, λυπρὰν γῆν οἰκοῦντες, ληστεύουσι τὴν Ποντικὴν θάλασσαν, ἔχοντες πλοῖα κοῦφα μικρά, δυνάμενα ἐν τοῖς ὤμοις αἵρεσθαι καὶ ἐν ὕλῃ κρύπτεσθαι, διὰ τὸ ἀλίμενον εἶναι τὴν ταύτη θάλασσαν, περατουμένην ὑπὸ τῶν Καυκάσου ἄκρων καλοῦσι δὲ αὐτὰ καμάρας.

11.14 Ὅτι ὁ Καύκασος τὸ ὄρος περικλείει ἀπὸ βορρᾶ τὰς δύο θαλάσσας, Κασπίαν τε καὶ Πόντον, εἶργον Σαρμάτας τε καὶ Μαιώτας ἀπὸ Ἰβήρων καὶ Ἀλβανῶν. Ἔστι δὲ εὐδενδρότατον τὸ ὄρος· ἀπολήγει δ' αὐτοῦ τὸ νοτολιβυκὸν ἄκρον κατὰ τὰ μυχὰ τοῦ Εὐξείνου· ἔνθα πόλις Διοσκουριάς, ἥτις πόλις καὶ ἀρχὴ ἐστὶ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ μεταξὺ Εὐξείνου καὶ Ὑγκανίας· καὶ ἐμπορεῖόν ἐστιν αὕτη ἡ Διοσκουριάς πάντων τῶν ἀνατολικωτέρων ἐθνῶν κοινόν· συνέρχεσθαι γὰρ φασιν εἰς αὐτὴν ἔθνη ἀλλήλων ἐτερόγλωσσα πλείω τῶν ὁ.

11.15 Ὅτι ἀπὸ Φάσιδος ποταμοῦ ἕως Ἀμισοῦ καὶ Σινώπης πλοῦς ἡμερῶν γ'. Καὶ ἐστὶν ἡ χώρα αὕτη ἀγαθὴ πλὴν μέλιτος· πικρίζει γάρ.

11.16 Ὅτι ἡ Μοσχικὴ χώρα τριμερὴς ἐστὶ· τὸ μὲν γὰρ ἔχουσιν αὐτῆς Κόλχοι, τὸ δὲ Ἰβηρες, τὸ δὲ Ἀρμένιοι.

11.17 Ὅτι τὸ τῶν Φθειροφάγων ἔθνος καὶ αὐτὸ σὺν τοῖς ἄλλοις ἐμπορεῖω χρῆται τῇ Διοσκουριάδι· οὕτως δὲ καλοῦνται διὰ τὸν αὐχμὸν καὶ τὸν πίνον.

11.18 Ὅτι καὶ οἱ Σοάνες οὐδὲν βελτίους τῶν Φθειροφάγων τῷ πίνῳ εἰσὶν. Ἔχουσι δὲ καὶ μέταλλα χρυσοῦ, ἅτινα οἱ χεῖμαρροι καταφέρουσιν· ὑποδέχονται δ' αὐτὰ οἱ Σοάνες φάτναις ὅπας ἐχούσαις ἢ προβάτων μαλλωτῶν δοραῖς· ἀφ' οὗ καὶ ὁ μῦθος ἐπλάσθη τοῦ Αἰήτου, ὡς ἔχοι ποτὲ χρυσόμαλλον δέρας.

11.19 Ὅτι ὁ Κύρος ποταμὸς, τὴν ἀρχὴν ἔχων ἀπὸ Ἀρμενίας, παραλαμβάνει τὸν Ἀραγῶνα ἐκ τοῦ Καυκάσου ἔοντα καὶ ἄλλα ὕδατα ποταμῶν καὶ διὰ στενῆς ποταμίας εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἐκπίπτει μεταξὺ δὲ ταύτης τε καὶ τῆς Ἀρμενίας ἐνεχθεὶς πολὺς διὰ πεδίων ἀγαθῶν, δεξάμενός τε πλείους ποταμοὺς, ὧν ἐστὶν ὁ τε Ἀλαζόνιος καὶ ὁ Σανδοβάνης καὶ ὁ Ῥοιτάκης καὶ ὁ Χάνης, πλωτοὶ πάντες, εἰς τὴν Κασπίαν ἐμβάλλει θάλασσαν.

11.20 Ὅτι ὁ Φᾶσις ποταμὸς, ἐξ Ἀρμενίας ὁρμώμενος, δέχεται ποταμοὺς τὸν τε Ἴππον καὶ τὸν Γλαῦκον· ἔξεισιν εἰς τὸν Πόντον πλησίον ὁμωνύμου πόλεως.

- 11.21 Ὅτι οἱ Ἀλβανοὶ γῆν νέμονται, δίκην τῆς Κυκλώπων, ἀγαθωτάτην, οἷον φησὶν ἐκεῖνος· « ἀλλ' ἢ ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος » καρποφορεῖ. Καὶ αἱ ἄμπελοι αὐτοῖς ἄσκαφοι καὶ διὰ πενταετίας κλαδεύμεναι φέρουσι τὸν καρπὸν. Ἡ δὲ χώρα οὐδὲ σιδήρῳ τέμνεται, ἀλλὰ τῷ τοῦ ἀρότρου ξύλῳ, καὶ ἅπαξ σπαρεῖσα ἐπὶ διετίαν ἢ καὶ τριετίαν καρποφορεῖ. Οἷ τε ποταμοὶ αὐτοῖς τὴν γῆν ποτίζουσιν, ὥσπερ ὁ Νεῖλος καὶ ὁ Εὐφράτης, καὶ ἀπλῶς ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείπει ἡ χοῦς τῆς Ἀλβανίας εἰς ἀρετὴν καρπογονίας (οὕτως δὲ δεῖ λέγειν καὶ θηλυκῶς ἢ χοῦς). Εἰσὶ δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ κτήνη πολυτόκα. Καὶ αὐτοὶ καλοὶ τε τὰς ὄψεις καὶ μεγάλοι καὶ ἀπλοῖ τοῖς ἡθεσι· καὶ διὰ τὴν εὐηθίαν οὐκ ἴσασι τινες αὐτῶν ἀριθμεῖν, οἱ δὲ εἰδότες οὐ πλείω τῶν ἑκατὸν μετροῦσιν.
- 11.22 Ὅτι περὶ Ἀλβανίαν ἐστὶ χώρα τῶν Ἀμαζόνων πλησίον Γαργαρέων περὶ τὰ Καυκάσια ὄρη· αἱ καὶ δύο μόνους μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ συνίασι τοῖς Γαργαρεῦσι τεκνοποιίας χάριν, τοὺς δὲ ἰκαθ' αὐτὰς οἰκοῦσι χωρὶς, ἀσκοῦσαι τὰ πολέμια. Τῶν δὲ τικτομένων τὰ μὲν θήλεα αὐταὶ ἔχουσι, τὰ δ' ἄρρενα τοῖς Γαργαρεῦσι διδόασιν. Μαρτυρεῖ καὶ Ἀρριανὸς τοῦτο, λέγων, ὅτι τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ Φαρεσμάνης ἐδωρήσατο Ἀμαζόνας φ'.
- 11.23 Ὅτι τὰ ὑψηλότατα μέρη τοῦ Καυκάσου τὰ νοτιώτατά ἐστι, τὰ πρὸς Ἀλβανίαν καὶ Ἰβηρίαν καὶ Κόλχοις καὶ Ἡνιόχοις.
- 11.24 Ὅτι αἱ τοῦ Καυκάσου κορυφαὶ χειμῶνος μὲν ἄβατοι, θέρους δὲ προσβαίνουσιν, ὑποδούμενοι κεντρῶτὰ ὠμοβόινα, δίκην τυμπάνων πλατέα, διὰ τὰς χιόνας καὶ τοὺς κρυστάλλους καταβαίνουσι δ' ἐπὶ δορᾶς κείμενοι σὺν τοῖς φορτίοις καὶ κατολισθαίνοντες· ὅπερ καὶ κατὰ τὴν Ἀτροπατίαν Μηδίαν καὶ κατὰ τὸ Μάσιον ὄρος τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ γίνεται. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τροχίσκοι ξύλινοι κεντρῶτοὶ τοῖς πέλμασιν ὑποτίθενται.
- 11.25 Ὅτι ὁ περίπλους τῆς Ὑρκανίας θαλάσσης, ὁ μὲν παρὰ τοὺς Ἀλβανούς καὶ τοὺς Καδουσίους ἐστὶ εὐ σταδίων, ὁ δὲ παρὰ τὴν Ἀριακῶν καὶ Μάρδων καὶ Ὑρκανῶν μέχρι τοῦ στόματος τοῦ Ὠξοῦ ποταμοῦ δώ· ἔνθεν δὲ ἐπὶ τοῦ Ἰαξάρτου βύ· τὰ δὲ λοιπὰ ἕως νῦν ἀγνοεῖται.
- 11.26 Ὅτι οἱ παλαιοὶ ἡγνόουν τὰ κατὰ γεωγραφίαν, ἡ δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς Ἰνδοὺς ἄφιξις καὶ ἡ τῶν Ῥωμαίων καὶ Παρθυαίων ἐπικράτεια πολλὰ τῶν ἀγνοουμένων ἐφανέρωσεν.
- 11.27 Ὅτι ἡ Ὑρκανία εὐδαιμονεστάτη ἐστὶ καὶ ἡ πλείστη πεδιάς.
- 11.28 Ὅτι ὁ Ὠξος ποταμὸς μέγιστός ἐστι πάντων τῶν ποταμῶν, ὅσους ὁ Ἀλέξανδρος εἶδε, πλην τῶν Ἰνδικῶν ποταμῶν· ἐκεῖνοι γὰρ μέγιστοί εἰσιν.
- 11.29 Ὅτι ἐν Ὑρκανίᾳ πρόκεινται τινες ἄκται τῆς θαλάττης ὑπαντροὶ· τούτων δὲ μεταξὺ καὶ τῆς θαλάττης ὑπόκειται ταπεινὸς αἰγιαλός· ἐκ δὲ τῶν ὑπερθε κρημνῶν ποταμοὶ ῥέοντες τοσαύτην προσφέρονται βίαν, ὥστε ταῖς ἄκταις συνάψαντες ἐξακοντίζουσι τὸ ὕδωρ εἰς τὴν θάλατταν, ἄρραντον φυλάττοντες τὸν αἰγιαλὸν, ὥστε καὶ στρατοπέδοις ὀδεύσιμον εἶναι σκεπαζομένοις τῷ ῥεύματι.
- 11.30 Ὅτι ὁ Εὐφράτης ποταμὸς διαιρεῖ τὰς δύο Ἀρμενίας, μικράν τε καὶ μεγάλην.
- 11.31 Ὅτι αἱ πηγαὶ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος διέχουσιν ἀλλήλων σταδίους βφ'· συμβάλλουσι δὲ κατὰ Σελεύκειαν πόλιν. Καὶ ἔστιν ὁ Εὐφράτης τοῦ Τίγριδος μείζων καὶ πλείονα γῆν ἐπέρχεται. Ῥέων δ' ἐπὶ δύοσιν διὰ τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ἕως τῆς μικρᾶς ἐν ἀριστερᾷ ἔχει τὸν τε Ἀντίταυρον τὸ ὄρος καὶ τὴν Βασιλισσηνὴν χώραν καὶ τὴν Ἀκιλισσηνὴν καὶ τὴν Σωφηνήν, ἐν δεξιᾷ δὲ τὴν μικράν Ἀρμενίαν καὶ Καππαδοκίαν καὶ τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος καὶ Μελιτηνὴν χώραν, ἔνθα καὶ Μέλας ποταμὸς ἐκ τοῦ Ταύρου ὄρους εἰς τὸν Εὐφράτην βάλλει, εἴτα ἐπιστραφεὶς πρὸς νότον αὐθις τὴν Κομμαγηνὴν, εἴτα Κυρηστικὴν κατὰ τὸ Ἄμανον ὄρος, εἴτα Παλμυρηνὴν δυσμικωτέραν τε καὶ πολὺ νοτιωτέραν ἀφείς κατὰ πόλιν Σοῦραν, ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τῆς Συρίας κειμένην, πρὸς ἀνατολὰς ἐπιστρέφει· ἐν δεξιᾷ μὲν ἔχων καὶ πρὸς νότον τὴν τε ἔρημον Ἀραβίαν

καὶ Βαβυλωνίαν, χώραν εὐδαίμονα μάλιστα οὖσαν, ἐν ἀριστερᾷ δὲ καὶ πρὸς βορρᾶν τὸν τε Ἀντίταυρον τὸ ὄρος καὶ τὸν Ταῦρον ἐφεξῆς κατὰ τὴν Θωσπίτιδα καὶ Κοριαίαν, χώρας τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, εἴτα ἐφεξῆς μετὰ τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος κατὰ Μεσοποταμίαν Ἐδεσσάν τε πόλιν καὶ Ἀνθεμουσίαν χώραν καὶ Χαλκίτιδα καὶ ἔτι Ἀγκωβαρίτιδα ἀντικειμένην τῇ ἐρήμῳ Ἀραβία συμβάλλει τῷ Τίγοιδι κατὰ Μεσὴννῃν χώραν τῆς Σουσιανῆς· εἴτα ἐπιὼν τὴν Χαρακηνὴν χώραν ἐκδίδωσιν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον κατὰ πόλιν μὲν Τερηδόνα, κατὰ τὴν χώραν δὲ Ἐλυμαίτιδα τῆς Σουσιανῆς.

- 11.32 Ὅτι ὁ Εὐφράτης κατὰ Σελεύκειαν, πόλιν μεγάλην, ἐπιστρέφει αὐθις πρὸς νότον, ἔγγιστα πόλεως μεγάλης Κτησιφῶντος, κειμένης ἐν τῷ Τίγριδι, ὡς εἶναι τὸ μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν καὶ τῶν δύο πόλεων περὶ στάδια ἰβ'.
- 11.33 Ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἀντιταύρου, ὄρους τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας, ἐξέρχονται τινες ἀποσχίδες τῶν ὁρέων πρὸς βορρᾶν, ἄλλοις καὶ ἄλλοις ὀνόμασι χρώμεναι ὧν ἓστιν ἓν καὶ ὁ Πολυάρρην (Παρυάρδης?) καλούμενος καὶ ὁ Σκορδίσκος καὶ τὰ Μοσχικά, διήκοντα ἕως Ἰβηρίας, διὰ μέσης Ἀρμενίας κείμενα τῆς μεγάλης.
- 11.34 Ὅτι ἐν Μεσοποταμίᾳ ὄρος ἔστιν ὁ Ταῦρος, συνεχῆς ὧν τῷ Καππαδοκικῷ Ταύρῳ, ὃ διορίζει Ἀρμενίαν καὶ Μεσοποταμίαν· εἴτα πρὸς ἀνατολὰς τά τε Γορδυαῖα ὄρη καὶ ὁ Νιφάτης, ἕξ ὧν ὁ Τίγρις ρεῖ, καὶ τὸ Μάσιον ὄρος τὸ ὑπερκείμενον τῆς Νισίβιδος πόλεως· εἴτα ἐφεξῆς πρὸς ἀνατολὰς τὰ Χόαθρα ὄρη, εἴτα ὁ Ζάγρος, εἴτα ὁ Ὀρόντης, εἴτα ὁ Κορωνὸς ὁ διορίζων ἀπὸ Παρθίας τὴν Ὑρκανίαν· εἴτα τὰ Σάριφα ὄρη τῆς Μαργιανῆς, ἕξ ὧν ὁ Ὡξος ποταμὸς ρεῖ, εἴτα τὰ ἰδίως Καυκάσια ὄρη τα διείργοντα Παροπανισάδας μὲν πρὸς δύσιν, Ἰνδοὺς δὲ πρὸς ἀνατολὰς, εἴτα τὸ Ἴμαον τὸ διορίζον Σογδιανοὺς καὶ Ἰνδοὺς. Ταῦτα δὲ τὰ ὄρη πάντα ὡς ἐν λογισθέντα ὁ Ταῦρός ἐστι τὸ ὄρος ὃ διαιρῶν πᾶσαν τὴν Ἀσίαν δίχα, ἀπὸ Μυκάλης τῆς Ἰωνικῆς ἀρξάμενος ἕως Ἰνδῶν ἔσχάτων.
- 11.35 Ὅτι αἱ Κάσπαι πάλαι διορίζουσι Μηδίαν μὲν πρὸς δυσμὰς, Παρθίαν δὲ πρὸς εὐρον, Ὑρκανίαν δὲ πρὸς καικίαν ἄνεμον.
- 11.36 Ὅτι ἔξω τοῦ Ταύρου ὄρους οὐδὲν μέρος ἔστιν οὔτε τῆς Μηδίας οὔτε τῆς Ἀρμενίας.
- 11.37 Ὅτι ἡ Μηδία διχῇ διήρηται· ἔστι γὰρ αὐτῆς τὸ μὲν ἀνατολικὸν, ὃ καὶ μεγάλη καλεῖται, ἥς μητρόπολις τὰ Ἐκβάτανα, ὅπερ ἦν βασιλεῖον τῶν Μηδικῶν βασιλέων, ἔνθα καὶ οἱ Περσῶν βασιλεῖς ἐθέριζον, ἐχείμαζον δ' ἐν Σελευκείᾳ· τὸ δὲ δυτικὸν, ἥτις καλεῖται Ἀτροπατηνὴ ἀπὸ Ἀτροπάτου σατράπου, ὃς ἐκώλυσε τὴν χώραν ταύτην ὑπὸ Μακεδόσι καὶ Ἀλεξάνδρῳ τελέσαι. Ἔστι δὲ ἡ χώρα τῇ μὲν Ἀρμενίᾳ καὶ τῇ Ματιανῇ πρὸς ἔω, τῇ δὲ μεγάλῃ Μηδίᾳ πρὸς δύσιν, πρὸς ἄρκτον δ' ἀμφοῖν. Τῆς δὲ Ἀτροπατηνῆς μέρος ἦ τε Καδουσία καὶ ἡ παρὰ Ξενοφῶντι Καρδουχία καὶ Τηλοὶ καὶ Μάρδοι ἕως τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ, ὃς ὀρίζει Ἀρμενίαν καὶ Ἀτροπατηνὴν. Αἱ δὲ Κάσπαι πύλαι μεθόριόν εἰσι τῆς τε μεγάλης Μηδίας καὶ τῆς Παρθυαίας καὶ Ὑρκανίας.
- 11.38 Ὅτι τῆς Ἀτροπατηνῆς χώρας ὁ Ἀτροπάτης ἐβασίλευσεν ἕως ποταμοῦ Ἀράξου μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν, καὶ διήρκεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἡ τούτου βασιλεία. Ἐν δὲ τῇ Ματιανῇ λέμνη ἔστιν ἄλας φίρουσα.
- 11.39 Ὅτι ληκτικὰ γένη δ' ἦν Μάρδοι μὲν Πέρσαις γείτονες, Οὔξιοι δὲ καὶ Ἐλυμαῖοι Πέρσαις τε καὶ Σουσίοις, Κωσσαῖοι δὲ Μήδοις. Καὶ πάντες οὗτοι φόρους ἐπράττοντο τοῖς τῆς Ἀσίας βασιλεῖς· Κωσσαῖοι δὲ καὶ δῶρα ἐλάμβανον, ἡνίκα ὁ βασιλεὺς θερίσας ἐν Ἐκβατάνοις ὑπέστρεφεν.
- 11.40 ἄλλοι Ἐλυμαῖοι ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ, καὶ ἕτεροι περὶ Μηδίαν.
- 11.41 Ὅτι τὴν Σιτακηνὴν τῆς Ἀσσυρίας τινὲς Ἀπολλωνιᾶτιν καλοῦσιν.
- 11.42 Ὅτι ἡ ὑπὸ ταῖς Κασπίαις πύλαις χώρα ταπεινὴ τέ ἐστι καὶ εὐδαίμων καὶ ἀμφοροὺς πλήν ἐλαίας.

- 11.43 Ὅτι δύο Κάσπιοι εἰσιν ἔθνη, οἱ μὲν δυσμικώτεροι τῶν Καδουσίων περὶ τὴν ὁμώνυμον θάλασσαν καὶ τὸν Καμβύσην ποταμὸν, οἱ δὲ γείτονες τῶν Παρθυαίων, ὧν εἰσι καὶ αἱ Κάσπια πύλαι.
- 11.44 Ὅτι πλησίον τῶν περὶ Παρθυαίους Κασπίων πυλῶν ἐστὶ τὸ Νησαῖον πεδῖον ἱππόβοτον· ὅθεν τοὺς Νησαίους ἵππους τοὺς καλλίστους οἱ τῆς Ἀσίας βασιλεῖς ἤγρευον. Φέρει δὲ τὸ πεδῖον τοῦτο βοτάνην πλείστην, ἣν ἡμεῖς Μηδικὴν καλοῦμεν. Φέρει δὲ καὶ σίλφιον ἢ χώρα αὕτη, ἀφ' οὗ ὁ Μηδικὸς καλούμενος ὀπός, ὡς τὸ πολὺ τοῦ Κυρηναϊκοῦ λειπόμενος, ἔστι δ' ὅτε καὶ διαφέρων ἐκείνου, εἴτε παρὰ τὸν τόπον εἴτε παρὰ τὸ φυτὸν εἴτε παρὰ τοὺς ὀπίζοντας καὶ σκευάζοντας.
- 11.45 Ὅτι Μηδοὶ ἀρχηγέται εἰσὶ Περσῶν δημοῖ δὲ τε τιάρα καὶ κίταρις καὶ χειριδωτοὶ χιτῶνες καὶ αἱ ἀναξυρίδες, ἅπερ τοῖς βορειοτέροις ἔθνεσιν οἰκεῖα διὰ τὴν ψῦξιν.
- 11.46 Ὅτι Μηδικὸν τὸ μὴ ἐλάττους τῶν ἐ γυναικῶν τίθεσθαι γαμετάς· ὡσαύτως δὲ καὶ γυναῖκας συμφορὰν νέμειν τὸ εἶναι ἐλάττονας τῶν ἔχοντι γυναῖκας.
- 11.47 Ὅτι, τῆς ἄλλης Μηδίας εὐδαίμονος οὖσης τελέως, λυπρὰ ἐστὶν ἢ προσάρκτιος ὀρεινὴ· σιτοῦνται, γοῦν ἀπὸ ἀκροβρύων, ἔκ τε μῆλων ξηρῶν κοπέντων ποιοῦνται μάζας, ὑπὸ δ' ἀμυγδάλων φωχθέντων ἄρ ἐκ δὲ ῥιζῶν τινων οὖνον ἐκθλίβουσι· κρέασι δὲ χρῶνται θηρείοις· ἡμερὰ δ' οὐ τρέφουσι θρέμματα τοσαῦτα.
- 11.48 Ὅτι τῆς Ἀρμενίας ἡ Χορζηνή καὶ Καμβυσηνὴ προσβορώταται εἰσι χῶραι καὶ νιφόβολοι μάλιστα, συνάπτουσαι τῷ Καυκάσῳ καὶ τῇ Ἰβηρίᾳ· ὅπου φασὶ κατὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ὁρῶν πολλάκις καὶ συνοδίας ὅλας τῶν ὁρῶν ἐν τῇ χιόνι καταπίνεσθαι, νιφετῶν γενομένων ἐπὶ πλεόν· ἔχειν δὲ βακτηρίας πρὸς τοὺς τοιούτους κινδύνους παρεξαίροντας εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἀναπνοῆς τε χάριν καὶ τοῦ διαμηνύειν τοῖς ἐπιούσιν, ὥστε βοηθείας τυγχάνειν ἐν τῷ ἀνορύττεσθαι καὶ σώζεσθαι. Ἐν δὲ τῇ χιόνι βώλους πηγνυσθαί φασι κοίλας, περιεχούσας χρηστὸν ὕδωρ ὡς ἐν χιτῶνι (καὶ ζῶα δ' ἐν αὐτῇ γενᾶσθαι), περισχισθέντων δὲ τῶν χιτῶνων πίνεσθαι. Τὴν δὲ γένεσιν τῶν ζώων τοιαύτην εἰκάζουσιν, οἷαν τὴν τῶν κωνώπων ἐκ τῆς ἐν τοῖς μέταλλοις φλογὸς καὶ τοῦ φεψάλου.
- 11.49 Ὅτι ὁ Τίγρις, ἀπὸ τοῦ Νιφάτου ὅρους ὁρμήθεις, ταχύτατός ἐστι καὶ ἄμικτος, ὡς καὶ τοὺς ἐγχωρίους καλεῖν Μηδιστὶ Τίγριν τὸ τόξευμα, διὰ τὸ τάχος.
- 11.50 Ὅτι ἐν τῇ Ἀκιλισηνῇ τῆς Ἀρμενίας τιμᾶται ἡ Ἀναίτις θεὰ, ἣ ἀνατιθέασι δούλους καὶ δούλας, παρθένους τε εὐγενεῖς ἀνιερῶσιν, ἃς πολὺν χρόνον καταπορευθεῖσας παρὰ τῇ θεῷ γῆμαι οὐδεὶς ἐπαξιοῖ. Ὁ καὶ ἐν Λυδίᾳ ἔθος γεγενῆσθαι, Ἡρόδοτος ἱστορεῖ.
- 11.1 Ὅτι τὸ ὄρος ὁ Ταῦρος, ὃς διαιρεῖ δίσχα τὴν Ἀσίαν κατὰ μῆκος, πλάτος μὲν ἔχει πολλαχοῦ καὶ γ σταδίων· μῆκος δὲ ὅσον καὶ τῆς Ἀσίας, μυριάδων δ' καὶ γε, ἀπὸ τῆς Ῥοδίων περαίας ἐπὶ τὰ ἄκρα τῆς Ἰνδικῆς.
- 11.2 Ὅτι ἡ Παρθυαία καὶ Μηδία καὶ Ἀρμενία καὶ Καππαδοκῶν τινες καὶ Κίλικες καὶ Πισίδαι ἐν αὐτῷ τῷ Ταύρῳ ὄρει κεῖνται.
- 11.3 Ὅτι ὁ ἰσθμὸς ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου πόντου ἐπὶ τὸν Ὑρκάνιον στάδια ἐστὶ γ. Καὶ ἀπὸ τούτου πρὸς βορρᾶν οἷον χερρόνησός ἐστι μεγάλη, περιεχομένη ἐκ μὲν δυσμῶν τῷ τε Εὐξείνῳ καὶ τῇ Μαιώτιδι καὶ Τανάιδι ποταμῷ καὶ τῇ ἐξῆς ἐρήμῳ καὶ ἀγνώστῳ γῇ ἕως τοῦ ὠκεανοῦ, εἰ δὲ καὶ ὁ ὠκεανὸς ἐκ τοῦ βορρᾶ περιέχει τὴν οἰκουμένην, ἀπ' αὐτοῦ αὐθις ἐπὶ νότον ἰόντι ἕως τῆς Κασπίας θαλάσσης τῆς κατὰ Ἀλβανίαν.
- 11.4 Ὅτι. Πομπήιος φίλος ἦν Ποσειδωνίῳ. Ἐλθὼν οὖν εἰς Ῥόδον, ὅτε ἐπὶ τὸν Μιθριδατικὸν ἐξώρμα πόλεμον, ἐνέτυχέ τε αὐτῷ καὶ χρηματίσας ὅσων ἔδειτο, ἔφησεν ἔσχατον, εἴ τινας δέοιτο· ὁ δὲ

ἀπεκρίνατο· βούλομαί σε, ὦ Πομπήιε, « αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων. » Ἐξ οὗ καὶ τὰ κατὰ Ἰβηρίαν καὶ Ἀλβανίαν καὶ Ἀρμενίαν ἐπύθετο.

- 11.5 Ὅτι τὴν Ἀσίαν πᾶσαν διαιρεῖ ὁ Στράβων εἰς μέρη ἑ. Πρῶτον μὲν τὴν ἀπὸ Ἰβηρίας τοῦ ἰσθμοῦ ἀρχομένην χερρόνησον ἐπὶ τὸν βορρᾶν· δεύτερον δὲ τὴν ἀπὸ τῆς χερρονήσου ταύτης πρὸς ἀνατολὰς γῆν ἀφοριζομένην ὑπὸ τοῦ Ταύρου, ἣτις ἐστὶν ἡ βορεία Ἀσία ἕως Ἰνδῶν· τρίτον δὲ τὴν μεταξὺ Ταύρου ὄρους καὶ Κασπίας θαλάσσης· τοῦτ' ἔστι Μηδία καὶ Ἀρμενία καὶ Καππαδοκία ἕως Ἄλυος ποταμοῦ· τέταρτον δὲ τὴν ἐντὸς Ἄλυος γῆν καὶ αὐτὸν τὸν Ταῦρον ἕως τῆς Κιλικίας θαλάσσης καὶ μέχρι Ἰωνίας καὶ Χαλκηδόνος· πέμπτον δὲ τὴν τε Ἰνδικὴν καὶ Ἀριανὴν καὶ ἐφεξῆς πρὸς δυσμὰς ἕως Κιλικίας τε καὶ τοῦ Νείλου καὶ τοῦ Ἀραβίου κόλπου.
- 11.6 Ὅτι ἡ Κολχὶς μεταξὺ τῶν τε Μοσχικῶν καὶ Καυκασίων ὁρέων κεῖται.
- 11.7 Ὅτι ἀπὸ Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου ἕως νήσου Ἀλωπεκίας στάδια βό.
- 11.8 ἐν ἀνατολικῇ πλευρᾷ τῆς Μαιώτιδος ἔστι ποταμὸς, ὁ μέγας Ῥομβίτης, εἴτα Θεοφάνιος, εἴτα μικρὸς Ῥομβίτης, εἴτα Ἀττικίτης, εἴτα Μάτης, εἴτα Οὐαρδάνης. Πάντες οὗτοι ποταμοὶ ἐκ τε τῶν Ἱπικῶν ὁρέων ἔρχονται καὶ ἐκ τῶν Καυκασίων.
- 11.9 Ὅτι τὸ Κιμμέριον ἄκρον τὸ ἐν τῇ Μαιώτιδι πάλαι ἴσχυσε πλεῖστον, ὥστε καὶ τὸν Βόσπορον Κιμμέριον ἐξ αὐτοῦ κληθῆναι. Εἴτα ἀπὸ σταδίων κ' Ἀχίλλειον κώμη, ὅπου καὶ τὸ στενότατον τοῦ πορθμοῦ τοῦ Βοσπόρου· ἔχει γὰρ κ' σταδίους· οὗ ἀντιπέραν ἐν τῇ Εὐρώπῃ τὸ Μυρμήκιον ἐστὶ. Τὸ δὲ νοταπηλιωτικὸν τοῦ Βοσπόρου στόμα Κοροκονδάμη· τὸ δὲ νοτολιβυκὸν κώμη τις τῆς Παντικαπαίων γῆς, ὄνομα Ἄκρα. Μῆκος τοῦ Βοσπόρου στάδιοι δό.
- 11.10 Ὅτι ἡ Φαναγορία καὶ ἡ Ἐρμώνασσα πόλεις εἰσὶν ἀξιόλογοι περὶ τὰ Ἀσιανὰ μέρη.
- 11.11 Ὅτι παραθαλάσσιος πόλις Σινδική ἐστὶ, τὸ τῶν Σινδῶν βασίλειον.
- 11.12 Ὅτι τῶν Εὐρωταίων Βοσποριανῶν μητρόπολις ἐστὶ τὸ Παντικάπαιον, τῶν δὲ Ἀσιανῶν ἡ Φαναγορία.
- 11.13 Ὅτι Ἡνίοχοι καὶ Ἀχαιοὶ καὶ Ζύγιοι, λυπρὰν γῆν οἰκοῦντες, ληστεύουσι τὴν Ποντικὴν θάλασσαν, ἔχοντες πλοῖα κοῦφα μικρά, δυνάμενα ἐν τοῖς ὤμοις αἵρεσθαι καὶ ἐν ὕλῃ κρύπτεσθαι, διὰ τὸ ἀλίμενον εἶναι τὴν ταύτη θάλασσαν, περατουμένην ὑπὸ τῶν Καυκάσου ἄκρων καλοῦσι δὲ αὐτὰ καμάρας.
- 11.14 Ὅτι ὁ Καύκασος τὸ ὄρος περικλείει ἀπὸ βορρᾶ τὰς δύο θαλάσσας, Κασπίαν τε καὶ Πόντον, εἶργον Σαρμάτας τε καὶ Μαιώτας ἀπὸ Ἰβήρων καὶ Ἀλβανῶν. Ἔστι δὲ εὐδενδρότατον τὸ ὄρος· ἀπολήγει δ' αὐτοῦ τὸ νοτολιβυκὸν ἄκρον κατὰ τὰ μυχὰ τοῦ Εὐξείνου· ἔνθα πόλις Διοσκουριάς, ἣτις πόλις καὶ ἀρχὴ ἐστὶ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ μεταξὺ Εὐξείνου καὶ Ὑρκανίας· καὶ ἐμπορεῖόν ἐστιν αὕτη ἡ Διοσκουριάς πάντων τῶν ἀνατολικωτέρων ἐθνῶν κοινόν· συνέρχεσθαι γὰρ φασιν εἰς αὐτὴν ἔθνη ἀλλήλων ἐτερόγλωσσα πλείω τῶν ὁ.
- 11.15 Ὅτι ἀπὸ Φάσιδος ποταμοῦ ἕως Ἀμισοῦ καὶ Σινώπης πλοῦς ἡμερῶν γ'. Καὶ ἐστὶν ἡ χώρα αὕτη ἀγαθὴ πλὴν μέλιτος· πικρίζει γάρ.
- 11.16 Ὅτι ἡ Μοσχικὴ χώρα τριμερὴς ἐστὶ· τὸ μὲν γὰρ ἔχουσιν αὐτῆς Κόλχοι, τὸ δὲ Ἰβηρες, τὸ δὲ Ἀρμένιοι.
- 11.17 Ὅτι τὸ τῶν Φθειροφάγων ἔθνος καὶ αὐτὸ σὺν τοῖς ἄλλοις ἐμπορεῖω χρῆται τῇ Διοσκουριάδι· οὕτως δὲ καλοῦνται διὰ τὸν αὐχμὸν καὶ τὸν πίνον.
- 11.18 Ὅτι καὶ οἱ Σοάνες οὐδὲν βελτίους τῶν Φθειροφάγων τῷ πίνῳ εἰσίν. Ἔχουσι δὲ καὶ μέταλλα χρυσοῦ, ἅτινα οἱ χεῖμαρροι καταφέρουσιν· ὑποδέχονται δ' αὐτὰ οἱ Σοάνες φάτναις ὅπας ἐχούσαις ἢ προβάτων μαλλωτῶν δοραῖς· ἀφ' οὗ καὶ ὁ μῦθος ἐπλάσθη τοῦ Αἰήτου, ὡς ἔχει ποτὲ χρυσόμαλλον δέρας.

- 11.19 Ὅτι ὁ Κύρος ποταμὸς, τὴν ἀρχὴν ἔχων ἀπὸ Ἀρμενίας, παραλαμβάνει τὸν Ἀραγῶνα ἐκ τοῦ Καυκάσου ἔοντα καὶ ἄλλα ὕδατα ποταμῶν καὶ διὰ στενῆς ποταμίας εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἐκπίπτει μεταξὺ δὲ ταύτης τε καὶ τῆς Ἀρμενίας ἐνεχθεὶς πολὺς διὰ πεδίων ἀγαθῶν, δεξάμενός τε πλείους ποταμοὺς, ὧν ἐστὶν ὁ τε Ἀλαζόνιος καὶ ὁ Σανδοβάνης καὶ ὁ Ροιτάκης καὶ ὁ Χάνης, πλωτοὶ πάντες, εἰς τὴν Κασπίαν ἐμβάλλει θάλασσαν.
- 11.20 Ὅτι ὁ Φᾶσις ποταμὸς, ἐξ Ἀρμενίας ὁρμώμενος. δέχεται ποταμοὺς τὸν τε Ἴππον καὶ τὸν Γλαῦκον· ἔξουσιν εἰς τὸν Πόντον πλησίον ὁμωνύμου πόλεως.
- 11.21 Ὅτι οἱ Ἀλβανοὶ γῆν νέμονται, δίκην τῆς Κυκλώπων, ἀγαθωτάτην, οἷον φησὶν ἐκεῖνος· « ἀλλ' ἢ ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος » καρποφορεῖ. Καὶ αἱ ἄμπελοι αὐτοῖς ἄσκαφοι καὶ διὰ πενταετίας κλαδεύμεναι φέρουσι τὸν καρπὸν. Ἡ δὲ χώρα οὐδὲ σιδήρῳ τέμνεται, ἀλλὰ τῷ τοῦ ἀρότρου ξύλῳ, καὶ ἅπαξ σπαρεῖσα ἐπὶ διετίαν ἢ καὶ τριετίαν καρποφορεῖ. Οἱ τε ποταμοὶ αὐτοῖς τὴν γῆν ποτίζουσιν, ὥσπερ ὁ Νεῖλος καὶ ὁ Εὐφράτης, καὶ ἀπλῶς ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείπει ἡ χοῦς τῆς Ἀλβανίας εἰς ἀρετὴν καρπογονίας (οὕτως δὲ δεῖ λέγειν καὶ θηλυκῶς ἢ χοῦς). Εἰσὶ δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ κτήνη πολυτόκα. Καὶ αὐτοὶ καλοὶ τε τὰς ὄψεις καὶ μεγάλοι καὶ ἀπλοὶ τοῖς ἡθεσι· καὶ διὰ τὴν εὐηθίαν οὐκ ἴσασι τινες αὐτῶν ἀριθμεῖν, οἱ δὲ εἰδότες οὐ πλείω τῶν ἑκατὸν μετροῦσιν.
- 11.22 Ὅτι περὶ Ἀλβανίαν ἐστὶ χώρα τῶν Ἀμαζόνων πλησίον Γαργαρέων περὶ τὰ Καυκάσια ὄρη· αἱ καὶ δύο μόνους μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ συνίασι τοῖς Γαργαρεῦσι τεκνοποιίας χάριν, τοὺς δὲ ἰκαθ' αὐτὰς οἰκοῦσι χωρὶς, ἀσκοῦσαι τὰ πολέμια. Τῶν δὲ τικτομένων τὰ μὲν θήλεα αὐταὶ ἔχουσι, τὰ δ' ἄρρενα τοῖς Γαργαρεῦσι διδόασιν. Μαρτυρεῖ καὶ Ἀρριανὸς τοῦτο, λέγων, ὅτι τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ Φαρεσμάνης ἐδωρήσατο Ἀμαζόνας φ'.
- 11.23 Ὅτι τὰ ὑψηλότατα μέρη τοῦ Καυκάσου τὰ νοτιώτατά ἐστι, τὰ πρὸς Ἀλβανίαν καὶ Ἰβηρίαν καὶ Κόλχοις καὶ Ἡνιόχοις.
- 11.24 Ὅτι αἱ τοῦ Καυκάσου κορυφαὶ χειμῶνος μὲν ἄβατοι, θέρους δὲ προσβαίνουσιν, ὑποδούμενοι κεντρωτὰ ὠμοβόινα, δίκην τυμπάνων πλατέα, διὰ τὰς χιόνας καὶ τοὺς κρυστάλλους καταβαίνουσι δ' ἐπὶ δορᾶς κείμενοι σὺν τοῖς φορτίοις καὶ κατολισθαίνοντες ὅπερ καὶ κατὰ τὴν Ἀτροπατίαν Μηδίαν καὶ κατὰ τὸ Μάσιον ὄρος τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ γίνεται. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τροχίσκοι ξύλινοι κεντρωτοὶ τοῖς πέλμασιν ὑποτίθενται.
- 11.25 Ὅτι ὁ περίπλους τῆς Ὑρκανίας θαλάσσης, ὁ μὲν παρὰ τοὺς Ἀλβανούς καὶ τοὺς Καδουσίους ἐστὶ εὐ σταδίων, ὁ δὲ παρὰ τὴν Ἀριακῶν καὶ Μάρδων καὶ Ὑρκανῶν μέχρι τοῦ στόματος τοῦ Ὠξοῦ ποταμοῦ δώ· ἔνθεν δὲ ἐπὶ τοῦ Ἰαξάρτου βύ· τὰ δὲ λοιπὰ ἕως νῦν ἀγνοεῖται.
- 11.26 Ὅτι οἱ παλαιοὶ ἠγνόουν τὰ κατὰ γεωγραφίαν, ἡ δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς Ἰνδοὺς ἄφιξις καὶ ἡ τῶν Ῥωμαίων καὶ Παρθυαίων ἐπικράτεια πολλὰ τῶν ἀγνοουμένων ἐφάνερωσεν.
- 11.27 Ὅτι ἡ Ὑρκανία εὐδαιμονεστάτη ἐστὶ καὶ ἡ πλείστη πεδιάς.
- 11.28 Ὅτι ὁ Ὠξος ποταμὸς μέγιστός ἐστι πάντων τῶν ποταμῶν, ὅσους ὁ Ἀλέξανδρος εἶδε, πλην τῶν Ἰνδικῶν ποταμῶν· ἐκεῖνοι γὰρ μέγιστοί εἰσιν.
- 11.29 Ὅτι ἐν Ὑρκανίᾳ πρόκεινται τινες ἄκται τῆς θαλάττης ὑπαντροί· τούτων δὲ μεταξὺ καὶ τῆς θαλάττης ὑπόκειται ταπεινὸς αἰγιαλός· ἐκ δὲ τῶν ὑπερθε κρημνῶν ποταμοὶ ῥέοντες τοσαύτην προσφέρονται βίαν, ὥστε ταῖς ἄκταις συνάψαντες ἐξακοντίζουσι τὸ ὕδωρ εἰς τὴν θάλατταν, ἄρραντον φυλάττοντες τὸν αἰγιαλὸν, ὥστε καὶ στρατοπέδοις ὀδεύσιμον εἶναι σκεπαζομένοις τῷ ῥεύματι.
- 11.30 Ὅτι ὁ Εὐφράτης ποταμὸς διαιρεῖ τὰς δύο Ἀρμενίας, μικράν τε καὶ μεγάλην.
- 11.31 Ὅτι αἱ πηγαὶ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος διέχουσιν ἀλλήλων σταδίους βφ'· συμβάλλουσι δὲ κατὰ Σελεύκειαν πόλιν. Καὶ ἐστὶν ὁ Εὐφράτης τοῦ Τίγριδος μείζων καὶ πλείονα γῆν ἐπέρχεται. Ῥέων

δ' ἐπὶ δύσιν διὰ τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ἕως τῆς μικρᾶς ἐν ἀριστερᾷ ἔχει τὸν τε Ἀντίταυρον τὸ ὄρος καὶ τὴν Βασιλισσηνὴν χώραν καὶ τὴν Ἀκιλισσηνὴν καὶ τὴν Σωφηνήν, ἐν δεξιᾷ δὲ τὴν μικρὰν Ἀρμενίαν καὶ Καππαδοκίαν καὶ τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος καὶ Μελιτηνὴν χώραν, ἔνθα καὶ Μέλας ποταμὸς ἐκ τοῦ Ταύρου ὄρους εἰς τὸν Εὐφράτην βάλλει, εἴτα ἐπιστραφεῖς πρὸς νότον αὐθις τὴν Κομμαγηνὴν, εἴτα Κυρηστικὴν κατὰ τὸ Ἄμανον ὄρος, εἴτα Παλμυρηνὴν δυσμικωτέραν τε καὶ πολὺ νοτιωτέραν ἀφείς κατὰ πόλιν Σοῦραν, ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τῆς Συρίας κειμένην, πρὸς ἀνατολὰς ἐπιστρέφει· ἐν δεξιᾷ μὲν ἔχων καὶ πρὸς νότον τὴν τε ἔρημον Ἀραβίαν καὶ Βαβυλωνίαν, χώραν εὐδαίμονα μάλιστα οὖσαν, ἐν ἀριστερᾷ δὲ καὶ πρὸς βορρᾶν τὸν τε Ἀντίταυρον τὸ ὄρος καὶ τὸν Ταῦρον ἐφεξῆς κατὰ τὴν Θωσπίτιδα καὶ Κοριαίαν, χώρας τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, εἴτα ἐφεξῆς μετὰ τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος κατὰ Μεσοποταμίαν Ἐδεσσάν τε πόλιν καὶ Ἀνθεμουσίαν χώραν καὶ Χαλκίτιδα καὶ ἔτι Ἀγκωβαρίτιδα ἀντικειμένην τῇ ἐρήμῳ Ἀραβία συμβάλλει τῷ Τίγοιδι κατὰ Μεσήνην χώραν τῆς Σουσιανῆς· εἴτα ἐπιὼν τὴν Χαρακηνὴν χώραν ἐκδίδωσιν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον κατὰ πόλιν μὲν Τερηδόνα, κατὰ τὴν χώραν δὲ Ἐλυμαίτιδα τῆς Σουσιανῆς.

- 11.32 Ὅτι ὁ Εὐφράτης κατὰ Σελεύκειαν, πόλιν μεγάλην, ἐπιστρέφει αὐθις πρὸς νότον, ἔγγιστα πόλεως μεγάλης Κτησιφῶντος, κειμένης ἐν τῷ Τίγριδι, ὡς εἶναι τὸ μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν καὶ τῶν δύο πόλεων περὶ στάδια ἰβ'.
- 11.33 Ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἀντιταύρου, ὄρους τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας, ἐξέρχονται τινες ἀποσχίδες τῶν ὁρέων πρὸς βορρᾶν, ἄλλοις καὶ ἄλλοις ὀνόμασι χρώμεναι· ὧν ἔστιν ἓν καὶ ὁ Πολυάρρην (Παρυάρρης?) καλούμενος καὶ ὁ Σκορδίσκος καὶ τὰ Μοσχικά, διήκοντα ἕως Ἰβηρίας, διὰ μέσης Ἀρμενίας κείμενα τῆς μεγάλης.
- 11.34 Ὅτι ἐν Μεσοποταμίᾳ ὄρος ἐστὶν ὁ Ταῦρος, συνεχῆς ὧν τῷ Καππαδοκικῷ Ταύρῳ, ὃ διορίζει Ἀρμενίαν καὶ Μεσοποταμίαν· εἴτα πρὸς ἀνατολὰς τὰ τε Γορδυαῖα ὄρη καὶ ὁ Νιφάτης, ἕξ ὧν ὁ Τίγρις ρεῖ, καὶ τὸ Μάσιον ὄρος τὸ ὑπερκείμενον τῆς Νισίβιδος πόλεως· εἴτα ἐφεξῆς πρὸς ἀνατολὰς τὰ Χόαθρα ὄρη, εἴτα ὁ Ζάγρος, εἴτα ὁ Ὀρόντης, εἴτα ὁ Κορωνὸς ὁ διορίζων ἀπὸ Παρθίας τὴν Ὑρκανίαν· εἴτα τὰ Σάριφα ὄρη τῆς Μαργιανῆς, ἕξ ὧν ὁ Ὡξος ποταμὸς ρεῖ, εἴτα τὰ ἰδίως Καυκάσια ὄρη τα διείργοντα Παροπανισάδας μὲν πρὸς δύσιν, Ἰνδοὺς δὲ πρὸς ἀνατολὰς, εἴτα τὸ Ἴμαον τὸ διορίζον Σογδιανούς καὶ Ἰνδοὺς. Ταῦτα δὲ τὰ ὄρη πάντα ὡς ἐν λογισθέντα ὁ Ταῦρός ἐστι τὸ ὄρος ὁ διαιρῶν πᾶσαν τὴν Ἀσίαν δίχα, ἀπὸ Μυκάλης τῆς Ἰωνικῆς ἀρξάμενος ἕως Ἰνδῶν ἔσχατων.
- 11.35 Ὅτι αἱ Κάσπαι πάλαι διορίζουσι Μηδίαν μὲν πρὸς δυσμὰς, Παρθίαν δὲ πρὸς εὖρον, Ὑρκανίαν δὲ πρὸς καικίαν ἄνεμον.
- 11.36 Ὅτι ἔξω τοῦ Ταύρου ὄρους οὐδὲν μέρος ἐστὶν οὔτε τῆς Μηδίας οὔτε τῆς Ἀρμενίας.
- 11.37 Ὅτι ἡ Μηδία διχῇ διήρηται· ἔστι γὰρ αὐτῆς τὸ μὲν ἀνατολικὸν, ὃ καὶ μεγάλη καλεῖται, ἥς μητρόπολις τὰ Ἐκβάτανα, ὅπερ ἦν βασιλεῖον τῶν Μηδικῶν βασιλέων, ἔνθα καὶ οἱ Περσῶν βασιλεῖς ἐθέριζον, ἐχείμαζον δ' ἐν Σελευκείᾳ· τὸ δὲ δυτικὸν, ἥτις καλεῖται Ἀτροπατηνὴ ἀπὸ Ἀτροπάτου σατράπου, ὃς ἐκώλυσε τὴν χώραν ταύτην ὑπὸ Μακεδόσι καὶ Ἀλεξάνδρῳ τελέσαι. Ἔστι δὲ ἡ χώρα τῇ μὲν Ἀρμενίᾳ καὶ τῇ Ματιανῇ πρὸς ἕω, τῇ δὲ μεγάλῃ Μηδίᾳ πρὸς δύσιν, πρὸς ἄρκτον δ' ἀμφοῖν. Τῆς δὲ Ἀτροπατηνῆς μέρος ἦ τε Καδουσία καὶ ἡ παρὰ Ξενοφῶντι Καρδουχία καὶ Τηλοὶ καὶ Μάρδοι ἕως τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ, ὃς ὀρίζει Ἀρμενίαν καὶ Ἀτροπατηνὴν. Αἱ δὲ Κάσπαι πύλαι μεθόριόν εἰσι τῆς τε μεγάλης Μηδίας καὶ τῆς Παρθυαίας καὶ Ὑρκανίας.
- 11.38 Ὅτι τῆς Ἀτροπατηνῆς χώρας ὁ Ἀτροπάτης ἐβασίλευσεν ἕως ποταμοῦ Ἀράξου μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτήν, καὶ διήρκεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἡ τούτου βασιλεία. Ἐν δὲ τῇ Ματιανῇ λέμνη ἐστὶν ἄλας φήρουσα.

- 11.39 "Ὅτι ληκτικὰ γένη δ' ἦν Μάρδοι μὲν Πέρσαις γείτονες, Οὔξιοι δὲ καὶ Ἑλυμαῖοι Πέρσαις τε καὶ Σουσίοις, Κωσσαῖοι δὲ Μήδοις. Καὶ πάντες οὗτοι φόρους ἐπράττοντο τοὺς τῆς Ἀσίας βασιλεῖς· Κωσσαῖοι δὲ καὶ δῶρα ἐλάμβανον, ἥνικα ὁ βασιλεὺς θερίσας ἐν Ἐκβατάνοις ὑπέστρεφεν.
- 11.40 ἄλλοι Ἑλυμαῖοι ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ, καὶ ἕτεροι περὶ Μηδίαν.
- 11.41 "Ὅτι τὴν Σιτακηνὴν τῆς Ἀσσυρίας τινὲς Ἀπολλωνιάτιν καλοῦσιν.
- 11.42 "Ὅτι ἡ ὑπὸ ταῖς Κασπίαις πύλαις χώρα ταπεινὴ τέ ἐστι καὶ εὐδαίμων καὶ ἀμφοροὺς πλὴν ἐλαίας.
- 11.43 "Ὅτι δύο Κάσπιοι εἰσιν ἔθνη, οἳ μὲν δυσμικώτεροι τῶν Καδουσίων περὶ τὴν ὁμώνυμον θάλασσαν καὶ τὸν Καμβύσην ποταμὸν, οἳ δὲ γείτονες τῶν Παρθυαίων, ὧν εἰσὶ καὶ αἱ Κάσπiai πύλαι.
- 11.44 "Ὅτι πλησίον τῶν περὶ Παρθυαίους Κασπίων πυλῶν ἐστι τὸ Νησαῖον πεδῖον ἱππόβοτον· ὅθεν τοὺς Νησαίους ἵππους τοὺς καλλίστους οἳ τῆς Ἀσίας βασιλεῖς ἤγρευον. Φέρει δὲ τὸ πεδῖον τοῦτο βοτάνην πλείστην, ἣν ἡμεῖς Μηδικὴν καλοῦμεν. Φέρει δὲ καὶ σίλφιον ἡ χώρα αὕτη, ἀφ' οὗ ὁ Μηδικὸς καλούμενος ὀπός, ὡς τὸ πολὺ τοῦ Κυρηναϊκοῦ λειπόμενος, ἔστι δ' ὅτε καὶ διαφέρων ἐκείνου, εἴτε παρὰ τὸν τόπον εἴτε παρὰ τὸ φυτὸν εἴτε παρὰ τοὺς ὀπίζοντας καὶ σκευάζοντας.
- 11.45 "Ὅτι Μῆδοι ἀρχηγέται εἰσὶ Περσῶν δηλοῖ δὲ τε τιάρα καὶ κίταρις καὶ χειριδωτοὶ χιτῶνες καὶ αἱ ἀναξυρίδες, ἅπερ τοῖς βορειοτέροις ἔθνεσιν οἰκεῖα διὰ τὴν ψῦξιν.
- 11.46 "Ὅτι Μηδικὸν τὸ μὴ ἐλάττους τῶν ἐ γυναικῶν τίθεσθαι γαμετάς· ὡσαύτως δὲ καὶ γυναῖκας συμφορὰν νέμειν τὸ εἶναι ἐλάττονας τῶν ἐ ἔχοντι γυναῖκας.
- 11.47 "Ὅτι, τῆς ἄλλης Μηδίας εὐδαίμονος οὔσης τελέως, λυπρὰ ἐστὶν ἡ προσάρκτιος ὀρεινὴ· σιτοῦνται, γοῦν ἀπὸ ἀκροβρύων, ἔκ τε μῆλων ξηρῶν κοπέντων ποιοῦνται μάζας, ὑπὸ δ' ἀμυγδάλων φωχθέντων ἄρ ἐκ δὲ ῥιζῶν τινων οὔνον ἐκθλίβουσι· κρέασι δὲ χρῶνται θηρείοις· ἡμερὰ δ' οὐ τρέφουσι θρέμματα τοσαῦτα.
- 11.48 "Ὅτι τῆς Ἀρμενίας ἡ Χορζηνὴ καὶ Καμβυσηνὴ προσβορώταται εἰσὶ χώραι καὶ νιφόβολοι μάλιστα, συνάπτουσαι τῷ Καυκάσῳ καὶ τῇ Ἰβηρίᾳ· ὅπου φασὶ κατὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ὀρῶν πολλάκις καὶ συνοδίας ὅλας τῶν ὀρῶν ἐν τῇ χιόνι καταπίνεσθαι, νιφετῶν γενομένων ἐπὶ πλεόν· ἔχειν δὲ βακτηρίας πρὸς τοὺς τοιούτους κινδύνους παρεξαίροντας εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἀναπνοῆς τε χάριν καὶ τοῦ διαμηνύειν τοῖς ἐπιούσιν, ὥστε βοηθείας τυγχάνειν ἐν τῷ ἀνορύττεσθαι καὶ σώζεσθαι. Ἐν δὲ τῇ χιόνι βώλους πηγνυσθαί φασὶ κοίλας, περιεχούσας χρηστὸν ὕδωρ ὡς ἐν χιτῶνι (καὶ ζῶα δ' ἐν αὐτῇ γενᾶσθαι), περισχισθέντων δὲ τῶν χιτῶνων πίνεσθαι. Τὴν δὲ γένεσιν τῶν ζώων τοιαύτην εἰκάζουσιν, οἷαν τὴν τῶν κωνώπων ἐκ τῆς ἐν τοῖς μέταλλοις φλογὸς καὶ τοῦ φεψάλου.
- 11.49 "Ὅτι ὁ Τίγρις, ἀπὸ τοῦ Νιφάτου ὄρους ὁρμήθεις, ταχύτατός ἐστι καὶ ἄμικτος, ὡς καὶ τοὺς ἐγχωρίους καλεῖν Μηδιστὶ Τίγριν τὸ τόξευμα, διὰ τὸ τάχος.
- 11.50 "Ὅτι ἐν τῇ Ἀκιλισηνῇ τῆς Ἀρμενίας τιμᾶται ἡ Ἀναίτις θεὰ, ἣ ἀνατιθέασι δούλους καὶ δούλας, παρθένους τε εὐγενεῖς ἀνιερουσίην, ἃς πολὺν χρόνον καταπορευθεῖσας παρὰ τῇ θεῷ γῆμαι οὐδεὶς ἐπαξιοῖ. Ὁ καὶ ἐν Λυδίᾳ ἔθος γεγενῆσθαι, Ἡρόδοτος ἱστορεῖ.
- 12.1 "Ὅτι ἡ Καππαδοκία ὀρίζεται πρὸς νότον μὲν τῷ Κιλικίῳ λεγομένῳ Ταύρῳ, πρὸς ἑὼ δὲ τῇ Ἀρμενίᾳ καὶ τῇ Κολχίδι καὶ τοῖς μεταξὺ ἑτερογλώττοις ἔθνεσι, πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ Εὐξείνῳ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἄλυσος, πρὸς δύσιν δὲ τῇ τε Παφλαγονίᾳ καὶ Γαλατίᾳ καὶ τῶν τῇ Φρυγίᾳ ὁμόρων μέχρι Λυκαόνων καὶ Κιλικίων τῶν τὴν τραχεῖαν Κιλικίαν νεμομένων τῇ χώρᾳ.
- 12.2 "Ὅτι τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου ὄρους γῆν πρὸς δυσμὰς ἰδίως Ἀσίαν καλοῦσιν.
- 12.3

Ὅτι τὴν Καππαδοκίαν εἰς δύο μέρη διαιροῦσιν ἡ σατραπείας ἄν τὴν μὲν μεγάλην φασίν, ἀφορίζομένην πρὸς τῷ Ταύρῳ, τὴν δὲ μικρὰν καὶ Ποντοκαππαδοκίαν. Καὶ ἑκατέρα εἰς ἐστρατηγίας ἐνεμήθη· ἡ μὲν μεγάλη εἰς Μελιτηνὴν, Καταονίαν, Κιλικίαν, Τυαντίτην, Γαρσαυρίτιν· ἡ δὲ μικρὰ εἰς ἑτέρας ἐ, Λαουινασηνήν, Σαργυσηνὴν, Σαραουηνήν, Χαμανηνήν, Μοραμηνήν.

12.4 Ὅτι ἡ Κομμαγενὴ καὶ Κυρηστικὴ νοτιώτεραι | ἐν εἰσι τῆς Σαραυηνῆς, δυσμικώτερα δὲ τῆς Ἀνθεμουσίας τε καὶ Χαλκίτιδος τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ, ἀνατολικώτεραι δὲ τῆς κατὰ Ἰσὸν Κιλικίας, βορειότεραι δὲ Χαλκιδικῆς τε καὶ Παλμυρηνῆς, περὶ τὸν Ἄμανον τὸ ὄρος κείμεναι· ὅς ἐστιν ἀπόσπασμα τοῦ Κιλικίου Ταύρου καὶ περικλείων τὸν Ἰσικὸν κόλπον καὶ κείμενος τῷ Ἀντιταύρῳ ὄρει παράλληλος καὶ ἔτι τῷ κατὰ τὸν Πόντον Σκορδίσκῳ ὄρει.

12.6 Ὅτι ὁ Πύραμος ποταμὸς διὰ τῆς Καταονίας χώρας ῥεῖ, ἐκ μέσου τοῦ πεδίου τὰς πηγὰς ἔχων. Ἔστι δὲ βόθρος ἀξιόλογος, δι' οὗ καθορᾶν ἐστὶ τὸ ὕδωρ ὑποφερόμενον κρυπτῶς μέχρι πολλοῦ διαστήματος ὑπὸ γῆς, εἴτ' ἀνατέλλον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν· τῷ δὲ καθιέντι ἀκόντιον ἄνωθεν εἰς τὸν βόθρον ἢ βία τοῦ ὕδατος ἀντιπράττει τοσοῦτον, ὥστε μολις βαπτίζεσθαι. Τῷ δὲ πλάτει καὶ βάθει πολὺς ἐνεχθεὶς, ἐπειδὴν συνάψῃ τῷ Ταύρῳ, παράδοξον λαμβάνει τὴν συναγωγὴν. Παράδοξος δὲ καὶ ἡ διακοπὴ τοῦ ὄρους ἐστὶ, δι' ἧς ἄγεται τὸ ῥεῖθρον· καθάπερ γὰρ ἐν ταῖς ῥήγμα λαβύσαις πέτραις καὶ σχισθείσαις δίχα τὰς κατὰ τὴν ἑτέραν ἐξοχὰς καὶ κοιλότητας τῇ ἑτέρᾳ ἐοικέναι, οὕτως εἶδομεν καὶ τὰς ὑπερκειμένας τοῦ ποταμοῦ πέτρας ἐκατέρωθεν σχεδὸν τι μέχρι τῶν ἀκρωρείων ἀνατεινούσας ἐν διαστάσει διπλέθρῳ, ἀντικείμενα ἐχούσαι τὰ κοῖλα ταῖς ἐξοχαῖς. Τὸ δ' ἔδαφος τὸ μεταξὺ πᾶν πέτρινον, βαθύ τι καὶ στενὸν τελέως ἔχον διὰ μέσου ῥήγμα, ὥστε καὶ κύνα καὶ λαγῶ διάλλεσθαι. Ἔστι δὲ τὸ μῆκος περὶ α σταδίου ὁχετοῦ δίκην· τοσαύτην δὲ χοῦν ἐκ τῶν πεδίων κατάγει πρὸς τὴν θάλασσαν, ὥσπερ καὶ ὁ Νεῖλος, ὡς καὶ λόγιον εἶναι περὶ αὐτοῦ· « Ἔσσεται ἐσσομένοις, ὅτε Πύραμος ἀργυροδίνης, Ἡρόνα προχέων, ἱερὴν ἐς Κύπρον ἵκηται. » .

12.6 Ὅτι τὸ ἐν Καππαδοκίᾳ ὄρος, τὸ Ἀργαῖον, ὑψηλότατόν ἐστι πάντων τῶν ἐκείνῃ ὄρων, ὡς μηδέποτε λείπεσθαι χιόνος τὰ ἄκρα αὐτοῦ· οἱ δὲ ἀναβάντες εἰς αὐτὰ ὀρώσι τὰ δύο πελάγη, τό τε Ποντικὸν καὶ τὸ Ἰσικόν.

12.7 τὰ πάσης σχεδὸν Καππαδοκίας οὔσης ὀλιγοξύλου, μόνος ὁ Ἀργαῖος τὸ ὄρος ἐστὶ πολύξυλον· ὅμως δ' ἔχει κατὰ γῆς συχνὰ πυρὰ, ἃ τῇ νυκτὶ διαφαίνεται, καὶ πάλιν ἐγγύθεν ψυχρὰ ὕδατα ἀφανῆ ὑπόγεια. Οἱ γοῦν ἔμπειροι τοῦ τόπου φυλαττόμενοι ξυλεύονται· οἱ δ' ἄπειροι καὶ τὰ κτήνη κινδυνεύουσι πολλάκις εἰς λάκκους πυρὸς ἐμπίπτοντες.

12.8 Ὅτι τὰ Μάζακα τῆς Καππαδοκίας ἀπέχει τῆς μὲν Ποντικῆς θαλάσσης σταδίου ὡ, τοῦ δὲ Εὐφράτου ἀφ' τῶν δὲ Κιλικίων πυλῶν ὁδὸν ἡμερῶν ζ', τῶν δὲ Κυβίστρων τ' νῦν δὲ καλεῖται Καισάρεια.

12.9 Ὅτι τὸ τῆς Καππαδοκίας μέγεθος, τὸ μὲν πλάτος ἀπὸ τοῦ Πόντου πρὸς τὸν Ταῦρον στάδιοι α', μῆκος δὲ ἀπὸ τῆς Λυκαονίας καὶ Φρυγίας μέχρι Εὐφράτου πρὸς τὴν ἔω καὶ τὴν Ἀρμενίαν γ'.

12.10 Ὅτι ἐν Καππαδοκίᾳ γίνεται ἀρίστη μίλτος, ἡ Σινωπικὴ καλουμένη διὰ τὸ κατάγειν τοὺς ἐμπόρους ταύτην εἰς Σινώπην· ἐνάμιλλος δ' ἐστὶν αὐτῇ καὶ ἡ Ἰβηρικὴ. ἔχει δὲ καὶ μέταλλα, πλάκας τε ὀνυχίτου λίθου καὶ κρυστάλλου πλησίον Γαλατῶν.

12.11 Ὅτι ὁ Ἄλυσ ποταμὸς ὀρίζει Παφλαγῶνας καὶ Καππάδοκας.

12.12 Ὅτι Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ ἤρξε τοῦ Πόντου ἕως Ἡροκλείας· τὰ δὲ δυσμικώτερα ὑπὸ τῷ τῶν Βιθυνῶν βασιλεῖ ἐτέλουν.

12.13 Ὅτι ὁ Ἄλυσ ποταμὸς διορίζει Καππαδοκίαν τὴν τῶν Λευκοσύρων καὶ Παφλαγονίαν.

12.14

Ὅτι Λευκόσυροι καλοῦνται οἱ παράλιοι ἐν τῷ Πόντῳ Καππαδόκαι, οἱ ἐντὸς τοῦ Ταύρου, διὰ τὸ χρῶμα· συμβαίνει γὰρ τοὺς νοτιωτέρους καὶ ἀνατολικωτέρους τοῦ Ταύρου μέλανας εἶναι, τούτους δὲ λευκοὺς.

12.15 Ὅτι διορίζει Παφλαγονίαν ὁ μὲν Πόντος ἐκ βορρᾶ, ὁ δὲ Ἄλυσ ἐξ ἀνατολῶν, ἡ δὲ Φρυγία καὶ Γαλατία πρὸς νότον, ἡ δὲ Βιθυνία πρὸς δυσμᾶς· οἱ δὲ Λευκόσυροι ἀνατολικώτεροί εἰσι τοῦ Ἄλυος ποταμοῦ, παραθαλάσσιοι δέ.

12.16 Ὅτι ἡ Ἀμαστρις ἐκλήθη ἀπὸ γυναικὸς Ἀμάστριδος, συμβίου Διονυσίου τοῦ Ἡρακλείας τυράννου, θυγατρὸς δὲ Ὁξυάθρου, τοῦ Δαρείου ἀδελφοῦ τοῦ καταπολεμηθέντος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου.

12.17 Ὅτι Σήσαμος ἐκαλεῖτο πρὶν ἢ νῦν Ἀμαστρις πόλις· συνωκίσθη δὲ ἀπὸ τε Κρώμνης καὶ Κυτώρου καὶ Τίου καὶ αὐτῆς Σησάμου.

12.18 Ὅτι Κύτωρος καλεῖται ἡ πόλις ἀπὸ Κυτώρου τοῦ Φρίξου παιδός.

12.19 Ὅτι οὐς καλεῖ Ὀμηρος ὑψηλοὺς Ἑρυθίνους, δύο εἰσὶ σκόπελοι ἔρυθροὶ τὸ χρῶμα· νῦν δὲ Ἑρυθρίνοι καλοῦνται.

12.20 Ὅτι ἡ Ἀρμένη ἄκρον καὶ λιμὴν πλησίον Σινώπης τετειχισμένον, ἔρημον, περὶ οὗ παροιμία ἐλένθη· « ὅς ἔργον οὐκ εἶχ' , Ἀρμένην ἐτείχισε » καὶ ἔστι τὸ μέτρον ἱαμβικόν.

12.21 Ὅτι ἡ Σινώπη πόλις Μιλησίων ἐστὶν ἄποικος καὶ πολλὰ ἴσχυσε πρὶν καὶ ἔσχεν ὑπηκόους χώρας· ὕστερον δ' ἐκυριεύθη ὑπὸ Ἀρμενίων ἕως Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος, ὃς καὶ ἐτέχθη καὶ ἐτάφη ἐν Σινώπῃ.

12.22 Ὅτι δις ἡ Σινώπη ἐάλω, πρὶν μὲν ὑπὸ Φαρνάκου, αἰφνιδίως ἐπεισπεσόντος, ὕστερον δ' ὑπὸ Λευκούλλου καὶ τοῦ ἐγκαθημένου τυράννου, καὶ ἐντὸς ἅμα καὶ ἔκτος πολιορκουμένη. Ὁ γὰρ φρούραρχος Βακχίδης, ὑπονοῶν αἰεὶ τινα προδοσίαν ἐκ τῶν ἔνδον, πολλὰς σφαγὰς ἐπετέλει· καὶ διὰ τοῦτο ἀπηγόρευσαν καὶ ἐδουλώθησαν ταῖς γυνώμαις οἱ Σινωπεῖς καὶ οὐκ ἡμύνοντο κατὰ Ῥωμαίων.

12.23 Ὅτι μαντεῖον ἦν ἐν Σινώπῃ, ὅθεν Διογένης τὸν χρησμὸν ἔλαβεν, ἵνα παραχαράξῃ τὸ νόμισμα. Ἡ δὲ Σινώπη ἤνεγκε φιλοσόφων μὲν Διογένη καὶ Τιμόθεον τὸν Πατρίωνα, ποιητῶν δὲ Δίφιλον τὸν κωμικόν, συγγραφέων δὲ Βάτωνα.

12.24 Ὅτι ὁ Ἄλυσ ποταμὸς ἐκ τῶν ἁλῶν ὠνόμασται, ὧν ῥεῖ· αἱ δὲ πηγαὶ αὐτοῦ ἐκ τῆς μεγάλης Καππαδοκίας τῆς Ποντικῆς εἰσιν.

12.25 Ὅτι μετὰ τὸν Ἄλυν ἡ Γαδιλωνίτις ἐστὶ, χώρα εὐδαίμων πᾶσα καὶ πεδιάς καὶ πάμφορος· ἔχει δὲ καὶ προβατείαν ὑποδιφθέρου καὶ μαλακῆς ἐρέας.

12.26 Ὅτι Ἀμισὸς Μιλησίων ἐστὶ κτίσμα, χώραν ἔχουσα ἀγαθὴν.

12.27 Ὅτι ὁ Ἴρις ποταμὸς διὰ μέσων Κομάνων πόλεως ῥεῖ, καὶ διὰ τοῦ τείχους τῆς Ἀμασειας πόλεως.

12.28 Ὅτι Στράβων οὗτος ὁ γεωγράφος ἀπὸ Ἀμασειας ἦν, πόλεως Ποντικῆς.

12.29 Ὅτι ἡ Θεμίσκυρα χώρα κατάρρυτός ἐστι ποταμοῖς, διὸ καὶ αἰεὶ χλοάζει· τὰ δὲ ὀρεινὰ αὐτῆς δενδροφόρα ἐστὶν ἡμέρων καὶ ἀγρίων καρπῶν. ὥστε μηδέποτε λείπειν δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ καρπὸν δένδρου ἐκεῖσε.

12.30 Ὅτι τοὺς νῦν Σάννους οἱ παλαιοὶ Μάκρωνας ἐκάλουν.

12.31 Ὅτι οἱ νῦν Χαλδαῖοι Χάλυβες πρὶν ὠνομάζοντο.

12.32 Ὅτι Στράβων ἀγωνίζεται ἐξηγεῖσθαι τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη ταῦτα· « Αὐτὰρ Ἀλιζώνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον, Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης » ὥς ὅτι Ἀλιζῶνες οὗτοί εἰσιν οἱ νῦν περὶ τήν Τραπεζοῦντα οἰκοῦντες Χαλδαῖοι· οἱ πρὶν μὲν Χάλυβες ἐκαλοῦντο, ἔτι δὲ πρότερον Ἄλυβες, ὥς

ἔφη Ὅμηρος· « τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης » ἔτι δὲ πρότερον Ἀλιζῶνες. Καὶ γὰρ ὁ χρόνος ῥέων εἴωθεν τὰς τῶν ἐθνῶν κλήσεις μετασχηματίζειν· Σίντιες μὲν γὰρ ἐκαλεῖτο ἔθνος Θρακικὸν τὸ τὴν Λῆμνον οἰκῆσαν, εἴτα Σίντοι, εἴτα Σάιοι, ὡς Ἀρχίλοχος· « ἀσπίδα μὲν Σαΐων τις ἀνείλετο· » εἴτα Σάπαι, νῦν περὶ τὰ Ἀβδηρα πόλιν οἰκοῦντες. Πάλιν Βρύγοι, Βρέγες, Βρύγες, Φρύγες οἱ αὐτοί· πάλιν Μαῖονες, Μήονες. Οὕτως οὖν Χαλδαῖοι, Χάλυβες, Ἀλυβες· « τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης » καὶ τὸ τηλόθεν προσκείμενον σημεῖον ποιεῖται τούτου. Τινὲς δὲ περὶ τὴν τοῦ Ῥυνδάκου ποταμοῦ χώραν φασὶ τοὺς Ἀλιζῶνας οἰκεῖν· ἄλλοι περὶ Κύμην τὴν Αἰολικὴν ἢ περὶ τὴν Μυρλεάτιδα γῆν ἢ περὶ τὰ Πύγελα, τῆς Ἐφεσίας ἐγγὺς ἢ Πριήνης.

- 12.34 Ὅτι τὸ « τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης » παρέλκειν φασίν, ὡς τὸ « τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης » καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀρωαίου· « τὸ γὰρ θέτο πότῃα μήτηρ· » καὶ ἐπὶ τῆς Πηνελόπης· « εἴλετο δὲ κληῖδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ· » καὶ τὸ « οἴωνοῖσι τε πᾶσι· » καὶ « ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσων. ».
- 12.34 Ὅτι ὁ Πακτωλὸς ποταμὸς καὶ ὁ Ὑλλος εἰς τὸν Ἑρμον ἐμβάλλουσι· γεννῶνται δὲ ἐκ τοῦ Τμώλου ὄρους πλησίον Σάρδεων πόλεως.
- 12.35 Ὅτι ἡ μικρὰ Ἀρμενία ἤρξέ ποτε Τιβαρηνῶν τε καὶ Χαλδαίων καὶ Φαρνακίων, ἀλλ' ὁ Εὐπάτωρ Μιθριδάτης, τούτους ταπεινώσας, τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἐσφετερίσατο καὶ ἔτι Κόλχων ἤρξιν.
- 12.36 Ὅτι τῇ Φαρνακίᾳ συνεχῆς ἐστὶν ἡ Σιδήνη καὶ ἡ Θεμίσκυρα· τούτων δ' ἡ Φανάροια ὑπέρκειται, ἐλαϊόφυτος χώρα καὶ εὐδαίμων, μεταξὺ κειμένη Λύκου τε ποταμοῦ καὶ Ἰριδος ποταμοῦ.
- 12.37 Ὅτι ὑπὲρ τὴν Φανάροϊαν τὰ Ποντικὰ Κόμανα κεῖται, ὁμώνυμα τοῖς ἐν τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ.
- 12.38 Ὅτι διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐν Κορίνθῳ ἐταιρίδων καὶ τὴν εἰς αὐτὰς δαπάνην παροιμία γέγονεν· « οὐ παντὸς ἀνδρὸς εἰς Κόρινθόν ἐσθ' ὁ πλοῦς· » ἀλλὰ τῶν πλουσίων δηλονότι.
- 12.39 Ὅτι ὁ Ὀλγασσος ὄρος ἐστὶν ὑψηλότατον, δυσμικώτερον Ἄλυος ποταμοῦ· οὗ ἐγγὺς Δομανίτις τε καὶ Βλαηνὴ χώρα. Διὰ δὲ τῆς Δομανίτιδος Ἀμνίας ῥεῖ ποταμὸς, ἔνθα Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ τὰς Νικομήδους τοῦ Βιθυνοῦ δυνάμεις ἄρδην ἠφάνισε διὰ τῶν ἑαυτοῦ στρατηγῶν, ὡς πάρεργον τοῦτο πράξας· ὁ δὲ φυγὰς εἰς τὴν Ἰταλίαν ἔπλευσε μετ' ὀλίγων· ὁ δὲ ἀκολουθήσας τὴν τε Βιθυνίαν εἴλεν ἐξ ἐφόδου καὶ τὴν Ἀσίαν κατέσχε μέχρι Καρίας καὶ Λυκίας.
- 12.40 Ὅτι περὶ Πιμόλισσαν καὶ Πομπηιόπολιν ὄρος ἐστὶ τὸ Σανδαρακούργιον, κοῖλον ἐκ τῆς μεταλλείας, ἐκ διωρύχων μεγάλων· ἔνθα διὰ τὸ νοσῶδες καὶ λοιμικὸν τοῦ ὀρυττομένου χώρου καὶ ἀέρος, πολλῶν φθειρομένων ἐκ τῶν νόσων, ἡμελήθη τὸ μέταλλον.
- 12.41 Ὅτι ἡ περὶ Νίκαιαν πόλιν λίμνη Ἀσκανία καλεῖται καὶ ἡ χώρα.
- 12.42 Ὅτι τὴν Βιθυνίαν ὀρίζει ὁ Σαγγάριος ποταμὸς καὶ ἡ Ποντικὴ παραλία ἕως τοῦ στόματος καὶ Χαλκηδόνος, ἀπὸ δὲ δύσεως ἡ Προποντὶς, πρὸς νότον δὲ ἢ τε Μυσία καὶ ἡ Ἐπικτητος καλουμένη Φρυγία· ἡ δ' αὐτὴ καὶ Ἑλλησποντιακὴ Φρυγία καλεῖται.
- 12.43 Ὅτι ὁ περὶ Νικομήδειαν κόλπος Ἀστακηνὸς καλεῖται.
- 12.44 Ὅτι τὸ περὶ Κίον ὄρος Ἀργανθώνιον καλεῖται, διῆκον ἕως Νικομηδείας.
- 12.45 Ὅτι Κίος ἐταῖρος ἦν Ἡρακλέους, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, ὅστις, ἐκ Κόλχων ὑποστρέψας, ἔκτισε τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ ὀνομασθεῖσαν Κίον πόλιν.
- 12.46 Ὅτι ἀπὸ Προύσης πόλεως τὸ ἐθνικὸν Προυσιεὺς λέγεται.
- 12.47 Ὅτι ἡ Ἀσκανία ὑπὸ δύο ἐθνῶν χωρὶς ὤκεῖτο, Φρυγῶν τε καὶ Μυσῶν. Μαρτυρεῖ δ' Ὅμηρος λέγων· « Μυσῶν ἀγχεμάχων ἡγήτορα, Οἳ ῥ' ἐξ Ἀσκανίης ἐριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοί. » Καὶ πάλιν· « Φόρκυς δ' αὖ Φρύγας ἤγε καὶ Ἀσκάνιος Τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης. Λέγοι δ' ἂν τὴν νῦν Νίκαιαν.

12.48

Ὅτι Ὅμηρος τὸν Αἴσηπον ποταμὸν πέρας ὀρίζει τῆς τε Τρωάδος καὶ Μυσίας· ἔοικε δὲ ὁ Πάνδαρος Κυζικηνὸς εἶναι.

- 12.49 Ὅτι Νίκαια κτίσμα ἐστὶν Ἀντιγόνου τοῦ Φιλίππου, Μακεδόνων στρατηγοῦ, ὃς πρὸς τὸν Νικάτορα Σέλευκον πολεμῶν ἐφθάρη. Ὑστερον δὲ καὶ Λυσίμαχος ἐπέκτισεν ὁ σὸν Ἀλεξάνδρῳ ἐπὶ Ἰνδοῦς στρατεύσας· ὃς Νίκαιαν αὐτὴν ἐκάλεσεν ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Νικαίας, τῆς Ἀντιπάτρου παιδὸς, ἀδελφῆς Κασσάνδρου.
- 12.50 Ὅτι ἡ νῦν καλουμένη χώρα Ὀτροία ἀπὸ Ὀτρέως τοῦ Φρυγὸς ἐκλήθη, οὗ καὶ Ὅμηρος μέμνηται λαοὺς Ὀτρῆος.
- 12.51 Ὅτι Ἱππαρχος καὶ Θεοδόσιος καὶ οἱ τούτου παῖδες μαθηματικοὶ καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ ἰατρός Βιθυνοὶ ἦσαν.
- 12.52 Ὅτι οἱ ἐν Ἀσίᾳ Γαλάται μέτοικοί εἰσι τῶν Κελτικῶν Γαλατῶν καὶ ἐπεραιώθησαν εἰς τὴν Ἀσίαν, Αεοννορίου τινὸς ἡγουμένου αὐτῶν.
- 12.53 Ὅτι μετὰ τὴν Γαλατίαν πρὸς νότον ἡ λίμνη ἐστὶν ἡ Τάττα, παρακειμένη τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ, μέρος οὖσα τῆς μεγάλης Φρυγίας καὶ ἡ συνεχὴς ταύτῃ μέχρι τοῦ Ταύρου ὄρους. Ἡ δὲ Τάττα λίμνη ἀλοπήγιόν ἐστιν αὐτοφυές. Οὕτως δὲ περιπῆττεται ῥαδίως τὸ ὕδωρ παντὶ τῷ βαπτισθέντι εἰς αὐτὸ, ὥς στεφάνους ἁλῶν ἀνέλκουσιν, ἐπειδὴν καθῶσι κύκλον σχοίνινον· τά τε ὄρνεα ἀλίσκεται τὰ προσαψάμενα τῷ πτερώματι τοῦ ὕδατος, παραχρῆμα πίπτοντα διὰ τὴν περίπηξιν τῶν ἁλῶν.
- 12.54 Ὅτι τὰ Ἰσαυρα πόλις ἐστὶν, ἅφ' ἧς καὶ ἡ χώρα Ἰσαυρία καὶ τὸ ἔθνικόν Ἰσαυρεὺς.
- 12.55 Ὅτι τὰ περὶ Σίπυλον χωρία Φρυγία ἐκαλεῖτο τὸ πρὶν καὶ τὸν Τάνταλον καὶ Πέλοπα φασὶ Φρύγας εἶναι κοί τὴν Νιόβην. Ἡ γὰρ Περγαμηνὴ καὶ Ἐλαῦτις, καθ' ἣν ὁ Κάϊκος ποταμὸς ρεῖ, καὶ ἡ μεταξὺ τούτων Τευθρανία, ἐν ἧ ὁ Τήλεφος ᾧκει ποτὲ, ἀνὰ μέσον ἐστὶ τοῦ τι Ἑλλησπόντου καὶ τῆς περὶ Σίπυλον καὶ Μαγνησίαν τὴν ὑπ' αὐτῷ χώραν.
- 12.56 Ὅτι τοὺς Μυσοὺς οἱ μὲν ἀποίκους φασὶν εἶναι τῶν Σκυθικῶν Μυσῶν· οἱ δὲ, ὅτι κατὰ τὴν τῶν Λυδῶν γλῶσσαν ἡ ὀξύα τὸ δένδρον μυσὸς καλεῖται· γίνεσθαι οὖν περὶ τὸν Μύσιον Ὀλυμπόν φασὶ πολλὴν τὴν ὀξύαν· καὶ διὰ τοῦτο Μυσοὶ καλοῦνται.
- 12.57 Ὅτι Μίλητος ἡ ἐν Καρίᾳ ἄποικός ἐστι τῆς ἐν Κρήτῃ Μιλήτου.
- 12.58 Ὅτι ὁ Πανδίωνος Λύκος, κτίσας Σολύμους, ὠνόμασε Λυκίαν τὴν χώραν.
- 12.59 Ὅτι Βιθυνοὶ ἄρκτικοὶ κεῖνται παρὰ τὸν Ὀλυμπον καὶ Μυγδόνες καὶ Δολιόνες· τὸ δὲ λοιπὸν ἔχουσι Μυσοὶ καὶ Ἐπίκτιτοι. Δολιόνες δὲ εἰσιν οἱ περὶ Κύζικον ἀπὸ Αἰσήπου ποταμοῦ ἕως Ῥυνδάκου ποταμοῦ καὶ τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης· Μυγδόνες δὲ οἱ ἐφεξῆς τούτοις μέχρι τῆς Μυρλεανῶν χώρας τῆς Ἀπαμέων. μέων.
- 12.60 Ὅτι τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης ὑπέρκεινται δύο ἄλλαι λίμναι, ἡ τε Ἀπολλωνιάτις κοὶ ἡ Μιλητοπολίτις.
- 12.61 Ὅτι ὁ ἐν Κυζίκῳ ναὸς Δινδυμήνης, μητρὸς θεῶν, Ἀργοναυτῶν ἐστὶν ἱδρυμα.
- 12.62 Ὅτι τὸ παλαιὸν εὐνομώταται πόλεις ἦσαν καὶ δυναταὶ Κύζικος, Ῥόδος, Μασσαλία, Καρχηδών, Ῥώμη, Σπάρτη.
- 12.63 Ὅτι τῆς Ἐπικτήτου Φρυγίας Ἀζανοὶ τέ εἰσι καὶ Νακόλεια καὶ Κοτιάειον καὶ Μιδάειον καὶ Δορυλᾶειον πόλεις καὶ Κάδοι.
- 12.64 Ὅτι ἡ Μυσία κατὰ τὴν μεσόγαιαν ἀπὸ τῆς Ὀλυμπιῆς ἐπὶ τὴν Περγαμηνὴν καθήκει καὶ τὸ Καΐκου λεγόμενον πεδῖον.
- 12.65

Ὅτι ὑπὲρ τῆς Ἐπικτήτου πρὸς νότον ἐστὶν ἡ μεγάλη Φρυγία, ἔχουσα ἐπ' ἀριστερὰ τὴν Πεσσινοπυντα καὶ Λυκάονας, ἐν δεξιᾷ δὲ Λυδίαν καὶ Καρίαν. Ἐν αὐτῇ δ' εἰσὶν ἡ τε παρῳρείος φρυγία καὶ Πισιδία καὶ Ἀμόριον καὶ Εὐμενία καὶ Σύνναδα εἴτ' Ἀπάμεια ἡ Κιβωτὸς λεγομένη καὶ Λαοδίκεια καὶ Κολοσσαί.

- 12.66 Ὅτι ὁ Μαρσύας ποταμὸς, ἀνίσχων ἐξ Ἀπαμείας, μεγάλης πόλεως, ἐξίησιν εἰς τὸν Μαϊάνδρον.
- 12.67 Ὅτι τοσοῦτόν ἐστιν ὁ Μαϊάνδρου τοῦ ποταμοῦ ῥοὺς σκολιὸς, ὥστε ἐξ ἐκείνου πάντα τὰ σκολιά Μαϊάνβρους καλεῖσθαι.
- 12.68 Ὅτι πᾶσα σχεδὸν ἡ περὶ τὸν Μαϊάνδρον ποταμὸν χώρα εὖσειστός ἐστι καὶ ὑπόνομος πυρί τε καὶ ὕδατι ἀπὸ τῶν πεδίων ἕως Μαγνησίας καὶ Ἱεραπόλεως.
- 12.69 Ὅτι τὴν Πριήνην, πρὶν παραλίαν οὔσαν, νῦν ὁ Μαϊάνδρος ποταμὸς διὰ τὴν πολλὴν χοῦν μεσόγαιαν ἐποίησε σταδίων μ' προσχώματι.
- 12.70 Ὅτι τὰ περὶ τὸν Τυφῶνα πάθη καὶ τοὺς Ἀρίμους κατὰ τὴν κεκαυμένην Φρυγίαν ἢ Λυδίαν συμβῆναι φασί. Τινὲς δὲ καὶ τὰ μεταξὺ Μαϊάνδρου καὶ Λυδῶν λέγουσιν εἶναι τοιαῦτα.
- 12.1 Ὅτι ἡ Καππαδοκία ὀρίζεται πρὸς νότον μὲν τῷ Κιλικίῳ λεγομένῳ Ταύρῳ, πρὸς ἕω δὲ τῇ Ἀρμενίᾳ καὶ τῇ Κολχίδι καὶ τοῖς μεταξὺ ἑτερογλώττοις ἔθνεσι, πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ Εὐξείνῳ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἄλυσος, πρὸς δύσιν δὲ τῇ τε Παφλαγονίᾳ καὶ Γαλατίᾳ καὶ τῶν τῇ Φρυγίᾳ ὁμόρων μέχρι Λυκαόνων καὶ Κιλικίων τῶν τὴν τραχεῖαν Κιλικίαν νεμομένων τῇ χώρᾳ.
- 12.2 Ὅτι τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου ὄρους γῆν πρὸς δυσμὰς ἰδίως Ἀσίαν καλοῦσιν.
- 12.3 Ὅτι τὴν Καππαδοκίαν εἰς δύο μέρη διαιροῦσιν ἡ σατραπείας ἂν τὴν μὲν μεγάλην φασίν, ἀφοριζομένην πρὸς τῷ Ταύρῳ, τὴν δὲ μικρὰν καὶ Ποντοκαππαδοκίαν. Καὶ ἑκάτερα εἰς ἐστρατηγίας ἐνεμήθη· ἡ μὲν μεγάλη εἰς Μελιτηνήν, Καταονίαν, Κιλικίαν, Τυανίτιν, Γαρσαυρίτιν· ἡ δὲ μικρὰ εἰς ἑτέρας ἐ, Λαουινασηνήν, Σαργυσηνήν, Σαραουηνήν, Χαμανηνήν, Μοραμηνήν.
- 12.4 Ὅτι ἡ Κομμαγηνή καὶ Κυρηστική νοτιώτεραι ἰένει εἰς τῆς Σαραυηνῆς, δυσμικώτερα δὲ τῆς Ἀνθεμουσίας τε καὶ Χαλκίτιδος τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ, ἀνατολικώτεραι δὲ τῆς κατὰ Ἰσὸν Κιλικίας, βορειώτεραι δὲ Χαλκιδικῆς τε καὶ Παλμυρηνῆς, περὶ τὸν Ἄμανον τὸ ὄρος κείμεναι· ὅς ἐστιν ἀπόσπασμα τοῦ Κιλικίου Ταύρου καὶ περικλείων τὸν Ἰσικὸν κόλπον καὶ κείμενος τῷ Ἀντιταύρῳ ὄρει παράλληλος καὶ ἔτι τῷ κατὰ τὸν Πόντον Σκορδίσκῳ ὄρει.
- 12.6 Ὅτι ὁ Πύραμος ποταμὸς διὰ τῆς Καταονίας χώρας ῥεῖ, ἐκ μέσου τοῦ πεδίου τὰς πηγὰς ἔχων. Ἔστι δὲ βόθρος ἀξιόλογος, δι' οὗ καθορᾶν ἐστὶ τὸ ὕδωρ ὑποφερόμενον κρυπτῶς μέχρι πολλοῦ διαστήματος ὑπὸ γῆς, εἴτ' ἀνατέλλον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν· τῷ δὲ καθιέντι ἀκόντιον ἄνωθεν εἰς τὸν βόθρον ἢ βία τοῦ ὕδατος ἀντιπράττει τοσοῦτον, ὥστε μολὶς βαπτίζεσθαι. Τῷ δὲ πλάτει καὶ βάθει πολὺς ἐνεχθεὶς, ἐπειδὴν συνάψῃ τῷ Ταύρῳ, παράδοξον λαμβάνει τὴν συναγωγὴν. Παράδοξος δὲ καὶ ἡ διακοπὴ τοῦ ὄρους ἐστὶ, δι' ἧς ἄγεται τὸ ῥεῖθρον· καθάπερ γὰρ ἐν ταῖς ῥήγμα λαβούσαις πέτραις καὶ σχισθεῖσαις δίχα τὰς κατὰ τὴν ἑτέραν ἐξοχὰς καὶ κοιλότητας τῇ ἑτέρᾳ εἰκέναι, οὕτως εἶδομεν καὶ τὰς ὑπερκειμένους τοῦ ποταμοῦ πέτρας ἐκατέρωθεν σχεδόν τι μέχρι τῶν ἀκρωρειῶν ἀνατεινούσας ἐν διαστάσει διπλέθρῳ, ἀντικείμενα ἐχούσαι τὰ κοῖλα ταῖς ἐξοχαῖς. Τὸ δ' ἕδαφος τὸ μεταξὺ πᾶν πέτρινον, βαθύ τι καὶ στενὸν τελέως ἔχον διὰ μέσου ῥήγμα, ὥστε καὶ κύνα καὶ λαγὼ διάλλεσθαι. Ἔστι δὲ τὸ μήκος περὶ α σταδίου ὀχετοῦ δίκην· τοσαύτην δὲ χοῦν ἐκ τῶν πεδίων κατάγει πρὸς τὴν θάλασσαν, ὥσπερ καὶ ὁ Νεῖλος, ὡς καὶ λόγιον εἶναι περὶ αὐτοῦ· « Ἔσσεται ἐσσομένοις, ὅτε Πύραμος ἀργυροδίνης, Ἡίονα προχέων, ἱερὴν ἐς Κύπρον ἵκηται. » .

Ὅτι τὸ ἐν Καππαδοκίᾳ ὄρος, τὸ Ἀργαῖον, ὑψηλότατόν ἐστι πάντων τῶν ἐκεῖνη ὁρῶν, ὡς μηδέποτε λείπεσθαι χιόνος τὰ ἄκρα αὐτοῦ· οἱ δὲ ἀναβάντες εἰς αὐτὰ ὁρῶσι τὰ δύο πελάγη, τὸ τε Ποντικὸν καὶ τὸ Ἰσικόν.

- 12.7 τὰπάσης σχεδὸν Καππαδοκίας οὔσης ὀλιγοξύλου, μόνος ὁ Ἀργαῖος τὸ ὄρος ἐστὶ πολύξυλον· ὁμῶς δ' ἔχει κατὰ γῆς συχνὰ πυρὰ, ἃ τῇ νυκτὶ διαφαίνεται, καὶ πάλιν ἐγγύθεν ψυχρὰ ὕδατα ἀφανῆ ὑπόγεια. Οἱ γοῦν ἔμπειροι τοῦ τόπου φυλαττόμενοι ξυλεύονται· οἱ δ' ἄπειροι καὶ τὰ κτήνη κινδυνεύουσι πολλάκις εἰς λάκκους πυρὸς ἐμπίπτοντες.
- 12.8 Ὅτι τὰ Μάζακα τῆς Καππαδοκίας ἀπέχει τῆς μὲν Ποντικῆς θαλάσσης σταδίου ὡς, τοῦ δὲ Εὐφράτου ἀφ', τῶν δὲ Κιλικίων πυλῶν ὁδὸν ἡμερῶν ζ', τῶν δὲ Κυβίστρων τ' νῦν δὲ καλεῖται Καισάρεια.
- 12.9 Ὅτι τὸ τῆς Καππαδοκίας μέγεθος, τὸ μὲν πλάτος ἀπὸ τοῦ Πόντου πρὸς τὸν Ταῦρον στάδιοι αῶ, μῆκος δὲ ἀπὸ τῆς Λυκαονίας καὶ Φρυγίας μέχρι Εὐφράτου πρὸς τὴν ἕω καὶ τὴν Ἀρμενίαν γ'.
- 12.10 Ὅτι ἐν Καππαδοκίᾳ γίνεται ἀρίστη μίλτος, ἡ Σινωπικὴ καλουμένη διὰ τὸ κατάγειν τοὺς ἐμπόρους ταύτην εἰς Σινώπην· ἐνάμιλλος δ' ἐστὶν αὐτῇ καὶ ἡ Ἰβηρικὴ. ἔχει δὲ καὶ μέταλλα, πλάκας τε ὀνυχίτου λίθου καὶ κρυστάλλου πλησίον Γαλατῶν.
- 12.11 Ὅτι ὁ Ἄλυς ποταμὸς ὀρίζει Παφλαγόνας καὶ Καππάδοκας.
- 12.12 Ὅτι Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ ἤρξε τοῦ Πόντου ἕως Ἡροκλείας· τὰ δὲ δυσμικώτερα ὑπὸ τῷ τῶν Βιθυνῶν βασιλεῖ ἐτέλουν.
- 12.13 Ὅτι ὁ Ἄλυς ποταμὸς διορίζει Καππαδοκίαν τὴν τῶν Λευκοσύρων καὶ Παφλαγονίαν.
- 12.14 Ὅτι Λευκόσυροι καλοῦνται οἱ παράλιοι ἐν τῷ Πόντῳ Καππαδόκαι, οἱ ἐντὸς τοῦ Ταύρου, διὰ τὸ χρῶμα· συμβαίνει γὰρ τοὺς νοτιωτέρους καὶ ἀνατολικωτέρους τοῦ Ταύρου μέλανας εἶναι, τούτους δὲ λευκοὺς.
- 12.15 Ὅτι διορίζει Παφλαγονίαν ὁ μὲν Πόντος ἐκ βορρᾶ, ὁ δὲ Ἄλυς ἐξ ἀνατολῶν, ἡ δὲ Φρυγία καὶ Γαλατία πρὸς νότον, ἡ δὲ Βιθυνία πρὸς δυσμὰς· οἱ δὲ Λευκόσυροι ἀνατολικώτεροί εἰσι τοῦ Ἄλυος ποταμοῦ, παραθαλάσσιοι δέ.
- 12.16 Ὅτι ἡ Ἀμαστρίς ἐκλήθη ἀπὸ γυναικὸς Ἀμάστριδος, συμβίου Διονυσίου τοῦ Ἡρακλείας τυράννου, θυγατρὸς δὲ Ὀξυάθρου, τοῦ Δαρείου ἀδελφοῦ τοῦ καταπολεμηθέντος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου.
- 12.17 Ὅτι Σήσαμος ἐκαλεῖτο πρὶν ἢ νῦν Ἀμαστρίς πόλις· συνωκίσθη δὲ ἀπὸ τε Κρώμνης καὶ Κυτῶρου καὶ Τίου καὶ αὐτῆς Σησάμου.
- 12.18 Ὅτι Κύτωρος καλεῖται ἡ πόλις ἀπὸ Κυτῶρου τοῦ Φρίξου παιδός.
- 12.19 Ὅτι οὐς καλεῖ Ὀμηρος ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους, δύο εἰσὶ σκόπελοι ἐρυθροὶ τὸ χρῶμα· νῦν δὲ Ἐρυθρίνοι καλοῦνται.
- 12.20 Ὅτι ἡ Ἀρμένη ἄκρον καὶ λιμὴν πλησίον Σινώπης τετειχισμένον, ἔρημον, περὶ οὗ παροιμία ἐλένθη· « ὅς ἔργον οὐκ εἶχ', Ἀρμένην ἐτείχισε » καὶ ἔστι τὸ μέτρον ἱαμβικόν.
- 12.21 Ὅτι ἡ Σινώπη πόλις Μιλησίων ἐστὶν ἄποικος καὶ πολλὰ ἴσχυσε πρὶν καὶ ἔσχεν ὑπηκόους χώρας· ὕστερον δ' ἐκυριεύθη ὑπὸ Ἀρμενίων ἕως Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος, ὃς καὶ ἐτέχθη καὶ ἐτάφη ἐν Σινώπῃ.
- 12.22 Ὅτι δις ἡ Σινώπη ἐάλω, πρὶν μὲν ὑπὸ Φαρνάκου, αἰφνιδίως ἐπεισπεσόντος, ὕστερον δ' ὑπὸ Λευκούλλου καὶ τοῦ ἐγκαθημένου τυράννου, καὶ ἐντὸς ἅμα καὶ ἔκτος πολιορκουμένη. Ὁ γὰρ φρούραρχος Βακχίδης, ὑπονοῶν αἰεὶ τινα προδοσίαν ἐκ τῶν ἔνδον, πολλὰς σφαγὰς ἐπετέλει·

καὶ διὰ τοῦτο ἀπηγόρευσαν καὶ ἐδουλώθησαν ταῖς γνώμας οἱ Σινωπεῖς καὶ οὐκ ἡμύνοντο κατὰ Ῥωμαίων.

- 12.23 Ὅτι μαντεῖον ἦν ἐν Σινώπῃ, ὅθεν Διογένης τὸν χρησμὸν ἔλαβεν, ἵνα παραχαράξῃ τὸ νόμισμα. Ἡ δὲ Σινώπη ἦνεγκε φιλοσόφων μὲν Διογένη καὶ Τιμόθεον τὸν Πατρίωνα, ποιητῶν δὲ Δίφιλον τὸν κωμικὸν, συγγραφέων δὲ Βάτωνα.
- 12.24 Ὅτι ὁ Ἄλυς ποταμὸς ἐκ τῶν ἀλῶν ὠνόμασται, ὧν ῥεῖ αἱ δὲ πηγαὶ αὐτοῦ ἐκ τῆς μεγάλης Καππαδοκίας τῆς Ποντικῆς εἰσιν.
- 12.25 Ὅτι μετὰ τὸν Ἄλυν ἡ Γαδιλωνίτις ἐστὶ, χώρα εὐδαίμων πᾶσα καὶ πεδιάς καὶ πάμφορος· ἔχει δὲ καὶ προβατείαν ὑποδιφθέρου καὶ μαλακῆς ἐρέας.
- 12.26 Ὅτι Ἀμισὸς Μιλησίων ἐστὶ κτίσμα, χώραν ἔχουσα ἀγαθὴν.
- 12.27 Ὅτι ὁ Ἴρις ποταμὸς διὰ μέσων Κομάνων πόλεως ῥεῖ, καὶ διὰ τοῦ τείχους τῆς Ἀμασείας πόλεως.
- 12.28 Ὅτι Στράβων οὗτος ὁ γεωγράφος ἀπὸ Ἀμασείας ἦν, πόλεως Ποντικῆς.
- 12.29 Ὅτι ἡ Θεμίσκυρα χώρα κατάρρυτος ἐστὶ ποταμοῖς, διὸ καὶ ἀεὶ χλοάζει· τὰ δὲ ὄρεινά αὐτῆς δενδροφόρα ἐστὶν ἡμέρων καὶ ἀγρίων καρπῶν. ὥστε μηδέποτε λείπειν δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ καρπὸν δένδρου ἐκεῖσε.
- 12.30 Ὅτι τοὺς νῦν Σάννους οἱ παλαιοὶ Μάκρωνας ἐκάλουν.
- 12.31 Ὅτι οἱ νῦν Χαλδαῖοι Χάλυβες πρὶν ὠνομάζοντο.
- 12.32 Ὅτι Στράβων ἀγωνίζεται ἐξηγεῖσθαι τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη ταῦτα· « Αὐτὰρ Ἀλιζώνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον, Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης » ὥς ὅτι Ἀλιζῶνες οὗτοί εἰσιν οἱ νῦν περὶ τὴν Τραπεζοῦντα οἰκοῦντες Χαλδαῖοι· οἱ πρὶν μὲν Χάλυβες ἐκαλοῦντο, ἔτι δὲ πρότερον Ἄλυβες, ὡς ἔφη Ὀμηρος· « τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης » ἔτι δὲ πρότερον Ἀλιζῶνες. Καὶ γὰρ ὁ χρόνος ῥέων εἴωθεν τὰς τῶν ἐθνῶν κλήσεις μετασχηματίζειν· Σίντιες μὲν γὰρ ἐκαλεῖτο ἔθνος Θρακικὸν τὸ τὴν Λῆμνον οἰκῆσαν, εἴτα Σίντοι, εἴτα Σάιοι, ὡς Ἀρχίλοχος· « ἀσπίδα μὲν Σαίων τις ἀνείλετο » εἴτα Σάπαι, νῦν περὶ τὰ Ἀβδηρα πόλιν οἰκοῦντες. Πάλιν Βρύγοι, Βρέγες, Βρύγες, Φρύγες οἱ αὐτοί· πάλιν Μαῖονες, Μήονες. Οὕτως οὖν Χαλδαῖοι, Χάλυβες, Ἄλυβες· « τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης » καὶ τὸ τηλόθεν προσκείμενον σημεῖον ποιεῖται τούτου. Τινὲς δὲ περὶ τὴν τοῦ Ῥυνδάκου ποταμοῦ χώραν φασὶ τοὺς Ἀλιζῶνας οἰκεῖν· ἄλλοι περὶ Κύμην τὴν Αἰολικὴν ἢ περὶ τὴν Μυρλεάτιδα γῆν ἢ περὶ τὰ Πύγελα, τῆς Ἐφεσίας ἐγγὺς ἢ Πριήνης.
- 12.34 Ὅτι τὸ « τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης » παρέλκειν φασίν, ὡς τὸ « τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης » καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀρωαίου· « τὸ γὰρ θέτο πότῃ μήτηρ » καὶ ἐπὶ τῆς Πηνελόπης· « εἴλετο δὲ κληῖδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ » καὶ τὸ « οἴωνοῖσι τε πᾶσι » καὶ « ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσων. ».
- 12.34 Ὅτι ὁ Πακτωλὸς ποταμὸς καὶ ὁ Ὑλλος εἰς τὸν Ἑρμον ἐμβάλλουσι· γεννῶνται δὲ ἐκ τοῦ Τμώλου ὄρους πλησίον Σάρδεων πόλεως.
- 12.35 Ὅτι ἡ μικρὰ Ἀρμενία ἤρξε ποτε Τιβαρηνῶν τε καὶ Χαλδαίων καὶ Φαρνακίων, ἀλλ' ὁ Εὐπάτωρ Μιθριδάτης, τούτους ταπεινώσας, τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἐσφετερίσατο καὶ ἔτι Κόλχων ἤρξιν.
- 12.36 Ὅτι τῇ Φαρνακίᾳ συνεχὴς ἐστὶν ἡ Σιδήνη καὶ ἡ Θεμίσκυρα· τούτων δ' ἡ Φανάροια ὑπέρκειται, ἐλαϊόφυτος χώρα καὶ εὐδαίμων, μεταξὺ κειμένη Λύκου τε ποταμοῦ καὶ Ἰριδος ποταμοῦ.
- 12.37 Ὅτι ὑπὲρ τὴν Φανάροϊαν τὰ Ποντικὰ Κόμανα κεῖται, ὁμώνυμα τοῖς ἐν τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ.
- 12.38 Ὅτι διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐν Κορίνθῳ ἐταιρίδων καὶ τὴν εἰς αὐτὰς δαπάνην παροιμία γέγονεν· « οὐ παντὸς ἀνδρὸς εἰς Κόρινθόν ἐσθ' ὁ πλοῦς » ἀλλὰ τῶν πλουσίων δηλονότι.
- 12.39 Ὅτι ὁ Ὀλγασσὺς ὄρος ἐστὶν ὑψηλότατον, δυσμικώτερον Ἄλυος ποταμοῦ· οὗ ἐγγὺς Δομανίτις τε καὶ Βλαηνὴ χώρα. Διὰ δὲ τῆς Δομανίτιδος Ἀμνίας ῥεῖ ποταμὸς, ἔνθα Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ τὰς

Νικομήδους τοῦ Βιθυνοῦ δυνάμεις ἄρδην ἠφάνισε διὰ τῶν ἑαυτοῦ στρατηγῶν, ὥς πάρεργον τοῦτο πράξας· ὁ δὲ φυγὰς εἰς τὴν Ἰταλίαν ἔπλευσε μετ' ὀλίγων· ὁ δὲ ἀκολουθήσας τὴν τε Βιθυνίαν εἶλεν ἐξ ἐφόδου καὶ τὴν Ἀσίαν κατέσχε μέχρι Καρίας καὶ Λυκίας.

- 12.40 Ὅτι περὶ Πιμόλισσαν καὶ Πομπηιόπολιν ὄρος ἐστὶ τὸ Σανδαρακούργιον, κοῖλον ἐκ τῆς μεταλλείας. ἐκ διωρύχων μεγάλων· ἔνθα διὰ τὸ νοσῶδες καὶ λοιμικὸν τοῦ ὀρυττομένου χώρου καὶ ἀέρος, πολλῶν φθειρομένων ἐκ τῶν νόσων, ἡμελήθη τὸ μέταλλον.
- 12.41 Ὅτι ἡ περὶ Νίκαιαν πόλιν λίμνη Ἀσκανία καλεῖται καὶ ἡ χώρα.
- 12.42 Ὅτι τὴν Βιθυνίαν ὀρίζει ὁ Σαγγάριος ποταμὸς καὶ ἡ Ποντικὴ παραλία ἕως τοῦ στόματος καὶ Χαλκηδόνος, ἀπὸ δὲ δύσεως ἡ Προποντὶς, πρὸς νότον δὲ ἡ τε Μυσία καὶ ἡ Ἐπικτήτος καλουμένη Φρυγία· ἡ δ' αὐτὴ καὶ Ἑλλησποντιακὴ Φρυγία καλεῖται.
- 12.43 Ὅτι ὁ περὶ Νικομήδειαν κόλπος Ἀστακηνὸς καλεῖται.
- 12.44 Ὅτι τὸ περὶ Κίον ὄρος Ἀργανθώνιον καλεῖται, διῆκον ἕως Νικομηδείας.
- 12.45 Ὅτι Κίος ἐταῖρος ἦν Ἡρακλέους, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, ὅστις, ἐκ Κόλχων ὑποστρέψας, ἔκτισε τὴν ἄφ' ἑαυτοῦ ὀνομασθεῖσαν Κίον πόλιν.
- 12.46 Ὅτι ἀπὸ Προύσης πόλεως τὸ ἐθνικὸν Προυσιεὺς λέγεται.
- 12.47 Ὅτι ἡ Ἀσκανία ὑπὸ δύο ἐθνῶν χωρὶς ὤκεῖτο, Φρυγῶν τε καὶ Μυσῶν. Μαρτυρεῖ δ' Ὅμηρος λέγων· « Μυσῶν ἀγχεμάχων ἡγήτορα, Οἷ ῥ' ἐξ Ἀσκανίης ἐριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοί. » Καὶ πάλιν· « Φόρκυς δ' αὖ Φρύγας ἤγε καὶ Ἀσκάνιος Τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης. Λέγοι δ' ἂν τὴν νῦν Νίκαιαν.
- 12.48 Ὅτι Ὅμηρος τὸν Αἴσηπον ποταμὸν πέρας ὀρίζει τῆς τε Τρωάδος καὶ Μυσίας· ἔοικε δὲ ὁ Πάνδαρος Κυζικηνὸς εἶναι.
- 12.49 Ὅτι Νίκαια κτίσμα ἐστὶν Ἀντιγόνου τοῦ Φιλίππου, Μακεδόνων στρατηγοῦ, ὃς πρὸς τὸν Νικάτορα Σέλευκον πολεμῶν ἐφθάρη. Ὑστερον δὲ καὶ Λυσίμαχος ἐπέκτισεν ὁ σὸν Ἀλεξάνδρῳ ἐπὶ Ἰνδοῦς στρατεύσας· ὃς Νίκαιαν αὐτὴν ἐκάλεσεν ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Νικαίας, τῆς Ἀντιπάτρου παιδὸς, ἀδελφῆς Κασσάνδρου.
- 12.50 Ὅτι ἡ νῦν καλουμένη χώρα Ὀτροία ἀπὸ Ὀτρέως τοῦ Φρυγὸς ἐκλήθη, οὗ καὶ Ὅμηρος μέμνηται λαοὺς Ὀτρῆος.
- 12.51 Ὅτι Ἱππαρχος καὶ Θεοδόσιος καὶ οἱ τούτου παῖδες μαθηματικοὶ καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ ἰατρὸς Βιθυνοὶ ἦσαν.
- 12.52 Ὅτι οἱ ἐν Ἀσίᾳ Γαλάται μέτοικοί εἰσι τῶν Κελτικῶν Γαλατῶν καὶ ἐπεραιώθησαν εἰς τὴν Ἀσίαν, Αἰοννορίου τινὸς ἡγουμένου αὐτῶν.
- 12.53 Ὅτι μετὰ τὴν Γαλατίαν πρὸς νότον ἡ λίμνη ἐστὶν ἡ Τάττα, παρακειμένη τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ, μέρος οὕσα τῆς μεγάλης Φρυγίας καὶ ἡ συνεχὴς αὕτη μέχρι τοῦ Ταύρου ὄρους. Ἡ δὲ Τάττα λίμνη ἀλοπήγιόν ἐστιν αὐτοφυές. Οὕτως δὲ περιπῆττεται ῥαδίως τὸ ὕδωρ παντὶ τῷ βαπτισθέντι εἰς αὐτὸ, ὥς στεφάνους ἁλῶν ἀνέλκουσιν, ἐπειδὰν καθῶσι κύκλον σχοίνινον· τὰ τε ὄρνεα ἀλίσκεται τὰ προσαψάμενα τῷ πτερώματι τοῦ ὕδατος, παραχρῆμα πίπτοντα διὰ τὴν περίπηξιν τῶν ἁλῶν.
- 12.54 Ὅτι τὰ Ἰσαυρα πόλις ἐστὶν, ἄφ' ἧς καὶ ἡ χώρα Ἰσαυρία καὶ τὸ ἐθνικὸν Ἰσαυρεὺς.
- 12.55 Ὅτι τὰ περὶ Σίπυλον χωρία Φρυγία ἐκαλεῖτο τὸ πρίν· καὶ τὸν Τάνταλον καὶ Πέλοπᾶ φασι Φρύγας εἶναι κοῖ τὴν Νιόβην. Ἡ γὰρ Περγαμηνὴ καὶ Ἑλαῦτις, καθ' ἣν ὁ Κάϊκος ποταμὸς ρεῖ, καὶ ἡ μεταξὺ τούτων Τευθρανία, ἐν ἧ ὁ Τήλεφος ὥκει ποτὲ, ἀνὰ μέσον ἐστὶ τοῦ τι Ἑλλησπόντου καὶ τῆς περὶ Σίπυλον καὶ Μαγνησίαν τὴν ὑπ' αὐτῷ χώραν.

- 12.56 Ὅτι τοὺς Μυσοὺς οἱ μὲν ἀποίκους φασὶν εἶναι τῶν Σκυθικῶν Μυσῶν· οἱ δὲ, ὅτι κατὰ τὴν τῶν Λυδῶν γλῶσσαν ἢ ὀξύα τὸ δένδρον μυσὸς καλεῖται· γίνεσθαι οὖν περὶ τὸν Μύσιον Ὀλυμπόν φασι πολλὴν τὴν ὀξύαν· καὶ διὰ τοῦτο Μυσοὶ καλοῦνται.
- 12.57 Ὅτι Μίλητος ἢ ἐν Καρία ἀποικός ἐστὶ τῆς ἐν Κρήτῃ Μιλήτου.
- 12.58 Ὅτι ὁ Πανδίωνος Λύκος, κτίσας Σολύμους, ὠνόμασε Λυκίαν τὴν χώραν.
- 12.59 Ὅτι Βιθυνοὶ ἀρκτικοὶ κεῖνται παρὰ τὸν Ὀλυμπον καὶ Μυγδόνες καὶ Δολιόνες· τὸ δὲ λοιπὸν ἔχουσι Μυσοὶ καὶ Ἐπικτήτοι. Δολιόνες δὲ εἰσιν οἱ περὶ Κύζικον ἀπὸ Αἰσῆπου ποταμοῦ ἕως Ῥυνδάκου ποταμοῦ καὶ τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης· Μυγδόνες δὲ οἱ ἐφεξῆς τούτοις μέχρι τῆς Μυρλεανῶν χώρας τῆς Ἀπαμέων. μέων.
- 12.60 Ὅτι τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης ὑπέρκεινται δύο ἄλλαι λίμναι, ἡ τε Ἀπολλωνιάτις κοὶ ἡ Μιλητοπολίτις.
- 12.61 Ὅτι ὁ ἐν Κυζίκῳ ναὸς Δινδυμήνης, μητρὸς θεῶν, Ἀργοναυτῶν ἐστὶν ἴδρυμα.
- 12.62 Ὅτι τὸ παλαιὸν εὐνομώταται πόλεις ἦσαν καὶ δυναταὶ Κύζικος, Ῥόδος, Μασσαλία, Καρχηδών, Ῥώμη, Σπάρτη.
- 12.63 Ὅτι τῆς Ἐπικτήτου Φρυγίας Ἀζανοὶ τέ εἰσι καὶ Νακόλεια καὶ Κοτιάειον καὶ Μιδάειον καὶ Δορυλᾶειον πόλεις καὶ Κάδοι.
- 12.64 Ὅτι ἡ Μυσία κατὰ τὴν μεσόγαιαν ἀπὸ τῆς Ὀλυμπιῆς ἐπὶ τὴν Περγαμηνὴν καθήκει καὶ τὸ Καΐκου λεγόμενον πεδῖον.
- 12.65 Ὅτι ὑπὲρ τῆς Ἐπικτήτου πρὸς νότον ἐστὶν ἡ μεγάλη Φρυγία, ἔχουσα ἐπ' ἀριστερὰ τὴν Πεσσινοπυντα καὶ Λυκάονας, ἐν δεξιᾷ δὲ Λυδίαν καὶ Καρίαν. Ἐν αὐτῇ δ' εἰσὶν ἡ τε παρῳρείος φρυγία καὶ Πισιδία καὶ Ἀμόριον καὶ Εὐμενία καὶ Σύνναδα εἴτ' Ἀπάμεια ἢ Κιβωτὸς λεγομένη καὶ Λαοδίκεια καὶ Κολοσσαί.
- 12.66 Ὅτι ὁ Μαρσύας ποταμὸς, ἀνίσχων ἐξ Ἀπαμείας, μεγάλης πόλεως, ἐξίησιν εἰς τὸν Μαίανδρον.
- 12.67 Ὅτι τοσοῦτόν ἐστὶν ὁ Μαίανδρου τοῦ ποταμοῦ ῥοὺς σκολιὸς, ὥστε ἐξ ἐκείνου πάντα τὰ σκολιὰ Μαϊάνβρους καλεῖσθαι.
- 12.68 Ὅτι πᾶσα σχεδὸν ἡ περὶ τὸν Μαίανδρον ποταμὸν χώρα εὖσειστός ἐστι καὶ ὑπόνομος πυρί τε καὶ ὕδατι ἀπὸ τῶν πεδίων ἕως Μαγνησίας καὶ Ἱεραπόλεως.
- 12.69 Ὅτι τὴν Πριήνην, πρὶν παραλίαν οὔσαν, νῦν ὁ Μαίανδρος ποταμὸς διὰ τὴν πολλὴν χοῦν μεσόγαιαν ἐποίησε σταδίων μ' προσχώματι.
- 12.70 Ὅτι τὰ περὶ τὸν Τυφῶνα πάθη καὶ τοὺς Ἀρίμους κατὰ τὴν κεκαυμένην Φρυγίαν ἢ Λυδίαν συμβῆναι φασι. Τινὲς δὲ καὶ τὰ μεταξὺ Μαϊάνδρου καὶ Λυδῶν λέγουσιν εἶναι τοιαῦτα.
- 13.1 Ὅτι ἀπὸ Κυζίκου καὶ τῶν περὶ Αἰσῆπον ποταμὸν τόπων καὶ Γράνικον μέχρι Ἀβύδου ἢ τῆς Προποντίδος παραλία ἐστίν· ἀπὸ δὲ Ἀβύδου μέχρι Λέκτου τὰ περὶ Ἴλιον καὶ Ἀλεξάνδρειαν τὴν Τρώαδα ἐστὶ τούτων δ' ἀπάντων ἡ ἴδη τὸ ὄρος ὑπέρκειται· ἀπὸ δὲ Λέκτου μέχρι Καΐκου ποταμοῦ καὶ τῶν Κανῶν λεγομένων ἐστὶ τὰ περὶ Ἄσσον καὶ Ἀδραμύττιον καὶ Ἀταρνέα καὶ Πιτάνην καὶ τὸν Ἐλαϊτικὸν κόλπον, οἷς ἀντίκειται ἡ Λέσβος νῆσος· εἴθ' ἐξῆς τὰ περὶ Κύμην μέχρι Ἑρμου καὶ Φωκαίας Αἰολίς ἐστὶ· τὰ δ' ἐξῆς Ἰωνία.
- 13.2 Ὅτι ἀπὸ Κυζίκου καὶ τοῦ Αἰσῆπου ποταμοῦ μέχρι Καΐκου ποταμοῦ ἢ παρ' Ὀμήρῳ ἐστὶ Τρωϊκὴ χώρα, διηρημένη εἰς θ' ἐπαρχίας· ἡ δὲ τῶν Αἰολέων ὕστερον ἀποικία ἄλλως τὰς ἐπαρχίας διεῖλε ταύτας, ὅλην τὴν Τρωϊκὴν νειμαμένη καὶ ὥως Ἑρμου ποταμοῦ ἐκταθεῖσα· γενεαῖς δὲ δ' προτερεῦει ἡ Αἰολικὴ ἀποικία τῆς Ἰωνικῆς. Καὶ γὰρ ὁ τοῦ Ἀγαμέμνονος Ὀρέστης ἤρξε τοῦ στόλου τῆς Αἰολικῆς ἀποικίας· τελευτήσαντος δ' ἐν Ἀρκαδίᾳ, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πενθίλος ἤρξε καὶ

προῆλθε μέχρι Θράκης ὕστερον τῶν Τρωικῶν ἔτεσιν ξ', κατὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον εἰς Πελοπόννησον· εἴτ' Ἀρχέλαος, υἱὸς αὐτοῦ, ἐπεραίωσε τοὺς Αἰολεῖς εἰς τὴν περὶ Κύζικον καὶ Δασκύλιον χώραν. Γρᾶς δ' , ὁ τούτου υἱὸς νεώτατος, ἦλθιν ἕως Γρανίκου ποταμοῦ καὶ περαιωθεὶς κατέσχε τὴν Λέσβον· Κλεῦης δ' ὁ Δώρου καὶ Μαλαδὸς, ἀπόγονοι καὶ αὐτοὶ Ἀγαμέμνονος, πρῶτα μὲν κατέσχον Λοκρίδα καὶ Φρίκιον ὄρος, πολὺν χρόνον ὕστερον δὲ διαβάντες ἔκτισαν τὴν Κύμην τὴν Φρικωνίδα κληθεῖσαν ἀπὸ τοῦ Λοκρικοῦ ὄρους.

13.3 Ὅτι Πριάπος πόλις ἐστὶ περὶ Κύζικον, ἀνταίρων τῇ Ἀρτάκῃ πόλει Κυζικηνῇ.

13.4 Ὅτι ὁ Αἴσηπος ποταμὸς ἀνατολικώτερός ἐστι τῆς Κυζίκου πόλεως.

13.5 Ὅτι ἀπὸ πόλεως Παρίου ἕως Πρακτίου πόλεως πρὸς δυσμὰς στάδιοι εἰσι τ'.

13.6 Ὅτι ἡ Ἰδὴ τὸ ὄρος σκολοπενδρῶδες ἔχει τὸ σχῆμα καὶ τελευτᾷ τῷ μὲν εἰς τὴν μεσόγαίαν ἄκρῳ τῷ περὶ τὴν Ζέλειαν, τῷ δ' εἰς τὸ πέλαγος τὸ Αἰγαῖον καθήκοντι τῷ Λέκτῳ.

13.7 Ὅτι ἡ Ζέλεια πόλις νῦν τῆς Κυζικηνῆς ἐστὶν ἐπικρατείας.

13.8 Ὅτι. Ὅμηρος τὴν Ἰδὴν τὸ ὄρος ἀφορίζει τῷ τε Λέκτῳ, πρῶτῳ ὄντι ἀπὸ τοῦ πελάγους, καὶ τῇ Ζελείᾳ, « ὑπαὶ πόδα νείατον Ἰδης » λέγων.

13.9 Ὅτι τῆς Ἰδης τὸ ἄκρον τὸ Λέκτον καὶ αἱ Κάναι ἄκρον ποιοῦσι τὸν κόλπον τὸν Ἰδαῖον.

13.10 Ὅτι διττοὶ οἱ Κίλικες, οἱ μὲν Θηβαῖοι Ὑποπλάκιοι, ὅθεν ἦν Χρυσῆς, εἰ δὲ Λυρνήσιοι, ὅθεν ἔν ἡ Βρισηῖς τὴν ἐκ Λυρνησοῦ ἐξείλετο πολλὰ μογήσας, » ἥτις ἦν πόλις « θεῖοιο Μύνητος » ἐκ δὲ Θήβης ἡ Χρυσῆς « ὥχόμεθ' ἐς Θήβην, ἱερὴν πόλιν. » Ἐνθένδε ἦν καὶ ἡ Ἀνδρομάχη. Δύο οὖν αὗται δυναστεῖαι Τρωικαί· ὅθεν καὶ τὰ περὶ τῆς Ἀνδρομάχης ἐν ὑπερβατῶ ἀναγνωστέον· « ἀμφοτέρω, σὺ μὲν ἐν Τροίῃ, αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν. » δεῖ γὰρ οὕτω λέγειν· « ἀμφοτέρω ἐν Τροίῃ· σὺ μὲν Πριάμου ποτὶ δῶμα, αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν. » Τρίτῃ δ' ἐστὶν ἡ τῶν Λελέγων, καὶ αὕτη Τρωικὴ « Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει. » Καὶ μὴν οἱ ὑπὸ Ἑκτορι Τρῶες ἦσαν· « Τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευεν » ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπὸ Αἰνείᾳ Δάρδανοι Τρῶες ἦσαν, ὡς ὅταν λέγῃ· « Λίνεία, Τρώων βουληφόρε. » Ἐκτοὶ δ' οἱ ὑπὸ Πανδάρῳ Λύκιοι, οὓς καλεῖ καὶ Τρῶας ἰδίως. Ἐβδομοὶ δ' οἱ μεταξὺ Αἰσίου ποταμοῦ καὶ Ἀβύδου Τρῶες εἴσιν· ἀλλὰ ὑπὸ μὲν Ἀσίῳ οἱ Ἀβυδηνοὶ Τρῶες· καὶ γὰρ Δημοκόων, ὁ τοῦ Πριάμου παῖς, « Ἀβυδόθεν ἦλθε παρ' ἵππων ὠκείων. » Ἐν δὲ Περκώτῃ ἐβουνόμει Μελάνιππος υἱὸς Ἰκετάονος, (ὡς) οὐκ ἀλλοτρίας δηλονότι νεμόμενος. Ἀλλὰ καὶ οἱ μέχρι Ἀδραστείας Μεροπίδαι ἄρχοντες, Τρῶες ἦσαν· ὀγδόη αὕτη ἐπαρχία. Ἐνάτῃ δ' αὕτη δυναστεία ἡ τοῦ Εὐρυπύλου τοῦ Τηλέφου Τρωικὴ.

13.12 Ὅτι δὲ τούτων ἀπάντων ἦρχεν ὁ Πριάμος, δηλοῖ Ἀχιλλεὺς λέγων· « ὅσσον Λέσβος ἄνω, Μάκαρος ἔδος, ἐντὸς ἐέργει, Καὶ φρυγίη καθύπερθε καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων. » .

13.12 Ὅτι Ἀφνειοὶ καλοῦνται οἱ ὑπὸ Πανδάρῳ Αὐκιοὶ ἀπὸ Ἀφνίτιδος λίμνης, ἥτις ἐστὶν ἡ Δασκυλίτις. Ἡ δὲ Ζέλεια ἀπέχει Κυζίκου πρὸς τὴν ἕω σταδίους ρ??' τῆς δ' ἐγγυτάτῳ θαλάττης, καθ' ἣν ἐκδίδωσιν ὁ Αἴσηπος, ὅσον π' σταδίους.

13.13 Ὅτι ἡ μὲν Ζέλεια μεσόγειός ἐστιν, ὑποπεπτῶκας δ' αὐτῇ τὰ περὶ Κύζικον καὶ Πριάπον χωρία. Καὶ ἔστι περὶ τὴν Ζέλειαν ὁ Τάρσιος ποταμὸς, ἔχων κ' διαβάσεις τῇ αὐτῇ ὁδῷ, καθάπερ ὁ Ἑπτάπορος.

13.14 Ὅτι μεταξὺ Αἰσίου ποταμοῦ καὶ Πριάπου ὁ Γρανίκος ρεῖ ποταμὸς, τὰ πολλὰ διὰ Ἀδραστείας πεδίου· Πριάπος δ' ἐστὶ πόλις ἐπὶ θαλάττῃ καὶ λιμνῇ.

13.15 Ὅτι ἡ Ἀδράστεια πόλις μεταξὺ ἐστὶ Πριάπου πόλεως καὶ Παρίου πόλεως. Ἐπὶ Αἰσίου ποταμῷ Νέμεσις τιμᾶται ἡ Ἀδράστεια· λιμένα ἔχουσα ἡ αὕτη Πριάπος ἐλάσσονα τοῦ Παριανοῦ.

13.16 Ὅτι ἡ Πιτύεια πόλις ἐστὶ μεταξὺ Παρίου πόλεως μεσόγειος.

13.18

Ὅτι μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Παρίου Παισὸς ἦν πόλις καὶ ποταμός· Ὅμηρος δὲ καὶ τρισυλλάβως αὐτὴν εἶρηκε, λέγων· « καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ » καὶ « ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῶ. » .

- 13.18 Ὅτι τόπος ἐστὶν ἐν τῇ Κυμαίᾳ χώρα θηλυκῶς καὶ πληθυντικῶς καλούμενος καὶ Γέργιθες. Ἔστι δὲ πόλις, ἐξ ἧς ἐν Λαμψάκῳ Γεργίθιον χωρίον.
- 13.19 Ὅτι τὸ Πράκτιον τὸ παρ' Ὀμήρῳ οὐκ ἔστι πόλις, ἀλλὰ ποταμός, μεταξὺ ῥέων Ἀβύδου καὶ Λαμψάκου.
- 13.20 Ὅτι ἡ τοῦ Ξέρξου ἐν Ἀβύδῳ γέφυρα μικρὸν ἀνατολικωτέρα ἐξεύχθη τῆς Ἀβύδου, δυσμικωτέρα δὲ τῆς Σηστοῦ. Καὶ δεῖ σημειώσασθαι, ὅτι ὁ Στράβων συνηγορεῖ τῇ μυθολογίᾳ τῆς Ἡροῦς, ὡς ἐν Σηστῶ ἦν ὁ πύργος αὐτῆς, καὶ τὸ κατὰ τὸν Λέανδρον πέθος ὅτι ἐκεῖσε γέγονεν.
- 13.21 Ὅτι τὰ ἐν Πακτωλῷ χρύσεια μέταλλα τῆς Λυδίας ἐξέλιπεν.
- 13.22 Ὅτι ἀπὸ Ἀβύδου ἰπὶ Αἴσηπον ποταμὸν στάδιοι εἰσὶν ψ' πεζῇ, εὐθυπλοῖα δὲ ἐλάττους.
- 13.23 Ὅτι Ἴλος πρῶτος μετὰ τὸν κατακλισμὸν ἐτόλμησεν ἐν πεδίῳ πόλιν κτίσαι, τὴν ἄφ' ἑαυτοῦ Ἴλιον· διὸ καὶ ἐτάφη ἐν πεδίῳ· « οἱ δὲ παρ' Ἴλου σῆμα, μέσσον κάπ πεδίων. » Τινὲς δὲ φασιν, ὅτι ἡ νῦν Ἴλιος δεικνυμένη οὐκ ἔστιν ἡ παρ' Ὀμήρῳ, ἀλλ' ἑτέρα ἐστὶ ταπεινότερα· ἡ δὲ παλαιὰ μετεωροτέρα ἦν πρὸς τῇ Ἰδῇ σταδίοις λ'.
- 13.24 Ὅτι ἡ νῦν Ἀλεξάνδρεια Τρωὰς καλουμένη, πόλις ἔρημος οὖσα νῦν, Ἀντιγόνεια ἐκαλεῖτο. Ὑπὸ γὰρ Ἀντιγόνου ὤκισθη, τοῦ ἐξ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου ἄρξαντος τῆς Φρυγίας· ὕστερον δὲ ὑπὸ Λυσιμάχου Ἀλεξάνδρεια μετωνομάσθη διὰ τὸ δεῖν μᾶλλον τὴν ἐπωνυμίαν ἔχειν ἀπὸ τοῦ αἰτιωτάτου πάσης τῆς κατὰ Περσῶν νίκης Ἀλεξάνδρου.
- 13.25 Ὅτι Φιμβρίας Ῥωμαῖος, ἐν τῷ Μιθριδατικῷ πολέμῳ ἐκ πολιορκίας λαβὼν τὸ Ἴλιον ἐν ἡμέραις ἰ, εἴτα καυχώμενος, ὡς, Ἀγαμέμνωνος ἔχοντος τὸν χιλιόναυν στρατὸν καὶ τὴν σύμπασαν Ἑλλάδα μόλις ἐν ἔτεσι ταύτῃ ἐλόντος, αὐτὸς ἐν ἡμέραις ἰ ἔλαβεν, ἤκουσεν εὐθὺς ἐκ τινος τῶν Ἰλιέων· Οὐ γὰρ εἴχομεν Ἑκτορα τὸν προπολεμοῦντα.
- 13.26 Ὅτι μεταξὺ Ἀβύδου καὶ Δαρδάνου πόλεως ῥεῖ ὁ Ῥοδῖος ποταμός κατ' ἐναντία τοῦ ἐν χερρονήσῳ Κυνὸς σήματος τῆς Ἑκάβης.
- 13.27 Ὅτι τὸ μὲν Ἑκτορος μνημα ἐν Ὀφρυνίῳ ἐστὶ τῆς Τρωάδος τόπῳ ὑψηλῷ, εἴτα Ῥοίτειον. πόλις ἔρημος, εἴτα αἰγιαλὸς, εἴτα μνημα Αἴαντος, εἴτα Σίτειον, πόλις ἔρημος, εἴτα ὁ Ἀχιλλέως τάφος καὶ Πατρόκλου καὶ Ἀντιλόχου, εἴτα ὁ ναύσταθμος καὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων, εἴτα αἱ τοῦ Σιμοπυντος καὶ Σκαμάνδρου ἐκβολαὶ λιμνώδεις καὶ ἔλη καὶ ἡ Στομαλίμνη καλουμένη. Ταῦτα δὲ πάντα τῇ Ἰλίῳ ὑποπέπτωκεν.
- 13.29 Ὅτι Πρίαμος, μικρὰν εὐρὼν τὴν τῶν Τρώων βασιλείαν, ὡς καὶ τὸν Ἡρακλέα « ἕξ οἷης σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν » ἐξαλαπάξει αὐτῶν τὴν πόλιν, ἐπὶ μέγα αὐτὴν ηὔξησεν, ὡς καὶ βασιλεὺς βασιλέων γενέσθαι· ὥς δηλοῖ τὸ « ὅσσον Λέσβος ἄνω, Μάκαρος ἔδος. » .
- 13.29 Ὅτι τὸ Τρωικὸν πεδῖον ἀπὸ θαλάσσης ἕως τῆς Ἰδῆς διήκει· οὗ τὰ μὲν νότια τελευτᾷ εἰς τὴν Σκῆψιν, τὰ δὲ βόρεια εἰς τὴν Ζέλειαν.
- 13.30 Ὅτι πολλοῖς καὶ ἀξιοπίστοις ἐπιχειρήμασιν ὁ Στράβων ἀπέδειξε τὴν νῦν καλουμένην Ἴλιον μὴ εἶναι τὴν ὀπὸ Ὀμήρου ἄδομένην· ἀλλὰ ταύτης μετεωροτέρα καὶ ἀνατολικωτέρα ἐστὶν ἡ ἀληθῶς Ἴλιος, ἡ τοῦ Ἑκτορος πατρίς. Εἰ δὲ καὶ οὐδὲ ἔχνη αὐτῆς σώζεται νῦν, ἀλλὰ τῆς ταπεινοτέρας εἰσὶν ἔχνη, οὐ θαῦμα· ὁ γὰρ χρόνος πολλὰ τοιαῦτα ποιεῖ.
- 13.31 Ὅτι τινὲς τὸν τόνον μετατιθέασιν τοῦ στύχου τούτου· « θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν· « ἀναγινώσκουσι γὰρ πρὸ μιᾶς τὸν τόνον τιθέντες· ὡς τὸ θυάσιν, οὕτως γουνάσιν, ἀντὶ τοῦ ταῖς ἱκεσίαις.
- 13.32

Ὅτι κατὰ τι παλαιὸν ἔθος Ἀγαμέμνων κατηράσατο κατὰ τῶν τολμησόντων κτίσαι αὐθις τὸ Ἴλιον· διὸ οἱ ὕστερον ἀφοσιούμενοι εὗρον πλησίον χωρίον ὁμοιότατον τῷ ἀρχαίῳ, καὶ ἔκτισαν αὐτὸ καὶ Ἴλιον ἐκάλεσαν, λεσαν, καὶ τὰς κατάρας ἐξέφυγον τοῦ Ἀγαμέμνονος.

- 13.33 Ὅτι ὁ Ῥῆσος ποταμὸς νῦν καλεῖται Ῥοεΐτης· ὁ δὲ Ἐπτάπορος Πολύπορος καλεῖται, ἀνίσχων ἐκ τῶν περὶ Καλὴν πεύκην χωρίων, ἐπὶ Μελαίνας κώμην ἰοῦσιν· ἡ δὲ Καλὴ πεύκη εἶχε τὴν μὲν περίμετρον κδ ποδῶν, τὸ δὲ ὕψος ἀπὸ μὲν ρίζης ἐπὶ ζζ πόδας ἀνήγει, εἴτα εἰς τρία μέρη σχιζομένη ἴσον ἀλλήλων διέχοντα αὐθις πάλιν συνήγετο εἰς μίαν κορυφὴν· ἀπετέλει δὲ τὸ ὕψος δυεῖν πλέθρων καὶ πηχῶν ἰ.
- 13.34 Ὅτι ὁ Κάρησος ποταμὸς ἀπὸ Μαλοῦντος ῥεῖ, τόπου τινὸς κειμένου μεταξὺ Παλαισκήψεως καὶ Ἀχαιίου τῆς Τενεδίων περαίας ἐμβάλλει δ' εἰς τὸν Αἴσηπον· Ῥοδῖος δ' ἀπὸ Κλεανδρείας καὶ Γόρδου· ἐμβάλλει δὲ εἰς τὸν Αἴνιον.
- 13.36 Ὅτι ὁ Σμινθεὺς Ἀπόλλων παρὰ Τενεδίοις τιμᾶται. Καὶ γάρ ἐστιν αὐτοῦ νεῶς ἐν Τενέδῳ· ὅθεν εἴρηται· « Τενέδοιό τε Ἴφι ἀνάσσεις, Σμινθεῦ. » .
- 13.36 Ὅτι ἄλλο ἱερὸν Σμινθέως Ἀπόλλωνος παραθαλάσσιον ἐν Τρωάδι.
- 13.37 Ὅτι τὰ περὶ τὴν Τένεδον νησίδια Καλύδναι καλοῦνται.
- 13.38 Ὅτι περὶ τὴν Τρωάδα ὁ Ἀχαιὸς τόπος· εἴτα Λάρισσα καὶ Κολωναὶ καὶ ἡ νῦν Χρῦσα ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου παραθαλασσία.
- 13.39 Ὅτι ἐν τῷ τοῦ Σμινθέως ἱερῷ μῦς ἐστὶ χαλκοῦς, ὑποκείμενος τῷ ποδὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. Εἰσὶ δὲ πολλοὶ ναοὶ Σμινθίου Ἀπόλλιενος.
- 13.40 Ὅτι περὶ τὸ Λέκτον ἄκρον ἀλοπήγιόν ἐστιν, αὐτομάτως πηγνύμενον τοῖς ἐτησίαις ἀνέμοις.
- 13.41 Ὅτι Ὀμηρος ἐν τῷ Ἀδραμυττικῷ κόλπῳ ἰδρύει Λέλεγας τε καὶ Κίλικας ἀμφοτέρους, ἔνθα καὶ Πήδασος πόλις ἐρήμη καὶ Σατνιόεις ποταμὸς χεῖμαρρος καὶ Θήβη καὶ Λυρνησὸς αἱ πόλεις.
- 13.42 Ὅτι οἱ μὲν Ἀμαζῖται παραθαλάσσιοι εἰσιν, εἴτα ὑπὲρ αὐτοὺς Νεανδριεῖς, εἴτα Κεβρήνιοι ὑπὲρ αὐτοὺς, εἴτα Δάρδανοι μέχρι Παλαισκήψεως, ὧν καὶ Αἰνείας ἦρχεν, εἴτα Σκῆψις.
- 13.43 Ὅτι ἀπὸ Λέκτου ἄκρου ἕως Γαργάρου, πρὸς ἀνατολὰς ὄντος, στάδιοι σζ'.
- 13.44 Ὅτι μετὰ τὸ Ἀδραμύτιον Κορυφαντὶς τε καὶ Ἡράκλεια κῶμαι, εἴτα Ἄττεα, εἴτα Ἀταρνεὺς καὶ Πιτάνη καὶ αἱ τοῦ Καΐκου ποταμοῦ ἐκβολαί.
- 13.46 Ὅτι τινὲς, χαριζόμενοι Ῥωμαίοις, μεταγράφουσι τὸ Ὀμηρικὸν ἔπος περὶ τοῦ Αἰνείου οὕτως· « νῦν δὲ δὴ Αἰνείας γένος πάντεσσιν ἀνάξει. » .
- 13.46 Ὅτι ἐκ τῆς Σκῆψεως πόλεως ἦν Κορίσκος ὁ Σωκρατικὸς καὶ ὁ τούτου παῖς Νηλεὺς, ὃς καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου ἠκροάσατο καὶ διεδέξατο τὴν βιβλιοθήκην Θεοφράστου, οὗσαν τὴν αὐτὴν καὶ Ἀριστοτέλους ὁ μὲν γὰρ Ἀριστοτέλης οὐ μόνον τὴν σχολὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν βιβλιοθήκην καταλέλοιπε Θεοφράστῳ τὴν ἑαυτοῦ, πρῶτος ὧν ἴσμεν βιβλία συναγαγὼν καὶ διδάξας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ βασιλέας βιβλιοθήκης σύνταξιν. Θεόφραστος δὲ Νηλεῖ παρέδωκεν· ὁ δὲ εἰς Σκῆψιν κομίσας τοῖς μεθ' αὐτὸν παρέδωκεν, ιδιώταις ἀνθρώποις, οἱ κατάκλειστα εἶχον τὰ βιβλία, οὐδ' ἐπιμελῶς κείμενα· ἐπειδὴ δ' ἦσθοντο τὴν σπουδὴν τῶν Ἀτταλικῶν βασιλέων, ὑφ' οἷς ἦν ἡ πόλις, ζητούντων βιβλία εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς ἐν Περγάμῳ βιβλιοθήκης, κατὰ γῆς ἔκρυψαν ἐν διώρυγί τινι· ὑπὸ δὲ νοτίας καὶ σπητῶν κακωθέντα ὥς ποτε ἀπέδοντο οἱ ἀπὸ τοῦ γένους Ἀπελλίκωντι τῷ Τηίῳ πολλῶν ἀργυρίων τά τε Ἀριστοτέλους καὶ τὰ τοῦ Θεοφράστου βιβλία. Ἦν δὲ ὁ Ἀπελλίκων φιλόβιβλος μᾶλλον ἢ φιλόσοφος· διὸ καὶ ζητῶν ἐπανάρθωσιν τῶν διαβρωμάτων εἰς ἀντίγραφα καινὰ μετήνεγκε τὴν γραφὴν ἀναπληρῶν οὐκ εὖ, καὶ ἐξέδωκεν ἀμαρτάδων πλήρη τὰ βιβλία. Συνέβη δὲ τοῖς ἐκ τῶν περιπάτων, τοῖς μὲν πάλαι τοῖς μετὰ Θεόφραστον, οὐκ ἔχουσιν ὅλως τὰ βιβλία πλὴν ὀλίγων, καὶ μάλιστα τῶν

ἐξωτερικῶν, μηδὲν ἔχειν φιλοσοφεῖν πραγματικῶς, ἀλλὰ θέσεις ληκυθίζειν τοῖς δ' ὕστερον, ἀφ' οὗ τὰ βιβλία ταῦτα προῆλθεν, ἄμεινον μὲν ἐκείνων φιλοσοφεῖν καὶ ἀριστοτελίζειν ἀναγκάζεσθαι μέντοι τὰ πολλὰ εἰκότα λέγειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν. Πολὺ δὲ εἰς τοῦτο καὶ ἡ Ῥώμα προσελάβετο· εὐθὺς γὰρ μετὰ τὴν Ἀπελλίκωντος τελευταίαν Σύλλας ἦρε τὴν Ἀπελλίκωντος βιβλιοθήκην ὁ τὰς Ἀθήνας ἔλων· εἰς Ῥώμην δὲ κομισθεῖσαν Τυραννίων τε ὁ γραμματικὸς διεχειρίσατο φιλαριστοτέλης ὦν, θεραπεύσας τὸν ἐπὶ τῆς βιβλιοθήκης, καὶ βιβλιοπῶλαί τινες γραφεῦσι φαύλοις χρώμενοι καὶ οὐκ ἀντιβάλλοντες ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων συμβαίνει τῶν εἰς πρᾶσιν γραφομένων βιβλίων καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

- 13.47 Ὅτι μετὰ Σκῆψιν πόλιν Ἀνδηρά ἐστι καὶ Πιονία καὶ ἡ Γαργαρίς. Ἔστι δὲ λίθος περὶ τὰ Ἀνδηρα, ὃς καιόμενος σίδηρος γίνεται εἷτα μετὰ γῆς τινος καμινευθεὶς ἀποστάζει ψευδάργυρον, ἡ προσλαβοῦσα χαλκὸν τὸ καλούμενον γίνεται κρᾶμα, ὃ τινες ὀρείχαλκον καλοῦσι. Γίνεται δὲ ψευδάργυρος καὶ περὶ τὸν Τμῶλον.
- 13.48 Ὅτι ἡ Ἄσσος πόλις ἐρυμνὴ ἐστι καὶ εὐτειχὴς, ἀπὸ θαλάσσης καὶ τοῦ λιμένος ὀρθίαν καὶ μακρὰν ἀνάβασιν ἔχουσα· ὥστ' ἐπ' αὐτῆς οἰκείως εἰρῆσθαι δοκεῖ τὸ τοῦ Στρατονίκου τοῦ κιθαριστοῦ· « Ἄσσον ἴθ' ὧς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἴκηαι. » Ἐντεῦθεν δ' ἐστὶ Κλεάνθης ὁ Στωικὸς, ὁ Ζήνωνα μὲν διαδεξάμενος, Χρυσίππῳ δὲ τὶ Σολεῖ καταλιπών. Ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης διέτριψε διὰ τὴν πρὸς ἐρμείαν τὸν εὐνούχον τύραννον κηδεῖαν· ἦν δ' Ἑρμείας τραπεζίτου τινὸς οἰκέτης, γενόμενος δ' Ἀθήνησιν ἠκροάσατο Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους· ἐπανελθὼν δὲ τῷ δεσπότη συνετυράννησε, πρῶτον ἐπιθεμένῳ τοῖς περὶ Ἀταρνέα καὶ Ἄσσον χωρίοις ἔπειτα διεδέξατο ἐκεῖνον καὶ μετεπέμψατο τὸν τε Ἀριστοτέλη καὶ Ξενοκράτη καὶ ἐπεμελήθη αὐτῶν τῷ δ' Ἀριστοτέλει καὶ θυγατέρα ἀδελφοῦ συνώκισε. Μέμνων δ' ὁ Ῥόδιος, μηδίζων τότε σφόδρα καὶ στρατηγῶν, προσποιησάμενος φιλίαν, καλεῖ κρὸς ἑαυτὸν ξενίας τε ἄμμα καὶ πραγμάτων προσποιητῶν χάριν· συλλαβὼν δ' ἀνέπεμψε πρὸς βασιλέα, κάκεῖ κρεμασθεὶς ἐφθάρη.
- 13.49 Ὅτι τὰ περὶ Ἄσσον καὶ Γάργαρον χωρία καὶ Σκῆψιν Λελέγων ἐστὶν, οἵτινες μεταξὺ ὥκουν Κιλικίων τε καὶ Δαρδανίων, πόλιν ἔχοντες Πήδασον· φεύγοντες δὲ τὰς ἐξ Ἀχιλλέως ἐπιδρομάς, εἰς Καρίαν ἦλθον καὶ ἔκτισαν πόλιν Πήδασον, ὁμώνυμον τῇ πατρίδι.
- 13.50 Ὅτι μετὰ τοὺς Λέλεγας τὴν ἐξῆς παραλίαν Κίλικες εἶχον καθ' Ὀμηρον, ἥ νῶν Ἀδραμύττιόν τέ ἐστι καὶ Ἀταρνεῖται καὶ Πιταναῖοι μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Καΐκου· ὧν πόλεις δύο, Θήβην Ὑποπλάκιος καὶ Λυρνησός.
- 13.51 Ὅτι Θήβη καὶ Δυρνησός, ἐν τῷ Θήβης οὖσαι πεδίῳ, ἀπέχουσι τῆς πόλεως Ἀδραμυττίου, ἡ μὲν σταδίους ξ', ἡ δὲ π'. ἐν δὲ τῇ Ἀδραμυττηνῇ ἐστι καὶ ἡ Χρύσα καὶ ἡ Κίλλα· ἔστι δὲ ταῦτα περὶ Ἀντανδρόν.
- 13.52 Ὅτι Κίλλος Πέλοπι ἦν ἡνίοχος, ἀφ' οὗ Κίλλα τε τὸ πολίχνιον καὶ Κίλικες.
- 13.53 Ὅτι φασὶν ἐν τῇ Αἰολικῇ Πιτένῃ τὰς πλίνθους ἐπιπολάζειν τῷ ὕδατι, καθάπερ καὶ ἐν τῇ Τυρρηνίᾳ· κουφοτέρα γὰρ ἡ γῆ τοῦ ἐπισόγκου ὕδατός ἐστιν. Ἐν Ἰβηρίᾳ δὲ φησὶν ἰδεῖν Ποσειδώνιος ἕκ τίνος γῆς ἀργιλώδους πλίνθους πηγνυμένας καὶ ἐπιπλεύσας.
- 13.54 Ὅτι Καΐκος ποταμὸς μετὰ τὴν Πιτάνην εἰς τὸν Ἐλαϊτικὸν ῥεῖ κόλπον, ἀντιπέρην Ἐλαίας πόλεως.
- 13.55 Ὅτι ἡ Ἐλαία πόλις ἐπίνειόν ἐστι Περγάμου πόλεως, ἀπέχουσα Περγάμου στάδια ρκ'.
- 13.56 Ὅτι ἡ Κάνη ἄκρον ἐστὶν, ἀνταῖρον τῷ Λεκτῷ ἄκρῳ καὶ ποιοῦν τὸν Ἀδραμυττηνὸν κόλπον, οὗ μέρος καὶ ὁ Ἐλαϊτικὸς ἐστίν.
- 13.57 Ὅτι ἡ Κάνη καὶ πληθυντικῶς Κάναι λέγεται, περὶ ἣν ἄκρα ἡ Αἶγα τὸ δὲ γὰρ μακρὸν δεῖ νοεῖν, τὴν Αἶγαν λέγοντας.

- 13.58 Ὅτι μεταξὺ Ἑλαίας καὶ Πιτάνης καὶ Ἀταρτέως καὶ Περγάμου Τευθρανία ἐστὶ πόλις, διέχουσα οὐδεμιᾶς αὐτῶν ὑπὲρ ὁ σταδίους, ἐντὸς τοῦ Καΐκου.
- 13.59 Ὅτι ἐν τοῖς περὶ Κάϊκον τόποις φαίνεται βεβασιλευκῶς Εὐρύπυλος ὁ Τηλεφίδης, ὃν ἀνεῖλε Πύρρος ὁ Ἀχιλλέως.
- 13.60 Ὅτι ἐν τῇ Ἑλωΐτιδι ποτάμιόν ἐστι χειμαρρῶδες, Κήτειον καλούμενον· ὅθεν ἴσως εἴρηται· « Κήτειοι κτείνοντο γυναιῶν εἵνεκα δώρων.
- 13.61 Ὅτι τῆς Λέσβου νήσου ὁ περίπλους στάδιοι ἀρ.
- 13.62 Ὅτι ἐπὶ Τιβερίου, τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος, ἦν Στράβων.
- 13.63 Ὅτι ἐξ Ἑρεσσοῦ ἦσαν Φανίας τε καὶ Θεόφραστος, οἱ Ἀριστετελικοί· Τύρταμος δὲ πρὶν ὁ Θεόφραστος ἐκαλεῖτο, μετωνομάσθη δὲ ὑπὸ Ἀριστοτέλους οὕτως.
- 13.64 Ὅτι Ἑλλάνικος ὁ συγγραφεὺς Λέσβιος ἦν.
- 13.65 Ὅτι κατὰ τὸν πορθμὸν τὸν μεταξὺ Ἀσίας καὶ Λέσβου νησιδία εἰσι μὲν καλοῦνται δὲ συνθέτως Ἑκατόννησοι, ὡς Πελοπόννησος καὶ Μυόννησος καὶ Προκόννησος καὶ Ἀλόνησος, τὸν νηὶ δισσὸν ἔχουσαι κατὰ συνήθειαν.
- 13.66 Ὅτι Ἑκατόννησοι καλοῦνται, οἷον Ἀπολλώνησοι· ἑκατος γὰρ ὁ Ἀπόλλων.
- 13.68 Ὅτι πρὸ τῆς Λέσβου ἐστὶ καὶ ἡ Πορδοσελήνη, πόλιν ἔχουσα ὁμώνυμον· διὰ δὲ τὸ δύσφημον τοῦ ὀνόματος Πορδοσελήνην τινὲς αὐτὴν καλοῦσι, τὸ δὲ περὶ Πέργαμον Ἀσπόρδηνον ὄρος Ἀσπόρηνον, καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ἱερὸν μητρὸς τῶν θεῶν Ἀσπορηνῆς. Τί οὖν φήσομεν ἐπὶ τοῦ σαπέρδου καὶ πορδάλιος καὶ περδίκκα καὶ « σὺν πορδακοῖσιν » ἀντὶ τοῦ διαβρόχοις ;
- 13.68 Ὅτι ἐν Καταλόγῳ Ὅμηρος εἰκότως Λελέγων καὶ Κιλίκων καὶ Καυκῶνων οὐκ ἐμνημόνευσε· διεφθάρησαν γὰρ ἤδη ὑπὸ Ἀχιλλέως ὃ τε Ἡετίων καὶ Μύνης καὶ Ἐπίστροφος καὶ οἱ λαοὶ αὐτῶν.
- 13.69 Ὅτι ὁ τῶν Πελασγῶν ἄρχων Ἰππόθοος Αἰρίταν εἶχε πατρίδα τὴν ἐν Κύμῃ τῆς Αἰολίδος κειμένην· οἱ δὲ Πελασγοὶ ὑπὸ Αἰολέων ἐφθάρησαν.
- 13.70 Ὅτι σκώπτεται εἰς ἀναισθησίαν ἡ Κύμη, ὡς μετὰ τ' ἔτι ἀποδομένη τῶν λιμένων τὰ τέλη, ὥσπερ τότε ἡσθημένη, ὅτι παρὰ θάλασσαν οἴκοιτο· πρότερον δ' οὐκ ἔκαρπουτο τὴν πρόσοδον ταύτην.
- 13.71 Ὅτι καὶ ἄλλη λέγεται αἰτία τοιαύτη τοῦ σκώμματος, ὅτι δανεισάμενοί ποτε οἱ Κυμαῖοι δημοσίᾳ χρήματα τὰς στοὰς ὑπέθεντο, εἴτ' οὐκ ἀποδιδόντες κατὰ τὴν ὠρισμένην ἡμέραν εἴργοντο τῶν περιπάτων· ὅτε μέντοι ὄμβρος εἶη, κατὰ αἰδῶ τινα κηρύττοιεν οἱ δανεισταί, κελεύοντες ὑπὸ τὰς στοὰς ὑπέρχεσθαι τοῦ δὴ κήρυκος οὕτω φθεγγομένου, ὑπὸ τὰς στοὰς ὑπέλθετε, ἐκπεσεῖν λόγον, ὡς Κυμαίων οὐκ αἰσθανομένων, ὡς ἐν τοῖς ὄμβροις ὑπὸ τὰς στοὰς ὑπελθετέον, ἐν μὴ σημάνῃ τις αὐτοῖς διὰ κηρύγματος. Κυμαῖος δὲ ἦν Ἡσιόδός τε καὶ Ἐφορος, ὁ Ἰσοκράτους γνῶριμος, ὁ τὰς ἱστορίας γράψας. Κύμη δὲ ὠνόμασται ἀπὸ τινος Ἀμαζόνος, ὡς ἡ Μυρίνη καὶ ἡ Μυτιλήνη.
- 13.72 Ὅτι τὸ Πέργαμον ἡ πόλις γαζοφυλάκιον ἦν Λυσιμάχου τοῦ Ἀγαθοκλέους, ἐνὸς τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων. Ἐπεπίστευτο δὲ τὴν φυλακὴν τῶν χρημάτων (ἦν δὲ τάλαντα θ) Φιλέταιρος, ἀνὴρ Τιανός, θλιβίας ἐκ παιδός, ἐν τινὶ ὄχλῳ ἀποληφθεὶς μετὰ τῆς τροφῆς καὶ διὰ τοῦτο εὐνοῦχος. Τέως μὲν οὖν εὖνους ἦν Λυσιμάχῳ, διενεχθεὶς δὲ πρὸς Ἀρσινόην τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἀπέστη, ὁρῶν νεωτερισμοὺς πολλοὺς. Ὁ γὰρ Λυσίμαχος, κακοῖς οἰκείοις περιπεσών, ἠναγκάσθη τὸν υἱὸν ἀνελεῖν Ἀγαθοκλέα. Σέλευκος δ' ἐπελθὼν ὁ Νικάτωρ ἐκεῖνόν τε κατέλυσε καὶ αὐτὸς κατελύθη, δολοφονηθεὶς ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ. Ὁ δὲ Φιλέταιρος διήρκεσεν ἔτη κ', κύριος ὢν τοῦ τε ἐρύματος καὶ τῶν χρημάτων, καὶ διεγένετο μένων ἐπὶ τοῦ ἐρύματος καὶ πολιτευόμενος δι' ὑποσχέσεων καὶ τῆς ἄλλης θεραπείας ἀεὶ πρὸς τὸν ἰσχύοντα καὶ ἐγγύς

παρόντα. Τούτῳ ἦσαν δύο ἀδελφοί, Εὐμένης τε καὶ Ἄτταλος ἐκ μὲν οὖν τοῦ πρεσβυτέρου Εὐμένους γίνεται παῖς Εὐμένης, ὃς καὶ διεδέξατο τὸ τοῦ Περγάμου κράτος καὶ ἦν ἤδη δυνάστης τῶν κύκλῳ χωρίων, ὥστε καὶ περὶ Σάρδεις ἐνίκησε μάχῃ συμβάλλων Ἀντίοχον τὸν Σελεύκου· κβ δὲ ἔτη ἄρξας ἐτελεύτα. Ἐκ δὲ Ἀπάλιου καὶ Ἀντιοχίδος γεγονὼς Ἄτταλος διεδέξατο τὴν ἀρχήν· ὃς καὶ πρῶτος βασιλεὺς ἀνηγόρευτο, νικήσας Γαλάτας μάχῃ μεγάλῃ. Οὗτος δὲ καὶ Ῥωμαίοις κατέστη φίλος καὶ συνεπολέμησε πρὸς Φίλιππον μετὰ τοῦ Ῥοδίων ναυτικοῦ· ὃς βασιλεύσας ἔτη μὲν κατέλιπε δὲ υἱοὺς, Εὐμένην, Ἄτταλον, Φιλέταιρον, Ἀθηναίον. Οἱ μὲν οὖν νεώτεροι διετέλεσαν ἰδιῶται, Εὐμένης δ' ἄρξας συνεπολέμησε Ῥωμαίου πρὸς τε Ἀντίοχον τὸν μέγαν καὶ πρὸς Περσέα, καὶ ἔλαβε παρὰ τῶν Ῥωμαίων ἅπασαν τὴν ὑπ' Ἀντιόχῳ γῆν τὴν ἐντὸς Ταύρου πρότερον δὲ ὀλίγῃς ἤρχε γῆς. Οὗτος ἐπὶ πλεῖστον ηὔξησε τὴν ἀρχὴν κτίσμασι καὶ ἀναθήμασι καὶ βιβλιοθήκαις· ὃς ἔτη βασιλεύσας μὴ κατέλιπε διάδοχον τὸν υἱὸν Ἄτταλον, παῖδα ἔτι ὄντα, καὶ τούτου ἐπίτροπον Ἄτταλον, τὸν ἴδιον ἀδελφόν· ὃς ἔρξας ὡς ἐπίτροπος ἔτη καὶ γέρων ἐτελεύτα, κατορθώσας πολλά. Καὶ γὰρ Δημήτριον τὸν Σελεύκου συγκατεπολέμησεν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Ἀντιόχῳ καὶ συνεμάχησε Ῥωμαίον ἱπὶ τὸν Ψευδοφίλιππον· ἐχειρώσται δὲ καὶ Δηίγυλν τὸν Καίνων βασιλέα, στρατεύσας εἰς τὴν Θράκην· ἀνείλε δὲ καὶ Προυσίαν, ἐπισυστήσας αὐτῷ Νικομήδῃ τὸν υἱόν. Ὁ δ' ἐπιτροπευθεὶς Ἄτταλος, ἄρξας ἔτη ε καὶ κληθεὶς Φιλομήτωρ, ἐτελεύτα νόσῳ, καταλιπὼν κληρονόμους Ῥωμαίους οἱ δὲ ἐπαρχίαν ἀπέδειξαν τὴν χωρὰν, Ἀσίαν προσαγορεύσαντες ὁμώνυμον τῇ ἡπείρῳ.

13.73 Ὅτι ὁ Κάϊκος ποταμὸς παραρρεῖ τὸ Πέργαμον διὰ τοῦ Καΐκου πεδίου εὐδαίμονος.

13.74 Ὅτι ἐκ τοῦ Τμώλου ῥεῖ ὁ Πακτωλὸς ποταμὸς, ἔχων ψῆγμα χρυσοῦ, ὅπερ νῦν ἐκκλέλοιπε τὸ ψῆγμα. καὶ ἐμβάλλει εἰς τὸν Ἑρμον ποταμόν, εἰς δὲ καὶ ὁ Ὑλλος ποταμὸς ἐμβάλλει, Φρύγιος νῦν καλούμενος.

13.75 Ὅτι ἡ παρ' Ὀμήρῳ Γυγαία λίμνη ὕστερον Κολή μετωνομάσθη.

13.77 Ὅτι τοὺς Ἀρίμους τινὲς μὲν ἐν Λυδίᾳ φασὶ γενέσθαι, οἱ δὲ ἐν Κιλικίᾳ, τινὲς δὲ ἐν Συρίᾳ, οἱ δὲ ἐν Πιθηκούσσαις, ἔνθα καὶ τὸν Τυφωέα γενέσθαι· « εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς. » .

13.77 Ὅτι ἐν Ἱεραπόλει ἐστὶ τὰ τε θερμὰ ὕδατα καὶ τὸ Πλουτώνιον, ἄμφω παραδοξολογίαν τινα ἔχοντα. Τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ οὕτως ῥαδίως εἰς πῶρον μεταβάλλει πηττόμενον, ὥστε ὀχετοὺς ἐπάγοντες φραγμοὺς ὑπεργάζονται μονολίθους· τὸ δὲ Πλουτώνιον ὑπ' ὀφρύϊ μικρᾷ τῆς ὑπερκειμένης ὀρεινῆς στόμιόν ἐστι σύμμετρον, ὅσον ἄνθρωπον δέξασθαι δυνάμενον, βαθυνόμενον ἐπὶ πολὺ. Πρόκειται δὲ τούτου δρυφάκτωμα τετράγωνον, ὅσον ἡμιπλέθρου τὴν περίμετρον· τοῦτο δὲ πληρὲς ἐστὶν ὀμιχλῶδους παχείας ἀχλύος, ὥστε μόγις τοῦδαφος καθορᾶν. Τοῖς μὲν οὖν κύκλῳ πλησιάζουσι πρὸς τὸν δρυφακτον ἄλυπός ἐστιν ὁ ἀήρ, καθαρεύων ἐκείνης χρήμα τῆς ἀχλύος ἐν ταῖς νηνεμίαις· συμμένει γὰρ ἐντὸς τοῦ περιβόλου. Τῷ δ' εἴσω παρίοντι ζῶν θάνατος παραάπαντ'· ταῦροι γοῦν εἰσαχθέντες πίπτουσι καὶ ἐξέλκονται νεκροί· ἡμεῖς δὲ στρουθία ἐπέμψαμεν, καὶ ἔπεσον εὐθὺς ἐκπνεύσαντα. Οἱ δ' ἀπόκοποι Γάλλοι παρίασιν ἀπαθεῖς, ὥστε καὶ μέχρι τοῦ στομίου πλησιάζειν καὶ ἐγκύπτειν καὶ καταδύνειν μέχρι ποσοῦ, συνέχοντες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ πνεῦμα· ἐωρῶμεν γὰρ ἐκ τῆς ὀψεως ὡς ἂν πνιγῶδους τινὸς πάθους ἔμφασιν, εἴτ' ἐπὶ πάντων τῶν οὕτω πεπηρωμένων εἴτε μόνων τῶν περὶ τὸ ἱερὸν, καὶ εἴτε θείᾳ προνοίᾳ, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐνθουσιασμῶν εἰκὸς, εἴτε ἀντιδότοις τισὶ δυνάμεσι τούτου συμβαίνοντος.

13.79 Ὅτι Σολύμους φασὶν εἶναι τοὺς Καβαλλεῖς· τῆς γοῦν Τελμησέως ἄκρας ὑπέρεκειται λόφος καὶ καλεῖται Σόλυμος, καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Τελμησεῖς Σόλυμοι καλοῦνται. Πλησίον δ' ἐστὶ καὶ ὁ

Βελλεροφόντου χάραξ καὶ ὁ Πεισάνδρου τάφος τοῦ υἱοῦ, πεσόντος ἐν τῇ πρὸς Σολύμους μάχῃ·  
« μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανεν. » .

- 13.79 Ὅτι ἡ Κιβυρατική ἐν ταῖς μεγίσταις ἐξετάζεται διοικήσεσι τῆς Ἀσίας· τέτρασι δὲ γλώτταις ἐχρῶντο οἱ Κιβυράται, Πισιδικῇ, Σολύμων, Ἑλλήνων, Λυδῶν.
- 13.80 Ὅτι ἐν Κιβύρᾳ ἰδίον ἐστὶ τὸ τὸν σίδηρον τορεύεσθαι ῥαδίως.
- 13.1 Ὅτι ἀπὸ Κυζίκου καὶ τῶν περὶ Αἴσηπον ποταμὸν τόπων καὶ Γράνικον μέχρι Ἀβύδου ἡ τῆς Προποντίδος παραλία ἐστίν· ἀπὸ δὲ Ἀβύδου μέχρι Λέκτου τὰ περὶ Ἴλιον καὶ Ἀλεξάνδρειαν τὴν Τρωάδα ἐστὶ τούτων δ' ἀπάντων ἡ Ἰδὴ τὸ ὄρος ὑπέρεκειται· ἀπὸ δὲ Λέκτου μέχρι Καΐκου ποταμοῦ καὶ τῶν Κανῶν λεγομένων ἐστὶ τὰ περὶ Ἄσσον καὶ Ἀδραμύττιον καὶ Ἀταρνέα καὶ Πιτάνην καὶ τὸν Ἑλαϊτικὸν κόλπον, οἷς ἀντίκειται ἡ Λέσβος νῆσος· εἴθ' ἐξῆς τὰ περὶ Κύμην μέχρι Ἑρμου καὶ Φωκαίας Αἰολίς ἐστὶ· τὰ δ' ἐξῆς Ἰωνία.
- 13.2 Ὅτι ἀπὸ Κυζίκου καὶ τοῦ Αἰσῆπου ποταμοῦ μέχρι Καΐκου ποταμοῦ ἡ παρ' Ὀμήρῳ ἐστὶ Τρωϊκὴ χώρα, διηρημένη εἰς θ' ἐπαρχίας· ἡ δὲ τῶν Αἰολέων ὕστερον ἀποικία ἄλλως τὰς ἐπαρχίας διεῖλε ταύτας, ὅλην τὴν Τρωϊκὴν νειμαμένη καὶ ὥως Ἑρμου ποταμοῦ ἐκταθεῖσα· γενεαῖς δὲ δ' προτερεῦει ἡ Αἰολικὴ ἀποικία τῆς Ἰωνικῆς. Καὶ γὰρ ὁ τοῦ Ἀγαμέμνονος Ὀρέστης ἤρξε τοῦ στόλου τῆς Αἰολικῆς ἀποικίας· τελευτήσαντος δ' ἐν Ἀρκαδίᾳ, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πενθίλος ἤρξε καὶ προῆλθε μέχρι Θράκης ὕστερον τῶν Τρωικῶν ἔτεσιν ξ', κατὰ τὴν τῶν Ἡρακλιδῶν κάθοδον εἰς Πελοπόννησον· εἴτ' Ἀρχέλαος, υἱὸς αὐτοῦ, ἐπεραίωσε τοὺς Αἰολεῖς εἰς τὴν περὶ Κύζικον καὶ Δασκύλιον χώραν. Γρᾶς δ' , ὁ τούτου υἱὸς νεώτατος, ἦλθιν ἕως Γρανίκου ποταμοῦ καὶ περαιωθεὶς κατέσχε τὴν Λέσβον· Κλεῦης δ' ὁ Δώρου καὶ Μαλαδὸς, ἀπόγονοι καὶ αὐτοὶ Ἀγαμέμνονος, πρῶτα μὲν κατέσχον Λοκρίδα καὶ Φρίκιον ὄρος, πολὺν χρόνον ὕστερον δὲ διαβάντες ἔκτισαν τὴν Κύμην τὴν Φρικωνίδα κληθεῖσαν ἀπὸ τοῦ Λοκρικοῦ ὄρους.
- 13.3 Ὅτι Πρίαπος πόλις ἐστὶ περὶ Κύζικον, ἀνταίρων τῇ Ἀρτάκῃ πόλει Κυζικηνῇ.
- 13.4 Ὅτι ὁ Αἴσηπος ποταμὸς ἀνατολικώτερός ἐστὶ τῆς Κυζίκου πόλεως.
- 13.5 Ὅτι ἀπὸ πόλεως Παρίου ἕως Πρακτίου πόλεως πρὸς δυσμὰς στάδιοι εἰσι τ'.
- 13.6 Ὅτι ἡ Ἰδὴ τὸ ὄρος σκολοπενδρῶδες ἔχει τὸ σχῆμα καὶ τελευτᾷ τῷ μὲν εἰς τὴν μεσόγαίαν ἄκρῳ τῷ περὶ τὴν Ζέλειαν, τῷ δ' εἰς τὸ πέλαγος τὸ Αἰγαῖον καθήκοντι τῷ Λέκτῳ.
- 13.7 Ὅτι ἡ Ζέλεια πόλις νῦν τῆς Κυζικηνῆς ἐστὶν ἐπικρατείας.
- 13.8 Ὅτι. Ὀμηρος τὴν Ἰδὴν τὸ ὄρος ἀφορίζει τῷ τε Λέκτῳ, πρῶτῳ ὄντι ἀπὸ τοῦ πελάγους, καὶ τῇ Ζελεΐᾳ, « ὑπαὶ πόδα νείατον Ἰδης » λέγων.
- 13.9 Ὅτι τῆς Ἰδης τὸ ἄκρον τὸ Λέκτον καὶ αἱ Κάναι ἄκρον ποιοῦσι τὸν κόλπον τὸν Ἰδαῖον.
- 13.10 Ὅτι διττοὶ οἱ Κίλικες, οἱ μὲν Θηβαῖοι Ὑποπλάκιοι, ὅθεν ἦν Χρυσῆς, εἰ δὲ Λυρνήσιοι, ὅθεν ἔν ἡ Βρισηΐς· τὴν ἐκ Λυρνησοῦ ἐξείλετο πολλὰ μογήσας, » ἥτις ἦν πόλις « θεῖοιο Μύνητος » ἐκ δὲ Θήβης ἡ Χρυσῆς « ὥχόμεθ' ἐς Θήβην, ἱερὴν πόλιν. » Ἐνθένδε ἦν καὶ ἡ Ἀνδρομάχη. Δύο οὖν αὗται δυναστεῖαι Τρωικαί· ὅθεν καὶ τὰ περὶ τῆς Ἀνδρομάχης ἐν ὑπερβατῷ ἀναγνωστέον· « ἀμφοτέρω, σὺ μὲν ἐν Τροίῃ, Αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν. » δεῖ γὰρ οὕτω λέγειν· « ἀμφοτέρω ἐν Τροίῃ· σὺ μὲν Πριάμου ποτὶ δῶμα, Αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν. » Τρίτη δ' ἐστὶν ἡ τῶν Λελέγων, καὶ αὕτη Τρωικὴ « Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει. » Καὶ μὴν οἱ ὑπὸ Ἑκτορι Τρῶες ἦσαν· « Τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευεν· » ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπὸ Αἰνείᾳ Δάρδανοι Τρῶες ἦσαν, ὡς ὅταν λέγῃ· « Λῖνεΐα, Τρώων βουληφόρε. » Ἑκτοὶ δ' οἱ ὑπὸ Πανδάρῳ Λύκιοι, οὓς καλεῖ καὶ Τρῶας ἰδίως. Ἐβδομοὶ δ' οἱ μεταξὺ Αἰσῆπου ποταμοῦ καὶ Ἀβύδου Τρῶές εἰσιν· ἀλλὰ ὑπὸ μὲν Ἀσίῳ οἱ Ἀβυδηνοὶ Τρῶες· καὶ γὰρ Δημοκόων, ὁ τοῦ Πριάμου παῖς, « Ἀβυδόθεν ἦλθε παρ' ἵππων ὠκειάων. » Ἐν δὲ Περκώτῃ ἐβουνόμει Μελάνιππος υἱὸς Ἰκετάονος, (ὡς) οὐκ ἄλλοτρίας

δηλονότι νεμόμενος. Ἀλλὰ καὶ οἱ μέχρι Ἀδραστείας Μεροπίδαι ἄρχοντες, Τρῶες ἦσαν· ὀγδόη αὕτη ἐπαρχία. Ἐνάτη δ' αὕτη δυναστεία ἢ τοῦ Εὐρυπύλου τοῦ Τηλέφου Τρωική.

- 13.12 Ὅτι δὲ τούτων ἀπάντων ἤρχεν ὁ Πρίαμος, δηλοῖ Ἀχιλλεὺς λέγων· « ὅσον Λέσβος ἄνω, Μάκαρος ἔδος, ἐντὸς ἐέργει, καὶ φρυγίη καθύπερθε καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων. » .
- 13.12 Ὅτι Ἀφρνεῖοι καλοῦνται οἱ ὑπὸ Πανδάρῳ Αὐκίοι ἀπὸ Ἀφνίτιδος λίμνης, ἥτις ἐστὶν ἡ Δασκυλίτις. Ἡ δὲ Ζέλεια ἀπέχει Κυζίκου πρὸς τὴν ἔω σταδίου ρ?· τῆς δ' ἐγγυτάτω θαλάττης, καθ' ἣν ἐκδίδωσιν ὁ Αἴσηπος, ὅσον πέντε σταδίους.
- 13.13 Ὅτι ἡ μὲν Ζέλεια μεσόγειός ἐστιν, ὑποπεπτώκασι δ' αὐτῇ τὰ περὶ Κύζικον καὶ Πρίαπον χωρία. Καὶ ἔστι περὶ τὴν Ζέλειαν ὁ Τάρσιος ποταμὸς, ἔχων κ' διαβάσεις τῇ αὐτῇ ὁδῷ, καθάπερ ὁ Ἑπτάπορος.
- 13.14 Ὅτι μεταξὺ Αἰσῆπου ποταμοῦ καὶ Πριάπου ὁ Γράνικος ρεῖ ποταμὸς, τὰ πολλὰ διὰ Ἀδραστείας πεδίου· Πρίαπος δ' ἐστὶ πόλις ἐπὶ θαλάττῃ καὶ λιμνῇ.
- 13.15 Ὅτι ἡ Ἀδράστεια πόλις μεταξὺ ἐστὶ Πριάπου πόλεως καὶ Παρίου πόλεως. Ἐπὶ Αἰσῆπῳ ποταμῷ Νέμεσις τιμᾶται ἡ Ἀδράστεια· λιμένα ἔχουσα ἡ αὕτη Πρίαπος ἐλάσσονα τοῦ Παριανοῦ.
- 13.16 Ὅτι ἡ Πιτύεια πόλις ἐστὶ μεταξὺ Παρίου πόλεως μεσόγειος.
- 13.18 Ὅτι μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Παρίου Παισὸς ἦν πόλις καὶ ποταμὸς· Ὀμηρος δὲ καὶ τρισυλλάβως αὐτὴν εἴρηκε, λέγων· « καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ » καὶ « ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῶ. » .
- 13.18 Ὅτι τόπος ἐστὶν ἐν τῇ Κυμαίᾳ χώρᾳ θηλυκῶς καὶ πληθυντικῶς καλούμενος καὶ Γεργίθες. Ἔστι δὲ πόλις, ἐξ ἧς ἐν Λαμψάκῳ Γεργίθιον χωρίον.
- 13.19 Ὅτι τὸ Πράκτιον τὸ παρ' Ὀμήρῳ οὐκ ἐστὶ πόλις, ἀλλὰ ποταμὸς, μεταξὺ ῥέων Ἀβύδου καὶ Λαμψάκου.
- 13.20 Ὅτι ἡ τοῦ Ξέρξου ἐν Ἀβύδῳ γέφυρα μικρὸν ἀνατολικωτέρα ἐξεύχθη τῆς Ἀβύδου, δυσμικωτέρα δὲ τῆς Σηστοῦ. Καὶ δεῖ σημειώσασθαι, ὅτι ὁ Στράβων συνηγορεῖ τῇ μυθολογίᾳ τῆς Ἡροῦς, ὡς ἐν Σηστῶ ἦν ὁ πύργος αὐτῆς, καὶ τὸ κατὰ τὸν Λέανδρον πέθος ὅτι ἐκεῖσε γέγονεν.
- 13.21 Ὅτι τὰ ἐν Πακτωλῷ χρύσεια μέταλλα τῆς Λυδίας ἐξέλιπεν.
- 13.22 Ὅτι ἀπὸ Ἀβύδου ἰπὶ Αἴσηπον ποταμὸν στάδιοι εἰσὶν ψήπεζῃ, εὐθυπλοία δὲ ἐλάττους.
- 13.23 Ὅτι Ἴλιος πρῶτος μετὰ τὸν κατακλισμὸν ἐτόλμησεν ἐν πεδίῳ πόλιν κτίσαι, τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ Ἴλιον· διὸ καὶ ἐτάφη ἐν πεδίῳ· « οἱ δὲ παρ' Ἴλου σῆμα, μέσον κάπ πεδίων. » Τινὲς δὲ φασιν, ὅτι ἡ νῦν Ἴλιος δεικνυμένη οὐκ ἐστὶν ἡ παρ' Ὀμήρῳ, ἀλλ' ἑτέρα ἐστὶ ταπεινότερα· ἡ δὲ παλαιὰ μετεωροτέρα ἦν πρὸς τῇ Ἰδῇ σταδίοις ἅ.
- 13.24 Ὅτι ἡ νῦν Ἀλεξάνδρεια Τρωὰς καλουμένη, πόλις ἔρημος οὖσα νῦν, Ἀντιγόνεια ἐκαλεῖτο. Ὑπὸ γὰρ Ἀντιγόνου ὠκίσθη, τοῦ ἐξ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου ἄρξαντος τῆς Φρυγίας· ὕστερον δὲ ὑπὸ Λυσιμάχου Ἀλεξάνδρεια μετωνομάσθη διὰ τὸ δεῖν μᾶλλον τὴν ἐπωνυμίαν ἔχειν ἀπὸ τοῦ αἰτιωτάτου πάσης τῆς κατὰ Περσῶν νίκης Ἀλεξάνδρου.
- 13.25 Ὅτι Φιμβρίας Ῥωμαῖος, ἐν τῷ Μιθριδατικῷ πολέμῳ ἐκ πολιορκίας λαβὼν τὸ Ἴλιον ἐν ἡμέραις ἰ, εἴτα καυχώμενος, ὡς, Ἀγαμέμνωνος ἔχοντος τὸν χιλιόναυον στρατὸν καὶ τὴν σύμπασαν Ἑλλάδα μόλις ἐν ἔτεσι ταύτῃ ἐλόντος, αὐτὸς ἐν ἡμέραις ἰ ἔλαβεν, ἤκουσεν εὐθὺς ἐκ τινος τῶν Ἰλιέων· Οὐ γὰρ εἴχομεν Ἑκτορα τὸν προπολεμοῦντα.
- 13.26 Ὅτι μεταξὺ Ἀβύδου καὶ Δαρδάνου πόλεως ρεῖ ὁ Ῥοδῖος ποταμὸς κατ' ἐναντία τοῦ ἐν χερρονήσῳ Κυνὸς σήματος τῆς Ἑκάβης.
- 13.27 Ὅτι τὸ μὲν Ἑκτορος μνήμα ἐν Ὀφρυνίῳ ἐστὶ τῆς Τρωάδος τόπῳ ὑψηλῷ, εἴτα Ῥοίτειον. πόλις ἔρημος, εἴτα αἰγιαλὸς, εἴτα μνήμα Αἴαντος, εἴτα Σίτειον, πόλις ἔρημος, εἴτα ὁ Ἀχιλλέως τάφος

καὶ Πατρόκλου καὶ Ἀντιλόχου, εἴτα ὁ ναύσταθμος καὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων, εἴτα αἱ τοῦ Σιμοπυντος καὶ Σκαμάνδρου ἐκβολαὶ λιμνώδεις καὶ ἔλη καὶ ἡ Στομαλίμνη καλουμένη. Ταῦτα δὲ πάντα τῇ Ἰλίῳ ὑποπέπτωκεν.

- 13.29 Ὅτι Πρίαμος, μικρὰν εὐρὼν τὴν τῶν Τρώων βασιλείαν, ὡς καὶ τὸν Ἡρακλέα « ἕξ οἷης σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν » ἐξαλαπάξει αὐτῶν τὴν πόλιν, ἐπὶ μέγα αὐτὴν ηὔξησεν, ὡς καὶ βασιλεὺς βασιλέων γενέσθαι· ὧς δηλοῖ τὸ « ὅσσον Λέσβος ἄνω, Μάκαρος ἕδος. » .
- 13.29 Ὅτι τὸ Τρωικὸν πεδὶον ἀπὸ θαλάσσης ἕως τῆς Ἰδης διήκει· οὐ τὰ μὲν νότια τελευτᾷ εἰς τὴν Σκῆψιν, τὰ δὲ βόρεια εἰς τὴν Ζέλειαν.
- 13.30 Ὅτι πολλοῖς καὶ ἀξιοπίστοις ἐπιχειρήμασιν ὁ Στράβων ἀπέδειξε τὴν νῦν καλουμένην Ἰλίον μὴ εἶναι τὴν ὀπὸ Ὀμήρου ἀδομένην· ἀλλὰ ταύτης μετεωροτέρα καὶ ἀνατολικωτέρα ἐστὶν ἡ ἀληθῶς Ἰλιος, ἡ τοῦ Ἑκτορος πατρίς. Εἰ δὲ καὶ οὐδὲ ἵχνη αὐτῆς σώζεται νῦν, ἀλλὰ τῆς ταπεινοτέρας εἰσὶν ἔχνη, οὐ θαῦμα· ὁ γὰρ χρόνος πολλὰ τοιαῦτα ποιεῖ.
- 13.31 Ὅτι τινὲς τὸν τόνον μετατιθέασιν τοῦ στύχου τούτου· « θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν· « ἀναγινώσκουσι γὰρ πρὸ μιᾶς τὸν τόνον τιθέντες· ὡς τὸ θυάσιν, οὕτως γουνάσιν, ἀντὶ τοῦ ταῖς ἱκεσίαις.
- 13.32 Ὅτι κατὰ τι παλαιὸν ἔθος Ἀγαμέμνων κατηράσατο κατὰ τῶν τολμησόντων κτίσαι αὐθὶς τὸ Ἰλίον· διὸ οἱ ὕστερον ἀφοσιούμενοι εὗρον πλησίον χωρίον ὁμοιότατον τῷ ἀρχαίῳ, καὶ ἔκτισαν αὐτὸ καὶ Ἰλίον ἐκάλεσαν, λεσαν, καὶ τὰς κατάρας ἐξέφυγον τοῦ Ἀγαμέμνονος.
- 13.33 Ὅτι ὁ Ῥῆσος ποταμὸς νῦν καλεῖται Ῥοείτης· ὁ δὲ Ἑπτάπορος Πολύπορος καλεῖται, ἀνίσχων ἐκ τῶν περὶ Καλὴν πεύκην χωρίων, ἐπὶ Μελαίνας κώμην ἰοῦσιν· ἡ δὲ Καλὴ πεύκη εἶχε τὴν μὲν περίμετρον κδ ποδῶν, τὸ δὲ ὕψος ἀπὸ μὲν ῥίζης ἐπὶ ξζ' πόδας ἀνήγει, εἴτα εἰς τρία μέρη σχιζομένη ἴσον ἀλλήλων διέχοντα αὐθὶς πάλιν συνήγετο εἰς μίαν κορυφὴν· ἀπετέλει δὲ τὸ ὕψος δυεῖν πλέθρων καὶ πηχῶν ἰ.
- 13.34 Ὅτι ὁ Κάρησος ποταμὸς ἀπὸ Μαλοῦντος ῥεῖ, τόπου τινὸς κειμένου μεταξὺ Παλαισκήψεως καὶ Ἀχαιίου τῆς Τενεδίων περαίας ἐμβάλλει δ' εἰς τὸν Αἴσηπον· Ῥοδῖος δ' ἀπὸ Κλεανδρείας καὶ Γόρδου· ἐμβάλλει δὲ εἰς τὸν Αἴνιον.
- 13.36 Ὅτι ὁ Σμινθεὺς Ἀπόλλων παρὰ Τενεδίοις τιμᾶται. Καὶ γὰρ ἐστὶν αὐτοῦ νεῶς ἐν Τενέδῳ· ὅθεν εἴρηται· « Τενέδοιό τε Ἴφι ἀνάσσεις, Σμινθεῦ. » .
- 13.36 Ὅτι ἄλλο ἱερὸν Σμινθέως Ἀπόλλωνος παραθαλάσσιον ἐν Τρωάδι.
- 13.37 Ὅτι τὰ περὶ τὴν Τένεδον νησίδια Καλύδναι καλοῦνται.
- 13.38 Ὅτι περὶ τὴν Τρωάδα ὁ Ἀχαιὸς τόπος· εἴτα Λάρισσα καὶ Κολωναὶ καὶ ἡ νῦν Χρῦσα ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου παραθαλασσία.
- 13.39 Ὅτι ἐν τῷ τοῦ Σμινθέως ἱερῷ μῦς ἐστὶ χαλκοῦς, ὑποκείμενος τῷ ποδὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. Εἰσὶ δὲ πολλοὶ ναοὶ Σμινθίου Ἀπόλλιενος.
- 13.40 Ὅτι περὶ τὸ Λέκτον ἄκρον ἀλοπήγιόν ἐστιν, αὐτομάτως πηγνύμενον τοῖς ἐτησίαις ἀνέμοις.
- 13.41 Ὅτι Ὀμηρος ἐν τῷ Ἀδραμυττικῷ κόλπῳ ἰδρύει Λέλεγας τε καὶ Κίλικας ἀμφοτέρους, ἔνθα καὶ Πήδασος πόλις ἐρήμη καὶ Σατνιόεις ποταμὸς χεῖμαρρος καὶ Θήβη καὶ Λυρνησὸς αἱ πόλεις.
- 13.42 Ὅτι οἱ μὲν Ἀμαζῖται παραθαλάσσιοί εἰσιν, εἴτα ὑπὲρ αὐτοὺς Νεανδριεῖς, εἴτα Κεβρήνιοι ὑπὲρ αὐτοὺς, εἴτα Δάρδανοι μέχρι Παλαισκήψεως, ὧν καὶ Αἰνεΐας ἦρχεν, εἴτα Σκῆψις.
- 13.43 Ὅτι ἀπὸ Λέκτου ἄκρου ἕως Γαργάρου, πρὸς ἀνατολὰς ὄντος, στάδιοι σζ'.
- 13.44 Ὅτι μετὰ τὸ Ἀδραμύτιον Κορυφαντὶς τε καὶ Ἡράκλεια κῶμαι, εἴτα Ἄττεα, εἴτα Ἀταρνεὺς καὶ Πιτάνη καὶ αἱ τοῦ Καΐκου ποταμοῦ ἐκβολαί.

- 13.46 Ὅτι τινὲς, χαριζόμενοι Ῥωμαίοις, μεταγράφουσι τὸ Ὀμηρικὸν ἔπος περὶ τοῦ Αἰνείου οὕτως  
« νῦν δὲ δὴ Αἰνείαιο γένος πάντεσσιν ἀνάξει. » .
- 13.46 Ὅτι ἐκ τῆς Σκῆψεως πόλεως ἦν Κορίσκος ὁ Σωκρατικὸς καὶ ὁ τούτου παῖς Νηλεὺς, ὃς καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου ἠκροάσατο καὶ διεδέξατο τὴν βιβλιοθήκην Θεοφράστου, οὗσαν τὴν αὐτὴν καὶ Ἀριστοτέλους ὁ μὲν γὰρ Ἀριστοτέλης οὐ μόνον τὴν σχολὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν βιβλιοθήκην καταλέλοιπε Θεοφράστῳ τὴν ἑαυτοῦ, πρῶτος ὧν ἴσμεν βιβλία συναγαγὼν καὶ διδάξας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ βασιλέας βιβλιοθήκης σύνταξιν. Θεόφραστος δὲ Νηλεῖ παρέδωκεν· ὁ δὲ εἰς Σκῆψιν κομίσας τοῖς μεθ' αὐτὸν παρέδωκεν, ἰδιώταις ἀνθρώποις, οἱ κατάκλειστα εἶχον τὰ βιβλία, οὐδ' ἐπιμελῶς κείμενα· ἐπειδὴ δ' ἤσθοντο τὴν σπουδὴν τῶν Ἀτταλικῶν βασιλέων, ὑφ' οἷς ἦν ἡ πόλις, ζητούντων βιβλία εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς ἐν Περγάμῳ βιβλιοθήκης, κατὰ γῆς ἔκρυψαν ἐν διώρυγί τινι· ὑπὸ δὲ νοτίας καὶ σιτῶν κακωθέντα ὅψε ποτε ἀπέδοντο οἱ ἀπὸ τοῦ γένους Ἀπελλίκωντι τῷ Τηίῳ πολλῶν ἀργυρίων τά τε Ἀριστοτέλους καὶ τὰ τοῦ Θεοφράστου βιβλία. Ἦν δὲ ὁ Ἀπελλίκων φιλόβιβλος μᾶλλον ἢ φιλόσοφος· διὸ καὶ ζητῶν ἐπανόρθωσιν τῶν διαβρωμάτων εἰς ἀντίγραφα καινὰ μετήνεγκε τὴν γραφὴν ἀναπληρῶν οὐκ εὖ, καὶ ἐξέδωκεν ἀμαρτάδων πλήρη τὰ βιβλία. Συνέβη δὲ τοῖς ἐκ τῶν περιπάτων, τοῖς μὲν πάλαι τοῖς μετὰ Θεόφραστον, οὐκ ἔχουσιν ὅλως τὰ βιβλία πλὴν ὀλίγων, καὶ μάλιστα τῶν ἐξωτερικῶν, μηδὲν ἔχειν φιλοσοφεῖν πραγματικῶς, ἀλλὰ θέσεις ληκυθίζειν τοῖς δ' ὕστερον, ἅφ' οὗ τὰ βιβλία ταῦτα προῆλθεν, ἅμεινον μὲν ἐκείνων φιλοσοφεῖν καὶ ἀριστοτελίζειν ἀναγκάζεσθαι μέντοι τὰ πολλὰ εἰκότα λέγειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν. Πολὺ δὲ εἰς τοῦτο καὶ ἡ Ῥώμα προσελάβετο· εὐθὺς γὰρ μετὰ τὴν Ἀπελλίκωντος τελευτὴν Σύλλας ἦρε τὴν Ἀπελλίκωντος βιβλιοθήκην ὁ τὰς Ἀθήνας ἔλων· εἰς ῥώμην δὲ κομισθεῖσαν Τυραννίων τε ὁ γραμματικὸς διεχειρίσατο φιλαριστοτέλης ὧν, θεραπεύσας τὸν ἐπὶ τῆς βιβλιοθήκης, καὶ βιβλιοπῶλαι τινες γραφεῦσι φαύλοις χρώμενοι καὶ οὐκ ἀντιβάλλοντες ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων συμβαίνει τῶν εἰς πρᾶσιν γραφομένων βιβλίων καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.
- 13.47 Ὅτι μετὰ Σκῆψιν πόλιν Ἀνδερὰ ἐστὶ καὶ Πιονία καὶ ἡ Γαργαρίς. Ἐστὶ δὲ λίθος περὶ τὰ Ἀνδερὰ, ὃς καιόμενος σίδηρος γίνεται εἷτα μετὰ γῆς τινος καμινευθεὶς ἀποστάζει ψευδάργυρον, ἡ προσλαβοῦσα χαλκὸν τὸ καλούμενον γίνεται κρᾶμα, ὃ τινες ὀρείχαλκον καλοῦσι. Γίνεται δὲ ψευδάργυρος καὶ περὶ τὸν Τμῶλον.
- 13.48 Ὅτι ἡ Ἄσσος πόλις ἐρυμνὴ ἐστὶ καὶ εὐτειχὴς, ἀπὸ θαλάσσης καὶ τοῦ λιμένος ὀρθίαν καὶ μακρὰν ἀνάβασιν ἔχουσα· ὥστ' ἐπ' αὐτῆς οἰκείως εἰρήσθαι δοκεῖ τὸ τοῦ Στρατονίκου τοῦ κιθαριστοῦ·  
« Ἄσσον ἴθ' ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἴκηαι. » Ἐντεῦθεν δ' ἐστὶ Κλεάνθης ὁ Στωικὸς, ὁ Ζήνωννα μὲν διαδεξάμενος, Χρυσίππῳ δὲ τὴν Σολεῖ καταλιπὼν. Ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης διέτριψε διὰ τὴν πρὸς ἐρμείαν τὸν εὐνοῦχον τύραννον κηδεῖαν· ἦν δ' Ἐρμείας τραπεζίτου τινὸς οἰκέτης, γενόμενος δ' Ἀθήνησιν ἠκροάσατο Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους· ἐπανελθὼν δὲ τῷ δεσπότῃ συνετυράννησε, πρῶτον ἐπιθεμένῳ τοῖς περὶ Ἀταρνέα καὶ Ἄσσον χωρίοις ἔπειτα διεδέξατο ἐκείνον καὶ μετεπέμψατο τὸν τε Ἀριστοτέλη καὶ Ξενοκράτη καὶ ἐπεμελήθη αὐτῶν τῷ δ' Ἀριστοτέλει καὶ θυγατέρα ἀδελφοῦ συνώκισε. Μένων δ' ὁ Ῥόδιος, μηδίζων τότε σφόδρα καὶ στρατηγῶν, προσποιησάμενος φιλίαν, καλεῖ κρὸς ἑαυτὸν ξενίας τε ἅμμα καὶ πραγμάτων προσποιητῶν χάριν· συλλαβὼν δ' ἀνέπεμψε πρὸς βασιλέα, κάκεῖ κρεμασθεὶς ἐφθάρη.
- 13.49 Ὅτι τὰ περὶ Ἄσσον καὶ Γάργαρον χωρία καὶ Σκῆψιν Λελέγων ἐστὶν, οἵτινες μεταξὺ ὥκουν Κιλίκων τε καὶ Δαρδανίων, πόλιν ἔχοντες Πήδασον· φεύγοντες δὲ τὰς ἐξ Ἀχιλλέως ἐπιδρομὰς, εἰς Καρίαν ἦλθον καὶ ἔκτισαν πόλιν Πήδασον, ὁμώνυμον τῇ πατρίδι.

13.50

Ὅτι μετὰ τοὺς Λέλεγας τὴν ἐξῆς παραλίαν Κίλικες εἶχον καθ' Ὅμηρον, ἣ νῶν Ἀδραμύττιόν τέ ἐστι καὶ Ἀταρνεῖται καὶ Πιταναῖοι μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Καΐκου· ὧν πόλεις δύο, Θήβη Ὑποπλάκιος καὶ Λυρνησός.

- 13.51 Ὅτι Θήβη καὶ Δυρνησός, ἐν τῷ Θήβης οὖσαι πεδίῳ, ἀπέχουσι τῆς πόλεως Ἀδραμυττίου, ἡ μὲν σταδίους ξ', ἡ δὲ π'. ἐν δὲ τῇ Ἀδραμυττηνῇ ἐστι καὶ ἡ Χρύσα καὶ ἡ Κίλλα· ἔστι δὲ ταῦτα περὶ Ἄντανδρον.
- 13.52 Ὅτι Κίλλος Πέλοπι ἦν ἡνίοχος, ἀφ' οὗ Κίλλα τε τὸ πολίχνιον καὶ Κίλικες.
- 13.53 Ὅτι φασὶν ἐν τῇ Αἰολικῇ Πιτένῃ τὰς πλίνθους ἐπιπολάζειν τῷ ὕδατι, καθάπερ καὶ ἐν τῇ Τυρρηνίᾳ· κουφοτέρα γὰρ ἡ γῆ τοῦ ἐπισόγκου ὕδατός ἐστιν. Ἐν Ἰβηρίᾳ δὲ φησὶν ἰδεῖν Ποσειδώνιος ἕκ τίνος γῆς ἀργιλώδους πλίνθους πηγνυμένας καὶ ἐπιπλεύσας.
- 13.54 Ὅτι Καΐκος ποταμὸς μετὰ τὴν Πιτάνην εἰς τὸν Ἐλαϊτικὸν ῥεῖ κόλπον, ἀντιπέρην Ἐλαίας πόλεως.
- 13.55 Ὅτι ἡ Ἐλαία πόλις ἐπίνειόν ἐστι Περγάμου πόλεως, ἀπέχουσα Περγάμου στάδια ρκ'.
- 13.56 Ὅτι ἡ Κάνη ἄκρον ἐστίν, ἀνταῖρον τῷ Λεκτῷ ἄκρῳ καὶ ποιοῦν τὸν Ἀδραμυττηνὸν κόλπον, οὗ μέρος καὶ ὁ Ἐλαϊτικός ἐστιν.
- 13.57 Ὅτι ἡ Κάνη καὶ πληθυντικῶς Κάναι λέγεται, περὶ ἣν ἄκρα ἡ Αἶγα τὸ δὲ γὰ μακρὸν δεῖ νοεῖν, τὴν Αἶγαν λέγοντας.
- 13.58 Ὅτι μεταξὺ Ἐλαίας καὶ Πιτάνης καὶ Ἀταρτέως καὶ Περγάμου Τευθρανία ἐστὶ πόλις, διέχουσα οὐδεμιᾶς αὐτῶν ὑπὲρ ὁ σταδίους, ἐντὸς τοῦ Καΐκου.
- 13.59 Ὅτι ἐν τοῖς περὶ Καΐκον τόποις φαίνεται βεβασιλευκῶς Εὐρύπυλος ὁ Τηλεφίδης, ὃν ἀνεῖλε Πύρρος ὁ Ἀχιλλέως.
- 13.60 Ὅτι ἐν τῇ Ἐλωῖτιδι ποτάμιόν ἐστι χειμαρρῶδες, Κήτειον καλούμενον· ὅθεν ἴσως εἴρηται· « Κήτειοι κτείνοντο γυναιῶν εἵνεκα δώρων.
- 13.61 Ὅτι τῆς Λέσβου νήσου ὁ περίπλους στάδιοι ἀρ'.
- 13.62 Ὅτι ἐπὶ Τιβερίου, τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος, ἦν Στράβων.
- 13.63 Ὅτι ἐξ Ἑρεσσοῦ ἦσαν Φανίας τε καὶ Θεόφραστος, οἱ Ἀριστετελικοί· Τύρταμος δὲ πρὶν ὁ Θεόφραστος ἐκαλεῖτο, μετωνομάσθη δὲ ὑπὸ Ἀριστοτέλους οὕτως.
- 13.64 Ὅτι Ἑλλάνικος ὁ συγγραφεὺς Λέσβιος ἦν.
- 13.65 Ὅτι κατὰ τὸν πορθμὸν τὸν μεταξὺ Ἀσίας καὶ Λέσβου νησίδια εἰσι μ', καλοῦνται δὲ συνθέτως Ἑκατόννησοι, ὡς Πελοπόννησος καὶ Μυόννησος καὶ Προκόννησος καὶ Ἀλόνησος, τὸν ν δισσὸν ἔχουσαι κατὰ συνήθειαν.
- 13.66 Ὅτι Ἑκατόννησοι καλοῦνται, οἷον Ἀπολλωνήσοι· Ἑκατος γὰρ ὁ Ἀπόλλων.
- 13.68 Ὅτι πρὸ τῆς Λέσβου ἐστὶ καὶ ἡ Πορδοσελήνη, πόλιν ἔχουσα ὁμώνυμον· διὰ δὲ τὸ δύσφημον τοῦ ὀνόματος Ποροσελήνην τινὲς αὐτὴν καλοῦσι, τὸ δὲ περὶ Πέργαμον Ἀσπόρδηνον ὄρος Ἀσπόρηνον, καὶ τὸ ἐν αὐτῇ τῷ ἱερὸν μητρὸς τῶν θεῶν Ἀσπορηνῆς. Τί οὖν φήσομεν ἐπὶ τοῦ σαπέρδου καὶ πορδάλιος καὶ περδίκκα καὶ « σὺν πορδακοῖσιν » ἀντὶ τοῦ διαβρόχοις; .
- 13.68 Ὅτι ἐν Καταλόγῳ Ὅμηρος εἰκότως Λελέγων καὶ Κιλικῶν καὶ Καυκῶνων οὐκ ἐμνημόνευσε· διεφθάρησαν γὰρ ἤδη ὑπὸ Ἀχιλλέως ὃ τε Ἡετίων καὶ Μύνης καὶ Ἐπίστροφος καὶ οἱ λαοὶ αὐτῶν.
- 13.69 Ὅτι ὁ τῶν Πελασγῶν ἄρχων Ἰππόθοος Αἶριταν εἶχε πατρίδα τὴν ἐν Κύμῃ τῆς Αἰολίδος κειμένην· οἱ δὲ Πελασγοὶ ὑπὸ Αἰολέων ἐφθάρησαν.

13.70

Ὅτι σκώπτεται εἰς ἀναισθησίαν ἡ Κύμη, ὡς μετὰ τ' ἔτη ἀποδομένη τῶν λιμένων τὰ τέλη, ὥσπερ τότε ἡσθημένη, ὅτι παρὰ θάλασσαν οἴκοιτο· πρότερον δ' οὐκ ἔκαρπουτο τήν πρόσοδον ταύτην.

13.71 Ὅτι καὶ ἄλλη λέγεται αἰτία τοιαύτη τοῦ σκώμ. ματος, ὅτι δανεισάμενοί ποτε οἱ Κυμαῖοι δημοσία χρήματα τὰς στοὰς ὑπέθεντο, εἴτ' οὐκ ἀποδιδόντες κατὰ τὴν ὠρισμένην ἡμέραν εἴργοντο τῶν περιπάτων· ὅτε μέντοι ὄμβρος εἶη, κατὰ αἰδῶ τινα κηρύττοιεν οἱ δανεισταί, κελεύοντες ὑπὸ τὰς στοὰς ὑπέρχεσθαι τοῦ δὴ κήρυκος οὕτω φθεγγομένου, ὑπὸ τὰς στοὰς ὑπέλθετε, ἐκπεσεῖν λόγον, ὡς Κυμαίων οὐκ αἰσθανομένων, ὡς ἐν τοῖς ὄμβροις ὑπὸ τὰς στοὰς ὑπελθετόν, ἐν μὴ σημάνῃ τις αὐτοῖς διὰ κηρύγματος. Κυμαῖος δὲ ἦν Ἡσίοδος τε καὶ Ἐφορος, ὁ Ἰσοκράτους γνῶριμος, ὁ τὰς ἱστορίας γράψας. Κύμη δὲ ὠνόμασται ἀπὸ τινος Ἀμαζόνος, ὡς ἡ Μυρίνη καὶ ἡ Μυτιλήνη.

13.72 Ὅτι τὸ Πέργαμον ἡ πόλις γαζοφυλάκιον ἦν Λυσιμάχου τοῦ Ἀγαθοκλέους, ἐνὸς τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων. Ἐπεπίστευτο δὲ τὴν φυλακὴν τῶν χρημάτων (ἣν δὲ τάλαντα θ) Φιλέταιρος, ἀνὴρ Τιανὸς, θλιβίας ἐκ παιδός, ἐν τινι ὄχλῳ ἀποληφθεὶς μετὰ τῆς τροφοῦ καὶ διὰ τοῦτο εὐνοῦχος. Τέως μὲν οὖν εὖνους ἦν Αὐσιμάχῳ, διενεχθεὶς δὲ πρὸς Ἀρσινόην τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἀπέστη, ὁρῶν νεωτερισμοὺς πολλοὺς. Ὁ τε γὰρ Λυσίμαχος, κακοῖς οἰκείοις περιπεσών, ἠναγκάσθη τὸν υἱὸν ἀνελεῖν Ἀγαθοκλέα. Σέλευκος δ' ἐπελθὼν ὁ Νικάτωρ ἐκεῖνόν τε κατέλυσε καὶ αὐτὸς κατελύθη, δολοφονηθεὶς ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ. Ὁ δὲ Φιλέταιρος διήρκεσεν ἔτη κ', κύριος ὢν τοῦ τε ἐρύματος καὶ τῶν χρημάτων, καὶ διεγένετο μένων ἐπὶ τοῦ ἐρύματος καὶ πολιτευόμενος δι' ὑποσχέσεων καὶ τῆς ἄλλης θεραπείας αἰεὶ πρὸς τὸν ἰσχύοντα καὶ ἐγγὺς παρόντα. Τούτῳ ἦσαν δύο ἀδελφοί, Εὐμένης τε καὶ Ἀτταλος ἐκ μὲν οὖν τοῦ πρεσβυτέρου Εὐμένους γίνεται παῖς Εὐμένης, ὃς καὶ διεδέξατο τὸ τοῦ Περγάμου κράτος καὶ ἦν ἤδη δυνάστης τῶν κύκλῳ χωρίων, ὥστε καὶ περὶ Σάρδεις ἐνίκησε μάχῃ συμβάλλων Ἀντίοχον τὸν Σελεύκου· κβ δὲ ἔτη ἄρξας ἐτελεύτα. Ἐκ δὲ Ἀπάλιου καὶ Ἀντιοχίδος γεγωνὸς Ἀτταλος διεδέξατο τὴν ἀρχήν· ὃς καὶ πρῶτος βασιλεὺς ἀνηγόρευτο, νικήσας Γαλάτας μάχῃ μεγάλῃ. Οὗτος δὲ καὶ Ῥωμαίοις κατέστη φίλος καὶ συνεπολέμησε πρὸς Φίλιππον μετὰ τοῦ Ῥοδίων ναυτικοῦ· ὃς βασιλεύσας ἔτη μὲν κατέλιπε δ' υἱοὺς, Εὐμένην, Ἀτταλον, Φιλέταιρον, Ἀθηναίον. Οἱ μὲν οὖν νεώτεροι διετέλεσαν ἰδιῶται, Εὐμένης δ' ἄρξας συνεπολέμησε Ῥωμαίου πρὸς τε Ἀντίοχον τὸν μέγαν καὶ πρὸς Περσέα, καὶ ἔλαβε παρὰ τῶν Ῥωμαίων ἅπασαν τὴν ὑπ' Ἀντιόχῳ γῆν τὴν ἐντὸς Ταύρου πρότερον δ' ὀλίγῃς ἦρχε γῆς. Οὗτος ἐπὶ πλεῖστον ηὔξησε τὴν ἀρχὴν κτίσμασι καὶ ἀναθήμασι καὶ βιβλιοθήκαις· ὃς ἔτη βασιλεύσας μὴ κατέλιπε διάδοχον τὸν υἱὸν Ἀτταλον, παῖδα ἔτι ὄντα, καὶ τούτου ἐπίτροπον Ἀτταλον, τὸν ἴδιον ἀδελφόν· ὃς ἔρξας ὡς ἐπίτροπος ἔτη κ' γέρων ἐτελεύτα, κατορθώσας πολλά. Καὶ γὰρ Δημήτριον τὸν Σελεύκου συγκατεπολέμησεν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Ἀντιόχου καὶ συνεμάχησε Ῥωμαίων ἱπὶ τὸν Ψευδοφίλιππον· ἐχειρώσται δὲ καὶ Δηίγυλν τὸν Καινῶν βασιλέα, στρατεύσας εἰς τὴν Θράκην· ἀνέϊλε δὲ καὶ Προυσίαν, ἐπισυστήσας αὐτῷ Νικομήδῃ τὸν υἱόν. Ὁ δ' ἐπιτροπευθεὶς Ἀτταλος, ἄρξας ἔτη ε' καὶ κληθεὶς Φιλομήτωρ, ἐτελεύτα νόσῳ, καταλιπὼν κληρονόμους Ῥωμαίους οἱ δὲ ἐπαρχίαν ἀπέδειξαν τὴν χωρὰν, Ἀσίαν προσαγορεύσαντες ὁμώνυμον τῇ ἡπείρῳ.

13.73 Ὅτι ὁ Κάϊκος ποταμὸς παραρρεῖ τὸ Πέργαμον διὰ τοῦ Καΐκου πεδίου εὐδαίμονος.

13.74 Ὅτι ἐκ τοῦ Τμῶλου ρεῖ ὁ Πακτωλὸς ποταμὸς, ἔχων ψῆγμα χρυσοῦ, ὅπερ νῦν ἐκκλέοιπε τὸ ψῆγμα. καὶ ἐμβάλλει εἰς τὸν Ἑρμόν ποταμόν, εἰς δὲ καὶ ὁ Ὑλλος ποταμὸς ἐμβάλλει, Φρύγιος νῦν καλούμενος.

13.75 Ὅτι ἡ παρ' Ὀμήρῳ Γυγαία λίμνη ὕστερον Κολή μετωνομάσθη.

13.77

Ὅτι τοὺς Ἀρίμους τινὲς μὲν ἐν Λυδία φασὶ γενέσθαι, οἱ δ' ἐν Κιλικία, τινὲς δ' ἐν Συρία, οἱ δ' ἐν Πιθηκούσαις, ἔνθα καὶ τὸν Τυφωέα γενέσθαι· « εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς. » .

13.77 Ὅτι ἐν Ἱεραπόλει ἐστὶ τὰ τε θερμὰ ὕδατα καὶ τὸ Πλουτώνιον, ἄμφω παραδοξολογίαν τινα ἔχοντα. Τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ οὕτως ῥαδίως εἰς πῶρον μεταβάλλει πηττόμενον, ὥστε ὀχετοὺς ἐπάγοντες φραγμοὺς ὑπεργάζονται μονολίθους· τὸ δὲ Πλουτώνιον ὑπ' ὀφρυῖ μικρᾷ τῆς ὑπερκειμένης ὀρεινῆς στόμιόν ἐστι σύμμετρον, ὅσον ἄνθρωπον δέξασθαι δυνάμενον, βαθυνόμενον ἐπὶ πολὺ. Πρόκειται δὲ τούτου δρυφάκτωμα τετράγωνον, ὅσον ἡμιπλέθρου τὴν περίμετρον· τοῦτο δὲ πληρὲς ἐστὶν ὀμιχλῶδους παχείας ἀχλύος, ὥστε μόγις τοῦδαφος καθορᾶν. Τοῖς μὲν οὖν κύκλῳ πλησιάζουσι πρὸς τὸν δρυφακτον ἄλυπός ἐστιν ὁ ἀήρ, καθαρεύων ἐκείνης χρηρῆμα τῆς ἀχλύος ἐν ταῖς νηνεμίαις· συμμένει γὰρ ἐντὸς τοῦ περιβόλου. Τῷ δ' εἴσω παριόντι ζῷῳ θάνατος παραάπαντ'· ταῦροι γοῦν εἰσαχθέντες πίπτουσι καὶ ἐξέλκονται νεκροί· ἡμεῖς δὲ στρουθία ἐπέμψαμεν, καὶ ἔπeson εὐθὺς ἐκπνεύσαντα. Οἱ δ' ἀπόκοποι Γάλλοι παρίασιν ἀπαθεῖς, ὥστε καὶ μέχρι τοῦ στομίου πλησιάζειν καὶ ἐγκύπτειν καὶ καταδύνειν μέχρι ποσοῦ, συνέχοντες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ πνεῦμα· ἐωρῶμεν γὰρ ἐκ τῆς ὄψεως ὡς ἂν πνιγῶδους τινὸς πάθους ἔμφασιν, εἴτ' ἐπὶ πάντων τῶν οὕτω πεπηρωμένων εἴτε μόνων τῶν περὶ τὸ ἱερὸν, καὶ εἴτε θεία προνοία, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐνθουσιασμῶν εἰκὸς, εἴτε ἀντιδότοις τισὶ δυνάμεσι τούτου συμβαίνοντος.

13.79 Ὅτι Σολύμους φασὶν εἶναι τοὺς Καβαλλεῖς· τῆς γοῦν Τελμησσέως ἄκρας ὑπέρεκειται λόφος καὶ καλεῖται Σόλυμος, καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Τελμησσεῖς Σόλυμοι καλοῦνται. Πλησίον δ' ἐστὶ καὶ ὁ Βελλεροφόντου χάραξ καὶ ὁ Πεισάνδρου τάφος τοῦ υἱοῦ, πεσόντος ἐν τῇ πρὸς Σολύμους μάχῃ· « μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανεν. » .

13.79 Ὅτι ἡ Κιβυρατικὴ ἐν ταῖς μεγίσταις ἐξετάζεται διοικήσεσι τῆς Ἀσίας· τέτρασι δὲ γλώτταις ἐχρῶντο οἱ Κιβυράται, Πισιδικῇ, Σολύμων, Ἑλλήνων, Λυδῶν.

13.80 Ὅτι ἐν Κιβύρᾳ ἰδίον ἐστὶ τὸ τὸν σίδηρον τορεύεσθαι ῥαδίως.

14.1 Ὅτι τῆς τῶν Ἰώνων ἀποικίας ἤρξεν Ἄνδροκλος, υἱὸς Κόδρου, τοῦ Ἀθηναίων βασιλέως, ὕστερον τῆς Αἰολικῆς, ὃς ᾽Εφεσον κτίσας βασιλείον τῆς Ἰωνίας αὐτὴν ἀπέδειξεν. Εἰσὶ δὲ Ἰώνων πόλεις αἶδε· Ἔφεσος, Μίλητος, Μυοῦς, Λέβεδος, Κολοφών, Πριήνη, Τέως, Ἐρυθραὶ, Φώκαια, Κλαζομεναὶ, Χίος, Σάμος, μοῖς, ὁμοῦ ἰβ'. Ὑστερον δὲ Σμύρνα προσελήφθη.

14.2 Ὅτι τὸ ἐν Βραγχίδαις μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Μιλήτῳ ἐστίν.

14.3 Ὅτι ἡ νῦν Σάμος, νῆσος Ἰωνικὴ, ἐκαλεῖτο πρότερον Παρθινία, εἴτα Ἀνθεμοῦς, εἴτα Μελάμφυλλος, εἴτα Σάμος.

14.5 Ὅτι ἡ Σάμος τοσοῦτόν ἐστιν εὐφορος, ὥστε οἱ ἐπαινοῦντες αὐτὴν λέγουσι περὶ αὐτῆς καὶ τὸ παροιμιῶδες· « Φέρει καὶ ὀρνίθων γάλα. » .

14.6 Ὅτι διὰ τὴν Συλοσῶντος πικρίαν, τοῦ Σαμίων τυράννου, ἐλιπάνδρησεν ἡ Σάμος, ὡς καὶ παροιμίαν γενέσθαι διὰ τοῦτο λέγουσαν· « ἔκητι Συλοσῶντος εὐρυχωρή. » .

14.6 Ὅτι Ἀθηναῖοι διὰ Περικλέους Σάμου κυριεύσαντες κληρούχους ἐν αὐτῇ ἔπεμψαν, ὧν ἔν Νεοκλῆς ὁ Ἐπικούρου πατήρ τοῦ φιλοσόφου, γραμματοδιδάσκαλος ὢν· τραφεῖς δ' ἐν Σάμῳ ἐφῆβυσεν Ἀθήνησι σὺν Μενάνδρῳ τῷ κωμικῷ.

14.7 Ὅτι Κρεώφυλος, ὁ Ὀμήρου ξένος, Σάμιος ἦν τὸ δὲ Κρεῶ διὰ τοῦ ω.

14.8 Ὅτι τὰ Πύγελα Ἀγαμέμνων ἔκτισεν· ὠκίσθη δὲ ὑπὸ μέρους τῶν ἐκείνου λαῶν· πυγαλγίας γάρ τινος γενέσθαι αὐτῶν συνέβη, κάμνοντας δὲ τῷ πάθει αὐτοῦ μείναι καὶ τὸν τόπον Πύγελα κληθῆναι.

- 14.9 Ὅτι μετὰ τὴν Τροίᾳς ἄλωσιν Κάλχας ὁ μάντις μετ' Ἀντιλόχου τοῦ Ἀμφιαράου πεζῇ εἰς Κολοφῶνα ἀφίκετο, περιτυχὼν δὲ κρείττονι ἑαυτοῦ μάντει κατὰ τὴν Κλάρων, Μόψω τῷ Μαντοῦς τῆς Τειρεσίου θυγατρος, διὰ λύπην ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἡσίοδος καὶ διὰ μέτρου τὸν λόγον ἐκφράζει οὕτως Θαῦμά μ' ἔχει κατὰ θυμόν, ἐρινεὸς ὅσους ὀλύνθους οὗτος ἔχει, μικρὸς περ ἑῶν· εἵποις ἂν ἀριθμόν; τὸν δ' ἀποκρίνασθαι, ὅτι Μύριοί εἰσιν ἀριθμόν, ἀτὰρ μέτρον γε μέδιμνος εἷς δὲ περισσεύει, τὸν ἐπενθέμεν οὐ κε δύναιο. Ὡς φάτο, καὶ σφιν ἀριθμὸς ἐτήτυμος εἶδετο μέτρου καὶ τότε δὴ Κάλχανθ' ὕπως θανάτοιο κάλυψε. Φερεκύδης δὲ φησιν σὺν προβαλεῖν ἔγκυον τὸν Κάλψινυσ, πόσους ἔχει χοίρους τὸν δ' εἰπεῖν, ὅτι τρεῖς, ὧν ἓνα θῆλυν· ἀληθεύσαντος δ', ἀποθανεῖν.
- 14.10 Ὅτι Κολοφῶνιοι τοσαύτην αὐξήσιν ἔλαβον κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ὥστε, ὅπου ἂν ῥέψειαν ἢ ψήφῳ ἢ συμμαχίᾳ πεζικῇ ἢ ἱππικῇ ἢ ναυτικῇ, πέρας εὐθὺς ἐπιφέρεισθαι τῷ ἔργῳ· ὡς ἐξ ἐκείνου καὶ παροιμίαν γενέσθαι, « τὸν Κολοφῶνα ἐπέθετο, » ἀντὶ τὸ πέρας.
- 14.11 Ὅτι παροιμία ἐστὶ, τοῦ δ' ἄρ' ὁ Κωρυκαῖος ἠκροάζετο, « ὅταν δοκῇ τις δι' ἀπορρήτων πράττειν ἢ λαλεῖν, μὴ λανθάνῃ δὲ διὰ τοὺς κατασκοποῦντας καὶ φιλοπευστοῦντας τὰ μὴ προσήκοντα· ὅπερ οἱ Κωρυκαῖοι ληστὰς ἐποιοῦν, ἐν τοῖς λιμέσι τοὺς καταίροντας ἐρωτῶντες, τί φέροιεν ἐν τοῖς πλείοις.
- 14.12 Ὅτι Ἀναξαγόρας ὁ φυσικὸς Ἀναξιμένους μὲν ἦν ὁμιλητὴς τοῦ Μιλησίου, διδάσκαλος δὲ Ἀρχέλαος ὁ φυσικὸς καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητῆς.
- 14.13 Ὅτι παρὰ τὸ τῆς Σμύρνης τεῖχος ῥεῖ ὁ Μέλῃς ποταμός.
- 14.14 Ὅτι Δολοβέλλας Τρεβώνιον ἐν Σμύρνῃ ἐκπολιορκήσας ἀνείλεν, ἓνα τῶν δολοφονησάντων Καίσαρα τὸν θεόν.
- 14.15 Ὅτι δ' εἰσὶ Ληθαῖοι ποταμοί, ὃ τε πρὸς τῇ ᾧ Ἀσκληπιὸς γεγέννηται, καὶ ὁ ἐν τοῖς Ἑσπερίταις Λίβυσιν. Ἡ δὲ Μαγνησία πόλις ἐγγὺς τοῦ Ληθαίου ἐστὶ πρὸς Μαιάνδρῳ, ἐφ' ᾧ σταυρωθῆναί φασι Δαφίταν τὸν γραμματικὸν, λοιδορήσαντα τοὺς Περγαμηνοὺς βασιλέας διὰ διστίχου·  
« Πορφύρεοι μῶλωπες, ἀπορρινήματα γάζης Λυσιμάχου, Λυδῶν ἄρχετε καὶ Φρυγίης.
- 14.16 Ὅτι Μάγνητες οἱ ἐν Ἀσίᾳ Ἀναξήνορα τὸν κιθαρωδὸν ἐν εἰκόνι χαλκῇ ἀνέθηκαν, ἐπιγράψαντες·  
« Ἦτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν αἰδοῦ τοιοῦδ', οἷος ὃδ' ἐστὶ, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδῇ· » οὐ στοχασάμενος δ' ὁ ἐπιγράψας τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ δευτέρου ἔπους παρέλιπ, τοῦ πλάτους τῆς βάσεως μὴ συνεζαρκούντος ὥστε τῆς πόλεως ἀμαθίαν καταγινώσκειν παρέσχε διὰ τὴν τῆς γραφῆς ἀμφιβολίαν, εἴτε τὴν ὀρθὴν πτῶσιν δεῖ νοεῖν ἐπὶ τοῦ αὐδῆ εἴτε τὴν δοτικὴν· πολλοὶ γὰρ χωρὶς τοῦ ι γράφουσι τὰς δοτικὰς.
- 14.17 Ὅτι Στρατόνικος ὁ κιθαρωδὸς, ἰδὼν τοὺς Καυνίους χλωροὺς, τοῦτο ἔφη εἶναι τὸ τοῦ ποιητοῦ  
« Οἷη περ φύλλων γενεῇ, τοιῇδε καὶ ἀνδρῶν. » Μεμφομένων δὲ τῶν Καυνίων, ὡς σκώπτοιο αὐτῶν ἢ πόλις ὡς νοσερά· ἐγώ, ἔφη, ταύτην θαρρήσαιμ' ἂν λέγειν νοσεράν, ὅπου καὶ οἱ νεκροὶ περιπατοῦσιν.
- 14.18 Ὅτι Ῥόδιοι, εὐνόμοι ὄντες, ἐπεμελήθησαν μάλιστα περὶ τὰ ναυτικά· ἅφ' ὧν ἐθαλαττοκράτησαν χρόνον πολὺν καὶ τὰ ληστήρια καθεῖλον καὶ Ῥωμαίοις ἐγένοντο φίλοι καὶ τῶν βασιλέων τοῖς φιλωρμαίοις τε καὶ φιλέλλησιν· ἅφ' ὧν αὐτόνομοι διετέλεσαν, καὶ πολλοῖς ἀναθήμασιν ἢ πόλις αὐτῶν ἐκοσμήθη· ὧν ἄριστος ὁ τοῦ Ἡλίου κολοσσός, ὃν φησιν ὁ ποιήσας τὸ ἱαμβεῖον οὕτως Κολοσσὸν Ἡλίου ποθ' ἐπτάκις δέκα Χάρης ἐποίει πηχέων ὁ Λίνδιος.
- 14.19 Ὅτι Πρωτογένης ἔγραψεν ἐν Ῥόδῳ πέρδικα, ὃς τοσοῦτον ἦν εὐδοκιμος, ὥστε οἱ τιθασσοὶ πέρδικες ἐρχόμενοι ἐφθέγγοντο καὶ ὠχλαγώγουν, οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐκεχύνεσαν.
- 14.20

- Ἵτι ἐν Ῥόδῳ τοσσῦτον ἦν τὸ δημοκηδικὸν καὶ προνοητικὸν, ὥστε νόμον ἔθεντο, ἵνα οἱ πλούσιοι καθ' ἐκάστην τρέφωσι τοὺς πένητας, τῶν ἀναγκαίων τι ἐργάζεσθαι ἀναγκαζομένους.
- 14.21 Ἵτι ἐν Ῥόδῳ ἦσαν τινα τῶν ναυστάθμων κρυπτὰ καὶ ἀπόρρητα, ἃ ὁ τολμήσας ἰδεῖν θανάτῳ ἐξημιούτο.
- 14.22 Ὅτι, ὥσπερ ἐν Κυζίκῳ καὶ ἐν Μασσαλίᾳ, οὐβασκάνους τως καὶ ἐν Ῥόδῳ ἐσπούδαστο κοινῇ ἡ ὀργανοποιία καὶ ἡ μηχανοποιία.
- 14.23 Ὅει δδιοι καὶ Ἀλικαρνασσεῖς καὶ Ἑκνίδιοι καὶ Κῶιοι Δωριεῖς εἰσιν.
- 14.24 Ὅτι. Ῥόδος ἐκαλεῖτο πρότερον Ὀφίουσσα καὶ Σταδία, εἴτα ἐλχινὶς ἐπὶ τῶν οἰκησάντων Τελχινῶν τὴν νῆσον· οὗς οἱ μὲν γόητάς φασι εἶναι καὶ θείῳ καταρρέοντας τὸ τῆς Στυγὸς ὕδωρ ζῶων τε καὶ φυτῶν ὀλέθρου χάριν, οἱ δὲ τεχνίτας μηχανικοὺς, πρῶτους εὐρόντας χαλκοῦ τε καὶ σιδήρου γένεσιν ἐκ μετάλλων. Ἦλθον δ' ἐκ Κρήτης εἰς Κύπρον, εἴτα εἰς Ῥόδον.
- 14.25 Ὅτι μετὰ τοὺς Τελχῖνας οἱ Ἡλιάδαι μυθεύονται κατασχεῖν τὴν νῆσον· ὧν ἑνὸς, Κερκάφου, γενέσθαι παῖδας τρεῖς, Λίνδον, Ἰηλυσὸν, Κάμειρον, τοὺς καὶ τὰς πόλεις κτίσαντας ἐπωνύμους.
- 14.26 Ὅτι τῆς Ῥόδου ἡ περίμετρος σταδίων ἐστὶν ἄκ'.
- 14.27 Ὅτι Ἀτάβυρις ὄρος ὑψηλότατον τῶν ἐν Ῥόδῳ, ἱερὸν Διὸς Ἀταβυρίου.
- 14.28 Ὅτι ὁ Ποσειδώνιος ἐπολιτεύσατο μὲν ἐν Ῥόδῳ καὶ ἐσοφίστευσεν· ἦν δὲ Ἀπαμεὺς ἐκ τῆς Συρίας.
- 14.29 Ὅτι Διονύσιος ὁ Θραῶξ καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοὺς Ἀργοναύτας ποιήσας Ἀλεξανδρεῖς μὲν ἦσαν, ἐκαλοῦντο δὲ Ῥόδιοι.
- 14.30 Ὅτι Εὐδοξὸς ὁ μαθηματικὸς Κνίδιος ἦν, Πλάτωνος μαθητῆς.
- 14.31 Ὅτι ἡ Ἀλικαρνασσὸς πόλις τὸ βασιλεῖον ἦν τῶν τῆς Καρίας δυναστῶν, καλουμένη πρὶν Ζεφύρα· ἐνταῦθα ἐστὶν ὁ τοῦ Μουσῳλου τάφος, ἐν τῶν ζ' θεαμάτων, ὅπερ Ἀρτεμισία τῷ ἀνδρὶ κατεσκεύασεν. Ἡρόδοτος δὲ ἐντεῦθεν ἦν, ὃν ὕστερον ἐκάλεσαν Θούριον διὰ τὸ κοινωνῆσαι τῆς εἰς Θουρίους ἀποικίας.
- 14.32 Ὅτι Ἐκατόμνω τοῦ Καρῶν βασιλέως ἦσαν υἱοὶ γ', Μουσῳλὸς καὶ Ἰδριεὺς καὶ Πιζώδαρος, καὶ θυγατέρες δύο, ἃν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ἀρτεμισίᾳ Μουσῳλὸς συνῶκησε, τῇ δὲ Ἄδ' ὁ δεῦτερος ἀδελφὸς Ἰδριεὺς. Μετὰ δὲ θάνατον Μουσῳλου Ἀρτεμισία ἤρξεν, ἐκείνης δ' ἀποθανούσης, Ἰδριεὺς, ὃν διεδέξατο Ἄδα ἡ ἀδελφὴ καὶ γυνή. Ὁ δὲ Πιζώδαρος μηδίσας καὶ προσλαβὼν σατράπην κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς παρὰ Περσῶν ἐξέβαλε τὴν Ἄδαν· ἐλθόντος δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου, κατέφυγε πρὸς αὐτὸν ἡ Ἄδα καὶ υἱὸν θετὸν ἐποίησε καὶ κληρονόμον καὶ οὕτως τὴν Καρῶν ἀρχὴν ἀνέλαβεν.
- 14.33 Ὅτι περὶ τὸν Κράγον ὄρος τῆς Λυκίας τὰ κατὰ Χίμαιραν μυθολογοῦνται.
- 14.34 Ὅτι τὰ Σόλυμα ὄρη Πισιδῶν ἐστὶ περὶ Τερμησὸν πόλιν.
- 14.35 Ὅτι κρόκος θηλυκῶς λέγεται.
- 14.36 Ὅτι ἀπὸ Σόλων τῆς Κιλικίας ἦν Χρῦσιππὸς τε ὁ Στωικὸς καὶ Ἄρατος.
- 14.37 Ὅτι τὸ παλαιὸν ἡ Ταρσὸς ἐσπούδασε τοσοῦτον περὶ φιλοσοφίαν καὶ τὴν ἄλλην παιδείυσιν, ὥστε καὶ Ἀθήνας καὶ Ἀλεξάνδρειαν ὅπερεβάλετο σχεδόν· οἱ δὲ μανθάνοντες ἦσαν Ταρσεῖς.
- 14.39 Ὅτι « ἔργα νέων, βουλαὶ μέσων, πορδαὶ δὲ γιρόντοι. » .
- 14.39 Ὅτι ὁ μὲν τῶν Πελοπιδῶν πλοῦτος ἀπὸ τῶν περὶ Φρυγίαν καὶ Σίπυλον μετάλλων γέγονεν, ὁ δὲ Κάδμου ἐκ τῶν περὶ Θράκην καὶ τὸ Παγαῖον ὄρος, ὁ δὲ Πριάμου ἐκ τῶν ἐν Ἀστυροῖς περὶ Ἄβυδον χρυσείων, ὧν καὶ νῦν ἔτι μικρὰ λείπεται πολλή δ' ἡ ἐκβολὴ καὶ τὰ ὀρύγματα, σημεῖα τῆς πάλαι μεταλλείας· ὁ δὲ Μίδου ἐκ τῶν περὶ τὸ Βέρμιον ὄρος, ὁ δὲ Γύγου καὶ Ἀλυάττου καὶ

Κροίσου ἀπὸ τῶν ἐν Λυδία τῇ μεταξὺ Ἀταρνέως τε καὶ Περγάμου, οὗ πολίχνη ἐρήμη.  
ἐκμεταλλευμένα ἔχουσα τὰ χωρία.

14.1 Ὅτι τῆς τῶν Ἰώνων ἀποικίας ἤρξεν Ἀνδροκλος, υἱὸς Κόδρου, τοῦ Ἀθηναίων βασιλέως,  
ὑστερον τῆς Αἰολικῆς, ὃς ἔφεσον κτίσας βασιλείον τῆς Ἰωνίας αὐτὴν ἀπέδειξεν. Εἰσὶ δὲ  
Ἰώνων πόλεις αἶδε· Ἐφεσος, Μίλητος, Μυοῦς, Λέβεδος, Κολοφών, Πριήνη, Τέως, Ἐρυθραί,  
Φώκαια, Κλαζομεναί, Χίος, Σάμος, ὁμοῦ ἰβ'. Ὑστερον δὲ Σμύρνα προσελήφθη.

14.2 Ὅτι τὸ ἐν Βραγχίδαις μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Μιλήτῳ ἐστίν.

14.3 Ὅτι ἡ νῦν Σάμος, νῆσος Ἰωνικῇ, ἐκαλεῖτο πρότερον Παρθινία, εἴτα Ἀνθεμοῦς, εἴτα  
Μελάμφυλλος, εἴτα Σάμος.

14.5 Ὅτι ἡ Σάμος τοσοῦτόν ἐστιν εὖφορος, ὥστε οἱ ἐπαινοῦντες αὐτὴν λέγουσι περὶ αὐτῆς καὶ τὸ  
παροιμιῶδες· « Φέρει καὶ ὀρνίθων γάλα. ».

14.6 Ὅτι διὰ τὴν Συλοσῶντος πικρίαν, τοῦ Σαμίων τυράννου, ἐλιπάνδρησεν ἡ Σάμος, ὥς καὶ  
παροιμίαν γενέσθαι διὰ τοῦτο λέγουσαν· « ἔκητι Συλοσῶντος εὐρυχωρή. ».

14.6 Ὅτι Ἀθηναῖοι διὰ Περικλέους Σάμου κυριεύσαντες κληρούχους ἐν αὐτῇ ἔπεμψαν, ὧν ἔν  
Νεοκλῆς ὁ Ἐπικούρου πατήρ τοῦ φιλοσόφου, γραμματοδιδάσκαλος ὧν τραφεῖς δ' ἐν Σάμῳ  
ἐφήβευσεν Ἀθήνησι σὺν Μενάνδρῳ τῷ κωμικῷ.

14.7 Ὅτι Κρεώφυλος, ὁ Ὀμήρου ξένος, Σάμιος ἦν τὸ δὲ Κρεῶ διὰ τοῦ ω.

14.8 Ὅτι τὰ Πύγελα Ἀγαμέμνων ἐκτίσεν· ὥκισθη δὲ ὑπὸ μέρους τῶν ἐκείνου λαῶν πυγαλγίας γάρ  
τινας γενέσθαι αὐτῶν συνέβη, κάμνοντας δὲ τῷ πάθει αὐτοῦ μεῖναι καὶ τὸν τόπον Πύγελα  
κληθῆναι.

14.9 Ὅτι μετὰ τὴν Τροίαν ἄλλωσιν Κάλχας ὁ μάντις μετ' Ἀντιλόχου τοῦ Ἀμφιαράου πεζῇ εἰς  
Κολοφῶνα ἀφίκετο, περιτυχὼν δὲ κρεῖττονι ἑαυτοῦ μάντει κατὰ τὴν Κλάρων, Μόψῳ τῷ  
Μαντοῦς τῆς Τειρεσίου θυγατρὸς, διὰ λύπην ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἡσίοδος καὶ διὰ μέτρου τὸν λόγον  
ἐκφράζει οὕτως· Θαῦμά μ' ἔχει κατὰ θυμόν, ἐρινεὸς ὅσους ὀλύνθους οὗτος ἔχει, μικρὸς περ  
ἑὼν· εἴποις ἂν ἀριθμόν; τὸν δ' ἀποκρίνασθαι, ὅτι Μύριοί εἰσιν ἀριθμόν, ἀτὰρ μέτρον γε μέδιμνος  
εἷς δὲ περισσεύει, τὸν ἐπενθέμεν οὐ κε δύναιο. Ὡς φάτο, καὶ σφιν ἀριθμὸς ἐτήτυμος εἶδετο  
μέτρου καὶ τότε δὴ Κάλχανθ' ὑπὸς θανάτοιο κάλυψε. Φερεκύδης δὲ φησιν σὺν προβαλεῖν  
ἔγκυον τὸν Κάλψινυσ, πόσους ἔχει χοίρους τὸν δ' εἰπεῖν, ὅτι τρεῖς, ὧν ἕνα θῆλυν·  
ἀληθεύσαντος δ', ἀποθανεῖν.

14.10 Ὅτι Κολοφῶνιοι τοσαύτην αὔξησιν ἔλαβον κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ὥστε, ὅπου ἂν  
ρέψειαν ἢ ψήφῳ ἢ συμμαχίᾳ πεζικῇ ἢ ἱππικῇ ἢ ναυτικῇ, πέρας εὐθὺς ἐπιφέρεισθαι τῷ ἔργῳ· ὥς  
ἐξ ἐκείνου καὶ παροιμίαν γενέσθαι, « τὸν Κολοφῶνα ἐπέθετο, » ἂν τι τὸ πέρας.

14.11 Ὅτι παροιμία ἐστὶ, τοῦ δ' ἄρ' ὁ Κωρυκαῖος ἠκροάζετο, « ὅταν δοκῇ τις δι' ἀπορρήτων πράττειν ἢ  
λαλεῖν, μὴ λανθάνῃ δὲ διὰ τοὺς κατασκοποῦντας καὶ φιλοπευστοῦντας τὰ μὴ προσήκοντα·  
ὅπερ οἱ Κωρυκαῖοι λησταὶ ἐποιοῦν, ἐν τοῖς λιμέσι τοὺς καταίροντας ἐρωτῶντες, τί φέροιεν ἐν  
τοῖς πλείοις.

14.12 Ὅτι Ἀναξαγόρας ὁ φυσικὸς Ἀναξιμένους μὲν ἦν ὁμιλητὴς τοῦ Μιλησίου, διδάσκαλος δὲ  
Ἀρχέλαος ὁ φυσικὸς καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητῆς.

14.13 Ὅτι παρὰ τὸ τῆς Σμύρνης τεῖχος ῥεῖ ὁ Μέλης ποταμός.

14.14 Ὅτι Δολοβέλλας Τρεβώνιον ἐν Σμύρνῃ ἐκπολιορκήσας ἀνείλεν, ἕνα τῶν δολοφονησάντων  
Καίσαρα τὸν θεόν.

14.15 Ὅτι δ' εἰσὶ Ληθαῖοι ποταμοὶ, ὃ τε πρὸς τῇ ᾧ Ἀσκληπιὸς γεγέννηται, καὶ ὁ ἐν τοῖς Ἑσπερίταις  
Λίβυσιν. Ἡ δὲ Μαγνησία πόλις ἐγγὺς τοῦ Ληθαίου ἐστὶ πρὸς Μαιάνδρῳ, ἐφ' ᾧ σταυρωθῆναι

φασι Δαφίταν τὸν γραμματικὸν, λοιδορήσαντα τοὺς Περγαμηνοὺς βασιλέας διὰ διστίχου·  
« Πορφύρεοι μῶλωπες, ἀπορρινήματα γάζης Λυσιμάχου, Λυδῶν ἄρχετε καὶ Φρυγίης.

- 14.16 Ὅτι Μάγνητες οἱ ἐν Ἀσίᾳ Ἀναξήνορα τὸν κιθαρωδὸν ἐν εἰκόνι χαλκῇ ἀνέθηκαν, ἐπιγράψαντες·  
« Ἦτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν αἰοῖδου Τοιοῦδ', οἷος ὃδ' ἐστί, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδῇ· »  
οὐ στοχασάμενος δ' ὁ ἐπιγράψας τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ δευτέρου ἔπους παρέλιπ, τοῦ  
πλάτους τῆς βάσεως μὴ συνεξαρκούντος ὥστε τῆς πόλεως ἀμαθίαν καταγινώσκειν παρέσχε διὰ  
τὴν τῆς γραφῆς ἀμφιβολίαν, εἴτε τὴν ὀρθὴν πτῶσιν δεῖ νοεῖν ἐπὶ τοῦ αὐδῆ εἴτε τὴν δοτικὴν·  
πολλοὶ γὰρ χωρὶς τοῦ ι γράφουσι τὰς δοτικάς.
- 14.17 Ὅτι Στρατόνικος ὁ κιθαρωδὸς, ἰδὼν τοὺς Καυνίους χλωροὺς, τοῦτο ἔφη εἶναι τὸ τοῦ ποιητοῦ  
« Οἷη περ φύλλων γενεή, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν. » Μεμφομένων δὲ τῶν Καυνίων, ὡς σκώπτοιο  
αὐτῶν ἢ πόλις ὡς νοσερά· ἐγὼ, ἔφη, ταύτην θαρρήσαιμ' ἂν λέγειν νοσεράν, ὅπου καὶ οἱ νεκροὶ  
περιπατοῦσιν.
- 14.18 Ὅτι Ῥόδιοι, εὖνομοι ὄντες, ἐπεμελήθησαν μάλιστα περὶ τὰ ναυτικά· ἄφ' ὧν ἐθαλαττοκράτησαν  
χρόνον πολὺν καὶ τὰ ληστήρια καθεῖλον καὶ Ῥωμαίοις ἐγένοντο φίλοι καὶ τῶν βασιλέων τοῖς  
φιλορωμαίοις τε καὶ φιλέλλησιν· ἄφ' ὧν αὐτόνομοι διετέλεσαν, καὶ πολλοῖς ἀναθήμασιν ἢ  
πόλις αὐτῶν ἐκοσμήθη· ὧν ἄριστος ὁ τοῦ Ἥλιου κολοσσὸς, ὃν φησὶν ὁ ποιήσας τὸ ἱαμβεῖον  
οὕτως Κολοσσὸν Ἥλιου ποθ' ἐπτάκις δέκα Χάρης ἐποίει πηχέων ὁ Λίνδιος.
- 14.19 Ὅτι Πρωτογένης ἔγραψεν ἐν Ῥόδῳ πέρδικα, ὃς τοσοῦτον ἦν εὐδοκιμος, ὥστε οἱ τιθασσοὶ  
πέρδικες ἐρχόμενοι ἐφθέγγοντο καὶ ὠχλαγώγουν, οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐκεχήμεσαν.
- 14.20 Ὅτι ἐν Ῥόδῳ τοσοῦτον ἦν τὸ δημοκηδικὸν καὶ προνοητικὸν, ὥστε νόμον ἔθεντο, ἵνα οἱ  
πλούσιοι καθ' ἐκάστην τρέφωσι τοὺς πένητας, τῶν ἀναγκαίων τι ἐργάζεσθαι ἀναγκαζομένους.
- 14.21 Ὅτι ἐν Ῥόδῳ ἦσάν τινα τῶν ναυστάθμων κρυπτὰ καὶ ἀπόρρητα, ἃ ὁ τολμήσας ἰδεῖν θανάτῳ  
ἐζημιούτο.
- 14.22 Ὅτι, ὥσπερ ἐν Κυζίκῳ καὶ ἐν Μασσαλίᾳ, οὐβάσκάνους τως καὶ ἐν Ῥόδῳ ἐσπούδαστο κοινῇ ἢ  
ὀργανοποιία καὶ ἢ μηχανοποιία.
- 14.23 Ὅει ὀδδοὶ καὶ Ἀλικαρνασσεῖς καὶ ἔΚνίδιοι καὶ Κῶοι Δωριεῖς εἰσιν.
- 14.24 Ὅτι. Ῥόδος ἐκαλεῖτο πρότερον Ὀφίουσσα καὶ Σταδία, εἴτα ἐλχινὶς ἐπὶ τῶν οἰκησάντων  
Τελχινῶν τὴν νῆσον· οὓς οἱ μὲν γόητάς φασιν εἶναι καὶ θεῖῳ καταρρέοντας τὸ τῆς Στυγὸς ὕδωρ  
ζῶων τε καὶ φυτῶν ὀλέθρου χάριν, οἱ δὲ τεχνίτας μηχανικοὺς, πρῶτους εὐρόντας χαλκοῦ τε  
καὶ σιδήρου γένεσιν ἐκ μετάλλων. Ἦλθον δ' ἐκ Κρήτης εἰς Κύπρον, εἴτα εἰς Ῥόδον.
- 14.25 Ὅτι μετὰ τοὺς Τελχίνας οἱ Ἠλιάδαι μυθεύονται ται κατασχεῖν τὴν νῆσον· ὧν ἐνὸς, Κερκάφου,  
γενέσθαι παῖδας τρεῖς, Λίνδον, Ἰηλυσὸν, Κάμειρον, τοὺς καὶ τὰς πόλεις κτίσαντας ἐπωνύμους.
- 14.26 Ὅτι τῆς Ῥόδου ἡ περίμετρος σταδίων ἐστὶν ἄκ'.
- 14.27 Ὅτι Ἀτάβυρις ὄρος ὑψηλότατον τῶν ἐν Ῥόδῳ, ἱερὸν Διὸς Ἀταβυρίου.
- 14.28 Ὅτι ὁ Ποσειδώνιος ἐπολιτεύσατο μὲν ἐν Ῥόδῳ καὶ ἐσοφίστευσεν· ἦν δὲ Ἀπαμεὺς ἐκ τῆς Συρίας.
- 14.29 Ὅτι Διονύσιος ὁ Θράξ καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοὺς Ἀργοναύτας ποιήσας Ἀλεξανδρεῖς μὲν ἦσαν,  
ἐκαλοῦντο δὲ Ῥόδιοι.
- 14.30 Ὅτι Εὐδόξος ὁ μαθηματικὸς Κνίδιος ἦν, Πλάτωνος μαθητῆς.
- 14.31 Ὅτι ἡ Ἀλικαρνασσὸς πόλις τὸ βασίλειον ἦν τῶν τῆς Καρίας δυναστῶν, καλουμένη πρὶν  
Ζεφύρα· ἐνταῦθά ἐστὶν ὁ τοῦ Μουσωλοῦ τάφος, ἔν τῶν ζ' ἑαμάτων, ὅπερ Ἀρτεμισία τῷ ἀνδρὶ  
κατεσκεύασεν. Ἡρόδοτος δὲ ἐντεῦθεν ἦν, ὃν ὕστερον ἐκάλεσαν Θούριον διὰ τὸ κοινωνῆσαι τῆς  
εἰς Θουρίου ἀποικίας.

- 14.32 Ὅτι Ἐκατόμνω τοῦ Καρῶν βασιλέως ἦσαν υἱοὶ γ', Μανσωλὸς καὶ Ἰδριεὺς καὶ Πιζώδαρος, καὶ θυγατέρες δύο, ἅν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ἀρτεμισίᾳ Μανσωλὸς συνῶκησε, τῇ δὲ Ἄδ ὁ δεύτερος ἀδελφὸς Ἰδριεὺς. Μετὰ δὲ θάνατον Μανσωλοῦ Ἀρτεμισία ἤρξεν, ἐκείνης δ' ἀποθανούσης, Ἰδριεὺς, ὃν διεδέξατο Ἄδα ἡ ἀδελφὴ καὶ γυνή. Ὁ δὲ Πιζώδαρος μηδίσας καὶ προσλαβὼν σατράπην κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς παρὰ Περσῶν ἐξέβαλε τὴν Ἄδαν· ἐλθόντος δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου, κατέφυγε πρὸς αὐτὸν ἡ Ἄδα καὶ υἱὸν θετὸν ἐποίησε καὶ κληρονόμον καὶ οὕτως τὴν Καρῶν ἀρχὴν ἀνέλαβεν.
- 14.33 Ὅτι περὶ τὸν Κράγον ὄρος τῆς Λυκίας τὰ κατὰ Χίμαιραν μυθολογοῦνται.
- 14.34 Ὅτι τὰ Σόλυμα ὄρη Πισιδῶν ἐστὶ περὶ Τερμησσὸν πόλιν.
- 14.35 Ὅτι κρόκος θηλυκῶς λέγεται.
- 14.36 Ὅτι ἀπὸ Σόλων τῆς Κιλικίας ἦν Χρύσιππος τε ὁ Στωικὸς καὶ Ἄρατος.
- 14.37 Ὅτι τὸ παλαιὸν ἡ Ταρσοὺς ἐσπούδασε τοσοῦτον περὶ φιλοσοφίαν καὶ τὴν ἄλλην παιδείουσιν, ὥστε καὶ Ἀθήνας καὶ Ἀλεξάνδρειαν ὁπερεβάλετο σχεδόν· οἱ δὲ μανθάνοντες ἦσαν Ταρσεῖς.
- 14.39 Ὅτι « ἔργα νέων, βουλαὶ μέσων, πορδαὶ δὲ γιρόντοι. » .
- 14.39 Ὅτι ὁ μὲν τῶν Πελοπιδῶν πλοῦτος ἀπὸ τῶν περὶ Φρυγίαν καὶ Σίπυλον μετάλλων γέγονεν, ὁ δὲ Κάδμου ἐκ τῶν περὶ Θράκην καὶ τὸ Παγγαῖον ὄρος, ὁ δὲ Πριάμου ἐκ τῶν ἐν Ἀστυροῖς περὶ Ἀβυδὸν χρυσείων, ὧν καὶ νῦν ἔτι μικρὰ λείπεται πολλή δ' ἡ ἐκβολὴ καὶ τὰ ὀρύγματα, σημεῖα τῆς πάλαι μεταλλείας· ὁ δὲ Μίδου ἐκ τῶν περὶ τὸ Βέρμιον ὄρος, ὁ δὲ Γύγου καὶ Ἀλυάττου καὶ Κροίσου ἀπὸ τῶν ἐν Λυδίᾳ τῇ μεταξὺ Ἀταρνέως τε καὶ Περγάμου, οὗ πολίχνη ἐρήμη. ἐκμεταλλευμένα ἔχουσα τὰ χωρία.
- 15.1 Ὅτι Ἰνδικὴ σχῆμα ἔχει ῥομβοειδὲς ἥς τὸ μὲν βόρειον πλευρὸν ὁ Καύκασός ἐστὶ τὸ ὄρος ἀπὸ τῆς Ἀρείας ἀρξάμενον ἕως τοῦ ἀνατολικωτάτου πέρατος, ὅπερ ὄρος διορίζει Σάκας τε καὶ Σκύθας καὶ Σήρας πρὸς βορρᾶν, Ἰνδοὺς δὲ πρὸς νότον· τὸ δὲ δυτικὸν πλευρὸν ὁ Ἰνδὸς ἐστὶ ποταμὸς, ῥέων ἐκ τοῦ Καυκάσου πρὸς δυσμὰς χειμερινὰς· τὸ δὲ νότιον καὶ ἀνατολικὸν ἡ Ἐρυθρὰ ἐστὶ θάλασσα.
- 15.2 Ὅτι πᾶσα ἡ Ἰνδικὴ ποταμοῖς ἐστὶ κατάρρυτος· ὧν μέγιστοι δύο, Ἰνδὸς καὶ Γάγγης, ὧν πολὺ μείζων ὁ Γάγγης ἐστίν.
- 15.3 Ὅτι ὁ Γάγγης ποταμὸς, ῥυεῖς ἐκ τῶν ὀρέων τῶν Καυκασίων πρὸς νότον, ἐπειδὰν ἄψηται τῶν πεδίων, ὑποστρέφει πρὸς ἀνατολὰς ἕως πόλεως μεγίστης Παλίβοθρα, οὕτως πρὸς νότον αὐθις εἰς τὴν Ἐρυθρὰν βάλλει. Ὁ δὲ Ἰνδὸς ποταμὸς, δυσὶ στόμασι τὴν Παταληνὴν νῆσον πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς περιλαβὼν, ἐκδίδωσιν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν.
- 15.4 Ὅτι πολλοὶ ὄμβροι τὴν Ἰνδικὴν κατέχουσιν, ἐν οἷς λίνον σπείρεται καὶ κέγχρος καὶ σήσαμον καὶ ὄρυζα καὶ βόσμορον· τοῖς δὲ χειμερινοῖς καιροῖς σῖτος, κριθή, δσπρια καὶ ἄλλοι καρποὶ, ὧν ἡμεῖς ἄπειροι.
- 15.5 Ὅτι περὶ τὴν Ἰνδικὴν θάλασσαν γίνεται κήτη ἀμφίβια, τὰ μὲν βουσί, τὰ δ' ἵπποις, τὰ δ' ἄλλοις χερσαίοις ἐοικότα.
- 15.6 Ὅτι ὁ βόσμορος σῖτός ἐστὶ μικρότερος πυροῦ, γεννᾶται δ' ἐν ταῖς μεσοποταμίαις. Φρύγεται δ' ἐπὰν ἀλοηθῇ, προομνύντων μὴ ἀποΐσειν ἄπυρον ἐκ τῆς ἄλλω τοῦ μὴ ἐξάγεσθαι σπέρμα. Ἡ δὲ Ἰνδικὴ σεισμοῖς πολλοῖς ἀλίσκεται, καὶ οἱ ποταμοὶ πολλάκις μετακοιτιζόμενοι τὰς παρακειμένας πόλεις τὰς μὲν κατακλύζουσι, τὰς δὲ ἀκαρπία διαφθείρουσι καὶ δίψη.
- 15.7 Ὅτι οἱ τῆς Ἰνδικῆς καρποὶ δίφοροί εἰσιν, οἳ τε σπαρτοὶ καὶ οἱ τῶν δένδρων διὰ τε τοὺς πολλοὺς ὄμβρους καὶ τοὺς ἰσχυροὺς ἡλίους.
- 15.8

Ὅτι ἔν τισι κλάδοις τῶν ἐν Ἰνδία δένδρων ἔριον ἐπανθεῖ διὰ τὸ ἔνικμον τοῦ ξύλου, ἐξ ὧν σινδόνες γίνονται. Ἔστι δὲ καὶ φλοιὸς δένδρων ἐκεῖ, ἐξ ὧν ἱμάτια ποικίλα γίνεται. Ἔστι δὲ καὶ δένδρα παρ' αὐτοῖς μέλι ποιοῦντα ἄνευ ζώων, ἐξ ὧν οἱ φαγόντες μεθύσκονται. Εἰσὶ δὲ τινὰ ἐκεῖ δένδρα, ὧν τὰ φύλλα οὐκ ἐλάττω ἀσπίδος ἐστὶν ἄλλα δὲ ἕως ὀλίγων πηχῶν κλάδους αὐξήσαντα, εἴτα διὰ τὸ βάρος κάτω νεύειν, αὐξόμενα ἕως τῆς γῆς, εἴτα ἐκεῖσε πάλιν ῥιζωθέντα αὐθις αὐξεσθαι πρὸς τὸ ἄνω, εἴτα αὐθις ἐπινεύειν καὶ αὐθις ῥιζοῦσθαι. ὥς εἰκέναι τὴν σκιὰν αὐτῶν οἰκία πολυστέγῳ. Εἰσὶ δὲ καὶ δένδρα, ὧν τὰ στελέχη καὶ ἐ ἀνθρώποις εἶναι δυσπερίληπτα.

- 15.9 Ὅτι ἱστορεῖ Ἀριστοτέλης, γυναῖκα Αἰγυπτίαν ἐπτάδυμα παιδία τετοκέναι· πολυτόκοι γὰρ αἱ τῶν Αἰγυπτίων γυναῖκες.
- 15.10 Ὅτι, Ἀλιζάνδρου ἀφικομένου εἰς Τάξιλα, πόλιν Ἰνδῶν, ξενισθέντος ὑπὸ τῶν ἐνοικούντων μεγάλως καὶ μειζόνως αὐτοὺς εὐεργετήσαντος, οἱ Μακεδόνες ἐφθόνησαν φάντες, ὅτι οὐκ εἶχεν Ἀλέξανδρος, ὥς ἔοικεν, οὕς εὐεργετήσει, πρὶν διέβῃ τὸν Ἰνδόν.
- 15.11 Ὅτι οἱ πίθηκοι καὶ οἱ ἐλέφαντες ἀνθρωπόνουν ἐστὶ ζῶον· καὶ σημεῖον τούτου αἱ ἐν πολέμῳ σὺν τάξει προσβολαὶ ἐκατέρων.
- 15.12 Ὅτι οἱ πίθηκοι ὑπὸ Ἰνδῶν ἀλίσκονται οὕτως· θέντες ὕδωρ πρὸ αὐτῶν ἀπονίπτονται τὸ πρόσωπον καὶ πλησίον ἕτερον τρυβλίον ἔχον ἰζόν, ἀπονιψάμενοι δὲ ὑποχωροῦσιν· οἱ δὲ πίθηκοι, καθήμενοι μετέωροι ἐπὶ δένδρου, καταβάντες μιμοῦνται καὶ οὕτως ἀπονιπτόμενοι τοῦ ἰζοῦ ἀλίσκονται. Καὶ ἐτέρως πάλιν· θυλάκους ὑποδοῦνται κενοὺς καὶ ὑποχωροῦσι, πλησίον ἀφέντες ἐτέρους δασεῖς, ἰζῶ κεχρισμένους οἱ δὲ μιμησάμενοι ἀλίσκονται.
- 15.13 Ὅτι τινὲς τῶν Ἰνδῶν τοῖς τεθνηκόσι συγκατακαίουσι τὰς γαμετάς, ἵνα μὴ προφάσει μοιχείας ἐρῶσαι ἄλλων, φαρμακεύοιεν αὐτοὺς τοὺς γαμέτας.
- 15.14 Ὅτι παρ' Ἰνδοῖς κύνες εἰσὶν ἀρετὰς ἔχοντες μεγάλας. Ἀλεξάνδρῳ γοῦν Σωπείθης ρν' κύνας δοὺς, ἀποπείρας χάριν λέοντα προβαλὼν, δύο αὐτῷ κύνας ἐπαφῆκε· κρατουμένων δὲ αὐτῶν, ἐτέρους δύο ἐπαφῆκεν· ὥς δὲ ἐφάμιλλος ἦν ὁ ἀγών, ἐκέλευσεν ὁ Σωπείθης τὸν ἕνα κύνα ὑποχωρῆσαι μὴ πειθομένου δὲ, τὸν μηρὸν ἐκέλευσεν ἐκτμηθῆναι τοῦ κυνὸς, καὶ οὕτως ἀργῶς πρότερον ἐξετμήθη ὁ μηρὸς ἢ τοῦ δῆγματος ὁ κύων μεθῆκεν, ἀλλ' εἶχετο τοῦ λέοντος, ἕως ἀπέθανεν.
- 15.15 Ὅτι ἐν Ἰνδία ὑγιεινότατος μὲν ὁ ἀήρ, μακροβιώτατοι δ' οἱ Ἰνδοί, ὥστε καὶ ὑπὲρ τὰ ρλ ἔτη ζῆν. Συσσίτια δ' ἐστὶν αὐτοῖς, ὥς τοῖς Λάκωσι. Τῷ δὲ χρυσῷ οὐ χρῶνται, οὐδὲ τῷ ἀργύρῳ· ἀντὶ δὲ δούλων τοῖς ἐν ἀκμῇ χρῶνται. Πλὴν δὲ τῆς ἱατρικῆς ἄλλην οὐ κατορθοῦσιν ἐπιμελῶς ἐπιστήμην, ὥς ἂν κακουργουσῶν τῶν ἄλλων, εἰ πλεον τοῦ μετρίου διδάσκονται. Δίκη δὲ παρ' αὐτοῖς οὐκ ἐστὶ πλὴν φόνου καὶ ὕβρεως ταῦτα γὰρ οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ παθεῖν, τὰ δ' ἐν τοῖς συμβολαίοις ἐφ' ἡμῖν, καὶ δεῖ πολυπραγμονεῖν πρότερον, πρὶν ἐξαπατηθῇ τις, ἵνα μὴ δικῶν ἢ πλήρης ἡ χώρα.
- 15.16 Ὅτι ἐν Ἰδίᾳ τίγριδες γίνονται διπλάσιοι τῷ μεγέθει λεόντων, καὶ ἰσχυρότατοι δὲ πάντων μάλιστα λεόντων.
- 15.17 Ὅτι φασὶν ἐν Ἰνδία λίθους ὀρύττεσθαι λιβανοχρόους, γλυκυτέρους σύκων· καὶ ὄφεις ὑμενοπτερωτοὺς καὶ σκορπίους.
- 15.18 Ὅτι ἐν Ἰνδία ἀλκιμώτατοί εἰσι κύνες, οὐ πρότερον μεθιέντες τοῦ δῆγματος, πρὶν ὕδωρ εἰς τοὺς ῥώθωνας αὐτῶν χυθῆναι· ἐνίοις δὲ ὑπὸ προθυμίας ἐν τῷ δῆγματι διαστρέφεσθαι τοὺς ὀφθαλμούς φασι, τοῖς δὲ καὶ ἐκπίπτειν κατέχεσθαι δὲ καὶ λέοντα ὑπὸ κυνὸς καὶ ταῦρον, τὸν δὲ ταῦρον καὶ ἀποθανεῖν, κρατούμενον ἀπὸ τοῦ ῥύγχους.
- 15.19 Ὅτι ἐν τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰνδικῆς Σίλας ἐστὶ κοταμός, τινες εἶαν ἂν δυνάμεις.

- 15.20 Ὅτι εἰσὶν ἀέρες λεπτοὶ, οἷς οὐδὲν ἐποχεῖται πτηνόν. Ἰδὼς δὲ καὶ οἱ ἀναφερόμενοι ἀτμοὶ ἐπισπῶνται φυσικῇ ὀλκῇ καὶ οἶον ῥοφοῦσι τὰ ὑπερπετῇ, (καὶ) ὡς τὸ ἤλεκτρον τοῦ ἀχύρου καὶ ἡ μαγνήτις τοῦ σιδήρου ἐλκτικά ἐστι τάχα δὲ καὶ καθ' ὕδατος τοιαῦταί τινες εἶεν ἂν δυνάμεις.
- 15.21 Ὅτι τὸ τῶν Ἰνδῶν πλῆθος εἰς ζ' μέρη διήρηται· ὧν πρῶτοι μὲν οἱ φιλόσοφοι, ἐντιμότατοι καὶ ὀλίγιστοι. Χρῶνται δ' αὐτοῖς δημοσίᾳ τε καὶ ἰδίᾳ, θύοντές τε καὶ ἐναγίζοντες καὶ μαντευόμενοι· ὃς δ' ὄν τρις μαντευσάμενος ἀστοκῆσθαι, ἀναγκάζεται διὰ βίου σιγᾶν, ὃ δὲ κατορθώσας ἀτελὴς καὶ ἔφορος γίνεται. Δεύτεροι δ' οἱ γεωργοὶ, πλεῖστοι τε ὄντες καὶ ἐπιεικεῖς διὰ τὸ μὴ στρατεύεσθαι ἔστι δ' ἡ γῆ πᾶσα βασιλική, μισθοῦ δ' αὐτὴν ἐπὶ τετάρταις ἐργάζονται τῶν καρπῶν. Τρίτοι δ' οἱ ποιμένες καὶ θηρευταί, οἷς μόνοις ἕξεσι θηρεύειν καὶ θρεμματοτροφεῖν, σκηνῖται ὄντες καὶ μετανάσται. Οἱ δ' ἐλέφαντες ἰὸ μῆνας κατὰ γαστρὸς φέρονται, παρὰ δὲ τῇ μητρὶ ζ' ἔτη τρέφονται, ζῶσι δ' ἔτη πλεῖω τῶν ὄ. Τῶν δὲ Λιβυκῶν οἱ Ἰνδικοὶ μείζους τέ εἴσι καὶ ῥωμαλεώτεροι· ταῖς γοῦν προβοσκίσιν ἐπάλξεις καθαιροῦσι καὶ δένδρα ἀνασπῶσι πρόρριζα, διανιστάμενοι εἰς τοὺς ἀπισθίους πόδας. Τοσοῦτον δ' εἰσὶν εὐτιθάσσειτοι καὶ θυμόσοφοι, ὥστε καὶ λιθάζιν μανθάνουσι καὶ ὅπλοις χρῆσθαι καὶ νεῖν. Οἱ δὲ χρυσοφόροι μύρμηκες, ὥσπερ οἱ ἀσπάλακες, ὀρύττουσι τὴν γῆν, χρυσῖτιν οὔσαν, ἣν οἱ Ἰνδοὶ σοφίσμασί τισιν ὑποκλέπτουσι φοβοῦνται γὰρ, μὴ ληφθέντες ὑπὸ τῶν μυρμηκῶν ἀπόλωνται καὶ γὰρ μέγεθος μὲν ἔχουσιν ὑπὲρ ἀλώπεκα, τάχος δ' ὑπὲρ λαγῶν. Οἱ δ' ὄφεις, οἱ μὲν μικροὶ καὶ σπιθαμιαῖοι ἀφύλακτοί τέ εἰσι καὶ θανατώδεις, οἱ δὲ μεγάλοι καὶ ὑπὲρ τοὺς ἰεὺς πῆχεις δυνάμεως περιουσία· ἀλὶν ἀφόρητοι, ἐπαιοδαῖς δὲ καὶ βοτανῶν ρίζαις ἰῶνται. Κροκόδειλοι δ' εἰσὶν ἐν τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ, μικρότεροι τῶν Νειλῶν. Τέταρτοι δ' εἰσὶν οἱ χειρώνακτες καὶ κάπηλοι. Πέμπτοι δ' οἱ πολεμισταί, οἵτινες τὰ μὲν ἄλλα ἔτη εὐπαθοῦσι, σιτιζόμενοι προῖκα, ἐν δὲ τοῖς πολέμοις ἐξέρχονται. Ἑκτοὶ δ' οἱ ἔφοροι, οἵτινες ἐπισκοποῦντες λάθρα ἀναγγέλλουσι ταῖς ἀρχαῖς τὰ εὖ ἢ κακῶς πραττόμενα. Ἑβδομοὶ δ' οἱ σύνεδροι καὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως, ἐξ ὧν τὰ ἀρχεῖα καὶ δικαστήρια καὶ ἡ διοίκησις τῶν ὅλων. Οὐ δεῖ δ' ἐξ ἄλλου γένους γαμεῖν οὔτ' ἐπιτηδεύειν τι ἄντ' ἄλλου ἄλλο, οὐδὲ πλείους μεταχειρίζεσθαι τὸν αὐτὸν τέχνας, πλὴν εἰ φιλοσοφεῖν μόνον.
- 15.22 Ὅτι Ἰνδοὶ οἷνον οὐ πίνουσι, πλὴν ἐν θυσίαις μόνον, ἀλλ' ἀπὸ χυλοῦ ὀρύζης ποιοῦσι τὸ πόμα, οὐχὶ δὲ κριθῆς.
- 15.23 Ὅτι Ἰνδοὶ τοσοῦτον ἀπλότῃτος μεταποιοῦνται, ὥς μηδὲ τὰ οἶκοι φυλάττειν· τὴν γὰρ ἀπιστίαν φασὶ πονηροδιδασκαλίαν εἶναι.
- 15.24 Ὅτι Ἰνδοὶ ἀλήθειαν καὶ ἀρετὴν μάλιστα ἐπιτηδεύουσι, καὶ ὁ ἀλούς ἐπὶ ψευδομαρτυρίᾳ ἀκρωτηριάζεται.
- 15.25 Ὅτι τοὺς τῶν Ἰνδῶν βασιλεῖς γυναῖκες κομίζουσιν ἐπιμελόμεναι· ἐὰν δὲ τις γυνὴ μεθύοντα βασιλέα ἀποκτείνῃ, τιμᾶται.
- 15.26 Ὅτι τῶν παρ' Ἰνδοῖς σοφῶν δύο γένη ἐστίν· ὧν οἱ μὲν Βραχμᾶνές εἰσιν, οἱ δὲ Γερμᾶνες. Οἱ δὲ Βραχμᾶνες ἀπέχονται ἐμψύχων καὶ ἀφροδισίων, φιλομαθοῦντες ἐν ἀφθόνῳ διαθέσει· ὁ δ' ἀκροατῆς οὔτε χρέμψαιτο οὔτε λαλήσαι οὔτε πτύσαι ἀλλ' εὐτάκτως σιγᾷ· ἔτη δὲ λζ' οὕτως ζήσας ἕκαστος ἀναχωρεῖ εἰς τὰ οἰκεῖα καὶ μετὰ ταῦτα ἐν εὐπαθείᾳ ζῇ, χρυσοφορῶν καὶ κρεῶν ἀπτόμενος.
- 15.27 Ὅτι Ἰνδοὶ νομίζουσι τὸν μὲν ἐνθάδε βίον ὡς ἂν ἀκμὴν κυομένων εἶναι, τὸν δὲ θάνατον γένεσιν εἰς τὸν ὄντως βίον τὸν εὐδαίμονα τοῖς φιλοσοφῆσασιν· τὸν δὲ κόσμον γεννητὸν καὶ φθαρτὸν φασὶ καὶ σφαιροειδῆ, καὶ ὅτι ὁ ποιήσας καὶ διοικῶν αὐτὸν θεὸς δι' ὅλου διαπεφοίτηκεν αὐτοῦ, καὶ ὅτι αἱ ψυχὰς ἀθάνατοί εἰσι, καὶ τὰ ὑπὸ γῆν δικαιοτήρια.

Ὅτι οἱ Γερμαῖνες τὸ πολιτικὸν τῆς φιλοσοφίας μετέρχονται τῇ δὲ ἰατρικῇ χρῶνται, οὐ τῇ διὰ φαρμάκων, ἀλλὰ τῇ διὰ διαίτης τὸ πλεόν· καὶ τῶν φαρμάκων τὰ ἐπίπλαστα καὶ ἐπίχριστα εὐδοκιμεῖν.

- 15.29 Ὅτι πάντες Ἰνδῶν οἱ σοφοὶ καρτερίαν ἀσκοῦσι, τὴν τ' ἐν τοῖς πόνοις καὶ τὴν ἐν ταῖς ἐπιμοναῖς, ὥστ' ἐφ' ἐνὸς σχήματος ἀκίνητον διατελέσαι τὴν ἡμέραν ὅλην.
- 15.30 Ὅτι οἱ ἐν Ταξίλοις Ἰνδοὶ τοὺς τελευτήσαντας ἀτάφους ρίπτουσιν.
- 15.31 Ὅτι οἱ παρ' Ἰνδοῖς σοφοὶ, ἡνίκα αἰσθωνται νοσοῦντων ἑαυτῶν, αἰσχρὸν τοῦτο ἡγούμενοι, ἐηάγουσιν ἐκτοὺς τοῦ ζῆν διὰ πυρός.
- 15.32 Ὅτι Πῶρός τις, Ἰνδὸς βασιλεὺς, ἀπέστειλε πρὸς Καίσαρα τὸν Θεὸν δῶρα, ἄνθρωπόν τε ἕξ ἀρχῆς ἀποτετμημένων τῶν ὤμων ἄχειρα καὶ ἐχίδνας μεγάλας καὶ ὄφιν πηχῶν ἰ καὶ χελώνην ποταμίαν τρίπηχυν καὶ πέρδικα μείζω γυπός.
- 15.33 Ὅτι πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἦ τε Ἀρεία ἐστὶ καὶ πρὸς νότον Ἀραχωσία καὶ Γεδρωσία ἔτι, τετράπλευρον οὖσα, οὗ τὸ μὲν νότιον πλευρὸν ἡ Ἐρυθρὰ, τὸ δ' ἀνατολικὸν ὁ Ἰνδός, τὸ δὲ δυτικὸν ὁ Περσικὸς κόλπος, τὸ δὲ βόρειον τὰ ὄρη τοῦ Ταύρου, ἃ καλεῖται Βάγῳ καὶ Πάρσυντα. Τὸ δὲ μῆκος τῆς θαλάσσης στάδιοι μύριοι γ.
- 15.35 Ὅτι γίνεται κῆτη ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ, πηχῶν ὄντα οὐβ. Ἐπίγραμμα ἐπὶ τῷ τάφῳ Κύρου τοῦ βασιλέως· « Ἐνθάδ' ἐγ κεῖμαι Κῦρος, βασιλεὺς βασιλῆων. Ἐπὶ δὲ τοῦ Δαρείου οὕτως· « Φίλος ἦν τοῖς φίλοις, ἱππεὺς καὶ τοξότης ἄριστος ἐγενόμην, κυνηγῶν ἐκράτουν, πάντα ποιεῖν ἡδυνάμην. » .
- 15.35 Ὅτι ἐν Σούσοις τοσαύτην ἔχει τὴν τοῦ ἀέρος ἐν θέρει ἀκμάζοντι ἡ πόλις μεσημβρίας τὴν θέρμην, ὥς καὶ τὰς σαύρας καὶ τοὺς ὄρεις ἐν τῇ πόλει διαβῆναι μὴ φθάνειν τὰς ἐν τῇ πόλει ὁδοὺς, ἀλλ' ἐν μέσαις περιφλέγεσθαι· ὕδωρ δὲ ψυχρὸν προτεθέν ἐκθερμαίνεται παραχρῆμα. Τὰς δὲ κριθὰς φασὶ διασπαρείσας εἰς τὸν ἥλιον φρύγεσθαι, καθάπερ ἐν ἱπνῷ τὰς κάχυς. Διὸ καὶ ταῖς στέγαις ἐπὶ δύο πῆχεις τὴν γῆν ἐπιτίθεσθαι ὑπὸ δὲ τοῦ βάρους ἀναγκάζεσθαι στενοὺς μὲν, μακροὺς δὲ τοὺς οἴκους ποιεῖσθαι, ἀποροῦντας μακρῶν δοκῶν, δεομένους δὲ διὰ τὸ πνίγος μεγάλων οἰκιῶν. Ἴδιον δέ τι πάσχει ἡ φοινικίνη δοκός· στερεὰ γὰρ οὖσα, παλαιουμένη οὐκ εἰς τὸ κάτω ἔνδοσιν λαμβάνει, ἀλλ' εἰς τὸ ἄνω μέρος κυρτοῦται τῷ βάρει καὶ βέλτιον ἀνέχει τὴν ὀροφήν.
- 15.36 Ὅτι Πέρσαι ἀγάλματα καὶ βωμοὺς οὐχ ἰδρύονται, τιμῶσι δὲ ἥλιον καὶ σελήνην καὶ Ἀφροδίτην καὶ πῦρ καὶ γῆν καὶ ἀνέμους καὶ ὕδωρ. Εἰ δέ τις εἰς πῦρ φυσῆσειεν ἢ νεκρὸν ἐπιθείη ἢ ὄνθον, θανατοῦται παρ' αὐτοῖς· ριπίζοντες δὲ ἐξάπτουσι τὴν φλόγα. Τῷ δ' ὕδατι, ἐπὶ λίμνην ἢ ποταμὸν ἢ κρήνην ἐλθόντες, βόθρον ὀρύξαντες εἰς τοῦτον σφαγιάζονται, φυλαττόμενοι μή τι τοῦ πλησίον ὕδατος καθαροῦ αἵμαχθῇ, ὥς μισοῦντες.
- 15.37 Ὅτι Πέρσαι εἰς ποταμὸν οὔτε οὐροῦσιν οὔτε νίπτονται οὔτε λούονται οὔτε νεκρὸν ἐμβάλλουσιν οὔτε τι μυσαρὸν.
- 15.38 Ὅτι ἄθλα πολυτεκνίας Πέρσαι προτιθέασιν.
- 15.39 Ὅτι Πέρσαι μεθύοντες βουλευόνται περὶ τῶν μεγίστων καὶ ἡγοῦνται ταῦτα βεβαιότερα τῶν ἐν νήψει.
- 15.40 Ὅτι πρῶτος Δαρεῖος ὁ μακρόχειρ φόρους ἔταξε φέρειν· πρὸ γὰρ αὐτοῦ, ἐξ ὧν ἐκάστη χώρα ἔφερεν, ἐτελεῖτο, οἶον σῖτος, ἵπποι.
- 15.1 Ὅτι Ἰνδικὴ σχῆμα ἔχει ῥομβοειδές ἥς τὸ μὲν βόρειον πλευρὸν ὁ Καύκασός ἐστὶ τὸ ὄρος ἀπὸ τῆς Ἀρείας ἀρξάμενον ἕως τοῦ ἀνατολικωτάτου πέρατος, ὅπερ ὄρος διορίζει Σάκας τε καὶ Σκύθας καὶ Σῆρας πρὸς βορρᾶν, Ἰνδοὺς δὲ πρὸς νότον· τὸ δὲ δυτικὸν πλευρὸν ὁ Ἰνδός ἐστὶ ποταμὸς,

ρέων ἐκ τοῦ Καυκάσου πρὸς δυσμὰς χειμερινὰς· τὸ δὲ νότιον καὶ ἀνατολικὸν ἡ Ἐρυθρὰ ἐστὶ θάλασσα.

15.2 Ὅτι πᾶσα ἡ Ἰνδικὴ ποταμοῖς ἐστὶ κατάρρυτος· ὧν μέγιστοι δύο, Ἰνδὸς καὶ Γάγγης, ὧν πολὺ μείζων ὁ Γάγγης ἐστίν.

15.3 Ὅτι ὁ Γάγγης ποταμὸς, ῥυεῖς ἐκ τῶν ὀρέων τῶν Καυκασίων πρὸς νότον, ἐπειδὰν ἄψηται τῶν πεδίων, ὑποστρέφει πρὸς ἀνατολὰς ἕως πόλεως μεγίστης Παλίβοθρα, οὕτως πρὸς νότον αὐθις εἰς τὴν Ἐρυθρὰν βάλλει. Ὁ δὲ Ἰνδὸς ποταμὸς, δυσι στόμασι τὴν Παταληνὴν νῆσον πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς περιλαβὼν, ἐκδίδωσιν εἰς τὴν Ἐρυθράν.

15.4 Ὅτι πολλοὶ ὄμβροι τὴν Ἰνδικὴν κατέχουσιν, ἐν οἷς λίνον σπείρεται καὶ κέγχρος καὶ σήσαμον καὶ ὄρυζα καὶ βόσμορον· τοῖς δὲ χειμερινοῖς καιροῖς σῖτος, κριθή, δσπρια καὶ ἄλλοι καρποὶ, ὧν ἡμεῖς ἄπειροι.

15.5 Ὅτι περὶ τὴν Ἰνδικὴν θάλασσαν γίνεται κήτη ἀμφίβια, τὰ μὲν βουσί, τὰ δ' ἵπποις, τὰ δ' ἄλλοις χερσαίοις ἐοικότα.

15.6 Ὅτι ὁ βόσμορος σῖτός ἐστι μικρότερος πυροῦ, γεννᾶται δ' ἐν ταῖς μεσοποταμίαις. Φρύγεται δ' ἐπὶ ἀλοηθῇ, προομνύντων μὴ ἀποΐσειν ἄπυρον ἐκ τῆς ἄλλω τοῦ μὴ ἐξάγεσθαι σπέρμα. Ἡ δὲ Ἰνδικὴ σεισμοῖς πολλοῖς ἀλίσκεται, καὶ οἱ ποταμοὶ πολλάκις μετακοιτιζόμενοι τὰς παρακειμένας πόλεις τὰς μὲν κατακλύζουσι, τὰς δὲ ἀκαρπία διαφθεύουσι καὶ δίψη.

15.7 Ὅτι οἱ τῆς Ἰνδικῆς καρποὶ δίφοροί εἰσιν, οἳ τε σπαρτοὶ καὶ οἱ τῶν δένδρων διὰ τε τοὺς πολλοὺς ὄμβρους καὶ τοὺς ἰσχυροὺς ἡλίους.

15.8 Ὅτι ἔν τισι κλάδοις τῶν ἐν Ἰνδίᾳ δένδρων ἔριον ἐπανθεῖ διὰ τὸ ἔνικμον τοῦ ξύλου, ἐξ ὧν σινδόνες γίνονται. Ἔστι δὲ καὶ φλοιὸς δένδρων ἐκεῖ, ἐξ ὧν ἱμάτια ποικίλα γίνεται. Ἔστι δὲ καὶ δένδρα παρ' αὐτοῖς μέλι ποιοῦντα ἄνευ ζώων, ἐξ ὧν οἱ φαγόντες μεθύσκονται. Εἰσὶ δὲ τινα ἐκεῖ δένδρα, ὧν τὰ φύλλα οὐκ ἐλάττω ἀσπίδος ἐστὶν ἄλλα δὲ ἕως ὀλίγων πηχῶν κλάδους αὐξήσαντα, εἴτα διὰ τὸ βάρος κάτω νεύειν, αὐξόμενα ἕως τῆς γῆς, εἴτα ἐκεῖσε πάλιν ῥιζωθέντα αὐθις αὐξεσθαι πρὸς τὸ ἄνω, εἴτα αὐθις ἐπινεύειν καὶ αὐθις ῥιζοῦσθαι. ὥς ἐοικέναι τὴν σκιὰν αὐτῶν οἰκία πολυστέγῳ. Εἰσὶ δὲ καὶ δένδρα, ὧν τὰ στελέχη καὶ ἐ ἀνθρώποις εἶναι δυσπερίληπτα.

15.9 Ὅτι ἱστορεῖ Ἀριστοτέλης, γυναῖκα Αἰγυπτίαν ἐπτάδυμα παιδιά τετοκέσθαι· πολυτόκοι γὰρ αἱ τῶν Αἰγυπτίων γυναῖκες.

15.10 Ὅτι, Ἀλιζάνδρου ἀφικομένου εἰς Τάξιλα, πόλιν Ἰνδῶν, ξενισθέντος ὑπὸ τῶν ἐνοικούντων μεγάλως καὶ μειζόνως αὐτοὺς εὐεργετήσαντος, οἱ Μακεδόνες ἐφθόνησαν φάντες, ὅτι οὐκ εἶχεν Ἀλέξανδρος, ὥς ἔοικεν, οὕς εὐεργετήσει, πρὶν διέβῃ τὸν Ἰνδόν.

15.11 Ὅτι οἱ πίθηκοι καὶ οἱ ἐλέφαντες ἀνθρωπόνουν ἐστὶ ζῶον· καὶ σημεῖον τούτου αἱ ἐν πολέμῳ σὺν τάξει προσβολαὶ ἐκατέρων.

15.12 Ὅτι οἱ πίθηκοι ὑπὸ Ἰνδῶν ἀλίσκονται οὕτως· θέντες ὕδωρ πρὸ αὐτῶν ἀπονίπτονται τὸ πρόσωπον καὶ πλησίον ἕτερον τρυβλίον ἔχον ἰζόν, ἀπονιψάμενοι δὲ ὑποχωροῦσιν· οἱ δὲ πίθηκοι, καθήμενοι μετέωροι ἐπὶ δένδρου, καταβάντες μιμοῦνται καὶ οὕτως ἀπονιπτόμενοι τοῦ ἰζοῦ ἀλίσκονται. Καὶ ἐτέρως πάλιν· θυλάκους ὑποδοῦνται κενούς καὶ ὑποχωροῦσι, πλησίον ἀφέντες ἐτέρους δασεῖς, ἰζῶ κεχρισμένους οἱ δὲ μιμησάμενοι ἀλίσκονται.

15.13 Ὅτι τινὲς τῶν Ἰνδῶν τοῖς τεθνηκόσι συγκατακαίουσι τὰς γαμετάς, ἵνα μὴ προφάσει μοιχείας ἐρῶσαι ἄλλων, φαρμακεύοιεν αὐτοὺς τοὺς γαμέτας.

15.14 Ὅτι παρ' Ἰνδοῖς κύνες εἰσὶν ἀρετὰς ἔχοντες μεγάλας. Ἀλεξάνδρῳ γοῦν Σωπεΐθης ρν' κύνας δοὺς, ἀποπείρας χάριν λέοντα προβαλὼν, δύο αὐτῷ κύνας ἐπαφῆκε· κρατουμένων δὲ αὐτῶν, ἐτέρους

δύο ἐπαφῆκεν· ὥς δὲ ἐφάμιλλος ἦν ὁ ἀγών, ἐκέλευσεν ὁ Σωπεΐθης τὸν ἕνα κύνα ὑποχωρῆσαι μὴ πειθομένου δὲ, τὸν μὲν ἐκέλευσεν ἐκτμηθῆναι τοῦ κυνὸς, καὶ οὕτως ἀργῶς πρότερον ἐξετμήθη ὁ μὲν ἢ τοῦ δῆγματος ὁ κύων μετῆκεν, ἀλλ' εἶχετο τοῦ λέοντος, ἕως ἀπέθανεν.

15.15 "Ὅτι ἐν Ἰνδία ὑγιεινότατος μὲν ὁ ἀὴρ, μακροβιώτατοι δ' οἱ Ἰνδοὶ, ὥστε καὶ ὑπὲρ τὰ ρλ ἔτη ζῆν. Συσσίτια δ' ἐστὶν αὐτοῖς, ὥς τοῖς Λάκωσι. Τῷ δὲ χρυσῷ οὐ χρῶνται, οὐδὲ τῷ ἀργύρῳ· ἀντὶ δὲ δούλων τοῖς ἐν ἀκμῇ χρῶνται. Πλὴν δὲ τῆς ἱατρικῆς ἄλλην οὐ κατορθοῦσιν ἐπιμελῶς ἐπιστήμην, ὥς ἂν κακουργουσῶν τῶν ἄλλων, εἰ πλέον τοῦ μετρίου διδάσκονται. Δίκη δὲ παρ' αὐτοῖς οὐκ ἐστὶ πλὴν φόνου καὶ ὕβρεως ταῦτα γὰρ οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ παθεῖν, τὰ δ' ἐν τοῖς συμβολαίοις ἐφ' ἡμῖν, καὶ δεῖ πολυπραγμονεῖν πρότερον, πρὶν ἐξαπατηθῆ τις, ἵνα μὴ δικῶν ἢ πλήρης ἢ χῶρα.

15.16 "Ὅτι ἐν Ἰνδία τίγριδες γίνονται διπλάσιοι τῷ μεγέθει λεόντων, καὶ ἰσχυρότατοι δὲ πάντων μάλιστα λεόντων.

15.17 "Ὅτι φασὶν ἐν Ἰνδία λίθους ὀρύττεσθαι λιβανοχρόους, γλυκυτέρους σύκων· καὶ ὄφεις ὑμενοπτερωτοὺς καὶ σκορπίους.

15.18 "Ὅτι ἐν Ἰνδία ἀλκιμώτατοί εἰσι κύνες, οὐ πρότερον μεθιέντες τοῦ δῆγματος, πρὶν ὕδωρ εἰς τοὺς ῥώθωνας αὐτῶν χυθῆναι· ἐνίοις δὲ ὑπὸ προθυμίας ἐν τῷ δῆγματι διαστρέφεσθαι τοὺς ὀφθαλμούς φασι, τοῖς δὲ καὶ ἐκπίπτειν· κατέχεσθαι δὲ καὶ λέοντα ὑπὸ κυνὸς καὶ ταῦρον, τὸν δὲ ταῦρον καὶ ἀποθανεῖν, κρατούμενον ἀπὸ τοῦ ῥύγχους.

15.19 "Ὅτι ἐν τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰνδικῆς Σίλας ἐστὶ κοταμός, τινες εἶαν ἂν δυνάμεις.

15.20 "Ὅτι εἰσὶν ἄερες λεπτοὶ, οἷς οὐδὲν ἐποχεῖται πτηνόν. Ἰδὼς δὲ καὶ οἱ ἀναφερόμενοι ἄτμοι ἐπισπῶνται φυσικῇ ὀλκῇ καὶ οἷον ῥοφοῦσι τὰ ὑπερπετῇ, (καὶ) ὥς τὸ ἤλεκτρον τοῦ ἀχύρου καὶ ἡ μαγνήτις τοῦ σιδήρου ἐλκτικά ἐστὶ τάχα δὲ καὶ καθ' ὕδατος τοιαῦτα τινες εἶεν ἂν δυνάμεις.

15.21 "Ὅτι τὸ τῶν Ἰνδῶν πλῆθος εἰς ζ' μέρη διήρηται· ὧν πρῶτοι μὲν οἱ φιλόσοφοι, ἐντιμώτατοι καὶ ὀλίγιστοι. Χρῶνται δ' αὐτοῖς δημοσίᾳ τε καὶ ἰδίᾳ, θύοντές τε καὶ ἐναγίζοντες καὶ μαντευόμενοι· ὃς δ' ὄν τις μαντευσάμενος ἀστοκῆση, ἀναγκάζεται διὰ βίου σιγᾶν, ὁ δὲ κατορθώσας ἀτελὴς καὶ ἔφορος γίνεται. Δεύτεροι δ' οἱ γεωργοὶ, πλεῖστοι τε ὄντες καὶ ἐπιεικεῖς διὰ τὸ μὴ στρατεύεσθαι ἔστι δ' ἡ γῆ πᾶσα βασιλική, μισθοῦ δ' αὐτὴν ἐπὶ τετάρταις ἐργάζονται τῶν καρπῶν. Τρίτοι δ' οἱ ποιμένες καὶ θηρευταί, οἷς μόνοις ἔξεστι θηρεύειν καὶ θρεμματοτροφεῖν, σκηνῖται ὄντες καὶ μετανάσται. Οἱ δ' ἐλέφαντες ἰὸ μῆνας κατὰ γαστρός φέρονται, παρὰ δὲ τῇ μητρὶ ζ' ἔτη τρέφονται, ζῶσι δ' ἔτη πλείω τῶν ὅ. Τῶν δὲ Λιβυκῶν οἱ Ἰνδικοὶ μείζους τέ εἰσι καὶ ῥωμαλεώτεροι· ταῖς γοῦν προβοσκίσιν ἐπάλλξεις καθαιροῦσι καὶ δένδρα ἀνασπῶσι πρόρριζα, διανιστάμενοι εἰς τοὺς ἀπισθίους πόδας. Τοσοῦτον δ' εἰσὶν εὐτιθάσσευτοι καὶ θυμόσοφοι, ὥστε καὶ λιθάζειν μανθάνουσι καὶ ὅπλοις χρῆσθαι καὶ νεῖν. Οἱ δὲ χρυσοφόροι μύρμηκες, ὥσπερ οἱ ἀσπάλακες, ὀρύττουσι τὴν γῆν, χρυσῖτιν οὖσαν, ἣν οἱ Ἰνδοὶ σοφίσμασί τιςιν ὑποκλέπτουσι φοβοῦνται γὰρ, μὴ ληφθέντες ὑπὸ τῶν μυρμηκῶν ἀπόλωνται καὶ γὰρ μέγεθος μὲν ἔχουσιν ὑπὲρ ἀλώπεκα, τάχος δ' ὑπὲρ λαγῶν. Οἱ δ' ὄφεις, οἱ μὲν μικροὶ καὶ σπιθαμιαῖοι ἀφύλακτοὶ τέ εἰσι καὶ θανατώδεις, οἱ δὲ μεγάλοι καὶ ὑπὲρ τοὺς ἰε πῆχεις δυνάμειος περιουσία πάλιν ἀφόρητοι, ἐπαιδαῖς δὲ καὶ βοτανῶν ῥίζαις ἰῶνται. Κροκόδειλοι δ' εἰσὶν ἐν τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ, μικρότεροι τῶν Νειλῶν. Τέταρτοι δ' εἰσὶν οἱ χειρώνακτες καὶ κάπηλοι. Πέμπτοι δ' οἱ πολεμισταί, οἵτινες τὰ μὲν ἄλλα ἔτη εὐπαθοῦσι, σιτιζόμενοι προῖκα, ἐν δὲ τοῖς πολέμοις ἐξέρχονται. Ἑκτοὶ δ' οἱ ἔφοροι, οἵτινες ἐπισκοποῦντες λάθρα ἀναγγέλλουσι ταῖς ἀρχαῖς τὰ εὖ ἢ κακῶς πραττόμενα. Ἑβδομοὶ δ' οἱ σύνεδροι καὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως, ἐξ ὧν τὰ ἀρχεῖα καὶ δικαστήρια καὶ ἡ διοίκησις τῶν ὅλων. Οὐ δεῖ δ' ἐξ ἄλλου γένους γαμεῖν οὐτ' ἐπιτηδεύειν τι ἀντ' ἄλλου ἄλλο, οὐδὲ πλείους μεταχειρίζεσθαι τὸν αὐτὸν τέχνας, πλὴν εἰ φιλοσοφεῖν μόνον.

- 15.22 Ὅτι Ἴνδοι οἶλλον οὐ πίνουνσι, πλὴν ἐν θυσίαις μόνον, ἀλλ' ἀπὸ χυλοῦ ὀρύζης ποιοῦσι τὸ πόμα, οὐχὶ δὲ κριθῆς.
- 15.23 Ὅτι Ἴνδοι τοσοῦτον ἀπλότητος μεταποιοῦνται, ὥς μηδὲ τὰ οἴκοι φυλάττειν· τὴν γὰρ ἀπιστίαν φασὶ πονηροδιδασκαλίαν εἶναι.
- 15.24 Ὅτι Ἴνδοι ἀλήθειαν καὶ ἀρετὴν μάλιστα ἐπιτηδεύουσι, καὶ ὁ ἀλοὺς ἐπὶ ψευδομαρτυρίᾳ ἀκρωτηριάζεται.
- 15.25 Ὅτι τοὺς τῶν Ἰνδῶν βασιλεῖς γυναῖκες κομίζουσιν ἐπιμελόμεναι· ἐὰν δέ τις γυνὴ μεθύοντα βασιλέα ἀποκτείνῃ, τιμᾶται.
- 15.26 Ὅτι τῶν παρ' Ἰνδοῖς σοφῶν δύο γένη ἐστὶν ὧν οἱ μὲν Βραχμᾶνές εἰσιν, οἱ δὲ Γερμᾶνες. Οἱ δὲ Βραχμᾶνες ἀπέχονται ἐμψύχων καὶ ἀφροδισίων, φιλομαθοῦντες ἐν ἀφθόνῳ διαθέσει· ὁ δ' ἀκροατῆς οὔτε χρέμψαιτο οὔτε λαλήσαι οὔτε πτύσαι ἀλλ' εὐτάκτως σιγᾷ· ἔτη δὲ λζ' οὕτως ζήσας ἕκαστος ἀναχωρεῖ εἰς τὰ οἰκεῖα καὶ μετὰ ταῦτα ἐν εὐπαθείᾳ ζῇ, χρυσοφορῶν καὶ κρεῶν ἀπτόμενος.
- 15.27 Ὅτι Ἴνδοι νομίζουσι τὸν μὲν ἐνθάδε βίον ὥς ἂν ἀκμὴν κυομένων εἶναι, τὸν δὲ θάνατον γένεσιν εἰς τὸν ὄντως βίον τὸν εὐδαίμονα τοῖς φιλοσοφῆσαι· τὸν δὲ κόσμον γεννητὸν καὶ φθαρτὸν φασὶ καὶ σφαιροειδῆ, καὶ ὅτι ὁ ποιήσας καὶ διοικῶν αὐτὸν θεὸς δι' ὅλου διαπεφοίτηκεν αὐτοῦ, καὶ ὅτι αἱ ψυχὰς ἀθάνατοί εἰσι, καὶ τὰ ὑπὸ γῆν δικαιοτήρια.
- 15.28 Ὅτι οἱ Γερμᾶνες τὸ πολιτικὸν τῆς φιλοσοφίας μετέρχονται τῇ δὲ ἰατρικῇ χρῶνται, οὐ τῇ διὰ φαρμάκων, ἀλλὰ τῇ διὰ διαίτης τὸ πλεόν· καὶ τῶν φαρμάκων τὰ ἐπίπλαστα καὶ ἐπίχριστα εὐδοκιμεῖν.
- 15.29 Ὅτι πάντες Ἰνδῶν οἱ σοφοὶ καρτερίαν ἀσκοῦσι, τὴν τ' ἐν τοῖς πόνοις καὶ τὴν ἐν ταῖς ἐπιμοναῖς, ὥστ' ἐφ' ἑνὸς σχήματος ἀκίνητον διατελέσαι τὴν ἡμέραν ὅλην.
- 15.30 Ὅτι οἱ ἐν Ταξίλοις Ἴνδοι τοὺς τελευτήσαντας ἀτάφους ρίπτουσιν.
- 15.31 Ὅτι οἱ παρ' Ἰνδοῖς σοφοί, ἡνίκα αἰσθῶνται νοσοῦντων ἑαυτῶν, αἰσχρὸν τοῦτο ἡγούμενοι, ἐηάγουσιν ἑκτοὺς τοῦ ζῆν διὰ πυρός.
- 15.32 Ὅτι Πῶρός τις, Ἰνδὸς βασιλεὺς, ἀπέστειλε πρὸς Καίσαρα τὸν Θεὸν δῶρα, ἄνθρωπόν τε ἕξ ἀρχῆς ἀποτετμημένων τῶν ὤμων ἄχειρα καὶ ἐχίδνας μεγάλας καὶ ὄφιν πηχῶν ἰ καὶ χελώνην ποταμίαν τρίπηχυν καὶ πέρδικα μείζω γυπός.
- 15.33 Ὅτι πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἢ τε Ἀρεία ἐστὶ καὶ πρὸς νότον Ἀραχωσία καὶ Γεδρωσία ἔτι, τετράπλευρον οὔσα, οὗ τὸ μὲν νότιον πλευρὸν ἢ Ἐρυθρὰ, τὸ δ' ἀνατολικὸν ὁ Ἰνδὸς, τὸ δ' δυτικὸν ὁ Περσικὸς κόλπος, τὸ δὲ βόρειον τὰ ὄρη τοῦ Ταύρου, ἃ καλεῖται Βάγωα καὶ Πάρσυντα. Τὸ δὲ μῆκος τῆς θαλάσσης στάδιοι μύριοι γ.
- 15.35 Ὅτι γίνεται κῆτη ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ, πηχῶν ὄντα οὐβ'. Ἐπίγραμμα ἐπὶ τῷ τάφῳ Κύρου τοῦ βασιλέως· « Ἐνθάδ' ἐγ κεῖμαι Κῦρος, βασιλεὺς βασιλῶν. Ἐπὶ δὲ τοῦ Δαρείου οὕτως· « Φίλος ἦν τοῖς φίλοις, ἱππεὺς καὶ τοξότης ἄριστος ἐγενόμην, κυνηγῶν ἐκράτουν, πάντα ποιεῖν ἡδυνάμην. » .
- 15.35 Ὅτι ἐν Σούσοις τοσαύτην ἔχει τὴν τοῦ ἀέρος ἐν θέρει ἀκμάζοντι ἢ πόλις μεσημβρίας τὴν θέρμην, ὥς καὶ τὰς σαύρας καὶ τοὺς ὄρεις ἐν τῇ πόλει διαβῆναι μὴ φθάνειν τὰς ἐν τῇ πόλει ὁδοὺς, ἀλλ' ἐν μέσαις περιφλέγεσθαι· ὕδωρ δὲ ψυχρὸν προτεθέν ἐκθερμαίνεται παραχρῆμα. Τὰς δὲ κριθὰς φασὶ διασπαρείσας εἰς τὸν ἥλιον φρύγεσθαι, καθάπερ ἐν ἱπνῷ τὰς κάχυς. Διὸ καὶ ταῖς στέγαις ἐπὶ δύο πῆχεις τὴν γῆν ἐπιτίθεσθαι ὑπὸ δὲ τοῦ βάρους ἀναγκάζεσθαι στενοὺς μὲν, μακροὺς δὲ τοὺς οἴκους ποιεῖσθαι, ἀποροῦντας μακρῶν δοκῶν, δεομένους δὲ διὰ τὸ πνῖγος μεγάλων οἰκίων. Ἴδιον δὲ τι πάσχει ἡ φοινικίνη δοκός· στερεὰ γὰρ οὔσα, παλαιουμένη οὐκ εἰς

τὸ κάτω ἔνδοσιν λαμβάνει, ἀλλ' εἰς τὸ ἄνω μέρος κυρτοῦται τῷ βάρει καὶ βέλτιον ἀνέχει τὴν ὀροφήν.

- 15.36 Ὅτι Πέρσαι ἀγάλματα καὶ βωμοὺς οὐχ ἰδρύνονται, τιμῶσι δὲ ἥλιον καὶ σελήνην καὶ Ἀφροδίτην καὶ πῦρ καὶ γῆν καὶ ἀνέμους καὶ ὕδωρ. Εἰ δέ τις εἰς πῦρ φυσῇσειεν ἢ νεκρὸν ἐπιθείη ἢ ὄνθον, θανατοῦται παρ' αὐτοῖς· ῥιπίζοντες δὲ ἐξάπτουσι τὴν φλόγα. Τῷ δ' ὕδατι, ἐπὶ λίμνην ἢ ποταμὸν ἢ κρήνην ἔλθόντες, βόθρον ὀρύξαντες εἰς τοῦτον σφαγιάζονται, φυλαττόμενοι μή τι τοῦ πλησίον ὕδατος καθαροῦ αἵμαχθῇ, ὥς μιανοῦντες.
- 15.37 Ὅτι Πέρσαι εἰς ποταμὸν οὔτε οὐροῦσιν οὔτε νίπτονται οὔτε λούονται οὔτε νεκρὸν ἐμβάλλουσιν οὔτε τι μυσαρόν.
- 15.38 Ὅτι ἄθλα πολυτεκνίας Πέρσαι προτιθέασιν.
- 15.39 Ὅτι Πέρσαι μεθύοντες βουλευόνται περὶ τῶν μεγίστων καὶ ἡγοῦνται ταῦτα βεβαιότερα τῶν ἐν νήψει.
- 15.40 Ὅτι πρῶτος Δαρεῖος ὁ μακρόχειρ φόρους ἔταξε φέρειν· πρὸ γὰρ αὐτοῦ, ἐξ ὧν ἐκάστη χώρα ἔφερεν, ἔτελεῖτο, οἶον σίτος, ἵπποι.
- 16.1 Ὅτι Συρία καλεῖται ἀπὸ Βαβυλῶνος μέχρι τοῦ Ἰσσηικοῦ κόλπου καὶ ἐκεῖθεν συνεχῶς μέχρι τοῦ Πόντου, τοῦτ' ἔστιν ἕως τῶν Λευκοσύρων καὶ τῶν περὶ Ἀμισὸν τόπων· ὧν ἐν μέσῳ Καππαδόκαι ἀμφότεροι, οἷτε ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ταύρου ὄρους. Ὁ δὲ Ταῦρος ἕως τοῦ Ἀμάνου διήκει ὄρους.
- 16.2 Ὅτι ἡ Νίνος πόλις τῶν Ἀσσυρίων πολὺ μείζων ἦν Βαβυλῶνος, κειμένη ἐν πεδίῳ τῆς Ἀτουρίας. Ἡ δὲ Ἀτουρία πλησίον Ἀρβήλων ἐστὶ, μεταξὺ ἔχουσα τὸν Λύκον ποταμὸν.
- 16.3 Ὅτι ἡ Βαβυλὼν τῆς Μεσοποταμίας τὸν κύκλον ἔχει τοῦ τείχους σταδίων πέντε, πάχος δὲ τοῦ τείχους ποδῶν λβ', ὕψος δὲ τῶν μὲν μεσοπυργίων πήχεις ν', τῶν δὲ πύργων ζ'. Διόπερ καὶ τῶν ζ' θεαμάτων ἐστὶ καὶ τοῦτο καὶ ὁ κρεμαστός κῆπος.
- 16.5 Ὅτι ἀπέχει Βαβυλὼν τῆς Σελευκείας τῆς ἐν Μεσοποταμίᾳ στάδια τέσσαρα. Καὶ ἔστι νῦν ἔρημος μὲν ἡ Βαβυλὼν, ἀνώνυμος δὲ ἡ Σελεύκεια· ὥστε τὸ τοῦ κωμικοῦ ἐστὶν ἐπ' αὐτῇ εἰπεῖν, ὅπερ ἐκεῖνος περὶ τῆς Μεγάλης πόλεως· « ἔρημία μεγάλη· σὺν ἡ μεγάλη πόλις. ».
- 16.5 Ὅτι περὶ πόλιν Ἀρβηλα τῆς Ἀσσυρίας γέγονεν ἡ μεγάλη μάχη καὶ τελευταία Ἀλεξάνδρῳ πρὸς Δαρεῖον, περὶ Γαυγάμηλα κώμην· πλησίον δὲ καὶ ποταμὸς Λύκος καὶ πόλις Δημητριάς καὶ ἡ τοῦ νάφθα πηγή καὶ τὰ πυρά.
- 16.6 Ὅτι ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναπλέεται ὁ μὲν Τίγρις ἕως Ὠπιδος καὶ Σελευκείας, ὁ δὲ Εὐφράτης ἕως Βαβυλῶνος στάδια γ.
- 16.7 Ὅτι ἡ περὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν χώρα φέρει κριθὰς ὑπὲρ τὰ τριακοσάχονα. Ἐκ δὲ τοῦ φοίνικος αὐτόθι γίνεται οἶνος καὶ ὄξος καὶ μέλι καὶ ἄλφιστα· καὶ τοῖς τῶν φοινίκων πυρῇσι χρῶνται οἱ χαλκεῖς ἀντὶ ἀνθράκων. Βρεχόμενοι δὲ τοῖς σιτιζομένοις προβάτοις καὶ βοῦσι τροφή γίνονται. Φασὶ δὲ καὶ Περσικὴν ὥδην εἶναι, ἐν ἣ τὰς ἀπὸ τῶν φοινίκων ὠφελείας τζ' διαριθμούνται.
- 16.8 Ὅτι περὶ Βαβυλῶνα γίνεται ἄσφαλτος πολλή· ἥς ἡ μὲν ὑγρὰ, καλουμένη δὲ νάφθα· ἡ δὲ ξηρὰ πλησίον Εὐφράτου. Καὶ γίνονται βῶλοι μεγάλοι ἐξ αὐτῆς, πρὸς τὰς οἰκοδομὰς ἐπιτήδειαι τὰς διὰ τῆς ἀπτῆς κλίνθου. Ἡ δὲ ὑγρὴ, ἡ καὶ ἄφθα, παράδοξον ἔχει τὴν φύσιν· προσαχθεῖς γὰρ ὁ ἄφθας πυρὶ πλησίον ἀναρπάζει τὸ πῦρ· κὰν ἐπιχρίσας αὐτῷ σῶμα προσαγάγῃς, φλέγεται. Σβέννυται δὲ πηλῷ καὶ ὄξει καὶ στυπτηρίᾳ καὶ ἰξῶ καὶ ὕδατι πολλῷ. Πείρας δὲ χάριν Ἀλέξανδρος ἐν λουτρῷ προσέχεε παιδὶ τοῦ ἄφθα καὶ προσήγαγε λύχνον· φλεγόμενος δ' ὁ παῖς παρ' ὀλίγον ἀπώλετο, πλήν πολλῷ σφόδρα καταντλοῦντες τῷ ὕδατι ἔσβεσαν.

- 16.9 Ὅτι λέγεται καὶ ὁ ἄφθας καὶ ἡ ἄφθα καὶ ἡ νάφθα καὶ τὸ νάφθα.
- 16.10 Ὅτι ἡ Ἀδιαβηνὴ τῆς Βαβυλωνίας ἐστὶ μέρος καὶ ἐπαρχία.
- 16.11 Ὅτι ὁ Τίγρις διαρρεῖ τὴν Θωνίτιν λίμνην κατὰ πλάτος μέσσην, καὶ διεκπεράσας ἐπὶ θάτερον χεῖλος κατὰ γῆς δύεται μετὰ ψόφου πολλοῦ, ἐπὶ πολὺ τ' ἐνεχθεὶς ἀφανὴς ἀνίσχει τῆς Γορδυαίας ἐγγύς.
- 16.12 Ὅτι τοσοῦτόν ἐστιν ὁξὺς ὁ Τίγρις, ὥστε, τῆς λίμνης τῆς Θωπίτιδος ἀλμυρᾶς οὔσης καὶ ἰχθύων χωρὶς, οὐκ ἐπιμίγνυται αὐτῇ.
- 16.13 Ὅτι ἀπὸ Θαψάκου ἕως Βαβυλῶνος στάδιοι δώ.
- 16.14 Ὅτι ἀπὸ τοῦ κατὰ Κομμαγηνὴν ζεύγματος, ἥπερ ἐστὶ πόλις Σαμόσατα καὶ ἔστιν ἀρχὴ τῆς Μεσοποταμίας, στάδιοι β ἕως Θαψάκου.
- 16.15 Ὅτι ἡ μὲν Θάψακος τῆς Ἀραβίας ἐστὶ πόλις, ἡ δὲ Νικηφόριον τῆς Μεσοποταμίας καὶ ἀπέχουσιν ἀλλήλων αἱ πόλεις σταδίου ρ.
- 16.16 Ὅτι ἡ Μεσοποταμία φέρει τὸν ἄφθαν καὶ τὴν γαγγίτιν λίθον.
- 16.17 Ὅτι μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος ῥεῖ καὶ ἄλλος ποταμὸς Βασίλειος καλούμενος· καὶ περὶ τὴν Ἀνθεμουσίαν ἄλλος Ἀβόρας ποταμός.
- 16.18 Ὅτι τὴν Συρίαν ὀρίζει πρὸς ἄρκτους μὲν ἡ Κιλικία καὶ τὸ Ἄμανον ὄρος, τὸ δὲ πλάτος ἀπὸ θαλάσσης ἐπὶ τὸν Εὐφράτην· εἰσὶ δὲ ἀπὸ τοῦ Ἰσικοῦ κόλπου μέχρι τοῦ κατὰ Κομμαγηνὴν ζεύγματος οἱ τὸ λεχθέν πλευρὸν ἀφορίζοντες οὐκ ἐλάττους τῶν ὑσταδίων· πρὸς ἕω δὲ τῷ Εὐφράτῃ καὶ τοῖς ἐντὸς τοῦ Εὐφράτου Σκηνίταις Ἀραψι, πρὸς δὲ νότον τῇ εὐδαίμονι Ἀραβία καὶ τῇ Αἰγύπτῳ, πρὸς δύσιν δὲ τῷ Αἰγυπτίῳ τε καὶ Συριακῷ πελάγει μέχρι Ἰσσοῦ. Μέρη δ' αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Ἀμάνου ὄρους Κομμαγηνή, Σελευκίς, Κοίλη Συρία, Φοινίκη, Ἰουδαία καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπαρχίαι.
- 16.19 Ὅτι ἡ Κομμαγηνὴ ἔχει πόλιν ἐπίσημον Σαμόσατα. δὲ Σελευκίς καλεῖται τετράπολις· ἔχει γὰρ πολλὰς μὲν πόλεις, ἐπισήμους δὲ τέσσαρας, Σελεύκειαν τὴν Πιερίαν ἀπὸ τοῦ κτίστου Νικάτορος, Ἀντιόχειαν τὴν ἐπὶ Δάφνῃ ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Λαοδικεῖαν ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Ἀπάμειαν ἀπὸ τῆς γυναικὸς πάσας γὰρ ταύτας Σέλευκος ὁ Νικάτωρ ἔκτισεν.
- 16.20 Ὅτι ὁ Ὀρόντης ποταμὸς, ἐκ Μεσοποταμίας ὀρμηθεὶς, εἴτα ὑπὸ γῆν ἀφανισθεὶς, αὐθις ἐκδίδωσι περὶ τὴν Ἀπαμηνὴν καὶ οὕτως εἷς τὴν κατὰ Σελεύκειαν ἐμβάλλει θάλασσαν. Καὶ ἔστιν ἐκεῖ πλησίον ὄρος, Πιερία καλούμενον, εἴτα πρὸς νότον τὸ Κάσιον ὄρος, πλησίον Λαοδικείας πόλεως, ἐνθα Δολαβίλλας ὑπὸ Κασσίου πολιορκηθεὶς ἐτελεύτα.
- 16.21 Ὅτι ἡ Ἀπάμεια πόλις Χερρόνησος καλεῖται καὶ ἔστιν ὑπὸ τε τοῦ ποταμοῦ Ὀρόντου καὶ ὑπὸ τῆς ἐγγὺς οὔσης λίμνης μεγάλης καὶ τῶν ἐλῶν. Ἐκαλεῖτο δὲ Πέλλα πρότερον ὑπὸ τῶν πρὶν Μακεδόνων αὐτόθι οἰκησάντων· ὕστερον δ' ὁ Νικάτωρ Σέλευκος, κτίσας αὐτὴν, ἐπὶ τῇ γυναικὶ ὠνόμασεν. Ἐνταῦθα καὶ ὁ Νικάτωρ τοὺς φ' ἐλέφαντας ἔτρεφε, καὶ ἵπποφόρβιον βασιλικὸν τρισυρίων ἵππων θηλειῶν. Ἀπαμεὺς δ' ἦν ὁ πολυμαθέστατος τῶν καθ' αὐτὸν φιλοσόφων Ποσειδώνιος.
- 16.22 Ὅτι ἐν τῇ νήσῳ Ἀράδῳ πηγὴ ἐστὶ γλυκέος ὁδατος, ὑπὸ τοῖς κύμασιν ἀναβλυστάνουσα· ἀφ' ἧς ὑδρεύονται, κλίβανον στενοῦ πυθμένος εὐρύστομον μολιβδοῦν περὶ αὐτὴν καθιέντες.
- 16.23 Ὅτι ἡ Τρίπολις ἐκ τριῶν συνωκίσθη πόλεων, Τύρου καὶ Σιδόνης καὶ Ἀράδου. Τῇ δὲ Τριπόλει συνεχὲς ἐστὶ τὸ τοῦ Θεοῦ πρόσωπον, εἰς ὃ τελευτᾷ ὁ Λίβανος τὸ ὄρος.
- 16.24 Ὅτι τὴν Κοίλην Συρίαν ὃ τε Λίβανος καὶ ὁ Ἀντιλίβανος τὸ ὄρος ποιεῖ, ἀρχόμενον ἐκάτερον μικρὸν ὑπερθεῖν τῆς θαλάττης, τὸ μὲν, ὁ Λίβανος, ἀπὸ Τριπόλεως, τὸ δὲ, ὁ Ἀντιλίβανος, ἀπὸ Τύρου, παράλληλα κείμενα· τελευτῶσι δ' ἐγγὺς τῶν Ἀραβίων ὀρῶν τῶν ὑπὲρ τῆς Δαμασκηνῆς·

πλάτος δὲ τῆς χώρας στάδιοι ὅ, μήκος δὲ διπλάσιον. Καὶ ἔστιν ἡ χώρα εὐδαιμονεστάτη, ἀρδομένη ἄλλοις τε ποταμοῖς καὶ δὴ καὶ τῷ Ἰορδάνῃ.

- 16.25 Ὅτι Ποσειδώνιος ἱστορεῖ ἐν Κοίλῃ Συρίᾳ τὸν δράκοντα πεπτωκότα ὁραθῆναι νεκρὸν, μήκος σχεδόν τι καὶ πλεθριαῖον, πάχος δ', ὥστε ἰππείας ἐκατέρωθεν παραστάντας ἀλλήλους μὴ καθορᾶν, τὸ δὲ χάσμα τοῦ στόματος, ὥστ' ἔφιππον δέξασθαι, τῆς δὲ φολίδος λεπίδα ἐκάστην ὑπὲρ θυρεὸν εἶναι.
- 16.26 Ὅτι ἅπασα ἡ χώρα ἡ ἀπὸ τῆς Σελευκίδος ὡς ἐπὶ Αἴγυπτον καὶ Ἀραβίαν Κοίλῃ Συρίᾳ καλεῖται· ἰδίως δ' ἡ τῷ Λιβάνῳ καὶ τῷ Ἀντιλιβάνῳ ἀφωρισμένη. Ἡ δ' ἀπὸ Ὁρθωσίας πόλεως μέχρι Πηλουσίου παραλίᾳ Φοινίκη καλεῖται, στενὴ τις οὖσα. Ἡ δ' ὑπὲρ ταύτης μεσόγαια μέχρι τῶν Ἀράβων ἡ μεταξὺ Γάζης καὶ Ἀντιλιβάνου Ἰουδαία λέγεται.
- 16.27 Ὅτι ἡ Τύρος, νῆσος πρὶν οὖσα, Ἀλεξάνδρου τῷ χώματι τῆς πολιορκίας χερρόνησός ἐστιν, ἡ δ' ἐκεῖσε πορφύρα καλλίστη.
- 16.28 Ὅτι Σιδῶν πολύτεχνός ἐστι πόλις καὶ καλλιτέχνος, φιλόσοφος τε καὶ ἀριθμητικὴ καὶ λογιστικὴ καὶ ἀστρονομικὴ καὶ ἐμπορικὴ καὶ νυκτοποιοικὴ, καθάπερ καὶ ἡ Αἴγυπτος γεωμετρικὴ.
- 16.29 Ὅτι Σιδῶν ἀπὸ Τύρου ἀπέχει πρὸς βορρᾶν στάδια ὅ.
- 16.30 Ὅτι μετὰ Τύρον Πτολεμαῖς ἐστὶ πόλις, περὶ ἧς ἱστορεῖται παράδοξον. Ἐν τινὶ γὰρ πολέμῳ, τροπῆς γενομένης λαμπρᾶς τοῖς ἐνοίκιοις παρὰ τὸν αἰγιαλὸν, κύμα ἐξαπίνης ἐπελθὼν ἐκάλυψε τοὺς φεύγοντας· εἶτα πελαγίσαν μικρὸν, ὕστερον ὑπέφυγε τὸ ὕδωρ καὶ κατελείφθησαν ἐν τοῖς κοίλοις χωρίοις νεκροὶ οἱ ἄνδρες καὶ οἱ ἰχθύες.
- 16.31 Ὅτι τὰ κατὰ τὴν Ἀνδρομέδαν περὶ τὴν Ἰόπην γενέσθαι φασί· καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα ἐπίνειον ἔχουσι τὴν Ἰόπην.
- 16.32 Ὅτι ἀπὸ Κασίου εἰς τὸ Πηλούσιον, πόλιν Αἰγύπτου, στάδιοι τ'.
- 16.33 Ὅτι ἡ Γάζα πόλις ἀπὸ θαλάσσης ζ' σταδίους ἐπέχει· ἀπὸ δὲ Γάζης πόλεως εἰς Αἶλα πόλιν, τὸ ἀνατολικώτατον σημεῖον τοῦ Ἀραβίου κόλπου, δι' ἐρήμου στάδιοι αςζ'. Εἰς δὲ τὸ δυτικὸν μυχὸν τοῦ Ἀραβίου κόλπου, καλούμενον Ἡρωοπολιτικὸν, ἀπὸ Πηλουσίου ὁδὸς ἔρημος καὶ ἐρπετῶν πλήρης.
- 16.34 Ὅτι μετὰ Γάζαν Ῥαφία πόλις καὶ Ῥινοκόρουρα πόλις ὠνόμασται δ' οὕτως, ἐπειδὴ ποτε Αἰγύπτιοι τοὺς ἀλισκομένους κακούργους ῥινοτομοῦντες ἐκεῖ κατῴκιζον, οἱ οὐκέτι ἐτόλμων ὑποστρέφειν εἰς Αἴγυπτον διὰ τὸ παράσημοι εἶναι.
- 16.35 Ὅτι τὸ Πομπηίου τοῦ Μάγνου σῶμα ἐν τῷ Κασίῳ λόφῳ κεῖται περὶ Σερβωνίδα λίμνην πλησίον Πηλουσίου πόλεως.
- 16.36 Ὅτι ἀπὸ Ὁρθωσίας πόλεως Φοινίκης εἰς τὸ Πηλούσιον στάδιοι γχν κατακολπίζοντι· ἡ δὲ ὁδὸς πρὸς δυσμὰς χειμερινάς. Πάλιν δὲ ἀπὸ τῆς αὐτῆς Ὁρθωσίας ἐπὶ τὸν Ὁρόντην ποταμὸν ἀρλ', πρὸς ἀνατολὰς θερινάς. Ἀπὸ δὲ Ὁρόντου ποταμοῦ ἐπὶ τὰ ὄρια τῆς Συρίας καὶ Κιλικίας στάδιοι φκ' πρὸς ἀνατολὰς θερινάς.
- 16.37 Ὅτι τὸν Μωσῆν τὸν παρ' Ἰουδαίοις λέγει ὁ Στράβων, ὅτι Αἰγύπτιος ἦν ἱερεὺς καὶ μὴ ἀρεσκομένος τῇ τῶν Αἰγυπτίων θρησκείᾳ ἀπῆρεν εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ πολλοὺς συμπαρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ἐξ Αἰγύπτου. Ἐπαινεῖ δὲ τὸν Μωσῆν ὁ Στράβων, ὡς εὐσεβῶς πράξαντα τοῦτο καὶ δικαίως.
- 16.38 Ὅτι ὕστερον μετὰ τὸν Μωσῆν ἡ δεισιδαιμονία τοῖς Ἰουδαίοις συνέπεσεν, οἷον ἡ περιτομὴ καὶ ἡ τῶν κρεῶν ἀποχή.
- 16.39 Ὅτι Ἱεροσόλυμα πόλις τὰ μὲν ἔσω ἔνυδρα ἔχει, τὰ δ' ἐκτὸς ἔνυδρα· ἡ δὲ τάφρος τῆς πόλεως οὐκ ὀρυκτὴ, ἀλλὰ λατομητὴ, πέτρα βαθεῖα· ὁ δ' ἐξ αὐτῆς κοπεῖς λίθος τὴν πόλιν ἔκτισεν.

- 16.40 Ὅτι ἡ Σιρβωνὶς λίμνη ἀγχιβαθὴς ἔστιν, ἥς ἡ περίμετρος στάδιοι ,α. Τῇ δὲ παραλίᾳ παρατέταται μικρῶ τι πλεον τῶν ὁ σταδίων μῆκος. Βαρύτατον δ' ἔχει ὕδωρ, ὥστε μὴ δεῖν κολύμβου, ἀλλὰ τὸν ἐμβάντα καὶ μέχρις ὀμφαλοῦ εὐθὺς ἐξαίρεσθαι. Μεστὴ δ' ἐστὶν ἀσφάλτου αὕτη τοῦτο δ' ἀναφυσᾷται κατὰ καιροὺς ἀτάκτους ἐκ μέσου τοῦ βάθους μετὰ πομφολύγων, ὡς ἂν ζέοντος ὕδατος· κυρτουμένη δ' ἡ ἐπιφάνεια λόφου φαντασίαν παρέχει· συναναφέρεται δὲ καὶ ἄσβολος πολλή, καπνώδης μὲν, πρὸς δὲ τὴν ὄψιν ἄδηλος, ὅφ' ἥς κατιοῦται χαλκός, ἄργυρος, πᾶν τὸ στιλπνὸν μέχρι καὶ χρυσοῦ· ἀπὸ δὲ τοῦ κατιοῦσθαι τὰ σκεύη γνωρίζουσιν οἱ περισκοῦντες ἀρχομένην τὴν ἀναβολὴν τοῦ ἀσφάλτου καὶ παρασκευάζονται πρὸς τὴν μεταλλείαν αὐτοῦ, ποιησάμενοι σχεδίας καλαμίνας. Ἔστι δ' ἡ ἄσφαλτος γῆς βῶλος, ὑγραينوμένη ὑπὸ θερμοῦ καὶ ἀναφυσωμένη καὶ διαχεομένη· πάλιν δὲ μεταβάλλουσα εἰς πῆξιν ἰσχυρὰν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ὕδατος, ὥστε τομῆς καὶ κοπῆς δεῖσθαι εἴτα ἐπιπολάζουσα ἡ ἄσφαλτος διὰ τὴν τοῦ ὕδατος παχύτητα κόπτεται καὶ ἀποφέρεται.
- 16.41 Ὅτι τὰ παρ' Ἑβραίοις Σόδομα πόλις ἐτέρων ἦν ἰβ' πόλεων μητρόπολις, καὶ διὰ τὸ εἶναι τὴν γῆν ἔμπυρον, γενομένων σεισμῶν καὶ πυρωδῶν ἀναφυσημάτων, κατεστράφησαν καὶ κατεκάησαν πᾶσαι, καὶ ἀνεδόθη ἡ νῦν λίμνη Σιρβωνὶς καλουμένη, θειώδης οὖσα καὶ ἀσφαλτώδης.
- 16.42 Ὅτι Αἰγύπτιοι χρῶνται τῇ ἀσφάλτῳ πρὸς τὰς τῶν νεκρῶν ταριχείας.
- 16.43 Ὅτι ἐξ Ἀρμόζων τοῦ ἔκρου τῆς Καρμανίας ἀφορᾶται τὸ ἐν Ἀραβίᾳ ἄκρον τὸ ἐν Μάκαις, καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ ἀρχὴ τοῦ Περσικοῦ κόλπου· τὸ γὰρ ἐντεῦθεν πρῶτον μὲν πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς, εἴτα πρὸς βορρᾶν εὐρύνεται ἡ Περσικὴ θάλασσα ἕως Τερηδόνης πόλεως καὶ τῶν τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ ἐκβολῶν.
- 16.44 Ὅτι ἡ Περσικὴ θάλασσα μεγάλη ἐστίν, ὥστε μικρῶ λείπεται τῷ μεγέθει τοῦ Εὐξείνου πόντου.
- 16.45 Ὅτι ἐν τῷ νοτιωτάτῳ καὶ δυσμικωτάτῳ σημείῳ τοῦ Περσικοῦ κόλπου πόλις ἐστὶ Γέρρα ἐν γῇ ἀλμυρίδι, ἥς αἱ οἰκίαι ἄλιναί εἰσιν· ἐκεῖ δ' αἱ λεπίδες τῶν ἁλῶν, ἀφιστάμεναι κατὰ τὴν ἐπίκαισιν τὴν ἐκ τῶν ἡλίων, συνεχεῖς ἀποπίπτουσι, καταρραίνοντες ὕδασι πυκνὰ τοὺς τοίχους συνέχουσιν.
- 16.46 Ὅτι ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ Τύρος καὶ Ἀροδός εἰσι νῆσοι, ἀφ' ὧν οἱ ἐν Φοινίκῃ Τύριοι καὶ Ἀράδιοι ἐγένοντο μετανάσται.
- 16.47 Ὅτι καθ' ὅλην τὴν τῆς Ἑρυθρᾶς θαλάσσης παραλίαν φύεται κατὰ βυθοῦ δένδρα ὅμοια δάφνῃ καὶ ἐλαίᾳ, ταῖς μὲν ἀμπώτισιν ὅλα καὶ ὑπερφανῇ γιγνόμενα, ταῖς δὲ πλημμυρίσιν ἔσθ' ὅτε ὅλα καλυπτόμενα, καὶ ταῦτα τῆς ὑπερκειμένης γῆς ἀδένδρου οὔσης, ὥστε ἐπιτείνεσθαι τὸ παράδοξον.
- 16.48 Ὅτι ἐν τῇ Ἑρυθρᾷ θαλάσσει κῆτος ἐπώκειλε πηχῶν ν'.
- 16.49 Ὅτι ἐν τεῖς ἔλεσι τοῖς γινομένοις ὑπὸ τῶν τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ προχύσεων ἄμπελος γίνεται, ἐν ταῖς καλαμίναις ῥιψὶν ἐπιβαλλομένης γῆς, ὅση δέξαιτο ἂν τὸ φυτὸν, ὥστε φορητὴν γίνεσθαι πολλάκις, εἴτα κοντοῖς ἀπωθεῖσθαι πάλιν εἰς τὴν οἰκείαν ἐξ ἀρχῆς ἔδραν.
- 16.50 Ὅτι ἐν τῇ εὐδαίμονι Ἀραβίᾳ νόμος ἐστίν, ἵνα μὴ ὁ παῖς παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν βασιλείαν διαδέχεται, ἀλλ' ὅς ἂν πρῶτος γεννηθῇ τινὶ τῶν ἐπιφανῶν παῖς μετὰ τὴν κατάστασιν τοῦ βασιλέως, οὗτος ὁ παῖς ἀναλαμβάνεται καὶ τρέφεται βασιλικῶς, ὡς διαδεξόμενος τὴν βασιλείαν.
- 16.51 Ὅτι ἡ Ἑρυθρὰ θάλασσα οὐκ ἔστι βαθεῖα, ἀλλὰ καὶ ἕως μόνων δύο ὀργυιῶν ἔρχεται τὸ βάθος· διὸ ποάζει πλειστάκις διὰ τὰ φυτὰ ἐξέχοντα τῆς ἱπιφανείας, καὶ τὰ δένδρα φαίνεται ἕξω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης· καὶ κυνῶν πλῆθος θαλαττίων ἔχει.
- 16.52

Ὅτι ὁ Ἀσταβόρας ποταμὸς μέρει μὲν τῷ πλείστῳ μίσγεται τῷ Νείλῳ, τῷ δὲ ὀλίγῳ ἐκδίδωσιν εἰς τὸν Ἀράβιον κόλπον.

16.53 Ὅτι ἡ παραλία τῆς Ἀραβίας τῶν Τρωγοδυτῶν ἢ πολλὴ ἐλαιῶνας καὶ δαφνῶνας καὶ φοινικῶνας φέρει.

16.54 Ὅτι οἱ ἐν Ἀραβίᾳ ἐλέφαντες, ὅταν διὰ τὰ καύματα ἐκλίσωσιν οἱ ποταμοὶ, φρεωρυχοῦσι καὶ τοῖς ὁδοῦσι καὶ ταῖς προβοσκίσιν.

16.55 Ὅτι Τρωγοδύται ἄνευ τοῦ λ λέγει ὁ Στράβων.

16.56 Ὅτι φησὶ Ποσειδώνιος Ἑρεμβοὺς παρ' Ὀμήρῳ τοὺς Ἀραβας δεῖν ἀκούειν, ὡς τῶν παλαιῶν διὰ τὴν ἀνεπιμιξίαν σολοικιζόντων τὸ ὄνομα, καὶ ἀντὶ Ἀράβων Ἑρεμβῶν καλεῖν· καὶ γὰρ ταῦτα τὰ τρία ἔθνη, Ἀρμενίους, Ἀραβίους, Ἑρεμβοὺς, συνεχῇ ἀλλήλοις ὄντα, σχεδὸν τῇ αὐτῇ ὀνομασίᾳ καλεῖσθαι. Οὕτως οὖν καὶ Ἀρίμους φησὶν ὁ αὐτὸς δεῖν ἀκούειν τοὺς Σύρους· Ἀριμαῖοι γὰρ οἱ ἐν αὐτῇ· τάχα δὲ τότε οἱ Ἕλληνες Ἀραμαίους ἢ Ἀρίμους αὐτοὺς ἐκάλουν. Αἱ δὲ μεταπτώσεις τῶν ὀνομάτων πολλάι· καὶ γὰρ τὸν μὲν Δαριήκην Δαρεῖον ἐκάλεσαν, τὴν δὲ Φάρζιριν Παρύσατιν.

16.1 Ὅτι Συρία καλεῖται ἀπὸ Βαβυλῶνος μέχρι τοῦ Ἰσικοῦ κόλπου καὶ ἐκεῖθεν συνεχῶς μέχρι τοῦ Πόντου, τοῦτ' ἔστιν ἕως τῶν Λευκοσύρων καὶ τῶν περὶ Ἀμισὸν τόπων· ὧν ἐν μέσῳ Καππαδόκαι ἀμφότεροι, οἷτε ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ταύρου ὅρους. Ὁ δὲ Ταῦρος ἕως τοῦ Ἀμάνου διήκει ὅρους.

16.2 Ὅτι ἡ Νίνος πόλις τῶν Ἀσσυρίων πολὺ μείζων ἦν Βαβυλῶνος, κειμένη ἐν πεδίῳ τῆς Ἀτουρίας. Ἡ δὲ Ἀτουρία πλησίον Ἀρβήλων ἐστὶ, μεταξὺ ἔχουσα τὸν Λύκον ποταμόν.

16.3 Ὅτι ἡ Βαβυλὼν τῆς Μεσοποταμίας τὸν κύκλον ἔχει τοῦ τείχους σταδίων πέντε, πάχος δὲ τοῦ τείχους ποδῶν λβ', ὕψος δὲ τῶν μὲν μεσοπυργίων πήχεις ν', τῶν δὲ πύργων ξ'. Διόπερ καὶ τῶν ζ' θεαμάτων ἐστὶ καὶ τοῦτο καὶ ὁ κρεμαστὸς κῆπος.

16.5 Ὅτι ἀπέχει Βαβυλὼν τῆς Σελευκείας τῆς ἐν Μεσοποταμίᾳ στάδια τέσσαρα. Καὶ ἔστι νῦν ἔρημος μὲν ἡ Βαβυλὼν, ἀνώνυμος δὲ ἡ Σελεύκεια· ὥστε τὸ τοῦ κωμικοῦ ἐστὶν ἐπ' αὐτῇ εἰπεῖν, ὅπερ ἐκεῖνος περὶ τῆς Μεγάλης πόλεως· « ἔρημίᾳ μεγάλῃ· στὶν ἡ μεγάλη πόλις. ».

16.5 Ὅτι περὶ πόλιν Ἀρβηλα τῆς Ἀσσυρίας γέγονεν ἡ μεγάλη μάχη καὶ τελευταία Ἀλεξάνδρῳ πρὸς Δαρεῖον, περὶ Γαυγάμηλα κώμην· πλησίον δὲ καὶ ποταμὸς Λύκος καὶ πόλις Δημητριάς καὶ ἡ τοῦ νάφθα πηγὴ καὶ τὰ πυρά.

16.6 Ὅτι ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναπλέεται ὁ μὲν Τίγρις ἕως Ὠπίδος καὶ Σελευκείας, ὁ δὲ Εὐφράτης ἕως Βαβυλῶνος στάδια γ.

16.7 Ὅτι ἡ περὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν χώρα φέρει κριθὰς ὑπὲρ τὰ τριακοσάχρα. Ἐκ δὲ τοῦ φοίνικος αὐτόθι γίνεται οἶνος καὶ ὄξος καὶ μέλι καὶ ἄλφιτα· καὶ τοῖς τῶν φοινίκων πυρῇσι χρῶνται οἱ χαλκεῖς ἀντὶ ἀνθράκων. Βρεχόμενοι δὲ τοῖς σιτιζομένοις προβάτοις καὶ βοῦσι τροφή γίνονται. Φασὶ δὲ καὶ Περσικὴν ὥδην εἶναι, ἐν ἣ τὰς ἀπὸ τῶν φοινίκων ὠφελείας τζ' διαριθμούνται.

16.8 Ὅτι περὶ Βαβυλῶνα γίνεται ἄσφαλτος πολλή· ἥς ἡ μὲν ὑγρὰ, καλουμένη δὲ νάφθα· ἡ δὲ ξηρὰ πλησίον Εὐφράτου. Καὶ γίνονται βῶλοι μεγάλοι ἐξ αὐτῆς, πρὸς τὰς οἰκοδομὰς ἐπιτιθεῖται τὰς διὰ τῆς ἀπτῆς κλίνθου. Ἡ δὲ ὑγρὴ, ἡ καὶ ἄφθα, παράδοξον ἔχει τὴν φύσιν· προσαχθεὶς γὰρ ὁ ἄφθας πυρὶ πλησίον ἀναρπάζει τὸ πῦρ· κὰν ἐπιχρίσας αὐτῷ σῶμα προσαγάγῃς, φλέγεται. Σβέννυται δὲ πηλῷ καὶ ὄξει καὶ στυπτηρίᾳ καὶ ἰζῶ καὶ ὕδατι πολλῷ. Πείρας δὲ χάριν Ἀλέξανδρος ἐν λουτρῷ προσέχεε παιδὶ τοῦ ἄφθα καὶ προσήγαγε λύχνον· φλεγόμενος δ' ὁ παῖς παρ' ὀλίγον ἀπώλετο, πλὴν πολλῷ σφόδρα καταντλοῦντες τῷ ὕδατι ἔσβεσαν.

16.9 Ὅτι λέγεται καὶ ὁ ἄφθας καὶ ἡ ἄφθα καὶ ἡ νάφθα καὶ τὸ νάφθα.

- 16.10 Ὅτι ἡ Ἀδιαβηνὴ τῆς Βαβυλωνίας ἐστὶ μέρος καὶ ἐπαρχία.
- 16.11 Ὅτι ὁ Τίγρις διαρρεῖ τὴν Θωνίτιν λίμνην κατὰ πλάτος μέσσην, καὶ διεκπεράσας ἐπὶ θάτερον χεῖλος κατὰ γῆς δύεται μετὰ ψόφου πολλοῦ, ἐπὶ πολὺ τ' ἐνεχθεὶς ἀφανὴς ἀνίσχει τῆς Γορδυαίας ἐγγύς.
- 16.12 Ὅτι τοσοῦτόν ἐστιν ὁξὺς ὁ Τίγρις, ὥστε, τῆς λίμνης τῆς Θωπίτιδος ἀλμυρᾶς οὔσης καὶ ἰχθύων χωρὶς, οὐκ ἐπιμίγνυται αὐτῇ.
- 16.13 Ὅτι ἀπὸ Θαψάκου ἕως Βαβυλῶνος στάδιοι δώ.
- 16.14 Ὅτι ἀπὸ τοῦ κατὰ Κομμαγηνὴν ζεύγματος, ἥπερ ἐστὶ πόλις Σαμόσατα καὶ ἔστιν ἀρχὴ τῆς Μεσοποταμίας, στάδιοι β ἕως Θαψάκου.
- 16.15 Ὅτι ἡ μὲν Θάψακος τῆς Ἀραβίας ἐστὶ πόλις, ἡ δὲ Νικηφόριον τῆς Μεσοποταμίας καὶ ἀπέχουσιν ἀλλήλων αἱ πόλεις σταδίους ρ.
- 16.16 Ὅτι ἡ Μεσοποταμία φέρει τὸν ἄφθαν καὶ τὴν γαγγίτιν λίθον.
- 16.17 Ὅτι μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος ρεῖ καὶ ἄλλος ποταμὸς Βασίλειος καλούμενος καὶ περὶ τὴν Ἀνθεμουσίαν ἄλλος Ἀβόρας ποταμὸς.
- 16.18 Ὅτι τὴν Συρίαν ὀρίζει πρὸς ἄρκτους μὲν ἡ Κιλικία καὶ τὸ Ἄμανον ὄρος, τὸ δὲ πλάτος ἀπὸ θαλάσσης ἐπὶ τὸν Εὐφράτην· εἰσὶ δὲ ἀπὸ τοῦ Ἰσικικοῦ κόλπου μέχρι τοῦ κατὰ Κομμαγηνὴν ζεύγματος οἱ τὸ λεχθέν πλευρὸν ἀφορίζοντες οὐκ ἐλάττους τῶν ὑποσταδίων πρὸς ἕω δὲ τῷ Εὐφράτῃ καὶ τοῖς ἐντὸς τοῦ Εὐφράτου Σκηνίταις Ἀραψι, πρὸς δὲ νότον τῇ εὐδαίμονι Ἀραβία καὶ τῇ Αἰγύπτῳ, πρὸς δύσιν δὲ τῷ Αἰγυπτίῳ τε καὶ Συριακῷ πελάγει μέχρι Ἰσσοῦ. Μέρη δ' αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Ἀμάνου ὄρους Κομμαγηνή, Σελευκίς, Κοίλη Συρία, Φοινίκη, Ἰουδαία καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπαρχίαι.
- 16.19 Ὅτι ἡ Κομμαγηνὴ ἔχει πόλιν ἐπίσημον Σαμόσατα. δὲ Σελευκίς καλεῖται τετράπολις· ἔχει γὰρ πολλὰς μὲν πόλεις, ἐπισήμους δὲ τέσσαρας, Σελεύκειαν τὴν Πιερίαν ἀπὸ τοῦ κτίστου Νικάτορος, Ἀντιόχειαν τὴν ἐπὶ Δάφνῃ ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Λαοδίκειαν ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Ἀπάμειαν ἀπὸ τῆς γυναικὸς πάσας γὰρ ταύτας Σέλευκος ὁ Νικάτωρ ἔκτισεν.
- 16.20 Ὅτι ὁ Ὀρόντης ποταμὸς, ἐκ Μεσοποταμίας ὀρμηθεὶς, εἴτα ὑπὸ γῆν ἀφανισθεὶς, αὐθις ἐκδίδωσι περὶ τὴν Ἀπαμηνὴν καὶ οὕτως εἰς τὴν κατὰ Σελεύκειαν ἐμβάλλει θάλασσαν. Καὶ ἔστιν ἐκεῖ πλησίον ὄρος, Πιερία καλούμενον, εἴτα πρὸς νότον τὸ Κάσιον ὄρος, πλησίον Λαοδικείας πόλεως, ἔνθα Δολαβίλλας ὑπὸ Κασσίου πολιορκηθεὶς ἐτελεύτα.
- 16.21 Ὅτι ἡ Ἀπάμεια πόλις Χερρόνησος καλεῖται καὶ ἔστιν ὑπὸ τε τοῦ ποταμοῦ Ὀρόντου καὶ ὑπὸ τῆς ἐγγύς οὔσης λίμνης μεγάλης καὶ τῶν ἐλῶν. Ἐκαλεῖτο δὲ Πέλλα πρότερον ὑπὸ τῶν πρὶν Μακεδόνων αὐτόθι οἰκησάντων· ὕστερον δ' ὁ Νικάτωρ Σέλευκος, κτίσας αὐτήν, ἐπὶ τῇ γυναικὶ ὠνόμασεν. Ἐνταῦθα καὶ ὁ Νικάτωρ τοὺς φ' ἐλέφαντας ἔτρεφε, καὶ ἵπποφόρβιον βασιλικὸν τρισυρίων ἵππων θηλειῶν. Ἀπαμεὺς δ' ἦν ὁ πολυμαθέστατος τῶν καθ' αὐτὸν φιλοσόφων Ποσειδώνιος.
- 16.22 Ὅτι ἐν τῇ νήσῳ Ἀράδῳ πηγὴ ἐστὶ γλυκέος ὕδατος, ὑπὸ τοῖς κύμασιν ἀναβλυστάνουσα· ἀφ' ἧς ὑδρεύονται, κλίβανον στενοῦ πυθμένος εὐρύστομον μολιβδοῦν περὶ αὐτὴν καθιέντες.
- 16.23 Ὅτι ἡ Τρίπολις ἐκ τριῶν συνωκίσθη πόλεων, Τύρου καὶ Σιδόνης καὶ Ἀράδου. Τῇ δὲ Τριπόλει συνεχές ἐστὶ τὸ τοῦ Θεοῦ πρόσωπον, εἰς δὲ τελευτᾷ ὁ Λίβανος τὸ ὄρος.
- 16.24 Ὅτι τὴν Κοίλην Συρίαν δὲ τε Λίβανος καὶ ὁ Ἀντιλίβανος τὸ ὄρος ποιεῖ, ἀρχόμενον ἐκάτερον μικρὸν ὑπερθεῖν τῆς θαλάττης, τὸ μὲν, ὁ Λίβανος, ἀπὸ Τριπόλεως, τὸ δὲ, ὁ Ἀντιλίβανος, ἀπὸ Τύρου, παράλληλα κείμενα· τελευτῶσι δ' ἐγγὺς τῶν Ἀραβίων ὁρῶν τῶν ὑπὲρ τῆς Δαμασκηνης·

πλάτος δὲ τῆς χώρας στάδιοι ὅ, μήκος δὲ διπλάσιον. Καὶ ἔστιν ἡ χώρα εὐδαιμονεστάτη, ἄρδομένη ἄλλοις τε ποταμοῖς καὶ δὴ καὶ τῷ Ἰορδάνῃ.

- 16.25 Ὅτι Ποσειδώνιος ἱστορεῖ ἐν Κοίλῃ Συρίᾳ τὸν δράκοντα πεπτωκότα ὁραθῆναι νεκρὸν, μήκος σχεδὸν τι καὶ πλεθριαῖον, πάχος δ', ὥστε ἰππείας ἐκατέρωθεν παραστάντας ἀλλήλους μὴ καθορᾶν, τὸ δὲ χάσμα τοῦ στόματος, ὥστ' ἔφιππον δέξασθαι, τῆς δὲ φολίδος λεπίδα ἐκάστην ὑπὲρ θυρεὸν εἶναι.
- 16.26 Ὅτι ἅπασα ἡ χώρα ἡ ἀπὸ τῆς Σελευκίδος ὡς ἐπὶ Αἴγυπτον καὶ Ἀραβίαν Κοίλῃ Συρίᾳ καλεῖται· ἰδίως δ' ἡ τῷ Λιβάνῳ καὶ τῷ Ἀντιλιβάνῳ ἀφωρισμένη. Ἡ δ' ἀπὸ Ὁρθωσίας πόλεως μέχρι Πηλουσίου παραλίᾳ Φοινίκη καλεῖται, στενὴ τις οὖσα. Ἡ δ' ὑπὲρ ταύτης μεσόγαια μέχρι τῶν Ἀράβων ἡ μεταξὺ Γάζης καὶ Ἀντιλιβάνου Ἰουδαία λέγεται.
- 16.27 Ὅτι ἡ Τύρος, νῆσος πρὶν οὖσα, Ἀλεξάνδρου τῷ χῶματι τῆς πολιορκίας χερρόνησός ἐστιν, ἡ δ' ἐκεῖσε πορφύρα καλλίστη.
- 16.28 Ὅτι Σιδῶν πολύτεχνός ἐστι πόλις καὶ καλλιτέχνος, φιλόσοφός τε καὶ ἀριθμητικὴ καὶ λογιστικὴ καὶ ἀστρονομικὴ καὶ ἐμπορικὴ καὶ νυκτοποιοικὴ, καθάπερ καὶ ἡ Αἴγυπτος γεωμετρικὴ.
- 16.29 Ὅτι Σιδῶν ἀπὸ Τύρου ἀπέχει πρὸς βορρᾶν στάδια ὅ.
- 16.30 Ὅτι μετὰ Τύρον Πτολεμαῖς ἐστι πόλις, περὶ ἧς ἱστορεῖται παράδοξον. Ἐν τινὶ γὰρ πολέμῳ, τροπῆς γενομένης λαμπρᾶς τοῖς ἐνοίκιοις παρὰ τὸν αἰγιαλὸν, κύμα ἐξαπίνης ἐπελθὼν ἐκάλυψε τοὺς φεύγοντας· εἴτα πελαγίσαν μικρὸν, ὕστερον ὑπέφυγε τὸ ὕδωρ καὶ κατελείφθησαν ἐν τοῖς κοίλοις χωρίοις νεκροὶ οἱ ἄνδρες καὶ οἱ ἰχθύες.
- 16.31 Ὅτι τὰ κατὰ τὴν Ἀνδρομέδαν περὶ τὴν Ἰόπην γενέσθαι φασί· καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα ἐπίνειον ἔχουσι τὴν Ἰόπην.
- 16.32 Ὅτι ἀπὸ Κασίου εἰς τὸ Πηλούσιον, πόλιν Αἰγύπτου, στάδιοι τ'.
- 16.33 Ὅτι ἡ Γάζα πόλις ἀπὸ θαλάσσης ζ' σταδίους ἐπέχει· ἀπὸ δὲ Γάζης πόλεως εἰς Αἶλα πόλιν, τὸ ἀνατολικώτατον σημεῖον τοῦ Ἀραβίου κόλπου, δι' ἐρήμου στάδιοι αςζ'. Εἰς δὲ τὸ δυτικὸν μυχὸν τοῦ Ἀραβίου κόλπου, καλούμενον Ἡρωοπολιτικὸν, ἀπὸ Πηλουσίου ὁδὸς ἔρημος καὶ ἐρπετῶν πλήρης.
- 16.34 Ὅτι μετὰ Γάζαν Ῥαφία πόλις καὶ Ῥινοκόρουρα πόλις ὠνόμασται δ' οὕτως, ἐπειδὴ ποτε Αἰγύπτιοι τοὺς ἀλισκομένους κακούργους ῥινοτομοῦντες ἐκεῖ κατῴκιζον, οἱ οὐκέτι ἐτόλμων ὑποστρέφειν εἰς Αἴγυπτον διὰ τὸ παράσημοι εἶναι.
- 16.35 Ὅτι τὸ Πομπηίου τοῦ Μάγνου σῶμα ἐν τῷ Κασίῳ λόφῳ κεῖται περὶ Σερβωνίδα λίμνην πλησίον Πηλουσίου πόλεως.
- 16.36 Ὅτι ἀπὸ Ὁρθωσίας πόλεως Φοινίκης εἰς τὸ Πηλούσιον στάδιοι γχν κατακολπίζοντι· ἡ δὲ ὁδὸς πρὸς δυσμὰς χειμερινάς. Πάλιν δὲ ἀπὸ τῆς αὐτῆς Ὁρθωσίας ἐπὶ τὸν Ὁρόντην ποταμὸν ἀρλ', πρὸς ἀνατολὰς θερινάς. Ἀπὸ δὲ Ὁρόντου ποταμοῦ ἐπὶ τὰ ὄρια τῆς Συρίας καὶ Κιλικίας στάδιοι φκ' πρὸς ἀνατολὰς θερινάς.
- 16.37 Ὅτι τὸν Μωσῆν τὸν παρ' Ἰουδαίοις λέγει ὁ Στράβων, ὅτι Αἰγύπτιος ἦν ἱερεὺς καὶ μὴ ἀρεσκομένος τῇ τῶν Αἰγυπτίων θρησκείᾳ ἀπῆρεν εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ πολλοὺς συμπαρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ἐξ Αἰγύπτου. Ἐπαινεῖ δὲ τὸν Μωσῆν ὁ Στράβων, ὡς εὐσεβῶς πράξαντα τοῦτο καὶ δικαίως.
- 16.38 Ὅτι ὕστερον μετὰ τὸν Μωσῆν ἡ δεισιδαιμονία τοῖς Ἰουδαίοις συνέπεσεν, οἷον ἡ περιτομὴ καὶ ἡ τῶν κρεῶν ἀποχή.
- 16.39 Ὅτι Ἱεροσόλυμα πόλις τὰ μὲν ἔσω ἔνυδρα ἔχει, τὰ δ' ἐκτὸς ἔνυδρα· ἡ δὲ τάφρος τῆς πόλεως οὐκ ὀρυκτὴ, ἀλλὰ λατομητὴ, πέτρα βαθεῖα· ὁ δ' ἐξ αὐτῆς κοπεῖς λίθος τὴν πόλιν ἔκτισεν.

- 16.40 Ὅτι ἡ Σιρβωνὶς λίμνη ἀγχιβαθὴς ἔστιν, ἥς ἡ περίμετρος στάδιοι ,α. Τῇ δὲ παραλίᾳ παρατέταται μικρῶ τι πλεον τῶν ὁ σταδίων μῆκος. Βαρύτατον δ' ἔχει ὕδωρ, ὥστε μὴ δεῖν κολύμβου, ἀλλὰ τὸν ἐμβάντα καὶ μέχρις ὀμφαλοῦ εὐθὺς ἐξαίρεσθαι. Μεστὴ δ' ἐστὶν ἀσφάλτου αὕτη τοῦτο δ' ἀναφυσᾷται κατὰ καιροὺς ἀτάκτους ἐκ μέσου τοῦ βάθους μετὰ πομφολύγων, ὡς ἂν ζέοντος ὕδατος· κυρτουμένη δ' ἡ ἐπιφάνεια λόφου φαντασίαν παρέχει· συναναφέρεται δὲ καὶ ἄσβολος πολλή, καπνώδης μὲν, πρὸς δὲ τὴν ὄψιν ἄδηλος, ὅφ' ἥς κατιοῦται χαλκός, ἄργυρος, πᾶν τὸ στιλπνὸν μέχρι καὶ χρυσοῦ· ἀπὸ δὲ τοῦ κατιοῦσθαι τὰ σκεύη γνωρίζουσιν οἱ περισκοῦντες ἀρχομένην τὴν ἀναβολὴν τοῦ ἀσφάλτου καὶ παρασκευάζονται πρὸς τὴν μεταλλείαν αὐτοῦ, ποιησάμενοι σχεδίας καλαμίνας. Ἔστι δ' ἡ ἄσφαλτος γῆς βῶλος, ὑγραينوμένη ὑπὸ θερμοῦ καὶ ἀναφυσωμένη καὶ διαχεομένη· πάλιν δὲ μεταβάλλουσα εἰς πῆξιν ἰσχυρὰν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ὕδατος, ὥστε τομῆς καὶ κοπῆς δεῖσθαι εἴτα ἐπιπολάζουσα ἡ ἄσφαλτος διὰ τὴν τοῦ ὕδατος παχύτητα κόπτεται καὶ ἀποφέρεται.
- 16.41 Ὅτι τὰ παρ' Ἑβραίοις Σόδομα πόλις ἐτέρων ἦν ἰβ' πόλεων μητρόπολις, καὶ διὰ τὸ εἶναι τὴν γῆν ἔμπυρον, γενομένων σεισμῶν καὶ πυρωδῶν ἀναφυσημάτων, κατεστράφησαν καὶ κατεκάησαν πᾶσαι, καὶ ἀνεδόθη ἡ νῦν λίμνη Σιρβωνὶς καλουμένη, θειώδης οὖσα καὶ ἀσφαλτώδης.
- 16.42 Ὅτι Αἰγύπτιοι χρῶνται τῇ ἀσφάλτῳ πρὸς τὰς τῶν νεκρῶν ταριχεΐας.
- 16.43 Ὅτι ἐξ Ἀρμόζων τοῦ ἔκρου τῆς Καρμανίας ἀφορᾶται τὸ ἐν Ἀραβίᾳ ἄκρον τὸ ἐν Μάκαις, καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ ἀρχὴ τοῦ Περσικοῦ κόλπου· τὸ γὰρ ἐντεῦθεν πρῶτον μὲν πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς, εἴτα πρὸς βορρᾶν εὐρύνεται ἡ Περσικὴ θάλασσα ἕως Τερηδόνης πόλεως καὶ τῶν τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ ἐκβολῶν.
- 16.44 Ὅτι ἡ Περσικὴ θάλασσα μεγάλη ἐστίν, ὥστε μικρῶ λείπεται τῷ μεγέθει τοῦ Εὐξείνου πόντου.
- 16.45 Ὅτι ἐν τῷ νοτιωτάτῳ καὶ δυσμικωτάτῳ σημείῳ τοῦ Περσικοῦ κόλπου πόλις ἐστὶ Γέρρα ἐν γῇ ἀλμυρίδι, ἥς αἱ οἰκίαι ἄλιναι εἰσιν· ἐκεῖ δ' αἱ λεπίδες τῶν ἁλῶν, ἀφιστάμεναι κατὰ τὴν ἐπίκαισιν τὴν ἐκ τῶν ἡλίων, συνεχεῖς ἀποπίπτουσι, καταρραίνοντες ὕδασι πυκνὰ τοὺς τοίχους συνέχουσιν.
- 16.46 Ὅτι ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ Τύρος καὶ Ἀροδός εἰσι νῆσοι, ἀφ' ὧν οἱ ἐν Φοινίκῃ Τύριοι καὶ Ἀράδιοι ἐγένοντο μετανάσται.
- 16.47 Ὅτι καθ' ὅλην τὴν τῆς Ἑρυθρᾶς θαλάσσης παραλίαν φύεται κατὰ βυθοῦ δένδρα ὅμοια δάφνῃ καὶ ἐλαίᾳ, ταῖς μὲν ἀμπώτισιν ὅλα καὶ ὑπερφανῇ γιγνόμενα, ταῖς δὲ πλημμυρίσιν ἔσθ' ὅτε ὅλα καλυπτόμενα, καὶ ταῦτα τῆς ὑπερκειμένης γῆς ἀδένδρου οὔσης, ὥστε ἐπιτείνεσθαι τὸ παράδοξον.
- 16.48 Ὅτι ἐν τῇ Ἑρυθρᾷ θαλάσῃ κῆτος ἐπώκειλε πηχῶν ν'.
- 16.49 Ὅτι ἐν τεῖς ἔλεσι τοῖς γινομένοις ὑπὸ τῶν τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ προχύσεων ἄμπελος γίνεται, ἐν ταῖς καλαμίναις ῥιψὶν ἐπιβαλλομένης γῆς, ὅση δέξαιτο ἂν τὸ φυτὸν, ὥστε φορητὴν γίνεσθαι πολλάκις, εἴτα κοντοῖς ἀπωθεῖσθαι πάλιν εἰς τὴν οἰκείαν ἐξ ἀρχῆς ἔδραν.
- 16.50 Ὅτι ἐν τῇ εὐδαίμονι Ἀραβίᾳ νόμος ἐστίν, ἵνα μὴ ὁ παῖς παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν βασιλείαν διαδέχεται, ἀλλ' ὅς ἂν πρῶτος γεννηθῇ τινὶ τῶν ἐπιφανῶν παῖς μετὰ τὴν κατάστασιν τοῦ βασιλέως, οὗτος ὁ παῖς ἀναλαμβάνεται καὶ τρέφεται βασιλικῶς, ὡς διαδεξόμενος τὴν βασιλείαν.
- 16.51 Ὅτι ἡ Ἑρυθρὰ θάλασσα οὐκ ἔστι βαθεῖα, ἀλλὰ καὶ ἕως μόνων δύο ὀργυιῶν ἔρχεται τὸ βάθος· διὸ ποάζει πλειστάκις διὰ τὰ φυτὰ ἐξέχοντα τῆς ἱπιφανείας, καὶ τὰ δένδρα φαίνεται ἔξω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης· καὶ κυνῶν πλῆθος θαλαττίων ἔχει.
- 16.52

Ὅτι ὁ Ἀσταβόρας ποταμὸς μέρει μὲν τῷ πλείστῳ μίσγεται τῷ Νείλῳ, τῷ δὲ ὀλίγῳ ἐκδίδωσιν εἰς τὸν Ἀράβιον κόλπον.

16.53 Ὅτι ἡ παραλία τῆς Ἀραβίας τῶν Τρωγοδυτῶν ἢ πολλὴ ἐλαιῶνας καὶ δαφνῶνας καὶ φοινικῶνας φέρει.

16.54 Ὅτι οἱ ἐν Ἀραβίᾳ ἐλέφαντες, ὅταν διὰ τὰ καύματα ἐκλίσωσιν οἱ ποταμοὶ, φρεωρυχοῦσι καὶ τοῖς ὁδοῦσι καὶ ταῖς προβοσκίσιν.

16.55 Ὅτι Τρωγοδύται ἄνευ τοῦ λ λέγει ὁ Στράβων.

16.56 Ὅτι φησὶ Ποσειδώνιος Ἑρεμβοὺς παρ' Ὀμήρῳ τοὺς Ἀραβας δεῖν ἀκούειν, ὡς τῶν παλαιῶν διὰ τὴν ἀνεπιμιξίαν σολοικιζόντων τὸ ὄνομα, καὶ ἀντὶ Ἀράβων Ἑρεμβῶν καλεῖν· καὶ γὰρ ταῦτα τὰ τρία ἔθνη, Ἀρμενίους, Ἀραβίους, Ἑρεμβοὺς, συνεχῇ ἀλλήλοις ὄντα, σχεδὸν τῇ αὐτῇ ὀνομασίᾳ καλεῖσθαι. Οὕτως οὖν καὶ Ἀρίμους φησὶν ὁ αὐτὸς δεῖν ἀκούειν τοὺς Σύρους· Ἀριμαῖοι γὰρ οἱ ἐν αὐτῇ· τάχα δὲ τότε οἱ Ἕλληνες Ἀραμαίους ἢ Ἀρίμους αὐτοὺς ἐκάλουν. Αἱ δὲ μεταπτώσεις τῶν ὀνομάτων πολλάι· καὶ γὰρ τὸν μὲν Δαριήκην Δαρεῖον ἐκάλεσαν, τὴν δὲ Φάρζιριν Παρύσατιν.

17.1 Ὅτι ὁ μικρὸς καταράκτης ὑπὲρ Συήνης καὶ Ἑλεφαντίνης ἐστὶ πόλεων, ἔνθα καὶ τὸ μεθόριον Αἰγυπτίων καὶ Αἰθιοπῶν.

17.2 Ὅτι οἱ Αἰθίοπες λυπρῶς ζῶσι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς δυσκρασίας τῶν ἀέρων, διὸ καὶ πένητές εἰσιν· οἱ δ' Αἰγύπτιοι εὐδαίμονές εἰσιν.

17.3 Ὅτι Αἰγύπτιοι εἰς τρεῖς μοῖρας ἑαυτοὺς διεῖλον· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν εἰσιν ἱερεῖς, περὶ τὰ θεῖα ἀσχολούμενοι· οἱ δὲ γεωργοὶ, τὰ ἐν εἰρήνῃ ἐργαζόμενοι· οἱ δὲ στρατιῶται, τὰ ἐν πολέμῳ ἀσκοῦντες.

17.4 Ὅτι ὁ Νεῖλος ἀεὶ ἐκ νότου πρὸς ἄρκτους ρεῖ ἕως τοῦ μεγάλου Δέλτα· εἴτα ἐκεῖθεν σχίζεται εἰς πολλὰ ἕως τῆς θαλάσσης, δεξιὰ μὲν ἕως Πηλουσίου, εὐώνυμα δὲ ἕως Κανώβου. Καὶ γίνεται ἡ κάτω Αἴγυπτος νῆσος τρίγωνος, τὸ Δέλτα, ᾧ ὁμώνυμον ἡ κορυφή καὶ ἡ ἐν αὐτῇ κώμη. Πᾶν δὲ τὸ Δέλτα τοσοῦτόν ἐστι κατὰ ῥαστώνην πλωτὸν διώρυξιν, ὥστε καὶ ὀστράκινα ἐνίοις πορθμεῖα εἶναι.

17.5 Ὅτι ἡ περίμετρος τοῦ Δέλτα γ ἐστὶ σταδίων νησιάζουσα.

17.6 Ὅτι ἐν ταῖς ἀναβάσεσι τοῦ Νεῖλου πελαγίζει τὸ Δέλτα, μόνων τῶν πόλεων καὶ τῶν κωμῶν ὑπερφαινομένων, διὰ τὸ ἢ ἐπ' αὐτοφυῶν ἢ χειροποιήτων λόφων ἰδρῦσθαι. Τοῦτο δὲ γίνεται μ' ἡμέρας· εἴτα κατ' ὀλίγον μειοῦται, ὥσπερ καὶ ἠϋξήθη, ἑτέρας ἡμέρας κ' ὥστε ἐν πάσαις ταῖς ξ' ἡμέραις τελέως ξηραίνεται τὸ πεδίον.

17.7 Ὅτι ἀπὸ τοῦ Δέλτα μῆκός εἰσι στάδιοι ,δ πρὸς νότον ἕως Συήνης, ἐπ' εὐθείας δι' ἐνὸς ρεῖθρου τοῦ ποταμοῦ φερομένου, πλὴν εἴ ποῦ τις νῆσός ἐστιν.

17.8 Ὅτι ἐκ τῶν ἐν Αἰθιοπία ὄμβρων πληθύνει ὁ Νεῖλος ποταμός.

17.9 Ὅτι Καμβύσης ὁ Πέρσης, κατασχὼν τὴν Αἴγυπτον, ἀνῆλθε μέχρι τῆς Μερόης ὑπ' αὐτοῦ κληθείσης πόλεως· ἐκεῖ γὰρ αὐτοῦ ἡ ἀδελφὴ Μερόη ἐτελεύτα, καὶ τιμῶν αὐτὴν ἔθετο τῇ πόλει Μερόην ὄνομα.

17.10 Ὅτι οἱ παλαιοὶ ἀπὸ Συήνης ἕως τῆς θαλάσσης μόνον ἐκάλουν Αἴγυπτον, τοῦτ' ἔστιν ὅσον ὁ Νεῖλος ποταμὸς ποτίζει μέρος καὶ μόνον.

17.11 Ὅτι ἀπὸ Πηλουσίου ἕως Κανώβου στόματος, τοῦτ' ἔστιν ἡ βέσις τοῦ Δέλτα, στάδιοί εἰσι ,ατ', ἀπὸ δὲ Κανώβου εἰς τὴν Φάρον ρν'.

17.12 Ὅτι ἡ πόλις Ἀλεξανδρεία ἐν τῇ Μαρεώτιδί ἐστιν· ἥς τὰ μὲν βόρεια θαλάσση, τὰ δὲ νότια τῇ Μαρεΐᾳ λίμνῃ περιέχεται. Πληροῦται δ' ἐκείνη ὑπὸ τῶν τοῦ Νεῖλου διωρύχων καὶ ἀναβάσεων.

- 17.13 Ὅτι τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου χρυσὴν πύelon ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐσύλησε Πτολεμαῖος ὁ Κόκκης, ὁ καὶ Παρεΐσακτος ἐπικληθεὶς, ἐκ τῆς Συρίας ἐπελθὼν· καὶ εὐθὺς ἐξέπεσε τῆς ἀρχῆς, ἀνόνητα τολμήσας. Ἡ δὲ πύelos μετὰ τοῦτο ὑελίνη γέγονεν.
- 17.14 Ὅτι ὁ ὄγδοος Πτολεμαῖος, ὁ Αὐλητῆς κληθεὶς, χοραυλεῖν ἤσκησε, σεμνυνόμενος ἐπ' αὐτῷ, ὡς καὶ ἀνταγωνίζεσθαι αὐληταῖς· ὃν οἱ Ἀλεξανδρεῖς ἐξέβαλον. Ὁ δὲ εἰς Ῥώμην ἐλθὼν, ἰκέτης γίνεται Πομπηίου καὶ ἔτυχε καθόδου εἰς τὴν βασιλείαν· καὶ μετ' ὀλίγον νόσω τελευτᾷ καὶ διαδέχεται αὐτὸν Διόνυσος ὁ υἱὸς, καὶ Κλεοπάτρα, ἡ θυγάτηρ τοῦ Αὐλητοῦ, φεύγει εἰς τὴν Συρίαν. Ὁ δὲ Πομπήιος, φυγὼν ἐκ Φαρσάλου, ἤκεν εἰς τὸ Πηλούσιον καὶ τὸ Κάσιον ὄρος καὶ δολοφονεῖται ὑπὸ τῶν ἀμφὶ Διόνυσον. Ἐπελθὼν δὲ Καῖσαρ τὸν τε Διόνυσον κτείνει καὶ τὴν Κλεοπάτραν καθίστησι βασίλισσαν Αἰγύπτου. Ἀντώνιος δὲ μετὰ τὴν ἐν Φιλίπποις μάχην, ἐλθὼν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἔγημε τὴν Κλεοπάτραν καὶ τὸν Ἀκτιακὸν πόλεμον σὺν αὐτῇ ἡγωνίσαστο καὶ συνέφυγεν. Ὁ δ' Αὐγουστος ἐπελθὼν ἄμφω τε κατέλυσε καὶ τὴν Αἴγυπτον ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐποίησεν.
- 17.15 Ὅτι ὁ μὲν πρῶτος Καῖσαρ περὶ Φάρσαλον πόλιν ἐνίκα Πομπήιον, ὁ δὲ δευτέρος περὶ Φιλίππους ἐνίκα Βροῦτον καὶ Κάσιον.
- 17.16 Ὅτι τὰ τοῦ Νείλου ζ στόματα ταῦτά ἐστιν· Ἡρακλεωτικὸν, Βολβίτινον, Σεβεννυτικὸν, Φατνιτικὸν, Μενδήσιον, Τανιτικὸν, Πηλουσιακόν.
- 17.17 Ὅτι ἡ μεταξὺ Πηλουσίου πόλεως καὶ τοῦ μυχοῦ τοῦ καθ' Ἡρώων πόλιν ἐρημία σταδίων ἐστὶ ἀ· πᾶσα δ' ἄνυδρος καὶ θηριώδης, ὀφιώδης ἐστίν.
- 17.18 Ὅτι ἐν Μωμέμφιδι τρέφεται θήλεια βοῦς ἱερὰ, καθάπερ ἐν Μέμφιδι ὁ Ἄπις, ἐν Ἡλιουπόλει δὲ ὁ Μνεῦις βοῦς.
- 17.19 Ὅτι περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Δέλτα ἐστὶν ἢ τε Βούβαστος πόλις καὶ Μέμφις καὶ Ἡλιούπολις καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς διώρυχος τῆς βαλλούσης εἰς τὴν καθ' Ἡρώων πόλιν θάλασσαν τοῦ Ἀραβίου κόλπου, πλάτος ἔχουσα πήχεις ρ', βάθος δὲ ὥστε σύμμετρον εἶναι μυριοφόρῳ νηί.
- 17.20 Ὅτι αἱ πάσαι Αἰγύπτιαι Θῆβαι Λιόσπολις νῦν μεγάλη καλεῖται.
- 17.21 Ὅτι Πλάτων ὁ μέγας σὺν Εὐδόξῳ τῷ μαθητῇ ἀπῆρεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, κάκεῖ διετέλεσαν ἔτη ιγ', γεωμετροῦντες καὶ ἀστρονομοῦντες καὶ ἀπλῶς φιλοσοφοῦντες περὶ τὰς Θήβας τὰς νῦν Διόσπολιν καλουμένας.
- 17.22 Ὅτι ὁ Ἄπις ὁ αὐτός ἐστι τῷ Ὀσίριδι, θεὸς νομιζόμενος.
- 17.23 Ὅτι δευτερεύει μετὰ Ἀλεξανδρείαν ἡ Μέμφις πόλις ἥς ἀπὸ μ' σταδίων ὀρεινὴ τις ὄφρυς ἐστίν, ἐφ' ἣ πολλὰ μὲν εἰσι πυραμίδες, τάφοι τῶν βασιλέων, γ' δ' ἀξιόλογοι. Τὰς δὲ δύο τούτων καὶ ἐν τοῖς ζ' θεάμασι καταριθμοῦνται· εἰσὶ δὲ τὸ ὕψος σταδιαῖαι, τετράγωνοι τῷ σχήματι.
- 17.24 Ὅτι ἐκ πολλῶν τεκμηρίων ὑπολαμβάνουσιν οἱ παλαιοὶ τὴν κάτω Αἴγυπτον ἕως Σιρβωνίδος λίμνης καὶ Μοίριδος λίμνης καὶ Ἀμμωνιακῆς πᾶσαν πέλαγος εἶναι, τυχὸν δὲ καὶ τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ συνεχές, τυχὸν δὲ καὶ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ χωρὶς.
- 17.25 Ὅτι καὶ ὁ θαυμαστὸς λαβύρινθος ἐν τῇ ἄνῳ ἐστὶν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν τῷ λαβυρίνθῳ πυραμίδες, ὁ τάφος Μαΐνδου βασιλέως τοῦ καὶ τὸν λαβύρινθον κτίσαντος· ὁ Μαΐνδης γὰρ αὐτὸν ἔκτισεν.
- 17.26 Ὅτι κατήρασε λέγει ὁ συγγραφεὺς ἀντὶ τοῦ κατέπιεν, ἐναντίως τῷ ἐξήρασεν.
- 17.27 Ὅτι ἐν Ἀρσινόῃ πόλει, ἡ πρότερον Κροκοδείλων πόλις ἐκαλεῖτο, χειροήθης ἱερὸς κροκόδειλος ἐτρέφετο. Ἐν δὲ Ἡρακλέους πόλει τιμᾶται ὁ ἰχνεύμων, ἐχθρὸς ὢν κροκοδείλοις τε καὶ ἀσπίσιν, ὢν τὰ τε ὡὰ κατεσθίει ὁ ἰχνεύμων καὶ αὐτὰς τῷ πηλῷ θωρακισθεὶς διαφθείρει, εἰς τὸν ποταμὸν ἔλκων· τοῦ δὲ κροκοδείλου καθεύδοντος καὶ κεχηνότος, ὑπαισδὺς εἰς τὸ στόμα κατεσθίει τὰ σπλάγχνα.

- 17.28 Ὅτι ἐν Κυνοπόλει ὁ Ἄνουβις τιμᾶται, καὶ τοῖς κυσὶ τιμὴ καὶ σίτισις τέτακται τις ἱερά.
- 17.29 Ὅτι ἐν Ὁξύρυγχῳ, πόλει καὶ νομῷ ὁμωνύμῳ, τιμᾶται ὁ Ὁξύρυγχος ἐν ἱερῷ σηκῷ· καίτοι καὶ τῶν ἄλλων Αἰγυπείων κοινῇ τιμώντων τὸν Ὁξύρυγχον. Τινὰ μὲν γὰρ τῶν ζώων ἅπαντες κοινῇ τιμῶσιν Αἰγύπτιοι, καθάπερ τῶν μὲν πεζῶν τρία, βοῦν, κύνα, αἴλουρον, τῶν δὲ πτηνῶν δύο, ἰέρακα καὶ ἱβὶν. τῶν δὲ ἐνύδρων δύο, λεπιδωτὸν ἰχθύν καὶ Ὁξύρυγχον· ἄλλα δ' ἐστὶν, ἃ τιμῶσι καθ' αὐτοὺς ἕκαστοι, καθάπερ Σαῖται πρόβατον καὶ Θηβαῖται, λάτον δὲ, τῶν ἐν τῷ Νεῖλῳ τινὰ ἰχθύν, Λατοπολῖται, λύκον δὲ Λυκοπολῖται, κυνοκέφαλον δὲ Ἑρμοπολῖται, κῆπον δὲ Βαβυλώνιοι οἱ κατὰ Μέμφιν (ἔστι δ' ὁ κῆπος τὸ μὲν πρόσωπον εἰκὼς σατύρω, τᾶλλα δὲ κυνὸς καὶ ἄρκτου μεταξὺ, γεννᾶται δ' ἐν Αἰθιοπίᾳ), ἀετὸν δὲ Θηβαῖοι, λέοντα δὲ Λεοντοπολῖται, αἶγα δὲ καὶ τράγον Μενδήσιοι, μυγαλὴν δὲ Ἀθριβῖται, ἄλλοι δ' ἄλλο τι.
- 17.30 Ὅτι Πτολεμαῖς πόλις μεγίστη ἐστὶ τῶν ἐν Θηβαΐδι καὶ οὐκ ἐλάττων Μέμφεως. Ὑπὲρ δὲ ταύτης ἡ Ἄβυδος πόλις, ἐν ἣ τὸ Μεμνόνειον βασιλεῖον θαυμαστῶς κατεσκευασμένον.
- 17.31 Ὅτι τοῖς ἀρχαίοις μᾶλλον ἦν ἐν τιμῇ καὶ ἡ μαντικὴ καθόλου καὶ τὰ χρηστήρια· νυνὶ δ' ὀλιγωρία πολλὴ κατέχει, τῶν Ῥωμαίων ἀρκουμένων τοῖς Σιβύλλης ἐης χρησμοῖς καὶ τοῖς Τυρρηνικοῖς θεοπροπίοις διὰ τε σπλάγχνων καὶ ὀρνιθείας καὶ διοσημιῶν. Διόπερ καὶ τὸ ἐν Ἀμμωνι ἐκλέλοιπε χρηστήριον, πρότερον δ' ἐτετίμητο· ἔνθα καὶ Ἀλέξανδρος ἀνελθὼν ἐχρηστηρίαζετο καὶ εἶναι οὐχ ὥσπερ ἐν Δελφοῖς καὶ Βραγχίδαις τὰς ἀποθεσπίσεις διὰ λόγων, ἀλλὰ νεύμασι καὶ συμβόλοις τὸ πλέον· ὥς καὶ παρ' Ὀμήρῳ « ἦ, καὶ κυανέησιν ἐπ' ὀφρύσι, » τοῦ προφήτου τὸν Δία ὑποκριναμένου. Τοῦτο μέντοι ῥητῶς εἰπεῖν τὸν προφήτην φασι πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι εἴη Διὸς υἱός.
- 17.32 Ὅτι ἐν τῇ Ἀβύδῳ πόλει τιμῶσι τὸν Ὅσιριν· ἐν δὲ τῷ ἱερῷ τοῦ Ὀσίριδος οὐκ ἔξεστιν οὔτε ὥδὸν οὔτε αὐλητὴν ἀπάρχεσθαι τῷ θεῷ, καθάπερ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἔθος.
- 17.33 Ὅτι ἐν Τεντύρᾳ πόλει διαφερόντως παρὰ τοὺς ἄλλους Αἰγυπτίους ὁ κροκόδειλος ἡτίμωται καὶ ἔχθιστος τῶν ἀπάντων θηρίων νενόμισται καὶ ὑπ' αὐτῶν φθείρεται.
- 17.34 Ὅτι, ὥσπερ οἱ ἐν τῇ Κυρηναίᾳ Ψύλλοι Αἰθίοπες ἀντιπάθειαν ἔχουσι φυσικὴν πρὸς τὰ ἔρπετα, μηδὲν ὑπὸ ἰοβόλων πάσχοντες, οὕτως καὶ οἱ Τεντυρίται οὐδὲν ὑπὸ κροκοδείλου πάσχουσιν, ἀλλὰ καὶ συγκολυμβῶσιν αὐτοῖς.
- 17.35 Ὅτι τῶν ἑκατονταπύλων Θηβῶν, ἡ νῦν Διόσπολις καλεῖται, π' σταδίων ἦν τὸ μῆκος· νῦν δὲ κωμηδὸν οἰκεῖται.
- 17.36 Ὅτι ἡ ἀστρονομία μάλιστα κατωρθώθη ὑπὸ Θηβαίων τῶν Αἰγυπτίων, ὧν αἰτιώτατος Ἑρμῆς ὁ Τρισμέγιστος.
- 17.37 Ὅτι αἱ παρθένοι ἱέρειαι παρ' Ἑλλησι Παλλάδες καλοῦνται.
- 17.38 Ὅτι ἐν πόλει Ἑλεφαντίνῃ κρήνῃ ἐστὶ, συμπάσχουσα ταῖς τοῦ Νεῖλου ποταμοῦ ἀναβάσεσι, συναυξομειομένη αὐτῷ, ἐξ ἧς τεκμαίρονται τὴν εὐκαρπίαν τῆς χώρας ἢ ἀφορίαν· εἰ γὰρ πολὺς ὁ Νεῖλος ἐπέλθοι, εὐφορία γίνεται, εἰ δὲ ὀλίγος, σπάνις. Εἰσὶν οὖν ἐν τῷ τοῦ φρέατος τοίχῳ παραγραφαὶ τῆς εὐετηρίας ἢ τοῦ ἐναντίου.
- 17.39 Ὅτι ἐν Σύνῃ πόλει περὶ τὰς θερινὰς τροπὰς κατὰ μέσον ἡμέρας τὰ φρέατα ἄσκια φαίνεται, καὶ οἱ γνῶμονες ὡσαύτως.
- 17.40 Ὅτι ὑπὲρ τὴν Ἑλεφαντίνην πόλιν ἐστὶν ὁ Καταράκτης.
- 17.41 Ὅτι ἐν τοῖς κατὰ Στράβωνα χρόνοις Κανδάκη τις, ἀνδρική γυνὴ Αἰθιοπίσσα, ἥρξε τῶν ὑπὲρ Αἴγυπτον Αἰθιόπων· ἦν δὲ πεπρωμένη τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν. Το δὲ βασιλεῖον τῆς Κανδάκης ἦν τὰ Νάπατα, πόλις μεγάλη.
- 17.42

Ὅτι Κανδάκη πολλαῖς μυριάσιν Αἰθιοπῶν πρὸς Πετρώνιον, Ῥωμαῖον Αἰγύπτου ἄρχοντα, διεπολέμηκεν. Ἦρχε δὲ τῶν τόπων ἐκείνων, ἔνθα ὁ Καμβύσου στρατὸς κατεχώσθη ὑπὸ τῆς ἄμμου καὶ τοῦ νότου πνεύσαντός βιαίως.

17.43 Ὅτι τὰ τῶν Αἰθιοπῶν πρόβατα καὶ αἶγες καὶ βόες καὶ κύνες μικρὰ παντελῶς εἰσι. Τάχα δ' ἐκ τούτου καὶ τοὺς Πυγμαίους τινὲς ἐμυθολόγησαν· οὐ γάρ ἐστιν ἀληθὲς τὸ τῶν Πυγμαίων.

17.44 Ὅτι Αἰθίοπες σέβονται τοὺς βασιλέας ὡς θεοὺς· καὶ εἰσι κατάκλειστοι καὶ οἰκουροί. Μέγιστον δ' αὐτοῖς βασιλεῖον ἡ Μερὴ πόλις, ὁμώνυμος τῇ νήσῳ, οὓση τὸ μήκος σταδίων γ, τὸ δ' εὖρος, α· ἔχει δὲ πόλεις συχνὰς καὶ ὄρη καὶ δάση καὶ μέταλλα παντοῖα. Περιέχεται δ' ἀπὸ μὲν τῆς Λιβύης ὁ ταύτη Νεῖλος θισὶ μεγάλας, ἀπὸ δὲ τῆς Ἀραβίας κρημνοῖς συνεχέσιν· ἐκ δὲ νότου ἄνωθεν ταῖς συμβολαῖς τῶν ποταμῶν, τοῦ τε Ἀσταβάρα καὶ τοῦ Ἀσταπόδος καὶ τοῦ Ἀστασόβα· πρὸς ἄρκτον δὲ ἡ τοῦ Νείλου ὁχή.

17.45 Ὅτι Αἰθίοπες καὶ τὰς γυναῖκας ὀπλίζουσιν, ὧν αἱ πλείους κεκρίκωνται τὸ χεῖλος τοῦ στόματος χαλκῷ κρίκῳ. Κωδιοφόροι δ' εἰσὶν, ἐρέαν τῶν προβάτων οὐ φερόντων, ἀλλ' αἰγοτριχούντων οἱ δὲ τελέως γυμνήτες εἰσι, περιεζωσμένοι.

17.46 Ὅτι Αἰθίοπες νομίζουσι θεὸν εἶναι, τὸν μὲν ἀθάνατον, τὸν δὲ θνητὸν· τούτων δὲ τὸν μὲν αἷτιον τῶν πάντων, τὸν δὲ θνητὸν ἀνώνυμόν τινα καὶ οὐ σαφεῖ. Τοὺς δ' εὐεργέτας καὶ βασιλεῖς θεοὺς νομίζουσι, καὶ τούτων τοὺς μὲν βασιλεῖς κοινούς, τοὺς δὲ ἰδιώτας ἰδίως τοῖς εὖ παθοῦσιν ὑπ' αὐτῶν. Πρὸς δὲ τῇ διακεκαυμένη τινὲς καὶ ἄθεοι εἰσιν· οὓς γε καὶ τὸν ἥλιόν φασι βλασφημοῦντας κακῶς λέγειν, ἐπειδὴν ἀνίσχοντα δ' ἐν Μερὴ καὶ Ἡρακλέα καὶ Πᾶνα καὶ Ἴσιν σέβονται, πρὸς ἄλλῳ τινὶ βαρβαρικῷ θεῷ· καὶ βασιλέας καθιστᾶσι τοὺς κάλλει διαφέροντας ἢ ἀρετῇ κτηνοτροφίας ἢ ἀνδρείας ἢ πλούτου.

17.47 Ὅτι Αἰθίοπες ἔθος ἔχουσι τοιοῦτον· ὃς ἂν βασιλεὺς πηρωθῇ μέρος τι τοῦ σώματος ὀπωσοῦν, τὸ αὐτὸ πάσχουσιν οἱ συνόντες αὐτῷ μάλιστα, οἱ δ' αὐτοὶ καὶ συναποθνήσκουσιν· ἐκ δὲ τούτου φυλακὴ πλείστη τοῦ βασιλέως ἐστὶ παρ' αὐτῶν.

17.48 Ὅτι ἐν τῷ Νείλῳ ποταμῷ ἰχθύων γένη πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, γνωριμώτατοι δὲ ὁ τε ὀξύρυγχος καὶ ὁ λεπιδωτὸς καὶ λάτος καὶ ἀλάβης καὶ κορακίνος καὶ χοῖρος καὶ φαγρῳριος, ὃν καὶ φάγρον καλοῦσιν, σίλουρος, κίθαρος, θρίσσα, κεστρεὺς, ὀστρακίων δὲ λύχνος, φῦσα, βοῦς, κοχλῖαι μεγάλοι φωνὴν ὀλολυγὸσιν ὁμοίαν φθεγγόμενοι. Τὰ δ' ἐπιχώρια ζῶα ἰχνεύμων, ἀσπίς, ἡ μὲν σπρθαμιαία, ἥπερ καὶ ὀξυθανατωτέρα, ἡ δὲ ὀργυιαία· ὄρνεα δὲ ἴβις, ἰέραξ ὁ Αἰγύπτιος (ἡμερος γὰρ παρὰ τοὺς ἄλλοι, ὡς καὶ ἡ αἴλουρος), νυκτικόραξ ἰδιότροπος ἐνθάδε· παρ' ἡμῖν μὲν γὰρ ἄετοῦ μέγεθος, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ κολιοῦ ἔχει.

17.49 Ὅτι ἡ ἴβις ἡμερώτατον ὄρνεόν ἐστι, πελαργώδης κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος, ὅλη μέλαινα. Μεστὴ δ' αὐτῶν ἅπασα τρίοδος, χρησίμως μὲν, ὅτι πᾶν θηρίον ἐκλέγει καὶ τὰ καθάρματα πάντα, δυσχρήστως δὲ, ὅτι παμφάγον καὶ ἀκάθαρτον καὶ δυσκόλως ἀπειργόμενον ἀπὸ τῶν καθαρῶν καὶ τῶν ἀλλοτρίων παντὸς μολυσμοῦ. Ἀπὸ δὲ τῆς θαλάσσης εἰς τὸν Νεῖλον ἀνέρχεται κεστρεὺς, θρίσσα, δελφίς· τὰ δ' ἄλλα διὰ τὸν ἐκ τῶν κροκοδείλων φόβον οὐκ ἀνέρχεται, ἀλλ' ὁ μὲν δελφίς, ὡς κρείσσων τῶν κροκοδείλων, ὁ δὲ κεστρεὺς, ὅτι παραπέμπεται ὑπὸ τῶν χοίρων παρὰ γῆν κατὰ τινα οἰκείωσιν· τῶν δὲ χοίρων ἀπέχονται οἱ κροκόδειλοι· στρογγύλοι γὰρ εἰσι καὶ ἔχουσιν ἀκάνθας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ φερούσας κίνδυνον.

17.50 Ὅτι κατὰ Στράβωνα τὸ τῆς Λιβύης σχῆμα τρίγωνόν ἐστιν ὀρθογώνιον· οὗ ἡ μὲν μία τῶν περὶ τὴν ὀρθὴν ὁ Νεῖλος ποταμός ἐστιν, ἡ δ' ἑτέρα ἡ καθ' ἡμᾶς παραλία ἀπὸ Πηλουσίου μέχρι Γαδείρων, ἡ δ' ὑποτείνουσα τὴν ὀρθὴν ἡ ἀπὸ Γαδείρων παρωκεανίτις ἄχρι τῶν τοῦ Νείλου πηγῶν. Ταῦτα δὲ Πτολεμαῖος ἤλεγξε ψευδῆ ὄντα.

17.51 Ὅτι τὸ ἐν Μαυρητανίᾳ ὄρος, τὸν Ἀτλαντα ἑλληνιστὶ καλούμενον, οἱ βάρβαροι Δύριν καλοῦσιν.

- 17.52 Ὅτι τὸ βορειότατον καὶ δυσμικώτατον ἄκρον τῆς Λιβύης Κώτεις καλεῖται· ἀντίκειται δὲ τοῖς Γαδεΐροις.
- 17.53 Ὅτι ἡ Μαυρητανία ἑκατέρα εὐφορωτάτῃ ἐστὶ καὶ σὺν εὐδαιμονία οἰκεῖται· καὶ οἱ ποταμοὶ αὐτῆς κροκοδείλους φέρουσιν. Ἐν τινὶ δὲ ποταμῷ γεννῶνται βδέλλαι ἐπταπῆχες, κατατετρημένα ἔχουσαι τὰ βρόγchia, δι' ὧν ἀναπνέουσι, καὶ ἄμπελοι φύονται ἐκεῖσε, δυσὶν ἀνδρέσι τὸ πάχος δυσπερίληπτοι, βότρυς πηχυαίους πως ἀποδιδούσαι.
- 17.54 Ὅτι ἐν Λιβύῃ καὶ Ἰνδία γίνεται ἀλάμος, ὥστε τὸ ἐν γόνυ χωρεῖ μηδὲ μόνους ἢ, καὶ ἄλλαι βοτάναι.
- 17.55 Ὅτι οἱ Μαυρούσιοι ἐπαμελοῦνται μάλιστα κόσμου τρυχῶν καὶ ὀνυχισμῶν καὶ πωγῶνων καὶ τῶν οἰούτων.
- 17.56 Ὅτι οἱ Λίβυες δέρμασιν ὄφεων καὶ ἰχθύων ἀμπεχόνας καὶ στρώμασι χρῶνται.
- 17.57 Ὅτι ἐν Λιβύῃ, ὥσπερ ἐν Αἰθιοπία, τοῦ θέρους ὕει πολλὰ, τοῦ δὲ χειμῶνος ξηρασία ἐστίν.
- 17.58 Ὅτι οἱ ἐν Λιβύῃ Λωτοφάγοι οὐ δέονται ποτοῦ ἀρκεῖ γὰρ αὐτοῖς. Λωτὸς καὶ πρὸς πόσιν καὶ πρὸς βρῶσιν.
- 17.59 Ὅτι ἐν τοῖς τῆς Λιβύης μεσογαίοις εὐρίσκεται ὀστράκια καὶ χηραμύδες καὶ τοιαῦτα, ὡς καὶ ἐν Ἀμμωνος.
- 17.60 Ὅτι ἐν τισὶ τόποις τῆς Λιβύης δις τοῦ ἐνιαυτοῦ σῖτον καρποῦνται. Ἔστι δὲ τὸ μῆκος τῆς καλάμης ἐπὶ πηχέων, πάχος δὲ τοῦ μικροῦ δακτύλου, ὃ δὲ καρπὸς διακοσιοτεσσαρακοντάχους ἀποδίδεται. Τοῦ δ' ἔαρος οὐδὲ σπείρουσιν, ἀλλὰ παλιούροις συνδεδεμέναις ἐπικαταψήσαντες τὴν χώραν τῷ ἐκπεσόντι κατὰ τὸν θερισμὸν στάχυι ἀρκοῦνται. Διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν θηρίων κνημίδας φοροῦντες ἐργάζονται· καθεύδοντες δὲ περιχρῖουσι τοὺς κλινόποδας σκοροδοῖς τῶν σκορπίων χάριν καὶ παλιούροις περιδοῦσιν.
- 17.61 Ὅτι ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Μαυρητανίας ἦν πόλις Ἰῶλ ὄνομα, ἣν ἐπικτίσας Ἰόβας, ὁ τοῦ Πτολεμαίου πατὴρ, μετωνόμασε Καισάρειαν· ἔχει δὲ καὶ λιμένα.
- 17.62 Ὅτι Καρχηδόνιοι μεγίστην εἶχον δύναμιν· ὅτε γὰρ ἤρξαντο πολεμεῖν Ῥωμαίοις, πόλεις μὲν εἶχον τὴν Λιβύῃ, ἀνθρώπων δ' ἐν τῇ πόλει μυριάδας ὁ· πολιορκούμενοι δὲ καὶ ἀναγκασθέντες τραπέσθαι πρὸς ἔνδοσιν, πανοπλιῶν μὲν ἔδοσαν μυριάδας κ', καταπελτικὰ δὲ ὄργανα γ, ὡς οὐ πολεμηθησόμενοι. Κριθέντος δὲ πάλιν τοῦ ἀναπολεμεῖν, ἐξαίφνης ὀπλοποιίαν συνεστήσαντο, καὶ ἐκάστης ἡμέρας ἀνεφέροντο θυρεοὶ μὲν ρμ πεπηγότες, μάχαιραι δὲ τ' καὶ λόγchai φ', βέλη δὲ α καταπελτικὰ· τρίχα δὲ τοῖς καταπέλταις αἱ θεράπαιναι παρεῖχον.
- 17.63 Ὅτι πρὸ τῆς μικρᾶς Σύρτεως νῆσός ἐστι Μῆνιγξ, ἣν καὶ φασιν εἶναι τὴν παρ' Ὀμήρῳ τῶν Λωτοφάγων χώραν· ἔχει γὰρ πολὺ τὸ φυτὸν ἐκείνη.
- 17.64 Ὅτι ἡ πρὶν Βάρκη νῦν Πτολεμαῖς πόλις καλεῖται.
- 17.65 Ὅτι τὸν Κυρηναϊκὸν ὁπὸν τὸ σίλφιον ἐκφέρει.
- 17.66 Ὅτι Κυρηναῖοι σοφοὶ ἐγένοντο Ἀρίστιππος ὁ Σωκρατικὸς καὶ τούτου θυγάτηρ Ἀρήτη καὶ ταύτης υἱὸς Ἀρίστιππος ὁ μητροδίδακτος καὶ Καλλίμαχος καὶ Ἐρατοσθένης καὶ Καρνεάδης ὁ Ἀκαδημαϊκὸς καὶ Ἀπολλώνιος.
- 17.67 Ὅτι ἡ Κυρηναϊκὴ χώρα πᾶσα ἀντιπαρῆκει τῇ Κρήτῃ νήσῳ κατὰ μῆκος παράλληλος. Στράβωνος γεωγραφικῆς ἢ χρηστομαθείας βίβλοι ιζ'.
- 17.1 Ὅτι ὁ μικρὸς καταράκτης ὑπὲρ Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης ἐστὶ πόλεων, ἔνθα καὶ τὸ μεθόριον Αἰγυπτίων καὶ Αἰθιοπῶν.
- 17.2

Ὅτι οἱ Αἰθίοπες λυπρῶς ζῶσι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς δυσκρασίας τῶν ἀέρων, διὸ καὶ πένητές εἰσιν· οἱ δ' Αἰγύπτιοι εὐδαίμονές εἰσιν.

17.3 Ὅτι Αἰγύπτιοι εἰς τρεῖς μοῖρας ἑαυτοὺς διείλον· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν εἰσιν ἱερεῖς, περὶ τὰ θεῖα ἀσχολούμενοι· οἱ δὲ γεωργοὶ, τὰ ἐν εἰρήνῃ ἐργαζόμενοι· οἱ δὲ στρατιῶται, τὰ ἐν πολέμῳ ἀσκοῦντες.

17.4 Ὅτι ὁ Νεῖλος ἀεὶ ἐκ νότου πρὸς ἄρκτους ρεῖ ἕως τοῦ μεγάλου Δέλτα· εἴτα ἐκεῖθεν σχίζεται εἰς πολλὰ ἕως τῆς θαλάσσης, δεξιὰ μὲν ἕως Πηλουσίου, εὐώνυμα δὲ ἕως Κανώβου. Καὶ γίνεται ἡ κάτω Αἴγυπτος νῆσος τρίγωνος, τὸ Δέλτα, ὧ ὁμώνυμον ἡ κορυφή καὶ ἡ ἐν αὐτῇ κώμη. Πᾶν δὲ τὸ Δέλτα τοσοῦτόν ἐστι κατὰ ῥαστώνην πλωτὸν διώρυξιν, ὥστε καὶ ὀστράκινα ἐνίοις πορθμεῖα εἶναι.

17.5 Ὅτι ἡ περίμετρος τοῦ Δέλτα γ ἐστὶ σταδίων νησιάζουσα.

17.6 Ὅτι ἐν ταῖς ἀναβάσεσι τοῦ Νεῖλου πελαγίζει τὸ Δέλτα, μόνων τῶν πόλεων καὶ τῶν κωμῶν ὑπερφαινομένων, διὰ τὸ ἢ ἐπ' αὐτοφυῶν ἢ χειροποιήτων λόφων ἰδρῦσθαι. Τοῦτο δὲ γίνεται μ' ἡμέρας· εἴτα κατ' ὀλίγον μειοῦται, ὥσπερ καὶ ἠϋξήθη, ἐτέρας ἡμέρας κ' ὥστε ἐν πάσαις ταῖς ξ' ἡμέραις τελέως ξηραίνεται τὸ πεδῖον.

17.7 Ὅτι ἀπὸ τοῦ Δέλτα μῆκος εἰσι στάδιοι ,δ πρὸς νότον ἕως Συήνης, ἐπ' εὐθείας δι' ἐνὸς ρείθρου τοῦ ποταμοῦ φερομένου, πλήν εἴ ποῦ τις νησὸς ἐστί.

17.8 Ὅτι ἐκ τῶν ἐν Αἰθιοπία ὄμβρων πληθύνει ὁ Νεῖλος ποταμός.

17.9 Ὅτι Καμβύσης ὁ Πέρσης, κατασχὼν τὴν Αἴγυπτον, ἀνῆλθε μέχρι τῆς Μερόης ὑπ' αὐτοῦ κληθείσης πόλεως· ἐκεῖ γὰρ αὐτοῦ ἡ ἀδελφὴ Μερὴ ἐτελεύτα, καὶ τιμῶν αὐτὴν ἔθετο τῇ πόλει Μερὸν ὄνομα.

17.10 Ὅτι οἱ παλαιοὶ ἀπὸ Συήνης ἕως τῆς θαλάσσης μόνον ἐκάλουν Αἴγυπτον, τοῦτ' ἔστιν ὅσον ὁ Νεῖλος ποταμὸς ποτίζει μέρος καὶ μόνον.

17.11 Ὅτι ἀπὸ Πηλουσίου ἕως Κανώβου στόματος, τοῦτ' ἔστιν ἡ βέσις τοῦ Δέλτα, στάδιοί εἰσι ,ατ', ἀπὸ δὲ Κανώβου εἰς τὴν Φάρον ρν'.

17.12 Ὅτι ἡ πόλις Ἀλεξανδρεῖα ἐν τῇ Μαρεώτιδι ἐστίν· ἥς τὰ μὲν βόρεια θαλάσση, τὰ δὲ νότια τῇ Μαρεῖα λίμνῃ περιέχεται. Πληροῦται δ' ἐκεῖνη ὑπὸ τῶν τοῦ Νεῖλου διωρύχων καὶ ἀναβάσεων.

17.13 Ὅτι τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου χρυσῇν πύελον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐσύλησε Πτολεμαῖος ὁ Κόκκης, ὁ καὶ Παρεῖσακτος ἐπικληθεὶς, ἐκ τῆς Συρίας ἐπελθὼν· καὶ εὐθὺς ἐξέπεσε τῆς ἀρχῆς, ἀνόνητα τολμήσας. Ἡ δὲ πύελος μετὰ τοῦτο ὑελὶν γέγονεν.

17.14 Ὅτι ὁ ὄγδοος Πτολεμαῖος, ὁ Αὐλητὴς κληθεὶς, χοραυλεῖν ἤσκησε, σεμνυνόμενος ἐπ' αὐτῷ, ὥς καὶ ἀνταγωνίζεσθαι αὐληταῖς· ὃν οἱ Ἀλεξανδρεῖς ἐξέβαλον. Ὁ δὲ εἰς Ῥώμην ἐλθὼν, ἰκέτης γίνεται Πομπηίου καὶ ἔτυχε καθόδου εἰς τὴν βασιλείαν· καὶ μετ' ὀλίγον νόσῳ τελευτᾷ καὶ διαδέχεται αὐτὸν Διόνυσος ὁ υἱὸς, καὶ Κλεοπάτρα, ἡ θυγάτηρ τοῦ Αὐλητοῦ, φεύγει εἰς τὴν Συρίαν. Ὁ δὲ Πομπήιος, φυγὼν ἐκ Φαρσάλου, ἤκεν εἰς τὸ Πηλούσιον καὶ τὸ Κάσιον ὄρος καὶ δολοφονεῖται ὑπὸ τῶν ἀμφὶ Διόνυσον. Ἐπελθὼν δὲ Καῖσαρ τὸν τε Διόνυσον κτείνει καὶ τὴν Κλεοπάτραν καθίστησι βασίλισσαν Αἰγύπτου. Ἀντώνιος δὲ μετὰ τὴν ἐν Φιλίπποις μάχην, ἐλθὼν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἔγημε τὴν Κλεοπάτραν καὶ τὸν Ἀκτιακὸν πόλεμον σὺν αὐτῇ ἡγωνίσατο καὶ συνέφυγεν. Ὁ δ' Αὐγουστος ἐπελθὼν ἄμφω τε κατέλυσε καὶ τὴν Αἴγυπτον ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐποίησεν.

17.15 Ὅτι ὁ μὲν πρῶτος Καῖσαρ περὶ Φάρσαλον πόλιν ἐνίκα Πομπήιον, ὁ δὲ δεύτερος περὶ Φιλίππους ἐνίκα Βροῦτον καὶ Κάσιον.

17.16

Ὅτι τὰ τοῦ Νείλου ζ στόματα ταῦτά ἐστιν· Ἡρακλεωτικὸν, Βολβίτινον, Σεβεννυτικὸν, Φατνιτικὸν, Μενδήσιον, Τανιτικὸν, Πηλουσιακόν.

- 17.17 Ὅτι ἡ μεταξὺ Πηλουσίου πόλεως καὶ τοῦ μυχοῦ τοῦ καθ' Ἡρώων πόλιν ἐρημία σταδίων ἐστὶ ἀ-  
πᾶσα δ' ἄνδρος καὶ θηριώδης, ὀφιώδης ἐστίν.
- 17.18 Ὅτι ἐν Μωμέμφιδι τρέφεται θήλεια βοῦς ἱερὰ, καθάπερ ἐν Μέμφιδι ὁ Ἄπις, ἐν Ἡλιουπόλει δὲ ὁ  
Μνεῦις βοῦς.
- 17.19 Ὅτι περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Δέλτα ἐστὶν ἢ τε Βούβαστος πόλις καὶ Μέμφις καὶ Ἡλιούπολις καὶ ἡ  
ἀρχὴ τῆς διώρυχος τῆς βαλλούσης εἰς τὴν καθ' Ἡρώων πόλιν θάλασσαν τοῦ Ἀραβίου κόλπου,  
πλάτος ἔχουσα πήχεις ρ', βάθος δὲ ὥστε σύμμετρον εἶναι μυριοφόρῳ νηί.
- 17.20 Ὅτι αἱ πάσαι Αἰγύπτιαι Θῆβαι Λιόσπολις νῦν μεγάλη καλεῖται.
- 17.21 Ὅτι Πλάτων ὁ μέγας σὺν Εὐδόξῳ τῷ μαθητῇ ἀπῆρεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, κάκεῖ διετέλεσαν ἔτη ιγ  
, γεωμετροῦντες καὶ ἀστρονομοῦντες καὶ ἀπλῶς φιλοσοφοῦντες περὶ τὰς Θήβας τὰς νῦν  
Διόσπολιν καλουμένας.
- 17.22 Ὅτι ὁ Ἄπις ὁ αὐτός ἐστι τῷ Ὀσίριδι, θεὸς νομιζόμενος.
- 17.23 Ὅτι δευτερεύει μετὰ Ἀλεξάνδρειαν ἡ Μέμφις πόλις ἥς ἀπὸ μ' σταδίων ὀρεινὴ τις ὄφρὺς ἐστίν,  
ἐφ' ἣ πολλαὶ μὲν εἰσι πυραμίδες, τάφοι τῶν βασιλέων, ὃ δ' ἀξιόλογοι. Τὰς δὲ δύο τούτων καὶ  
ἐν τοῖς ζ' θεάμασι καταριθμοῦνται· εἰσὶ δὲ τὸ ὕψος σταδιαῖαι, τετράγωνοι τῷ σχήματι.
- 17.24 Ὅτι ἐκ πολλῶν τεκμηρίων ὑπολαμβάνουσιν οἱ παλαιοὶ τὴν κάτω Αἴγυπτον ἕως Σιρβωνίδος  
λίμνης καὶ Μοίριδος λίμνης καὶ Ἀμμωνιακῆς πᾶσαν πέλαγος εἶναι, τυχὸν δὲ καὶ τῷ Ἀραβίῳ  
κόλπῳ συνεχές, τυχὸν δὲ καὶ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ χωρίς.
- 17.25 Ὅτι καὶ ὁ θαυμαστὸς λαβύρινθος ἐν τῇ ἄνω ἐστὶν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν τῷ λαβυρίνθῳ πυραμίδες, ὁ  
τάφος Μαΐνδου βασιλέως τοῦ καὶ τὸν λαβύρινθον κτίσαντος· ὁ Μαΐνδης γὰρ αὐτὸν ἔκτισεν.
- 17.26 Ὅτι κατήρασε λέγει ὁ συγγραφεὺς ἀντὶ τοῦ κατέπιεν, ἐναντίως τῷ ἐξήρασεν.
- 17.27 Ὅτι ἐν Ἀρσινόῃ πόλει, ἡ πρότερον Κροκοδείλων πόλις ἐκαλεῖτο, χειροήθης ἱερὸς κροκόδειλος  
ἐτρέφετο. Ἐν δὲ Ἡρακλέους πόλει τιμᾶται ὁ ἰχνεύμων, ἐχθρὸς ὢν κροκοδείλοις τε καὶ ἀσπίσιν,  
ὢν τὰ τε ὡὰ κατεσθίει ὁ ἰχνεύμων καὶ αὐτὰς τῷ πηλῷ θωρακισθεὶς διαφθείρει, εἰς τὸν ποταμὸν  
ἔλκων· τοῦ δὲ κροκοδείλου καθεύδοντος καὶ κεχηνότος, ὑπαισδὺς εἰς τὸ στόμα κατεσθίει τὰ  
σπλάγχνα.
- 17.28 Ὅτι ἐν Κυνοπόλει ὁ Ἄνουβις τιμᾶται, καὶ τοῖς κυσὶ τιμὴ καὶ σίτισις τέτακται τις ἱερὰ.
- 17.29 Ὅτι ἐν Ὀξύρυγχῳ, πόλει καὶ νομῷ ὁμωνύμῳ, τιμᾶται ὁ ὀξύρυγχος ἐν ἱερῷ σηκῷ· καίτοι καὶ  
τῶν ἄλλων Αἰγυπείων κοινῇ τιμώντων τὸν ὀξύρυγχον. Τινὰ μὲν γὰρ τῶν ζώων ἅπαντες κοινῇ  
τιμῶσιν Αἰγύπτιοι, καθάπερ τῶν μὲν πεζῶν τρία, βοῦν, κύνα, αἴλουρον, τῶν δὲ πτηνῶν δύο,  
ἱέρακα καὶ ἴβιν. τῶν δὲ ἐνύδρων δύο, λεπιδωτὸν ἰχθὺν καὶ ὀξύρυγχον· ἄλλα δ' ἐστὶν, ἃ τιμῶσι  
καθ' αὐτοὺς ἕκαστοι, καθάπερ Σαῖται πρόβατον καὶ Θηβαῖται, λάτον δὲ, τῶν ἐν τῷ Νείλῳ τινὰ  
ἰχθὺν, Λατοπολῖται, λύκον δὲ Λυκοπολῖται, κυνοκέφαλον δὲ Ἑρμοπολῖται, κῆπον δὲ  
Βαβυλώνιοι οἱ κατὰ Μέμφιν (ἐστὶ δ' ὁ κῆπος τὸ μὲν πρόσωπον εἰκὼς σατύρῳ, τᾶλλα δὲ κυνὸς  
καὶ ἄρκτου μεταξὺ, γεννᾶται δ' ἐν Αἰθιοπίᾳ), ἀετὸν δὲ Θηβαῖοι, λέοντα δὲ Λεοντοπολῖται, αἶγα  
δὲ καὶ τράγον Μενδήσιοι, μυγαλῆν δὲ Ἀθριβῖται, ἄλλοι δ' ἄλλο τι.
- 17.30 Ὅτι Πτολεμαῖς πόλις μεγίστη ἐστὶ τῶν ἐν Θηβαΐδι καὶ οὐκ ἐλάττων Μέμφεως. Ὑπὲρ δὲ ταύτης  
ἡ Ἀβυδος πόλις, ἐν ἣ τὸ Μεμνόνειον βασίλειον θαυμαστῶς κατεσκευασμένον.
- 17.31 Ὅτι τοῖς ἀρχαίοις μᾶλλον ἦν ἐν τιμῇ καὶ ἡ μαντικὴ καθόλου καὶ τὰ χρηστήρια· νυνὶ δ'  
ὀλιγωρία πολλὴ κατέχει, τῶν Ῥωμαίων ἀρκουμένων τοῖς Σιβύλλης ἐκείνης χρησμοῖς καὶ τοῖς  
Τυρρηνικοῖς θεοπροπίοις διὰ τε σπλάγχνων καὶ ὀρνιθείας καὶ διοσημιῶν. Διόπερ καὶ τὸ ἐν

Ἄμμωνι ἐκλέλοιπε χρηστήριον, πρότερον δ' ἐτετίμητο· ἔνθα καὶ Ἀλέξανδρος ἀνελθὼν ἐχρηστηρίαζετο καὶ εἶναι οὐχ ὥσπερ ἐν Δελφοῖς καὶ Βραγχίδαῖς τὰς ἀποθεσπίσεις διὰ λόγων, ἀλλὰ νεύμασι καὶ συμβόλοις τὸ πλέον· ὥς καὶ παρ' Ὀμήρῳ « ἦ, καὶ κυανέησιν ἐπ' ὄφρῦσι, » τοῦ προφήτου τὸν Δία ὑποκριναμένου. Τοῦτο μέντοι ῥητῶς εἶπεῖν τὸν προφήτην φασὶ πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι εἶη Διὸς υἱός.

- 17.32 Ὅτι ἐν τῇ Ἀβύδῳ πόλει τιμῶσι τὸν Ὅσιριν· ἐν δὲ τῷ ἱερῷ τοῦ Ὀσίριδος οὐκ ἔξεστιν οὔτε ὥδὸν οὔτε αὐλητὴν ἀπάρχεσθαι τῷ θεῷ, καθάπερ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἔθος.
- 17.33 Ὅτι ἐν Τεντύρᾳ πόλει διαφερόντως παρὰ τοὺς ἄλλους Αἰγυπτίους ὁ κροκόδειλος ἡτῖμωται καὶ ἔχθιστος τῶν ἀπάντων θηρίων νενόμισται καὶ ὑπ' αὐτῶν φθείρεται.
- 17.34 Ὅτι, ὥσπερ οἱ ἐν τῇ Κυρηναίᾳ Ψύλλοι Αἰθίοπες ἀντιπάθειαν ἔχουσι φυσικὴν πρὸς τὰ ἔρπετά, μηδὲν ὑπὸ ἰοβόλων πάσχοντες, οὕτως καὶ οἱ Τεντυρίται οὐδὲν ὑπὸ κροκοδείλου πάσχουσιν, ἀλλὰ καὶ συγκολυμβῶσιν αὐτοῖς.
- 17.35 Ὅτι τῶν ἑκατονταπύλων Θηβῶν, ἣ νῦν Διόσπολις καλεῖται, πῆ σταδίων ἦν τὸ μῆκος· νῦν δὲ κωμηδὸν οἰκεῖται.
- 17.36 Ὅτι ἡ ἀστρονομία μάλιστα κατωρθώθη ὑπὸ Θηβαίων τῶν Αἰγυπτίων, ὧν αἰτιώτατος Ἑρμῆς ὁ Τρισμαγίστος.
- 17.37 Ὅτι αἱ παρθένοι ἱέρειαι παρ' Ἑλλήσι Παλλάδες καλοῦνται.
- 17.38 Ὅτι ἐν πόλει Ἐλεφαντίνῃ κρήνῃ ἐστὶ, συμπάσχουσα ταῖς τοῦ Νείλου ποταμοῦ ἀναβάσεσι, συναυξομειομένη αὐτῷ, ἐξ ἧς τεκμαίρονται τὴν εὐκαρπίαν τῆς χώρας ἢ ἀφορίαν· εἰ γὰρ πολὺς ὁ Νεῖλος ἐπέλθοι, εὐφορία γίνεται, εἰ δὲ ὀλίγος, σπάνις. Εἰσὶν οὖν ἐν τῷ τοῦ φρέατος τοίχῳ παραγραφαὶ τῆς εὐετηρίας ἢ τοῦ ἐναντίου.
- 17.39 Ὅτι ἐν Σύνῃ πόλει περὶ τὰς θερινὰς τροπὰς κατὰ μέσον ἡμέρας τὰ φρέατα ἄσκια φαίνεται, καὶ οἱ γνώμονες ὡσαύτως.
- 17.40 Ὅτι ὑπὲρ τὴν Ἐλεφαντίνην πόλιν ἐστὶν ὁ Καταράκτης.
- 17.41 Ὅτι ἐν τοῖς κατὰ Στράβωνα χρόνοις Κανδάκη τις, ἀνδρική γυνὴ Αἰθιοπίσσα, ἥρξε τῶν ὑπὲρ Αἴγυπτον Αἰθιόπων· ἦν δὲ πεπρωμένη τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν. Το δὲ βασίλειον τῆς Κανδάκης ἦν τὰ Νάπατα, πόλις μεγάλη.
- 17.42 Ὅτι Κανδάκη πολλὰς μυριάσιν Αἰθιόπων πρὸς Πετρώνιον, Ῥωμαῖον Αἰγύπτου ἄρχοντα, διεπολέμηκεν. Ἦρχε δὲ τῶν τόπων ἐκείνων, ἔνθα ὁ Καμβύσου στρατὸς κατεχώσθη ὑπὸ τῆς ἄμμου καὶ τοῦ νότου πνεύσαντός βιαίως.
- 17.43 Ὅτι τὰ τῶν Αἰθιόπων πρόβατα καὶ αἶγες καὶ βόες καὶ κύνες μικρὰ παντελῶς εἰσι. Τάχα δ' ἐκ τούτου καὶ τοὺς Πυγμαίους τινὲς ἐμυθολόγησαν· οὐ γὰρ ἐστὶν ἀληθὲς τὸ τῶν Πυγμαίων.
- 17.44 Ὅτι Αἰθίοπες σέβονται τοὺς βασιλέας ὡς θεούς· καὶ εἰσι κατάκλειστοι καὶ οἰκουροί. Μέγιστον δ' αὐτοῖς βασίλειον ἡ Μερὴ πόλις, ὁμώνυμος τῇ νήσῳ, οὔση τὸ μῆκος σταδίων γ, τὸ δ' εὖρος, α· ἔχει δὲ πόλεις συχνὰς καὶ ὄρη καὶ δάση καὶ μέταλλα παντοῖα. Περιέχεται δ' ἀπὸ μὲν τῆς Λιβύης ὁ ταύτη Νεῖλος θισὶ μέγαις, ἀπὸ δὲ τῆς Ἀραβίας κρημνοῖς συνεχέσιν· ἐκ δὲ νότου ἄνωθεν ταῖς συμβολαῖς τῶν ποταμῶν, τοῦ τε Ἀσταβάρα καὶ τοῦ Ἀσταπόδος καὶ τοῦ Ἀσασόβα· πρὸς ἄρκτον δὲ ἡ τοῦ Νείλου ὀχή.
- 17.45 Ὅτι Αἰθίοπες καὶ τὰς γυναῖκας ὀπλίζουσιν, ὧν αἱ πλείους κεκρίκωνται τὸ χεῖλος τοῦ στόματος χαλκῷ κρίκῳ. Κωδιοφόροι δ' εἰσὶν, ἐρέαν τῶν προβάτων οὐ φερόντων, ἀλλ' αἰγοτριχούντων οἱ δὲ τελέως γυμνήτες εἰσι, περιεζωσμένοι.
- 17.46 Ὅτι Αἰθίοπες νομίζουσι θεὸν εἶναι, τὸν μὲν ἀθάνατον, τὸν δὲ θνητόν· τούτων δὲ τὸν μὲν αἴτιον τῶν πάντων, τὸν δὲ θνητὸν ἀνώνυμόν τινα καὶ οὐ σαφῆ. Τοὺς δ' εὐεργέτας καὶ βασιλεῖς θεοὺς

νομίζουσι, καὶ τούτων τοὺς μὲν βασιλεῖς κοινούς, τοὺς δὲ ἰδιώτας ἰδίως τοῖς εὖ παθοῦσιν ὑπ' αὐτῶν. Πρὸς δὲ τῇ διακεκαυμένη τινὲς καὶ ἄθεοι εἰσιν· οὓς γε καὶ τὸν ἥλιόν φασι βλασφημοῦντας κακῶς λέγειν, ἐπειδὴν ἀνίσχοντα δ' ἐν Μερόῃ καὶ Ἡρακλέα καὶ Πᾶνα καὶ Ἴσιν σέβονται, πρὸς ἄλλω τινὶ βαρβαρικῷ θεῷ· καὶ βασιλέας καθιστᾶσι τοὺς κάλλει διαφέροντας ἢ ἀρετῇ κτηνοτροφίας ἢ ἀνδρείας ἢ πλούτου.

17.47 Ὅτι Αἰθίοπες ἔθος ἔχουσι τοιοῦτον· ὃς ἂν βασιλεὺς πηρωθῇ μέρος τι τοῦ σώματος ὥσωσθαι, τὸ αὐτὸ πάσχουσιν οἱ συνόντες αὐτῷ μάλιστα, οἱ δ' αὐτοὶ καὶ συναποθνήσκουσιν· ἐκ δὲ τούτου φυλακὴ πλείστη τοῦ βασιλέως ἐστὶ παρ' αὐτῶν.

17.48 Ὅτι ἐν τῷ Νεῖλῳ ποταμῷ ἰχθύων γένη πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, γνωριμώτατοι δὲ ὃ τε ὀξύρυγχος καὶ ὁ λεπιδωτὸς καὶ λάτος καὶ ἀλάβης καὶ κορακῖνος καὶ χοῖρος καὶ φαγρῳριος, ὃν καὶ φάγρον καλοῦσιν, σίλουρος, κίθαρος, θρίσσα, κεστρεὺς, ὀστρακίων δὲ λύχνος, φῦσα, βοῦς, κοχλῖαι μεγάλοι φωνὴν ὁλολυγὸσιν ὁμοίαν φθεγγόμενοι. Τὰ δ' ἐπιχώρια ζῶα ἰχνεύμων, ἄσπιδες, ἢ μὲν σπρθαμιαῖα, ἢ περ καὶ ὀξυθανατωτέρα, ἢ δὲ ὀργυιαῖα· ὄρνεα δὲ ἴβιδες, ἰέραξ ὁ Αἰγύπτιος (ἡμερος γὰρ παρὰ τοὺς ἄλλοι, ὥς καὶ ἡ αἴλουρος), νυκτικόραξ ἰδιότροπος ἐνθάδε· παρ' ἡμῖν μὲν γὰρ ἀετοῦ μέγεθος, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ κολιοῦ ἔχει.

17.49 Ὅτι ἡ ἴβιδες ἡμερώτατον ὄρνεόν ἐστι, πελαργώδης κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος, ὅλη μέλαινα. Μεστὴ δ' αὐτῶν ἅπασα τρίοδος, χρησίμως μὲν, ὅτι πᾶν θηρίον ἐκλέγει καὶ τὰ καθάρματα πάντα, δυσχρήστως δὲ, ὅτι παμφάγον καὶ ἀκάθαρτον καὶ δυσκόλως ἀπειργόμενον ἀπὸ τῶν καθαρῶν καὶ τῶν ἀλλοτρίων παντὸς μολυσμοῦ. Ἀπὸ δὲ τῆς θαλάσσης εἰς τὸν Νεῖλον ἀνέρχεται κεστρεὺς, θρίσσα, δελφίς· τὰ δ' ἄλλα διὰ τὸν ἐκ τῶν κροκοδείλων φόβον οὐκ ἀνέρχεται, ἀλλ' ὁ μὲν δελφίς, ὥς κρείσσων τῶν κροκοδείλων, ὁ δὲ κεστρεὺς, ὅτι παραπέμπεται ὑπὸ τῶν χοίρων παρὰ γῆν κατὰ τινὰ οἰκείωσιν· τῶν δὲ χοίρων ἀπέχονται οἱ κροκοδείλοι· στρογγύλοι γὰρ εἰσι καὶ ἔχουσιν ἀκάνθας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ φερούσας κίνδυνον.

17.50 Ὅτι κατὰ Στράβωνα τὸ τῆς Λιβύης σχῆμα τρίγωνόν ἐστιν ὀρθογώνιον· οὗ ἡ μὲν μία τῶν περὶ τὴν ὀρθὴν ὁ Νεῖλος ποταμὸς ἐστίν, ἡ δ' ἑτέρα ἡ καθ' ἡμᾶς παραλία ἀπὸ Πηλουσίου μέχρι Γαδεύρων, ἡ δ' ὑποτείνουσα τὴν ὀρθὴν ἡ ἀπὸ Γαδεύρων παρωκεανῆτις ἄχρι τῶν τοῦ Νεῖλου πηγῶν. Ταῦτα δὲ Πτολεμαῖος ἤλεγξε ψευδῆ ὄντα.

17.51 Ὅτι τὸ ἐν Μαυρητανίᾳ ὄρος, τὸν Ἀτλαντὰ ἑλληνιστὶ καλούμενον, οἱ βάρβαροι Δύριν καλοῦσιν.

17.52 Ὅτι τὸ βορείοτατον καὶ δυσμικώτατον ἄκρον τῆς Λιβύης Κώτεις καλεῖται· ἀντίκειται δὲ τοῖς Γαδεύροις.

17.53 Ὅτι ἡ Μαυρητανία ἑκατέρα εὐφορωτάτη ἐστὶ καὶ σὺν εὐδαιμονίᾳ οἰκεῖται· καὶ οἱ ποταμοὶ αὐτῆς κροκοδείλους φέρουσιν. Ἐν τινὶ δὲ ποταμῷ γεννῶνται βδέλλαι ἐπταπῆχες, κατατετρημένα ἔχουσαι τὰ βρόγχια, δι' ὧν ἀναπνέουσιν, καὶ ἄμπελοι φύονται ἐκεῖσε, δυσὶν ἀνδράσι τὸ πάχος δυσπερίληπτοι, βότρυς πηχυαίους πως ἀποδιδούσαι.

17.54 Ὅτι ἐν Λιβύῃ καὶ Ἰνδία γίνεται κάλαμος, ὥστε τὸ ἐν γόνυ χωρεῖ μηδὲ μινους ἢ, καὶ ἄλλαι βοτάναι.

17.55 Ὅτι οἱ Μαυρούσιοι ἐπαμελοῦνται μάλιστα κόσμου τρυχῶν καὶ ὀνυχισμῶν καὶ πωγῶνων καὶ τῶν οἰούτων.

17.56 Ὅτι οἱ Λίβυες δέρμασιν ὄφεων καὶ ἰχθύων ἀμπεχόναις καὶ στρώμασι χρῶνται.

17.57 Ὅτι ἐν Λιβύῃ, ὥσπερ ἐν Αἰθιοπίᾳ, τοῦ θέρους ὕει πολλὰ, τοῦ δὲ χειμῶνος ξηρασία ἐστίν.

17.58 Ὅτι οἱ ἐν Λιβύῃ Λωτοφάγοι οὐ δέονται ποτοῦ ἀρκεῖ γὰρ αὐτοῖς. Λωτὸς καὶ πρὸς πόσιν καὶ πρὸς βρῶσιν.

17.59

Ὅτι ἐν τοῖς τῆς Λιβύης μεσογαίοις εὐρίσκεται ὀστράκια καὶ χηραμύδες καὶ τοιαῦτα, ὡς καὶ ἐν Ἄμμωνος.

- 17.60 Ὅτι ἔν τισι τόποις τῆς Λιβύης δις τοῦ ἐνιαυτοῦ σῖτον καρποῦνται. Ἔστι δὲ τὸ μῆκος τῆς καλάμης ἐπηχέων, πάχος δὲ τοῦ μικροῦ δακτύλου, ὁ δὲ καρπὸς διακοσιοτεσσαρακοντάχους ἀποδίδεται. Τοῦ δ' ἔαρος οὐδὲ σπεύρουσιν, ἀλλὰ παλιούροις συνδεδεμέναις ἐπικαταψήσαντες τὴν χώραν τῷ ἐκπεσόντι κατὰ τὸν θερισμὸν στάχυι ἀρκοῦνται. Διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν θηρίων κνημίδας φοροῦντες ἐργάζονται· καθεύδοντες δὲ περιχρίουσι τοὺς κλινόποδας σκορόδοις τῶν σκορπίων χάριν καὶ παλιούροις περιδοῦσιν.
- 17.61 Ὅτι ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Μαυρητανίας ἦν πόλις Ἰῶλ ὄνομα, ἣν ἐπικτίσας Ἰόβας, ὁ τοῦ Πτολεμαίου πατὴρ, μετωνόμασε Καισάρειαν· ἔχει δὲ καὶ λιμένα.
- 17.62 Ὅτι Καρχηδόνιοι μεγίστην εἶχον δύναμιν· ὅτε γὰρ ἤρξαντο πολεμεῖν Ῥωμαίοις, πόλεις μὲν εἶχον τ' ἐν Λιβύῃ, ἀνθρώπων δ' ἐν τῇ πόλει μυριάδας ὁ· πολιορκούμενοι δὲ καὶ ἀναγκασθέντες τραπέσθαι πρὸς ἔνδοσιν, πανοπλιῶν μὲν ἔδοσαν μυριάδας κ', καταπελτικά δὲ ὄργανα γ, ὡς οὐ πολεμηθησόμενοι. Κριθέντος δὲ πάλιν τοῦ ἀναπολεμεῖν, ἐξαίφνης ὅπλοποιάν συνεστήσαντο, καὶ ἐκάστης ἡμέρας ἀνεφέροντο θυρεοὶ μὲν ρμ πεπηγότες, μάχαιραι δὲ τ' καὶ λόγχοι φ', βέλη δὲ α καταπελτικά· τρίχα δὲ τοῖς καταπέλταις αἱ θέρāπαιναι παρεῖχον.
- 17.63 Ὅτι πρὸ τῆς μικρᾶς Σύρτεως νῆσός ἐστι Μῆνιγξ, ἣν καὶ φασιν εἶναι τὴν παρ' Ὀμήρῳ τῶν Λωτοφάγων χώραν· ἔχει γὰρ πολὺ τὸ φυτὸν ἐκείνη.
- 17.64 Ὅτι ἡ πρὶν Βάρκη νῦν Πτολεμαῖς πόλις καλεῖται.
- 17.65 Ὅτι τὸν Κυρηναϊκὸν ὁπὸν τὸ σίλφιον ἐκφέρει.
- 17.66 Ὅτι Κυρηναῖοι σοφοὶ ἐγένοντο Ἀρίστιππος ὁ Σωκρατικὸς καὶ τούτου θυγάτηρ Ἀρήτη καὶ ταύτης υἱὸς Ἀρίστιππος ὁ μητροδίδακτος καὶ Καλλίμαχος καὶ Ἐρατοσθένης καὶ Καρνεάδης ὁ Ἀκαδημαϊκὸς καὶ Ἀπολλώνιος.
- 17.67 Ὅτι ἡ Κυρηναϊκὴ χώρα πᾶσα ἀντιπαρῆκει τῇ Κρήτῃ νήσῳ κατὰ μῆκος παράλληλος. Στράβωνος γεωγραφικῆς χρηστομαθείας βίδλοι ιζ'.